Na osnovu člana 82 tačka 3 Ustava Crne Gore i čl. 29 i 30 Zakona o izboru odbornika i poslanika („Službeni list RCG", br. 4/98, 5/98, 17/98, 14/00, 18/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06, i „Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 6/17 i 10/18), Skupština Crne Gore 26. saziva, na Prvoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini, dana 4. marta 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O IMENOVANjU PREDSJEDNIKA DRŽAVNE IZBORNE KOMISIJE

Za predsjednika Državne izborne komisije imenuje se Aleksa Ivanović.

Broj 00-74/20-2/1
EPA 938 XXVI
Podgorica, 4. mart 2020. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva
Predsjednik,
Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 6 Ustava Crne Gore, Predsjednik Crne Gore donosi

UKAZ
O POSTAVLjENjU NA DUŽNOST
IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG AMBASADORA CRNE GORE U FEDERATIVNOJ REPUBLICI BRAZILU

I

Postavlja se Srđan Stanković na dužnost izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Federativnoj Republici Brazilu, na nerezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Buenos Ajresu.

II

Ministar vanjskih poslova izvršiće ovaj ukaz.

III

Ovaj ukaz stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-430/2
Podgorica, 28. februara 2020. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 10 stav 1 Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu ("Službeni list CG", br. 33/14 i 43/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. februara 2020. godine, donijela je

UREDBU
O GRUPAMA PROIZVODA NAD KOJIMA SE VRŠI NADZOR NA TRŽIŠTU

Član 1

Grupe proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu date su u Prilogu koji je sastavni dio ove uredbe.

Član 2

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o utvrđivanju grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu ("Službeni list CG", broj 71/17).

Član 3

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-348
Podgorica, 6. februar 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

PRILOG

GRUPE PROIZVODA NAD KOJIMA SE VRŠI NADZOR NA TRŽIŠTU

Grupa proizvoda	Organ nadzora na tržištu - Inspekcija koja vrši nadzor	
	Na tržištu	**U upotrebi**
1. Električna oprema:		
- Niskonaponska oprema	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija - Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (za radio opremu)	Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija rada (profesionalni proizvodi)
- Radio oprema	Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost	Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
- Elektromagnetna kompatibilnost	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija - Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (za radio opremu);	
2. Liftovi	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija (bezbjedonosne komponente liftova)	Uprava za inspekcijske poslove - Inspekcija za stanovanje(u stambenim zgradama) - Inspekcija rada (u poslovnim zgradama)
3. Mašine	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – Inspekcija rada
4. Oprema pod pritiskom:		
- Oprema pod pritiskom	Uprava za inspekcijske poslove – Termoenergetska inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – Termoenergetska inspekcija
- Jednostavne posude	Uprava za inspekcijske poslove – Termoenergetska inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – Termoenergetska inspekcija
- Gasni aparati	Uprava za inspekcijske poslove – Termoenergetska inspekcija; Tržišna inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove - Termoenergetska inspekcija
- Toplovodni kotlovi	Uprava za inspekcijske poslove - Termoenergetska inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove - Termoenergetska inspekcija
- Aerosolni raspršivači	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija	-
5. Građevinski proizvodi	Uprava za inspekcijske poslove – Tržišna inspekcija	Ministarstvo održivog razvoja i turizma – Urbanističko -građevinska inspekcija
6. Lična zaštitna oprema	Uprava za inspekcijske poslove – Tržišna inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – Inspekcija rada
7. Igračke	Uprava za inspekcijske poslove - Sanitarna inspekcija - Tržišna inspekcija (za igračake na	-

	električni pogon) - Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (za igračake sa daljinskim upravljanjem)	
8. Medicinska sredstva	Uprava za inspekcijske poslove – Zdravstvena inspekcija	-
9. Zakonska mjerila	Uprava za inspekcijske poslove – Metrološka inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – Metrološka inspekcija
10. Prethodno upakovani proizvodi	Uprava za inspekcijske poslove – Metrološka inspekcija	-
11. Predmeti od dragocjenih metala	Uprava za inspekcijske poslove – Metrološka inspekcija	-
12. Eksplozivi za civilnu upotrebu	Ministarstvo unutrašnjih poslova - Inspekcija za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove	Ministarstvo unutrašnjih poslova - Inspekcija za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove Uprava za inspekcijske poslove - Rudarska inspekcija (upotreba eksploziva u rudnicima)
13. Pirotehnika	Ministarstvo unutrašnjih poslova - Inspekcija za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove	Ministarstvo unutrašnjih poslova - Inspekcija za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove
14. Žičare za prevoz ljudi	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva - Inspekcija za željeznički saobraćaj	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva - Inspekcija za željeznički saobraćaj
15. Plovila za rekreaciju	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva - Inspekcija sigurnosti plovidbe	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva - Inspekcija sigurnosti plovidbe
16. Motorna vozila i auto djelovi	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva- Inspekcija za drumski saobraćaj	-
17. Hemikalije	Uprava za inspekcijske poslove - Sanitarna inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove - Ekološka inspekcija (Industrijske hemikalije); Uprava za inspekcijske poslove - Sanitarna inspekcija
18. Deterdženti	Uprava za inspekcijske poslove Sanitarna inspekcija	-
19. Biocidi	Uprava za inspekcijske poslove Sanitarna inspekcija Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – Veterinarska inspekcija, Fitosanitarna inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove Sanitarna inspekcija, Ekološka inspekcija Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Veterinarska inspekcija, Fitosanitarna inspekcija
20. Sredstva za ishranu bilja - Đubrivo	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Fitosanitarna inspekcija	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – Fitosanitarna inspekcija
21. Sredstva za zaštitu bilja - Pesticidi	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Fitosanitarna inspekcija	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Fitosanitarna inspekcija
22. Supstance koje se koriste u proizvodnji opojnih droga i psihotrop. supstanci – prekursori	Uprava za inspekcijske poslove – - Zdravstvena inspekcija - Sanitarna inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – - Zdravstvena inspekcija - Sanitarna inspekcija
23. Lijekovi: - za humanu upotrebu	Uprava za inspekcijske poslove – Zdravstvena inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – Zdravstvena inspekcija

- za upotrebu u veterinarstvu	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove - Veterinarska inspekcija	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fito-sanitarne poslove - Veterinarska inspekcija
24. Kozmetički proizvodi	Uprava za inspekcijske poslove - Sanitarna inspekcija	Uprava za inspekcijske poslove – Sanitarna inspekcija
25. Tekstil, obuća i kristalno staklo	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija (za označavanje proizvoda-tekstil, obuća, kristalno staklo)	-
26. Proizvodi koji utiču na energetsku efikasnost	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija (za označavanje proizvoda oznakom energetske efikasnosti)	-
27. Baterije i akumulatori	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija (za provjeru postojanja oznake sa natpisom proizvođača i oznake o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada koji nastaje iz proizvoda za koji je propisana produžena odgovornost proizvođača)	-
28. Grupe proizvoda pod opštom bezbjednošću proizvoda	Uprava za inspekcijske poslove - Tržišna inspekcija - Sanitarna inspekcija (za obmanjujuće proizvode)	

Na osnovu člana 173 stav 6 Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti ("Službeni list CG", br. 36/15 i 18/19) i člana 22 stav 4 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 30. januara 2020. godine, donijela je

UREDBU
O USLOVIMA ZA STICANjE ZVANjA I NIVOIMA ZVANjA SLUŽBENIKA UPRAVE ZA IZVRŠENjE KRIVIČNIH SANKCIJA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovom uredbom propisuju se uslovi za sticanje zvanja i nivoi zvanja službenika koji vrše poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica, tretmana i reintegracije zatvorenika, stručne obuke i rada zatvorenika, zdravstvene zaštite pritvorenih i osuđenih lica i stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Uprava) i raspoređivanje tih zvanja u grupe poslova.

Član 2

Radno iskustvo, u smislu ove uredbe, podrazumijeva rad na poslovima u nivou kvalifikacije obrazovanja koji se traži za vršenje poslova u određenom zvanju, ako ovom uredbom nije drukčije propisano.

Član 3

Izrazi koji se u ovoj uredbi koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. USLOVI ZA STICANJE ZVANJA I NIVOI ZVANJA

1. Službenici koji vrše poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica

Član 4

Nivoi zvanja službenika koji vrše poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica su:

1) u okviru kategorije ekspertsko-rukovodni kadar:

a) nivo 1: glavni zatvorski inspektor,

b) nivo 2: zapovjednik zatvorske policije;

2) u okviru kategorije ekspertski kadar:

a) nivo 1: savjetnik za bezbjednost,

b) nivo 2: stariji nadzornik zatvorske policije I klase, c) nivo 3: stariji nadzornik zatvorske policije,

d) nivo 4:

- nadzornik zatvorske policije,
- saradnik za bezbjednost;

3) u okviru kategorije izvršni kadar:

a) nivo 1:

- stariji zatvorski policajac I klase,
- stariji zatvorski policajac, b) nivo 2:
- zatvorski policajac,
- zatvorski policajac - vozač.

Član 5

Zvanje glavni zatvorski inspektor može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u Upravi ili najmanje sedam godina radnog iskustva u policijskom zvanju ili najmanje deset godina radnog iskustva, od čega najmanje pet godina na poslovima rukovođenja, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 6

Zvanje zapovjednik zatvorske policije može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica ili u policijskom zvanju ili najmanje pet godina radnog iskustva, od čega najmanje tri godine na poslovima rukovođenja, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 7

Zvanje savjetnik za bezbjednost može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u Upravi ili u policijskom zvanju ili najmanje pet godina radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 8

Zvanje stariji nadzornik zatvorske policije I klase može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica u VI ili VII1 nivou kvalifikacije obrazovanja, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 9

Zvanje stariji nadzornik zatvorske policije može steći lice koje ima V ili VI nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 10

Zvanje nadzornik zatvorske policije može steći lice koje ima V nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica ili najmanje dvije godine radnog iskustva u policijskom zvanju ili najmanje tri godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 11

Zvanje saradnik za bezbjednost može steći lice koje ima V nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima u Upravi ili najmanje tri godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 12

Zvanje stariji zatvorski policajac I klase može steći lice koje ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje dvije godine radnog iskustva u zvanju stariji zatvorski policajac, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 13

Zvanje stariji zatvorski policajac može steći lice koje ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva u zvanju zatvorski policajac, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 14

Zvanje zatvorski policajac može steći lice koje ima III ili IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica ili u policijskom zvanju, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 15

Zvanje zatvorski policajac - vozač može steći lice koje ima III ili IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica ili u policijskom zvanju, položen stručni ispit za rad u državnim organima i stručni ispit za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica i vozačku dozvolu za upravljanje vozilom kategorije D.

2. Službenici koji vrše poslove tretmana i reintegracije zatvorenika

Član 16

Nivoi zvanja službenika koji vrše poslove tretmana i reintegracije zatvorenika su:

1) u okviru kategorije ekspertsko-rukovodni kadar:

a) nivo 1: zatvorski načelnik za tretman,

b) nivo 2: koordinator za tretman zatvorenika;

2) u okviru kategorije ekspertski kadar:

a) nivo 1: samostalni službenik za tretman zatvorenika, b) nivo 2: viši službenik za tretman zatvorenika,

c) nivo 3: savjetnik za tretman zatvorenika;

3) u okviru kategorije izvršni kadar nivo 1: referent za tretman zatvorenika.

Član 17

Zvanje zatvorski načelnik za tretman može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u Upravi ili deset godina radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 18

Zvanje koordinator za tretman zatvorenika može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u Upravi ili najmanje pet godina radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 19

Zvanje samostalni službenik za tretman zatvorenika može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima u Upravi ili tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 20

Zvanje viši službenik za tretman zatvorenika može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima u VI ili VII1 nivou kvalifikacije obrazovanja i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 21

Zvanje savjetnik za tretman zatvorenika može steći lice koje ima VI nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima u V ili VI nivou kvalifikacije obrazovanja i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 22

Zvanje referent za tretman zatvorenika može steći lice koje ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

3. Službenici koji vrše poslove stručne obuke i rada zatvorenika

Član 23

Nivoi zvanja službenika koji vrše poslove stručne obuke i rada zatvorenika su:
1) u okviru kategorije ekspertsko-rukovodni kadar:
a) nivo 1: zatvorski načelnik za rad,
b) nivo 2: zatvorski samostalni rukovodilac za rad;
2) u okviru kategorije ekspertski kadar nivo 1: zatvorski viši rukovodilac za rad;
3) u okviru kategorije izvršni kadar:
a) nivo 1: zatvorski instruktor za rad I, b) nivo 2: zatvorski instruktor za rad II.

Član 24

Zvanje zatvorski načelnik za rad može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u Upravi ili deset godina radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 25

Zvanje zatvorski samostalni rukovodilac za rad može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 26

Zvanje zatvorski viši rukovodilac za rad može steći lice koje ima V ili VI nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 27

Zvanje zatvorski instruktor za rad I može steći lice koje ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 28

Zvanje zatvorski instruktor za rad II može steći lice koje ima III ili IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

4. Službenici koji vrše poslove zdravstvene zaštite pritvorenih i osuđenih lica

Član 29

Nivoi zvanja službenika koji vrše poslove zdravstvene zaštite pritvorenih i osuđenih lica su:

1) u okviru kategorije ekspertsko-rukovodni kadar nivo 1: zatvorski načelnik za zdravstvenu zaštitu;

2) u okviru kategorije ekspertski kadar:

a) nivo 1: zatvorski doktor medicine specijalista, b) nivo 2: zatvorski doktor medicine,

c) nivo 3: zatvorski glavni medicinski tehničar;

3) u okviru kategorije izvršni kadar:

a) nivo 1: zatvorski viši medicinski tehničar, b) nivo 2: zatvorski medicinski tehničar.

Član 30

Zvanje zatvorski načelnik za zdravstvenu zaštitu može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, odgovarajući studijski program iz oblasti medicinskih nauka, najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili pet godina radnog iskustva, licencu za rad i položen stručni ispit u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 31

Zvanje zatvorski doktor medicine specijalista može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, odgovarajući studijski program iz oblasti medicinskih nauka, specijalizaciju, najmanje pet godina radnog iskustva, licencu za rad i položen stručni ispit u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 32

Zvanje zatvorski doktor medicine može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, odgovarajući studijski program iz oblasti medicinskih nauka, najmanje dvije godine radnog iskustva, licencu za rad i položen stručni ispit u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 33

Zvanje zatvorski glavni medicinski tehničar može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, odgovarajući studijski program iz oblasti medicinskih nauka, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima u VI ili VII1 nivou kvalifikacije obrazovanja, položen stručni ispit u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 34

Zvanje zatvorski viši medicinski tehničar može steći lice koje ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, odgovarajući obrazovni program iz oblasti medicine, najmanje tri godine radnog iskustva, položen stručni ispit u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 35

Zvanje zatvorski medicinski tehničar može steći lice koje ima IV1 nivo kvalifikacije obrazovanja, odgovarajući obrazovni program iz oblasti medicine, najmanje jednu godinu radnog iskustva, položen stručni ispit u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i stručni ispit za rad u državnim organima.

5. Službenici koji vrše poslove stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika Uprave

Član 36

Nivoi zvanja službenika koji vrše poslove stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika Uprave su:

1) u okviru kategorije ekspertsko-rukovodni kadar nivo 1: zatvorski načelnik za obuku službenika;

2) u okviru kategorije ekspertski kadar:

a) nivo 1: zatvorski predavač I, b) nivo 2: zatvorski predavač II.

Član 37

Zvanje zatvorski načelnik za obuku službenika može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u Upravi ili deset godina radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 38

Zvanje zatvorski predavač I može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u Upravi ili pet godina radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Član 39

Zvanje zatvorski predavač II može steći lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima u Upravi ili tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

III. RASPOREĐIVANJE ZVANJA U GRUPE POSLOVA

Član 40

Zavisno od nivoa kvalifikacije obrazovanja, složenosti poslova, odgovornosti i drugih elemenata bitnih za vrednovanje poslova, zvanja službenika iz člana 1 ove uredbe raspoređuju se u sljedeće grupe poslova i izražavaju koeficijentima:

Grupa	Zvanja	Koeficijent
Grupa poslova I		
1	Glavni zatvorski inspektor	10,81
2	Zatvorski načelnik za rad	10,81
3	Zatvorski načelnik za zdravstvenu zaštitu	10,81
4	Zatvorski načelnik za obuku službenika	10,81
Grupa poslova II		
1	Zapovjednik zatvorske policije	9,95
2	Zatvorski načelnik za tretman	9,95
3	Zatvorski samostalni rukovodilac za rad	9,95
4	Zatvorski doktor medicine specijalista	9,95
Grupa poslova III		
1	Savjetnik za bezbjednost	9,80
2	Koordinator za tretman zatvorenika	9,80
3	Zatvorski doktor medicine	9,80
4	Zatvorski predavač I	9,80
5	Stariji nadzornik zatvorske policije I klase	9,36
6	Samostalni službenik za tretman zatvorenika	9,36
7	Zatvorski glavni medicinski tehničar	9,36
8	Zatvorski predavač II	9,36
9	Viši službenik za tretman zatvorenika	9,10
Grupa poslova IV		
1	Stariji nadzornik zatvorske policije	7,67

2	Zatvorski viši rukovodilac za rad	7,15
Grupa poslova V		
1	Nadzornik zatvorske policije	6,67
2	Saradnik za bezbjednost	6,24
3	Savjetnik za tretman zatvorenika	6,24
Grupa poslova VI		
1	Stariji zatvorski policajac I klase	6,12
2	Referent za tretman zatvorenika	6,12
3	Zatvorski instruktor za rad I	6,12
4	Zatvorski viši medicinski tehničar	6,12
5	Stariji zatvorski policajac	5,80
6	Zatvorski medicinski tehničar	5,80
7	Zatvorski policajac	5,50
8	Zatvorski policajac – vozač	5,50
9	Zatvorski instruktor za rad II	5,50

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaju da važe odredbe Uredbe o zvanjima, uslovima za sticanje zvanja i oznakama zvanja službenika obezbjeđenja u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija („Službeni list CG“, broj 62/16) koje se odnose na zvanja, uslove za sticanje zvanja, raspoređivanje u grupe poslova i koeficijente za zarade službenika za poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 42

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore.

Broj: 07-254
Podgorica, 30. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 16 stav 4 Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu ("Službeni list CG", br. 31/17 i 72/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 20. februara 2020. godine, donijela je

UREDBU
O NAČINU ODREĐIVANjA IDENTIFIKACIONOG BROJA

Predmet

Član 1

Ovom uredbom uređuje se način određivanja identifikacionog broja fizičkog lica koje se potpisuje u svoje ime ili u ime fizičkog ili pravnog lica korišćenjem podataka za izradu elektronskog potpisa zasnovanog na kvalifikovanom certifikatu za elektronski potpis (u daljem tekstu: identifikacioni broj).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 2

Izrazi koji se u ovoj uredbi koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Određivanje identifikacionog broja

Član 3

Identifikacioni broj određuje se:

1) po službenoj dužnosti prilikom izdavanja certifikata za elektronsku identifikaciju kao sredstva za elektronsku identifikaciju i certifikata za kvalifikovani elektronski potpis koji se unose u obrazac lične karte;

2) na zahtjev lica iz člana 1 ove uredbe radi dobijanja certifikata od:

- organa državne uprave nadležnog za poslove elektronske uprave i elektronskog poslovanja kad vrši usluge izdavanja kvalifikovanog certifikata za elektronski potpis ili upravljanja sistemom elektronske identifikacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis,
- od drugog organa vlasti (državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave i pravno lice koje vrši javna ovlašćenja) kad uslugu izdavanja kvalifikovanog certifikata za elektronski potpis vrši u skladu sa posebnim zakonom,
- fizičkog ili pravnog lica koje, u skladu sa sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis, vrši uslugu izdavanja kvalifikovanog certifikata za elektronski potpis.

Identifikacioni broj koji je određen po službenoj dužnosti ili na zahtjev lica iz člana 1 ove uredbe ne može se ponovo određivati.

Sadržaj identifikacionog broja

Član 4

Identifikacioni broj sastoji se od osam cifara koje se ne odnose na lične podatke lica iz člana 1 ove uredbe, razvrstanih u tri grupe, i to:

I grupa: početni broj koji je oznaka za fizičko lice i određuje se slučajnim odabirom cifre od 2 do 9 (jedna cifra),

II grupa: broj koji se određuje slučajnim odabirom cifara od 0 do 9 (šest cifara),

III grupa: kontrolni broj koji se određuje po međunarodnom standardu ISO 7064 „Modul 11“ (jedna cifra).

Identifikacioni broj je stalan, jedinstven, nepromjenjiv i neponovljiv.

Identifikacioni broj određuje se elektronski.

Poništavanje identifikacionog broja

Član 5

Ako su licu iz člana 1 ove uredbe greškom određeni dva ili više identifikacionih brojeva, koristi se identifikacioni broj koji je prvi određen, a kasnije određeni identifikacioni brojevi se poništavaju.

Rješenjem kojim organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo) poništi identifikacioni broj u skladu sa stavom 1 ovog člana utvrđuje se obaveza vraćanja potvrde iz člana 6 ove uredbe koja sadrži greškom određeni identifikacioni broj.

Potvrda

Član 6

Identifikacioni broj određen po službenoj dužnosti ili na zahtjev lica iz člana 1 ove uredbe unosi se u potvrdu o određivanju identifikacionog broja (u daljem tekstu: potvrda).

Potvrda ima značaj javne isprave, služi kao dokaz o identifikacionom broju i izdaje se bez roka važenja.

Potvrda sadrži: naziv organa koji je izdao „Ministarstvo unutrašnjih poslova“, broj i datum izdavanja, naziv „Potvrda o određivanju identifikacionog broja, identifikacioni broj, lično ime lica kome je identifikacioni broj određen, jedinstveni matični broj lica, ime jednog roditelja, potpis ovlašćenog službenog lica i mjesto za pečat.

Ako lice kome je identifikacioni broj određen promijeni lično ime ili mu je promijenjen jedinstveni matični broj, izdaje mu se nova potvrda, a prethodno izdatu potvrdu dužno je da vrati Ministarstvu, radi uništenja.

Ako dođe do otuđenja, gubitka, oštećenja ili drugog načina nestanka potvrde, lice kome je izdata potvrda će o tome obavijestiti Ministarstvo i zahtijevati izdavanje nove potvrde.

U slučaju iz stava 5 ovog člana Ministarstvo će izdati potvrdu sa oznakom „DUPLIKAT“.

Evidencija

Član 7

O identifikacionim brojevima i izdatim potvrdama Ministarstvo vodi evidenciju koja sadrži: identifikacione brojeve i datum određivanja, status identifikacionog broja (aktivan, neaktivan, poništen), lično ime i jedinstveni matični broj lica kome je identifikacioni broj određen, broj i datum izdavanja potvrda i duplikata potvrda i broj i datum rješenja o poništavanju identifikacionog broja.

Stupanje na snagu

Član 8

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u ”Službenom listu Crne Gore“.

Broj:0-590
Podgorica, 20. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IZRADI PROSTORNO-URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE GUSINjE

Član 1

U Odluci o izradi Prostorno-urbanističkog plana Opštine Gusinje ("Službeni list CG", br. 28/19) u članu 3 riječi: 15.000 eura" zamjenjuju se riječima: „35.000,00 eura".

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-523
Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 22 st. 2 i 9 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O ODREĐIVANjU RUKOVODIOCA IZRADE PROSTORNO-URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE GUSINjE I VISINI NAKNADE ZA RUKOVODIOCA I STRUČNI TIM ZA IZRADU PROSTORNO- URBANISTIČKOG PLANA

1. U Odluci o određivanju rukovodioca izrade Prostorno-urbanističkog plana Opštine Gusinje i visini naknade za rukovodioca i stručni tim za izradu Prostorno-urbanističkog plana („Službeni list CG", broj 28/19) u tački 3 riječi: „15.000 eura" zamjenjuju se riječima: „35.000,00 eura".
2. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-523
Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09) Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O DAVANjU PRETHODNE SAGLASNOSTI OPŠTINI PLjEVLjA ZA OTUĐENjE NEPOKRETNOSTI

1. Daje se prethodna saglasnost Opštini Pljevlja za otuđenje nepokretnosti i to:

- poslovnog prostora PD 51, spratnost P, zgrada 1, površine 88 m2, koji se nalazi na katastarskoj parceli broj 1615/1, upisanoj u list nepokretnosti broj 3170, KO Pljevlja, čija ukupna procijenjena vrijednost iznosi 66.718,10 eura.

2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-419
Podgorica, 13. februar 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 3 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O OBRAZOVANjU DIJELA MJEŠOVITE KOMISIJE ZA SPROVOĐENjE TEMELjNOG UGOVORA IZMEĐU CRNE GORE I SVETE STOLICE

Član 1

U Odluci o obrazovanju dijela Mješovite komisije za sprovođenje Temeljnog ugovora između Crne Gore i Svete Stolice („Službeni list CG“, br. 15/14, 33/15, 61/15, 32/17, 56/17 i 18/18) u članu 1 stav 1 tač. 1 i 4 mijenjaju se i glase:

„1) Vladimir Radulović, ambasador, državni sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova, kopredsjednik,

4) Ismet Latić, v.d. generalnog direktora Direktorata za odnose sa vjerskim zajednicama u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, član,“.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-443
Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 Uredbe o Vladi Crne Gore ("Službeni list CG", br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februara 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O OBRAZOVANjU NACIONALNE INVESTICIONE KOMISIJE

Član l

U Odluci o obrazovanju Nacionalne investicione komisije ("Službeni list CG", br. 80/16, 17/17 i 51/18) u članu 5 riječi: "Sekretarijat za razvojne projekte" zamjenjuju se riječima: "Kancelarija za evropske integracije".

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-564
Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 Zakona o autoputu Bar-Boljare (“Službeni list CG”, broj 52/14) Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. februra 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O IZMJENAMA ODLUKE O IMENOVANjU DRŽAVNE KOMISIJE ZA TEHNIČKI PREGLED RADOVA NA IZGRADNjI AUTOPUTA BAR-BOLjARE, PRIORITETNE DIONICE SMOKOVAC-UVAČ-MATEŠEVO

Član 1

U Odluci o imenovanju Državne komisije za tehnički pregled radova na izgradnji autoputa Bar-Boljare, prioritetne dionice Smokovac–Uvač-Mateševo („Službeni list CG“, br. 30/15, 44/17 i 39/19), u članu 1 stav 2 tač. 7 i 11 brišu se.

Član 2

U članu 10 stav 2 mijenja se i glasi:

„Ukupan iznos sredstava potreban za rad Komisije iznosi 3.553.520,74 eura.“

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-524
Podgorica, 13. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji («Službeni list RCG», br. 55/00, 12/02 i 28/06 i «Službeni list CG», broj 21/08, 30/17 i 75/18) Vlada Crne Gore, na sjednici od 26. decembra 2019. godine, donijela je

O D L U K U
O UTVRĐIVANjU JAVNOG INTERESA ZA EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI IZGRADNjE PUTA CETINjE - ČEVO – NIKŠIĆ, DIONICA CETINjE - ČEVO

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Cetinje, i to:

KO Cetinje II

1. dio kat. parcele broj 11 (novi broj 11/2), šuma 7. klase u površini od 712 m2 i dio kat. parcele broj 12 (novi broj 12/2), krš, kamenjar u površini od 390 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 151 kao svojina Marković Jovan Dušana,

2. dio kat. parcele broj 13 (novi broj 13/2), livada 7. klase u površini od 1006 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 128 kao svojina Kaluđerović Jovan Vasa,

3. dio kat. parcele broj 44 (novi broj 44/2), krš, kamenjar u površini od 340 m2 i dio kat. parcele broj 48 (novi broj 48/2), šuma 7. klase u površini od 6235 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 180 kao susvojina Popović P. Ljubice, udata Breebaart 1/2 i Perutović Vido Stanke 1/2,

4. dio kat. parcele broj 57 (novi broj 57/2), krš, kamenjar u površini od 52 m2, dio kat. parcele broj 118 (novi broj 118/3), šuma 7. klase u površini od 1164 m2, dio kat. parcele broj 150 (novi broj 150), njiva 7. klase u površini od 350 m2, dio kat. parcele broj 122 (novi broj 122), pašnjak 6 klase u površini od 220 m2, dio kat. parcele broj 126 (novi broj 126/2), njiva 7. klase u površini od 9m2 i dio kat. parcele broj 117 (novi broj 117/2), krš, kamenjar u površini od 133 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 118 kao susvojina Jabučanin Andrija Radomira 1/2 i Jabučanin Andrija Čedomira 1/2,

5. dio kat. parcele broj 103 (novi broj 103/2), šuma 7 klase u površini od 383 m2, dio kat. parcele broj 101 (novi broj 101/2), livada 7 klase u površini od 107 m2, dio kat. parcele broj 125 (novi broj 125/2), pašnjak 6 klase u površini od 587 m2 i dio kat. parcele broj 125 (novi broj 125/2), pomoćna zgrada br. 1 u površini od 19 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 115 kao svojina Jabučanin Dušana Janka,

6. dio kat. parcele broj 121 (novi broj 121), livada 7. klase u površini od 541 m2, dio kat. parcele broj 123 (novi broj 123), šuma 6. klase u površini od 321 m2 i dio kat. parcele broj 124 (novi broj 124/3), njiva 7. klase u površini od 420 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 109 kao svojina Jabučanin Milan Stane,

7. dio kat. parcele broj 120 (novi broj 120/3), livada 7. klase u površini od 93 m2 i dio kat. parcele broj 120 (novi broj 120/3), šuma 7. klase u površini od 319 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 114 kao susvojina Jabučanin Ilija Jovana 1/2 i Jabučanin Ilija Milorada 1/2,

8. dio kat. parcele broj 151 (novi broj 151/2), šuma 6. klase u površini od 13 m2, dio kat. parcele broj 151 (novi broj 151/3), šuma 6 klase u površini od 406 m2 i dio kat. parcele broj 151 (novi broj 151/4), šuma 6 klase u površini od 121 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 117 kao svojina Jabučanin Petar Momčila,

9. dio kat. parcele broj 130 (novi broj 130/2), šuma 7. klase u površini od 7 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 114 kao susvojina Jabučanin Đorđe Branislava 1/2 i Jabučanin Đoko Vladislava 1/2,

10. dio kat. parcele broj 375 (novi broj 375/3), krš, kamenjar u površini od 1463 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 146 kao svojina Ljubičić Mišo Radosava,

11. dio kat. parcele broj 377 (novi broj 377/2), krš, kamenjar u površini od 536 m2, dio kat. parcele broj 382 (novi broj 382/2), šuma 7. klase u površini od 117 m2, dio kat. parcele broj 382 (novi broj 382/3), šuma 7. klase u površini od 107 m2 i dio kat. parcele broj 384 (novi broj 384/3), krš, kamenjar u površini od 1052 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 222 kao svojina Ćeranić Andrija Steva,

12. dio kat. parcele broj 424 (novi broj 424/2), šuma 7. klase u površini od 135 m2 i dio kat. parcele broj 423 (novi broj 423/2), krš, kamenjar u površini od 4277 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 50 kao svojina Delja Dušan Borislava,

13. dio kat. parcele broj 427 (novi broj 427/3), krš, kamenjar u površini od 1525 m2, dio kat. parcele broj 527 (novi broj 527/2), šuma 7. klase u površini od 17 m2, dio kat. parcele broj 527 (novi broj 527/3), šuma 7. klase u površini od 3 m2, dio kat. parcele broj 527 (novi broj 527/4), šuma 7. klase u površini od 57 m2, dio kat. parcele broj 527 (novi broj 527/5), šuma 7. klase u površini od 2 m2 i dio kat. parcele broj 528 (novi broj 528/3), krš, kamenjar u površini od 127 m2, upisane u list nepokretnosti broj 216 kao svojina Tomanović Petar Saše,

14. dio kat. parcele broj 549 (novi broj 549/2), krš, kamenjar u površini od 565 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 138 kao svojina Kovačević Vido Milice,

15. dio kat. parcele broj 529 (novi broj 529/2), šuma 7. klase u površini od 1648 m2 i kat. parcela broj 530, krš, kamenjar u površini od 171m2 upisane u listu nepokretnosti broj 222 kao svojina Ćeranić Andrija Steva,

16. dio kat. parcele broj 533 (novi broj 533/3), šuma 7. klase u površini od 444 m2, dio kat. parcele broj 533 (novi broj 533/4), šuma 7. klase u površini od 301 m2, dio kat. parcele broj 532 (novi broj 532/4) krš, kamenjar u površini od 1412 m2, kat. parcela broj 531, porodična stambena zgrada br.1 u površini od 15 m2 i njiva 7. klase u površini od 436 m2, dio kat. parcele broj 534 (novi broj 534/2), šuma 7. klase u površini od 497 m2, dio kat. parcele broj 535 (novi broj 535/2), pašnjak 7. klase u površini od 347 m2, dio kat. parcele broj 536 (novi broj 536/2) krš, kamenjar u površini od 873 m2, dio kat. parcele broj 537 (novi broj 537/2), šuma 7. klase u površini od 887 m2, dio kat. parcele broj 540 (novi broj 540/3) krš, kamenjar u površini od 774 m2, dio kat. parcele broj 538(novi broj 538/2), šuma 7. klase u površini od 249 m2, dio kat. parcele broj 541 (novi broj 541/3), šuma 7. klase u površini od 1095 m2 i dio kat. parcele broj 542 (novi broj 542/2) krš, kamenjar u površini od 304 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 158 kao svojina Bošković Dragutina,

17. dio kat. parcele broj 546 (novi broj 546/2), krš, kamenjar u površini od 59 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 175 kao svojina Perišić Ivo Dušana,

18. dio kat. parcele broj 716 (novi broj 716/3), krš, kamenjar u površini od 2847 m2, dio kat. parcele broj 712/1 (novi broj 712/4), šuma 7. klase u površini od 1692 m2 i dio kat. parcele broj 715 (novi broj 715/2), krš, kamenjar u površini od 146 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 252 kao susvojina Martinović B. Jelene 1/6, Martinović B. Marije 1/6, Martinović Vladislav Petra 3/6 i Deretić B. Gordane rođ. Martinović 1/6,

19. dio kat. parcele broj 718 (novi broj 718/2), šuma 7. klase u površini od 572 m2 i dio kat. parcele broj 717/1 (novi broj 717/3), krš, kamenjar u površini od 1168 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 231 kao svojina Špadijer Dušan Dana,

20. dio kat. parcele broj 737 (novi broj 737/3), krš, kamenjar u površini od 18 m2, dio kat. parcele broj 737 (novi broj 737/4), krš, kamenjar u površini od 1827 m2, dio kat. parcele broj 736/1 (novi broj 736/5), šuma 7. klase u površini od 5731 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 230 kao susvojina Špadijer Janko Dragana 4/8, Špadijer Milo Vidosave 3/16 i Špadijer Vukašin Zorana 5/16,

21. dio kat. parcele broj 738 (novi broj 738/2), krš, kamenjar u površini od 540 m2 i dio kat. parcele broj 739/1 (novi broj 739/3), krš, kamenjar u površini od 950 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 230 kao susvojina Špadijer Janko Dragana 4/8, Špadijer Milo Vidosave 3/16 i Špadijer Vukašin Zorana 5/16,

22. dio kat. parcele broj 1821/33 (novi broj 1821/43), krš, kamenjar u površini od 4126 m2, dio kat. parcele broj 1821/30 (novi broj 1821/51), krš, kamenjar u površini od 1666 m2, dio kat. parcele broj 1821/31 (novi broj 1821/50), krš, kamenjar u površini od 799 m2, dio kat. parcele broj 1858/2 (novi broj 1858/9), šuma 7. klase u površini od 438 m2, dio kat. parcele broj 1858/2 (novi broj 1858/10), šuma 7. klase u površini od 130 m2, dio kat. parcele broj 1858/4 (novi broj 1858/12), šuma 7. klase u površini od 593 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 71 kao susvojina Ivanišević Pavle Vjere,

23. dio kat. parcele broj 1597/1 (novi broj 1597/4), šuma 7. klase u površini od 325 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 3 kao svojina Adžić Risto Andrije,

24. dio kat. parcele broj 1604/12 (novi broj 1604/23), šuma 7. klase u površini od 67 m2, dio kat. parcele broj 1604/7 (novi broj 1604/24), šuma 7. klase u površini od 72 m2 i dio kat. parcele broj 1604/6 (novi broj 1604/25), šuma 7. klase u površini od 201 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 190 kao svojina Radović Danilo Miodraga,

25. dio kat. parcele broj 1604/5 (novi broj 1604/26), šuma 7. klase u površini od 84 m2 i dio kat. parcele broj 1604/2 (novi broj 1604/28), šuma 7. klase u površini od 508 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 388 kao svojina Kaluđerović Milo Veselina,

26. dio kat. parcele broj 1604/4 (novi broj 1604/27), šuma 7. klase u površini od 96 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 373 kao svojina Gavrilovski Aleksandar Lazara,

27. dio kat. parcele broj 1616/5 (novi broj 1616/7), šuma 7. klase u površini od 3245 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 344 kao svojina D.O.O „LIPA“,

28. dio kat. parcele broj 1629/1 (novi broj 1629/4), šuma 7. klase u površini od 478 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 12 kao susvojina Borozan Petar Blaža 2/4, Borozan Gojko Dragana 1/4 i Borozan Gojko Perice 1/4,

29. dio kat. parcele broj 1867 (novi broj 1867/2), livada 7. klase u površini od 190 m2 i dio kat. parcele broj 1867/16 (novi broj 1867/28), šuma 7. klase u površini od 6770 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 68 kao svojina Ivanišević Branko Petra,

30. dio kat. parcele broj 1863/2 (novi broj 1863/25), šuma 7. klase u površini od 1313 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 277 kao susvojina Pejović Marko Lazara 1/2 i Pejović Mašan Ljubomira 1/2,

31. dio kat. parcele broj 104 (novi broj 104/2), pašnjak 6. klase u površini od 213 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 111 kao svojina Jabučanin Đorđije Vranislava 1/2 i Jabučanin Djoko Vladislava 1/2,

32. dio kat. parcele broj 84/1 (novi broj 84/3), šuma 7. klase u površini od 2997 m2 i dio kat. parcele broj 145 (novi broj 145/2), livada 7 klase u površini od 18 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 118 kao susvojina Jabučanin Andrija Radomira 1/2 i Jabučanin Andrija Čedomira 1/2.

KO Dobrsko selo

1. dio kat. parcele broj 1103 (novi broj 1103/2), šuma 6. klase u površini od 497 m2 i dio kat. parcele broj 1104 (novi broj 1104/2), nekategorisani putevi u površini od 189 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 4 kao svojina Adžić Andrija Veljka,

2. dio kat. parcele broj 1106 (novi broj 1106/3), pašnjak 6. klase u površini od 377 m2 i dio kat. parcele broj 1107 (novi broj 1107/2), šuma 6. klase u površini od 128 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 3 kao svojina Adžić Andrija Radosava.

KO Ćeklići

1. kat. parcela broj 5106, neplodno zemljište u površini od 247 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 196 kao susvojina Kaluđerović Milo Jovana 1/2 i Kaluđeović D.Milo 1/2,

2. dio kat. parcele broj 5083 (novi broj 5083/2) neplodno zemljište u površini od 23 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 203, kao svojina Kaluđerović Đura Krsto,

3. dio kat. parcele broj 5096 (novi broj 5096/2) neplodno zemljište u površini od 541 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 217 kao susvojina Kaluđerović M. Aleksandra 1/3, Kaluđerović M.Mirjana 1/3 i Odalović M. Tatijana 1/3,

4. dio kat. parcele broj 5104 (novi broj 5104/2), neplodno zemljište u površini od 78 m2 i dio kat. parcele 5107 (novi broj 5107/3) , pašnjak 7. klase u površini od 1172 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 196 kao susvojina Kaluđerović Milo Jovan 1/2 i Kaluđerović D. Milo 1/2,

5. dio kat. parcele broj 5233/2 (novi broj 5233/9) , šume 7. klase u površini od 11079 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 331 kao susvojina Muhadinović Jovana Dragana 1/2 i Muhadinović Blaža Radomira 1/2,

6. dio kat. parcele broj 5204 (novi broj 5204/3), pašnjak 7. klase u površini od 1262 m2, dio kat. parcele broj 5199 (novi broj 5199/4) šume 6. klase u površini od 2363 m2, dio kat. parcele broj 5197 (novi broj 5197/2), neplodno zemljište u površini od 36 m2 i dio kat. parcele broj 5197 (novi broj 5197/3) neplodno zemljište u površini od 32 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 150 kao svojina Jovetić Jovan Vlada,

7. dio kat. parcele broj 5196 (novi broj 5196/2), neplodno zemljište u površini od 974 m2, dio kat. parcele broj 5192 (novi broj 5192/3), neplodno zemljište u površini od 224 m2, pašnjak 7.klase u površini od 4757 m2, dio kat. parcele broj 5188 (novi broj 5188/2), šume 6. klase u površini od 374 m2 i dio kat. parcele broj 5188 (novi broj 5188/3), šume 6. klase u površini od 714 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 278 kao svojina Mijušković Andrija Dragoslav,

8. dio kat. parcele broj 5172 (novi broj 5172/2), pašnjak 6. klase u površini od 63 m2, dio kat. parcele broj 5173 (novi broj 5173/2), šume 7. klase u površini od 277 m2, dio kat. parcele broj 5174 (novi broj 5174/2), neplodno zemljište u površini od 275 m2, dio kat. parcele broj 5177 (novi broj 5177/2), neplodna zemljište u površini od 230 m2 i dio kat. parcele broj 5175 (novi broj 5175/2), šume 7. klase u površini od 867 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 119 kao svojina Ivanović Radislav Vasko,

9. dio kat. parcele broj 5181 (novi broj 5181/4), šume 7. klase u površini od 7010 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 115 kao svojina Ivanović Jovan Radovan,

10. dio kat. parcele broj 5180 (novi broj 5180/2), šume 6. klase u površini od 313 m2 i dio kat. parcele broj 4818 (novi broj 4818/2), šume 6. klase u površini od 821 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 109 kao susvojina Ivanović Filip Boža 3/5 i Ivanović Filip Vasilija 2/5,

11. dio kat. parcele broj 4817 (novi broj 4817/3), šume 7. klase u površini od 1096 m2 i dio kat. parcele broj 4815 (novi broj 4815/2), neplodno zemljište u površini od 63 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 497 kao svojina Perović Vidak Radojke,

12. dio kat. parcele broj 5187 (novi broj 5187/2), šume 7. klase u površini od 196 m2 i dio kat. parcele broj 5184 (novi broj 5184/2), šume 6. klase u površini od 16 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 285 kao svojina Mijušković Milice,

13. dio kat. parcele broj 4812 (novi broj 4812/3), neplodno zemljište u površini od 5723 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 506 kao svojina Džaković Mirko Krsta,

14. dio kat. parcele broj 4808 (novi broj 4808/2), neplodno zemljište u površini od 177 m2 i dio kat. parcele broj 4807 (novi broj 4807/2), šume 7. klase, u površini od 636 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 500 kao svojina Džaković Đoko Milana,

15. dio kat. parcele broj 4770 (novi broj 4770/4), pašnjak 6.klase, u površini od 1043 m2, dio kat. parcele broj 4771 (novi broj 4771/4), šume 6. klase, u površini od 883 m2 i dio kat. parcele broj 4771 (novi broj 4771/5), šume 6. klase, u površini od 1340 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 119 kao svojina Ivanović Radislav Vaska,

16. dio kat. parcele broj 4769 (novi broj 4769/4), šume 6. klase, u površini od 1161 m2 i dio kat. parcele broj 4768 (novi broj 4768/2), neplodno zemljište, u površini od 173 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 497 kao svojina Perović Vidak Radojke,

17. dio kat. parcele broj 4767 (novi broj 4767/3), neplodno zemljište u površini od 5349 m2 i dio kat. parcele broj 4587/1 (novi broj 4587/4), šuma 6. klase u površini od 2946 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 497 kao svojina Perović Vidak Radojka,

18. dio kat. parcele broj 5491 (novi broj 5491/3), neplodno zemljište u površini od 3602m2, dio kat. parcele broj 5482 (novi broj 5482/2), šuma 6. klase u površini od 1083 m2, dio kat. parcele broj 5482 (novi broj 5482/3), šuma 6 klase u površini od 408 m2, dio kat. parcele broj 5492 (novi broj 5492/2), pašnjak 5. klase u površini od 1459 m2, dio kat. parcele broj 4568 (novi broj 4568/3), šuma 6 klase u površini od 2352 m2, dio kat. parcele broj 5618 (novi broj 5618/3), šuma 6 klase u površini od 2067m2, dio kat. parcele broj 5617 (novi broj 5617/2), pašnjak 6. klase u površini od 153 m2, dio kat. parcele broj 5622 (novi broj 5622/3), šuma 6 klase u površini od 2381 m2, dio kat. parcele broj 5635/1 (novi broj 5635/5), neplodno zemljište u površini od 828 m2, dio kat. parcele broj 7198 (novi broj 7198/2), šuma 6. klase u površini od 5 m2, dio kat. parcele broj 7191 (novi broj 7191/3), neplodno zemljište u površini od 14 m2 i dio kat. parcele broj 7191 (novi broj 7191/4), neplodno zemljište u površini od 1454 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 270 kao susvojina Marojević Stanko Blaža 1/3, Marojević Stanko Jovana 1/3 i Marojević Stanko Pera 1/3,

19. dio kat. parcele broj 5506 (novi broj 5506/2), pašnjak 5. klase u površini od 1217 m2, dio kat. parcele broj 5507 (novi broj 5507/3), šuma 6. klase u površini od 2522 m2 i dio kat. parcele broj 4578 (novi broj 4578/3), šuma 6. klase u površini od 490 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 443 kao svojina Radovanović Miloš Mirjane udovica Ivana,

20. dio kat. parcele broj 4756 (novi broj 4756/2), šuma 7. klase u površini od 24 m2, dio kat. parcele broj 4756 (novi broj 4756/3), šuma 7. klase u površini od 15 m2 i dio kat. parcele broj 4573/1 (novi broj 4573/4), šuma 6. klase u površini od 1502 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 109 kao susvojina Ivanović Filip Boža 3/5 i Ivanović Filip Vasilija 2/5,

21. dio kat. parcele broj 5508 (novi broj 5508/3), pašnjak 7. klase u površini od 696 m2, dio kat. parcele broj 5510 (novi broj 5510/3), šuma 6. klase u površini od 1298 m2 i dio kat. parcele broj 4591/1 (novi broj 4591/5), šuma 6. klase u površini od 1141 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 285 kao svojina Mijušković Milice,

22. dio kat. parcele broj 5513 (novi broj 5513/2), pašnjak 6. klase u površini od 70 m2, dio kat. parcele broj 5515 (novi broj 5515/3), šuma 6. klase u površini od 2346 m2 i dio kat. parcele broj 4602 (novi broj 4602/3), šuma 6 klase u površini od 586 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 281 kao svojina Mijušković Borislav Vuko,

23. dio kat. parcele broj 5519 (novi broj 5519/2), šuma 6. klase u površini od 52 m2, dio kat. parcele broj 5520 (novi broj 5520/2), pašnjak 6. klase u površini od 596 m2, dio kat. parcele broj 5520 (novi broj 5520/3), pašnjak 6. klase u površini od 172 m2, dio kat. parcele broj 5521 (novi broj 5521/4), pašnjak 6. klase u površini od 742 m2, dio kat. parcele broj 5521 (novi broj 5521/5), pašnjak 6. klase u površini od 518 m2 i dio kat. parcele broj 4594 (novi broj 4594/2), pašnjak 6 klase u površini od 147 m2, dio kat. parcele broj 4593 (novi broj 4593/4), šuma 6 klase u površini od 1161 m2, dio kat. parcele broj 4574/1 (novi broj 4574/4), šuma 6. klase u površini od 1030 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 280 kao svojina Mijušković Branko Đuro,

24. dio kat. parcele broj 5528 (novi broj 5528/3), neplodno zemljište u površini od 2 m2, dio kat. parcele broj 5528 (novi broj 5528/4), neplodno zemljište u površini od 639 m2, dio kat. parcele broj 4604 (novi broj 4604/2), neplodno zemljište u površini od 335 m2, dio kat. parcele broj 4605 (novi broj 4605/3), šuma 6. klase u površini od 408 m2 i dio kat. parcele broj 5529 (novi broj 5529/3), šuma 6. klase u površini od 2707 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 278 kao svojina Mijušković Andrija Dragoslava,

25. dio kat. parcele broj 4619 (novi broj 4619/2), neplodno zemljište u površini od 314 m2 i dio kat. parcele broj 4620 (novi broj 4620/3), šuma 6. klase u površini od 11215 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 323 kao svojina Mitrović Miloš Jovan,

26. dio kat. parcele broj 4596 (novi broj 4596/2), pašnjak 6. klase u površini od 1035 m2, dio kat. parcele broj 4595 (novi broj 4595/2), šuma 6. klase u površini od 365 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 115 kao svojina Ivanović Jovana Radovana,

27. dio kat. parcele broj 4591/2 (novi broj 4591/6), šuma 6. klase u površini od 102 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 520 kao svojina Crnogrski elektroprenosni sistem,

28. dio kat. parcele broj 4588 (novi broj 4588/3), šuma 6. klase u površini od 628 m2, dio kat. parcele broj 5621 (novi broj 5621/2), šuma 6. klase u površini od 1052 m2, dio kat. parcele broj 5623 (novi broj 5623/3), šuma 6. klase u površini od 3864 m2, dio kat. parcele broj 5625 (novi broj 5625/3), pašnjak 7. klase u površini od 1028 m2, dio kat. parcele broj 5626 (novi broj 5626/2), šuma 7. klase u površini od 948 m2 i dio kat. parcele broj 5627 (novi broj 5627/2), neplodno zemljište u površini od 223 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 460 kao susvojina Montenegro banka AD Podgorica 1/9, Sinanović Krsto Vojislava 4/9 i Sinanović Milan Nenada 4/9,

29. dio kat. parcele broj 4584 (novi broj 4584/3), šuma 6. klase u površini od 951 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 499 kao susvojina Džaković Ilija Dragana 1/10, Džaković Jovan Dušana 1/10, Džaković Mirko Krsta 1/10, Džaković Đoko Milana 1/10, Džaković Ilija Milorada 1/10, Džaković Ilija Momčila 1/10, Džaković Mirka Petra 1/10, Džaković Pavle Predraga 1/10, Džaković Mirko Rajka 1/10 i Džaković Mirko Veselina 1/10,

30. dio kat. parcele broj 4583/1 (novi broj 4583/4), šuma 6. klase u površini od 917 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 150 kao svojina Jovetić Jovan Vlada,

31. dio kat. parcele broj 4581 (novi broj 4581/3), šuma 6. klase u površini od 424 m2 i dio kat. parcele broj 5619 (novi broj 5619/2), šuma 6. klase u površini od 392 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 84 kao susvojina Vuksanović B. Blaža 1/3, Vuksanović B. Ljubomira 1/3 i Vuksanović B. Petra 1/3,

32. dio kat. parcele broj 4577(novi broj 4577/3), šuma 6. klase u površini od 1182 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 119 kao svojina Ivanović Radislav Vaska,

33. dio kat. parcele broj 5614/1 (novi broj 5614/5), šuma 6. klase u površini od 4964 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 480 kao susvojina Stanković-Mugoša Vido Ane 1/3, Stanković Vukale Jovana 1/3 i Stanković Vukale Mirka 1/3,

34. dio kat. parcele broj 5620 (novi broj 5620/2), šuma 6. klase u površini od 1957 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 204 kao svojina Kaluđerović Jošo Đura,

35. dio kat. parcele broj 5628 (novi broj 5628/3), neplodno zemljište u površini od 14 m2, dio kat. parcele broj 5628 (novi broj 5628/4), neplodno zemljište u površini od 1454 m2, dio kat. parcele broj 5629 (novi broj 5629/3), šuma 7. klase u površini od 1846 m2, dio kat. parcele broj 7189 (novi broj 7189/2), livada 6 klase u površini od 279 m2, dio kat. parcele broj 7188 (novi broj 7188/2), pašnjak 6. klase u površini od 496 m2, dio kat. parcele broj 7187 (novi broj 7187/2), livada 6. klase u površini od 975 m2 i dio kat. parcele broj 7186 (novi broj 7186/2), pašnjak 7 klase u površini od 327 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 480 kao susvojina Stanković-Mugoša Vido Ane 1/3, Stanković Vukale Jovana 1/3 i Stanković Vukale Mirka 1/3,

36. dio kat. parcele broj 5651 (novi broj 5651/3), šuma 6. klase u površini od 1258 m2, dio kat. parcele broj 5651 (novi broj 5651/4), šuma 6. klase u površini od 867 m2, dio kat. parcele broj 7185 (novi broj 7185/2), pašnjak 5. klase u površini od 113 m2, dio kat. parcele broj 7182 (novi broj 7182/2), livada 6 klase u površini od 575 m2, dio kat. parcele broj 7180 (novi broj 7180/2), livada 5. klase u površini od 1 m2, dio kat. parcele broj 7180 (novi broj 7180/3), livada 5. klase u površini od 5 m2, dio kat. parcele broj 7181 (novi broj 7181/5), šuma 6. klase u površini od 103 m2, dio kat. parcele broj 7181 (novi broj 7181/6), šuma 6 klase u površini od 17 m2, dio kat. parcele broj 7181 (novi broj 7181/7), šuma 6. klase u površini od 3069 m2 i dio kat. parcele broj 7181 (novi broj 7181/8), šuma 6. klase u površini od 492 m2,

upisane u listu nepokretnosti broj 473 kao susvojina Stanković Ilija Božidara 1/2 i Stanković Ilija Marka 1/2,

37. dio kat. parcele broj 7179 (novi broj 7179/2), livada 6. klase u površini od 541 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 482 kao svojina Stanković Niko Ilije,

38. dio kat. parcele broj 5655 (novi broj 5655/2), neplodno zemljište u površini od 89 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 472 kao susvojina Stanković Ilija Božidara 1/4, Stanković Niko Ilija 1/4, Stanković Ilija Marka 1/4 i Stanković Nikole Mirka 1/4,

39. dio kat. parcele broj 7178 (novi broj 7178/2), šuma 6. klase u površini od 961 m2 i dio kat. parcele broj 5653 (novi broj 5653/3), šuma 6. klase u površini od 983 m2, i dio kat. parcele broj 8375 (novi broj 8375/2), pašnjak 7. klase u površini od 103 m2 dio kat. parcele broj 7170 (novi broj 7170/4), šuma 7. klase u površini od 527 m2 dio kat. parcele broj 7169 (novi broj 7169/3), livada 6 klase u površini od 527 m2 dio kat. parcele broj 7168 (novi broj 7168/2), šuma 7. klase u površini od 740 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 482 kao svojina Stanković Nika Ilije,

40. dio kat. parcele broj 5656 (novi broj 5656/2), neplodno zemljište u površini od 655 m2 dio kat. parcele broj 7121 (novi broj 7121/4), šuma 7. klase u površini od 4312 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 473 kao susvojina Stanković Ilije Bozidara 1/2 i Stanković Ilija Marka 1/2,

41. dio kat. parcele broj 5658 (novi broj 5658/2), neplodno zemljište u površini od 153 m2 i dio kat. parcele broj 5658 (novi broj 5658/3), neplodno zemljište u površini od 20 m2 i dio kat.parcele broj 7175(novi broj 7175/5), šuma 7. klase u površini od 2050 m2 i dio kat.parcele broj 7175(novi broj 7175/6), šuma 7. klase u površini od 199 m2 i dio kat.parcele broj 7175(novi broj 7175/6), šuma 7. klase u površini od 199 m2 i dio kat.parcele broj 7173(novi broj 7173/2), livada 6. klase u površini od 28 m2 i dio kat.parcele broj 7174(novi broj 7174/3), livada 6 klase u površini od 1231 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 483 kao svojina Stanković Nikole Mirka,

42. dio kat. parcele broj 5659 (novi broj 5659/2), neplodno zemljište u površini od 86 m2 i dio kat. parcele broj 7171 (novi broj 7171/2), šuma 7. klase u površini od 584 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 157 kao svojina Jovović Veljka Duška,

43. dio kat. parcele broj 7642 (novi broj 7642/2), pašnjak 6. klase u površini od 8 m2 i dio kat. parcele broj 7161 (novi broj 7161/2), šuma 7. klase u površini od 871 m2 i dio kat.parcele broj 7162(novi broj 7162/2), livada 6. klase u površini od 420 m2 i dio kat.parcele broj 7163 (novi broj 7163/3), pašnjak 7. klase u površini od 1052 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 452 kao susvojina Ramadanović Blažo Boško1/2 i Ramadanović Blaža Veljka 1/2,

44. dio kat. parcele broj 7167 (novi broj 7167/2), livada 7. klase u površini od 32 m2 dio kat. parcele broj 7164 (novi broj 7164/2), šuma 7. klase u površini od 254 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 480 kao susvojina Stanković-Mugoša Vida Ane 1/3, Stanković Vukale Jovan 1/3 i Stanković Vukale Mirka 1/3,

45. dio kat. parcele broj 7122 (novi broj 7122/3), šuma 7. klase u površini od 924 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 474 kao svojina Stanković Mila Petara,

46. dio kat. parcele broj 7120/1 (novi broj 7120/4), šuma 7. klase u površini od 8655 m2 dio kat. parcele broj 7120/1 (novi broj 7120/4), šuma 7. klase u površini od 79 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 161 kao svojina Jovović Nika Mirka,

47. dio kat. parcele broj 7107 (novi broj 7107/4), šuma 7. klase u površini od 2144 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 155 kao svojina Jovović Andrije Petra,

48. dio kat. parcele broj 8412 (novi broj 8412/3), neplodno zemljište u površini od 2376 m2 i dio kat. parcele broj 8474/1 (novi broj 8474/3), neplodno zemljište u površini od 818 m2 i dio kat.parcele broj 8465 (novi broj 8465/3), šuma 6 klase u površini od 742 m2 i dio kat.parcele broj 8466 (novi broj 8466/2), pašnjak 5 klase u površini od 202 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 222 kao svojina Kaludjerović Mihaila Nikole,

49. dio kat. parcele broj 8414 (novi broj 8414/2), njiva 6. klase u površini od 799 m2 i dio kat. parcele broj 8413 (novi broj 8413/2), šuma 7. klase u površini od 2566 m2 i dio kat.parcele broj 8415(novi broj 8415/2), pašnjak 6. klase u površini od 64 m2 i dio kat.parcele broj 8598 (novi broj 8958/3), šuma 7 klase u površini od 1968 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 220 kao svojina Kaludjerović Mihaila Blagote,

50. dio kat. parcele broj 8450 (novi broj 8450/5), šuma 6. klase u površini od 2434 m2 i dio kat. parcele broj 8449 (novi broj 8449/2), livada 6. klase u površini od 241 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 411 kao svojina Popović Bogdana Darinke,

51. dio kat. parcele broj 8453 (novi broj 8453/2), šuma 6. klase u površini od 442 m2 dio kat. parcele broj 8739 (novi broj 8739/2), livada 7 klase u površini od 40 m2 i dio kat. parcele broj 8738 (novi broj 8738/2) šuma 6 klase u površini od 108 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 294 kao susvojina Mirković Duško Danilo 1/6, Mirković Duška Ivane 1/6, Mirković Duska Luke 1/6 Mirković M. Nevenke 1/2,

52. dio kat. parcele broj 8451 (novi broj 8451/2), šuma 6. klase u površini od 1090 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 315 kao svojina Mirković Milovana Filipa,

53. dio kat. parcele broj 8597 (novi broj 8597/3), neplodno zemljište u površini od 954 m2 i dio kat. parcele broj 8594 (novi broj 8594/3), šuma 7. klase u površini od 91 m2 i dio kat.parcele broj 8596(novi broj 8596/4), livada 7. klase u površini od 7 m2, pašnjak 6 klase 1276 m2 i dio kat.parcele broj 8797 (novi broj 8797/2), livada 6. klase u površini od 9 m2 i dio kat.parcele broj 8790 (novi broj 8790/2), šuma 5. klase u površini od 107 m2 i dio kat.parcele broj 8789(novi broj 8789/2), pašnjak 6. klase u površini od 1429 m2 i dio kat.parcele broj 8787(novi broj 8787/2), livada 6. klase u površini od 112 m2 i pašnjak 5. klase u površini 316 m2 i dio kat.parcele broj 8788 (novi broj 8788/2), pašnjak 5 klase u površini od 47m2 i neplodno zemljište u površini od 146 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 302 kao svojina Mirković Djordjija Ivana,

54. dio kat. parcele broj 8599 (novi broj 8599/2), šuma 7. klase u površini od 20 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 198 kao svojina Kaludjerović Dušana Velike,

55. dio kat. parcele broj 8603 (novi broj 8603/2), livada 7. klase u površini od 510 m2 i dio kat. parcele broj 8602 (novi broj 8602/3), pašnjak 6. klase u površini od 2372 m2 i dio kat.parcele broj 9009(novi broj 9009/2),neplodno zemljište u površini od 2 m2 i dio kat.parcele broj 8768(novi broj 8768/2),neplodno zemljište u površini od 6 m2 i dio kat.parcele broj 8768(novi broj 8768/3),neplodno zemljište u površini od 183 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 388 kao svojina Pavlićević Ilije Dragana,

56. dio kat. parcele broj 8608 (novi broj 8608/2), pašnjak 6. klase u površini od 306 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 378 kao susvojina Pavlićević Danila Gorana 1/2 i Pavlićević Danila Djordjija 1/2,

57. dio kat. parcele broj 8796 (novi broj 8796/2), pašnjak 6. klase u površini od 423 m2 i dio kat. parcele broj 8792 (novi broj 8792/4), pašnjak 6. klase u površini od 1058 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 245 kao svojina Krivokapić Bora Miloša,

58. dio kat. parcele broj 8780 (novi broj 8780/2), pašnjak 5. klase u površini od 307 m2 i dio kat. parcele broj 8781 (novi broj 8781/2), neplodno zemljište u površini od 331 m2 i dio kat.parcele broj 8782(novi broj 8782/3),pašnjak 6. klase u površini od 1207 m2 i dio kat.parcele broj 8778 (novi broj 8778/2), neplodno zemljište u površini od 38 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 98 kao susvojina Draganić Rajka Jakova 1/2 i Draganić Rajka Vuka 1/2,

59. dio kat. parcele broj 8683 (novi broj 8683/2), neplodno zemljište u površini od 9 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 386 kao svojina Pavlićević Djura Andrije,

60. dio kat. parcele broj 8775 (novi broj 8775/4), neplodno zemljište klase u površini od 2436 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 395 kao svojina Pavlićević Mitra Nikole,

61. dio kat. parcele broj 8763 (novi broj 8763/2), šuma 6. klase u površini od 766 m2 i dio kat. parcele broj 9052 (novi broj 9052/3), livada 6. klase u površini od 6 m2 i dio kat.parcele broj 9051 (novi broj 9051/3), šuma 7 klase u površini od 90 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 301 kao svojina Mirković Dušana Ilije,

62. dio kat. parcele broj 8766 (novi broj 8766/2), livada 5. klase u površini od 377 m2 i pašnjak 7 klase 29 m2 i dio kat. parcele broj 8751 (novi broj 8751/3), šuma 6 klase u površini od 674 m2 i dio kat.parcele broj 8751 (novi broj 8751/4), šuma 6 klase u površini od 19 m2 i dio kat.parcele broj 8754 (novi broj 8754/3), neplodno zemljište u površini od 262 m2 dio kat. parcele broj 9160 (novi broj 9160/2), pašnjak 7. klase u površini od 4 m2 dio kat. parcele broj 9160 (novi broj 9160/3), pašnjak 7. klase u površini od 168 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 320 kao svojina Mirković Petra Milorada,

63. dio kat. parcele broj 8758 (novi broj 8758/2), neplodno zemljište u površini od 183 m2 i dio kat. parcele broj 8757 (novi broj 8757/2 neplodno zemljište u površini od 253 m2 i dio kat.parcele broj 8756(novi broj 8756/2), neplodno zemljište u površini od 87 m2 m2 i dio kat.parcele broj 8755 (novi broj 8755/2), neplodno zemljište u površini od 13 m2 i dio kat.parcele broj 8759 (novi broj 8759/4), šuma 6 klase u površini od 5439 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 316 kao svojina Mirković Nikole Danila,

64. dio kat. parcele broj 8748 (novi broj 8748), livada 7. klase u površini od 319 m2 i dio kat. parcele broj 8749 (novi broj 8749/3) pašnjak 6. klase u površini od 925 m2 i dio kat.parcele broj 8745 (novi broj 8745/2), šuma 6. klase u površini od 26 m2 i dio kat.parcele broj 9094 (novi broj 9094/2),pašnjak 6 klase u površini od 3 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 296 kao svojina Mirković Božidara Željka,

65. dio kat. parcele broj 9092 (novi broj 9092/2), pašnjak 6. klase u površini od 20 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 319 kao svojina Mirković Nikole Ljuba,

66. dio kat. parcele broj 9095 (novi broj 9095/3), pašnjak 6. klase u površini od 668 m2 i dio kat. parcele broj 9096 (novi broj 9096/5) neplodno zemljište u površini od 2394 m2 i dio kat.parcele broj 9097 (novi broj 9097/2), šuma 7. klase u površini od 172 m2 i dio kat.parcele broj 9097 (novi broj 9097/3), šuma 7. klase u površini od 3 m2 i dio kat.parcele broj 9098 (novi broj 9098/2),šuma 6. klase u površini od 810 m2 dio kat. parcele broj 9127 (novi broj 9127/4), neplodno zemljište u površini od 1554 m2 dio kat. parcele broj 9128 (novi broj 9128/2), neplodno zemljište u površini od 268 m2 dio kat. parcele broj 9129 (novi broj 9129/3), šuma 7. klase u površini od 10 m2 dio kat. parcele broj 9129 (novi broj 9129/4), šuma 7. klase u površini od 1311 m2 dio kat. parcele broj 9129 (novi broj 9129/5), šuma 7 klase u površini od 229 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 394 kao svojina Pavlićević Jovana Marka,

67. dio kat. parcele broj 9102 (novi broj 9102/2), neplodno zemljište u površini od 245 m2 i dio kat. parcele broj 9104 (novi broj 9104/2) neplodno zemljište u površini od 82 m2 dio kat. parcele broj 9101 (novi broj 9101), pašnjak 5. klase u površini od 538 m2 dio kat. parcele broj 9103 (novi broj 9103/5), pašnjak 5. klase u površini od 1598 m2 i šuma 6 klase u površini od 1184m2 upisane u listu nepokretnosti broj 380 kao susvojina Pavlićević Blaža Petra 1/2 i Pavlićević Marka Saše 1/2,

68. dio kat. parcele broj 9100 (novi broj 9100/3), pašnjak 5. klase u površini od 11 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 94 kao svojina Domazetović Dušana Nikole,

69. dio kat. parcele broj 9137 (novi broj 9137/2), livada 6 klase u površini od 3 m2 i dio kat. parcele broj 9138 (novi broj 9138/3) livada 7 klase u površini od 395 m2 dio kat. parcele broj 9141 (novi broj 9141/4), šuma 6. klase u površini od 2833 m2 dio kat. parcele broj 9141 (novi broj 9141/5), šuma 6 klase u površini od 2744 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 313 kao susvojina Mirković D. Lazara 1/2 i Mirković D. Marka 1/2,

70. dio kat. parcele broj 9157 (novi broj 9157/2), šuma 7. klase u površini od 330 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 292 kao svojina Mirković Blaža Radovana,

71. dio kat. parcele broj 9159 (novi broj 9159/2), šuma 7. klase u površini od 614 m2 dio kat. parcele broj 9159 (novi broj 9159/3), šuma 7. klase u površini od 1466 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 317 kao susvojina Mirković Nikole Danila 1/2 i Mirković Petra Milorada 1/2,

72. dio kat. parcele broj 9158 (novi broj 9158/2), livada 7. klase u površini od 324 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 185 kao susvojina Kaludjerović V. Blagote 1/4, Kaludjrović V. Jovana 1/4, Kaludjerović V. Nikole 1/4 i Kaludjerović V. Djordjija 1/4,

73. dio kat. parcele broj 9175 (novi broj 9175/2), šuma 6. klase u površini od 1694 m2 i dio kat. parcele broj 9215 (novi broj 9215/2), šuma 3. klase u površini od 66 m2 i dio kat.parcele broj 9219(novi broj 9219/3), neplodno zemljište u površini od 1434 m2 m2 i dio kat.parcele broj 9223(novi broj 9223/2), šuma 6. klase u površini od 1390 m2 dio kat. parcele broj 9222 (novi broj 9222/2), neplodno zemljište u površini od 511 m2 dio kat. parcele broj 9246/2 (novi broj 9246/5), šuma 7. klase u površini od 772 m2 dio kat. parcele broj 9249 (novi broj 9249/3), šuma 7. klase u površini od 1021 m2 dio kat. parcele broj 9256 (novi broj 9256/3), šuma 7 klase u površini od 3090 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 125 kao susvojina Jabučanin Andrije Radomira 1/2, Jabučanin Andrije Čedomira 1/2,

74. dio kat. parcele broj 9212 (novi broj 9212/2), neplodno zemljište u površini od 23 m2 i dio kat. parcele broj 9214 (novi broj 9214/2), šuma 6. klase u površini od 905 m2 i dio kat.parcele broj 9234(novi broj 9234/5), neplodno zemljište u površini od 4488 m2 i dio kat.parcele broj 9234 (novi broj 9234/6), neplodno zemljište u površini od 24 m2 dio kat. parcele broj 9240 (novi broj 9240/3 šuma 7. klase u površini od 1278 upisane u listu nepokretnosti broj 132 kao susvojina Jabučanin Milivoja Rajka 1/2 i Jabučanin Milivoja Veska 1/2,

75. dio kat. parcele broj 9218 (novi broj 9218/2), neplodno zemljište u površini od 1 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 123 kao susvojina Jabučanin Jakše Vidosave Gorana 1/2 i Jabučanin Jakše Zorana 1/2,

76. dio kat. parcele broj 9220 (novi broj 9220/2), neplodno zemljište u površini od 962 m2 i dio kat. parcele broj 9221 (novi broj 9221/2), šuma 7. klase u površini od 842 m2 i dio kat.parcele broj 9236 (novi broj 9236/3), pašnjak 7. klase u površini od 819 m2 i dio kat.parcele broj 9237 (novi broj 9237/3), šuma 7. klase u površini od 2844 m2 dio kat. parcele broj 9257 (novi broj 9257/3) šuma 7. klase u površini od 3132 upisane u listu nepokretnosti broj 128 kao svojina Jabučanin Boška Sretena,

77. dio kat. parcele broj 9233 (novi broj 9233/3), šuma 7. klase u površini od 303 m2 i kat. parcele broj 9233 (novi broj 9233/4), šuma 7. klase u površini od 766 m2 io kat. parcele broj 9233 (novi broj 9233/5), šuma 7. klase u površini od 5 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 527 kao susvojina Jabučanin Đ Branislava 2/10, Jabučanin Jakše Vidosava Gorana 1/10, Jabučanin Ilije Jovana 1/10, Jabučanin Ilije Milorada 1/10, Jabučanin Milivoja Rajka 1/10, Jabučanin Nika Vasa 1/10, Jabučanin Milivoja Veska 1/10, Jabučanin Jakše Zorana 1/10,

78. dio kat. parcele broj 9242 (novi broj 9242/3), šuma 7. klase u površini od 979 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 419 kao svojina Popović Nika Milutina,

79. dio kat. parcele broj 2941 (novi broj 2941/2), šuma 7. klase u površini od 603 m2 dio kat. parcele broj 9246/1 (novi broj 9246/3), šuma 7 klase u površini od 63 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 130 kao susvojina Jabučanin Ilije Jovana 1/2 i Jabučanin Ilije Milorada 1/2 ,

80. dio kat. parcele broj 9244/1 (novi broj 9244/4), šuma 7. klase u površini od 1900 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 124 kao susvojina Jabučanin Alekse Jovana 1/3, Jabučanin Alekse Nikole 1/3 i Jabučanin Alekse Zorana 1/3,

81. dio kat. parcele broj 9249 (novi broj 9249/3), šuma 7. klase u površini od 1021 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 125 kao susvojina Jabučanin Andrije Radomira 1/2 i Jabučanin Andrije Čedomira 1/2,

82. dio kat. parcele broj 9250 (novi broj 9250/3), šuma 7. klase u površini od 983 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 275 kao svojina Mijanović Petara Radovana,

83. dio kat. parcele broj 9251 (novi broj 9251/3), šuma 7. klase u površini od 876 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 422 kao susvojina Popović Miodrag Radovan 1/2 i Popović Miodrag Vladan 1/2,

84. dio kat. parcele broj 9252 (novi broj 9252/3), šuma 7. klase u površini od 985 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 414 kao svojina Popović Pera Đoka,

85. dio kat. parcele broj 9253 (novi broj 9253/3), šuma 7. klase u površini od 3462 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 134 kao svojina Jabučanin Nika Vasa,

86. dio kat. parcele broj 9263 (novi broj 9263/2), šuma 6. klase u površini od 800 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 253 kao susvojina Marković Ilija Ljubica 1/2 i Marković Janka Milivoje-Miška,

87. dio kat. parcele broj 9265 (novi broj 9265/3), nepolodno zemljište u površini od 993 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 249 kao svojina Marković Vasa Veselina,

88. dio kat. parcele broj 9266 (novi broj 9266/3), nepolodno zemljište u površini od 2056 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 122 kao svojina Ivanović Mila Špira,

89. dio kat. parcele broj 6323 (novi broj 6323/4), šuma 6. klase u površini od 13444 m2 dio kat. parcele broj 6323 (novi broj 6323/5), šuma 6. klase u površini od 13 m2 dio kat. parcele broj 6325/1 (novi broj 6325/4), neplodno zmeljište u površini od 622 m2 dio kat. parcele broj 6325/1 (novi broj 6325/5), neplodno zemljište u površini od 1568 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 250 kao susvojina Marković Grujice Stevana 1/2 i Marković Grujice Vukašina 1/2,

90. dio kat. parcele broj 5186 (novi broj 5186/2), nepolodno zemljište u površini od 117m2 upisane u listu nepokretnosti broj 285 kao svojina Mijušković Milice.

KO Resna

1. dio kat. parcele broj 1445 (novi broj 1445/4), šuma 6. klase u površini od 5003 m2, dio kat. parcele broj 1432 (novi broj 1432/2), neplodno zemljište u površini od 799 m2, dio kat. parcele broj 1443 (novi broj 1443/3), pašnjak 8. klase u površini od 2717 m2 i kat. parcela broj 1444, livada 8 klase u površini od 346 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 43 kao susvojina Milić Dragoljub Vlada 1/2 i Milić Dragoljub Vukašina 1/2,

2. dio kat. parcele broj 1522 (novi broj 1522/3), neplodno zemljište u površini od 7223 m2 i kat. parcela broj 1516, livada 8 klase u površini od 676 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 36 kao svojina Milić Dušan Radomira,

3. dio kat. parcele broj 1523 (novi broj 1523/2), livada 8. klase u površini od 88 m2, dio kat. parcele broj 1523 (novi broj 1523/3), livada 8. klase u površini od 1 m2 i dio kat. parcele broj 1535 (novi broj 1535/5), šuma 6. klase u površini od 9903 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 4 kao svojina Abramović Milivoje Branka,

4. dio kat. parcele broj 1512 (novi broj 1512/3), šuma 6. klase u površini od 3368 m2 i dio kat. parcele broj 1512 (novi broj 1512/4), šuma 6. klase u površini od 4 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 7 kao svojina Asović Đorđija Nenada,

5. dio kat. parcele broj 137 (novi broj 1537/3), šuma 6. klase u površini od 16194 m2 upisana u listu nepokretnosti broj 88 kao susvojina Milić Đuro Boža 1/2 i Ramadanović M. Gospave 1/2.

KO Prediš

1. dio kat. parcele broj 1373 (novi broj 1373/2), neplodno zemljište u površini od 558 m2, dio kat. parcele broj 1372 (novi broj 1372/2), livada 8. klase u površini od 126 m2, dio kat. parcele broj 1380 (novi broj 1380/2), livada 8. klase u površini od 159 m2, kat. parcela broj 1386, livada 8. klase u površini od 908 m2, dio kat. parcele broj 1393 (novi broj 1393/3), šuma 6. klase u površini od 11906 m2 i kat. parcela broj 1348, šuma 6 klase u površini od 5 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 113 kao susvojina Mrvaljević Krsto Branka 1/24,

Mrvaljević Krsto Jovana 1/24, Mrvaljević Nikole Milana 10/24, Mrvaljević Krsto Milenka 1/24, Mrvaljević Milorada 10/24 i Mrvaljević Krsto Zorana 1/24,

2. dio kat. parcele broj 1347 (novi broj 1347/2), šuma 6. klase u površini od 23m2, dio kat. parcele broj 1347 (novi broj 1347/3), šuma 6. klase u površini od 54 m2, dio kat. parcele broj 1342 (novi broj 1342/2), livada 8. klase u površini od 782 m2, dio kat. parcele broj 1435/1 (novi broj 1435/3), neplodno zemljište u površini od 642 m2, dio kat. parcele broj 1436, livada 8. klase u površini od 207 m2 i dio kat. parcele broj 1440 (novi broj 1440/3), šuma 6. klase u površini od 6046 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 144 kao svojina Popivoda Andrija Mirka,

3. dio kat. parcele broj 1339 (novi broj 1339/2), pašnjak 8. klase u površini od 101 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 146 kao susvojina Popivoda Krsto Danila 1/4, Popivoda Krsto Milice 1/4, Popivoda Krsto Momčila 1/4, i Popivoda Krsto Nikole 1/4,

4. dio kat. parcele broj 1445 (novi broj 1445/2), šuma 6. klase u površini od 2377 m2, dio kat. parcele broj 1445 (novi broj 1445/3), šuma 6. klase u površini od 1210 m2, dio kat. parcele broj 1333 (novi broj 1333/2), pašnjak 8. klase u površini od 473 m2, dio kat. parcele broj 1322 (novi broj 1322/3), šuma 6. klase u površini od 2399 m2, dio kat. parcele broj 1321 (novi broj 1321/2), neplodno zemljište u površini od 1679 m2, dio kat. parcele broj 1452, neplodno zemljište u površini od 393 m2 i dio kat. parcele broj 1320 (novi broj 1320/2), pašnjak 8. klase u površini od 26 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 73 kao susvojina Gagović Đorđije Blaža 1/4, Popović Petar Božidara 1/4, Čizmović Đ. Branislava 1/4 i Popović Petra Rajka 1/4,

5. dio kat. parcele broj 1441 (novi broj 1441/2), šuma 6. klase u površini od 39 m2 upisana u listu nepokretnosti broj 153 kao svojina Popivoda Nikola Svetozara,

6. dio kat. parcele broj 1319 (novi broj 1319/2), neplodno zemljište u površini od 902 m2, dio kat. parcele broj 1319 (novi broj 1319/3), neplodno zemljište u površini od 10 m2, dio kat. parcele broj 1318 (novi broj 1318/4), šuma 6. klase u površini od 6696 m2, kat. parcela broj 1317, pašnjak 8 klase u površini od 2023 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 152 kao susvojina Popivoda Milovan Željka 2/5, Popivoda Milovan Stanka 1/5, Popivoda Jovan Vidosave 1/5 i Stanojević Milovan Vjere 1/5,

7. dio kat. parcele broj 1311 (novi broj 1311/2), livada 8. klase u površini od 610 m2, dio kat. parcele broj 1312 (novi broj 1312/3), šuma 6. klase u površini od 3806 m2, dio kat. parcele broj 1313 (novi broj 1313/3), neplodno zemljište u površini od 2683 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 143 kao svojina Popivoda Vojislav Ivana,

8. dio kat. parcele broj 1308 (novi broj 1308/2), neplodno zemljište u površini od 14 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 140 kao susvojina Popivoda Vojislav Ivana 1/2 i Popivoda Branislav Ivane 1/2

9. kat. parcela broj 1479, pašnjak 7. klase u površini od 319 m2, dio kat. parcele broj 1480 (novi broj 1480/2), neplodno zemljište u površini od 1065 m2, dio kat. parcele broj 1481 (novi broj 1481/2), pašnjak 7. klase u površini od 2384 m2 i dio kat. parcele broj 1487 (novi broj 1487/3), šuma 6. klase u površini od 3128 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 157 kao svojina Popivoda Risto Veljka,

10. dio kat. parcele broj 1478 (novi broj 1478/2), pašnjak 7. klase u površini od 361 m2, dio kat. parcele broj 972 (novi broj 972/3), neplodno zemljište u površini od 977 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 162 kao susvojina Popivoda S. Aleksandar 1/2 i Popivoda S. Blaža 1/2,

11. dio kat. parcele broj 997 (novi broj 997/2), pašnjak 7. klase u površini od 69 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 147 kao svojina Popivoda B. Ivana,

12. dio kat. parcele broj 1491 (novi broj 1491/2), šuma 6. klase u površini od 3 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 160 kao svojina Popivoda Risto Danila,

13. dio kat. parcele broj 967 (novi broj 967/2), livada 8. klase u površini od 344 m2, dio kat. parcele broj 970 (novi broj 970/5), neplodno zemljište u površini od 6760 m2, dio kat. parcele broj 968 (novi broj 968/3), pašnjak 7. klase u površini od 3733 m2, dio kat. parcele broj 968 (novi broj 968/4), pašnjak 7 klase u površini od 35 m2 i dio kat. parcele broj 966 (novi broj 966/2), šuma 6. klase u površini od 1908 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 159 kao svojina Popivoda Risto Vukašina,

14. dio kat. parcele broj 965 (novi broj 965/2), pašnjak 8. klase u površini od 24 m2 i dio kat. parcele broj 963 (novi broj 963/2), šuma 6. klase u površini od 331 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 139 kao svojina Popivoda Bogdan Olge,

15. dio kat. parcele broj 2069 (novi broj 2069/2), šuma 6. klase u površini od 900 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 161 kao svojina Popivoda Risto Jovana,

16. dio kat. parcele broj 2070 (novi broj 2070/2), neplodno zemljište u površini od 360 m2, dio kat. parcele broj 2072 (novi broj 2072/3), šuma 6. klase u površini od 6656 m2, dio kat. parcele broj 2075 (novi broj 2075/2), livada 8. klase u površini od 592 m2 i dio kat. parcele broj 2076 (novi broj 2076/3), šuma 6 klase u površini od 1790 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 27 kao svojina Vujošević Ljubomir Duška,

17. dio kat. parcele broj 2074 (novi broj 2074/4), šuma 6. klase u površini od 4808 m2, dio kat. parcele broj 2074 (novi broj 2074/5), šuma 6. klase u površini od 3850 m2, dio kat. parcele broj 2151 (novi broj 2151/3), neplodno zemljište u površini od 4466 m2, dio kat. parcele broj 2152 (novi broj 2152/2), pašnjak 8. klase u površini od 289 m2, dio kat. parcele broj 2157 (novi broj 2157/2), neplodno zemljište u površini od 706 m2, dio kat. parcele broj 2155 (novi broj 2155/3), pašnjak 8 klase u površini od 699 m2, dio kat. parcele broj 2158 (novi broj 2158/5), šuma 6. klase u površini od 3888 m2 i dio kat. parcele broj 2158 (novi broj 2158/6), šuma 6. klase u površini od 3823 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 22 kao svojina Vujošević Đorđija Vojina,

18. dio kat. parcele broj 2135 (novi broj 2135/3), šuma 6. klase u površini od 5541 m2, dio kat. parcele broj 2134 (novi broj 2134/2), livada 7. klase u površini od 341 m2 i dio kat. parcele broj 2133 (novi broj 2133/2), neplodno zemljište u površini od 58 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 32 kao susvojina Vuković Blažo Božidara 1/2 i Vuković Blažo Svetozara 1/2,

19. dio kat. parcele broj 2132 (novi broj 2132/2), pašnjak 8. klase u površini od 38 m2, kat. parcela broj 2128, livada 7. klase u površini od 979 m2, dio kat. parcele broj 2129 (novi broj 2129/2), pašnjak 8. klase u površini od 40 m2, dio kat. parcele broj 2129 (novi broj 2129/3), pašnjak 8. klase u površini od 4 m2 i dio kat. parcele broj 2127 (novi broj 2127/3), šuma 6. klase u površini od 1998 m2 upisane u listu nepokretnosti broj 17 kao svojina Vujošević V. Radislava,

20. dio kat. parcele broj 2122 (novi broj 2122/2), neplodno zemljište u površini od 226 m2 i dio kat. parcele broj 2126 (novi broj 2126/3) , šuma 6. klase u površini od 1751 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 19 kao svojina Vujošević Vidak Veska,

21. dio kat. parcele broj 2119 (novi broj 2119/2), neplodno zemljište u površini od 46 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 176 kao susvojina Crvenica Milivoje Žarka 1/2 i Crvenica Milivoje Nikole 1/2,

22. dio kat. parcele broj 2150 (novi broj 2150/3), šuma 6. klase u površini od 4819 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 28 kao svojina Vujošević Pavle Rajka,

23. dio kat. parcele broj 2382 (novi broj 2382/2), neplodno zemljište u površini od 784 m2, dio kat. parcele broj 2383 (novi broj 2383/2), neplodno zemljište u površini od 95 m2, dio kat. parcele broj 2386 (novi broj 2386/3), šuma 6. klase u površini od 100 m2, dio kat. parcele broj 2386 (novi broj 2386/4), šuma 6. klase u površini od 43 m2, dio kat. parcele broj 2386 (novi broj 2386/5), šuma 6 klase u površini od 2120 m2, dio kat. parcele broj 2384 (novi broj 2384/5), šuma 6. klase u površini od 95 m2 i dio kat. parcele broj 2384 (novi broj 2384/6),

šuma 6. klase u površini od 5516 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 188 kao susvojina Vuković Ilije Božidara 1/2 i Vuković Nikole Radosava 1/2,

24. dio kat. parcele broj 2191 (novi broj 2191/3), pašnjak 8. klase u površini od 3453 m2, dio kat. parcele broj 2195 (novi broj 2195/3), šuma 6. klase u površini od 257 m2 i dio kat. parcele broj 2195 (novi broj 2195/4), šuma 6. klase u površini od 1 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 166 kao svojina Stojković Jovan Veselina,

25. dio kat. parcele broj 2208 (novi broj 2208/2), neplodno zemljište u površini od 351 m2, dio kat. parcele broj 2207 (novi broj 2207/2), neplodno zemljište u površini od 69 m2 i dio kat. parcele broj 2209 (novi broj 2209/5), pašnjak 8. klase u površini od 15881 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 100 kao svojina Kantar Dragomir Nikole,

26. dio kat. parcele broj 2211(novi broj 2211/2), pašnjak 8. klase u površini od 656 m2, dio kat. parcele broj 2213 (novi broj 2213/3), šuma 6. klase u površini od 971 m2, dio kat. parcele broj 2217 (novi broj 2217/2), neplodno zemlješte u površini od 1065 m2, dio kat. parcele broj 2222 (novi broj 2222/2), neplodno zemlješte u površini od 305 m2, dio kat. parcele broj 2218 (novi broj 2218/3), šuma 6. klase u površini od 1003 m2 i dio kat. parcele broj 2220 (novi broj 2220/4), pašnjak 8. klase u površini od 1111 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 10 kao svojina Abramović Milivoja Branka,

27. dio kat. parcele broj 2247 (novi broj 2247/3), šuma 6. klase u površini od 1037 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 8 kao svojina Abramović Krsto Radomira.

KO Čevo

1. dio kat. parcele broj 2289/1 (novi broj 2289/3), šuma 6. klase u površini od 77 m2, dio kat. parcele broj 2289/2 (novi broj 2289/4), šuma 6 klase u površini od 317 m2, dio kat. parcele broj 2119 (novi broj 2119/2), pašnjak 8 klase u površini od 932 m2, dio kat. parcele broj 2119 (novi broj 2119/3), pašnjak 8 klase u površini od 16 m2 i dio kat. parcele broj 2119 (novi broj 2119/4), pašnjak 8 klase u površini od 2 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 51 kao svojina Vukotić Vuman Marka,

2. dio kat. parcele broj 2297 (novi broj 2297/2), šuma 6. klase u površini od 784 m2, dio kat. parcele broj 2296 (novi broj 2296/2), pašnjak 8. klase u površini od 3493 m2, dio kat. parcele broj 2290 (novi broj 2290/2), pašnjak 8. klase u površini od 19 m2, dio kat. parcele broj 2290 (novi broj 2290/3), pašnjak 8. klase u površini od 48 m2, dio kat. parcele broj 2929 (novi broj 2929/4), šuma 6. klase u površini od 4799 m2, kat. parcela broj 2926, pašnjak 8. klase u površini od 260 m2, dio kat. parcele broj 2928 (novi broj 2928/2), pašnjak 8. klase u površini od 216 m2, dio kat. parcele broj 2930 (novi broj 2930/2), šuma 6. klase u površini od 80 m2, dio kat. parcele broj 2932 (novi broj 2932/3), pašnjak 8. klase u površini od 1630 m2, dio kat. parcele broj 2932 (novi broj 2932/4), pašnjak 8 klase u površini od 3 m2, kat. parcela broj 2933, pašnjak 8. klase u površini od 623 m2, dio kat. parcele broj 2935 (novi broj 2935/2), pašnjak 8. klase u površini od 793 m2, dio kat. parcele broj 2941 (novi broj 2941/6), šuma 6. klase u površini od 4592 m2, dio kat. parcele broj 2938 (novi broj 2938/2), neplodno zemljište u površini od 204 m2, dio kat. parcele broj 2936 (novi broj 2936/2), pašnjak 8. klase u površini od 202 m2 i dio kat. parcele broj 2937 (novi broj 2937/2), neplodno zemljište u površini od 47 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 50 kao svojina Vukotić Veljko Vuka,

3. dio kat. parcele broj 2291 (novi broj 2291/3), šuma 6. klase u površini od 1077 m2, dio kat. parcele broj 2292 (novi broj 2292/2), pašnjak 8. klase u površini od 156 m2 i dio kat. parcele broj 2121 (novi broj 2121/2), šume 6 klase u površini od 248 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 5 kao svojina Nikolić Danica R Živković,

4. dio kat. parcele broj 2919 (novi broj 2919/2), pašnjak 8. klase u površini od 196 m2, upisana u listu nepokretnosti broj 10 kao svojina Bošković Đorđije Petra,

5. dio kat. parcele broj 3385 (novi broj 3385/3), pašnjak 8. klase u površini od 576 m2, dio kat. parcele broj 3387 (novi broj 3387/2), šuma 6. klase u površini od 43 m2, dio kat. parcele broj 3383 (novi broj 3383/2), pašnjak 8 klase u površini od 76 m2 i dio kat. parcele broj 3384

(novi broj 3384/2), šuma 6. klase u površini od 345 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 25 kao susvojina NLB-Montenegro banka 37/50, Vujović Nikola Đorđija 1/50 i Vujović Nikola Đorđija 12/50,

6. dio kat. parcele broj 3428 (novi broj 3428/3), pašnjak 8 klase u površini od 547 m2, dio kat. parcele broj 3428 (novi broj 3428/4), pašnjak 8 klase u površini od 2 m2, dio kat. parcele broj 3432 (novi broj 3432/6), šuma 6 klase u površini od 2194 m2, dio kat. parcele broj 3432 (novi broj 3432/7), šuma 6 klase u površini od 1034 m2, dio kat. parcele broj 3431 (novi broj 3431/2), neplodno zemljište u površini od 38 m2, dio kat. parcele broj 3430 (novi broj 3430/3), pašnjak 6. klase u površini od 752 m2 i dio kat. parcele broj 3429 (novi broj 3429/2), livada 8 klase u površini od 12 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 194 kao susvojina Nikolić Spasoje Đorđija 1/3, Nikolić Blagota Momčila 1/3 i Nikolić Spasoje Vasilija 1/3,

7. dio kat. parcele broj 3377 (novi broj 3377/3), šuma 6. klase u površini od 2282 m2, dio kat. parcele broj 3374 (novi broj 3374/2), neplodno zemljište u površini od 87 m2, kat. parcela broj 3189, livada 8 klase u površini od 327 m2, kat. parcela broj 3188, livada 8. klase u površini od 323 m2, dio kat. parcele broj 3190 (novi broj 3190/2), šuma 6. klase u površini od 1129 m2, dio kat. parcele broj 3200 (novi broj 3200/5), pašnjak 8 klase u površini od 222 m2, dio kat. parcele broj 3200 (novi broj 3200/6), pašnjak 8 klase u površini od 3576 m2, dio kat. parcele broj 3200 (novi broj 3200/7), pašnjak 8 klase u površini od 219 m2, dio kat. parcele broj 3200 (novi broj 3200/8), pašnjak 8 klase u površini od 468 m2, dio kat. parcele broj 3200 (novi broj 3200/9), pašnjak 8 klase u površini od 32 m2, dio kat. parcele broj 3198 (novi broj 3198/3), šuma 6. klase u površini od 888 m2, dio kat. parcele broj 3196 (novi broj 3196/3), šuma 6. klase u površini od 483 m2 i dio kat. parcele broj 3187 (novi broj 3187/2), livada 8. klase u površini od 274 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 162 kao susvojina Drašković M. Veljka 1/5, Drašković D. Dušana 1/5, Jovetić M. Ilinka 1/5, Tomić M. Anđelija 1/5 i Stanojević Zdravka 1/5,

8. dio kat. parcele broj 3395 (novi broj 3395/5), šuma 6. klase u površini od 703 m2, dio kat. parcele broj 3395 (novi broj 3395/6), šuma 6. klase u površini od 1080 m2, dio kat. parcele broj 3392 (novi broj 3392/3), neplodno zemljište u površini od 322 m2, dio kat. parcele broj 3393 (novi broj 3393/2), livada 8 klase u površini od 69 m2, dio kat. parcele broj 3394 (novi broj 3394/2), livada 8 klase u površini od 328 m2, dio kat. parcele broj 3404 (novi broj 3404/3), pašnjak 7. klase u površini od 2352 m2, dio kat. parcele broj 3204 (novi broj 3204/3), šuma 6. klase u površini od 1796 m2, dio kat. parcele broj 3202 (novi broj 3202/2), livada 8. klase u površini od 116 m2, dio kat. parcele broj 3201 (novi broj 3201/2), livada 8. klase u površini od 381 m2 i dio kat. parcele broj 3208 (novi broj 3208/2), pašnjak 8. klase u površini od 25 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 149 kao susvojina Vrbica Božidara 10/120, Drašković M. Dušana 30/120, Drašković D.Goluba 6/120, Vrbica M. Ljubomira 10/120, Malenović R. Mirjane 30/120, Jerić D. Vukosave rođ. Drašković 6/120, Vučelić Svetlane rođ. Drašković 3/120, Marković Bosiljke rođ. Vrbica 10/120, Drašković D. Sava 6/120, Drašković Slavke 3/120 i Drašković Drago Veljka 6/120,

9. dio kat. parcele broj 3370 (novi broj 3370/2), pašnjak 8. klase u površini od 9 m2 i dio kat. parcele broj 3113 (novi broj 3113/3), nekategorisani putevi u površini od 94 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 169 kao svojina Drašković Dragan (Nikola),

10. dio kat. parcele broj 3780 (novi broj 3780/2), pašnjak 8. klase u površini od 2 m2, dio kat. parcele broj 3780 (novi broj 3780/3), pašnjak 8. klase u površini od 105 m2, dio kat. parcele broj 3780 (novi broj 3780/4), pašnjak 8. klase u površini od 22 m2, dio kat. parcele broj 3181 (novi broj 3181/2), pašnjak 8 klase u površini od 55 m2, dio kat. parcele broj 3781 (novi broj 3781/2), livada 7. klase u površini od 273 m2 i dio kat. parcele broj 3782 (novi broj 3782/2), pašnjak 8 klase u površini od 32 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 105 kao svojina Vukotić Šaleta Đorđije,

11. dio kat. parcele broj 3777 (novi broj 3777/2), livada 8. klase u površini od 61 m2, dio kat. parcele broj 3779 (novi broj 3779/3), pašnjak 8. klase u površini od 3063 m2 i dio kat. parcele broj 3778 (novi broj 3778/2), livada 7. klase u površini od 946 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 223 kao susvojina Otašević Jovan Branka 1/2 i Otašević Jovan Svetozara 1/2,

12. dio kat. parcele broj 3785 (novi broj 3785/3), pašnjak 7. klase u površini od 3175 m2, kat. parcela broj 3783, livada 7 klase u površini od 376 m2 i dio kat. parcele broj 3784 (novi broj 3784/2), neplodno zemljište u površini od 161 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 96 kao svojina Vukotić Jošo Radovana,

13. dio kat. parcele broj 3842 (novi broj 3842/2), pašnjak 7. klase u površini od 57 m2, dio kat. parcele broj 3841 (novi broj 3841/2), livada 7. klase u površini od 314 m2 i dio kat. parcele broj 3840 (novi broj 3840/3), pašnjak 7 klase u površini od 1759 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 231 kao svojina Radusinović Đorđije Mirjane,

14. dio kat. parcele broj 3838 (novi broj 3838/3), neplodno zemljište u površini od 1843 m2, dio kat. parcele broj 3835 (novi broj 3835/3), pašnjak 7. klase u površini od 6855 m2, dio kat. parcele broj 3837 (novi broj 3837/2), šuma 6. klase u površini od 515 m2 i kat. parcela broj 3834, livada 8 klase u površini od 221 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 59 kao svojina Vukotić Đorđije Miodraga,

15. dio kat. parcele broj 3822 (novi broj 3822/4), šuma 6. klase u površini od 9271 m2 i dio kat. parcele broj 3826 (novi broj 3826/2), pašnjak 7. klase u površini od 206 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 81 kao susvojina Vukotić R. Aleksandra 1/2 i Vukotić Dejana 1/2,

16. dio kat. parcele broj 3821 (novi broj 3821/2), šuma 6. klase u površini od 494 m2, dio kat. parcele broj 4119 (novi broj 4119/2), pašnjak 8. klase u površini od 81 m2, dio kat. parcele broj 4119 (novi broj 4119/3), pašnjak 8. klase u površini od 7 m2, dio kat. parcele broj 4119 (novi broj 4119/4), pašnjak 8. klase u površini od 8 m2, dio kat. parcele broj 4121 (novi broj 4121/3), šuma 6. klase u površini od 773 m2, dio kat. parcele broj 4120 (novi broj 4120/2), livada 7. klase u površini od 49 m2 i dio kat. parcele broj 4122 (novi broj 4122/4), neplodno zemljište u površini od 827 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 77 kao svojina Vukotić Gojko (Milan),

17. dio kat. parcele broj 4123 (novi broj 4123/2), pašnjak 8. klase u površini od 587 m2, dio kat. parcele broj 4124 (novi broj 4124/3), šuma 6. klase u površini od 1535 m2, dio kat. parcele broj 4125 (novi broj 4124/2), livada 7. klase u površini od 596 m2, dio kat. parcele broj 4127 (novi broj 4127/3), pašnjak 8. klase u površini od 1566 m2, dio kat. parcele broj 4127 (novi broj 4127/4), pašnjak 8 klase u površini od 25 m2 i dio kat. parcele broj 4126 (novi broj 4126/3), šuma 6. klase u površini od 4258 m2, upisane u listu nepokretnosti broj 89 kao susvojina Vukotić Andrija Ilija 1/4, Vukotić Andrija Milana 1/4, Vukotić Andrija Velimir 1/4 i Vukotić Andrija Vlada 1/4.

Član 2

Svrha eksproprijacije je eksproprijacija nepokretnosti radi izgradnje puta Cetinje – Čevo – Nikšić, dionica Cetinje - Čevo.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Crna Gora – Uprava za saobraćaj.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovešće Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u «Službenom listu Crne Gore».

Broj: 07-122
Podgorica, 26. decembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji (“Službeni list RCG” br. 55/00, 12/02 i 28/06 i “Službeni list CG” br. 21/08 , 30/17 i 75/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 30. januara 2020. godine, donijela je

O D L U K U
O UTVRĐIVANjU JAVNOG INTERESA ZA NEPOTPUNU EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI IZGRADNjE ENERGETSKOG OBJEKTA STS 10/0,4kV 1x250kVA “SUKURUĆ 16” SA PRIKLjUČNIM 10KV KABLOVSKIM VODOM, U ZAHVATU KO VUKSANLEKIĆ, OPŠTINA TUZI

Član 1

Utvrđuje se javni interes za nepotpunu eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Tuzi, KO Vuksanlekić, za:

- dio kat. parcele broj 484 KO Vuksanlekić, njiva 4. klase, površine 1m2, upisana u listu nepokretnosti broj 214, kao svojina Dušaj Luigji,

dio kat. parcele broj 474, nekategorisani put, površine 3m2, upisana u list nepokretnosti broj 293, kao svojina Đoković (Rustem) Smail,

- dio kat. parcele br. 480/2, livada 4. klase, površine 48m², upisana u list nepokretnosti broj 293 kao svojina Đoković (Rustem) Smail,
- dio kat. parcele broj 469/3, njiva 4. klase, površine 22m2, upisana u list nepokretnosti broj 316, kao susvojina Đonaj (Prento) Maljota, Đonaj (Prent) Martin, Đonaj (Prentaš) Nika, Đonaj (Pretaš) Toma i Đonaj (Preta) Zef,
- dio kat. parcele broj 461/2, njiva 4. klase, površine 12m2, upisana u list nepokretnosti broj 324, kao svojina Ivezić (Maljo) Đeka,
- dio kat. parcela broj 468/3, njiva 4. klase, površine 16m2, upisana u list nepokretnosti broj 329, kao susvojina Kaljević (Đana) Preta i Ivezaj (Đeto) Đon,
- dio kat. parcelae broj 490/2, njiva 4. klase, površine 2m², upisana u list nepokretnosti broj 340, kao susvojina Ivezaj Djela (ud. Ljuce),
- dio kat. parcele broj 467/2, njiva 4. klase, površine 25m2, upisana u list nepokretnosti broj 349, kao svojina Ivezaj (Roko) Kristijan,
- dio kat. parcele br. 453/3, njiva 4. klase, površine od 83m2, upisana u list nepokretnosti broj 496, kao svojina fizičkog lica Siništaj (Đeka) Maljota,
- dio kat. parcele br. 453/4, livada 4. klase, površine od 212m², upisana u list nepokretnosti broj 496, kao svojina fizičkog lica Siništaj (Đeka) Maljota,
- dio kat. parcele br. 615/1, livada 4. klase, površine od 80m2, upisana u list nepokretnosti broj 506, kao svojina fizičkog lica Siništović (Noš) Ljuca,
- dio kat. parcele br. 615/2, livada 4. klase, površine od 34m2, upisana u list nepokretnosti broj 506, kao svojina fizičkog lica Siništović (Noš) Ljuca,
- dio kat. parcele br. 455/2, njiva 4. klase, površine 14m², upisana u list nepokretnosti broj 508, kao svojina fizičkog lica Siništović (Rok) Anton,
- dio kat. parcele broj 483, njiva 4. klase, površine 10m2, upisana u list nepokretnosti broj 820, kao svojina fizičkog lica Dedvukaj (Paljoka) Toma,
- dio kat. parcele broj 440/2, njiva 4. klase, površine 22m², upisana u list nepokretnosti broj 874, kao svojina fizičkog lica Vučinić (Zef) Ljuvić,
- dio kat. parcele broj 454/3, njiva 4. klase, površine 17m2, upisana u list nepokretnosti broj 3051, kao susvojina fizičkog lica Dedivanaj (Tom) Agron, površine 5m2, upisana u list nepokretnosti broj 3051, kao susvojina fizičkog lica Dedivanaj (Tom) Agron.

Član 2

Svrha nepotpune eksproprijacije je izgradnja energetskog objekta STS 10/0,4kV 1x250kVA "Sukuruć 16" sa priključnim 10kV kablovskim vodom, u zahvatu KO Vuksanlekić, Opština Tuzi.

Član 3

Korisnik nepotpune eksproprijacije je DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica .

Član 4

Postupak nepotpune eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke sprovešće Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-150
Podgorica, 30. januara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 179 stav 10 Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti ("Službeni list CG", br. 36/15 i 18/19), Ministarstvo pravde donijelo je

PRAVILNIK
O NAČINU TESTIRANjA I PROGRAMU I NAČINU SPROVOĐENjA STRUČNOG OSPOSOBLjAVANjA PRIPRAVNIKA U UPRAVI ZA IZVRŠENjE KRIVIČNIH SANKCIJA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se način testiranja prijavljenih kandidata na javni oglas koji Uprava za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu: Uprava) raspisuje za prijem u radni odnos pripravnika radi obavljanja pripravničkog staža i osposobljavanja za samostalno vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica, tretmana i reintegracije zatvorenika, stručne obuke i rada zatvorenika i zdravstvene zaštite pritvorenih i osuđenih lica (u daljem tekstu: pripravnik) i program i način sprovođenja stručnog osposobljavanja pripravnika.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. TESTIRANJE KANDIDATA

Član 3

Testiranje prijavljenih kandidata na javni oglas iz člana 1 ovog pravilnika (u daljem tekstu: kandidat) podrazumijeva izradu pisanog testa i psihološko testiranje kandidata.

Pored testiranja iz stava 1 ovog člana, za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica, vrši se i testiranje fizičke spremnosti i sposobnosti kandidata.

Član 4

Prije početka testiranja iz člana 3 ovog pravilnika, utvrđuje se identitet kandidata uvidom u ličnu kartu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom na osnovu koje se može utvrditi identitet i kandidati se upoznaju sa pravilima testiranja.

Kandidatu koji zakasni na testiranje do 15 minuta, dozvoliće se da pristupi testiranju.

Za vrijeme testiranja nije dozvoljena međusobna komunikacija kandidata, upotreba personalnog računara, mobilnog telefona ili drugih sredstava koja ometaju ili utiču na sprovođenje testiranja, niti napuštanje prostorije u kojoj se sprovodi testiranje.

Kandidat koji remeti red za vrijeme testiranja ili se ne pridržava pravila iz stava 3 ovog člana isključuje se iz daljeg testiranja.

Nakon završetka testiranja kandidat je dužan da napusti prostoriju u kojoj se sprovodi testiranje.

Član 5

Nakon utvrđivanja ispunjenosti uslova za prijem u radni odnos pripravnika, komisija koju u skladu sa Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti obrazuje direktor Uprave (u daljem tekstu: Komisija) određuje datum, mjesto i vrijeme izrade pisanog testa koji se objavljuju na internet stranici Uprave, najkasnije osam dana prije dana izrade pisanog testa.

Član 6

Pisani test sadrži pitanja koja se odnose na provjeru znanja iz oblasti ustavnog sistema, organizacije, funkcionisanja, načina rada i postupanja sudova, Državnog tužilaštva i organa državne uprave, kao i nadležnosti, organizaciju i način rada Uprave, u zavisnosti od vrste obrazovanja kandidata, nivoa i kategorije poslova za koje se vrši osposobljavanje.

Sadržaj pisanog testa određuje Komisija.

Pisani test kandidati izrađuju pod šifrom.

Član 7

Kandidat na pitanja iz člana 6 stav 1 ovog pravilnika odgovara na način što bira jedan od više ponuđenih odgovora.

U slučaju da kandidat zaokruži više odgovora ili prepravlja odgovor, takav odgovor neće biti priznat.

Maksimalan broj bodova koji kandidat može ostvariti na pisanom testu iznosi 50, pri čemu broj bodova koji se može ostvariti na svako pitanje pojedinačno mora biti označen na testu.

Broj bodova na pisanom testu dobija se tako što se zbir bodova svih članova Komisije po pitanjima dijeli sa brojem članova Komisije.

Član 8

Nakon utvrđivanja broja bodova koje je kandidat ostvario na pisanom testu, a najkasnije u roku od sedam dana, Komisija sačinjava izvještaj o izradi pisanog testa i određuje datum i vrijeme psihološkog testiranja.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži mjesto i datum izrade pisanog testa, imena i prezimena kandidata i broj bodova na pisanom testu za svakog kandidata posebno.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana i datum i vrijeme psihološkog testiranja objavljuju se na internet stranici Uprave.

Član 9

Kandidat koji na pisanom testu ostvari najmanje 25 bodova može pristupiti psihološkom testiranju.

Psihološko testiranje sastoji se od psihološkog testa i psihološkog intervjua.

Član 10

Na psihološkom testu procjenjuju se osnovne kognitivne sposobnosti i bazične odlike ličnosti kandidata.

Procjena osnovne kognitivne sposobnosti podrazumijeva testiranje inteligencije, kroz izradu najmanje dva različita testa, a kandidat na tom testiranju mora ostvariti najmanje 90 bodova.

Procjena bazične odlike ličnosti podrazumijeva testiranje sljedećih odlika kandidata:

- amoralni potencijal (H),
- dezintegracija regulativnih funkcija (D),
- emocionalna stabilnost (N).

Kandidat na testiranju iz stava 3 ovog člana mora ostvariti najmanje 90 bodova po svakoj od odlika pojedinačno.

Pored odlika iz stava 3 ovog člana, procjena bazične odlike ličnosti obuhvata i testiranje drugih odlika kandidata, i to:

- ekstraverzija,

- otvorenost,
- prijateljska nastrojenost,
- savjesnost.

Rezultati testiranja odlika iz stava 5 ovog člana ulaze u rezultat psihološkog testa, ali nijesu eliminacioni, pri čemu se daje samo opisna procjena tih odlika.

Kandidat koji je na testiranju iz stava 2 ovog člana ostvario najmanje 90 bodova i na testiranju iz stava 3 ovog člana ostvario najmanje 90 bodova, po svakoj od odlika pojedinačno, može pristupiti psihološkom intervjuu.

Član 11

Psihološki intervju predstavlja polustrukturisanu tehniku razgovora sa kandidatom na kojoj se procjenjuju:

- verbalna komunikacija,
- neverbalna komunikacija,
- socio-porodična i lična anamneza, uključujući i vrstu završene škole, uspjeh u školovanju,

specifična znanja i vještine,

- vrijednosti, navike, stavovi i interesovanja,
- profesionalna motivacija.

Rezultati psihološkog intervjua ulaze u rezultat psihološkog testiranja, ali nijesu eliminacioni, pri čemu se daje samo opisna procjena tog intervjua.

Član 12

Nakon završenog psihološkog testiranja, Komisija utvrđuje rezultate psihološkog testiranja.

Ako kandidat ne ostvari najmanje 90 bodova na testiranju iz člana 10 stav 2 ovog pravilnika i najmanje 90 bodova po svakoj od odlika pojedinačno na testiranju iz člana 10 stav 3 ovog pravilnika smatra se da nije zadovoljio na psihološkom testiranju i ne može biti izabran za pripravnika.

Član 13

Testiranju fizičke spremnosti i sposobnosti za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica može pristupiti kandidat koji je zadovoljio na psihološkom testiranju.

Testiranje iz stava 1 ovog člana obuhvata provjeru fizičke spremnosti i sposobnosti kandidata kroz sljedeće discipline:

- eksplozivna snaga nogu,
- brzinsko eksplozivna snaga ruku,
- segmentalna brzina ruku,
- startna brzina i promjena pravca,
- okretnost,
- brzinska izdržljivost pregiba trupa,
- izdržljivost.

Član 14

Testiranje iz člana 13 ovog pravilnika vrši se u skladu sa normativima za procjenu fizičke spremnosti i sposobnosti koji su sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 1).

Kandidat na testiranju iz člana 13 ovog pravilnika može ostvariti najviše pet bodova po svakoj od disciplina pojedinačno.

Ako kandidat na nekoj od disciplina iz člana 13 stav 2 ovog pravilnika ne ostvari minimalnu normu, u skladu sa normativima za procjenu fizičke spremnosti i sposobnosti, ocjenjuje se sa nula bodova iz te discipline.

Ako kandidat iz dvije discipline iz člana 13 stav 2 ovog pravilnika ostvari po nula bodova ili iz svih disciplina manje od 17 bodova, smatra se da nije zadovoljio na testiranju fizičke spremnosti i sposobnosti i ne može biti izabran za pripravnika za vršenje poslova obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Član 15

Na osnovu rezultata pisanog testa, psihološkog testiranja i testiranja fizičke spremnosti i sposobnosti, Komisija utvrđuje rang listu za izbor kandidata.

III. STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE PRIPRAVNIKA

Član 16

Stručno osposobljavanje pripravnika sprovodi se po programu koji je sastavni dio ovog pravilnika (Prilog 2).

Član 17

Sprovođenje stručnog osposobljavanja pripravnika, u skladu sa programom iz člana 16 ovog pravilnika, nadzire rukovodilac organizacione jedinice određene aktom o unutašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za sprovođenje obuka.

Na predlog rukovodioca organizacione jedinice iz stava 1 ovog člana, direktor Uprave određuje mentora za grupu do pet pripravnika.

Mentor može biti lice koje ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima za koje se pripravnik stručno osposobljava, u istom nivou kvalifikacije obrazovanja.

Član 18

O sprovođenju programa stručnog osposobljavanja pripravnik vodi dnevnik, koji sadrži pregled učešća pripravnika u sprovođenju aktivnosti po programu stručnog osposobljavanja.

Mentor i rukovodilac organizacione jedinice iz člana 17 stav 1 ovog pravilnika pregledaju dnevnik iz stava 1 ovog člana i sačinjavaju izvještaj o uspjehu pripravnika u toku sprovođenja programa stručnog osposobljavanja, jednom mjesečno.

Uspjeh pripravnika u izvještaju iz stava 2 ovog člana ocjenjuje se ocjenom ‘’zadovoljava’’ ili ‘’ne zadovoljava’’.

Član 19

Pripravnik čiji je uspjeh u svakom izvještaju iz člana 18 stav 2 ovog pravilnika ocijenjen ocjenom ‘’zadovoljava’’ smatra se da je uspješno završio program stručnog osposobljavanja.

IV. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-019-12220/19
Podgorica, 26. februara 2020. godine

Ministar,
Zoran Pažin, s.r.

Prilog 1

NORMATIVI ZA PROCJENU FIZIČKE SPREMNOSTI I SPOSOBNOSTI

Normativima za procjenu fizičke spremnosti i sposobnosti utvrđuje se način testiranja kandidata i ocjena postignutih rezultata za kandidate muškog i ženskog pola.

1. OKRETNOST NA TLU (MONT) – MAGONT TEST

Instrumenti:
- štoperica,
- kimono pravilno savijen,
- osam komada strunjača dimenzija 1 x 1 m (ili četiri komada 2 x 1 m), šest komada strunjača postavljeno je uzdužno i dva komada poprečno, tako da formiraju oblik slova L dimenzija 6 x 3 m.

Zadatak:
Kandidat leži potrbuške, poprijeko na strunjači, sasvim opružen (opružene i ruke i noge). Na znak "sad" kandidat započinje valjanje bočno preko postavljenih šest strunjača. Kad kandidat dođe čitavim tijelom do sredine zadnje (šeste) strunjače, postavi se četvoronožno i ide unazad (četvoronožno) preko sedme i osme strunjače do kimona (pravilno savijenog), koji se nalazi na kraju osme strunjače. Kandidat obuhvata kimono koljenima bez pomoći ruke (bez okretanja) i ponovo se četvoronoške vraća do šeste strunjače, okrene se za 90 stepeni leđima prema prvoj strunjači (kimono je sve vrijeme među nogama). Nakon toga kandidat izvodi kolutove unazad do kraja prve strunjače i tek tada pušta kimono. Test se izvodi dva puta.

Ocjenjivanje:
Mjeri se vrijeme od izdatog znaka "sad", pa dok kandidatu bilo koji dio tijela ne pređe ivicu prve strunjače (startna crta). Svi kandidati izvode po dva pokušaja. Boduje se bolji rezultat.

Napomena:
Ako kandidatu ispadne kimono, mora ga bez pomoći ruku ponovo uhvatiti nogama i nastaviti zadatak.
Kandidat ima pravo na jedno uvježbavanje.
Kandidat je na početku (kad leži poprečno na strunjačama) okrenut glavom na stranu suprotnu od one na kojoj su poređane sedma i osma strunjača, odnosno na stranu kraćeg kraka slova L (formiranog od strunjača).

Br.	T E S T	Pol	0 bodova	1 bod	2 boda	3 boda	4 boda	5 bodova
1.	MAGONT TEST	M	16,1 i više sekundi	15,1-16 sekundi	14,1-15 sekundi	13,1-14 sekundi	12,1-13 sekundi	12 sekundi i manje
		Ž	18,1 i više sekundi	17,1-18 sekundi	16,1-17 sekundi	15,1-16 sekundi	14,1-15 sekundi	14 sekundi i manje

2. KOVERTA TEST

Instrumenti:
- stalci (pet komada),
- štoperica,
- traka za mjerenje.

Zadaci:
Radni podijum je pravougaonik dimenzija 3 x 5 m. Na svakom uglu nalazi se po jedan stalak koji uokviruje navedeni pravougaonik i u sredini pravougaonika nalazi se centralni stalak. Kandidat stoji sa spoljne strane stalka (sa lijeve ili desne strane). Na znak "sad" kandidat trči oko oba stalka sa spoljne strane prema sredini, obiđe oko srednjeg stalka i trči prema suprotna dva spoljna stalka, a zatim opet oko srednjeg stalka i dolazi do početnog položaja. Cijelo ovo kretanje izvodi se u obliku broja 8. U jednom mjerenju kandidat ima zadatak da tri puta istrči oblik broja 8.

Ocjenjivanje:
Test se mjeri tri puta i boduje se srednja vrijednost testa.

Br.	T E S T	Pol	0 bodova	1 bod	2 boda	3 boda	4 boda	5 bodova
2.	KOVERTA TEST	M	28,1 sekunda i više	26,1-28 sekundi	24,1-26 sekundi	23,1-24 sekunde	21,1-23 sekunde	21 sekunda i manje
		Ž	31,1 sekunda i više	29,1-31 sekunda	27,1-29 sekundi	25,1-27 sekundi	23,1-25 sekundi	23 sekunde i manje

3. SKOK U DALJ IZ MJESTA:

Instrumenti:
- strunjače (tatami),
- traka za mjerenje.

Zadatak:
Kandiat se nožno odrazi sa linije koja je obilježena na odskočištu i doskoči na strunjaču što dalje može. Obavezan je sunožni skok. Svi kandidati izvode po dva pokušaja, a nepravilno izvedeni skokovi se ponavljaju.

Ocjenjivanje:
Mjeri se dužina skoka normalno na odraznu liniju. Boduje se najduži skok izmjeren u centimetrima. Tačnost mjerenja je 1 cm. Svi kandidati izvode po dva pokušaja. Boduje se bolji rezultat.

Napomena:
Prije svakog skoka kandidat namaže pete magnezijumom (u nedostatku magnezijuma kredom). Kandidat skače bos. Skok se izvodi iz sunožnog položaja stopala i dupli odraz nije dozvoljen. Dozvoljeno je podizanje na prstima prije skoka.

Br.	TEST	Pol	0 bodova	1 bod	2 boda	3 boda	4 boda	5 bodova
3.	SKOK U DALJ IZ MJESTA	M	209cm i manje	210-219cm	220-229cm	230–239cm	240-249cm	250cm i više
		Ž	149cm i manje	150-164cm	165-174cm	175-184cm	185-194cm	195cm i više

4. TAPING TEST RUKOM ZA 20 SEKUNDI

Instrumenti:
- sto standardnih dimenzija,
- taping krugovi od šper ploče (daska na kojoj su učvršćene dvije okrugle ploče prečnika 20 cm i međusobno udaljene 61 cm (najbliži djelovi),
- štoperica.

Zadatak:
Kandidat postavlja dlan slabije ruke na sredinu između ploča, a jaču ruku ukršteno sa suprotne strane. Na znak "sad" kandidat jačom rukom iz prethodno opisanog položaja kreće brzo da dodiruje prstima jednu, a zatim drugu ploču i nastoji da u vremenu od 20 sekundi izvede što više ponavljanja. Zadatak je završen po isteku 20 sekundi. Dva dodira se broje kao jedno ponavljanje. Kandidat radi najvećom brzinom kojom može. Test se mjeri samo jednom. Test se ne uvježbava.

Br.	TEST	Pol	0 bodova	1 bod	2 boda	3 boda	4 boda	5 bodova
4.	TAPING TEST RUKOM ZA 20 sekundi	M	37 ponavljanja i manje	38-41 ponavljanja	42-45 ponavljanja	46-50 ponavljanja	51-54 ponavljanja	55 ponavljanja i više
		Ž	32 ponavljanja i manje	33-36 ponavljanja	37-40 ponavljanja	41-45 ponavljanja	46-49 ponavljanja	50 ponavljanja i više

5. PODIZANJE TRUPA ZA 30 SEKUNDI

Instrumenti:
- štoperica,
- strunjača (tatami) površine minimum 2 x 1 m,
- graničnik (plastična palica, gumena traka i sl.).

Zadatak:
Kandidat leži na leđima na tlu (strunjača), sa nogama zgrčenim u koljenima pod pravim uglom. Dlanovi su ukršteni na potiljku, laktovi razmaknuti u stranu. Jedan partner fiksira stopala kandidata, a drugi drži graničnik na koljenima kandidata. Kandidat izvodi podizanje trupa na način da grudnim košem dotakne graničnik, a zatim se spušta dok leđima i laktovima ne dotakne podlogu. Kandidat ima zadatak da u roku od 30 sekundi izvrši što više ponavljanja.

Ocjenjivanje:
Boduje se broj pravilno i potpuno izvedenih podizanja i spuštanja trupa u vremenu od 30 sekundi.

Br.	TEST	Pol	0 bodova	1 bod	2 boda	3 boda	4 boda	5 bodova
5.	BROJ PODIZANJA TRUPA ZA 30 sekundi	M	19 podizanja i manje	20-21 podizanje	22-23 podizanja	24-25 podizanja	26-27 podizanja	28 podizanja i više
		Ž	14 podizanja i manje	15-16 podizanja	17-18 podizanja	19-20 podizanja	21-22 podizanja	23 podizanja i više

6. SKLEKOVI ZA 10 SEKUNDI:

Instrumenti:
- štoperica sa 1/10 sekunde,
- sklekeri – ručke za sklekove,
- steper ili tatami podloga, u zavisnosti od veličine sklekera,
- graničnik.

Zadatak:
Kandidat zauzima položaj tako što drži sklekere u nivou ramena sa ispruženim rukama i ravnim tijelom, a prstima nogu dodiruje podlogu. Sklekeri se nalaze na podlozi i povezani su graničnikom (trakom). Iz ovog položaja kandidat se spušta sve dok grudnim košem ne dodirne graničnik i nakon toga se podiže u početni položaj. Kandidat radi najbrže što može.
Kandidati ženskog pola rade test sa koljena, na način što koljena oslanjaju na steper ili drugu podlogu koja je u ravni sa sklekerom.

Ocjenjivanje:
Boduje se broj pravilno i potpuno izvedenih sklekova u vremenu od 10 sekundi.

Napomena:
Kandidat cijelo vrijeme drži tijelo u ravnom položaju. Tijelo se prilikom izvođenja vježbe ne smije njihati naprijed nazad, a laktovi pri podizanju i supštanju moraju prolaziti uz tijelo.

Br.	TEST	Pol	0 bodova	1 bod	2 boda	3 boda	4 boda	5 bodova
6.	BROJ SKLEKOVA ZA 10 sek.	M	8 sklekova i manje	9 sklekova	10 sklekova	11-12 sklekova	13 sklekova	14 sklekova i i više
		Ž	6 sklekova i manje	7 sklekova	8 sklekova	9-10 sklekova	11 sklekova	12 sklekova i više

7. TRČANJE NA 1500 METARA:

Trčanje na 1500 m realizuje se poslije provjere zdravstvene sposobnosti.

Instrumenti:
- štoperica,
- pištaljka,
- staza od 400 m (u nedostatku može neka druga staza na kojoj se može istrčati 1500 m, ali je bitno da je ravna).

Zadatak:
Kandidati u grupama sa cilja kreću na znak pištaljke iz visokog starta, sa ciljem da pretrče stazu dugu 1500 m.

Ocjenjivanje:
Mjeri se vrijeme za koje je kandidat pretrčao zadatu stazu, u skladu sa čim se i vrši bodovanje.

Br.	TEST	Pol	0 bodova	1 bod	2 boda	3 boda	4 boda	5 bodova
7.	TRČANJE NA 1500 m	M	7,11 minuta i više	6,29-7,10 minuta	5,55-6,30 minuta	5,15-5,54 minuta	4,37-5,14 minuta	4,36 minuta i manje
		Ž	9,01 minuta i više	8,12-9,00 minuta	7,22-8,11 minuta	6,33-7,21 minuta	5,43-6,32 minuta	5,42 minuta i manje

Prilog 2

PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA PRIPRAVNIKA

1. Poslovi obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica

Modul ,,Uvod'' u trajanju od mjesec dana podrazumijeva teorijsku obuku po temama - Uslovi za zapošljavanje, uvođenje u posao, uniforma, tok obuke i pravila ponašanja, predstavljanje polaznika, očekivanja i prvi utisci; Upoznavanje sa prostorom organizacionih jedinica Uprave; Organizacija i nadležnost sudova, Državnog tuzilaštva i Ministarstva pravde; Organizacija i nadležnost Uprave; Izvršenje krivičnih sankcija; Izvršenje pritvora; Uvod u praktični rad u organizacionim jedinicama Uprave (zatvorima) i to: Istražnom zatvoru Podgorica, Zatvoru za duge kazne, Zatvoru za kratke kazne Podgorica i Zatvoru Bijelo Polje; Upoznavanje sa organizacionim jedinicama zatvora u kojima se vrše poslovi zdravstvene zaštite, rada i tretmana zatvorenika.

Modul ,,Praksa 1'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u Istražnom zatvoru Podgorica ili Zatvoru Bijelo Polje, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati zajednička predavanja, kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju; U toku prve tri nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju u različite organizacione jedinice zatvora na poslovima unutrašnjeg obezbjeđenja, spoljašnjeg obezbjeđenja, prijema, otpusta, matične evidencije i statistike, radi boljeg sticanja praktičnog znanja; U četvrtoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima zdravstvene zaštite zatvorenika; U petoj, šestoj i sedmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u različite organizacione jedinice zatvora, ali tako da svaki pripravnik bude raspoređen u drugu organizacionu jedinicu od one u kojoj je bio raspoređen u prve tri nedjelje; U osmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima rada i tretmana zatvorenika.

Modul ,,Teorija 1'' u trajanju od tri mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temama – Upotreba oružja i drugih sredstava prinude, samoodbrana bez korišćenja oružja; Pravni osnov za lišenje slobode; Obilježja krivičnog djela, protivpravnost, krivica, nužna odbrana, krajnja nužda, pravne posljedice osude; Ovlašćenja Uprave policije u izviđaju i istrazi; Rukovođenje istragom i prava i dužnosti državnog tužioca; Postupak pred sudom, pravni ljekovi i pravosnažnost odluke suda; Osnovne smjernice za ponašanje u odnosu na lica lišena slobode (zahtjevi za poštovanjem ljudskog dostojanstva; pravila bezbjednosti); Pritvor (načela, smještaj, posjete, disciplinske i bezbjednosne mjere); Prava zatvorenika i ograničenje prava; Izvršenje kazni zatvora (diferencijacija: žene, maloljetna lica, povratnici i vrsta kazne zatvora), Prijem u zatvor; Pretres i zdravsteni pregled; Zatvorska psihologija i kriminologija (organizacija pod posebnim uslovima, posebno opterećenje za zaposlene i zatvorenike - posljedice), socijalna pomoć učiniocima krivičnih djela, priprema za otpust, prevencija suicida, prva pomoć i zdravstvena zaštita.

Modul ,,Praksa 2'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u Zatvoru za duge kazne, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati zajednička predavanja kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju; U toku prve tri nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju u različite organizacione jedinice zatvora

na poslovima unutrašnjeg obezbjeđenja, spoljašnjeg obezbjeđenja, prijema, otpusta, matične evidencije i statistike; U četvrtoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima zdravstvene zaštite zatvorenika; U petoj, šestoj i sedmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u različite organizacione jedinice zatvora, ali tako da svaki pripravnik bude raspoređen u drugu organizacionu jedinicu od one u kojoj je bio raspoređen u prve tri nedjelje; U osmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima rada i tretmana zatvorenika.

Modul ,,Teorija 2'' u trajanju od tri mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temama – Upotreba oružja i drugih sredstava prinude; Samodbrana bez korišćenja oružja; Planiranje izvršenja kazne; Matična knjiga i lični dosije; Ispitivanje ličnosti zatvorenika i smještaj; Upoznavanje sa pravima i obavezama; Vrste pogodnosti i način ostvarivanja pogodnosti; Školovanje i rad tokom izvršenja kazne; Socijalna, psihološka i medicinska pomoć za lica lišena slobode; Pravo na posjete; Bezbjednost i red u Upravi; Primjena sredstava prinude; Disciplinske mjere; Žalbe; Mjere predostrožnosti; Psihologija i kriminologija (uzroci kriminaliteta, razlozi za problematično ponašanje lica lišenih slobode, mogućnosti uticanja na ponašanje lica lišenih slobode); Socijalna pomoć učiniocima krivicnih djela; Priprema za otpust.

Modul ,,Praksa 3'' traje jedan mjesec i podrazumijeva da svaki pripravnik bude raspoređen na poslovima za čije samostalno vršenje se stručno osposobljavao.

2. Poslovi tretmana i reintegracije zatvorenika

Modul ,,Uvod'' u trajanju od mjesec dana podrazumijeva teorijsku obuku po temama - Uslovi za zapošljavanje, uvođenje u posao, tok obuke i pravila ponašanja, predstavljanje polaznika, očekivanja i prvi utisci; Upoznavanje sa prostorom organizacionih jedinica Uprave; Organizacija i nadležnost sudova, Državnog tuzilaštva i Ministarstva pravde; Organizacija i nadležnost Uprave; Uvod u praktični rad u organizacionim jedinicama Uprave (zatvorima) i to: Istražnom zatvoru Podgorica, Zatvoru za duge kazne, Zatvoru za kratke kazne Podgorica i Zatvoru Bijelo Polje; Upoznavanje sa organizacionim jedinicama zatvora u kojima se vrše poslovi zdravstvene zaštite i rada zatvorenika.

Modul ,,Praksa 1'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u Zatvoru za kratke kazne Podgorica ili Zatvoru Bijelo Polje, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati zajednička predavanja, kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju; U toku prve tri nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju na poslovima prijema, otpusta, matične evidencije i statistike, kao i na poslovima realizacije tretmana zatvorenika; U četvrtoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima zdravstvene zaštite zatvorenika; U petoj, šestoj i sedmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u različite organizacione jedinice zatvora, ali tako da svaki pripravnik bude raspoređen u drugu organizacionu jedinicu od one u kojoj je bio raspoređen u prve tri nedjelje; U osmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima rada zatvorenika.

Modul ,,Teorija 1'' u trajanju od tri mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temama – Pravni osnov za lišenje slobode; Obilježja krivičnog djela, protivpravnost, krivica, nužna odbrana, krajnja nužda, pravne posljedice krivičnog djela; Ovlašćenja Uprave policije u izviđaju i istrazi; Rukovođenje istragom i prava i dužnosti državnog tužioca; Postupak pred sudom, pravni ljekovi i pravosnažnost odluke suda; Osnovne smjernice za ponašanje u odnosu na lica lišena slobode (zahtjevi za poštovanjem ljudskog dostojanstva; pravila bezbjednosti); Prava zatvorenika i ograničenje prava; Izvršenje kazni zatvora (diferencijacija: žene, maloljetna lica, povratnici i vrsta kazne zatvora); Prijem u zatvor; Pretres i zdravsteni pregled; Međunarodni i domaći standardi u zaštiti od torture, zlostavljanja, nehumanog i ponižavajućeg postupanja; Zabrana torture u zatvorskim uslovima - studija slučaja; Zatvorska psihologija i kriminologija (organizacija pod posebnim uslovima, posebno opterećenje za zaposlene i zatvorenike - posljedice), socijalna pomoć učiniocima krivičnih djela, priprema za otpust, prevencija suicida, prva pomoć i zdravstvena zaštita; Pritužbe pritvorenih i osuđenih lica i postupanje sa pritužbama; Rano prepoznavanje psihičkih smetnji i rizika od samuobistva kod zatvorenika; Stres i komunikacija; Senzibilizacija zaposlenih u Upravi na hiv/aids i hepatitis.

Modul ,,Praksa 2'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u Zatvoru za duge kazne, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati zajednička predavanja kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju; U toku prve tri nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju u različite organizacione jedinice zatvora na poslovima prijema, otpusta, matične evidencije i statistike, kao i na poslovima realizacije tretmana zatvorenika; U četvrtoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima zdravstvene zaštite zatvorenika; U petoj, šestoj i sedmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u različite organizacione jedinice zatvora, ali tako da svaki pripravnik bude raspoređen u drugu organizacionu jedinicu od one u kojoj je bio raspoređen u prve tri nedjelje; U osmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima rada zatvorenika.

Modul ,,Teorija 2'' u trajanju od tri mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temama – Planiranje izvršenja kazne; Matična knjiga i lični dosije; Ispitivanje ličnosti zatvorenika i smještaj; Upoznavanje sa pravima i obavezama; Vrste pogodnosti i način ostvarivanja pogodnosti; Obrazovanje i rad tokom izvršenja kazne; Socijalna, psihološka i medicinska pomoć za lica lišena slobode; Pravo na posjete; Bezbjednost i red u Upravi; Primjena sredstava prinude; Disciplinske mjere; Žalbe; Mjere predostrožnosti; Psihologija i kriminologija (uzroci kriminaliteta, razlozi za problematično ponašanje lica lišenih slobode, mogućnosti uticanja na ponašanje lica lišenih slobode), socijalna pomoć učiniocima krivičnih djela i priprema za otpust; Društveno devijantna ponašanja - tipovi i reagovanje društva na njih; Zatvorski tretman i mogućnosti resocijalizacije zatvorenika; Procjena rizika - instrumenti; Vještine individualnog savjetovanja; Principi grupnog rada; Psihologija u izvršenju kaznenih mjera; Zatvorenička zajednica - psihosocijalna klima u penalnim ustanovama, fomralne i neformalne grupe; Prepoznavanje poremećaja ličnosti karakterističnih za zatvorsku populaciju; Metodologija rada sa osjetljivim grupama; Metodologija rada sa maloljetnim delikventima; Dugoročne posljedice boravka u zatvoru; Autoagresivna ponašanja; Individualni i kolektivni oblici nasilja; Metodika resocijalizacije; Osnove timskog rada i organizaciona kultura.

Modul ,,Praksa 3'' traje jedan mjesec i podrazumijeva da svaki pripravnik bude raspoređen na poslovima za čije samostalno vršenje se stručno osposobljavao.

3. Poslovi stručne obuke i rada zatvorenika

Modul ,,Uvod'' u trajanju od mjesec dana podrazumijeva teorijsku obuku po temama - Uslovi za zapošljavanje, uvođenje u posao, tok obuke i pravila ponašanja, predstavljanje polaznika, očekivanja i prvi utisci; Upoznavanje sa prostorom organizacionih jedinica Uprave; Organizacija i nadležnost sudova, Državnog tuzilaštva i Ministarstva pravde; Organizacija i nadležnost Uprave; Uvod u praktični rad u organizacionoj jedinici Uprave u kojoj se vrše poslovi stručne obuke i rada zatvorenika; Upoznavanje sa organizacionim jedinicama zatvora u kojima se vrše poslovi zdravstvene zaštite i tretmana zatvorenika.

Modul ,,Praksa 1'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u organizacionoj jedinici zatvora u kojoj se vrše poslovi stručne obuke i rada zatvorenika, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati

zajednička predavanja, kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju; U toku prve tri nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju na poslovima stručne obuke i rada zatvorenika; U četvrtoj nedjelji pripravnici se raspoređuju da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima zdravstvene zaštite zatvorenika; U petoj, šestoj i sedmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju na poslovima stručne obuke i rada zatvorenika, ali tako da svaki pripravnik bude raspoređen na drugim poslovima od onih na kojim je bio raspoređen u prve tri nedjelje; U osmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima tretmana zatvorenika.

Modul "Teorija 1" u trajanju od tri mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temema – Organizacija rada u organizaciojoj jedinici zatvora u kojoj se vrše poslovi stručne obuke i rada zatvorenika, sa posebnim osvrtom na radno osposobljavanje zatvorenika, kao i odnos prema zatvorenicima u cilju njihove resocijalizacije i osposobljenosti za vršenje određenih poslova van zatvora.

Modul „Praksa 2" u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u organizacionoj jedinici zatvora u kojoj se vrše poslovi stručne obuke i rada zatvorenika, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati zajednička predavanja, kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju; U toku prve tri nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju na poslovima stručne obuke i rada zatvorenika; U četvrtoj nedjelji pripravnici se raspoređuju da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima zdravstvene zaštite zatvorenika; U petoj, šestoj i sedmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju na poslovima stručne obuke i rada zatvorenika, ali tako da svaki pripravnik bude raspoređen na drugim poslovima od onih na kojim je bio raspoređen u prve tri nedjelje; U osmoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima tretmana zatvorenika.

Modul „Teorija 2" u trajanju od tri mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temema – Način i organizacija rada bravarske, stolarske, rezbarske i krojačke radionice; Rad u poljoprivredi; Rad u stočarstvu; Način funkcionisanja depozita; Zatvorska prodavnica; Način rada kuhinje, pripremanje i distribucija hrane po organizacionim jedinicama zatvora, izračunavanje kalorične vrijednosti jelovnika, izrada jelovnika dnevnih potreba.

Modul ,,Praksa 3'' traje jedan mjesec i podrazumijeva da svaki pripravnik bude raspoređen na poslovima za čije samostalno vršenje se stručno osposobljavao.

4. Poslovi zdravstvene zaštite pritvorenih i osuđenih lica

Modul ,,Uvod'' u trajanju od mjesec dana podrazumijeva teorijsku obuku po temama - Uslovi za zapošljavanje, uvođenje u posao, tok obuke i pravila ponašanja, predstavljanje polaznika, očekivanja i prvi utisci; Upoznavanje sa prostorom organizacionih jedinica Uprave; Organizacija i nadležnost sudova, Državnog tuzilaštva i Ministarstva pravde; Organizacija i nadležnost Uprave; Uvod u praktični rad u organizacionim jedinicama Uprave (zatvorima) i to: Istražnom zatvoru Podgorica, Zatvoru za duge kazne, Zatvoru za kratke kazne Podgorica i Zatvoru Bijelo Polje; Upoznavanje sa organizacionim jedinicama zatvora u kojima se vrše poslovi tretmana i rada zatvorenika.

Modul ,,Praksa 1'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u Istražnom zatvoru Podgorica, Zatvoru za kratke kazne Podgorica ili Zatvoru Bijelo Polje, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati zajednička predavanja, kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju; U toku prve tri nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju u različite zatvore (Istražni zatvor Podgorica, Zatvor za kratke kazne Podgorica, Zatvor Bijelo Polje) radi boljeg sticanja praktičnog znanja; U četvrtoj nedjelji pripravnici se raspoređuju u tri grupe da naizmjenično stiču praktično znanje na poslovima tretmana zatvorenika; Od pete do osme nedjelje obuke pripravnici se raspoređuju u različite zatvore (Istražni zatvor Podgorica, Zatvor za kratke kazne Podgorica, Zatvor Bijelo Polje), ali tako da svaki pripravnik bude raspoređen u drugi zatvor od onog u koji je bio raspoređen u prve tri nedjelje.

Modul ,,Teorija 1'' u trajanju od tri mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temama - Mjerenje vitalnih parametara (krvni pritisak, srčana frekvenca, disanje, tjelesna temperatura, glikemija), Uzorkovanje biološkog materijala (uzimanje briseva, sputuma, urina, fecesa); Uzorkovanje krvi za laboratorijske analize; Aplikacija intramuskularne, intravenske i peroralne terapije; Plasiranje venske linije; Prva pomoć kod povreda; Prva pomoć kod preloma - primarna imobilizacija; Primarna obrada rane - prevoj i praćenje rane i zaustavljanje krvarenja; Rano prepoznavanje anifilaktičkog šoka; Davanje anti-šok terapije; Krize svjesti (Epi napadi, sinkopa, kolaps - prepoznavanje i pružanje prve pomoći); Hipovolemijski šok - prva pomoć; Opekotine - prva pomoć kod opekotina, primarna obrada rane i praćenje opekotina; Asepsa i Anti sepsa; Sterilizacija - vrste i primjena.

Modul ,,Praksa 2'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva praktični rad u Zatvoru za duge kazne, s tim da svake nedjelje u toku trajanja ovog modula bude planiran po jedan dan (dan predavanja) kad će se organizovati zajednička predavanja kako bi se stvorila prilika da ono što su pripravnici doživjeli u praksi i teorijski analiziraju.

Modul ,,Teorija 2'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva teorijsku obuku po temama – Aktivno učešće, obaveze i zaduženja medicinskog tehničara prilikom ljekarskih pregleda; Vođenje medicinske dokumentacije i protokola; Snabdijevanje, čuvanje i izdavanje ljekova i sanitetskog materijala; Podjela terapije; Reagovanje u hitnim zdravstvenim stanjima i vanrednim situacijama.

Modul ,,Praksa 3'' u trajanju od dva mjeseca podrazumijeva da svaki pripravnik bude raspoređen na poslovima za čije samostalno vršenje se stručno osposobljavao.

Na osnovu člana 9 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

ODLUKU
O IZRADI STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA DETALjNI URBANISTIČKI PLAN „LIJEVA OBALA LIMA", OPŠTINA BERANE

1. Pristupa se izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Strateška procjena) za Detaljni urbanistički plan „Lijeva obala Lima", opština Berane (u daljem tekstu: DUP).

2. Planski osnov za izradu DUP-a predstavlja sagledavanje ulaznih podataka iz Prostorno urbanističkog plana Opštine Berane i druge dokumentacije sa državnog i lokalnog nivoa (razvojna dokumenta, master planovi, studije).

3. Površina područja za koje se izrađuje DUP iznosi cca 7 ha.

4. Realizacija planiranih aktivnosti može da dovede do povećanja zauzetosti prostora i do promjene morfologije terena, a samim tim i do privremenog ili trajnog gubljenja staništa biljnog i životinjskog svijeta.

5. O izvršenoj strateškoj procjeni izradiće se Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Izvještaj) u skladu sa članom 15 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

6. Izvještajem treba dati poseban osvrt na identifikaciju negativinih uticaja, propisivanje mjera zaštite i preporuka za razmatranje i izbor najboljeg varijantnog rješenja, a poseban akcenat treba biti stavljen na očuvanju biodiverziteta, prirodnih i kulturnih dobara, te zaštiti zemljišta i očuvanju prirodnog pejzaža.

7. Ministarstvo održivog razvoja i turizma, kao organ nadležan za pripremu predmetnog plana odlučuje o izboru nosioca izrade Izvještaja u postupku javnih nabavki.

8. Izvještaj će se izraditi u roku predviđenom za izradu DUP-a.

9. U postupku izrade Strateške procjene obezbijediće se učešće zainteresovane javnosti, zainteresovanih organa i organizacija i organizovati javna rasprava u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

10. Finansijska sredstva potrebna za izradu Izvještaja obezbijediće se iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 3.000,00 eura.

11. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-124/26
Podgorica, 26. februara 2020. godine

Rukovodilac radom Ministarstva,
Duško Marković, predsjednik Vlade Crne Gore, s.r.

Na osnovu člana 35 stav 2 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, donijelo je

PRAVILNIK
O USLOVIMA U POGLEDU STRUČNOG KADRA, OPREME I UREĐAJA KOJA TREBA DA ISPUNjAVAJU PRAVNA LICA ZA VRŠENjE STRUČNIH POSLOVA ZA PROVJERU TEHNIČKE ISPRAVNOSTI UREĐAJA ZA UPOTREBU SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILjA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi u pogledu stručnog kadra, opreme i uređaja koje treba da ispunjavaju pravna lica koja vrše stručne poslove za provjeru tehničke ispravnosti uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: pravna lica).

Član 2

Uređaji za upotrebu sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: uređaji) su uređaji namijenjeni za upotrebu sredstava za zaštitu bilja, uključujući djelove potrebne za rad uređaja (rasprskivač, manometar, filteri, sita, oprema za čišćenje rezervoara), a koji se mogu koristiti na otvorenom polju ili u zatvorenom prostoru.

Član 3

Pravno lice u pogledu stručnog kadra treba da ima najmanje jedno lice zaposleno ili angažovano sa završenim VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, fakultet iz oblasti poljoprivrednih nauka - poljoprivredne mehanizacije, ratarstvo, povrtarstvo, vinogradarstvo, voćarstvo, hortikultura, rasadničarstvo, zaštita bilja, biljna proizvodnja ili druge oblasti povezane sa mašinama uz završen specijalistički kurs za sredstva za zaštitu bilja sa najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima poljoprivredne mehanizacije ili druge oblasti povezane sa mašinama.

Član 4

Pravno lice treba da ima sljedeću opremu i uređaje:

1) odgovarajući prostor za ispitivanje uređaja koji treba da:

a) je fizički odvojen od drugih prostora radi sprečavanja efekata emisije buke, gasova, vlage i drugih opasnih materija;

b) je dovoljne veličine da se uređaj instalira na mjestu ispitivanja, za nesmetano kretanje operatera za provjeru uređaja i ugradnju opreme za testiranje;

c) ima prirodnu ili vještačku ventilaciju radi odvođenja izduvnih gasova koji nastaju tokom testiranja;

d) ima pumpe, odvod i prihvatne posude radi odvođenja odnosno sakupljanja tečnosti do tanka odnosno nepropusnog sistema za prikupljanje tečnosti nastale testiranjem, koji nije povezan sa kanalizacionim sistemom ili bazene za prikupljanje vode pri mjerenjima;

2) računar i štampač;

3) uglomjer za namještanje nagiba dizni;

4) transportni ili obični automobil sa prikolicom radi mobilnosti;

5) zaštitnu opremu za rad;

6) kompresor za kontrolu pritiska;

7) instrumente i opremu za mjerenje i trasiranje puta (mjerni točak ili pantljika, trasirke, zastavice i drugo);

8) uređaje za mjerenje broja obrtaja (obrtomer);

9) uređaje za mjerenje vremena (hronometar, štoperica);

10) uređaje za mjerenje protoka (kvantometar);
11) uređaje za kontrolu pritiska (manotest);
12) uređaje za kontrolu vazdušne struje (brzine, količine, distribucije);
13) uređaje za kontrolu distribucije tečnosti (probni sto) i čvrstih čestica;
14) uređaje za mjerenje veličine i distribucije kapi;
15) drugu potrebnu opremu koja omogućava provjere.

Član 5

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena odredbe člana 7 Pravilnika o pružanju usluga u oblasti zaštite bilja ("Službeni list SRJ", broj 42/99).

Član 6

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 05-307-20-99/3
Podgorica, 2. marta 2020. godine

Ministar,
Milutin Simović, s.r.

Na osnovu člana 47 stav 3 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18) , Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PROGRAM
OBAVEZNIH MJERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA U 2020. GODINI

Zaštita zdravlja životinja sprovodi se radi obezbjeđivanja: uzgoja i proizvodnje zdravih životinja, bezbjednih i zdravstveno ispravnih proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje, zaštite ljudi od zoonoza, zaštite dobrobiti životinja i zaštite životne sredine.

Programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja (u daljem tekstu: Program mjera) utvrđuju se preventivne mjere radi praćenja, sprečavanja pojave, otkrivanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih i parazitskih bolesti, način njihovog sprovođenja, subjekti koji će ih sprovoditi, izvori, način obezbjeđivanja i korišćenja sredstava, način kontrole, način izvještavanja, kao i drugi uslovi za njihovo sprovođenje.

Sprovođenje mjera je obavezno na cijelom epizootiološkom području Crne Gore, primjereno stepenu opasnosti i epizootiološkoj situaciji iz prethodnog perioda.

Programom mjera stvaraju se preduslovi za usaglašavanje oblasti zdravstvene zaštite životinja sa EU zahtjevima, a koji se odnose na dobijanje i održavanje zdravstvenog statusa gazdinstava za određene zarazne bolesti.

Sredstva predviđena Pogramom mjera opredijeljena su Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu u iznosu od 2,341,000.00€, uključujući PDV.

Držaoci životinja koji nijesu ispunili obaveze utvrđene Zakonom o veterinarstvu (“Službeni list CG”, br. 30/12,48/15, 52/16 i 43/18), Zakonom o identifikaciji i registraciji životinja ("Službeni list RCG", broj 48/07 i „Službeni list CG”, br. 73/10 i 48/15) i Zakonom o zaštiti dobrobiti životinja ("Službeni list CG", br. 14/08 i 47/15), kao i obaveze u rokovima propisanim ovim programom, snose troškove preventivne vakcinacije, dijagnostičkih i drugih ispitivanja utvrđenih ovim programom.

Za izvršavanje Programa mjera odgovoran je organ uprave nadležan za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: Uprava) i veterinarske organizacije koje obavljaju poslove od javnog interesa (u daljem tekstu: javni poslovi).

Uprava može u toku sprovođenja ovog programa vršiti izmjenu namjene korišćenja sredstava i sredstva preusmjeravati sa jednog programa na drugi, do visine ukupnih sredstava.

Radi praćenja, sprečavanja pojave, otkrivanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih i parazitskih bolesti sprovode se sljedeće obavezne mjere zdravstvene zaštite:

1. Praćenje epizootiološke situacije i dijagnostika zaraznih i parazitskih bolesti
2. Tuberkuloza goveda
3. Enzootska leukoza goveda
4. Bruceloza goveda, ovaca i koza
5. Bolesti pčela
6. Avijarna influenca
7. Plavi jezik
8. Bolest kvrgave kože goveda
9. Bovina Spangioformna Encefalopatija - BSE
10. Bolesti riba i školjki
11. Parazitske bolesti - zoonoze
12. Klasična kuga svinja
13. Afrička kuga svinja
14. Bjesnilo
15. Antraks
16. Atipična kuga živine
17. Identifikacija i registracija životinja
18. Kontrola zdravlja vimena
19. Monitoring salmonele
20. Groznica zapadnog Nila
21. Stado službeno slobodno od tuberkuloze, bruceloze i enzootske leukoze goveda –dodijela statusa
22. Tehnička i administrativna podrška

1. PRAĆENJE EPIZOOTIOLOŠKE SITUACIJE I DIJAGNOSTIKA ZARAZNIH I PARAZITSKIH BOLESTI

Praćenje epizootiološke situacije i dijagnostika u slučaju sumnje na zarazne i parazitske bolesti vrši se radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja i održavanja stabilne epizootiološke situacije u Crnoj Gori.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Uprava, veterinarska inspekcija i veterinarske organizacije.

Aktivnosti:

1.1 Organizacija i sprovođenje epizootiološkog ispitivanja u slučaju sumnje na naročito opasne i zarazne bolesti za koje se sumnja obavezno prijavljuje

U slučaju sumnje na naročito opasne i zarazne bolesti za koje se sumnja obavezno prijavljuje, odnosno zdravstvenih problema kod životinja na osnovu kojih se može posumnjati na zaraznu bolest, a koje primijeti držalac životinje ili veterinar prilikom aktivnog ili pasivnog nadzora, intervencije ili u bilo kom drugom slučaju, sumnja se obavezno i bez odlaganja prijavljuje nadležnom službenom veterinaru.

Veterinar je dužan da izvrši klinički pregled životinje, uzme detaljnu anamnezu, podatke o porijeklu i kretanju životinje, naloži držaocu da sprovede propisane mjere i da naložene mjere upiše u evidenciju koja se vodi na gazdinstvu i preduzme neophodne mjere radi potvrđivanja ili isključivanja sumnje na bolest, odnosno utvrđivanja uzroka uginuća životinje i sprečavanja širenja bolesti.

U zavisnosti od specifičnosti i karakteristika slučaja, odnosno postavljene sumnje, službeni veterinar, uz stručnu podršku Specijalističke veterinarske laboratorije, odnosno veterinara iz nadležne veterinarske ambulante, vrši dodatna epizootiološka ispitivanja i uzorkovanja materijala za laboratorijsko ispitivanje.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši laboratorijska dijagnostička i druga ispitivanja, daje stručna mišljenja i preporuke u skladu sa preporukama Međunarodne organizacije za zdravlje životinja (u daljem tekstu: OIE) i drugih relevantnih institucija iz oblasti zdravlja životinja, za preduzimanje mjera za bolesti za koje posebnim propisima nijesu utvrđena pravila za postupanje, pruža stručnu pomoć službenom veterinaru u vršenju nadzora i sprovođenja mjera sprečavanja pojave, otkrivanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti životinja.

O aktivnostima na osnovu zapažanja i prikupljenih informacija u vezi potvrđenog slučaja zarazne bolesti, službeni veterinar sačinjava epizootiološki zapisnik i jedan primjerak dostavlja Upravi.

Na osnovu analize rizika kod pojave bolesti, radi sprečavanja širenja bolesti i/ili prenošenja na ljude, Ministarstvo može narediti sprovođenje jedne ili više mjera iz člana 55 stav 1 Zakona o veterinarstvu, u skladu sa stepenom opasnosti od širenja bolesti.

1.2 Dijagnostička ispitivanja u cilju praćenja i ranog otkrivanja naročito opasnih zaraznih bolesti i hitne mjere

1.2.1 *Slinavka i šap*

Radi ranog otkrivanja slinavke i šapa (SiŠ) kod domaćih papkara obavezno je isključivanje infekcije *slinavkom i šapom* u svim slučajevima kada klinički znaci bolesti upućuju na sumnju na *slinavku i šap*.

Radi održavanja statusa zemlje slobodne od *slinavke i šapa*, vrši se aktivni nadzor sa dijagnostičkim ispitivanjem uzoraka prijemčivih životinja, u skladu sa stručnim uputstvom Uprave.

1.2.2 Hitne mjere

U slučaju pojave naročito opasne zarazne bolesti u zemljama u okruženju ili drugim zemljama, na osnovu analize rizika i stepena opasnosti od unošenja bolesti na teritoriju Crne Gore, može se sprovoditi nadzor po posebnom programu organa državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo) u skladu sa epizootiološkom situacijom i preporukama OIE i drugih relevantnih institucija iz oblasti zdravlja životinja.

U svrhu brzog reagovanja u situacijama neočekivane i iznenadne pojave naročito opasnih i opasnih zaraznih bolesti životinja ili nepoznatih ili novih bolesti, odnosno infekcija, koje se ne mogu predvidjeti, a koje zahtijevaju neodložno sprovođenje hitnih mjera radi zaštite zdravlja životinja i/ili ljudi i sprečavanja nastanka većih ekonomskih šteta, izvršiće se hitna nabavka potrebne opreme i materijala, odgovarajuće stručne aktivnosti na terenu i usluge laboratorijskih ispitivanja, a spovođenje tih aktivnosti zavisiće od epizootiološke situacije i zahtjeva koje u tom trenutku iznenadna situacija bude nalagala, a po uputstvima i nalozima Uprave.

1.3 Laboratorijsko ispitivanje

1.3.1 Uzorkovanje, dostava patološkog materijala i sprovođenje mjera

U svrhu postavljanja dijagnoze naročito opasnih i zaraznih bolesti domaćih životinja za koje se sumnja odnosno potvrda bolesti obavezno prijavljuje, veterinar uzima uzorke tkiva i organa bolesnih i/ili uginulih životinja, prema uputstvu za uzorkovanje Specijalističke veterinarske laboratorije i dostavlja ih Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji na ispitivanje propisanim odnosno metodama preporučenim od OIE.

Za bolesti za koje troškovi uzorkovanja i dostave nijesu posebno navedeni ili gdje troškovi prevoza nijesu uključeni u cijenu izvođenja/uzorkovanja, naknada troškova uzorkovanja i dostave uzoraka, po rješenju službenog veterinara, obračunava se u skladu sa posebnim uputstvom za obračun troškova dostave uzoraka, koje sačinjava Uprava.

Naknada troškova eutanazije malih životinja iznosi 5 €, velikih 10 €, po rješenju službenog veterinara, za bolesti za koje troškovi eutanazije nijesu posebno navedeni.

1.3.2 *Q groznica*

Ispitivanja na *Q groznicu* vrše se kod otkrivanja izvora bolesti poslije epidemije kod ljudi i osoba profesionalno izloženih infekciji, kada je to epizootiološki opravdano, kao i kod svakog pobačaja kod goveda, ovaca i koza.

Osim od životinje koja je pobacila, veterinar uzima uzorke krvi i od životinje za koju se sumnja da je izvor epidemije kod ljudi, odnosno od životinja po rješenju službenog veterinara, i dostavlja ih Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji radi ispitivanja na Q groznicu.

Uzorkovanje odgovarajućeg materijala, način postupanja i ispitivanja kod sumnje odnosno potvrde *Q groznice* vrši se u skladu sa stručnim uputstvom Uprave.

1.3.3 Utvrđivanje uzročnika pobačaja krava, ovaca i koza

Svaki pobačaj krave, ovce i koze držalac prijavljuje veterinaru. U svrhu utvrđivanja uzročnika pobačaja krava, ovaca i koza u slučajevima sumnje na pobačaj zarazne etiologije, veterinar uzima odgovarajuće uzorke od goveda, ovaca i koza, dostavlja ih Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji radi dijagnostičkog ispitivanja.

1.4 Obezbjeđivanje blagovremene dijagnostike

Radi blagovremene dijagnostike zaraznih bolesti životinja (*bjesnilo, klasična kuga svinja, tuberkuloza, IBR/IPV, paratuberkuloza, Q-groznica, avijarna influenca, atipična kuga živine, infektivni burzitis, plavi jezik, BVDV, Slinavka i šap, CAEV/Maedi-Visna, afrička kuga svinja, antraks, bolesti pčela* i dr.) obezbjeđuju se sredstva za naknadu troškova održavanje stalnih rezervi dijagnostikuma, kako bi se obezbijedilo da Specijalistička veterinarska laboratorija kontinuirano raspolaže dovoljnom količinom potrebnih reagenasa za brzo reagovanje u kriznim situacijama, obzirom da se obim i vrijeme ispitivanja ne može predvidjeti.

Naknada za čuvanje u uslovima kontrolisane temperature i raspodjelu veterinarskih ljekova i medicinskih sredstava za sprovođenje Programa mjera, isplaćuje se Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji.

Farmaceutski otpad se mora neškodljivo ukloniti.

1.5 Prijava bolesti životinja

U svrhu redovnog i blagovremenog ažuriranja podataka o bolestima životinja i obaveznog međunarodnog obavještavanja (OIE, Animal Disease Notification System-ADNS, nadležni veterinarski organi susjednih zemalja), veterinari su dužni da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata (telefonom i telefaksom ili elektronskim putem) prijave sumnju, odnosno potvrđeni slučaj bolesti sa liste bolesti koje podliježu obavezi prijavljivanja (naročito opasne zarazne bolesti i opasne bolesti) u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji zaraznih bolesti životinja, načinu prijavljivanja pojave odnosno sumnje i odjavljivanja zaraznih bolesti životinja ("Službeni list CG", broj 92/17) nadležnom službenom veterinaru.

O sumnji ili potvrđenoj pojavi bolesti nadležni službeni veterinar obavještava Upravu bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata (telefonom i telefaksom ili elektronskim putem).

Službeni veterinar odjavljuje zaraznu bolest (telefaksom ili elektronskim putem) u pisanoj formi.

Kada se na osnovu rezultata dijagnostičkih ispitivanja potvrdi prisustvo zarazne bolesti, Specijalistička veterinarska laboratorija koja je vršila dijagnostičko ispitivanje, o potvrdi prisustva zarazne bolesti, bez odlaganja (telefonom, telefaksom ili elektronskim putem) i u pisanoj formi obavještava Upravu i nadležnog službenog veterinara.

1.6 Naknada štete

Vlasnik životinje koja je usmrćena ili zaklana, stvari i sirovine koje su oštećene ili uništene prilikom sprovođenja mjera određenih za suzbijanje naročito opasnih zaraznih bolesti - za *bjesnilo* kod domaćih životinja u uzgoju i za bolesti: *antraks*, *bruceloza* goveda, bruceloza ovaca i koza – melitokokoza, bruceloza svinja, *Q groznica*, *trihineloza* domaćih svinja, *BSE*, *tuberkuloza goveda*, *enzootska leukoza goveda*, *skrepi*, *infektivna anemija konja*, *američka kuga pčelinjeg legla*, kao i za uginule životinje za koje je potvrđeno da su uginule od ovih bolesti, ima pravo na naknadu štete u skladu sa čl. 69, 70 i 71 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18).

Period realizacije: tokom cijele godine.

Iznos sredstava: 69,217.79 €

Način plaćanja: Za izvršene javne poslove isplata sredstava vrši se po ispostavljenoj fakturi Upravi za obavljeni posao. Uz fakturu se dostavlja kopija laboratorijskog izvještaja, za mjere po rješenju službenog veterinara i zapisnik službenog veterinara o sprovedenim naređenim mjerama (sa kopijom rješenja), a za obezbjeđivanje blagovremene dijagnostike iz podtačke 4 ove tačke dokaz o namjenskoj upotrebi sredstava.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Vlasniku koji je ostvario pravo na naknadu štete, isplata sredstava vrši se na žiro račun vlasnika, u skladu sa zakonom.

Opis mjere	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Monitoring na slinavku i šap – laboratorijsko ispitivanje 300 uzoraka (tačka 1.2.1)	3.70	1,110.00	1,343.10
Hitne mjere (tačka 1.2.2)		4,379.00	5,298.59
Uzorkovanje, dostava uzoraka i eutanazija (tačka 1.3.1)		4,132.23	5,000.00
Nabavka potrošnog materijala - vakuum epruveta 460 *Q groznica* (tačka 1.3.2)	0.24	110.40	133,58
Q groznica (tačka 1.3.2) laboratorijsko ispitivanje: - goveda - 160 uzoraka, ELISA, cijena po uzorku 3.70 €; - ovce i koze - 300 uzoraka, ELISA, cijena po uzorku 3.70 €; - goveda, PCR, 40 uzoraka, cijena po uzorku 35.00 €		3,102.00	3,753.42
Pobačaj krava, ovaca i koza (tačka 1.3.3) - laboratorijsko ispitivanje: - krave - 60 uzoraka, cijena po uzorka 40.00€; - ovce i koze - 50 uzoraka, cijena po uzorka 10.00€;		2,900.00	3,509.00
Naknada troškova za obezbjeđivanje stalnih rezervi dijagnostikuma za zarazne bolesti životinja (tačka 1.4)			9.363,00
Čuvanje u uslovima kontrolisane temperature i raspodjela veterinarskih ljekova i medicinskih sredstava za sprovođenje Programa mjera (tačka 1.4)		826.45	1,000.00
Naknada štete (tačka 1.6)*		40,180.10	
UKUPNO			**69,217.79€**

*Sredstva namjenjena za naknadu štete vlasnicima od naročito opasnih zaraznih bolesti i ostalih bolesti, osim bolesti kvrgave kože goveda, definisanih ovim programom.

Sredstva za naknadu štete od bolesti kvrgave kože goveda obezbijeđuju se iz budžetskih sredstava u skladu sa Planom preventivnih mjera za suzbijanje bolesti kvrgave kože, bolesti plavog jezika i drugih potencijalnih opasnih zaraznih bolesti u 2020. godini.

2. TUBERKULOZA GOVEDA

Radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja tuberkuloze kod svih goveda starijih od šest nedjelja vrši se intradermalni tuberkulinski test, u cilju otkrivanja i iskorjenjivanja ove bolesti i stvaranja uslova za dobijanje i održavanje zdravstvenog statusa gazdinstava slobodnih od tuberkuloze na teritoriji Crne Gore.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, veterinarska inspekcija, Specijalistička veterinarska laboratorija.

Obuhvat: 69.200 goveda na teritoriji Crne Gore

Period realizacije: od dana potpisivanja Ugovora o ustupanju javnih poslova do 1. decembra tekuće godine.

Način izvođenja: tuberkulinizacija goveda sprovodi se u skladu sa Pravilnikom o mjerama za utvrđivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje tuberkuloze goveda ("Službeni list CG", broj 64/08) i po uputstvu proizvođača tuberkulina i stručnom uputstvu za veterinarske ambulante koje sačinjava Uprava.

Prilikom posjete gazdinstvu radi sprovođenja mjera po Programu mjera, veterinar je dužan da držaocima životinja ostavi Uputstvo za držaoce životinja koje sačinjava Uprava.

Sva goveda na gazdinstvu upisuju se u tuberkulinsku listu datu u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog programa, za svako gazdinstvo pojedinačno, na osnovu stvarno zatečenog stanja na gazdinstvu, uključujući i goveda mlađa od šest nedjelja, a za goveda starija od šest nedjelja unese podatke o izvršenoj tuberkulinizaciji u tuberkulinsku listu i unese podatke sa liste u Elektronsku bazu podataka Uprave. Nakon isteka propisanog vremena od aplikacije tuberkulina (72 sata), veterinar očitava reakciju goveda na tuberkulin i rezultat upisuje u tuberkulinsku listu za predmetno gazdinstvo, u koju je prethodno upisao podatke prilikom aplikacije tuberkulina. Preporučuje se da reakciju očitava isto lice, odnosno veterinar koji je i aplicirao tuberkulin.

Od zaklanih ili eutanaziranih goveda u slučaju sumnje na tuberkulozu, moraju se uzeti uzorci u skladu sa Pravilnikom o mjerama za utvrđivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje tuberkuloze goveda ("Službeni list CG", broj 64/08) i dostaviti Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji radi bakterioloških ispitivanja na prisustvo uzročnika tuberkuloze.

Tuberkuloza goveda je službeno potvrđena kada se izoluje uzročnik *Mycobacterium bovis*.

Pri izvođenju tuberkulinizacije veterinar je dužan da:

- prije odlaska na gazdinstvo obezbjedi podatke o gazdinstvu i broju goveda na gazdinstvu - ispis iz Elektronske baze – Podaci o imanju za svako gazdinstvo pojedinačno, u kojem su navedeni brojevi ušnih markica svih goveda koja se nalaze na gazdinstvu;
- prije sprovođenja tubekulinizacije utvrdi stvarni broj goveda na gazdinstvu u odnosu na broj goveda iz izvoda –Podaci o imanju (upoređujući obavezno i identifikacioni broj životinje);
- na osnovu stvarno zatečenog stanja na gazdinstvu u ispis iz Elektronske baze – Podaci o imanju, upiše brojeve ušnih markica: novoobilježenih životinja starosti do 4 mjeseca, novonabavljnih obilježenih grla koja posjeduju svu potrebnu dokumentaciju koja prati životinje pri kretanju kao i grla koja se više ne nalaze na gazdinstvu – popunjena Prijava kretanja, sa obaveznim potpisom vlasnika, a svi podaci koji se odnose na stvarno stanje na gazdinstvu moraju biti upisani u Elektronsku bazu podataka odmah nakon izvršenog pregleda, a najkasnije u roku od tri dana od dana utvrđivanja promjena;
- na gazdinstvu izvrši pregled svih goveda, prije sprovođenja tubekulinizacije;
- u ispis iz Elektronske baze – Podaci o imanju za predmetno gazdinstvo, upisuje podatke o debljini kože prije aplikacije tuberkulina za svaku životinju pojedinačno i iste unese i u pasos za goveče;
- nakon isteka propisanog vremena od aplikacije tuberkulina (72 sata), veterinar očitava reakciju goveda na tuberkulin i rezultat upisuje u ispis iz Elektronske baze – Podaci o imanju za predmetno gazdinstvo, za svaku životinju pojedinačno i u pasos za goveče.

Veterinar je dužan da držaoca životinja upozna o utvrđenim neusaglašenostima.

Podaci o rezultatima tuberkulinskog testa moraju biti upisani u Elektronsku bazu podataka najkasnije u roku od pet radnih dana od dana očitavanja, a u slučaju kada je zabilježena sumnjiva ili pozitivna reakcija na tuberkulinski test, veterinar je dužan da rezultate upiše bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata od trenutka očitavanja sumnjivog ili pozitivnog rezultata.

Tuberkulinsku listu potpisuju držalac goveda i ovlašćeni veterinar na dan izvršene tuberkulinizacije i na dan čitanja tuberkulinske reakcije.

Tuberkulinska lista izdaje se u tri istovjetna primjerka, od kojih po jedan primjerak zadržava držalac i veterinarska ambulanta, a treći primjerak se dostavlja Upravi.

Iznos sredstava: 504,468.15€

Način kontrole: Sprovođenje mjera kontroliše službeni veterinar, u skladu sa stručnim uputstvom Uprave o načinu vršenja službenih kontrola ovlašćenih veterinarskih organizacija u sprovođenju Programa mjera.

Veterinarske ambulante su dužne da blagovremeno:

- dostave službenom veterinaru i Upravi, a najkasnije deset dana prije početka sprovođenja mjere, plan sa nazivom mjesta i datumom izvođenja tuberkulinizacije tokom godine, u skladu sa periodom za realizaciju, odnosno blagovremeno obavjeste o izmjeni plana;
- obavijeste Upravu i službenog veterinara o svakom držaocu životinja koji odbija sprovođenje Programa mjera, suprotno članu 51 stav 1 tačka 5 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18);
- dostave nadležnom službenom veterinaru, najkasnije do 10. tekućeg, za mjere izvršene u prethodnom mjesecu, izvještaj o dijagnostičkim ispitivanjima iz Elektronske baze podataka koji sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime držaoca životinja, broj gazdinstva, identifikacionu oznaku goveda, rezultate dijagnostičkog

ispitivanja i tuberkulinsku listu za svako gazdinstvo pojedinačno (sa navedenim gazdinstvima sa brojem goveda: 1-5, 6-30, preko 30);
- nakon izvršene kontrole od strane službenog veterinara, dostave Upravi izvještaj i tuberkulinsku listu sa zapisnicima službenog veterinara.

Način plaćanja: za izvršene javne poslove na otkrivanju i suzbijanju tuberkuloze goveda isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture koju prati izvještaj o dijagnostičkim ispitivanjima, tuberkulinske liste sa zapisnicima službenog veterinara odnosno fakture koju prati izvještaj o sprovedenim naređenim mjerama za suzbijanje tuberkuloze goveda po rješenju službenog veterinara (sa kopijom rješenja), odnosno fakture za izvršena laboratorijska dijagnostička ispitivanja.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere		Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Nabavka tuberkulina A i B		72000	0.30	21,600.00	23,112.00
Izvođenje interdermalnog testa*		69,200			
Broj goveda na gazdinstvu	1 govedo	4,100	6.60	27,060.00	32,742.60
	od 2 do 5 goveda	24,500	6.20	151,900.00	183,799.00
	od 6 do 30 goveda	34,000	5.50	187,000.00	226,270.00
	preko 30 goveda	6,600	4.80	31,680.00	38,332.80
Zoohigijenske i biosigurnosne mjere		5	15.00	75.00	90.75
Izolacija *Mycobacterium bovis*		5	20.00	100.00	121.00
UKUPNO					**504,468.15**

*U cijenu su uračunati troškovi prevoza i potrošnog materijala

3. ENZOOTSKA LEUKOZA GOVEDA

Radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja enzootske leukoze vrši se serološko ispitivanje svih goveda starijih od 24 mjeseca u cilju stvaranja uslova za dobijanje i održavanje zdravstvenog statusa gazdinstava slobodnog od ove bolesti na teritoriji Crne Gore.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: 50.000 goveda na teritoriji Crne Gore.

Period realizacije: od dana potpisivanja Ugovora o ustupanju javnih poslova do 1. decembra tekuće godine.

Način izvođenja: dijagnostičkom ispitivanju na enzootsku leukozu podvrgavaju se sva goveda starija od 24 mjeseca. U Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji vrši se odabir uzoraka krvi goveda dostavljenih za ispitivanje na brucelozu, radi ispitivanja na enzootsku leukozu goveda (goveda starija od 24 mjeseca) obzirom da se ove dvije mjere/programi izvode istovremeno.

Ukoliko se prilikom klanja ili uginuća životinje uoče značajne tumorozne promjene karakteristične za enzootsku leukozu goveda, promijenjeni dijelovi se šalju Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji, radi patohistoloških ispitivanja i o tome se obavještava nadležni službeni veterinar i službeni veterinar u mjestu porijekla životinje.

Serološko ispitivanje goveda vrši se u skladu sa Pravilnikom o mjerama za utvrđivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje enzootske leukoze goveda ("Službeni list CG", broj 64/08).

Iznos sredstava: 145,381.50€

Način plaćanja: za izvršene javne poslove na otkrivanju enzotske leukoze goveda isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture koju prati izvještaj o dijagnostičkim ispitivanjima, odnosno fakture koju prati izvještaj o sprovedenim naređenim mjerama za suzbijanje enzootske leukoze goveda po rješenju službenog veterinara (sa kopijom rješenja), i dijelom avansno - do 30%, za pripremu ispitnih kapaciteta laboratorije.

Avansno uplaćena sredstva pravdaju se fakturom i izvještajem o izvršenim laboratorijskim ispitivanjima kojim se dokazuje namjenska upotreba avansno odobrenih i uplaćenih sredstava.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Labaratorisjko ispitivanje - ELISA test	50,000	2.40	120,000.00	145,200.00
Zoohigijenske i biosigurnosne mjere	10	15.00	150.00	181.50
UKUPNO				**145,381.50**

4. BRUCELOZA GOVEDA, OVACA I KOZA

Radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave *bruceloze* vrši se dijagnostičko ispitivanje krvnih seruma kod svih goveda starijih od 12 mjeseci, osim mužjaka namijenjenih za tov, i ovaca i koza starijih od šest mjeseci u cilju stvaranja preduslova za dobijanje i održavanje zdravstvenog statusa gazdinstava slobodnog od ove bolesti na teritoriji Crne Gore.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: 56,000 goveda i 105,000 ovaca i koza na teritoriji Crne Gore.

Period realizacije: od dana potpisivanja ugovora o ustupanju javnih poslova do 1. decembra tekuće godine za goveda, a do 31. jula tekuće godine za ovce i koze.

Način izvođenja: Dijagnostičko ispitivanje krvnih seruma svih goveda starijih od 12 mjeseci, osim mužjaka namjenjenih za tov, vrši se jednom godišnje primjenom metode puferizovanog brucella antigen testa (*Rose bengal*), a dijagnostičko ispitivanje ovaca i koza starijih od šest mjeseci primjenom metode puferizovanog brucella antigen testa (Rose bengal), jednom godišnje.

Cilj ovog ispitivanja je blagovremeno praćenje i eventualno otkrivanje mogućeg unošenja uzročnika bruceloze na teritoriju Crne Gore iz država u okruženju u kojima je prisutna ova bolest i drugih država odnosno zbog nepoznate epizootiološke situacije po pitanju ove bolesti u nekim od država okruženja.

Prilikom posjete gazdinstvu radi sprovođenja mjera po Programu mjera, veterinar je dužan da držaocima životinja ostavi Uputstvo za držaoce životinja koje sačinjava Uprava.

Pri uzimanju uzoraka krvi od ovaca i koza veterinar je dužan da:

- prije odlaska na gazdinstvo pregledom Elektronske baze podataka utvrdi datum dostavljanja godišnjeg popisa ovaca i koza i obezbijedi ispis - Godišnji popis ovaca i koza i Dosje imanja;
- na gazdinstvu izvrši pregled svih ovaca i koza, prije uzorkovanja krvi i utvrdi stvarni broj ovaca/koza na gazdinstvu i uporedi sa brojem ovaca/koza na Dosijeu imanja,
- izvrši uzorkovanje krvi svih ovaca/koza starijih od 6 mjeseci koje prije uzorkovanja moraju biti obilježene.

Na osnovu stvarno zatečenog stanja na gazdinstvu i ispisa iz Elektronske baze – Dosje imanja, upiše brojeve ušnih markica: novoobilježenih životinja, novonabavljnih obilježenih ovaca/koza koja posjeduju potrebnu dokumentaciju koja prati životinje pri kretanju- Prijava za kretanje ovaca/koza kao i grla koja se više ne nalaze na gazdinstvu- Prijava za kretanje ovaca/koza, sa obaveznim potpisom vlasnika. a svi podaci koji se odnose na stvarno stanje na gazdinstvu moraju biti upisani u Elektronsku bazu podataka odmah nakon izvršenog pregleda, a najkasnije u roku od tri dana od dana utvrđivanja promjena.

Uprava, najkasnije 20 dana od isteka propisanog roka za dostavu godišnjeg popisa, nadležnom službenom veterinaru dostavlja popis držaoca/gazdinstava koji nijesu izvršili obavezu dostavljanja godišnjeg popisa ovaca i koza radi preduzimanja mjera utvrđenih zakonom.

Prilikom uzorkovanja, od svake životinje potrebno je uzeti 7 - 8 ml krvi (otprilike dva prsta do vrha epruvete). Uzorke krvi potrebno je čuvati na temperaturi frižidera (4 - 8°C), ne zamrzavati ih ili pregrijavati.

Uzete uzorke krvi potrebno je dostaviti Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji u roku od 24 do najviše 36 sati, kako bi se izbjegla pojava hemolize.

Svaki hemolitični uzorak kao i uzorak koji ne sadrži dovoljnu količinu krvi potrebnu za dijagnostičko ispitivanje će biti odbijen od strane laboratorije kao nepodesan za ispitivanje, a veterinarska ambulanta je dužna da ponovi uzorkovanje i dostavljanje uzoraka, o sopstvenom trošku.

Specijalistička veterinarska laboratorija je dužna da o svakom odbijenom uzroku, tj. uzorku koji je dostavljen bez propratnog akta, hemolitičnom uzorku, uzorku sa nedovoljnom količinom krvi ili uzorku za koji nije moguće obezbjediti sledljivost (veza sa gazdinstvom ili životinjom), odmah obavjesti Upravu, nadležnog službenog veterinara i veterinarsku ambulantu koja je uzorak/uzorke dostavila, sa navedenim razlozima za odbijanje.

Uzorke krvi koji se dostavljaju Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji mora da prati propratni akt iz Elektronske baze podataka za životinje kod kojih je izvršeno uzorkovanje.

Obavezno je dijagnostičko ispitivanje goveda, osim mužjaka namijenjenih za tov, ovaca i koza:

- kod pobačaja - po isteku 15 dana od pobačaja;
- kada se utvrde klinički znaci bruceloze - abortus, zaostajanje posteljice, orhitis i epididimitis, artritisi koji se mogu dovesti u vezu sa ostalim kliničkim znacima ili druge promjene na osnovu kojih se može posumljati na brucelozu;
- koja su bile kontaktu sa ljudima ili životinjama za koje se sumnja da su zaražene ili su oboljele od bruceloze.

Iznos sredstava: 520,239.50€

Način kontrole: Sprovođenje mjera kontroliše službeni veterinar, u skladu sa stručnim uputstvom Uprave o načinu vršenja službenih kontrola ovlašćenih veterinarskih organizacija u sprovođenju Programa mjera.

Veterinarske ambulante su dužne da blagovremeno:

- dostave službenom veterinaru i Upravi, a najkasnije deset dana prije početka sprovođenja mjere, plan sa nazivom mjesta i datumom izvođenja uzorkovanja krvi (za goveda zajedno sa mjesečnim planom za tuberkulinizaciju) tokom godine, u skladu sa periodom za realizaciju, odnosno blagovremeno obavjeste o izmjeni plana;
- obavijeste Upravu i službenog veterinara o svakom držaocu životinja koji odbija sprovođenje Programa mjera, suprotno članu 51 stav 1 tačka 5 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18);
- dostave nadležnom službenom veterinaru, najkasnije do 10. tekućeg, za mjere izvršene u prethodnom mjesecu, izvještaj o dijagnostičkim ispitivanjima iz Elektronske baze podataka koji sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime držaoca životinja, broj gazdinstva, identifikacionu oznaku goveda, ovaca ili koza, rezultate

dijagnostičkog ispitivanja za svako gazdinstvo pojedinačno kao i podatke o broju ispitanih ovaca i koza u odnosu na ukupan broj ovaca i koza na gazdinstvu;
- nakon izvršene kontrole, dostavlja Upravi izvještaj sa zapisnikom službenog veterinara.

Način plaćanja: za izvršene javne poslove na otkrivanju bruceloze goveda, ovaca i koza isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture koju prati izvještaj o dijagnostičkim ispitivanjima sa zapisnicima službenog veterinara odnosno fakture koju prati izvještaj o sprovedenim naređenim mjerama za suzbijanje bruceloze po rješenju službenog veterinara (sa kopijom rješenja) odnosno fakture za izvršena laboratorijska dijagnostička ispitivanja.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Nabavka potrošnog materijala - vakuum epruveta	180,000	0.24	43,200.00	52,272.00
Uzorkovanje krvi goveda**	56,000	1.30	72,800.00	88,088.00
Uzorkovanje krvi ovaca/koza**	105,000	1.15	120,750.00	146,107.50
Laboratorijska ispitivanja goveda	56,000	1.20	67,200.00	81,312.00
Laboratorijska ispitivanja ovaca i koza	105,000	1.20	126,000.00	152,460.00
UKUPNO			**520,239.50€**	

**u cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza

5. BOLESTI PČELA

Radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave zaraznih bolesti pčela na teritoriji Crne Gore sprovode se preventivne i dijagnostičke mjere.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, Veterinarska inspekcija, Specijalistička veterinarska laboratorija.

Obuhvat: sva pčelinja društva na području Crne Gore

Period realizacije: od dana potpisivanja ugovora o ustupanju javnih poslova do 1. decembra tekuće godine.

Način sprovođenja mjere: u cilju efikasnog praćenja zdravstvenog stanja pčela vrši se upis u registar pčelara i pčelinjaka koji vodi Uprava.

Pčelari su dužni da redovno pregledaju sva pčelinja društva u pčelinjaku, a uočene promjene koje mogu ukazivati na bolest pčela (promjene u ponašanju pčela, promjene na odraslim pčelama, promjene na pčelinjem leglu ili uginuća pčela), prijave veterinarskoj ambulanti ili službenom veterinaru, u skladu sa članom 56 Zakona o veterinarstvu).

Pčelar vodi i čuva evidenciju o svim sprovedenim preventivnim i dijagnostičkim mjerama, koja sadrži najmanje datum i naziv korišćenog sredstva.

Uzgoj pčelinjih matica radi stavljanja u promet vrši se na registrovanim pčelinjacima koji su pod stalnim veterinarsko-zdravstvenim nadzorom. U ovim pčelinjacima klinički pregled svih pčelinjih društava vrši se u proljeće i jesen.

Zdrave pčelinje matice i zdrava pčelinja društva odnosno ona koje potiču sa registrovanih pčelinjaka i na kojima su sprovedene dijagnostičke i preventivne mjere na bolesti pčela mogu se stavljati u promet.

Američka kuga pčelinjeg legla

Na pčelinjacima u kojima je u 2019. godini utvrđena američka kuga, klinički se pregledaju sva pčelinja društva u martu i aprilu 2020. godine, kao i ona koje se nalaze u krugu prečnika tri kilometra od zaraženog pčelinjaka, po nalogu službenog veterinara.

U slučaju sumnje na prisustvo američke kuge pčelinjeg legla, obavezno se vrši klinički pregled svih pčelinjih društava i uzimanje odgovarajućih uzoraka iz svakog sumnjivog pčelinjeg društva.

Svaka sumnja se mora laboratorijski potvrditi, sa procjenom starosti procesa.

Na pregled se dostavlja komad saća sa poklopljenim leglom veličine 10cm x 10cm, na kome su znaci bolesti dobro vidljivi i u odgovarajućoj ambalaži.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši potrebna laboratorijska ispitivanja na zarazne bolesti, a u slučaju američke kuge pčelinjeg legla vrši i procjenu starosti procesa (proces stariji ili mlađi od dva mjeseca).

Ukoliko se utvrdi postojanje američke kuge pčelinjeg legla (*Pestis apium*) vrši se uništavanje zaraženih pčelinjih društava i dezinfekcija košnica i pribora, po rješenju službenog veterinara.

Vlasnik pčelinjaka (uzgoj pčelinjih matica i/ili proizvodnja meda i pčelinjih proizvoda), koji je upisan u registre koje vodi Uprava, ima pravo na naknadu štete nastale pri suzbijanju i iskorijenjivanju američke kuge pčelinjeg legla, u skladu sa zakonom.

Varooza, etinioza i tropileloza

Stalnu kontrolu prisustva pčelinjeg krpelja (Varroa destructor) sprovodi vlasnik odnosno držalac pčelinjih zajednica, najmanje jednom godišnje, i preventivno tretiranje pčelinjih zajednica protiv varooze, po potrebi. Za tretiranje uzročnika koriste se samo veterinarski lijekovi koje propisuje veterinar iz nadležne veterinarske ambulante.

Na svim pčelinjacima na kojima se tokom tretiranja protiv varooze posumnja na etiniozu ili tropilelozu vlasnik odnosno držalac pčela mora sumnju prijaviti ovlašćenom veterinaru koji mora pregledati podloške košnica na prisutnost uzročnika etinioze/tropileloze.

U slučaju sumnje na bolest ovlašćeni veterinar mora uzeti uzorke i dostaviti ih u Specijalističku veterinarsku laboratoriju, radi ispitivanja.

Iznos sredstava: 4,991.25 €

Način kontrole i plaćanja: sprovođenje mjera kontroliše službeni veterinar, u skladu sa stručnim uputstvom Uprave o načinu vršenja službenih kontrola ovlašćenih veterinarskih organizacija u sprovođenju Programa mjera.

Za izvršene javne poslove na otkrivanju i suzbijanju američke kuge pčelinjeg legla vrši se isplata sredstava na osnovu ispostavljene fakture, koja se dostavlja do kraja tekućeg, za prethodni mjesec, i to:

- nakon izvršenih kliničkih pregleda registrovanih pčelinjaka na kojima se vrši uzgoj pčelinjih matica radi stavljanja u promet, veterinarska ambulanta dostavlja Upravi izvještaj o izvršenom pregledu koji sadrži: ime držaoca pčela, naziv mjesta, datum kliničkog pregleda i/ili uzorkovanja u slučaju sumnje na zaraznu bolest, broj pčelinjih društava u pčelinjaku sa podacima o zdravstvenom stanju i zapisnikom službenog veterinara o izvršenoj kontroli;
- nakon izvršenih mjera po nalogu službenog veterinara, veterinarska ambulanta dostavlja Uprava izvještaj o izvršenim mjerama sa rješenjem i zapisnikom službenog veterinara o izvršenoj kontroli naređenih mjera;
- u slučaju sumnje na prisustvo američke kuge pčelinjeg legla ili drugih bolesti pčela koje se obavezno prijavljuju, za izvršeni klinički pregled pčelinjih društava i uzimanje odgovarajućih uzoraka iz svakog sumnjivog pčelinjeg društva, veterinarska ambulanta dostavlja Upravi izvještaj koji sadrži: ime držaoca pčela, naziv mjesta, datum kliničkog pregleda i/ili uzorkovanja u slučaju sumnje, ukupan broj pčelinjih društava u pčelinjaku, broj klinički pregledanih i broj pčelinjih društava iz kojih je uzet uzorak (sumnjiva pčelinja društva), sa kopijama laboratorijskih izvještaja.

Za izvršene javne poslove laboratorijske dijagnostike bolesti pčela isplata sredstava vrši se na osnovu fakture za izvršena laboratorijska dijagnostička ispitivanja, koja se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Klinički pregled pčelinjih društava**	450	2.50	1,125.00	1,361.25
Uzorkovanje materijala i dostava laboratoriji**	300	3.00	900.00	1,089.00
Laboratorijska ispitivanja – 300 uzoraka	300	7.00	2,100.00	2,541.00
UKUPNO				**4,991.25 €**

******U cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

6. AVIJARNA INFLUENCA

Radi blagovremenog otkrivanja prisustva virusa avijarne influence, vrši se aktivni i pasivni nadzor prisustva virusa avijarne influence kod divljih ptica i domaće živine.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Način sprovođenja mjere: u cilju efikasnog praćenja zdravstvenog stanja živine vrši se upis u registar držalaca živine koji vodi Uprava.

Pasivni nadzor:

U slučaju iznenadnog uginuća ptica (vodenih-migratornih ili domaće živine) sa kliničkim znacima koji upućuju ili mogu upućivati na sumnju da se radi o avijarnoj influenci, veterinar uzima trahealne i/ili kloakalne briseve uginulih ili umirućih ptica ili druge odgovarajuće uzorke po uputstvu Specijalističke veterinarske laboratorije i dostavlja ih laboratoratoriji radi ispitivanja.

Aktivni nadzor:

U cilju sprovođenja aktivnog nadzora avijarne influence, po stručnom uputstvu Uprave, vrši se:

- uzorkovanje trahealnih i/ili kloakalnih briseva ulovljenih vodenih-migratornih ptica i dostavljanje laboratoriji radi ispitivanja, sa podacima: mjesto ulova, datum ulova, tačan naziv vrste ptice (domaći ili latinski), u skladu sa stručnim uputstvom Uprave;
- uzorkovanje krvi naizgled zdrave domaće živine sa gazdinstava čiji će broj biti dovoljan da se identifikuje najmanje jedno inficirano gazdinstvo uz interval pouzdanosti CI 95% i uz pretpostavljenu seroprevalencu od 5%, kao i dostavljanje uzoraka laboratoriji radi ispitivanja. Broj jedinki od kojih će se uzeti uzorci iz svakog odabranog gazdinstva, biće dovoljan da se otkrije najmanje jedna pozitivna jedinka sa intervalom pouzdanosti CI 95% i uz pretpostavljenu prevalencu veću od 30%. Uzorci krvi će biti uzeti od svih kategorija živine u proizvodnji i vrsta živine i to najmnanje 5 do 10 jedinki iz različitih objekata u slučaju da je na istom gazdinstvu prisutno više od jednog objekta za uzgoj.
- Specijalistička veterinarska laboratorija vrši laboratorijsko-dijagnostičko ispitivanje na avijarnu influencu iz uzoraka krvi dostavljenih na ispitivanje prisustva specifičnih antitijela protiv virusa atipične kuge živine serološkim ELISA testom i ispitivanje trahealnih i/ili kloakalnih briseva ulovljenih vodenih-migratornih ptica molekularnom tehnikom Real-Time PCR.
- Specijalistička veterinarska laboratorija izrađuje godišnji izvještaj o izvršenim aktivnostima na sprovođenju ovog programa i dostavlja ga Upravi.

Kada se utvrdi prisustvo visokopatogene avijarne influence vrši se hitno, neškodljivo uništavanje uginulih ptica, zaraženih ptica i onih za koje službeni veterinar smatra da su zaražene uz propisane zoohigijenske i biosigurnosne mjere pod nadzorom službenog veterinara, u skladu sa Pravilnikom o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence ("Službeni list CG", broj 70/15) i Planom upravljanja kriznim situacijama u slučaju pojave avijarne influence živine ("Službeni list CG", broj 70/16).

Period realizacije: pasivni nadzor - tokom cijele godine, aktivni nadzor - tokom perioda migracije divljih ptica (mart-april i oktobar-decembar).

Iznos sredstava: 29,064.20 €

Način plaćanja: za izvršene javne poslove na otkrivanju avijarne influence isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture. Uz fakturu se dostavlja izvještaj sa podacima o držaocima živine i broju ispitanih uzoraka, odnosno o datumu, mjestu broju i vrsti divljih ptica od kojih su uzeti uzorci i kopije laboratorijskih izvještaja za dostavljeni uzorak, a za izvršene javne poslove laboratorijske dijagnostike na osnovu fakture za izvršena laboratorijska dijagnostička ispitivanja koju prati izvještaj.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Aktivni monitoring				
Uzorkovanje trahealnih/kloakalnih briseva divljih ptica**	300	2.00	600.00	726.00
Labaroratorijsko ispitivanje Real-Time PCR	300	43.50	13,050.00	15,790.50
Laboratorisko ispitivanje uzoraka krvi domaće živine ELISA test	2000	3.70	7,400.00	8,954.00
Pasivni monitoring				
Uzorkovanje u slučaju sumnje na VPAI**	20	5.00	100.00	121.00
Laboratorisjko ispitivanje Real-Time PCR u slučaju sumnje na VPAI	20	43.50	870.00	1,052.70
Troškovi preduzimanja mjera na gazdinstvu za potvrđene slučajeve bolesti (DDD, eutanazija, neškodljivi uklanjanje 20 gazdinstava)	20	100.00	2,000.00	2,420.00
UKUPNO				**29,064.20**

******U cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza za uzimanje uzoraka trahealnih/kloakalnih briseva.

7. PLAVI JEZIK

Na teritoriji Crne Gore, 11. avgusta 2016. godine dijagnostikovana je pojava bolesti plavog jezika. Bolest je potvrđena na preko 700 gazdinstava, na teritoriji 17 opština. Utvrđeno je da se radi o serotipu 4 virusa plavog jezika. Iz tog razloga, već od marta 2017. godine sprovedena je vakcinacija goveda i ovaca protiv bolesti plavog jezika (serotip 4). Poslednji slučaj bolesti plavog jezika zabilježen u maju 2017. i od tada nije bilo novih slučajeva bolesti. Vakcinacija se u kontinuitetu sprovodila 3 godine – 2017, 2018 i 2019. godine, tako da je imunološki zaštićeno preko 80% populacije goveda i ovaca.

U tekućoj, 2020. godini se ne sprovodi vakcijacija preživara protiv bolesti plavog jezika.

Kako bi Crna Gora stekla status zemlje slobodne od plavog jezika, neophodno je dalje vršiti nadzor nad ovom bolešću (pasivni i aktivni) radi otkrivanja mogućeg unosa virusa bolesti plavog jezika kao i entomološki nadzor -kontrola vektora – insekti iz roda *Culicoides*, prenosioca bolesti plavog jezika, radi utvrđivanja njihovog prisustva utvrđivanje prisustva/odsustva virusa bolesti plavog jezika.

U cilju otkrivanja mogućeg unosa virusa bolesti plavog jezika, u Crnoj Gori će se vršiti: aktivni nadzor koji se zasniva na laboratorijskim ispitivanjima i pasivni nadzor, u skladu s ovim programom i posebnim programom nadzora bolesti plavog jezika i entomološki nadzor vektora bolesti plavog jezika.

a) **Aktivni nadzor** se zasniva na laboratorijskom ispitivanju i obuhvata preliminarno serološko istraživanje radi otkrivanja mogućeg unosa virusa bolesti plavog jezika i za procjenu prevalence infekcije bolesti plavog jezika sentinel životinja, u referentnim geografskim jedinicama, na cijeloj teritoriji Crne Gore. Nadzor će se vršiti u cilju preciznije procjene trenutne prevalence kod prijemčivih životinja, kako bi se mogli sagledati mogući budući scenariji širenja virusa bolesti plavog jezika u Crnoj Gori i razmotrila prioritetna politika nabavke vakcina.

b**) Pasivni nadzor** se sastoji od službenog otkrivanja i istraživanja svake sumnje na bolest koje je dokumentovano, uključujući i sistem ranog uzbunjivanja za prijavu sumnje na bolest. Pasivni nadzor se vrši radi praćenja prisustva i blagovremenog otkrivanja bolesti plavog jezika kod domaćih preživara (goveda, ovce i koze) u svim slučajevima kada klinički znaci upućuju na sumnju na bolest plavog jezika, kao i radi potvrde odsustva virusa bolesti plavog jezika nakon njegovog pojavljivanja. U ovim slučajevima obavezno je laboratorijsko potvrđivanje, odnosno isključivanje kliničke sumnje na bolest plavog jezika.

c) **Entomološki nadzor** će se vršiti prikupljanjem i identifikacijom insekata iz roda *Culicoides* u cilju utvrđivanja prisutnosti i dinamike pojavljivanja insekata roda *Culicoides* njihove geografske distribucije i rasprostranjenosti utvrđivanjem područja i perioda godine od najvećeg rizika za pojavu i širenje virusa bolesti plavog jezika određivanjem perioda sezonski slobodnog od vektora virusa bolesti plavog jezika, odnosno perioda kada nisu aktivni adulti insekata roda *Culicoides*. Analizom uzoraka insekata utvrdiće se ukupan broj prisutnih odraslih insekata roda *Culicoides*, identifikovati vrste vektora i virološkim ispitivanjem vektora utvrditi moguća cirkulacija virusa.

U skladu sa procjenom rizika, uzorkovanje insekata iz roda Culicoides će se vršiti jednom ili dva puta mjesečno počev od aprila zaključno sa novembrom. Ukupan broj uzorkovanja će biti 84 u sedam referentnih geografskih jedinica, na teritoriji Crne Gore.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: goveda, ovce i koze, u skladu sa posebnim programom nadzora bolesti plavog jezika i programom entomološkog nadzora.

U cilju sprovođenja aktivnog nadzora Crna Gora je podeljena na 2 područja – manje ugroženo i ugroženo područje, na osnovu epizootiološke situacije, veličine područja, geografskog položaja, brojnosti populacije goveda odnosno ovaca, načinu širenja i broju pozitivnih slučajeva bolesti u 2016. i 2017. godini.

Obuhvat- aktivni nadzor: u manje ugroženom području (opštine Plav, Gusinje, Rožaje, Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Petnjica i Mojkovac uzorkovanje će se vršiti na 59 goveda, ovaca i koza propisane starosti (5% prevalence sa 95% pouzdanošću) dva puta godišnje (u periodu 1. avgust – 10 septembar i 10. oktobar – 20. novembar). U ugroženom području uzorkovanje krvi će se vršiti 4 puta kod 149 životinja (sve ostale sem gore navedenih opština, 2% prevalence sa 95% pouzdanošću) u periodu od 20.jun – 20 jul, 1. avgust- 1 septembar, 10. septembar – 10 oktobar, 20. oktobar- 20. novembar.

Period realizacije: tokom cijele godine.

Način izvođenja: u skladu sa posebnim programom nadzora.

U cilju pasivnog monitoringa bolesti plavog jezika, u slučaju iznenadnog obolijevanja ili uginuća goveda, ovaca i koza sa kliničkim znacima koji upućuju ili mogu upućivati na sumnju da se radi o bolesti plavog jezika, veterinar uzima uzorke krvi bolesnih životinja ili druge odgovarajuće uzorke po uputstvu Specijalističke veterinarske laboratorije i dostavlja ih laboratoriji radi ispitivanja.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši laboratorijsko-dijagnostičko ispitivanje prikupljenih i dostavljenih uzoraka na prisustvo genoma virusa bolesti plavi jezik metodom PCR.

Specijalistička veterinarska laboratorija u slučaju pozitivnog nalaza odmah obavještava nadležnog službenog veterinara i Upravu.

Veterinarske ambulante su dužne da blagovremeno:

- dostave nadležnom službenom veterinaru, najkasnije do 10. tekućeg, za mjere izvršene u prethodnom mjesecu, izvještaj o izvršenom uzorkovanju koji sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime držaoca životinja, broj gazdinstva, identifikacione oznake goveda/ovaca, za svako gazdinstvo pojedinačno u slučaju aktivnog nadzora, a za pasivni nadzor i laboratorijski izvještaj;
- nakon izvršene kontrole od strane službenog veterinara, dostave Upravi izvještaj i fakturu sa zapisnicima službenog veterinara.

Iznos sredstava: 26,561.68 €

Način plaćanja: isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture za izvršene javne poslove aktivnog i pasivnog nadzora i entomološkog nadzora, koju prati izvještaj o sprovedenim mjerama i izvršenim aktivnostima i kopijama laboratorijskih izvještaja za dostavljeni uzorak sa zapisnikom službenog veterinara odnosno za izvršene naređene mjere za suzbijanje bolesti plavog jezika po rješenju službenog veterinara (sa kopijom rješenja) i na osnovu ispostavljene fakture za izvršena laboratorijska dijagnostička i entomološka ispitivanja uz koju se dostavlja izvještaj o izvršenim laboratorijskim dijagnostičkim i entomološkim ispitivanjima.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Aktivni nadzor				
Nabavka vacuum epruveta	800	0.24	192.00	232.32
Nabavka EDTA vacuum epruveta	50	0.24	12.00	14.52
Uzorkovanje krvi goveda, ovaca i koza i dostavljanje laboratoriji*	770	5.00	3,850.00	4,658.50
Uzorkovanje krvi goveda, ovaca i koza i dostavljanje laboratoriji u slučaju pozitivnih seroloških nalaza*	50	5.00	250.00	302.50
Laboratorijsko ispitivanje cELISA – serološko	770	3.70	2,849.00	3,447.29
Laboratorijsko ispitivanje prisustva genoma virusa	50	43.50	2,175.00	2,631.75
Pasivni nadzor				
Uzorkovanje krvi goveda, ovaca i koza u slučaju sumnje na BPJ*	20	5.00	100.00	121.00
Nabavka EDTA vacuum epruveta	20	0.24	4.80	5.81
Laboratorijsko ispitivanje prisustva genoma virusa	20	43.50	870.00	1,052.70
DDD gazdinstva	13	15.00	195.00	235.95
Entomološki nadzor - monitoring vektora				
Nabavka hvataljki/lampi	8	450.00	3,600.00	4,356.00
Prikupljanje i dostavljanje komaraca/po lokaciji	84	25.00	2,100.00	2,541.00
Entomološka ispitivanja i determinacija	84	25.00	2,100.00	2,541.00
Laboratorisjko ispitivanje Real-Time PCR Culicoides/pul	84	43.50	3,654.00	4,421.34
UKUPNO				**26,561.68**

*****U cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

8. BOLEST KVRGAVE KOŽE GOVEDA

Radi sprečavanja bolesti kvrgave kože goveda prethodnih četiri godine vršena je vakcinacija svih goveda u cilju stalnog održavanja aktivnog imuniteta protiv virusa bolesti kvrgave kože kod vakcinisanih goveda odnosno stvaranja imuniteta protiv ove bolesti kod nevakcinisanih goveda, kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave bolesti kvrgave kože goveda.

U tekućoj, 2020. godini ne sprovodi se vakcijacija goveda protiv bolesti kvrgave kože goveda. Odluka je zasnovana na epizootiološkoj situaciji u Crnoj Gori i susjednim zemljama kao i na činjenici da je tokom četiri kampanje vakcinacije (2016, 2017, 2018 i 2019. godine) postignit zadovoljavajući procenat imunih goveda, u skladu sa preporukama relevantnih međunarodnih institucija - OIE (Međunarodna organizacija za zdravlje životinja), EFSA (Evropska agencija za bezbjednost hrane) kao i Evropske komisije, a posebno GF-TADs (Globalni okvir za prekogranične bolesti životinja, zajednička ekspertska radna grupa osnovana od strane OIE, FAO i EK).

U cilju ranog otkrivanja moguće cirkulacije virusa kao i dokazivanja odsutva virusa bolesti kvrgave kože goveda sa područja zemlje i potvrđivanje statusa zemlje slobodne od ove bolesti sprovodi se aktivni i pasivni nadzor bolesti kvrgave kože kod goveda.

U svim slučajevima kada klinički znaci upućuju na sumnju na bolest kvrgave kože goveda, obavezno je njeno isključivanje (pasivni monitoring).

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: goveda, u skladu sa posebnim programom nadzora bolesti kvrgave kože goveda.

Period realizacije: tokom cijele godine.

Način izvođenja: u skladu sa ovim programom i posebnim programom nadzora bolesti kvrgave kože goveda.

Aktivni nadzor BKK sprovodi se uzorkovanjem i kliničkim pregledima goveda u područjima Crne Gore koja se smatraju ugroženim i manje ugroženim za pojavu BKK u cilju ranog otkrivanja virusa BKK, u skladu sa programom.

U cilju pasivnog monitoringa bolesti kvrgave kože, u slučaju iznenadnog obolijevanja ili uginuća goveda sa kliničkim znacima koji upućuju ili mogu upućivati na sumnju da se radi o bolesti kvrgave kože goveda, veterinar uzima odgovarajuće uzorke po uputstvu Specijalističke veterinarske laboratorije i dostavlja ih laboratoriji radi ispitivanja.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši laboratorijsko-dijagnostičko ispitivanje prikupljenih i dostavljenih uzoraka na prisustvo antitjela (ELISA) i genoma virusa bolesti kvrgave kože goveda metodom PCR.

Specijalistička veterinarska laboratorija u slučaju pozitivnog nalaza odmah obavještava nadležnog službenog veterinara i Upravu.

Veterinarske ambulante su dužne da blagovremeno:

- dostave nadležnom službenom veterinaru, najkasnije do 10. tekućeg, za mjere izvršene u prethodnom mjesecu, izvještaj o izvršenom uzorkovanju koji sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime držaoca životinja, broj gazdinstva, identifikacione oznake goveda, za svako gazdinstvo pojedinačno u slučaju aktivnog nadzora, a za pasivni nadzor i laboratorijski izvještaj;
- nakon izvršene kontrole od strane službenog veterinara, dostave Upravi izvještaj i fakturu sa zapisnicima službenog veterinara.

Iznos sredstava: 128,542.28 €*

*Sredstva za sprovođenje aktivnog i pasivnog nadzora bolesti kvrgave kože goveda obezbijeđuju se iz budžetskih sredstava odnosno iz međunarodnih donacija, u skladu sa Planom preventivnih mjera za nadzor i kontrolu bolesti kvrgave kože goveda, afričke kuge svinja, bolesti plavog jezika i drugih potencijalno opasnih zaraznih bolesti u 2020. godini.

Način plaćanja: isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture za izvršene javne poslove aktivnog i pasivnog nadzora bolesti kvrgave kože goveda, koju prati izvještaj o sprovedenim mjerama i izvršenim aktivnostima sa kopijama obrasca za izvršeni klinički pregled goveda i kopijama laboratorijskih izvještaja za dostavljeni uzorak sa zapisnikom službenog veterinara.

U slučaju sumnje ili potvrde na bolest kvrgave kože, potrebno je dostaviti kopije laboratorijskih izvještaja za dostavljeni uzorak sa zapisnikom službenog veterinara odnosno za izvršene naređene mjere za suzbijanje bolesti kvrgave kože goveda po rješenju službenog veterinara (sa kopijom rješenja) i na osnovu ispostavljene fakture za izvršena laboratorijska dijagnostička ispitivanja uz koju se dostavlja izvještaj o izvršenim laboratorijskim dijagnostičkim ispitivanjima.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Aktivni nadzor				
Nabavka vacuum epruveta	1,470	0.24	352.80	426.89
Nabavka EDTA vacuum epruveta	1,470	0.24	352.80	426.89
Uzorkovanje krvi goveda i i dostavljanje laboratoriji*	1,470	5.00	7,350.00	8,893.50
Klinički pregled goveda na gazdinstvu*	1,470	15.00	22,050.00	26,680.50
Laboratotijsko ispitivanje prisustva antitijela na virus BKK - ELISA	1,470	10.00	14,700.00	17,787.00
Laboratotijsko ispitivanje prisustva genoma virusa - PCR	1,470	35.00	51,450.00	62,254.50
Pasivni nadzor				
Uzorkovanje materijala u slučaju sumnje na BKK i dostavljanje laboratoriji**	15	15.00	225.00	272.25

Laboratorisko ispitivanje prisustva genoma virusa	20	35.00	700.00	847.00
Troškovi preduzimanja mjera na gazdinstvu za potvrđene slučajeve bolesti (DDD, eutanazija goveda, neškodljivo uklanjanje)	5	75.00	375.00	453.75
Naknada štete	7	1,500.00	10,500.00	10,500.00
UKUPNO			**108,055.60**	**128,542.28**

***U cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

9. BOVINA SPONGIOFORMNA ENCEFALOPATIJA – BSE

Radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja bovine spongioformne encefalopatije (u daljem tekstu: BSE) vrši se ispitivanje kod svih goveda starijih od 30 mjeseci koja su zaklana za ishranu ljudi u odobrenim objektima za klanje i kod svih goveda, bez obzira na starost, sa simptomima koji upućuju na BSE.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Period realizacije: tokom cijele godine.

Način izvođenja: Na BSE ispituju se sva goveda:

(a) starija od 24 mjeseca:
- koja su prinudno zaklana, odnosno upućena na prinudno (hitno) klanje od strane veterinara nakon nesreće ili zbog ozbiljnih fizioloških ili funkcionalnih poremećaja, uključujući poremećaje centralnog nervnog sistema;
- koja, pri ante mortem pregledu, pokazuju kliničke znake zarazne bolesti ili znake na osnovu kojih se može posumnjati da su zaražene ili pokazuju fiziološke ili funkcionalne poremećaje, uključujući poremećaje centralnog nervnog sistema;

(b) starija od 30 mjeseci:
- prilikom klanja za ishranu ljudi;
- koja su zaklana u okviru programa iskorjenjivanja bolesti, a ne pokazuju kliničke znake bolesti;

(c) starija od 24 mjeseca koja su:
- uginula ili usmrćena na gazdinstvu, osim goveda usmrćenih u okviru suzbijanja epidemije odnosno iskorjenjivanja bolesti;
- uginula ili usmrćena tokom prevoza ili u klanici.

Uzorkovanje potrebnog materijala vrši se u skladu sa stručnim uputstvom koje sačinjava Uprava.

Iznos sredstava: 127,413.00 €

Način plaćanja: za izvršene javne poslove na otkrivanju BSE isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture. Uz fakturu dostavlja se i izvještaj o laboratorijskom ispitivanju dostavljenih uzoraka sa kopijama laboratorijskih izvještaja za dostavljeni uzorak.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Nabavka opreme za uzimanje uzoraka	3,900	2.00	7,800.00	9,438.00
Laboratorijsko ispitivanje	3,900	25.00	97,500.00	117,975.00
UKUPNO			**105,300.00**	**127,413.00**

10. BOLESTI RIBA, ŠKOLJKI I RAKOVA

Radi praćenja prisustva, blagovremenog otkrivanja i suzbijanja bolesti riba i školjki vrši se dijagnostičko ispitivanje uzoraka riba odnosno školjki uzetih iz ribnjaka i uzgajališta koji su upisani u registre koje vodi Uprava.

Odgovorna institucija: Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Uprava

Nosilac posla: Specijalistička veterinarska laboratorija

Period realizacije: tokom cijele godine.

10.1 Bolesti riba

Radi otkrivanja i praćenja bolesti slatkovodnih riba, vrši se uzorkovanje u registrovanim ribnjacima na području Crne Gore, najmanje jednom u toku godine. Specijalistička veterinarska laboratorija vrši uzorkovanje i ispitivanja na prisustvo virusne hemoragične septikemije (VHS) i zarazne hematopoetske nekroze (IPN) u skladu sa uputstvom koje donosi Uprava na predlog Specijalističke veterinarske laboratorije.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši uzorkovanje i dijagnostička ispitivanja i dostavlja godišnji izvještaj o sprovedenom ispitivanju Upravi.

10.2 Bolesti školjki

Radi otkrivanja i praćenja bolesti školjki (martelioze i bonamioze) vrši se uzorkovanje školjki (mediteranske dagnje i evropske ostrige) u registrovanim uzgajalištima i to: dagnji jednom godišnje - krajem ljeta ili početkom jeseni, pri čemu se vrši

dijagnostičko ispitivanje na prisustvo parazita *Marteilia refringens*, a ostriga jednom godišnje - početkom proljeća na prisustvo parazita *Bonamia (Bonamia ostreae i Bonamia exitiosa)*, u skladu sa uputstvom Uprave.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši uzorkovanje i dijagnostička ispitivanja, i dostavlja godišnji izvještaj o sprovedenom ispitivanju Upravi.

10.3 Bolesti rakova

Radi otkrivanja i praćenja bolesti bijelih pjega rakova vrši se uzorkovanje rakova (bjelonogi rak ili druge prijemčive vrste slatkovodnih rakova) u registrovanim uzgajalištima i otvorenim vodama kada temperatura vode dostigne najvišu godišnju vrijednost (period avgust – septembar). Specijalistička veterinarska laboratorija, odnosno veterinarske ambulante vrše uzorkovanje prijemčivih vrsta rakova, dok Specijalistička veterinarska laboratorija vrši dijagnostička ispitivanja i godišnji izvještaj dostavlja Upravi.

Iznos sredstava: 14,193.30 €

Način plaćanja za izvršene javne poslove na otkrivanju i suzbijanju bolesti riba, školjki i rakova isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture. Uz fakturu se dostavlja izvještaj sa rezultatima izvršenih laboratorijskih ispitivanja sa podacima o registrovanim ribnjacima i uzgajalištima školjki (naziv, mjesto, kapacitet) kao i lokalitetu uzorkovanih rakova, broj uzetih uzoraka i kopije laboratorijskih izvještaja.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Monitoring bolesti slatkovodnih riba	120	43.50	5,220.00	6,316.20
Monitoring bolesti školjki	360	15.00	5,400.00	6,534.00
Monitoring bolesti bjelih pjega rakova	30	35.00	1,050.00	1,270.50
Uzorkovanje rakova	30	2.00	60.00	72.60
UKUPNO			**11,730.00**	**14,193.30**

******U cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi uzorkovanja i prevoza.

11. PARAZITSKE BOLESTI - ZOONOZE

Radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja parazitskih bolesti sprovode se preventivne i dijagnostičke mjere.

Nosilac posla: Veterinarske organizacije.

Period za realizaciju: tokom cijele godine.

11.1 Ehinokokoza

Obavezna je redovna dehelmintizacija pasa starijih od tri mjeseca protiv pseće pantljičare *Echinococcus spp*, sredstvom koje pouzdano ubija zrele i nezrele oblike pantljičare, o trošku držaoca, koja se sprovodi kontinuirano tokom cijele godine, o čemu se vodi evidencija u Pasošu za kućne ljubimce.

Radi sprečavanja širenja jaja pantljičare u okolinu, najmanje 48 časova poslije tretiranja pasa, vlasnik pasa neškodljivo uklanja njihov izmet.

Subjekat u poslovanju hranom koji obavlja djelatnost klanja životinja za javnu potrošnju, kao i vlasnici koji kolju životinje za sopstvene potrebe, promijenjene organe čine neškodljivim prokuvavanjem ili spaljivanjem.

Ovlašćeni veterinar u objektima za klanje evidentira svaki utvrđeni slučaj ehinokokoze i prijavljuje nadležnom službenom veterinaru u skladu sa zakonom.

11.2 Trihineloza

Dijagnostički pregled na prisustvo larve *Trichinella* vrši se metodom kompresije ili vještačke digestije u uzorcima mesa svih zaklanih svinja u odobrenim objektima za klanje, kod svinja zaklanih u domaćinstvu za sopstvene potrebe, a isključivo metodom vještačke digestije svih odstrijeljenih divljih svinja.

Prilikom klanja svinja za sopstvene potrebe držalac životinja dostavlja propisani uzorak mesa na pregled na trihinelozu veterinarskoj ambulanti ili Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji.

Veterinar svaki utvrđeni slučaj trihineloze prijavljuje nadležnom službenom veterinaru radi preduzimanja propisanih mjera.

Ovlašćeni veterinar u objektima za klanje evidentira svaki utvrđeni slučaj trihineloze i o tome obavještava nadležnog službenog veterinara i službenog veterinara u mjestu porijekla životinje, radi preduzimanja propisanih mjera.

Dijagnostički pregled na prisustvo larve *Trichinella* vrši se o trošku vlasnika.

Izuzetno, sredstva za uzorkovanje i sprovođenje dijagnostičkih ispitivanja divljih svinja na trihinelozu za koje su istovremeno dostavljeni odgovarajući ispravni uzorci na ispitivanje na klasičnu kugu svinja obezbjeđena su u tački 11 ovog programa (klasična kuga svinja).

Način izvještavanja: veterinarske ambulante dužne su da Upravi jednom mjesečno dostave izvještaj o broju ispitanih uzoraka i rezultatima ispitivanja.

12. KLASIČNA KUGA SVINJA

Prelazeći na politiku ne-vakcinacije svinja protiv klasične kuge svinja od 1. januara 2020. godine, Crna Gora je zvanično započela proces sticanja statusa zemlje slobodne od bolesti klasična kuga svinja bez vakcinacije, u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije i preporukama Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE).

Radi sprečavanja pojave i ranog otkrivanja bolesti klasična kuga svinja, vrši se klinički pregled svinja na svim gazdinstvima na kojima se drže svinje, pasivni nadzor populacije domaćih svinja, aktivni i pasivni nadzor populacije divljih svinja na prisustvo virusa klasične kuge svinja, kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju blagovremenog otkrivanja i suzbijanja eventualne pojave klasične kuge svinja.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, Lovački savez Crne Gore- lovačke organizacije, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: gazdinstva na kojima se uzgajaju ili drže svinje, kao i populacija divljih svinja na čitavom području Crne Gore.

Period realizacije: Godišnji pregled gazdinstava na kojima se drže svinje vrši se u periodu od 1. maja do 1. decembra 2020. godine, pasivni nadzor domaćih i divljih svinja vrši se tokom cijele godine, a aktivni nadzor divljih svinja vrši se tokom lovne sezone na divlju svinju (*Sus scrofa* L.) od 1. oktobra do 31. januara.

Način izvođenja: u skladu sa ovim programom i posebnim programom nadzora klasične kuge svinja u 2020. godini.

Iznos sredstva: 208,023.20 €

12.1 Godišnji pregled domaćih svinja na svim gazdinstvima na kojima se drže svinje

Način izvođenja: godišnji pregled domaćih svinja vrše veterinari iz ovlašćenih veterinarskih ambulanti, na svim gazdinstvima na kojima se drži svinje, a koja moraju biti upisana u Centralni registar gazdinstava i životinja koji vodi Uprava.

Pregled obuhvata provjeru identifikacije i registracije svinja, utvrđivanje zdravstvenog statusa, edukaciju držaoca i provjeru biosigurnosnih mjera na gazdinstvima, kao jedan od preduslova za smanjenje rizika od pojave ove klasične kuge svinja i afričke kuge svinja, dvije naročito opasne zarazne bolesti svinja i vrši se u skladu sa ovim programom i uputstvom Uprave.

Na osnovu stvarno zatečenog stanja na gazdinstvu i ispisa iz Elektronske baze – Dosje imanja, upiše brojeve ušnih markica: novoobilježenih životinja, novonabavljnih obilježenih svinja koje posjeduju potrebnu dokumentaciju koja prati životinje pri kretanju- Prijava za kretanje svinja kao i grla koja se više ne nalaze na gazdinstvu- Prijava za kretanje svinja, sa obaveznim potpisom vlasnika. Svi podaci koji se odnose na stvarno stanje na gazdinstvu moraju biti upisani u Elektronsku bazu podataka odmah nakon izvršenog godišnjeg pregleda gazdinstva, a najkasnije u roku od tri dana od dana utvrđivanja promjena.

U promet se mogu stavljaju samo zdrave svinje.

Promet svinja vrši se samo na stočnim pijacama i drugim otkupnim mjestima koja su pod stalnom veterinarskom kontrolom.

Način kontrole: Sprovođenje mjera kontroliše službeni veterinar, u skladu sa stručnim uputstvom Uprave o načinu vršenja službenih kontrola ovlašćenih veterinarskih organizacija u sprovođenju Programa mjera.

Veterinarske ambulante dužne su da blagovremeno:

- dostave Upravi i službenom veterinaru, a najkasnije deset dana prije početka sprovođenja mjere, plan sa nazivom mjesta i datumom izvođenja godišnjeg pregleda domaćih svinja tokom godine, u skladu sa periodom za realizaciju, odnosno blagovremeno obavjeste o izmjeni plana;
- obavijeste Upravu i službenog veterinara o svakom držaocu životinja koji odbija sprovođenje Programa mjera, suprotno članu 51 stav 1 tačka 5 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18);
- dostave nadležnom službenom veterinaru, najkasnije do 10. tekućeg, za mjere izvršene u prethodnom mjesecu, izvještaj o sprovedenim mjerama koji sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime držaoca životinja i broj životinja za svako gazdinstvo pojedinačno sa kopijama izvještaja o sprovedenom pregledu i izvršenim aktivnostima na sprovođenju ovog programa sa zapisnikom službenog veterinara;
- nakon izvršene kontrole, dostavlja Upravi izvještaj sa zapisnikom službenog veterinara.

Način plaćanja: isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture za izvršene preglede gazdinstava domaćih svinja, koju prati izvještaj o sprovedenim mjerama i izvršenim aktivnostima sa kopijama izvještaja o sprovedenom pregledu.

12.2. Pasivni nadzor domaćih svinja na klasičnu kugu svinja

Radi ranog otkrivanja klasične kuge svinja kod domaćih svinja obavezno je isključivanje infekcije virusom klasične kuge svinja laboratorijskim ispitivanjem svih slučajeva kada se utvrde klinički znakovi koji upućuju na klasičnu kugu svinja i na uzorcima uginulih svinja koji su dostavljeni sa sumnjom na afričku ili klasičnu kugu kugu svinja, i to:

- sa gazdinstava na kojima se uzgaja 5 ili više krmača, kao i sa gazdinstava na kojima se uzgaja 50 ili više tovljenika na klasičnu kugu svinja ispituju se sve uginule životinje starije od dva mjeseca, a najviše dvije sedmično (ukoliko postoji veći broj uginuća na sedmičnom nivou ispituju se samo prva dva uginuća),
- sa svih ostalih gazdinstava ispituje se svaka uginula svinja starija od dva mjeseca,
- kada se ante i post mortem pregledom utvrdi sumnja prilikom klanja svinja;

- svake svinje kod koje se isključuje afrička kuga svinja.

Uzorci u okviru pasivnog nadzora prikupljaju se isključivo od gore navedenih životinja, svi uzorci ispituju se na prisustvo uzročnika bolesti (PCR).

U slučaju pojave sumnje ili kliničkih znakova koji upućuju ili bi mogli upućivati na pojavu klasične kuge svinja, veterinar, u skladu sa uputstvom Specijalističke veterinarske laboratorije, uzima odgovarajuće uzorke tkiva uginulih ili eutanaziranih životinja

i dostavlja ih laboratoriji radi laboratorijskih ispitivanja. U slučaju pojave bolesti vrši se eutanazija i neškodljivo uklanjanje zaraženih i na zarazu sumnjivih životinja uz sprovođenje svih propisanih zoohigijenskih i biosigurnosnih mjera.
Sprovođenje mjera u slučaju sumnje odnosno potvrde klasične kuge svinja i dijagnostičko ispitivanje uzoraka vrši se u skladu sa Pravilnikom o mjerama za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične kuge svinja klasične kuge svinja ("Službeni list CG", br. 18/14 i 84/17).

Način plaćanja: isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture za izvršene mjere, sa kopijama laboratorijskih izvještaja za dostavljeni uzorak sa zapisnikom službenog veterinara odnosno za izvršene naređene mjere za suzbijanje klasične kuge svinja sa kopijom rješenja službenog veterinara i na osnovu ispostavljene fakture uz koju se dostavlja izvještaj o izvršenim laboratorijskim dijagnostičkim ispitivanjima (pasivni nadzor).

12.3. Pasivni nadzor divljih svinja na klasičnu kugu svinja

Radi ranog otkrivanja klasične kuge svinja kod divljih svinja obavezna je prijava lokalnoj veterinarskoj ambulanti ili nadležnom veterinarskom inspektoru svakog uginuća divlje svinje, pronalaska leša uginule divlje svinje, kao i uginuća divlje svinje nastalog kao posledica saobraćajnih nezgoda, kada se vrši uzorkovanje odgovarajućih uzoraka i dostavljanje Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji.

12.4. Aktivni nadzor divljih svinja na klasičnu kugu svinja

Način izvođenja: radi utvrđivanja prisustva virusa klasične kuge svinja u prirodi, među populacijom divljih svinja, lovci dostavljaju uzorke tjelesne tečnosti i unutrašnjih organa (tonzile i slezina) divljih svinja, veterinarskim ambulantama, koje te uzorke dostavljaju Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji. Uzorci u okviru aktivnog nadzora divljih svinja prikupljaju se isključivo od odstrijeljenih jedinki, svi uzorci ispituju se na prisustvo specifičnih antitijela protiv klasične kuge svinja, a u slučaju pozitivnih rezultata sprovodi se molekularna dijagnostika na prisustvo uzročnika bolesti (PCR).

Kako bi se postigla statistička značajnost, Uprava će u saradnji sa Lovačkim savezom Crne Gore u svakom od pet lovnih područja (Mediteransko lovno područje, Submediteransko lovno područje, Centralno lovno područje, Istočno lovno područje i Sjeverno lovno područje), sa procjenjenom populacijom divljih svinja od 400 do 1.000, organizovati uzimanje uzorka od najmanje 60 jedinki, i to ukoliko bude moguće, uzorke bi trebalo prikupiti tako da:

- 50 % uzoraka bude prikupljeno od jedinki starosti od 3 do 12 mjeseci;
- 35 % uzoraka bude prikupljeno od jedinki starosti od 1 do 2 godine;
- 15 % uzoraka bude prikupljeno od jedinki starosti preko 2 godine.

Lovci, veterinarske ambulante i Specijalistička veterinarska laboratorija uzorkovanje, dostavljanje uzoraka i laboratorijsko dijagnostičko ispitivanje prikupljenih i dostavljenih uzoraka vrše u skladu sa stručnim uputstvom Uprave.

Lovci koji dostave kompletne uzorke od divljih svinja u svrhu utvrđivanja prisustva virusa klasične kuge svinja, kao naknadu dobijaju besplatan pregled mesa divlje svinje od koje su dostavljeni uzorci na *Trichinella spiralis*. Veterinarskim ambulantama pripada naknada za pregled, samo ako su uzorci uzeti i dostavljeni Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji na propisan način.

Specijalistička veterinarska laboratorija izrađuje godišnji izvještaj o izvršenim aktivnostima na sprovođenju monitoringa klasične kuge svinja kod divljih svinja i dostavlja ga Upravi.

Način plaćanja: isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture od strane lovaca koju prati potvrda o primljenom uzorku od strane veterinarske ambulante.

Fakturu za izvršeni trihinoskopski pregled divljih svinja, koju dostavljaju veterinarske ambulante, mora da prati kopija uputa za dostavljanje uzoraka i potvrde o obavljenom trihinoskopskom pregledu.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Godišnji pregled gazdinstva sa svinjama- prevencija klasične i afričke kuge svinja*	10,000	10.00	100,000.00	121,000.00
Aktivni nadzor divljih svinja				
Pregled divljih svinja na *Trichinella spiralis*	300	10.00	3,000.00	3,630.00
Monitoring KKS divljih svinja - ELISA test	300	3.90	1,170.00	1,415.70
Laboratorijsko ispitivanje patološkog materijala PCR	200	43.50	8,700.00	10,527.00
Ukupno godišnji pregled i aktivni nadzor divljih svinja			112,870.00	136,572.70
Pasivni nadzor domaćih svinja*				
Laboratorijsko ispitivanje prisustva genoma virusa*	1250	43.50	54,375.00	65,793.75
Eutanazija, DDD, neškodljivo uklanjanje uginulih/usmrćenih domaćih svinja sa simptomima KKS*	50	50.00	2,500.00	3,025.00
Pasivni nadzor divljih svinja***				
Laboratorijsko ispitivanje prisustva genoma virusa*	50	43.50	2,175.00	2,631.75
Ukupno pasivni nadzor domaćih i divljih svinja			59,050.00	71,450.50
UKUPNO			**112,870.00**	**208,023.20**

*****u cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza

** Troškovi uzorkovanja i dostavljanja uzoraka (u slučaju sumnje, uginulih svinja, na liniji klanja sa simptomima KKS) dati u podprogramu 13. Afrička kuga svinja, jer se uzorkovanje vrši istovremeno u okviru pasivnog nadzora domaćih svinja na afričku kugu svinja

*** Troškovi uzorkovanja i dostavljenje uzoraka u SVL uginulih/usmrćenih divljih svinja dati u podprogramu 13. Afrička kuga svinja, jer se uzorkovanje vrši istovremeno u okviru pasivnog nadzora divljih svinja na afričku kugu svinja

13. AFRIČKA KUGA SVINJA

Radi sprečavanja pojave i ranog otkrivanja bolesti afrička kuge svinja vrši se pasivni nadzor populacije domaćih svinja, aktivni i pasivni nadzor populacije divljih svinja na prisustvo virusa afričke kuge svinja, kampanja podizanja svijesti, kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave afričke kuge svinja.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, Lovački savez Crne Gore- lovačke organizacije, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: sva gazdinstva na kojima se drže svinje, kao i populacija divljih svinja na čitavom području Crne Gore.

Period realizacije: Pasivni nadzor domaćih i divljih svinja vrši se tokom cijele godine, a aktivni nadzor divljih svinja vrši se tokom lovne sezone na divlju svinju (*Sus scrofa* L.) od 1. oktobra do 31. januara.

Način izvođenja: u skladu sa ovim programom i posebnim programom nadzora klasične kuge svinja u 2020. godini.

Iznos sredstva: 411,975.00 €
*Sredstva za sprovođenje pasivnog nadzora domaćih i divljih svinja i kampanju podizanja svijesti obezbjeđuju se iz budžetskih sredstava odnosno iz međunarodnih donacija, u skladu sa Planom preventivnih mjera za nadzor i kontrolu bolesti kvrgave kože goveda, afričke kuge svinja, bolesti plavog jezika i drugih potencijalno opasnih zaraznih bolesti u 2020. godini

13.1. Aktivni nadzor divljih svinja na afričku kugu svinja

Način izvođenja: Radi utvrđivanja prisustva virusa afričke kuge svinja u prirodi, među populacijom divljih svinja, lovci dostavljaju uzorke tjelesne tečnosti i unutrašnjih organa (tonzile i slezina) divljih svinja, veterinarskim ambulantama, koje te uzorke dostavljaju Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji. Uzorci u okviru aktivnog nadzora divljih svinja prikupljaju se isključivo od odstrijeljenih jedinki, svi uzorci ispituju se na prisustvo specifičnih antitijela protiv afričke kuge svinja, a u slučaju pozitivnih rezultata sprovodi se molekularna dijagnostika na prisustvo uzročnika bolesti (PCR).

Kako bi se postigla statistička značajnost, Uprava će u saradnji sa Lovačkim savezom Crne Gore u svakom od pet lovnih područja (Mediteransko lovno područje, Submediteransko lovno područje, Centralno lovno područje, Istočno lovno područje i Sjeverno lovno područje), sa procjenjenom populacijom divljih svinja od 400 do 1.000, organizovati uzimanje uzorka od najmanje 60 jedinki, i to ukoliko bude moguće, uzorke bi trebalo prikupiti tako da:

- 50 % uzoraka bude prikupljeno od jedinki starosti od 3 do 12 mjeseci;
- 35 % uzoraka bude prikupljeno od jedinki starosti od 1 do 2 godine;
- 15 % uzoraka bude prikupljeno od jedinki starosti preko 2 godine.

Lovci, veterinarske ambulante i Specijalistička veterinarska laboratorija uzorkovanje, dostavljanje uzoraka i laboratorijsko dijagnostičko ispitivanje prikupljenih i dostavljenih uzoraka vrše u skladu sa stručnim uputstvom Uprave.

Lovci koji dostave kompletne uzorke od divljih svinja u svrhu utvrđivanja prisustva virusa afričke kuge svinja, kao naknadu dobijaju besplatan pregled mesa divlje svinje od koje su dostavljeni uzorci na *Trichinella spiralis* (tačka 12. ovog programa). Veterinarskim ambulantama pripada naknada za pregled, samo ako su uzorci uzeti i dostavljeni Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji na propisan način.

Specijalistička veterinarska laboratorija izrađuje godišnji izvještaj o izvršenim aktivnostima na sprovođenju monitoringa afričke kuge svinja kod divljih svinja i dostavlja ga Upravi.

13.2. Pasivni nadzor domaćih svinja na afričku kugu svinja

Radi ranog otkrivanja afričke kuge svinja kod domaćih svinja obavezno je isključivanje infekcije virusom afričke kuge svinja laboratorijskim ispitivanjem svih slučajeva kada se utvrde klinički znakovi koji upućuju na afričku kugu svinja i na uzorcima uginulih svinja koji su dostavljeni sa sumnjom na afričku ili klasičnu kugu svinja, i to:

- sa gazdinstava na kojima se uzgaja pet ili više krmača, kao i sa gazdinstava na kojima se uzgaja 50 ili više tovljenika na klasičnu kugu svinja ispituju se sve uginule životinje starije od dva mjeseca, a najviše dvije sedmično (ukoliko postoji veći broj uginuća na sedmičnom nivou ispituju se samo prva dva uginuća),
- sa svih ostalih gazdinstava ispituje se svaka uginula svinja starija od dva mjeseca,
- kada se ante i post mortem pregledom utvrdi sumnja prilikom klanja svinja;
- svake svinje kod koje se isključuje klasična kuga svinja.

Uzorci u okviru pasivnog nadzora prikupljaju se isključivo od gore navedenih životinja, svi uzorci ispituju se na prisustvo uzročnika bolesti (PCR).

U slučaju pojave sumnje ili kliničkih znakova koji upućuju ili bi mogli upućivati na pojavu afričke kuge svinja, veterinar, u skladu sa uputstvom Specijalističke veterinarske laboratorije, uzima odgovarajuće uzorke tkiva uginulih ili eutanaziranih životinja i dostavlja ih laboratoriji radi laboratorijskih ispitivanja. U slučaju pojave bolesti vrši se eutanazija i neškodljivo uklanjanje zaraženih i na zarazu sumnjivih životinja uz sprovođenje svih propisanih zoohigijenskih i biosigurnosnih mjera.

Sprovođenje mjera u slučaju sumnje odnosno potvrde afričke kuge svinja i dijagnostičko ispitivanje uzoraka vrši se u skladu sa Pravilnikom o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje afričke kuge svinja ("Službeni list CG", br. 57/17).

13.3. Pasivni nadzor divljih svinja na afričku kugu svinja

Radi ranog otkrivanja klasične kuge svinja kod divljih svinja obavezna je prijava lokalnoj veterinarskoj ambulanti ili nadležnom veterinarskom inspektoru svakog uginuća divlje svinje, pronalaska leša uginule divlje svinje, kao i uginuća divlje svinje nastalog kao posledica saobraćajnih nezgoda, kada se vrši uzorkovanje odgovarajućih uzoraka i dostavljanje Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji.

Način plaćanja: isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture koju prati potvrda o primljenom uzorku od strane veterinarske ambulante odnosno laboratorijski izvještaj.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Aktivni nadzor divljih svinja				
Laboratorijsko ispitivanje ELISA test	300	5.00	1,500.00	1,815.00
Laboratorijsko ispitivanje prisustva genoma virusa	300	42.50	12,750.00	15,427.50
Ukupno aktivni nadzor divljih svinja			**14,250.00**	**17,242.50**
Pasivni nadzor domaćih svinja*				
Uzorkovanje (u slučaju sumnje, uginulih svinja, na liniji klanja sa simptomima AKS)*	1250	15.00	18,750.00	22,687.50
Laboratorijsko ispitivanje prisustva genoma virusa*	1250	50.00	62,500.00	75,625.00
Pasivni nadzor divljih svinja*				
Informacije o uginuloj/usmrćenoj divljoj svinji sa simptomima AKS*	50	40.00	2,000.00	2,000.00
Uzorkovanje i dostavljenje uzoraka u SVL uginulih/usmrćenih divlje svinje sa simptomima AKS*	50	150.00	7,500.00	9,075.00
Laboratorijsko ispitivanje prisustva genoma virusa*	50	50.00	2,500.00	3,025.00
Neškodljivo uklanjanje uginulih/usmrćenih divljih svinja sa simptomima AKS*	50	200.00	10,000.00	12,100.00
Kampanja podizanja svijesti*				
Štampanje flajera i postera*		10,000.00	10,000.00	12,100.00
Iznajmljivanje bilborda*		72,000.00	72,000.00	87,120.00
Produkcija i emitovanje radio, tv i internet spotova*		100,000.00	100,000.00	121,000.00
Radionice, sastanci (veterinarsko osoblje, držaoci svinja, lovci, šumari, rendžeri u nacionalnim parkovima, prevoznici, carina,...)*		50,000.00	50,000.00	50,000.00
Ukupno pasivni nadzor domaćih i divljih svinja i kampanja podizanja svijesti*			**335,250.00**	**394,732.50**
Ukupno aktivni nadzor divljih svinja, pasivni nadzor domaćih i divljih svinja i kampanja podizanja svijesti				**411,975.00**

*Sredstva za sprovođenje pasivnog nadzora domaćih i divljih svinja i kampanje podizanja svijestiu obezbjeđuju se iz budžetskih sredstava odnosno iz međunarodnih donacija, u skladu sa Planom preventivnih mjera za nadzor i kontrolu bolesti kvrgave kože goveda, afričke kuge svinja, bolesti plavog jezika i drugih potencijalno opasnih zaraznih bolesti u 2020. godini.

14. BJESNILO

14.1 Preveniranje bjesnila domaćih životinja i mjere za blagovremeno otkrivanje i suzbijanje pojave bjesnila

Radi sprečavanja pojave bjesnila vrši se vakcinacija pasa i mačaka inaktivisanom vakcinom u cilju stalnog održavanja aktivnog imuniteta protiv virusa bjesnila, kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave bjesnila.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, Lovački savez Crne Gore- lovačke organizacije, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: 17,500 pasa, kroz redovnu vakcinaciju protiv bjesnila, u skladu sa uputstvom proizvođača i vakcinacija drugih životinja u slučaju sprovođenja vakcinacije kod pojave bjesnila na zaraženom i ugroženom području po rješenju službenog veterinara.

Period realizacije: tokom cijele godine.

Način izvođenja: vakcinacija pasa i mačaka protiv bjesnila vrši se u skladu sa Pravilnikom o mjerama za sprječavanje pojave, utvrđivanje, suzbijanje i iskorenjivanje bjesnila kod životinja ("Službeni list CG", broj 53/11), uputstvom Uprave i uputstvom proizvođača vakcine.

Psi i mačke stariji od tri mjeseca vakcinišu se jedanput godišnje, inaktivisanom vakcinom protiv bjesnila, uz revakcinaciju, prema uputstvu proizvođača vakcine.

Vakcinacija pasa mlađih od tri mjeseca može se obaviti ukoliko postoje opravdani razlozi, prema uputstvu proizvođača vakcine.

Uprava obezbjeđuje vakcinu za potrebe sprovođenja vakcinacije pasa, vakcinacije kod pojave bjesnila na zaraženom i ugroženom području i za pse i mačke u registrovanim skloništima za napuštene životinje (kućne ljubimce).

Troškovi izvođenja vakcinacije životinja finansiraju se iz budžeta.

Vakcinišu se psi koji su identifikovani odgovarajućim mikročipom (provjera njegove ispravnosti) odnosno u slučaju neidentifikovanih pasa, vakcinacija se vrši nakon aplikacije mikročipa, a podaci o izvršenom obilježavanju (broj mikročipa) i izvršenoj vakcinaciji unose se u pašoš za pse koji štampa Uprava.

Vakcinacija pasa protiv bjesnila, identifikacija - aplikacija mikročipa i izdavanje pasoša kao i unos podataka u Registar kućnih ljubimaca vrši se u skladu sa uputstvom Uprave.

U slučaju potrebe vakcinišu se i druge prijemčive životinje, po nalogu službenog veterinara.

U cilju praćenja prisustva bjesnila, vrši se sakupljanje i ispitivanje životinja za koje postoji sumnja na bjesnilo, tzv. "indikator životinja". Indikator životinje su domaći i divlji sisari:

- koji su imali neposredan kontakt sa ljudima (ugriz, ogrebotina ili lizanje povrijeđene kože itd.);
- koji pokazuju kliničke znake ili nenormalno ponašanje koje ukazuje na bjesnilo;
- divlji mesojedi koji su pronađeni mrtvi ili ubijeni.

Sakupljanje divljih mesojeda koji su pronađeni mrtvi ili ubijeni vrše lovačke organizacije tokom redovnih lovačkih aktivnosti i po prijavi građana i dostavljaju ih veterinarskim ambulantama.

Veterinarske ambulante ove i uzorke ostalih indikator životinja pakuju, označavaju i pravilno čuvaju i sa uputom dostavljaju Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji na ispitivanje, u skladu sa stručnim uputstvom Uprave.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši prijem uzoraka, ispitivanje prisustva antigena virusa bjesnila kod indikator životinja metodom FAT (tehnika fluorescentnih antitjela).

Iznos sredstava: 201,341.30 €

Način izvještavanja i kontrole: veterinarske ambulante dužne su da obavijeste Upravu i službenog veterinara o svakom držaocu psa koji odbija identifikaciju psa i vakcinaciju protiv bjesnila u skladu sa Programom mjera (član 51 stav 1 tačka 5 i član 110 stav 1 Zakona o veterinarstvu) i blagovremeno Upravi dostave:

- izvještaj o izvršenoj identifikaciji i vakcinaciji pasa, najkasnije do 10. tekućeg, za identifikaciju i vakcinaciju izvršenu u prethodnom mjesecu koji sadrži sljedeće podatke: datum izvođenja vakcinacije, naziv i serijski broj vakcine, ime držaoca životinja i broj životinja koji je vakcinisan;
- izvještaj o izvršenoj identifikaciji i vakcinaciji pasa u registrovanim skloništima, najkasnije do 10. tekućeg, za vakcinaciju izvršenu u prethodnom mjesecu koji sadrži sljedeće podatke: datum izvođenja vakcinacije, naziv i serijski broj vakcine i broj životinja koji je vakcinisan;
- izvještaje o pojedinačno uzetim uzorcima sumnjivih životinja na bjesnilo/indikator životinje, sa kopijom laboratorijskog izvještaja za ispitane sumnjivih životinja na bjesnilo/indikator životinje, koji su dostavljeni Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji, najkasnije do 10. u mjesecu za mjere izvršene u prethodnom mjesecu;
- izvještaj o izvršenoj identifikaciji i vakcinaciji mačaka sa kopijama potvrda o vakcinaciji, najkasnije do 10. tekućeg, za identifikaciju i vakcinaciju mačaka izvršenu u prethodnom mjesecu koji sadrži sljedeće podatke: datum izvođenja vakcinacije, naziv i serijski broj vakcine, ime držaoca životinja i broj životinja koji je vakcinisan;
- izvještaj za izvršene javne poslove po nalogu službenog veterinara i zapisnik službenog veterinara o sprovedenim mjerama.
- Specijalistička veterinarska laboratorija - izvještaj o primljenim uzorcima sumnjivih životinja na bjesnilo/indikator životinje sa rezultatima izvršenih analiza.

Način plaćanja: za izvršene javne poslove na sprječavanju pojave bjesnila po nalogu službenog veterinara, uzorkovanje, dostavljanje uzoraka i laboratorijsko ispitivanje sumnjivih životinja na bjesnilo/indikator životinje isplata sredstava vrši se na osnovu blagovremeno ispostavljene fakture. Uz fakturu za izvršene javne poslove po nalogu službenog veterinara dostavlja se izvještaj i zapisnik službenog veterinara o sprovedenim mjerama. Uz fakturu za izvršene javne poslove dostavlja se izvještaj o sprovedenim mjerama i izvršenim aktivnostima na sprovođenju ovog programa sa kopijama Uputa za ispitivanje i kopijama laboratorijskih izvještaja za dostavljeni uzorak.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Nabavka vakcina	18,000	1.60	28,800.00	30,816.00
Sprovođenje vakcinacije pasa i klinički pregled	17,500	8.00	140,000.00	169,400.00
Vakcinacija domaćih životinja po nalogu službenog veterinara	50	1.30	65.00	78.65
Monitoring prisustva bjesnila - indikator životinja				
Uzorkovanje i dostava uzoraka	20	15.00	300.00	363.00
Sakupljanje nađenih mrtvih i ubijenih mesojeda	5	10.00	50.00	60.50
Laboratorijsko ispitivanje na bjesnilo - FAT	25	20.00	500.00	605.00
Zoohigijenske i biosigurnosne mjere	1	15.00	15.00	18.15
UKUPNO			**169.730,00**	**201.341,30**

**U cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

14.2 Preveniranje i suzbijanje bjesnila lisica i drugih divljih životinja oralnom vakcinacijom i monitoring uspješnosti vakcinacije

Radi suzbijanja bjesnila kod lisica i drugih divljih životinja, sprovodi se oralna vakcinacija lisica i drugih divljih životinja i monitoring uspješnosti sprovedene oralne vakcinacije lisica i drugih divljih životinja.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosioci posla: Uprava, veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, Lovački savez Crne Gore - lovačke organizacije, Nacionalni parkovi Crne Gore, veterinarska inspekcija.

Period realizacije: dva puta godišnje - proljeće i jesen.

Iznos sredstava: 42,471.00 €

Način sprovođenja i provjera uspješnosti vakcinacije: vakcinacija se sprovodi distribucijom iz aviona vakcina (mamaca) na cijeloj teritoriji Crne Gore, izuzev u urbanim područjima, na vodenim i močvarnim površinama i u području vojnih zona.

Nakon sprovedene oralne vakcinacije vrši se monitoring uspješnosti sprovedene oralne vakcinacije, kao i utvrđivanje prisustva / odsustva antigena virusa bjesnila u populaciji lisica (aktivni monitoring bjesnila divljih životinja). Na svakih 100 km^2 teritorije (oblasti na kojoj su distribuirane vakcine) potrebno je uloviti i ispitati po četiri zdrave lisice. Odstrjel lisica vrše lovci, iz različitih djelova lovačkih oblasti kako bi se omogućile prostorne varijacije, u skladu sa planom uzorkovanja Uprave koji se dostavlja Lovačkom savezu.

Lovci ulovljene lisice dostavljaju veterinarskim ambulantama, koje unose podatke u uput za ispitivanje ubijenih lisica u svrhu procjene uspješnosti oralne vakcinacije protiv bjesnila i uzorak sa uputom dostavljaju Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji na ispitivanje.

Specijalistička veterinarska laboratorija na uzorcima lisica vrši: procjenu starosti lisica, ispituje nivo antitijela na virus bjesnila ELISA testom i prisustvo biomarkera tetraciklina u zubima/kostima. Ukoliko su ovi nalazi pozitivni, smatra se da je lisica konzumirala mamac, odnosno da je vakcinisana. Istovremeno, Specijalistička veterinarska laboratorija vrši i ispitivanja istih uzoraka lisica na prisustvo/odsustvo antigena virusa bjesnila FAT.

Način izvještavanja i kontrole: Specijalistička veterinarska laboratorija dostavlja Upravi izvještaj o primljenim uzorcima odstrijeljenih lisica u svrhu procjene starosti lisica, nivou antitijela na virus bjesnila, prisustvu biomarkera tetraciklina u zubima/kostima i prisustvu/odsustvu antigena virusa bjesnila, sa rezultatima izvršenih analiza u elektronskoj i pisanoj formi.

Veterinarske ambulante su dužne da Upravi dostave izvještaje o uzetim uzorcima odstrijeljenih lisica, sa kopijama Uputa za podnošenje uzoraka Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji, najkasnije do 10. u mjesecu za mjere izvršene u prethodnom mjesecu.

Način plaćanja: za izvršene javne poslove uzorkovanja, dostavljanja uzoraka i laboratorijsko ispitivanje odstrijeljenih lisica isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture. Uz fakturu za uzorkovanje, dostavljanje uzoraka i laboratorijsko ispitivanje odstrijeljenih lisica dostavlja se izvještaj o sprovedenim mjerama i izvršenim aktivnostima na sprovođenju ovog programa sa kopijama uputa za ispitivanje za dostavljeni uzorak.

Lovačke organizacije dostavljaju zahtjev za isplatu naknade za ulovljene lisice, uz kopiju uputa za ispitivanje sa žiro-računom lovačke organizacije.

Specijalistička veterinarska laboratorija uz fakturu dostavlja izvještaj o procjeni starosti lisica, nivou antitijela na virus bjesnila ELISA testom, prisustvu biomarkera tetraciklina u zubima/kostima i prisustvu / odsustvu antigena virusa bjesnila.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za predhodni mjesec.

Isplata sredstava veterinarskim ambulantama za izvršene javne poslove vrši se samo za kompletne uzorke uzete na propisan način i dostavljene Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji, u skladu sa uputstvom o uzorkovanju.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Monitoring uspješnosti oralne vakcinacije - naknada lovcima	450	15.00	6,750.00	8,167.50
Monitoring uspješnosti oralne vakcinacije - uzorkovanje veterinarske ambulante	450	15.00	6,750.00	8,167.50
Određivanje starosti odstreljenih lisica	450	4.00	1,800.00	2,178.00
Utvrđivanje prisustva biomarkera (tetraciklina)	450	10.00	4,500.00	5,445.00
Određivanje titra antitjela ELISA testom	450	14.00	6,300.00	7,623.00
Utvrđivanje prisustva antigena virusa bjesnila FAT metodom	450	20.00	9,000.00	10,890.00
UKUPNO			**35,100.00**	**42,471.00**

****u cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

15. ANTRAKS

Radi sprečavanja pojave antraksa vrši se vakcinacija goveda u cilju stalnog održavanja aktivnog imuniteta protiv antraksa, kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave antraksa.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosioci posla: Veterinarske ambulante, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: prijemčive životinje na distriktnom području, koje se izgone na ispašu, goveđe, ovčije i kozje kože koje potiču od životinja koje su zaklane bez službene kontrole ili potiču od uginulih životinja.

Period realizacije: pred izgon na ljetnju ispašu, april - maj.

Način izvođenja: vakcinacija protiv antraksa vrši se na distriktnom području koje je odredila Uprava, vakcinom koja sadrži suspenziju živih spora Bacillus anthracis, u skladu sa uputstvom proizvođača vakcine, od utvrđivanja bolesti narednih 20 godina.

Životinje iz distriktnog područja se izgone na ispašu i stavljaju u promet tek nakon što je od vakcinacije proteklo vrijeme potrebno za stvaranje imuniteta.

Obdukcija životinja uginulih od antraksa ili sumnjivih na antraks vrši se na propisan način.

Za laboratorijsko ispitivanje kod sumnje na antraks uzima se uzorak prema uputstvu za uzorkovanje Specijalističke veterinarske laboratorije.

Laboratorijsko ispitivanje goveđe, ovčije i kozje kože koje potiču od životinja koje su zaklane bez službene kontrole ili potiču od uginulih životinja vrši Specijalistička veterinarska laboratorija, o trošku pravnog i fizičkog lica koje obavlja djelatnost prometa, konzerviranja, obrade, prerade i skladištenja kože.

Leševi životinja oboljelih ili sumnjivih na antraks uništavaju se na propisani način.

Iznos sredstava: 7,396.60 €

Način kontrole: sprovođenje preventivnih mjera kontroliše službeni veterinar. Nadležni službeni veterinar blagovremeno se obavještava prije početka sprovođenja vakcinacije o datumu i mjestu vakcinacije.

Veterinarske ambulante dostavljaju nadležnom službenom veterinaru izvještaj o sprovedenim mjerama sa kopijama potvrda o izvršenoj vakcinaciji, najkasnije do 10. tekućeg, za mjere izvršene u prethodnom mjesecu. Izvještaj sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime držaoca životinja i identifikacioni broj gazdinstva sa identifikacionom oznakom životinje. Nakon izvršene kontrole, veterinarska ambulanta dostavlja Upravi izvještaj sa kopijama potvrda o izvršenoj vakcinaciji i zapisnikom službenog veterinara.

Način plaćanja: za izvršene javne poslove vakcinacije isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture uz koju se dostavlja izvještaj o sprovedenim mjerama, kopije potvrda o izvršenoj vakcinaciji i zapisnik službenog veterinara.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Nabavka vakcine protiv antraksa	3000	1.00	3,000.00	3,210.00
Izvođenje vakcinacije protiv antraksa goveda	1500	1.30	1,950.00	2,359.50
Izvođenje vakcinacije protiv antraksa ovce	2300	0.65	1,495.00	1,808.95
Zoohigijenske i biosigurnosne mjere	1	15.00	15.00	18.15
UKUPNO			**6,460.00**	**7,396.60**

******u cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

16. ATIPIČNA KUGA ŽIVINE (*Newcastle disease*)

Radi sprečavanja pojave atipične kuge živine vrši se vakcinacija živine u cilju stalnog održavanja aktivnog imuniteta protiv atipične kuge živine, kao i dijagnostičke i druge mjere u cilju praćenja, blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave atipične kuge živine.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: sva živina na teritoriji Crne Gore.

Način izvođenja: u cilju efikasnog praćenja zdravstvenog stanja živine vrši se upis u registar gazdinstava na kojima se drži i uzgaja živina (držalaca živine) koji vodi Uprava.

Atipična kuga živine sprječava se stalnim održavanjem imuniteta protiv atipične kuge živine na gazdinstvima na kojima se drži i uzgaja živina, vakcinacijom živine inaktivisanom vakcinom pripremljenom od lentogenog soja, prema uputstvu proizvođača, na teret držaoca živine.

Efektivnost imunizacije živine u intenzivnoj proizvodnji provjerava se serološkim ispitivanjem krvi živine, i sastavni je dio imunoprofilaktičkog postupka, o trošku držaoca.

Veterinarske ambulante i veterinarska služba koja obavlja vakcinaciju živine dostavljaju nadležnom službenom veterinaru i Upravi izvještaj o sprovedenoj vakcinaciji protiv atipične kuge živine najkasnije do kraja tekućeg za predhodni mjesec i dva puta godišnje izvještaj o provjeri imunosti živine u objektima u intenzivnom uzgoju.

U cilju monitoringa uspješnosti imunizacije vakcinisane živine u registrovanim objektima za uzgoj i držanje živine, ispituju se uzorci krvi živine po stručnom uputstvu Uprave radi dostavljanja Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji na ispitivanje prisustva specifičnih antitijela protiv virusa atipične kuge živine.Uzorkovanje krvi domaće živine vršiće se sa gazdinstava čiji će broj biti dovoljan da se identifikuje najmanje jedno serološki negativno gazdinstvo uz interval pouzdanosti CI 95% i uz pretpostavljenu prevalencu seronegativnih gazdinstava od 5%, kao i dostavljanje uzoraka laboratoriji radi ispitivanja. Broj jedinki od kojih će se uzeti uzorci iz svakog odabranog gazdinstva, biće dovoljan da se otkrije najmanje jedna seronegativna jedinka sa intervalom pouzdanosti CI 95% i uz pretpostavljenu prevalencu seronegativnih jedinki veću od 30%. Uzorci krvi će biti uzeti od svih kategorija živine u proizvodnji i vrsta živine i to najmnanje 5 do 10 jedinki iz različitih objekata u slučaju da je na istom gazdinstvu prisutno više od jednog objekta za uzgoj.

U slučaju pojave sumnje ili kliničkih znakova koji upućuju ili bi mogli upućivati na pojavu atipične kuge živine, veterinar, u skladu sa uputstvom Specijalističke veterinarske laboratorije, uzima odgovarajuće uzorke tkiva uginule ili bolesne živine i dostavlja ih laboratoriji radi laboratorijskih ispitivanja.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši odgovarajuće laboratorijsko-dijagnostičko ispitivanje prikupljenih i dostavljenih uzoraka i odmah dostavlja rezultate nadležnim službenim veterinarima radi preduzimanja propisanih mjera i izvještaj Upravi.

U slučaju pojave bolesti vrši se eutanazija sa neškodljivim uklanjanjem zaraženih i na zarazu sumnjivih životinja uz sprovođenje svih propisanih zoohigijenskih i biosigurnosnih mjera.

U slučaju nepovoljne epizootiološke situacije, na osnovu posebnih programa koji se izrađuju na osnovu analize rizika može se naložiti vakcinacija živine u ekstenzivnom uzgoju vakcinama proizvedenim od mezogenog soja virusa.

Period realizacije: tokom cijele godine.

Iznos sredstava: 12,680.80 €

Način kontrole: Sprovođenje monitoringa uspješnosti imunizacije vakcinisane živine u registrovanim objektima za uzgoj i držanje živine kontroliše službeni veterinar. Veterinarske ambulante dužne su da dostave nadležnom službenom veterinaru izvještaj o sprovedenim mjerama sa kopijama laboratorijskih izvještaja, najkasnije do 10. tekućeg, za mjere izvršene u prethodnom mjesecu. Izvještaj sadrži sljedeće podatke: naziv mjesta, datum izvođenja mjere, ime držaoca životinja i broj životinja za svako gazdinstvo pojedinačno. Nakon izvršene kontrole, veterinarska ambulanta dostavlja Upravi izvještaj sa kopijama laboratorijskih izvještaja o ispitivanju i zapisnikom službenog veterinara.

Način plaćanja: Za izvršene javne poslove na kontroli efektivnosti imunizacije živine isplata se vrši na osnovu ispostavljene fakture.

Uz fakturu se dostavlja izvještaj o sprovedenim mjerama, kopije laboratorijskih izvještaja i zapisnik službenog veterinara.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Monitoring uspješnosti imunizacije vakcinisane živine				
Nabavka vakum epruveta	2000	0.24	480.00	580.80
Uzimanje uzoraka krvi živine	2000	1.30	2,600.00	3,146.00
Laboratorijsko - serološko ispitivanje ELISA test	2000	3.70	7,400.00	8,954.00
UKUPNO			**10,480.00**	**12,680.80**

****u cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

17. IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA

Radi sistematskog praćenje kretanja životinja i blagovremenog otkrivanje zaraznih bolesti sprovodi se identifikacija i registracija goveda, ovaca i koza, i registracija njihovog kretanja.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Veterinarske ambulante, veterinarska inspekcija.

Način izvođenja: identifikacija i registracija životinja i praćenje kretanja životinja vrši se:

- za životinje za proizvodnju u skladu sa Zakonom o identifikaciji i registraciji životinja, Pravilnikom o načinu identifikacije i registracije goveda i vođenju registara i elektronske baze podatka ("Službeni list RCG", broj 58/07 i "Službeni list CG", br. 50/14, 29/16 i 48/16), Pravilnikom o identifikaciji i načinu vođenja registara gazdinstva ovaca i koza i elektronske baze podataka ("Službeni list CG", br. 33/14, 56/15 i 48/16) i Pravilnikom o identifikaciji i registraciji svinja ("Službeni list CG", br. 52/15 i 60/16);
- za kućne ljubimce u skladu sa Zakonom o veterinarstvu, Pravilnikom o načinu identifikacije pasa i mačaka ("Službeni list CG", br. 60/18) i Pravilnikom o načinu vođenja registra i izdavanju pasoša za kućne ljubimce ("Službeni list CG", br. 53/15 i 28/17).

Držalac ovaca i koza vodi registar gazdinstva ovaca i koza i radi ažuriranja podataka o broju životinja na gazdinstvu, vrši popis dva puta godišnje sa stanjem na gazdinstvu na dan 1. marta i 31. decembara tekuće godine i podatke o izvršenom popisu dostavi veterinarskoj ambulanti do 15. aprila tekuće godine, odnosno do 15. januara naredne godine. Držalac ovaca i koza prijavljuje svako kretanje ovaca i koza sa i do gazdinstva, kao i rođenje, uginuće, klanje, kupoprodaju, sa datumima kad su se ovi događaji desili, u roku od sedam dana od nastanka događaja, radi unošenja u Elektronsku bazu podataka Uprave, i uredno unose u registar gazdinstva sve podatke u skladu sa zakonom.

Držalac svinja dužan je da vodi registar gazdinstva svinja i vrši popis svinja 2 puta godišnje sa stanjem na gazdinstvu na dan 1. jula i 31. decembara tekuće godine i podatke o izvršenom popisu dostavi veterinarskoj ambulanti do 15. jula tekuće godine, odnosno do 15. januara naredne godine. Držalac svinja prijavljuje svako kretanje svinja sa i do gazdinstva, kao i rođenje, uginuće, klanje, kupoprodaju, sa datumima kad su se ovi događaji desili, u roku od sedam dana od nastanka događaja, radi unošenja u Elektronsku bazu podataka Uprave, i uredno unose u registar gazdinstva sve podatke u skladu sa zakonom.

Držalac goveda prijavljuje svako kretanje goveda sa i do gazdinstva, kao i rođenje, uginuće, klanje, kupoprodaju, sa datumima kad su se ovi događaji desili, u roku od sedam dana od nastanka događaja, radi unošenja u Elektronsku bazu podataka Uprave, i uredno unose u registar gazdinstva sve podatke u skladu sa zakonom.

Veterinarska ambulanta, nakon identifikacije, upisuje podatke o vlasniku i životinji u registar kućnih ljubimaca, u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja registra i izdavanju pasoša za kućne ljubimce ("Službeni list CG", br. 53/15 i 28/17) i uputstvom Uprave.

Identifikaciji pasa podliježu svi psi na teritoriji Crne Gore koji nijesu identifikovani u skladu sa propisima, a novorođeni psi koji se nalaze na teritoriji Crne Gore najkasnije 90 dana od datuma rođenja, odnosno prilikom prve vakcinacije protiv virusnih bolesti ili napuštanja legla. Identifikacija se vrši u skladu sa uputstvom Uprave iz tačke 14 ovog programa.

Sa ušnim markicama i pasošima zaklanih životinja postupa se u skladu sa stručnim uputstvom Uprave.

Obuhvat: sve životinje koje podliježu obaveznoj identifikaciji i registraciji u skladu sa propisima.

Period realizacije: tokom cijele godine.

Iznos sredstava: ***126,088.05 €***

Troškovi obilježavanja goveda: u cijelosti plaća držalac goveda.
Troškovi obilježavanja ovaca i koza: u cijelosti plaća držalac ovaca i koza.
Troškovi obilježavanja svinja: u cijelosti plaća držalac svinja.
Naknadu za identifikaciju, izdavanje pasoša i upis pasa u Registar kućnih ljubimaca plaća vlasnik, u iznosu od 2,00€[1] po psu.
Troškove isunjavanja pasoša i unos podataka o psu finansiraju iz budžeta Uprave.
Psi koji su već označeni mikročipom koji ispunjava zahtjeve propisane Pravilnikom o načinu identifikacije pasa i mačaka ("Sl. List CG", br. 60/2018), ne identifikuju se već se podaci (broj mikročipa, nakon provjere čitačem), unosi u pasoš i registar kućnih ljubimaca.

Način izvještavanja i kontrole: izvršene mjere na identifikaciji i registraciji životinja i kretanju životinja kontroliše i ovjerava službeni veterinar (10% od ukupnog broja domaćinstava), osim identifikacije i registracije pasa, u skladu sa stručnim uputstvom Uprave o načinu vršenja službenih kontrola ovlašćenih veterinarskih organizacija u sprovođenju Programa mjera.

Veterinarske ambulante su dužne da blagovremeno:

- obavijeste službenog veterinara i Upravu o svakom držaocu životinja koji odbija sprovođenje Programa mjera, suprotno članu 51 stav 1 tačka 5 Zakona o veterinarstvu, članu 5 st. 1 i 3 Zakona o identifikaciji i registraciji životinja i članu 110 stav 1 Zakona o veterinarstvu;
- obavijeste službenog veterinara i Upravu o svakoj neusklađenosti na gazdinstvu, bilo da se odnosi na broj goveda/ovaca/koza i svinja na gazdinstvu u odnosu na broj životinja u Elektronskoj bazi podataka ili druge neusklađenosti suprotno odredbama Zakona o identifikaciji i registraciji životinja i Zakona o veterinarstvu;
- dostave nadležnom službenom veterinaru, najkasnije do 10. tekućeg za prethodni mjesec izvještaj o izvršenoj registraciji kretanja životinja iz Elektronske baze podataka (detaljini izvještaj);
- dostave nadležnom službenom veterinaru, najkasnije do 10. tekućeg za prethodni mjesec izvještaj o izvršenoj registraciji vlasnika i identifikaciji i registraciji pasa iz Registra kućnih ljubimaca, sa potvrdom o izvršenoj identifikaciji i vakcinaciji, ako je sprovedena, odnosno izvještaj o izdatim pasošima;
- nakon izvršene kontrole, dostave Upravi izvještaj Elektronske baze podataka sa zapisnikom službenog veterinara odnosno izvještaj iz Registra kućnih ljubimaca.

Način kontrole: Službeni veterinar vrši provjeru Izvještaja o izvršenoj registraciji kretanja životinja na osnovu postojećih prijava kretanja i uporednih provjera podataka iz Elektronske baze podataka i izvještaja o identifikaciji pasa i uporednih provjera podataka iz Registra kućnih ljubimaca.

Način plaćanja: za izvršene javne poslove evidencije kretanja životinja izuzev elektronskog klanja životinja zaklanih u odobrenim objektima za klanje i nedefinisanih odlazaka, isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture koju prati izvještaj o registraciji i kretanjima iz Elektronske baze podataka sa zapisnikom službenog veterinara; za izvršene javne poslove identifikacije pasa, izdavanja pasoša za pse i unosa u Elektronsku bazu podataka, isplata sredstava vrši se na osnovu ispostavljene fakture koju prati izvještaj o registraciji pasa u Elektronskoj bazi podataka.

Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.

Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena bez PDV-a	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Obilježavanje ovaca i koza - nabavka ušnih markica[1]	38,000	0.41	15,580.00	18,851.80
Obilježavanje goveda - nabavka ušnih markica[1]	28,000	0.70	19,600.00	23,716.00
Obilježavanje svinja - nabavka ušnih markica[1]	40,000	0.13	5,200.00	6,292.00
Evidencija kretanja životinja	70,000	0.10	7,000.00	8,470.00
Nabavka bar kodova	250,000	0.032	8,000.00	9,680.00
Dokumenta za kretanje životinja- pasoš	25,000	0.17	4,250.00	5,142.50
Nabavka mikročipova sa aplikatorom	13,000	2.00	26,000.00	31,460.00
Ispunjavanje pasoša	14,000	0.70	9,800.00	11,858.00
Pasoš za pse - štampanje	13,500	0.65	8,775.00	10,617.75
UKUPNO			**104,205.00**	**126,088.05**

[1]U slučaju da se obilježavanje novorođenih goveda odnosno ovaca i koza, odnosno svinja vrši istovremeno sa sprovođenjem mjera iz ovog programa, troškovi prevoza se ne obračunavaju. Ukoliko se obilježavanje novorođenih goveda odnosno ovaca i koza, odnosno svinja vrši po zahtjevu držaoca (poseban izlazak), držalac životinja plaća i troškove prevoza u iznosu od 30% od cijene litra goriva po pređenom kilometru.

18. KONTROLA ZDRAVLJA VIMENA

Radi blagovremene kontrole zdravlja vimena odnosno otkrivanja i suzbijanja pojave mastitisa, s obzirom da neki uzročnici mastitisa mogu biti patogeni i za ljude sprovodi se pregled i dijagnostičko ispitivanje mlijeka muznih goveda brzom terenskom probom (CMT) na teritoriji Crne Gore.

Odgovorna institucija: Uprava.

[1] Cijena bez PDV-a

Nosilac posla: veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija, veterinarska inspekcija.

Obuhvat: 50,000 muznih krava; uzorkovanje i laboratorijska dijagnostika 7,800 uzoraka mlijeka na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Način izvođenja: u skladu sa ovim programom i posebnim programom za kontrolu zdravlja vimena.
Na svakom gazdinstvu sa muznim kravama vrši se klinički pregled vimena i dijagnostičko ispitivanje mlijeka muznih goveda brzom terenskom probom (CMT) u slučajevima pozitivnog CMT uzimaju se uzorci mlijeka za laboratorijska ispitivanja i dostavljanje laboratorijii koja vrši laboratorijsku dijagnostiku i izolaciju uzročnika sa antibiogramom, na osnovu čega se sprovodi liječenje i druge mjere, uz obavezno obavještavanje nadležnog službenog veterinara radi preduzimanja zakonom predviđenih mjera (zabrana upotrebe i stavljanja u promet za javnu potrošnju mlijeka i mliječnih proizvoda do dobijanja negativnog rezultata (CMT)).

Period realizacije: u skladu sa rokovima propisanim za sprovođenje tuberkulinizacije goveda obzirom da se mjere sprovode istovremeno.

Iznos sredstava: 196,504.00 €

Način plaćanja: Za izvršene javne poslove na kontroli zdravlja vimena isplata se vrši na osnovu ispostavljene fakture.
Uz fakturu se dostavlja izvještaj o sprovedenim mjerama, kopije laboratorijskih izvještaja i zapisnik službenog veterinara.
Faktura se ispostavlja do kraja tekućeg za prethodni mjesec.
Fakture koje nijesu blagovremeno dostavljene i koje ne prati kompletna dokumentacija neće se razmatrati.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
CMT, izvođenje	50,000	2.00	100,000.00	121,000.00
Uzorkovanje mlijeka u slučaju pozitivnog CM testa	7,800	1.00	7,800.00	9,438.00
Laboratorijska dijagnostika sa antibiogramom	7,800	7.00	54,600.00	66,066.00
UKUPNO			**162,400.00**	**196,504.00**

19. MONITORING SALMONELE

Radi blagovremenog otkrivanja i suzbijanja pojave salmoneloze domaće živine i preveniranja pojave bolesti prenosive hranom kod ljudi vrši se sistematsko praćenje prisustva uzročnika salmoneloze u jatima domaće živine.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: veterinarske ambulante, Specijalistička veterinarska laboratorija i inspekcija

Način izvođenja: u skladu sa ovim programom i posebnim programima za kontrolu i nadzor salmonele u jatima živine u tovu i jatima koka nosilja i antimikrobne rezistencije.
Izvršiće se sistematsko praćenje uzimanjem uzoraka od domaće živine iz objekata koji su registrovani od strane Uprave. Veterinarska inspekcija/ovlašćeni veterinari će uzimati uzorke fecesa, nazuvaka i krvi i dostavljati laboratoriji radi laboratorijskih/bakterioloških, odnosno seroloških ispitivanja. Uzorci će se uzimati iz objekata za uzgoj i proizvodnju konzumnih jaja i tov živine. Učestalost uzorkovanja, vrsta i broj uzoraka po objektima iz registra, biće određen posebnim uputstvom Uprave.

Rok: od 1. aprila 2020. godine

Način plaćanja: Po ispostavljenoj fakturi, za obavljeni posao. Uz fakturu se dostavlja izvještaj o sprovedenim mjerama, kopije laboratorijskih izvještaja. Specijalistička veterinarska laboratorija uz fakturu obavezno dostavlja i kopiju laboratorijskog izvještaja, odnosno objedinjeni godišnji izvještaj o ispitivanjima po ovom programu.

Iznos sredstava: 40.159,64 €

Opis mjere	Količina	Jed. cijena	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Program kontrole u jatima živine u tovu (brojleri, ćurke)				
Uzorkovanje u objektima - živina u tovu	280	9.00	2,520.00	3,049.20
Laboratorijska dijagnostika *S. sp*	280	13.00	3,640.00	4,404.40
Serološka tipizacija - određivanje serološke grupe i serovarijeteta	40	15.00	600.00	726.00
PCR u slučaju da se serološkom tipizacijom ne može odrediti serovarijetet - utvrđivanje prisustva genoma	15	35.00	525.00	635.25
Program kontrole u jatima koka nosilja, bez uzgoja				
Uzorkovanje u objektima - koke nosilje	1000	6.00	6,000.00	7,260.00
Laboratorijska dijagnostika *S. Sp*	1000	13.00	13,000.00	15,730.00
Serološka tipizacija - određivanje serološke grupe i serovarijeteta	50	15.00	750.00	907.50
PCR u slučaju da se serološkom tipizacijom ne može odrediti serovarijetet - utvrđivanje prisustva genoma	15	35.00	525.00	635.25
Program kontrole u jatima koka nosilja, sa uzgojem, uzorkovanje				
Uzorkovanje u objektima - uzgoj koka nosilja	7	9.00	63.00	76.23
Laboratorijska dijagnostika S. Sp	7	13.00	91.00	110.11

Serološka tipizacija - određivanje serološke grupe i serovarijeteta	4	15.00	60.00	72.60
PCR u slučaju da se serološkom tipizacijom ne može odrediti serovarijetet - utvrđivanje prisustva genoma	2	35.00	70.00	84.70
Nabavka opreme za uzorkovanje -nazuvci	600	3.40	2,040.00	2,468.40
Antimikrobna rezistencija				4,000.0
			29,884.00	**40,159.64**

20. GROZNICA ZAPADNOG NILA

Radi blagovremenog otkrivanja prisustva bolesti groznica Zapadnog Nila (GZN) kod konja, ptica i vektora virusa uzročnika groznice Zapadnog Nila (komarci roda *Culex*), vrši se pasivni nadzor kod konja i monitoring eventualnog prisustva virusa, odnosno specifičnih antitijela protiv uzročnika ove bolesti u prirodnim rezervoarima i blagovremena procjena rizika o mogućem prenošenju i širenju virusa na prijemčive životinje i humanu populaciju.

Odgovorna institucija: Uprava.

Nosilac posla: Specijalistička veterinarska laboratorija, Biotehniči fakultet, Veterinarske ambulante

Obuhvat: prijemčive vrste ptica, komarci iz roda *Culex*, konji i druge ekvide

Period realizacije: tokom cijele godine

Iznos sredstava: 8,305.20 €

Način izvođenja: na lokalitetima pogodnim za razvoj komaraca, jedinke vektorskih komaraca (rod *Culex*) će se prikupljati pomoću klopki za komarce u periodu godine sa najvećom aktivnosti vektora (jun-septembar) i u periodu njihove najintenzivnije dnevne aktivnosti. Ukupno će se sprovesti sedam uzorkovanja deset odabranih lokacija (jednom do dva puta mjesečno). Prikupljeni uzorci komaraca biće entomološki ispitani – izvršena determinacija, a potom virusološki ispitani molekularnim metodama (real-time RT-PCR) na prisustvo genoma virusa groznice Zapadnog Nila, u skladu sa uputstvom Uprave. Uzorci se ispituju kao zbirni uzorak (oko 50 jedinki u pulu, odnosno broj jedinki sakupljenih u klopki).

Utvrđivanje prisustva virusa groznice Zapadnog Nila kod divljih, prijemčivih, nemigratornih ptica (svrake, vrane, gavrani, ptice pjevačice, grabljivice), vrši se u slučajevima masovnog uginuća ovih ptica na jednom lokalitetu uz prethodno isključivanje mogućnosti trovanja. Uzorke uginulih ptica dostavljaju veterinarske ambulante Specijalističkoj veterinarskoj laboratoriji ili prikupljanje uzoraka vrši sama laboratorija, koja vrši laboratorijska ispitivanja metodom real-time RT-PCR u dostavljenim uzorcima nađenih i prikupljenih uginulih prijemčivih vrsta ptica na prisustvo genoma virusa groznice Zapadnog Nila.

Utvrđivanje prisustva virusa groznice Zapadnog Nila kod konja, odnosno ostalih ekvida, vrši se iz uzoraka krvnog seruma odabranih konja i ostalih ekvida kao indikator jedinki serološkom metodom IgM ELISA (akutna infekcija).

Od konja sa kliničkim znacima poremećaja centralnog nervnog sistema (neurološki klinički znaci), u slučaju sumnje na Groznicu zapadnog Nila, za ispitivanje se dostavlja se serum, puna krv i likvor. Ukoliko dođe do uginuća životinje s prethodno ustanovljenim poremećajem centralnog nervnog sistema na ispitivanje se obvezno mora dostaviti uzorak tkiva mozga.

Specijalistička veterinarska laboratorija izrađuje godišnji izvještaj o izvršenim aktivnostima na sprovođenju monitoringa bolesti Groznice zapadnog Nila i dostavlja ga Upravi.

Informaciju o potvrđenom slučaju Groznice zapadnog Nila Uprava dostavlja Institutu za javno zdravlje, na osnovu izvještaja Specijalističke veterinarske laboratorije.

Opis mjere	Količina	Jed. cijena	Ukupno bez PDV-a	Ukupno sa PDV-om
Prikupljanje komaraca na jednoj lokaciji* 7x10	70	30.00	2,100.00	2,541.00
Entomološka ispitivanja – determinacija	70	11.56	809.20	979.13
RT-PCR/real-time RT-PCR komaraca/pul	70	43.50	3,045.00	3,684.45
RT-PCR/real-time RT-PCR ptica	10	43.50	435.00	526.35
Uzimanje uzoraka krvi kopitara	60	1.30	78.00	94.38
Serološko ispitivanje krvnog seruma konja	60	6.61	396.60	479.89
UKUPNO			**6,863.80**	**8,305.20**

*U cijenu utvrđenu programom uračunati su i troškovi prevoza.

21. STADO SLUŽBENO SLOBODNO OD TUBERKULOZE, BRUCELOZE I ENZOOTSKE LEUKOZE GOVEDA –DODIJELA STATUSA

Proglašenje stada goveda službeno slobodnog od tuberkuloze, bruceloze i enzootske leukoze goveda u 2020. godini, uključujući način i rokove za sprovođenje mjera, uslove za dodijelu i održavanje statusa sprovodi se u skladu sa Pravilnikom o uslovima za dobijanje, održavanje, suspenziju i oduzimanje zdravstvenog statusa goveda i svinja na tuberkulozu, brucelozu i

enzootsku leukozu ("Službeni list CG", br. 55/15, 21/17 i 36/2018) i Stručnim uputstvom za dodjelu statusa stada goveda službeno slobodnih od tuberkuloze, bruceloze i enzootske leukoze goveda koji donosi Uprava.

22.TEHNIČKA I ADMINISTRATIVNA PODRŠKA IMPLEMENTACIJI PROGRAMA MJERA U OBLASTI ZDRAVLJA ŽIVOTINJA I VETERINARSKOG JAVNOG ZDRAVLJA

U cilju stvaranja uslova za sprovođenje obaveza u oblasti veterinarstva i bezbjednosti hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje, neophodna je podrška jačanju stručnih kapaciteta u oblasti zdravlja životinja i veterinarskog javnog zdravlja, sa posebnim akcentom na službene kontrole. Učešće u radnim timovima i grupama za pripremu stručnih osnova za izradu podzakonskih akata, planova, programa, pripremu projekata i drugih dokumenata nameće potrebu dodatnog osposobljavanja i kontinuirane edukacije, angažovanja kreativnih kadrova u radne grupe i timove, kako bi se blagovremeno i efikasno odgovorilo postavljenim ciljevima i zadacima. Takođe je u ostvarenju planiranih ciljeva neophodno i povremeno angažovanje stručnjaka iz zemlje i inostranstva, organizovanje seminara, radionica, obuka, studijskih posjeta i simulacijskih vježbi za zaposlene u administraciji, veterinarske organizacije i korisnike veterinarskih usluga. Takođe je opravdano i upućivanje zaposlenih kadrova na specijalističke i druge studije iz pojedinih oblasti veterinarstva i podrška studentima veterinarske medicine.

Ciljevi:

- jačanje institucionalne podrške za unaprjeđenje postojećih sistema u oblasti veterinarstva;
- blagovremena i efektivna realizacija planiranih aktivnosti;
- usvajanje i implementacija EU i drugih preporučenih standarda u oblasti veterinarstva, uključujući i službene kontrole;
- jačanje veterinarskih kadrovskih potencijala;
- unaprjeđivanje nivoa osnovnih znanja o bolestima životinja i njihovom značaju za zdravlje ljudi i životinja, bezbjednost hrane životinjskog porijekla, razvoj stočarstva i poljoprivrede uopšte;
- informisanje korisnika veterinarskih usluga i obavještavanje javnosti o preduzetim aktivnostima u ovim oblastima (radionice, javne kampanje, info letci i slično).

Korisnici: Uprava, veterinarske organizacije.

Iznos sredstava: **38.894,34 €**

Način plaćanja: Na predlog starješine organa ili na osnovu rješenja Uprave, po ispostavljenoj fakturi za izvršeni posao, u skladu sa važećim propisima.

Komponente	Vrijednost €
Tehnička i administrativna podrška implementaciji programa u oblasti zdravlja životinja i veterinarskog javnog zdravlja, podrška kreativnim kadrovima, učešće u radnim timovima i grupama za pripremu stručnih osnova za izradu podzakonskih akata, planova, programa, pripremu projekata i drugih dokumenata iz oblasti zdravlja životinja i veterinarskog javnog zdravlja i stručna redaktura	20,473.21
Angažovanje stručnjaka, organizovanje seminara, radionica, obuka, studijskih posjeta i simulacijskih vježbi za zaposlene u administraciji, veterinarske organizacije i korisnike veterinarskih usluga	2,849.72
Upućivanje zaposlenih kadrova na specijalističke i druge studije iz pojedinih oblasti veterinarstva i podrška studentima veterinarske medicine	7,000.00
Imformisanje korisnika veterinarskih usluga i obavještavanje javnosti o aktivnostima iz Programa mjera (radionice, javne kampanje, info letci i sl.)	1,571.41
Oprema i dokumentacija za praćenje sprovođenja mjera po ovom programu i sprovođenje inspekcijskog nadzora u Sektoru veterine	3,000.00
Sertifikati	2,000.00
Usluge prevođenja	2,000.00
UKUPNO	**38,894.34**

ODGOVORNE INSTITUCIJE I NOSIOCI POSLA ZA SPROVOĐENJE MJERA, PRAĆENJE I KONTROLU

Odgovorne institucije i nosioci posla za sprovođenje mjera po ovom programu su: Uprava, veterinarska inspekcija i nadležne inspekcije, veterinarske organizacije kojima su javni poslovi ustupljeni (veterinarske ambulante, veterinarska služba i Specijalistička veterinarska laboratorija).

Uprava vrši nabavku potrebnih veterinarskih ljekova i medicinskih sredstava (dijagnostička sredstva, vakcine, vakuum epruvete), u skladu sa Programom mjera koje se preko Specijalističke veterinarske laboratorije raspodjeljuju veterinarskim ambulantama, u skladu sa Ugovorom i nalogom Uprave kao i ušnih markica za obilježavanje životinja i drugih propisanih dokumenata i obrazaca.

Veterinarske ambulante su dužne da dostave Upravi i službenom veterinaru, najkasnije deset dana prije početka sprovođenja mjere, plan za izvođenje svake pojedinačne mjere, sa nazivima mjesta i datumom izvođenja tokom godine, u skladu sa periodom za realizaciju, odnosno da blagovremeno obavjeste o izmjeni plana i izvještaje o sprovedenim mjerama i fakture na način i u rokovima propisanim ovim programom.

Veterinarske ambulante su dužne da vode evidenciju i pravilno čuvaju i koriste zadužena dijagnostička sredstva, vakcine, medicinska sredstva (vakuum epruvete), u skladu sa uputstvom proizvođača i pravilima struke, i dostave, pisani izvještaj Upravi, u skladu sa rokovima definisanim ugovorom odnosno rješenjem za ustupanje javnih poslova, o zaduženim, utrošenim, rashodovanim, neutrošenim (sa rokovima upotrebe) veterinarskim ljekovima i medicinskim sredstvima zaduženim za sprovođenje mjera iz Programa mjera, sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine.

Laboratorijska dijagnostička ispitivanja po ovom programu mjera vrši Specijalistička veterinarska laboratorija. Laboratorija takođe daje stručna mišljenja i preporuke za preduzimanje mjera za bolesti za koje posebnim propisima nijesu utvrđena pravila za postupanje, u skladu sa preporukama Međunarodne organizacije za zdravlje životinja (u daljem tekstu: OIE), pruža stručnu pomoć službenom veterinaru u vršenju nadzora i sprovođenja mjera sprečavanja pojave, otkrivanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti životinja. Radi blagovremene dijagnostike zaraznih bolesti životinja (*bjesnilo, klasična kuga svinja, tuberkuloza, IBR/IPV, paratuberkuloza, Q-groznica, avijarna influenca, atipična kuga živine, infektivni burzitis, plavi jezik, afrička kuga svinja, antraks, bolesti pčela* i dr.) laboratorija je dužna da kontinuirano raspolaže i održava stalne rezerve dijagnostikuma i potrebnih reagenasa za brzo reagovanje u kriznim situacijama, obzirom da se obim i vrijeme ispitivanja ne može predvidjeti.
Specijalistička veterinarska laboratorija čuva u uslovima kontrolisane temperature i vrši raspodjelu veterinarskih ljekova i medicinskih sredstava za sprovođenje Programa mjera, u skladu sa nalogom Uprave.
Specijalistička Veterinarska laboratorija dužna je da Upravu obavjesti o svakom odbijenom uzroku, odnosno uzorku koji je dostavljen bez propisanog uputa, autolitičnom uzorku, uzorku sa nedovoljnom količinom krvi ili uzorcima kod kojih nije moguće utvrditi sljedivost; veterinarsku ambulantu i Upravu o rezultatima ispitivanja dostavljenog uzorka; bez odlaganja o rezultatima ispitivanja sa pozitivnim rezultatom, u skladu sa ovim programom mjera i Pravilnikom o klasifikaciji zaraznih bolesti životinja, načinu prijavljivanja pojave odnosno sumnje i odjavljivanja zaraznih bolesti životinja ("Službeni list CG", broj 92/17).
Uprava, zajedno sa veterinarskim inspektorima vrši nadzor nad realizacijom ovog programa kroz praćenje i kontrolu načina izvršavanja mjera, rokova, obuhvata životinja, vođenja evidencije i načina obavještavanja o preduzetim mjerama, u toku samog sprovođenja ili naknadno, provjerom vjerodostojnosti dostavljene dokumentacije, na terenu, kod držaoca životinja kod kojih su izvršene mjere iz ovog programa.
Isplata sredstava za sprovedene mjere utvrđene ovim programom vrši se na osnovu ispostavljene fakture i nakon izvršene provjere sprovodenih mjera na terenu, provjere dokumentacije i Elektronske baze podataka, nakon sačinjavanja izvještaja o pravilnom sprovođenju mjera i obračunu u ispostavljenoj fakturi. Izvještaj sačinjava i provjeru sprovođenja mjera vrši komisija koji obrazuje ministar.
Uprava, zajedno sa veterinarskim inspektorima vrši analizu sprovođenja Programa mjera, uzimajući u obzir plan za izvođenje svake pojedinačne mjere, mjesečne izvještaje i fakture, podatke iz Elektronske baze podataka, podatke o zaduženim veterinarskim ljekovima i medicinskim sredstvima, ušnim markicama za obilježavanje životinja i drugim sredstvima za sprovođenje Programa mjera, epizootiološke podatke kao i službene kontrole i druge podatke.
U skladu sa Zakonom o veterinarstvu, veterinarske ambulante i veterinarske službe sprovode mjere utvrđene ovim programom (poslovi od javnog interesa), na osnovu Ugovora, kojim su, pored ostalog, bliže uređena vrsta i obim ustupljenih poslova, područja na kojima se obavljaju ustupljeni poslovi, period, način i uslovi vršenja poslova, način plaćanja, razlogi za raskid ugovora prije isteka perioda na koji je zaključen, uslovi za jednostrani raskid ugovora, odgovornosti u vršenju ustupljenih poslova i druga prava i obaveze ugovornih strana.
Subjekti za sprovođenje mjera po ovom programu vode propisane evidencije, registre i baze podataka u skladu sa zakonom. O izvršenim mjerama dijagnostičkih ispitivanja i/ili vakcinacija veterinarske ambulante i/ili Specijalistička veterinarska laboratorija vlasniku, odnosno držaocu životinja kod kojih su sprovedena, izdaju potvrdu datu u Prilogu 2 koji je sastavni dio ovog programa (za: vađenje krvi na brucelozu goveda, ovaca i koza, izvršene kliničke preglede i uzimanje uzoraka iz svakog sumnjivog pčelinjeg društva, uzimanje uzoraka krvi ili drugih odgovarajućih uzoraka zbog sumnje na plavi jezik, uzimanje uzoraka radi ispitivanja na prisustvo bolesti riba i uzimanje uzoraka školjki radi ispitivanja na prisustvo parazita, izvršenu vakcinaciju protiv klasične kuge svinja, uzimanje uzoraka krvi vakcinisanih svinja radi kontrole uspješnosti imunizacije, izvršenu vakcinaciju pasa i mačaka, izvršenu vakcinaciju protiv antraksa i uzimanje uzoraka krvi vakcinisane živine radi kontrole uspješnosti imunizacije.
Sredstvima opredijeljenim ovim programom ne finansiraju se mjere koje se sprovode na:

1. uvezenim životinjama u karantinskim objektima;
2. životinjama kod pravnih i fizičkih lica koje se bave prometom životinja, a nemaju sopstvenu proizvodnju (sabirni centri).

Ovaj program objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 05-312/20-1301/4
Podgorica, 26. februara 2020. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Prilog 1

TUBERKULINSKA LISTA

Veterinarska ambulanta _____

Podaci o gazdinstvu

- Broj gazdinstva _____

- Ime i prezime vlasnika _____

- Adresa _____

Naziv dijagnostikuma _____

Proizvođač _____

Serija _____

R. br.	Identifikacioni broj životinje	Datum tuberkulinizacije	Prva tuberkulinizacija			Simultana tuberkulinizacija				Konačni rezultat
			debljina kožnog nabora		Rezultat	debljina kožnog nabora				
			prije aplikacije	očitavanje nakon 72^h		prije aplikacije		očitavanje nakon 72^h		
						bovini	avijarni	bovini	avijarni	

Tuberkulinizacija Potpis veterinara _____

Potpis vlasnika _____

Očitavanje nakon 72h Potpis veterinara _____

Potpis vlasnika _____

Prilog 2

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove

_____
Veterinarska ambulanta

_____
Opština

_____
Datum

POTVRDA Br. _____

_____
dijagnostičko ispitivanje/vakcinacija

_____
naziv dijagnostikuma/vakcine

_____
proizvođač

_____
serija

_____
ime vlasnika-držaoca

_____
mjesto i adresa

IZVRŠENO DIJAGNOSTIČKO ISPITIVANJE/VAKCINACIJA		NAPLAĆENO			PRIMJEDBA
Vrsta životinja (po kategorijama) sa identifikacionim brojem	Broj grla	Za rad	Za vakcinu	Svega	

_____
Potpis vlasnika-držaoca

M.P.

_____
Ime i prezime ovlašćenog lica

_____
Potpis ovlašćenog lica

Na osnovu člana 18 stav 2 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza (“Službeni list CG”, broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva donijelo je

PRAVILNIK
O TEHNIČKOJ SPECIFIKACIJI INTEROPERABILNOSTI PODSISTEMA ENERGIJA

Član 1

Tehničke specifikacije interoperabilnosti podsistema energija treba da ispunjavaju tehničke specifikacije interoperabilnosti propisane ovim pravilnikom.

Član 2

Tehničke specifikacije interoperabilnosti iz člana 1 ovog pravilnika date su u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Prilog iz stava 1 ovog člana objaviće se samo u elektronskom izdanju “Službenog lista Crne Gore”.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 341/19-02-8974/2
Podgorica, 3. marta 2020. godine

Ministar,
Osman Nurković, s.r.

PRILOG 1

1. UVOD

1.1. Tehničko područje primjene

1) Ova TSI odnosi se na podsistem energije i dio podsistema održavanja željezničkog sistema u skladu sa Direktivom o interoperabilnosti željezničkog saobraćaja.
2) Podsistem „energija" željezničkog sistema obuhvata elektroenergetski sistem, uključujući kontaktnu mrežu i dijelove opreme za mjerenje potrošnje električne energije u vozilu.
3) Ova TSI primjenjuje se na sve nove, unapređene ili obnovljene podsisteme „energija" željezničkog sistema
4) Ova TSI se primjenjuje na mreže sa sljedećim nazivnim širinama kolosjeka: 1435 mm, 1520 mm, 1524 mm, 1600 mm i 1668 mm.
5) Metarska širina kolosjeka je isključena iz tehničkog područja primjene ove TSI.

1.2. Geografsko područje primjene

Ova TSI se primjenjuje na sljedeće mreže:

a) transevropsku mrežu konvencionalnog željezničkog sistema;
b) transevropsku mrežu željezničkog sistema za velike brzine (*TEN*);
c) ostale dijelove mreže željezničkog sistema u Uniji;

i isključuje slučajeve koi se odnose na:

(a) podzemne željeznice, tramvaje i druge sustave lake željeznice;

(b) mreže koje su funkcionalno odvojene od ostatka željezničkog sistema i koje su predviđene samo za lokalni, gradski ili prigradski putnički saobraćaj, kao i željezničke prevoznike koji obavljaju saobraćaj isključivo na tim mrežama;

(c) željezničku infrastrukturu u privatnom vlasništvu i vozila koja se isključivo koriste na takvoj infrastrukturi koju isključivo koristi njen vlasnik za sopstveni prevoz robe;

(d) infrastrukturu i vozila predviđena isključivo za lokalnu, istorijsku ili turističku upotrebu.

1.3. Sadržaj ove TSI

1) U skaldu sa direktivom o interoperabilnosti, ova TSI:

a) navodi predviđeno područje primjene (odjeljak 2);
b) utvrđuje osnovne zahtjeve za podsistem energije (odjeljak 3);
c) uspostavlja funkcionalne i tehničke specifikacije koje treba da ispune podsistem i njegovi interfejsi prema drugim podsistemima (odjeljak 4);
d) navodi činioce interoperabilnosti i interfejse koji moraju da budu obuhvaćeni evropskim specifikacijama, uključujući i evropske standarde, neophodne za postizanje interoperabilnosti u okviru željezničkog sistema Unije (odjeljak 5);
e) navodi, za svaki razmatrani slučaj, postupke koje treba koristiti za ocjenu usaglašenosti ili pogodnosti za upotrebu činilaca interoperabilnosti, s jedne strane, ili EZ verifikaciju podsistema, s druge strane (odeljak 6);
f) utvrđuje plan implementacije za ovu TSI (odjeljak 7);
g) navodi, za nadležno osoblje, stručne kvalifikacije i uslove u pogledu

bezbjednosti i zdravlja na radu, koji se zahtjevaju za rad i održavanje podsistema, kao i za primjenu ove TSI (odjeljak 4).

2) Odredbe za specifične slučajeve navedene su u odeljku 7.

3) Zahtjevi u ovoj TSI važe za sve sisteme sa širinom kolosjeka u okviru područja primjene ove TSI, osim ako se stav odnosi na sisteme sa specifičnom širinom kolosjeka ili na specifične nominalne širine kolosjeka.

2. OPIS PODSISTEMA ENERGIJE

2.1. Definicija

1) Podsistem energije čine:

a) elektrovučne podstanice: povezane sa primarne strane visokonaponske mreže, sa transformacijom visokog napona u napon i/ili pretvaranjem u sistem napajanja pogodan za vozove. Na sekundarnoj strani, elektrovučne podstanice su povezane na željezničku kontaktnu mrežu;
b) postrojenja za sekcionisanje: električna oprema koja se nalazi na mjestima između elektrovučnih podstanica radi napajanja i paralelnog povezivanja kontaktne mreže, kao i obezbjeđivanja zaštite, izolacije i pomoćnog napajanja;
c) sekcije razdvajanja: oprema potrebna za obezbjeđivanje prelaza između različitih električnih sistema ili između različitih faza istog električnog sistema;
d) kontaktna mreža: sistem koji razvodi električnu energiju do vozova koji se kreću po pruzi i prenosi je vozovima putem oduzimača struje. Kontaktna mreža je takođe opremljena rastavljačima na ručno ili daljinsko upravljanje koji su neophodni za izolovanje dionica ili grupa u okviru kontaktne mreže u zavisnosti od operativnih potreba. Napojni vodovi takođe čine dio kontaktne mreže;
e) povratni vod: svi provodnici koji formiraju planiranu putanju povratne struje vuče. Povratni vod je dio podsistema energije i ima interfejs sa podsistemom infrastrukture.

2) U skladu sa Direktivom o interoperabilnosti željezničkog sistema, pružni dio sistema za mjerenje potrošnje električne energije, naveden u ovoj TSI kao stacionarni sistem za prikupljanje podataka o energiji, utvrđen je u tački 4.2.17 ove TSI.

2.1.1. Napajanje električnom energijom

1) Svrha sistema za napajanje električnom energijom je da snabdjeva svaki voz električnom energijom, kako bi se ispunio planirani red vožnje.

2) Osnovni parametri sistema za napajanje električnom energijom definisani su u tački 4.2.

2.1.2. Geometrija kontaktne mreže (OCL) i kvalitet oduzimanja struje

1) Cilj je obezbjeđivanje pouzdanog i stalnog prenosa električne energije od sistema za napajanje električnom energijom do voznih sredstava. Uzajamno dejstvo kontaktne mreže i pantografa predstavlja značajan aspekt interoperabilnosti.

2) Osnovni parametri koji se odnose na geometriju kontaktne mreže i kvalitet oduzimanja struje utvrđeni su u tački 4.2.

2.2. Interfejsi sa drugim podsistemima

2.2.1. Uvod

2.2.1.1. Podsistem energije ima interfejse sa drugim podsistemima željezničkog sistema kako bi mogao da ostvari predviđene performanse. To su sljedeći podsistemi:

a) vozna sredstva;
b) infrastruktura;
c) pružni podsistem kontrole, upravljanja i signalizacije;
d) podsistem kontrole, upravljanja i signalizacije u vozilu;
e) odvijanje i upravljanje saobraćajem.

2.2.1.2. Tačka 4.3. ove TSI utvrđuje funkcionalnu i tehničku specifikaciju tih interfejsa.

2.2.2. Interfejsi ove TSI sa TSI za bezbjednost u željezničkim tunelima

Zahtjevi koji se odnose na podsistem energije za bezbjednost u željezničkim tunelima utvrđeni su u TSI koja se odnosi na bezbjednost u željezničkim tunelima.

3. OSNOVNI ZAHTJEVI

Sljedeća tabela navodi osnovne parametre ove TSI i njihovo poklapanje sa osnovnim zahtjevima, kako je utvrđeno u Direktivi o interoperabilnosti željezničkog saobraćaja:

Tačka u TSI	Naslov tačke u TSI	Bezbjednost	Pouzdanost/ raspoloživost	Zdravlje	Zaštita životne sredine	Tehnička usklađenost	Pristupačnost
4.2.3	Napon i frekvencija	—	—	—	—	1.5. 2.2.3	—
4.2.4	Parametri u vezi sa performansama sistema napajanja	—	—	—	—	1.5. 2.2.3	—
4.2.5	Dozvoljena struja, jednosmjerni sistem, vozovi u stanju mirovanja	—	—	—	—	1.5. 2.2.3	—
4.2.6	Rekuperativno kočenje	—	—	—	1.4.1 1.4.3	1.5. 2.2.3	—
4.2.7	Rješenja koordinacije električne zaštite	2.2.1	—	—	—	1.5	—
4.2.8	Harmonogrami i dinamički efekti za sisteme naizmjenične struje vuče	—	—	—	1.4.1 1.4.3	1.5	—
4.2.9	Geometrija kontaktne mreže	—	—	—	—	1.5. 2.2.3	—
4.2.10	Profil pantografa	—	—	—	—	1.5. 2.2.3	—
4.2.11	Srednja kontaktna sila	—	—	—	—	1.5. 2.2.3	—
4.2.12	Dinamičko ponašanje i kvalitet oduzimanja struje	—	—	—	1.4.1 2.2.2	1.5. 2.2.3	—
4.2.13	Razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže	—	—	—	—	1.5. 2.2.3	—
4.2.14	Materijal kontaktnog provodnika	—	—	1.3.1 1.3.2	1.4.1	1.5. 2.2.3	—

4.2.15	Sekcije razdvajanja faza	2.2.1	—	—	1.4.1 1.4.3	1.5. 2.2.3	—
4.2.16	Sekcije razdvajanja sistema	2.2.1	—	—	1.4.1 1.4.3	1.5. 2.2.3	—
4.2.17	Stacionarni sistem za sakupljanje podataka o energiji	—	—	—	—	1.5	—
4.2.18	Mjere zaštite od električnog udara	1.1.1 1.1.3 2.2.1	—	—	1.4.1 1.4.3 2.2.2	1.5	—
4.4	Operativna pravila	2.2.1	—	—	—	1.5	—
4.5	Pravila održavanja	1.1.1 2.2.1	1.2	—	—	1.5 2.2.3	—
4.6	Stručne kvalifikacije	2.2.1	—	—	—	—	—
4.7	Zdravstveni i bezbjednosni uslovi	1.1.1 1.1.3 2.2.1	—	—	1.4.1 1.4.3 2.2.2	—	—

4. OPIS KARAKTERISTIKA PODSISTEMA

4.1 Uvod

1) Željeznički sistem, na koji se primjenjuje Direktiva o interoperabilnosti željezničkog saobraćaja i čiji je dio podsistem energije, predstavlja integrisani sistem čiju konzistentnost treba verifikovati. Ta konzistentnost mora da se provjeri, naročito u pogledu specifikacija podsistema energije, njegovih interfejsa sa sistemom u koji je integrisan, kao i operativnih pravila i pravila održavanja. Funkcionalne i tehničke specifikacije podsistema i njegovih interfejsa, opisane u tačkama 4.2 i 4.3 ne nameću korišćenje određenih tehnologija ili tehničkih rješenja, osim ako je to krajnje neophodno za interoperabilnost željezničke mreže.
2) Inovativna rješenja za postizanje interoperabilnosti, koja ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj TSI i koja nije moguće ocjeniti kako je navedeno u ovoj TSI, zahtjevaju nove specifikacije i/ili nove metode ocjene. Da bi se omogućila tehnološka inovacija, te specifikacije i metode ocjene razvijaju se po postupku za inovativna rešenja opisanom u tač. 6.1.3 i 6.2.3.
3) Uzimajući u obzir sve primjenljive osnovne zahtjeve, karakteristike podsistema energije date su specifikacijama utvrđenim u tački. 4.2-4.7.
4) Postupci EZ verifikacije podsistema energije navedeni su u tački 6.2.4 i Tabeli B.1. Dodatka B uz ovu TSI.
5) Ako se u ovoj TSI upućuje na *EN* standarde, varijacije u *EN* standardima pod nazivom „nacionalna odstupanja” ili „posebni nacionalni uslovi” nisu primjenljive i ne čine dio ove TSI.

4.2. Funkcionalne i tehničke specifikacije podsistema

4.2.1. Opšte odredbe

Performanse koje podsistem energije treba da postigne određene su, u najmanju ruku, zahtijevanim performansama željezničkog sistema u pogledu:

a) maksimalne brzine na pruzi;
b) vrste/a voza;
c) zahtjevima željezničkih usluga;
d) potrošnje energije na pantografima vozova.

4.2.1. Osnovni parametri koji karakterišu podsistem energije

Osnovni parametri koji karakterišu podsistem energije su:

4.2.2.1. Napajanje električnom energijom:

a) napon i frekvencija (4.2.3);
b) parametri koji se odnose na performanse sistema za napajanje (4.2.4);
c) dozvoljena struja, sistemi jednosmjerne struje, vozovi u stanju mirovanja (4.2.5);
d) rekuperativno kočenje (4.2.6);
e) rješenja koordinacije električne zaštite (4.2.7);
f) harmonogrami i dinamički efekti za sisteme naizmjenične struje vuče (4.2.8).

4.2.2.2. Geometrija kontaktne mreže (OCL) i kvalitet oduzimanja struje:

a) geometrija kontaktne mreže (4.2.9);
b) profil pantografa (4.2.10);
c) srednja kontaktna sila (4.2.11);
d) dinamičko ponašanje i kvalitet oduzimanja struje (4.2.12);
e) razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže (4.2.13);
f) materijal kontaktnog provodnika (4.2.14);
g) sekcije razdvajanja faza (4.2.15);
h) sekcije razdvajanja sistema (4.2.16).

4.2.2.3. Stacionarni sistem za prikupljanje podataka o energiji (4.2.17)

4.2.2.4. Mjere zaštite od električnog udara (4.2.18)

4.2.3. Napon i frekvencija

1) Napon i frekvencija podsistema energije predstavljaju jedan od četiri sistema određena u skladu sa odjeljkom 7:

a) AC 25 kV 50 Hz;
b) AC 15 kV, 16,7 Hz;
c) DC 3 kV;
d) DC 1,5 kV.

2) Vrijednosti i ograničenja napona i frekvencije za odabrani sistem moraju da budu u skladu sa standardom EN 50163:2004 (MEST EN 50163:2011), odredbom 4 za izabrani sistem.

4.2.4. Parametri koji se odnose na performanse sistema za napajanje

U obzir se uzimaju sledeći parametri:

a) maksimalna struja voza (4.2.4.1);
b) faktor snage vozova i srednji korisni napon (4.2.4.2).

4.2.4.1 Maksimalna struja voza

Projekat podsistema energije mora da obezbijedi sposobnost sistema za napajanje da postigne potrebne performanse i omogući saobraćanje vozova snage manje od 2 MW, bez ograničenja snage ili struje.

4.2.4.2 Srednji korisni napon

Proračunati srednji korisni napon „na pantografu” mora da zadovoljava standard *EN*

50388:2012 (MEST EN 50388:2012), odredba 8 (osim odredbe 8.3. koja se zamjenjuje tačkom C.1 Dodatka C). Prilikom simulacije uzimaju se u obzir vrijednosti stvarnog faktora snage vozova. Tačka C.2 Dodatka C sadrži dodatne informacije uz odredbu 8.2. standarda *EN 50388:2012 (MEST EN 50388:2012).*

4.2.5 Dozvoljena struja, sistemi jednosmjerne struje, vozovi u stanju mirovanja

1) Kontaktna mreža sistema jednosmjerne struje mora da bude projektovana tako da može da izdrži struju od 300 A (za sistem napajanja od 1,5 kV) i 200 A (za sistem napajanja od 3 kV) po pantografu kada je voz u stanju mirovanja.
2) Dozvoljena struja u stanju mirovanja mora da se postigne za ispitnu vrijednost statičke kontaktne sile iz tabele 4. u odredbi 7.2. standarda *EN 50367:2012 (MEST EN:2012)*.

3) Kod projektovanja kontaktne mreže uzimaju se u obzir granične vrijednosti temperature u skladu sa standardom *EN 50119:2009 (MEST EN 50119:2011)*, odredba 5.1.2.

4.2.6 Rekuperativno kočenje

4) Sistemi napajanja naizmjeničnom strujom moraju da budu projektovani tako da dozvoljavaju korišćenje rekuperativnog kočenja za nesmetanu razmjenu energije bilo sa drugim vozovima ili na neki drugi način.

5) Sistemi napajanja jednosmjernom strujom moraju da budu projektovani na način kojim se dozvoljava korišćenje rekuperativnog kočenja barem putem razmjene sa drugim vozovima.

4.2.7. Rješenja koordinacije električne zaštite

Projektovanje rješenja koordinacije električne zaštite podsistema energije mora da bude u skladu sa zahtjevima koji su bliže utvrđeni u standardu *EN 50388:2012 (MEST EN 50388:2012)*, odredba 11.

4.2.8. Harmonogrami i dinamički efekti za sisteme naizmjenične struje vuče

1) Uzajamno dejstvo sistema za napajanje i voznih sredstava može da dovede do električnih nestabilnosti u sistemu.

2) Kako bi se postigla usklađenost električnog sistema, prenaponi harmonika moraju da se ograniče na nivo ispod kritičnih vrednosti u skladu sa standardom *EN 50388:2012 (MEST EN 50388:2012)*, odredba 10.4.

4.2.9. Geometrija kontaktne mreže

1) Kontaktna mreža se projektuje za pantografe sa geometrijom glave navedenom u tački 4.2.8.2.9.2. TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC & PAS)* uzimajući u obzir pravila utvrđena u tački 7.2.3. ove TSI.

2) Visina kontaktnog provodnika i bočni otklon kontaktnog provodnika pod dejstvom bočnog vjetra predstavljaju faktore koji utiču na interoperabilnost željezničke mreže.

4291. . Visina kontaktnog provodnika

1) Dozvoljene vrijednosti visine kontaktnog provodnika date su u tabeli 4.2.9.1.

Tabela 4.2.9.1.

Visina kontaknog provodnika

Opis	v ≥ 250 [km/h]	v < 250 [km/h]
Nominalna visina kontaknog provodnika (mm)	Između 5080 i 5300	Između 5000 i 5750
Minimalna projektovana visina kontaktnog provodnika [mm]	5080	U skladu sa odredbom 5.10.5. standarda *EN 50119:2009 (MEST EN 50119:2011)*, u zavisnosti od odabranog profila
Maksimalna projektovana visina kontaktnog provodnika [mm]	5300	6200 [1]
[1] Uzimajući u obzir tolerancije i izdizanje u skladu sa slikom 1. u standardu *EN 50119:2009* (MEST EN 50119:2011) maksimalna visina kontaktnog provodnika ne smije biti veća od 6500 mm.		

2) Za odnos između visina kontaktnog provodnika i radnih visina pantografa vidjeti sliku 1. u standardu *EN 50119:2009 (MEST EN 50119:2011)*.

3) Visina kontaktnog provodnika na putnim prelazima u nivou određuje se nacionalnim propisima, u skladu sa standardom *EN 50122-1:2011(MEST EN 5012-1:2011)*, odredbe 5.2.4. i 5.2.5.

4) Za sisteme širine kolosjeka 1520 i 1524 mm vrijednosti za visinu kontaktnog provodnika su sledeće:

   a) nominalna visina kontaktnog provodnika: između 6000 mm i 6300 mm;

   b) minimalna projektovana visina kontaktnog provodnika: 5550 mm;

   c) maksimalna projektovana visina kontaktnog provodnika: 6800 mm.

4.2.9.2. Maksimalni bočni otklon

1) Maksimalni bočni otklon kontaktnog provodnika u odnosu na osu kolosjeka pod uticajem bočnog vjetra mora da bude u skladu sa tabelom 4.2.9.2.

Tabela 4.2.9.2.

Maksimalni bočni otklon u zavisnosti od dužine pantografa

Dužina pantografa [mm]	Maksimalni bočni otklon [mm]
1600	400 [1]
1950	550 [1]
[1] Vrijednosti se podešavaju uzimajući u obzir kretanje pantografa i tolerancije kolosjeka u skladu sa Dodatkom D.1.4.	

2) U slučaju kolosjeka sa više šina, zahtjev za bočni otklon mora da bude ispunjen za svaki par šina (projektovan tako da funkcioniše kao zaseban kolosjek) koji se ocjenjuje u odnosu na TSI.

3) Sistem sa širinom kolosjeka 1520 mm:

Za države članice koje primjenjuju profil pantografa u skladu sa tačkom 4.2.8.2.9.2.3. TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC&PAS)* maksimalni bočni otklon provodnika u odnosu na središte pantografa pod uticajem bočnog vjetra iznosi 500 mm.

4.2.10. Profil pantografa

1) Nijedan dio podsistema energije ne smije da uđe u mehaničko - kinematički profil pantografa (vidjeti sliku D.2 u Dodatku D), osim kontaktnog provodnika i poligonatora.

2) Mehaničko - kinematički profil pantografa za interoperabilne pruge određuje se pomoću metode prikazane u Dodatku D.1.2. i profila pantografa definisanih u tač. 4.2.8.2.9.2.1. i 4.2.8.2.9.2.2. TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC&PAS)*.

3) Ovaj profil se proračunava pomoću kinematičke metode, sa vrijednostima:

a) za njihanje pantografa e_{pu} od 0,110 m na donjoj visini verifikacije h'_u = 5,0 m, i

b) za njihanje pantografa e_{po} od 0,170 m na gornjoj visini verifikacije h'_o = 6,5 m,

u skladu sa tačkom D.1.2.1.4. Dodatka D i drugim vrijednostima u skladu sa tačkom D.1.3. Dodatka D.

4) Sistem sa širinom kolosjeka 1520 mm:

Za države članice koje primjenjuju profil pantografa u skladu sa tačkom 4.2.8.2.9.2.3. TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC&PAS)*, statički profil koji je na raspolaganju za pantograf definisan je u tački D.2. Dodatka D.

4.2.11. Srednja kontaktna sila

1) Srednja kontaktna sila F_m je statistička srednja vrijednost kontaktne sile. F_m čine statičke, dinamičke i aerodinamičke komponente kontaktne sile pantografa.

2) Opsezi F_m za svaki sistem napajanja električnom energijom definisani su u tabeli 6. standarda *EN 50367:2012 (MEST EN 50367:2012)*.

3) Kontaktna mreža se projektuje na način da je u stanju da izdrži gornju projektovanu graničnu vrijednost F_m navedenu u tabeli 6. standarda *EN 50367:2012 (MEST EN 50367:2012)*.

4) Krive se odnose na brzine do 320 km/h. Za brzine iznad 320 km/h primjenjuju se postupci utvrđeni u tački 6.1.3.

4.2.12. Dinamičko ponašanje i kvalitet oduzimanja struje

1) U zavisnosti od metode ocjene, kontaktna mreža mora da postigne vrijednosti dinamičke performanse i izdizanja kontaktnog provodnika (pri projektovanoj brzini) utvrđene u tabeli 4.2.12.

Tabela 4.2.12.

Zahtjevi za dinamičko ponašanje i kvalitet oduzimanja struje

Zahtjev	**v ≥ 250 [km/h]**	**250 > v > 160 [km/h]**	**v ≤ 160 [km/h]**
Prostor za izdizanje poligonatora	$2S_0$		
Srednja kontaktna sila F_m	Vidjeti 4.2.11.		
Standardna devijacija pri maksimalnoj brzini na pruzi σ_{max} [N]	$0,3F_m$		
Procenat varničenja pri maksimalnoj brzini pruge, NQ [%] (minimalno trajanje električnog luka 5 ms)	≤ 0,2	≤ 0,1 za sisteme naizmjenične struje ≤ 0,2 za sisteme jednosmjerne struje	≤ 0,1

2) S_0 je proračunato, simulirano ili izmjereno izdizanje kontaktnog provodnika na poligonatoru, koje nastaje u redovnim radnim uslovima sa jednim ili više

pantografa, sa gornjom graničnom vrijednošću F_m pri maksimalnoj brzini na pruzi. Kada je izdizanje poligonatora fizički ograničeno zbog konstrukcije kontaktne mreže, dozvoljeno je da se potrebni prostor smanji na 1,5 S_o (pogledati standard *EN 50119:2009 (MEST EN 50119:2011)*, odredba 5.10.2).

3) Maksimalna sila (F_{max}) obično je u opsegu F_m plus tri standardne devijacije σ_{max}; više vrijednosti mogu se javiti na određenim mjestima i date su u tabeli 4. odredbe 5.2.5.2. standarda *EN 50119:2009 (MEST EN 50119:2011)*. Za krute komponente kao što su sekcioni izolatori u kontaktnoj mreži, kontaktna sila može se povećati do maksimalno 350 N.

4.2.13. Razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže

Kontaktna mreža se projektuje za najmanje dva pantografa koji rade jedan pored drugog, tako da minimalno rastojanje između osa glava susjednih pantografa bude jednako ili manje od vrijednosti utvrđenih u jednoj od kolona, „A", „B" ili „C", iz Tabele 4.2.13:

Tabela 4.2.13.

Razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže

Projektovana brzina [km/h]	**Minimalno rastojanje za AC [m]**			**Minimalno rastojanje za 3 kV DC [m]**			**Minimalno rastojanje za 1,5 kV AC [m]**		
Tip	A	B	C	A	B	C	A	B	C
v ≥ 250	200			200			200	200	35
160 < v < 250	200	85	35	200	115	35	200	85	35
120 < v ≤ 160	85	85	35	20	20	20	85	35	20
80 < v ≤ 120	20	15	15	20	15	15	35	20	15
v ≤ 80	8	8	8	8	8	8	20	8	8

4.2.14. Materijal kontaktnog provodnika

1) Kombinacija materijala kontaktnog provodnika i materijala klizača pantografa ima jak uticaj na habanje klizača pantografa i kontaktnog provodnika.

2) Dozvoljeni materijali klizača pantografa definisani su u tački 4.2.8.2.9.4.2. TSI *LOC&PAS*.

3) Dozvoljeni materijali za kontaktne provodnike su bakar i bakarne legure. Kontaktni provodnik mora da bude u skladu sa zahtjevima standarda *EN 50149:2012 (MEST EN 50149:2013)*, odredbe 4.2 (izuzimajući upućivanje na aneks B standarda) i 4.3-4.6.

4.2.15. Sekcije razdvajanja faza (neutralne sekcije)

4.2.15.1. Opšte

1) Konstrukcija sekcija razdvajanja faza mora da obezbjedi da vozovi mogu da prelaze sa jedne sekcije na susjednu sekciju bez premošćavanja dvije faze. Potrošnja električne energije voza (vuča, pomoćni uređaji i struja praznog hoda transformatora) mora da bude dovedena na nulu prije ulaska na sekciju razdvajanja faza. Potrebno je obezbjediti adekvatna sredstva (osim za kratke sekcije razdvajanja) kako bi se omogućilo ponovno pokretanje voza koji je zaustavljen unutar sekcije razdvajanja faza.

2) Ukupna dužina D neutralnih sekcija definisana je u standardu *EN 50367:2012 (MEST EN 50367:2012)*, odredba 4. Za proračun D, u obzir se uzimaju sigurnosni razmaci u skladu sa standardom *EN 50119:2009 (MEST EN 50119:2011)*, odredba 5.1.3. i izdizanje S0.

4.2.15.2. Pruge sa brzinama v ≥ 250 km/h

Mogu da se usvoje dva tipa konstrukcije sekcije razdvajanja faza:

1) konstrukcija razdvajanja faza u kome se svi pantografi najdužeg voza usklađenog sa TSI nalaze unutar neutralne sekcije. Ukupna dužina neutralne sekcije mora da bude najmanje 402 m.

   Za detaljne zahtjeve vidjeti standard *EN 50367:2*012, Aneks A.1.2, ili

2) kraće razdvajanje faza sa tri izolovana preklopa, kako je prikazano u standardu *EN 50367:2012 (MEST EN 50367:2012)*, Aneks A.1.4. Ukupna dužina neutralne sekcije manja je od 142 m, uključujući sigurnosne razmake i tolerancije.

4.2.15.3. Pruge sa brzinama v < 250 km/h

Projekat sekcija razdvajanja obično usvaja rješenja opisana u standardu *EN 50367:2012 (MEST EN 50367:2012)*, Aneks A.1. Ako se predlaže alterantivno rešenje, mora da se dokaže da je ono najmanje isto toliko pouzdano.

4.2.16. Sekcije razdvajanja sistema

4.2.16.1. Opšte

1) Projekat sekcija razdvajanja sistema mora da obezbjedi da vozovi mogu da prelaze sa jednog sistema napajanja na susjedni drugačiji sistem napajanja bez premošćivanja dva sistema. Postoje dva načina za prelazak sekcija razdvajanja sistema:

   a) sa podignutim pantografom koji dodiruje kontaktni provodnik;

   b) sa spuštenim pantografom koji ne dodiruje kontaktni provodnik.

2) Upravljači susjednih infrastruktura moraju da se odluče za a) ili b), u zavisnosti od preovlađujućih okolnosti.

3) Ukupna dužina D neutralnih sekcija definisana je u standardu *EN 50367:2012 (MEST EN 50367:2012)*, odredba 4. Za proračun D, u obzir se uzimaju sigurnosni razmaci u skladu sa standardom *EN 50119:2009 (MEST EN 50119:2011)*, odredba 5.1.3. i izdizanje S0.

4.2.16.2. Podignuti pantografi

1) Potrošnja električne energije voza (vuča, pomoćni uređaji i struja praznog hoda transformatora) mora da bude dovedena na nulu prije ulaska na sekciju razdvajanja faza.

2) Ako se preko sekcija razdvajanja sistema prelazi sa pantografom podignutim do kontaktnog provodnika, njihova funkcionalna konstrukcija izgleda ovako:

a) geometrija različitih elemenata kontaktne mreže sprečava da pantografi kratko spoje ili premoste energetske sisteme;

b) u podsistemu energije potrebno je predvidjeti način da se izbjegne premošćivanje dva susjedna sistema napajanja električnom energijom ukoliko aktiviranje prekidača u vozilu zakaže;

c) razlika u visini kontaktnog provodnika duž cijele sekcije razdvajanja mora da ispunjava zahtjeve utvrđene u standardu *EN 50119:2*009 *(MEST EN 50119:2011)*, odredba 5.10.3.

4.2.16.3. Spušteni pantografi

1) Ova opcija se bira ako se uslovi rada sa podignutim pantografima ne mogu ispuniti.

2) Ako se preko sekcije razdvajanja sistema prelazi sa spuštenim pantografom, ona se projektuje tako da se izbjegne električna veza između dva sistema za napajanje električnom energijom putem nenamjerno podignutog pantografa.

4.2.17. Stacionarni sistem za prikupljanje podataka o energiji

1) Tačka 4.2.8.2.8 TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC & PAS)* sadrži zahtjeve za sisteme za mjerenje energije (*EMS*) u vozilu, namjenjene za izradu i prenošenje sakupljenih podataka za naplatu energije (*CEBD*) do stacionarnog sistema za prikupljanje podataka o energiji.

2) Stacionarni sistem za prikupljanje podataka o energiji (*DCS*) prima, skladišti i šalje *CEBD* bez mjenjanja istih.

3) Specifikacija koja se odnosi na protokole interfejsa između *EMS* i *DCS* i format podataka koji se prenose predstavljaju otvoreno pitanje koje, u svakom slučaju, mora da bude zatvoreno u roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe.

4.2.18. Mjere zaštite od električnog udara

Električna bezbjednost kontaktne mreže i zaštita od električnog udara postižu se pridržavanjem odredbe 5.2.1 (samo za javne prostore), 5.3.1, 5.3.2, 6.1, 6.2 (izuzimajući zahtjeve za veze za šinska strujna kola) standarda *EN 50122-1:2011+A1:2011 (MEST EN 5012-1+A1:2011)*, dok se granične vrijednosti naizmjeničnog odnosno jednosmjernog napona zbog bezbjednosti ljudi postižu pridržavanjem odredaba 9.2.2.1. i 9.2.2.2. odnosno 9.3.2.1. i 9.3.2.2. tog standarda.

4.3. Funkcionalne i tehničke specifikacije interfejsa

4.3.1. Opšti zahtjevi

Sa stanovišta tehničke usklađenosti, interfejsi su navedeni po sledećem redosledu podsistema: vozna sredstva, infrastruktura, kontrola, upravljanje i signalizacija, i odvijanje i upravljanje saobraćajem.

4.3.2. Interfejs sa podsistemom voznih sredstava

Upućivanje u TSI *ENE*		**Upućivanje u TSI *LOC & PAS***	
Parametar	Tačka	Parametar	Tačka
Napon i frekvencija	4.2.3.	Rad u okviru opsega napona i frekevencija	4.2.8.2.2.
Parametri koji se odnose na performanse sistema za napajanje: — maksimalna struja voza — faktor snage vozova i srednji korisni napon	4.2.4.	Maksimalna struja iz kontaktne mreže Faktor snage	4.2.8.2.4. 4.2.8.2.6.
Dozvoljena struja, sistemi jednosmjerne struje, vozovi u stanju mirovanja	4.2.5.	Maksimalna struja u stanju mirovanja	4.2.8.2.5.
Rekuperativno kočenje	4.2.6.	Rekuperativno kočenje sa vraćanjem energije u KM	4.2.8.2.3.

Upućivanje u TSI *energija*		**Upućivanje u TSI *LOC & PAS***	
Parametar	Tačka	Parametar	Tačka
Rješenja koordinacije električne zaštite	4.2.7.	Električna zaštita voza	4.2.8.2.10.
Harmonici i dinamički efekti za sisteme naizmjenične struje vuče	4.2.8.	Smetnje u energetskim sistemima naizmjenične struje vuče	4.2.8.2.7.
Geometrija kontaktne mreže	4.2.9.	Radni opseg visine pantografa Geometrija glave pantografa	4.2.8.2.9.1. 4.2.8.2.9.2.
Profil pantografa	4.2.10. Dodatak D	Geometrija glave pantografa rofila	4.2.8.2.9.2. 4.2.3.1.
Srednja kontaktna sila	4.2.11.	Statička kontaktna sila pantografa	4.2.8.2.9.5.
		Kontaktna sila i dinamičko ponašanje pantografa	4.2.8.2.9.6.
Dinamičko ponašanje i kvalitet oduzimanja struje	4.2.12.	Kontaktna sila i dinamičko ponašanje pantografa	4.2.8.2.9.6.
Razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže	4.2.13.	Razmještaj pantografa	4.2.8.2.9.7.
Materijal kontaktnog provodnika	4.2.14.	Materijal klizača pantografa	4.2.8.2.9.4.
Sekcije razdvajanja: faza sistema	4.2.15. 4.2.16.	Vožnja kroz sekcije razdvajanja faza ili sistema	4.2.8.2.9.8.
Stacionarni sistem za prikupljanje podataka o energiji	4.2.17.	Sistem za mjerenje energije u vozilu	4.2.8.2.8.

4.3.3. Interfejs sa podsistemom infrastrukture

Upućivanje u TSI *energija*		**Upućivanje u TSI *infrastruktura***	
Parametar	Tačka	Parametar	Tačka
Profil pantografa	4.2.10.	Slobodni profil	4.2.3.1.

4.3.4. Interfejs sa podsistemima kontrole, upravljanja i signalizacije

1) Interfejs za kontrolu snage je interfejs između podsistema energije i podsistema voznih sredstava.

2) Međutim, informacije se prenose preko podsistema kontrole, upravljanja i signalizacije pa je stoga interfejs prenosa naveden u TSI koja se odnosi na 'kontrolu-komandu i signalizaciju' podsistemi željezničkog sistema u Evropi *(TSI CCS)* i TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC & PAS)*.

3) Kada je pruga opremljena *ERTMS*-om, informacije bitne za isključivanje prekidača, promjenu maksimalne struje voza, promjenu sistema za napajanje električnom energijom i upravljanje pantografima prenose se preko *ERTMS*.

4) Struje harmonika koje utiču na podsisteme kontrole, upravljanja i signalizacije utvrđene su u TSI koja se odnosi na 'kontrolu-komandu i signalizaciju' podsistemi željezničkog sistema u Evropi *(TSI CCS)*.

4.3.5. Interfejs sa podsistemom odvijanja i upravljanja saobraćajem

Upućivanje u TSI *energija*		**Upućivanje u TSI koje se odnose na podsistem upravljanje I regulisanje saobraćaja (TSI *ORE)***	
Parametar	Tačka	Parametar	Tačka
Maksimalna struja voza	4.2.4.1.	Sastav voza Priprema Knjige trase	4.2.2.. 4.2.1.2.2.1.
Sekcije razdvajanja: faza sistema	4.2.15. 4.2.16.	Sastav voza Priprema Knjige trase	4.2.2.. 4.2.1.2.2.1.

4.4. Operativna pravila

1) Operativna pravila razvijena su u okviru postupaka opisanih u sistemu upravljanja bezbjednošću upravljača infrastrukture. Ta pravila uzimaju u obzir dokumentaciju koja se odnosi na rad, a koja čini dio tehničke dokumentacije,

kako se zahtjeva u članu 18. stav 3. i kako je utvrđeno u Aneksu VI Direktive o interoperabilnosti.

2) U određenim situacijama koje uključuju unaprijed planirane radove, može biti neophodno privremeno odstupanje od specifikacija podsistema energije i njegovih činilaca interoperabilnosti definisanih u odjeljcima 4. i 5. ove TSI.

4.5. Pravila održavanja

1) Pravila održavanja razvijena su u okviru postupaka opisanih u sistemu upravljanja bezbjednošću upravljača infrastrukture.

2) Dokumentacija o održavanju činilaca interoperabilnosti i elemenata podsistema izrađuje se prije puštanja podsistema u rad, kao dio tehničke dokumentacije koja prati deklaraciju o verifikaciji.

3) Plan održavanja podsistema izrađuje se kako bi se obezbjedilo da zahtjevi utvrđeni u ovoj TSI budu ispunjeni tokom njegovog vijeka trajanja.

4.6. Stručne kvalifikacije

Stručne kvalifikacije osoblja potrebnog za rad i održavanje podsistema energije obuhvaćene su postupcima opisanim u sistemu upravljanja bezbjednošću upravljača infrastrukture i nisu utvrđene u ovoj TSI.

4.7. Zdravstveni i bezbjednosni uslovi

1) Zdravstveni i bezbjednosni uslovi za osoblje potrebno za rad i održavanje podsistema energije moraju da budu u skladu sa relevantnim evropskim i nacionalnim zakonodavstvom.

2) To pitanje je takođe obuhvaćeno postupcima opisanim u sistemu upravljanja bezbjednošću upravljača infrastrukture.

5. ČINIOCI INTEROPERABILNOSTI

5.1. Spisak činilaca

1) Činioci interoperabilnosti obuhvaćeni su relevantnim odredbama Direktive o interoperabilnosti i za podsistem energije navedeni su u nastavku:

2) Kontaktna mreža:

a) Kontaktna mreže kao činilac operabilnosti sastoji se od dole navedenih sastavnih dijelova koji se ugrađuju u podsistem energije i odgovarajućih pravila projektovanja i konfigurisanja.

b) Sastavni dijelovi kontaktne mreže su provodnici obješeni iznad željezničke pruge koji služe za napajanje električnih vozova, zajedno sa pratećim stezaljkama, umetnutim izolatorima i drugim priborom, uključujući napojne vodove i priključke. Kontaktna mreža je postavljena iznad gornje granice tovarnog profila i preko pantografa napaja vozila električnom energijom.

c) Noseće komponente kao što su konzole, stubovi i temelji, povratni provodnoci, napojni vodovi autotransformatora, rasklopni aparati i drugi

izolatori nisu dio kontaktne mreže kao činioca interoperabilnosti. Kada se radi o interoperabilnosti, oni su obuhvaćeni zahtjevima za podsistem.

3) Ocjena usaglašenosti obuhvata faze i karakteristike kako je naznačeno u tački 6.1.4. i sa X u tabeli A.1 Dodatka A uz ovu TSI.

5.2. Performanse i specifikacije činilaca

5.2.1. Kontaktna mreža

5.2.1.1. Geometrija kontaktne mreže

Projekat kontaktne mreže mora da bude u skladu sa tačkom 4.2.9.

5.2.1.2. Srednja kontaktna sila

Kontaktna mreža mora da bude projektovana na osnovu srednje kontaktne sile F_m predviđene u tački 4.2.11.

5.2.1.3. Dinamičko ponašanje

Zahtjevi za dinamičko ponašanje kontaktne mreže utvrđeni su u tački 4.2.12.

5.2.1.4. Prostor za izdizanje poligonatora

Kontaktna mrežaa se projektuje tako da obezbjeđuje potreban prostor za izdizanje, kako je utvrđeno u tački 4.2.12.

5.2.1.5. Razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže

Kontaktna mreža mora da bude projektovana za razmak pantografa, kako je utvrđeno u tački 4.2.13.

5.2.1.6. Struja u stanju mirovanja

Kod sistema jednosmjerne struje, kontaktna mreža mora da bude projektovana za zahtjeve utvrđene u tački 4.2.5.

5.2.1.7. Materijal kontaktnog provodnika

Materijal kontaktnog provodnika mora da ispunjava zahtjeve utvrđene u tački 4.2.14.

6. OCJENA USAGLAŠENOSTI ČINILACA INTEROPERABILNOSTI I EZ VERIFIKACIJA PODSISTEMA

Moduli za postupke ocjenjivanja usaglašenosti, pogodnosti za upotrebu i moduli za EZ verifikaciju opisani su u Odluci o modulima za postupke ocjene usklađenosti, pogodnosti za upotrebu i EZ provjere podsistema koji se koriste u tehničkim specifikacijama za interoperabilnost donesenima na osnovu Direktive o interoperabilnosti.

6.1. Činioci interoperabilnosti

6.1.1. Postupci ocjene usaglašenosti

1) Postupci ocjene usaglašenosti činilaca interoperabilnosti, kako je definisano u odeljku 5. ove TSI, sprovode se primjenom relevantnih modula.

2) Postupci ocjene činioca interoperabilnosti u pogledu posebnih zahtjeva utvrđeni su u tački 6.1.4.

6.1.2. Primjena modula

1) Za ocjenu usaglašenosti činilaca interoperabilnosti koriste se sledeći moduli:

a) *CA* Interna kontrola proizvodnje

b) *CB* EZ ispitivanje tipa

c) *CC* Usaglašenost sa tipom na osnovu interne kontrole proizvodnje

d) *CH* Usaglašenost na osnovu potpunog sistema upravljanja kvalitetom

e) *CH1* Usaglašenost na osnovu potpunog sistema upravljanja kvalitetom i pregleda projekta

Tabela 6.1.2.

Moduli za ocjenu usaglašenosti koji se primjenjuju za činioce interoperabilnosti

Postupci	Moduli
Stavljeno na tržište EU prije stupanja na snagu ove TSI	*CA* ili *CH*
Stavljeno na tržište EU poslije stupanja na snagu ove TSI	*CB* + *CC* ili C*H1*

2) Moduli za ocjenu usaglašenosti činilaca interoperabilnosti biraju se između modula navedenih u Tabeli 6.1.2.

3) U slučaju proizvoda stavljenih na tržište prije objavljivanja relevantnih TSI smatra se da je tip odobren i zbog toga EZ ispitivanje tipa (modul CB) nije neophodno, pod uslovom da proizvođač dokaže da su ispitivanja i verifikacija činilaca interoperabilnosti smatrani uspješnim za prethodne primjene u uporedivim uslovima i da su u skladu sa zahtjevima ove TSI. U tom slučaju te ocjene ostaju važeće i kod nove primjene. Ako nije moguće dokazati da je rješenje pozitivno ocjenjeno u prošlosti, primjenjuje se postupak za činioce interoperabilnosti stavljene na tržište EU poslije objavljivanja ove TSI.

6.1.3. Inovativna rješenja za činioce interoperabilnosti

Ako je za činioca interoperabilnosti predloženo inovativno rješenje, za koje je mišljenje pozitivno, razvijaju se odgovarajuće funkcionalne specifikacije i specifikacije interfejsa te metoda procjene koje treba obuhvatiti mjerodavnim TSI-

jem kako bi se dopustila upotreba ovog inovativnog rješenja, koje se potom integriraju u TSI tokom postupka revizije – izmjene ovog TSI. Ako je mišljenje negativno, predloženo se inovativno rješenje ne može upotrebljavati.

6.1.4. Posebni postupak ocjene za činioca interoperabilnosti — kontaktna mreža

6.1.4.1. Ocjena dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje

1) Metodologija:

a) Ocjena dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje obuhvata kontaktnu mrežu (podsistem energije) i pantograf (podsistem voznih sredstava).

b) Usklađenost sa zahtjevima za dinamičko ponašanje verifikuje se ocjenom:

— izdizanja kontaktnog provodnika i:

— srednje kontaktne sile F_m i standardne devijacije σ_{max} ili

— procenta varničenja.

c) naručilac objavljuje metodu koja se koristi za verifikaciju.

d) Konstrukcija kontaktne mreže ocjenjuje se pomoću alata za simulaciju ovjerenog u skladu sa standardom *EN 50318:2002 (MEST EN 50318:2011)* i mjerenjem u skladu sa standardom *EN 50317:2012* (MEST EN 50317:2013).

e) Ako je postojeća konstrukcija kontaknte mreže u eksploataciji najmanje 20 godina, onda zahtjev za simulaciju definisan u tački 2) nije obavezan. Mjerenje, kako je definisano u tački 3), vrši se za najgori slučaj rasporeda pantografa u pogledu njihovog međusobnog dejstva na određenoj konstrukciji kontaktne mreže.

f) Mjerenje se može obaviti na posebno konstruisanoj ispitnoj dionici ili na pruzi na kojoj je kontaktna mreža u izgradnji.

2) Simulacija:

a) U svrhu simulacije i analize rezultata, u obzir se uzimaju reprezentativni objekti (na primjer tuneli, ukrsnice, neutralne sekcije, itd.).

b) Simulacije se izvode uz upotrebu najmanje dva različita tipa pantografa, usklađena sa TSI, za odgovarajuću brzinu[1] i sistem napajanja, do projektovane brzine za predloženi činilac interoperabilnosti - kontaktna mreža.

c) Dozvoljeno je izvoditi simulaciju korišćenjem tipova pantografa koji su u postupku sertifikacije kao činioci interoperabilnosti, pod uslovom da ispunjavaju ostale zahtjeve TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC&PAS*).

[1] tj. brzina dva tipa pantografa mora da bude najmanje jednaka projektovanoj brzini za simuliranu kontaktnu mrežu.

d) Simulacija se izvodi za jedan pantograf ili više pantografa sa razmakom u skladu sa zahtjevima iz tačke 4.2.13.

e) Da bi bio prihvatljiv, kvalitet simuliranog oduzimanja struje mora da bude u skladu sa tačkom 4.2.12, u pogledu izdizanja, srednje kontaktne sile i standardne devijacije za svaki pantograf.

3) Mjerenje:

a) Ukoliko su rezultati simulacije prihvatljivi, sprovodi se dinamičko ispitivanje na terenu, na reprezentativnoj dionici nove kontaktne mreže.

b) Mjerenje se može obaviti prije puštanja u rad ili u punim eksploatacionim uslovima.

c) Za navedeno ispitivanje na terenu, jedan od dva tipa pantografa izabranih za simulaciju montira se na vozno sredstvo koje omogućava odgovarajuću brzinu na reprezentativnoj dionici.

d) Ispitivanja se sprovode bar za najgori slučaj rasporeda pantografa u pogledu njihovog međusobnog dejstva dobijenog simulacijama. Ako nije moguće izvršiti ispitivanje sa razmakom pantografa od 8 m, onda je dozvoljeno da se za ispitivanja pri brzinama do 80 km/h razmak između dva uzastopna pantografa poveća do 15 m.

e) Srednja kontaktna sila svakog pantografa mora da ispunjava zahtjeve iz tačke 4.2.11, do predviđene projektovane brzine za kontaktnu mrežu koja se ispituje.

f) Da bi bio prihvatljiv, izmjereni kvalitet oduzimanja struje mora da bude u skladu sa tačkom 4.2.12, za izdizanje, i/ili za srednju kontaktnu silu i standardnu devijaciju ili za procenat varničenja.

g) Ako su sve pomenute ocjene uspješne, smatra se da je ispitivana konstrukcija kontaktne mreže usaglašena i da se može koristiti na prugama sa usklađenim projektnim karakteristikama.

h) Ocjena dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje za pantograf kao činilac interoperabilnosti utvrđena je u tački 6.1.3.7. TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC & PAS)*.

6.1.4.2. Ocjena struje u stanju mirovanja

Ocjena usaglašenosti vrši se u skladu sa standardom *EN 50367:2*012 *(MEST EN 50367:2012),* Aneks A.3, za statičku silu definisanu u tački 4.2.5.

6.1.5. EZ deklaracija o usaglašenosti kontaktne mreže kao činioca interoperabilnosti

U skladu sa odjeljkom 3. Aneksa IV Direktive o interoperabilnosti, EZ deklaracija o usaglašenosti mora da bude propraćena izjavom kojom se utvrđuju uslovi korišćenja:

a) maksimalna projektovana brzina;

b) nominalni napon i frekvencija;

c) nominalna jačina struje;

d) prihvaćeni profil pantografa.

6.2. Podsistem energije

6.2.1. Opšte odredbe

1) Na zahtjev podnosioca zahtjeva, notifikovano tijelo sprovodi EZ verifikaciju u skladu sa članom 18. Direktive o interoperabilnosti i u skladu sa odredbama relevantnih modula.

2) Ako podnosilac zahtjeva dokaže da su ispitivanja ili verifikacije podsistema energije bila uspješna za prethodne primjene projekta u sličnim situacijama, notifikovano tijelo uzima u obzir ta ispitivanja i verifikacije za EZ verifikaciju.

3) Postupci ocjene podsistema u pogledu posebnih zahtjeva utvrđeni su u tački 6.2.4.

4) Podnosilac zahtjeva sastavlja EZ deklaraciju o verifikaciji za podsistem energije u skladu sa članom 18. stav 1. i Aneksom V Direktive o interoperabilnosti.

6.2.2. Primjena modula

Za postupak EZ verifikacije podsistema energije, podnosilac zahtjeva ili njegov ovlašćeni zastupnik sa sjedištem u Zajednici mogu odabrati:

a) modul *SG*: EZ verifikacija na osnovu verifikacije jedinice, ili

b) modul *SH1*: EZ verifikacija na osnovu potpunog sistema upravljanja kvalitetom i pregleda projekta.

6221. Primjena modula *SG*

U slučaju modula *SG*, notifikovano tijelo može uzeti u obzir dokazni materijal o pregledima, provjerama ili ispitivanjima koje su u uporedivim uslovima uspješno obavila druga tijela ili podnosilac zahtjeva (ili neko u njegovo ime).

6222 Primjena modula *SH1*

Modul *SH1* može se odabrati samo ako aktivnosti koje doprinose da predloženi sistem bude verifikovan (projektovanje, proizvodnja, sklapanje, ugradnja) podliježu sistemu upravljanja kvalitetom za projektovanje, proizvodnju, završnu inspekciju i ispitivanje proizvoda, odobrenom i nadgledanom od strane notifikovanog tijela.

6.2.3. Inovativna rešenja

Ako je za podsistem energije predloženo inovativno rešenje, za koje je mišljenje pozitivno, razvijaju se odgovarajuće funkcionalne specifikacije i specifikacije interfejsa te metoda procjene koje treba obuhvatiti mjerodavnim TSI-jem kako bi se dopustila upotreba ovog inovativnog rješenja, koje se potom integriraju u TSI tokom postupka revizije – izmjene ovog TSI. Ako je mišljenje negativno, predloženo se inovativno rješenje ne može upotrebljavati.

6.2.4. Posebni postupci ocjene za podsistem energije

6.2.4.1. Ocjena srednjeg korisnog napona

1) Ocjena se vrši u skladu sa standardom *EN 50388:2012 (MEST EN 50388:2012),* odredba 15.4.

2) Ocjena se vrši samo u slučaju novoizgrađenih ili unaprijeđenih podsistema.

6.2.4.2. Ocjena rekuperativnog kočenja

(1) Ocjena stabilnih postrojenja za napajanje naizmjeničnom strujom vrši se u skladu sa standardom *EN 50388:2012 (MEST EN 50388:2012)*, odredba 15.7.2.

(2) Ocjena za napajanje jednosmjernom strujom vrši se razmatranjem projekta.

6.2.4.3. Ocjena rešenja koordinacije električne zaštite

Ocjena se vrši za projekat i rad elektrovučnih podstanica u skladu sa *EN 50388:2012 (MEST EN 50388:2012)*, odredba 15.6.

6.2.4.4. Ocjena harmonika i dinamičkih efekata kod Sistema napajanja naizmjeničnom strujom

1) Studija usklađenosti sprovodi se u skladu sa standardom *EN 50388:2012* (*MEST EN 50388:2012)* odredba 10.3.

2) Ta studija se sprovodi samo u slučaju da se u sistem za napajanje električnom energijom uvode pretvarači sa aktivnim poluprovodnicima.

3) Notifikovano tijelo ocjenjuje da li su ispunjeni kriterijumi iz standarda *EN 50388:2012 (MEST EN 50388:2012)*, odredba 10.4.

6.2.4.5. Ocjena dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje (integrisanje u podsistem)

1) Osnovni cilj ovog ispitivanja jeste identifikovanje projektne i konstruktivne greške, a ne ocjena osnovnog projekta u načelu.

2) Mjerenja parametara međusobnog uticaja vrše se u skladu sa standardom *EN 50317:2012 (MEST EN 50317: 2013)*.

3) Ta mjerenja moraju da se vrše korišćenjem pantografa koji je sertifikovan kao činilac interoperabilnosti, sa karakteristikama srednje kontaktne sile kako se zahtjeva tačkom 4.2.11. ove TSI za projektovanu brzinu na pruzi, uzimajući u obzir aspekte koji se odnose na minimalnu brzinu i sporedne kolosjeke.

4) Izgrađena kontaktna mreža se prihvata ako su rezultati mjerenja u skladu sa zahtjevima iz tačke 4.2.12.

5) Za brzine do 120 km/h (sistemi naizmjenične struje) i do 160 km/h (sistemi jednosmjerne struje), mjerenje dinamičkog ponašanja nije obavezno. U tom slučaju koriste se alternativne metode identifikovanja konstruktivnih grešaka, kao što je mjerenje geometrije kontaktne mreže u skladu sa tačkom 4.2.9.

6) Ocjena dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje za integrisanje pantografa u podsistem voznih sredstava utvrđena je u tački 6.3.20. TSI interoperabilnost podsistema „željezničkih vozila – lokomotiva i putničkih željezničkih vozila" željezničkog sistema (TSI *LOC & PAS)*.

6.2.4.6. Ocjena mjera zaštite od električnog udara

1) Za svako postrojenje mora da se dokaže da je osnovni projekat mjera zaštite od električnog udara u skladu sa tačkom 4.2.18.

2) Pored toga, provjerava se postojanje pravila i postupaka kojima se obezbeđuje da postrojenje bude izgrađeno po projektu.

6.2.4.7. Ocjena plana održavanja

1) Ocjena se vrši verifikovanjem postojanja plana održavanja.

2) Notifikovano tijelo nije zaduženo za ocjenu podobnosti detaljnih zahtjeva utvrđenih u planu.

6.3. Podsistem koji sadrže činioce interoperabilnosti bez EZ deklaracije

6.3.1. Uslovi

1) Do 31. maja 2021. godine, notifikovano tijelo može izdati EZ sertifikat o verifikaciji za podsistem čak i ako neki od činilaca interoperabilnosti ugrađenih u podsistem nisu praćeni relevantnim EZ deklaracijama o usaglašenosti i/ili pogodnosti za upotrebu u skladu sa ovom TSI, ukoliko su ispunjeni sledeći kriterijumi:

   a) notifikovano tijelo je provjerilo usaglašenost podsistema u odnosu na zahtjeve iz odjeljka 4. i u vezi sa tač. 6.2-6.3, te odjeljka 7, osim tačke 7.4, ove TSI. Osim toga, ne primjenjuje se usaglašenost činilaca interoperabilnosti sa odjeljkom 5. i tačkom 6.1, i

b) činioci interoperabilnosti, koji nisu praćeni relevantnom EZ deklaracijom o usaglašenosti i/ili pogodnosti za upotrebu, korišćeni su u podsistemu koji je prije stupanja na snagu ove TSI već odobren i pušten u rad u najmanje jednoj državi članici.

2) EZ deklaracije o usaglašenosti i/ili pogodnosti za upotrebu ne sastavljaju se za činioce interoperabilnosti koji se ocjenjuju na taj način.

6.3.2. Dokumentacija

1) U EZ sertifikatu o verifikaciji podsistema jasno se navode činioci interoperabilnosti koje je notifikovano tijelo ocjenilo u okviru verifikacije podsistema.

2) U EZ deklaraciji o verifikaciji podsistema jasno se navodi sledeće:

a) činioci interoperabilnosti koji su ocjenjeni kao dio podsistema,

b) potvrda da podsistem sadrži činioce interoperabilnosti identične onima koji su verifikovani kao dio podsistema,

c) razlog(-e) zbog kojih proizvođač nije dostavio EZ deklaraciju o usaglašenosti i/ili pogodnosti za upotrebu za navedene činioce interoperabilnosti, prije njihovog uključivanja u podsistem, uključujući i primjenu nacionalnih propisa prijavljenih prema u skladu sa Direktivom o interoperabilnosti.

6.3.3. Održavanje podsistema sertifikovanih u skladu sa 6.3.1.

1) U toku i nakon prelaznog perioda i dok se podsistem ne unaprijedi ili obnovi (uzimajući u obzir odluku države članice o primjeni TSI), činioce interoperabilnosti koji nemaju EZ deklaraciju o usaglašenosti i/ili pogodnosti za upotrebu i istog su tipa dozvoljeno je koristiti kao zamjenu (rezervni dijelovi) u okviru održavanja podsistema, za šta je odgovorno tijelo nadležno za održavanje.

2) U svakom slučaju tijelo nadležno za održavanje mora da obezbjedi da zamjene u okviru održavanja budu pogodne, da se koriste u okviru svog područja primjene i da omogućavaju postizanje interoperabilnosti unutar željezničkog sistema, ispunjavajući pri tom osnovne zahtjeve. Takve komponente moraju imati trag i biti sertifikovane u skladu sa nacionalnim ili međunarodnim propisom ili široko prihvaćenim kodeksom dobre prakse u oblasti željeznice.

7. IMPLEMENTACIJA TSI ENERGIJE

Države članice razvijaju nacionalni plan implementacije ove TSI, uzimajući u obzir povezanost cijelog željezničkog sistema Evropske unije. Taj plan mora da uključi sve nove, obnovljene i unapređene pruge, u skladu sa pojedinostima navedenim u tač. 7.1-7.4.

7.1. Primjena ove TSI na željezničke pruge

Odjeljci 4-6. i sve specifične odredbe tač. 7.2-7.3. u potpunosti se primjenjuju na one

pruge u okviru geografskog područja primjene ove TSI koje će biti puštene u rad kao interoperabilne nakon stupanja na snagu ove TSI.

7.2. Primjena ove TSI na nove, obnovljene ili unapređene željezničke pruge

7.2.1. Uvod

1) U svrhu ovog odjeljka, „nova pruga" je pruga kojom se uspostavlja put vožnje koji trenutno ne postoji.

2) Sledeće situacije mogu se smatrati unapređenjem ili obnovom postojećih pruga:

   a) preuređenje dijela postojećeg puta vožnje;

   b) pravljenje zaobilaznice;

   c) dodavanje jednog ili više kolosjeka na postojeći put vožnje, bez obzira na rastojanje između prvobitnih i dodatih kolosjeka.

3) u skladu sa Direktivom o interoperabilnosti pri obnovi i modernizaciji u planu implementacije navodi se način na koji se prilagođavaju stabilna postrojenja definisana u tački 2.1. na osnovu dokumentacije o projektu kada se razmatra da li je obim radova toliki da je potrebna nova dozvola za stavljanje u rad u smislu ove Direktive. Takva nova dozvola za stavljanje u rad zahtijeva se kada god bi predviđeni radovi mogli imati negativan učinak na ukupnu bezbjednost podsistema. Ako je potrebna nova dozvola, odlučuje se o obimu primjene TSI-ja na projekat pri čemu države članice donose odluku najkasnije četiri mjeseca nakon što podnosilac zahtjeva dostavi potpunu dokumentaciju.

7.2.2. Plan implementacije za napon i frekvenciju

1) Izbor sistema za napajanje električnom energijom u nadležnosti je države članice. Odluku treba donijeti na ekonomskim i tehničkim osnovama, uzimajući u obzir najmanje sledeće elemente:

   a) postojeći sistem za napajanje električnom energijom u državi članici;

   b) svaku vezu sa željezničkom prugom u susjednim zemljama sa postojećim sistemom za napajanje električnom energijom;

   c) opterećenje sistema napajanja

2) Nove pruge sa brzinama većim od 250 km/h moraju se napajati preko jednog od sistema napajanja naizmjeničnim strujama, kako je definisano u tački 4.2.3.

7.2.3. Plan implementacije za geometriju kontaktne mreže

7.2.3.1. Područje primjene plana implementacije

Plan implementacije države članice uzima u obzir sledeće elemente:

a) smanjivanje razlika između različitih geometrija kontaktne mreže;

b) svaku vezu sa kontaktnom mrežom postojećih geometrija u susjednim

područjima;

c) postojeće sertifikovane činioce interoperabilnosti – kontaktnu mrežu.

7.2.3.2. Pravila implementacije za sistem sa širinom kolosjeka 1435 mm

Kontaktna mreže se projektuje uzimajući u obzir sledeća pravila:

a) Nove pruge sa brzinama većim od 250 km/h moraju da budu predviđene za korišćenje oba pantografa, kako je navedeno u tač. 4.2.8.2.9.2.1 (1600 mm) i 4.2.8.2.9.2.2 (1950 mm) TSI interoperabilnost podsistema „železničkih vozila – lokomotiva i putničkih železničkih vozila" železničkog sistema (TSI LOC & PAS).

Ako to nije moguće, kontaktna mreža mora da bude projektovana tako da je može koristiti barem pantograf čija je geometrija glave navedena u tački 4.2.8.2.9.2.1 (1600 mm) TSI interoperabilnost podsistema „železničkih vozila – lokomotiva i putničkih železničkih vozila" železničkog sistema (TSI *LOC & PAS)*.

b) Obnovljene ili unapređene pruge sa brzinama jednakim ili većim od 250 km/h moraju da budu predviđene bar za pantografe čija je sa geometrija glave navedena u tački 4.2.8.2.9.2.1 (1600 mm) TSI interoperabilnost podsistema „železničkih vozila – lokomotiva i putničkih železničkih vozila" železničkog sistema (TSI *LOC & PAS)*.

c) Ostali slučajevi: kontaktna mreža mora da bude projektovana tako da je može koristiti barem jedan od pantografa čija je geometrija glave navedena u tački 4.2.8.2.9.2.1 (1600 mm) ili 4.2.8.2.9.2.2 (1950 mm) TSI interoperabilnost podsistema „železničkih vozila – lokomotiva i putničkih železničkih vozila" železničkog sistema (TSI *LOC & PAS)*.

7.2.3.3. Sistemi sa širinom kolosjeka drugačiji od 1435 mm

Kontaktna mreža mora da bude projektovana tako da je može koristiti bar jedan od pantografa čija je geometrija glave navedena u tački 4.2.8.2.9.2.1. TSI interoperabilnost podsistema „železničkih vozila – lokomotiva i putničkih železničkih vozila" železničkog sistema (TSI *LOC & PAS)*.

7.2.4. Implementacija stacionarnog sistema za prikupljanje podataka

U roku od 2 godine od zatvaranja „otvorenog pitanja" iz tačke 4.2.17, države članice obezbjeđuju implementaciju stacionarnog sistema za prikupljanje podataka o energiji koji može da razmjenjuje sakupljene podatke za naplatu energije.

7.3. Primjena ove TSI na postojeće pruge

7.3.1. Uvod

U slučaju primjene ove TSI na postojeće pruge i ne dovodeći u pitanje tačku 7.4 (specifični slučajevi), razmatraju se sledeći elementi:

a) Kada se zahtijeva nova dozvola i kada se TSI ne primjenjuje u cijelosti na osnovu Direktive o operabilnosti, države članice Komisiji predaju sljedeće podatke:
   - razlog zbog čega se TSI ne primjenjuje u cijelosti,

- tehničke karakteristike koje se primjenjuju umjesto TSI-ja,
- tijela koja su u tom slučaju odgovorna za primjenu postupka provjere

države članice odlučuju koje će zahtjeve TSI primjeniti, uzimajući u obzir plan implementacije.

b) U slučaju da se ne primjenjuje stav a) preporučuje se usaglašenost sa TSI. Ako usaglašenost nije moguća, naručilac obavještava državu članicu o razlozima za to.

c) Ako država članica zahtjeva novu dozvolu za puštanje u rad, naručilac definiše praktične mjere i različite faze projekta koje su neophodne za postizanje potrebnih nivoa radnih perfomansi. Te projektne faze mogu uključivati prelazne periode za puštanje u rad opreme sa nižim nivoima performansi.

d) Postojeći podsistem može omogućiti saobraćanje vozila koja su usklađena sa TSI i koja pri tome ispunjavaju osnovne zahtjeve Direktive o interoperabilnosti. Postupak koji se koristi za dokazivanje nivoa usaglašenosti sa osnovnim parametrima TSI mora da bude u skladu sa Preporukama Komisije o o postupku kojim se dokazuje nivo usaglašenosti postojećih željezničkih pruga sa osnovnim parametrima tehničkih specifikacija interoperabilnosti [2].

7.3.2. Unapređenje/obnova kontaktne mreže i/ili napajanja električnom energijom

1) Moguće je postepeno izmjeniti čitavu kontaktnu mrežu odnosno njen dio i/ili cjelokupni sistem napajanja električnom energijom odnosno njegov dio, element po element, tokom dužeg vremenskog perioda, radi postizanja usaglašenosti sa ovom TSI.

2) Međutim, usaglašenost cjelokupnog podsistema može se proglasiti tek kada su svi elementi duž cijele dionice pruge usaglašeni sa TSI.

3) Proces unapređenja/obnove treba da uzme u obzir potrebu za održavanjem usklađenosti sa postojećim podsistemom za energiju i drugim podsistemima. Za projekat koji uključuje elemente koji nisu usaglašeni sa TSI, postupci za ocjenu usaglašenosti i EZ verifikaciju koji se primjenjuju treba da budu dogovoreni sa državom članicom.

7.3.3. Parametri koji se odnose na održavanje

Prilikom održavanja podsistema energije nisu potrebne zvanične verifikacije i dozvole za puštanje u rad. Međutim, ukoliko je to razumno izvodljivo, zamjene za potrebe održavanja mogu se vršiti u skladu sa zahtjevima ove TSI doprinoseći na taj način razvoju interoperabilnosti.

7.3.4. Postojeći podsistemi koji nisu predmet projekta obnove ili unapređenja

Postupak koji se koristi za dokazivanje nivoa usaglašenosti postojećih pruga sa osnovnim parametrima ove TSI mora da bude u skladu sa Preporukom Komisije o postupku kojim se dokazuje nivo usaglašenosti postojećih željezničkih pruga sa osnovnim parametrima tehničkih specifikacija interoperabilnosti.

[2] Preporuka Komisije 2011/622/EU od 20. septembra 2011. godine o postupku kojim se dokazuje nivo usaglašenosti postojećih željezničkih pruga sa osnovnim parametrima tehničkih specifikacija interoperabilnosti

Dodatak A

Ocjena usaglašenosti činilaca interoperabilnosti

A.1 PODRUČJE PRIMJENE

U ovom dodatku opisuje se ocjena usaglašenosti činioca interoperabilnosti (kontaktna mreža) podsistema energije.

Za postojeće činioce interoperabilnosti treba slijediti postupak opisan u tački 6.1.2.

A.2 KARAKTERISTIKE

Karakteristike činioca interoperabilnosti koji se ocjenjuje primjenom modula *CB* ili *CH1* označene su sa H u Tabeli A.1. Faza proizvodnje ocjenjuje se u okviru podsistema.

Tabela A.1

Ocjena činilaca interoperabilnosti: kontaktna mreža

	Ocjena u sledećoj fazi			
	Faza projektovanja i razvoja			Faza proizvodnje
Karakteristika — tačka	Razmatranje projekta	Razmatranje proizvodnog procesa	Ispitivanje[2]	Kvalitet proizvoda (serijska proizvodnja)
Geometrija kontaktne mreže — 5.2.1.1.	X	N/P	N/P	N/P
Srednja kontaktna sila — 5.2.1.2.[1]	X	N/P	N/P	N/P
Dinamičko ponašanje — 5.2.1.3	X	N/P	X	N/P
Prostor za izdizanje poligonatora — 5.2.1.4.	X	N/P	X	N/P
Razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže — 5.2.1.5	X	N/P	N/P	N/P

	Ocjena u sledećoj fazi			
	Faza projektovanja i razvoja			Faza proizvodnje
Karakteristika — tačka	Razmatranje projekta	Razmatranje proizvodnog procesa	Ispitivanje[2]	Kvalitet proizvoda (serijska proizvodnja)
Struja u stanju mirovanja — 5.2.1.6	X	N/P	X	N/P
Materijal kontaktnog provodnika — 5.2.1.7.	X	N/P	N/P	N/P

N/P: nije primjenljivo

[1] Mjerenje kontaktne sile integrisano je u postupak ocjene dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje.

[2] Ispitivanje, kako je definisano u odjeljku 6.1.4. o posebnom postupku ocjene za činilac interoperabilnosti — kontaktna mreža.

Dodatak B

EZ verifikacija podsistema energije

B.1 PODRUČJE PRIMjENE

Ovaj dodatak bavi se EZ verifikacijom podsistema energije.

B.2 KARAKTERISTIKE

Karakteristike podsistema koji se ocjenjuje u različitim fazama projektovanja, izgradnje i rada označene su sa H u Tabeli B.1.

Tabela B.1

EZ verifikacija podsistema energije

Osnovni parametri	Faza ocjene			
	Faza projektovanja i razvoja	Faza proizvodnje		
	Razmatranje projekta	Izgradnja, sklapanje, ugradnja	Sastavljen, prije puštanja u rad	Ovjera pri punim radnim uslovima
Napon i frekvencija — 4.2.3.	X	N/P	N/P	N/P
Parametri koji se odnose na performanse sistema za napajanje — 4.2.4.	X	N/P	N/P	N/P
Dozvoljena struja, sistemi jednosmjerne struje, vozovi u stanju mirovanja — 4.2.5.	X [1]	N/P	N/P	N/P
Rekuperativno kočenje — 4.2.6.	X	N/P	N/P	N/P
Rješenja koordinacije električne zaštite — 4.2.7.	X	N/P	X	N/P
Harmonici i dinamički efekti za sisteme naizmjenične struje vuče — 4.2.8.	X	N/P	N/P	N/P

Osnovni parametri	Faza ocjene			
	Faza projektovanja i razvoja	Faza proizvodnje		
	Razmatranje projekta	Izgradnja, sklapanje, ugradnja	Sastavljen, pre puštanja u rad	Ovjera pri punim radnim uslovima
Geometrija kontaktne mreže — 4.2.9.	X [1]	N/P	N/P [3]	N/P
Profil pantografa — 4.2.10.	X	N/P	N/P	N/P
Srednja kontaktna sila — 4.2.11.	X [1]	N/P	N/P	N/P
Dinamičko ponašanje i kvalitet oduzimanja struje — 4.2.12.	X [2]	N/P	X [2 3]	N/P [2]
Razmak pantografa za projektovanje kontaktne mreže — 4.2.13.	X [1]	N/P	N/P	N/P
Materijal kontaktnog provodnika — 4.2.14.	X [1]	N/P	N/P	N/P
Sekcije razdvajanja faza — 4.2.15.	X	N/P	N/P	N/P
Sekcije razdvajanja sistema — 4.2.16.	X	N/P	N/P	N/P
Stacionarni sistem za prikupljanje podataka o energiji — 4.2.17.	N/P	N/P	N/P	N/P
Mjere zaštite od električnog udara — 4.2.18.	X	X [4]	X [4]	N/P
Pravila održavanja — 4.5.	N/P	N/P	X	N/P

N/P: nije primjenljivo

[1] Sprovodi se samo ako kontaktna mreža nije ocjenjena kao činilac interoperabilnosti.

[2] Ovjera pri punim radnim uslovima obavlja se samo onda kada ovjera u fazi „Sklapanje prije puštanja u rad" nije moguća.

[3] Sprovodi se kao alternativna metoda ocjene u slučaju kada se dinamičko ponašanje kontaktne mreže integrisane u podsistem ne mjeri (vidjeti tačku 6.2.4.5).

[4] Sprovodi se u slučaju kada provjera nije obavljena od strane drugog nezavisnog tijela.

Dodatak C

Srednji korisni napon

C.1 VRIJEDNOSTI SREDNjEG KORISNOG NAPONA NA PANTOGRAFU

Minimalne vrijednosti srednjeg korisnog napona na pantografu u redovnim radnim uslovima moraju da budu kako je navedeno u Tabeli V.1.

Tabela C.1.

Minimalna vrijednost srednjeg korisnog napona na pantografu

	V	
Sistem napajanja električnom energijom	Brzina na pruzi v > 200 [km/h]	Brzina na pruzi v ≤ 200 [km/h]
	Zona i voz	Zona i voz
AC 25 kV 50 Hz	22500	22000
AC 15 kV 16,7 Hz	14200	13500
DC 3 kV	2800	2700
DC 1,5 kV	1300	1300

C.2 PRAVILA SIMULACIJE

Zona koja se koristi za simulaciju radi proračuna $U_{srednji\ korisni}$

— Simulacije se vrše na zoni koja predstavlja značajan dio pruge ili mreže, kao što su relevantne sekcije napajanja u mreži za objekat koji se projektuje i ocjenjuje.

Vremenski period koji se koristi za simulaciju radi proračuna $U_{srednji\ korisni}$

— Kod simulacije srednjeg korisnog napona voza i srednjeg korisnog napona zone treba razmatrati samo vozove koji su dio simulacije tokom nekog relevantnog perioda, kao što je vrijeme potrebno za prolazak kroz cijelu sekciju napajanja.

Dodatak D

Specifikacija profila pantografa

D.1 SPECIFIKACIJA MEHANIČKO - KINEMATIČKOG PROFILA PANTOGRAFA

D.1.1 **Opšte**

D.1.1.1 *Prostor koji treba osloboditi kod elektrificiranih pruga*

U slučaju pruga koje su elektrificirane pomoću kontaktne mreže, treba osloboditi dodatni prostor:

— radi smještanja opreme kontaktne mreže,

— radi omogućavanja slobodnog prolaza pantografa.

Ovaj dodatak se odnosi na slobodan prolazak pantografa (profil pantografa). Sigurnosni električni razmak određuje upravljač infrastrukture.

D.1.1.2 *Pojedinosti*

Profil pantografa se u nekim aspektima razlikuje od profila prepreke:

— pantograf je (djelimično) pod naponom i zbog toga treba obezbjediti sigurnosni razmak u skladu sa prirodom prepreke (izolovana ili ne),

— po potrebi treba uzeti u obzir postojanje izolacionih rogova. S toga mora da bude definisana dvostruka referentna kontura kako bi se istovremeno uzeli u obzir i mehanički i električni uticaji.

— kod oduzimanja struje, pantograf je u stalnom kontaktu sa kontaktnim provodnikom i zbog toga je njegova visina promjenljiva. Isto važi i za visinu profila pantografa.

D.1.1.3 *Simboli i skraćenice*

Simbol	Oznaka	Jedinica
b_W	Poludužina luka pantografa	m
$b_{W,c}$	Poludužina provodne dužine luka pantografa (sa izolacionim rogovima) ili radna dužina (sa provodnim rogovima)	m
$b'_{o,mec}$	Širina mehaničko - kinematičkog profila pantografa na gornjoj tački verifikacije	m
$b'_{u,mec}$	Širina mehaničko - kinematičkog profila pantografa na donjoj tački verifikacije	m

Simbol	Oznaka	Jedinica
$b'_{h,mec}$	Širina mehaničko - kinematičkog profila pantografa na međuvisini, h	m
d_I	Bočni otklon kontaktnog provodnika	m
D'_0	Referentno nadvišenje koje se kod vozila uzima u obzir za određivanje profila pantografa	m
e_p	Njihanje pantografa usled karakteristika vozila	m
e_{po}	Njihanje pantografa na gornjoj tački verifikacije	m
e_{pu}	Njihanje pantografa na donjoj tački verifikacije	m
f_s	Margina kojom se uzima u obzir izdizanje kontaktnog provodnika	m
f_{wa}	Margina kojom se uzima u obzir habanje klizača pantografa	m
f_{ws}	Margina kojom se uzima u obzir dejstvo luka pantografa na kontaktni provodnik usled njihanja pantografa	m
h	Visina u odnosu na voznu površinu	m
h'_{co}	Referentni pol naginjanja za profil pantografa	m
h'	Referentna visina u proračunu profila pantografa	m
h'_o	Maksimalna visina verifikacije profila pantografa u poziciji za oduzimanje struje	m
h'_u	Minimalna visina verifikacije profila pantografa u poziciji za oduzimanje struje	m
h_{eff}	Efektivna visina podignutog pantografa	m
h_{cc}	Statička visina kontaktnog provodnika	m
l'_0	Referentni manjak nadvišenja koje se kod vozila uzima u obzir za određivanje profila pantografa	m
L	Razmak između osa šina kolosjeka	m
l	Širina kolosjeka, rastojanje između voznih ivica šina	m

Simbol	Oznaka	Jedinica
q	Poprečni zazor između osovine i rama obrtnog postolja ili, kod vozila u kojima nisu ugrađena obrtna postolja, između osovine i kolskog sanduka	m
qs'	Kvazistatičko kretanje	m
R	Radijus horizontalne krivine	m
s'o	Dogovorno određen koeficijent fleksibilnosti između vozila i infrastrukture za određivanje profila pantografa	
S' i/a	Dozvoljeni dodatni prebačaj na unutrašnjoj/spoljašnjoj strani krivine za pantografe	m
w	Poprečni zazor između obrtnog postolja i sanduka	m
Σj	Zbir (horizontalnih) sigurnosnih margina koje obuhvataju slučajne pojave (j = 1, 2 ili 3) za profil pantografa	m
Indeks a: odnosi se na spoljašnji dio krivine Indeks i: odnosi se na unutrašnji dio krivine		

D.1.1.4 *Osnovna načela*

Slika D.1

Mehanički profili pantografa

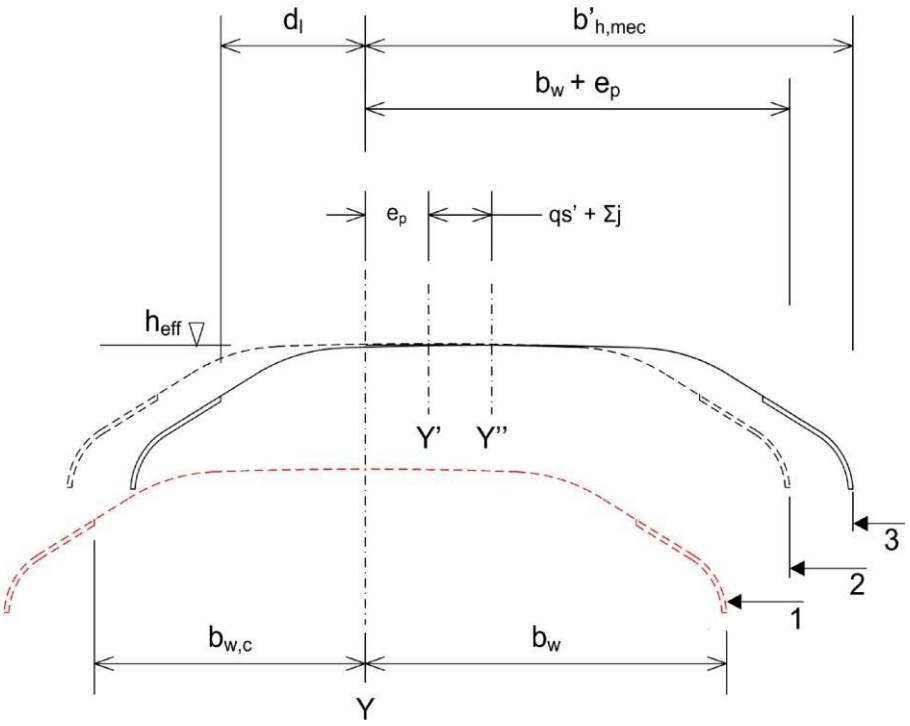

Legenda:

Y: Osa kolosjeka

Y': Osa pantografa — za određivanje referentnog profila slobodnog prolaza

Y'': Osa pantografa — za određivanje mehaničko - kinematičkog profila pantografa

1: Profil pantografa

2: Referentni profil slobodnog prolaza 3:

Mehaničko - kinematički profil

Profil pantografa dobija se samo ako su istovremeno usklađeni mehanički i električni profil:

— referentni profil slobodnog prolaza obuhvata dužinu glave pantografa i njihanje pantografa e_p, koji se primjenjuje do referentnog nadvišenja ili manjka nadvišenja,

— prepreke pod naponom i izolovane prepreke treba da ostanu izvan mehaničkog profila,

— neizolovane prepreke (uzemljene ili čiji se potencijal razlikuje od potencijala kontaktne mreže) treba da ostanu izvan mehaničkog i električnog profila.

D.1.2 Specifikacija mehaničko - kinematičkog profila pantografa

D.1.2.1 *Specifikacija širine mehaničkog profila*

D.1.2.1.1 Područje primjene

Širina profila pantografa uglavnom je određena dužinom i pomjeranjem pantografa koji se razmatra. Osim specifičnih pojava, pojave slične onima iz profila prepreke nalaze se kod poprečnih pomjeranja.

Profil pantografa razmatra se na sledećim visinama:

— gornjoj visini verifikacije h'_O

— donjoj visini verifikacije h'_U

Može se smatrati da između te dvije visine širina profila varira linearno. Različiti parametri prikazani su na slici G.2.

D.1.2.1.2 Metodologija proračuna

Širina profila pantografa određuje se pomoću zbira parametara definisanih u nastavku. U slučaju pruge po kojoj se kreću različiti pantografi, u obzir se uzima maksimalna širina.

Za donju tačku verifikacije sa h = h'_U:

$$b'_{u(i/a),mec} = \left(b_w + e_{pu} + S'_{i/a} + qs'_{i/a} + \sum_j \right)$$

Za gornju verifikacije tačku sa h = h'_O:

$$b'_{o(i/a),mec} = \left(b_w + e_{po} + S'_{i/a} + qs'_{i/a} + \sum_j \right)$$

Napomena i/a = unutrašnji/spoljašnji dio krivine

Za bilo koju visinu h, širina se određuje pomoću interpolacije:

$$b'_{h,mec} = b_{u,mec} + \frac{h - h'_u}{h'_o - h'_u} \times \left(b'_{o,mec} - b'_{u,mec} \right)$$

D.1.2.1.3 Poludužina b_W luka pantografa

Poludužina b_W luka pantografa zavisi od tipa pantografa koji se koristi. Profil(-i)

pantografa koji se uzima(-ju) u obzir definisani su u TSI *LOC&PAS*, tačka 4.2.8.2.9.2.

D.1.2.1.4 Njihanje pantografa ep

Njihanje uglavnom zavisi od sledećih pojava:

— zazora $q + w$ u ležištima osovinskih sklopova i između obrtnog postolja i sanduka,

— veličine naginjanja sanduka koja se uzima u obzir za vozilo (u zavisnosti od specifične fleksibilnosti $s0'$, referentnog nadvišenja $D'0$ i referentnog manjka nadvišenja $I'0$).

— tolerancije kod montiranja pantografa na krov,

— poprečne fleksibilnosti uređaja za pričvršćivanje na krovu,

— visine koja se razmatra h'.

Slika D.2

Specifikacija širine mehaničkog kinematičkog profila pantografa na različitim visinama

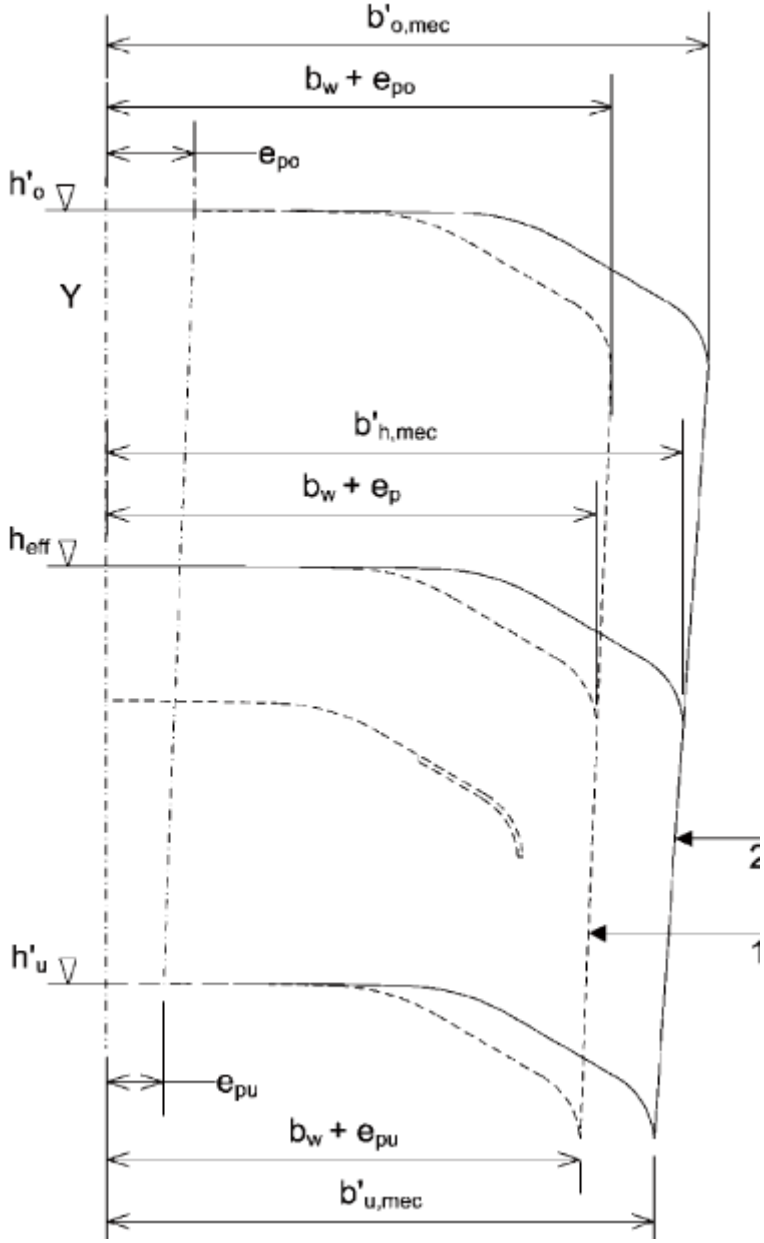

Legenda:

Y. Osa kolosjeka

1: Referentni profil slobodnog prolaza

2: Mehaničko - kinematički profil pantografa

D.1.2.1.5 Dodatni prebačaji

Profil pantografa ima specifične dodatne prebačaje. U slučaju standardne širine kolosjeka, primjenjuje se sledeća formula:

$$S'_{i/a} = \frac{2{,}5}{R} + \frac{l - 1{,}435}{2}$$

Za ostale širine kolosjeka primjenjuju se nacionalni propisi.

D.1.2.1.6 Kvazistatički efekat

Budući da se pantograf postavlja na krov, kvazistatički efekat igra značajnu ulogu pri proračunu profila pantografa. Taj efekat se proračunava iz specifične fleksibilnosti *s0′*, referentnog nadvišenja *D′0* i referentnog manjka nadvišenja *I′0*:

$$qs_i = \frac{S'_o}{L}[D - D'_o]_{>o} \ (h - h_{cO})$$

$$qs_a = \frac{S'_o}{L}[I - I'_o]_{>o} \ (h - h_{cO})$$

Napomena: Pantografi se obično postavljaju na krov vučne jedinice čija je referentna fleksibilnost *s0′* generalno manja od referentne fleksibilnosti profila prepreke *s0*.

D.1.2.1.7 Odstupanja

Prema definiciji profila, treba razmotriti sledeće pojave:

— nesimetričnost opterećenja;

— poprečno pomjeranje kolosjeka između dvije uzastopne radnje održavanja;

— varijaciju nadvišenja koja se javlja između dvije uzastopne radnje održavanja;

— oscilacije koje nastaju zbog neravnina kolosjeka.

Zbir pomenutih odstupanja obuhvaćen je sa Σj.

D.1.2.2 *Specifikacija visine mehaničkog profila*

Visina profila određuje se na osnovu statičke visine *hCC*' kontaktnog provodnika na lokalnoj tački koja se razmatra. Treba razmotriti sledeće parametre:

— Izdizanje f_S kontaktnog provodnika koje nastaje usled kontaktne sile pantografa. Vrijednost f_S zavisi od tipa kontaktne mreže i određuje je upravljač infrastrukture u skladu sa tačkom 4.2.12.

— Podizanje glave pantografa zbog zakošenja usled poligonacije i habanja klizača pantografa $f_{WS} + f_{Wa}$. Dozvoljena vrednost f_{WS} prikazana je u TSI *LOC & PAS*, dok f_{Wa} zavisi od zahtjeva održavanja.

Visina mehaničkog profila dobija se pomoću sledeće formule:

$$h_{eff} = h_{cc} + f_s + f_{ws} + f_{wa}$$

D.1.3 **Referentni parametri**

Parametri za kinematičko - mehanički profil pantografa i za specifikaciju maksimalnog bočnog otklona kontaktnog provodnika su sledeći:

— l — prema širini kolosjeka

— $s'_o = 0{,}225$

— $h'_{co} = 0{,}5$ m

— $l'_0 = 0{,}066$ m i $D'_0 = 0{,}066$ m

— $h'_o = 6{,}500$ m i $h'_u = 5{,}000$ m

D.1.4 Proračun maksimalnog bočnog otklona

Maksimalni bočni otklon kontaktnog provodnika proračunava se uzimajući u obzir ukupno kretanje pantografa u odnosu na nominalnu poziciju kolosjeka i provodnog obima (ili radne dužine, kod pantografa bez rogova koji su napravljeni od provodnog materijala) na sledeći način:

$$d_I = b_{w,c} + b_w - b'_{h,mec}$$

$b_{w,c}$ — definisano u tačkama 4.2.8.2.9.1. i 4.2.8.2.9.2. TSI *LOC&PAS*

D.2 SPECIFIKACIJA STATIČKOG PROFILA PANTOGRAFA (SISTEM SA ŠIRINOM KOLOSJEKA 1520 mm)

Primjenjuje se u državama članicama koje prihvataju profil pantografa u skladu sa tačkom 4.2.8.2.9.2.3. TSI *LOC&PAS*.

Profil pantografa u skladu je sa Slikom D.3 i Tabelom D.1.

Slika D.3

Statički profil pantografa za sistem širine kolosjeka 1520 mm

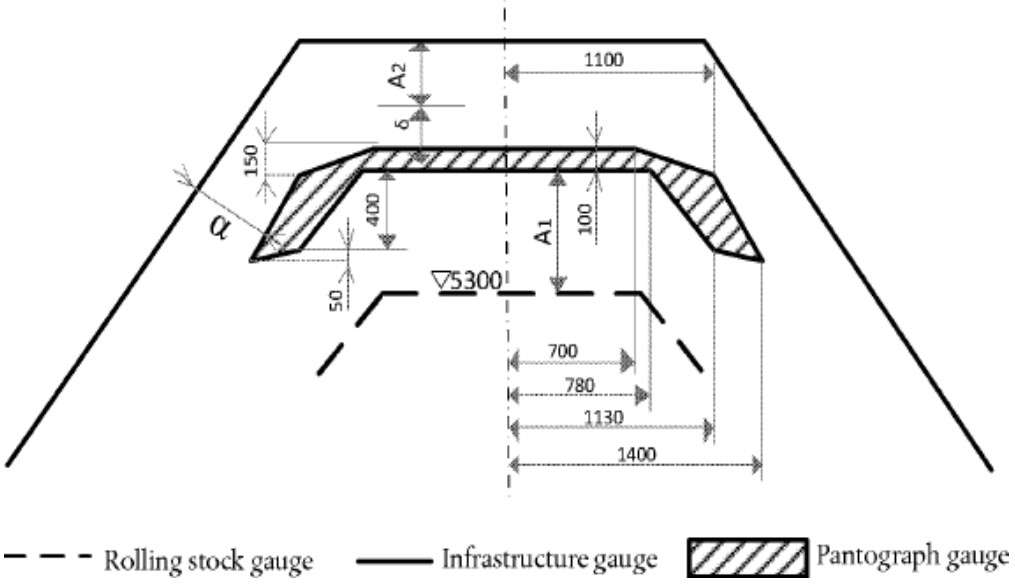

Tovarni profil Infrastrukturni profil Profil pantografa

Tabela D.1

Rastojanja između dijelova kontaktne mreže i pantografa koji su pod naponom i uzemljenih dijelova voznih sredstava i stabilnih postrojenja za sistem širine kolosjeka 1520 mm

Napon kontaktne mreže u odnosu na zemlju (kV)	Vertikalni sigurnosni razmak A_1 između voznog sredstva i najnižeg položaja kontaktnog provodnika			Vertikalni sigurnosni razmak A_2 između dijelova kontaktne mreže pod naponom i uzemljenih dijelova (mm)		Bočni sigurnosni razmak α između dijelova kontkaktne mreže pod naponom i uzemljenih dijelova (mm)		Vertikalni razmak δ dijelova kontkaktne mreže pod naponom (mm)			
	Normalan		Minimalan dozvoljen za glavne kolosjeke na otvorenoj pruzi i u stanicama na kojima nije predviđeno mirovanje voza					Bez nosećeg užeta		Sa nosećim užetom	
	Glavni kolosjeci na otvorenoj pruzi i u stanicama na kojima nije predviđeno raspremanje voza	Drugi kolosjeci u stanicama		Normalan	Minimalan dozvoljen	Normalan	Minimalan dozvoljen	Normalan	Minimalan dozvoljen	Normalan	Minimalan dozvoljen
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1,5 - 4	450	950	250	200	150	200	150	150	100	300	250
6-12	450	950	300	250	200	220	180	150	100	300	250
25	450	950	375	350	300	250	200	150	100	300	250

Dodatak E

Spisak standarda na koje se upućuje

Tabela E.1

Spisak standarda na koje se upućuje

Indeks br.	Referenca	Naziv dokumenta	Verzija	Osnovni parametri na koje se standard odnosi
1	*EN 50119* *(MEST EN 50119)*	Primjene na željeznici — Stabilna postrojenja — Nadzemna kontaktna mreža	2009 (2011)	*Dozvoljena struja, sistemi jednosmjerne struje, vozovi u stanju mirovanja (4.2.5), Geometrija kontaktne mreže (4.2.9), Dinamičko ponašanje i kvalitet oduzimanja struje (4.2.12), Sekcije razdvajanja faza (4.2.15) i Sekcije razdvajanja sistema (4.2.16)*
2	*EN 50122-1 +A1* *(MEST EN 50122 +A1:2011)*	Primjene na željeznici — Stabilna postrojenja — Električna bezbjednost, uzemljenje i povratni vod — Dio 1: Mjere zaštite od električnog udara	2011 (2011)	*Geometrija kontkaktne mreže (4.2.9) i Mjere zaštite od električnog udara (4.2.18)*
3	*EN 50149* *(MEST EN 50149)*	Primjene na željeznici — Stabilna postrojenja — Kontaktni provodnici od bakra i bakarnih legura	2012 (2013)	*Materijal kontaktnog provodnika (4.2.14)*
4	*EN 50163* *(MEST 50163)*	Primjene na željeznici — Naponi napajanja sistema električne vuče	2004 (2011)	*Napon i frekvencija (4.2.3)*
5	*EN 50367* *(MEST EN 50367)*	Primjene na željeznici — Sistemi za oduzimanje struje — Tehnički kriterijumi za uzajamno dejstvo pantografa i kontkaktne mreže (za postizanje slobodnog pristupa)	2012 (2012)	*Dozvoljena struja, sistemi jednosmjerne struje, vozovi u stanju mirovanja (4.2.5), Srednja kontaktna sila (4.2.11), Sekcije razdvajanja faza (4.2.15) i Sekcije razdvajanja sistema (4.2.16)*

Indeks br.	Referenca	Naziv dokumenta	Verzija	Osnovni parametri na koje se standard odnosi
6	*EN 50388 (MEST EN 50388)*	Primjene na željeznici — Napajanje i vozna sredstva — Tehnički kriterijumi za koordinaciju između napajanja (podstanica) i voznih sredstava radi postizanja interoperabilnosti	2012 (2012)	*Parametri koji se odnose na performanse sistema za napajanje (4.2.4), Rješenja koordinacije električne zaštite (4.2.7), Harmonici i dinamički efekti za sisteme naizmjenične struje vuče 4.2.8)*
7	*EN 50317 (MEST EN 50317)*	Primjene na željeznici — Sistemi za oduzimanje struje — Zahtjevi za mjerenje i ovjeru mjerenja dinamičkog uzajamnog dejstva pantografa i nadzemne kontkatkne mreže	2012 (2013)	*Ojcena dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje (6.1.4.1. i 6.2.4.5)*
8	*EN 50318 (MEST EN 50318)*	Primjene na željeznici — Sistemi za oduzimanje struje — Ovjera simulacije dinamičkog uzajamnog dejstva pantografa i nadzemne kontkatkne mreže	2002 (2011)	*Ocjena dinamičkog ponašanja i kvaliteta oduzimanja struje (6.1.4.1)*

Dodatak F

Spisak otvorenih pitanja

1) Specifikacije koje se odnose na protokole interfejsa između sistema za mjerenje energije (*EMS*) i sistema za prikupljanje podataka (*DCS*) (4.2.17).

Dodatak G

Rječnik

Tabela G.1

Rječnik

Definisani izrazi	Skraćenica	Definicija
AC		Naizmjenična struja
DC		Jednosmjerna struja
Sakupljeni podaci za naplatu energije	*CEBD*	Skup podataka sakupljenih pomoću sistema za obradu podataka (DHS) pogodni za naplatu energije
Sistem kontaktna mreža		Sistem koji razvodi električnu energiju do vozova koji se kreću trasom i prenosi je vozovima pomoću oduzimača struje
Kontaktna sila		Vertikalna sila kojom pantograf djeluje na kontaktnu mrežu
Izdizanje kontaktnog provodnika		Vertikalno izdizanje kontaktnog provodnika usled sile koju stvara pantograf
Oduzimač struje		Oprema ugrađena na vozilo i namenjena za oduzimanje struje iz kontaktnog provodnika ili kontaktne šine
Profil		Skup pravila, uključujući i referentu konturu, i prateća pravila za proračun koja omogućavaju definisanje spoljašnjih dimenzija vozila i prostora u koji ne smiju da zalaze dijelovi infrastrukture. *NAPOMENA*: U zavisnosti od primjenjene metode proračuna, profil će biti statički. kinematički ili dinamički.
Bočni otklon		Bočno pomjeranje kontaktnog provodnika pri maksimalnom bočnom vjetru.
Putni prelaz u nivou		Ukrštanje puta i jednog ili više kolosjeka na istom nivou

Brzina na pruzi		Maksimalna brzina mjerena u kilometrima na čas za koju je pruga projektovana
Plan održavanja		Niz dokumenata kojima se utvrđuju postupci za održavanje infrastrukture, usvojeni od strane upravljača infrastrukture.
Srednja kontaktna sila		Statistička srednja vrijednost kontaktne sile.
Srednji korisni napon (voz)		Napon kojim se identifikuje voz za dimenzionisanje i omogućava kvantifikovanje dejstva na njegove performanse
Srednji korisni napon (zona)		Napon koji pokazuje kvalitet električnog napajanja u geografskom području u periodu najvećeg saobraćaja po redu vožnje
Minimalna visina kontaknog provodnika		Minimalna vrijednost visine kontaktnog provodnika na razmaku između stubova da bi se izbjeglo varničenje između jednog ili više kontaktnih provodnika i vozila u svim uslovima
Izolator neutralne sekcije		Sklop ugrađen u kontinualnu kontaktnu mrežu radi međusobnog razdvajanja dvije električne sekcije kojim se održava stalno oduzimanje struje tokom prolaza pantografa
Nominalna visina kontaknog provodnika		Nominalna vrijednost visine kontaktnog provodnika na potpornom stubu u redovnim radnim uslovima
Nazivni napon		Napon prema kome je projektovano postrojenje ili dio postrojenja
Redovan rad		Rad po planiranom redu vožnje
Stacionarni sistem za prikupljanje podataka o energiji (usluga sakupljanja podataka)	*DCS*	Zemaljska usluga kojom se prikupljaju *CEBD* iz sistema za mjerenje energije
Kontaktna mreža	*OCL*	Kontaktna mreža postavljena iznad (ili pored) gornje granice tovarnog profila vozila i koji snabdjeva vozila električnom energijom preko opreme za oduzimanje struje postavljene na krovu

Referentna kontura		Kontura, koja se odnosi na svaki profil i koja pokazuje oblik poprečnog presjeka, a koristi se kao osnova za izradu pravila dimenzionisanja infrastrukture sa jedne i vozila sa druge strane.
Povratni vod		Svi provodnici koji formiraju planiranu putanju za povratnu struju vuče
Statička kontaktna sila		Srednja vertikalna sila koju glava pantografa vrši prema gore na kontaktnu mrežu i koju prouzrokuje uređaj za izdizanje pantografa, dok je pantograf podignut, a vozilo je zaustavljeno.

Ministarstvo javne uprave, na osnovu člana 18 Zakona o političkim partijama („Službeni list RCG", br. 21/04 „Službeni list CG", br. 73/10, 40/11 i 59/11) i člana 46 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) postupajući po službenoj dužnosti, u postupku brisanja političke partije, „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori", iz Registra političkih partija, donosi

R J E Š E Nj E

Politička partija, „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori", sa sjedištem u Ulcinju, Đerane bb, upisana u Registar političkih partija u Knjigu broj I, pod rednim brojem 25 briše se iz Registra, iz razloga što u roku od jedne godine od isteka mandata utvrđenog Statutom Partije nije izabrala svoje statutarne organe.

O b r a z l o ž e nj e

Politička partija „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori", upisana je u Registar političkih partija, Knjigu broj I, pod rednim brojem 25, Rješenjem Ministarstva pravde, broj 02-3602/05 od 16.05.2005. godine.

Statut navedene Partije usvojen je na sjednici Skupštine 20.03.2005. godine. Odredbom člana 7 Statuta utvrđen je mandat organima političke partije „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori", na period od 4 godine. Političku partiju „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori", zastupa predsjednik Ali Doda, sa adresom Ulcinj, naselje Kodra.

Uvidom u dokumentaciju Registra političkih partija, utvrđeno je da politička partija „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori, sa sjedištem u Ulcinju, shodno odredbama čl. 18 stav 4 tačka 3 i 16 stav 1, Zakona o političkim partijama, od isteka mandata utvrđenog Statutom još uvijek nije izabrala svoje statutarne organe, odnosno da nije podnosila prijavu eventualno izvršenih promjena podataka i činjenica o kojima se u Registru vodi službena evidencija.

Aktom Ministarstva javne uprave, broj 01-005/18-6002 od 17.12.2018. godine, lice ovlašćeno za zastupanje Partije Ali Doda iz Ulcinja, obaviješten je o obavezi dostave izjašnjenja na navedene okolnosti u roku od 15 dana od dana prijema navedenog obavještenja, uz upozorenje na pravnu posledicu nepostupanja u utvrđenom roku (Dokaz o uručenju: Povratnica od 19.12.2018. godine).

Imajući u vidu da politička partija „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori", odnosno lice ovlašćeno za zastupanje, Ali Doda iz Ulcinja, u ostavljenom roku nije dostavio izjašnjenje na akt Ministarstva javne uprave, broj 01-005/18-6002 od 17.12.2018. godine, upućen mu je ponovni zahtjev-urgencija, broj 06-005/19-2275 od 17.04.2019. godine, koja je, zbog neuredne dostave ponovo upućena, aktom broj 06-005/19-2275/2 od 24.09.2019. godine. Na navedenu urgenciju nije dostavljen odgovor (Dokaz o uručenju: Povratnica od 27.09.2019. godine).

Zakonom o političkim partijama („Službeni list RCG", broj 21/04 i „Službeni list CG", br. 73/10, 40/11 i 59/11), odredbom člana 14, pored ostalog utvrđeno je da Registar političkih partija vodi ministarstvo nadležno za poslove uprave, koje svojim propisom uređuje sadržinu i način vođenja Registra.

Odredbom člana 16 stav 1 Zakona o političkim partijama utvrđeno je da je ovlašćeno lice za zastupanje partije dužno da, u roku od 30 dana od dana izvršenih promjena u statutu i programu partije i u slučaju izbora novog lica za zastupanje partije, podnese prijavu za upis novih podataka kod nadležnog organa.

Nadalje, odredbom člana 18 stav 4 tačka 3 utvrđena je obaveza nadležnog organa da pokrene postupak za brisanje partije iz Registra, ukoliko ustanovi da, u roku od jedne godine od isteka mandata utvrđenog statutom, partija još uvijek nije izabrala svoje statutarne organe. Stavovima 5 i 6 navedenog člana utvrđeno je da će nadležni organ obavijestiti partiju o početku postupka brisanja iz Registra i pozvati je da se u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja o tome izjasni, te da nadležni organ donosi rješenje o brisanju partije iz Registra, u roku od 15 dana od dana isteka roka za izjašnjavanje iz stava 5 ovog člana.

Iz prethodno izloženog, utvrđenog činjenjičnog stanja u spisima predmeta, nesporno je da politička partija „Demokratsko jedinstvo Albanaca u Crnoj Gori", odnosno lice ovlašćeno za zastupanje, Ali Doda iz Ulcinja, shodno citiranoj odredbi čl. 18 stav 4 tačka 3 i 16 stav 1, Zakona o političkim partijama, u roku od jedne godine od isteka mandata utvrđenog Statutom usvojenim na sjednici Skupštine od 20.03.2005. godine, nije izabrala svoje statutarne organe, čime su se, nakon neizvršenja obaveze dostave izjašnjenja na navedene okolnosti, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja i urgencije Ministarstva javne uprave, uz upozorenje na pravnu posledicu nepostupanja u utvrđenom roku, stekli uslovi za donošenje rješenja o brisanju iz Registra političkih partija.

Shodno navedenom, nesporno je utvrđeno postojanje, Zakonom o političkim partijama propisanog osnova iz člana 18 stav 4 tačka 3 i 16 stav 1, Zakona o političkim partijama, pa je riješeno kao u dispozitivu.

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se podnijeti tužba Upravnom sudu Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema Rješenja.

Br: UPI 01-055/20-697
Podgorica, 21.02.2020. godine

Ministarka,
Suzana Pribilović, s.r.

.

Na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Službeni list CG" br. 51/08 i 18/14), Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove utvrdila je

LISTU
AKTIVNIH SUPSTANCI DOZVOLJENIH ZA UPOTREBU U SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA ZA 2020. GODINU*

1. Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja:

Redni broj	**Naziv aktivne supstance, identifikacioni brojevi / Common Name, Identification Numbers** **CAS** (Chemical Abstracts Service) **CIPAC (**Collaborative International Pesticides Analytical Council)	**Čistoća / Purity**	**IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) naziv**	**Namjena / Category**	**Rok odobrenja / Expiration of inclusion** **Napomena**
1.	1- metilcikloropen CG/ 1- methylcyclopropene EN CAS N°3100-04-7; CIPAC N° Nije određen	≥ 980 g/kg (tehnički koncentrat) Sledeće nečistoće izazivaju zabrinutost u toksikološkom smislu i ne smiju prelaziti sljedeću granicu u tehničkom materijalu (tehnički koncentrat): — 1-hloro-2-metilpropen: najviše 0,2 g/kg, — 3-hloro-2-metilpropen: najviše 0,2 g/kg. Za 1-metilcikloropen dobijen in situ toksikološki su relevantne nečistoće heptan i metilcikloheksan. Te nečistoće ne bi trebale iznositi više od 10 %.	1-methylcyclopropene	PG	31/07/2034 Dopušten za upotrebu isključivo kao sredstvo za regulisanje rasta biljaka, za skladištenje nakon berbe u skladištima koja se mogu hermetički zatvoriti.
2.	**(E,Z,Z)-3,8,11-Tetradecatrien-1-yl acetat and (E,Z)-3,8- Tetradecadien-1-yl acetat CG/ (E,Z,Z)-3,8,11-Tetradecatrien-1-yl acetate and (E,Z)-3,8-Tetradecadien-1-yl acetate EN** CAS N° nije primjenljivo	≥ 750,3 g/kg + 86,6 g/kg	Mixture of (3E,8Z,11Z)- tetradeca-3,8,11- trien-1-yl acetate and (3E,8Z)-tetradeca3,8-dien-1-yl acetate	IT	31/08/2020
3.	**(E/Z)- 9-Dodecen-1- yl-acetat CG/ (E/Z)- 9-Dodecen-1- yl-acetate EN** CAS N° 16974-34-8	≥ 980 g/kg	(E/Z)-9-Dodecenyl acetate	AT	31/08/2020
4.	**(Z,E)-9,11-tetradecadien-1-yl acetat CG/ (Z,E)-9,11-tetradecadien-1-ylacetate EN** CAS N° 50767-79-8	≥ 945 g/kg	(Z,E)-9,11-tetradecadien1-yl-acetate	IT	31/08/2020
5.	**Z,E-9,12-tetradecadien-1-ylacetat CG/ Z,E-9,12-tetradecadien-1-ylacetate EN** CAS N° 34010-21-4		(Z, E)-9, 12-tetradecadien-1-yl acetate	AT	31/08/2020
6.	**Z,Z-3,13-Oktadecadienil Acetat CG/ Z,Z-3,13-Octadecadienyl Acetate EN** CAS N°53120-27-7	≥ 870 g/kg < 5 g/kg of the additive BHT [2,6-di(1,1-dimethylethyl)-4-methylphenol]	(3Z,13Z)-Octadeca3,13-dienyl acetate	AT	31/08/2020
7.	**2,4-D CG/ 2,4-D EN** CAS N° 94-75-7; CIPAC N° 1	960 g/kg	(2,4-dichlorophenoxy) acetic acid	HB, PG	31/12/2030
8.	**2,4-DB CG/** **2,4-DB EN** CAS N° 94-82-6; CIPAC N° 83	940 g/kg	4-(2,4-dichlorophenoxy) butyric acid	HB	31/10/2032
9.	**ABE-IT 56 CG/ ABE-IT 56 CG** (components of lysate of Saccharomyces cerevisiae strain DDSF623)	1 000 g/kg	Nije primjenljivo	FU	20/05/2034
10.	**Abamektin CG/** **Abamectin EN** CAS N° 71751-41-2 (abamectin) 65195-55-3 (avermectin B1a) 65195-56-4 (avermectin B1b) CIPAC N° 495	≥ 850 g/kg	Avermectin B1a (10E,14E,16E,22Z)-(1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-6'-[(S)-sec-butyl]-21,24-dihydroxy-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo-3,7,19-trioxatetracyclo [15.6.1.14,8.020,24]pentacosa-10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-4-O-(2,6-dideoxy-3-O-methyl-α-L-arabino-hexopyranosyl)-3-O-methyl-α-L-arabino-hexopyranoside Avermectin B1b (10E,14E,16E,22Z)-(1R,4S,5'S,6S,6'R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-21,24-dihydroxy-6'-isopropyl-5',11,13,22-tetramethyl-2-oxo-3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14,8.020,24]pentacosa-10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-(5',6'-dihydro-2'H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-4-O-(2,6-dideoxy-3-O-methyl-α-L-arabino-hexopyranosyl)-3-O-methyl-α-L-arabino-hexopyranoside	AC, IN	31/12/2020
11.	**Acetamiprid CG/** **Acetamiprid EN** CAS N° 160430-64-8; CIPAC N° nije još dodjeljen	≥ 990 g/kg	(E)-N1-[(6-chloro-3-pyridyl)methyl]-N2-cyano-N1-methylacetamidine	IN	28/02/2033
12.	**Acibenzolar-s-metil CG/** **Acibenzolar-s-methyl EN** CAS N° 135158-54-2; CIPAC N°597	970 g/kg	benzo[1,2,3]thiadiazole-7-carbothioic acid S-methyl ester	PA	31/03/2031
13.	**Alfa-cipermetrin CG/** **Alpha-cypermethrin EN** CAS N° 67375-30-8; CIPAC N° 454	≥ 980 g/kg Proizvodna nečistoća heksana je toksikološki značajna i ne smije prelaziti 1 g/kg u tehničkom materijalu.	Racemate comprising: (R)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (1S,3S)-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate and (S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (1R,3R)-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate ili	IN	31/10/2026 Mora se obratiti posebna pažnja na sledeće: -zaštitu korisnika sredstva i osigurati da uslovi upotrebe propisuju primjenu odgovarajućih osobnih zaštitnih sredstava;

			(R)-α-cyano-3 phenoxybenzyl-(1S)-cis-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate i (S)-α-cyano-3 phenoxybenzyl-(1R)-cis-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate		-procjenu rizika za potrošače; -zaštitu vodenih organizama, pčela i člankonožaca koji ne pripadaju ciljanoj grupi. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika.
14.	**Aluminijum fosfid CG/** **Aluminium phosphide EN** CAS N° 20859-73-8; CIPAC N° 227	≥ 830 g/kg	Aluminium phosphide	IN, RO	31/08/2022
15.	**Ametoktradin CG/** **Ametoctradin EN** CAS Nº 865318-97-4 CIPAC Nº 818	≥ 980 g/kg Nečistoće amitrole i o-xylene su toksikološke relevantnosti i ne smiju 50 g/kg i 2 g/kg u odnosnom u tehničkom materijalu.	5-ethyl-6-octyl [1,2,4]triazolo[1,5-a] pyrimidin-7-amine	FU	31/07/2023
16.	**Amidosulfuron CG/** **Amidosulfuron EN** CAS N° 120923-37-7; CIPAC N° 515	≥ 970 g/kg	3-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-1-(N-methyl-N-methylsulfonyl-aminosulfonyl)urea ili 1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-mesyl(methyl) sulfamoylurea	HB	31/12/2020
17.	***Ampelomyces quisqualis* Strain: AQ 10 CG/** ***Ampelomyces quisqualis* Strain: AQ 10 EN** culture collection N° CNCM I-807 CIPAC N° Nije dodijeljen		Nije primjenljivo	FU	31/07/2033
18.	**Azimsulfuron CG/** **Azimsulfuron EN** CAS N° 120162-55-2; CIPAC N° 584	≥ 980 g/kg maksimalni nivo fenola 2 g/kg	1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-[1-methyl-4-(2-methyl-2H-tetrazol-5-yl)-pyrazol-5-ylsulfonyl]-urea	HB	31/12/2021
19.	**Azoksitrobin CG/** **Azoxystrobin EN** CAS N° 131860-33-8; CIPAC N° 571	≥ 930 g/kg maks. sadržaja toluena 2 g/kg maks. sadržaj Z-izomera 25 g/kg	Methyl (E)-2-{2[6-(2-cyanophenoxy)pyrimidin-4-yloxy] phenyl}-3-methoxyacrylate	FU	31/12/2024
20.	***Bacillus subtilis*** (Cohn 1872) ***CG /*** ***Bacillus subtilis*** (Cohn 1872)***EN*** Strain QST 713, identical with strain AQ 713 culture collection N° NRRL B -21661 ; CIPAC N° Nije dodijeljen		Nije primjenljivo	BA, FU	30/04/2020
21.	**Bakar – hidroksid CG/** **Copper hydroxide EN** CAS N° 20427-59-2; CIPAC N° 44.305	≥ 573 g/kg	Copper (II) hydroxide	FU	31/12/2025
22.	**Bakar – oksihlorid CG/** **Copper oxychloride EN** CAS N° 1332-40-7; CIPAC N° 44.602	≥ 550 g/kg	Dicopper chloride trihydroxide	FU	31/12/2025
23.	**Bakar sulfat – trobazni CG/** **Tribasic copper sulphate EN** CAS N°12527-76-3; CIPAC N°44.306	≥ 490 g/kg Sljedeće nečistoće predstavljaju toksikološki rizik i ne smiju biti veće od: – Olovo max 0,0005 g/kg od ukupnog sadržaja bakra. – Kadmium max 0,0001 g/kg od ukupnog sadržaja bakra. – Arsen max 0,0001 g/kg od ukupnog sadržaja bakra. Sledeće nečistoće predstavljaju toksikološki rizik i ne smiju biti veće od: Arsen max. 0,1 mg / g Cu Kadmijum max. 0,1 mg / g Cu Olovo max. 0,3 mg / g Cu Nikal max. 1 mg / g Cu Kobalt max. 3 mg / kg Živa max. 5 mg / kg Hrom max. 100 mg / kg Antimon max. 7 mg / kg	Nije dodjeljen	FU	31/12/2025
24.	**Bakarni oksid CG / Copper oxide EN** CAS N° 1317-39-1; CIPAC N° 44.603	≥ 820 g/kg	Copper oxide	FU	31/12/2025
25.	**Pivo CG/Beer EN** CAS N° 8029-31-0	Food grade quality / *Ocjena kvaliteta hrane?*	Not relevant / Nije relevantan	MO	
26.	**Beflubutamid CG/** **Beflubutamid EN** CAS N° 113614-08-7; CIPAC N° 662	≥ 970 g/kg	(RS)-N-benzyl-2-(4-fluoro-3-trifluoromethylphenoxy) butanamide	HB	31/07/2020
27.	**Benalaksil CG/ Benalaxyl EN** CAS N° 71626-11-4; CIPAC N° 416	960 g/kg	Methyl N-phenylacetyl–N-2, 6–xylyl–DL-alaninate	FU	31/07/2020
28.	**Benalaxyl-M CG / Benalaxyl-M EN** CAS No 98243-83-5; CIPAC No 766	≥ 950 g/kg	Methyl *N*-(phenylacetyl)-*N*-(2,6-xylyl)-D-alaninate	FU	30/04/2024
29.	**Bentazon CG/ Bentazone EN** CAS N° 25057-89-0; CIPAC N° 366	960 g/kg	3-isopropyl-(1H)-2,1,3-benzo-thiadiazin-4-(3H)-one-2,2-dioxide	HB	31/05/2025
30.	**Benzoik acid CG/ Benzoic acid EN** CAS N° 65-85-0; CIPAC N° 622	990 g/kg	benzoic acid	BA, FU, OT	31/08/2032
31.	**Beta-ciflutrin CG/ Beta-cyfluthrin EN** CAS N° 68359-37-5; CIPAC N° 482	965 g/kg	(1RS,3RS;1RS,3SR)-3- (2,2-dichlorovinyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylic acid (SR)-α-cyano- (4-fluoro-3-phenoxy-phenyl) methyl ester	IN	31/10/2020
32.	**Bifenazat CG/ Bifenazate EN** CAS N° 149877-41-8; CIPAC N° 736	≥ 950 g/kg	Isopropyl 2-(4-methoxybiphenyl-3-yl) hydrazinoformate	AC	31/07/2020
33.	**Biljno ulje – ulje uljane repice CG/ Plant oils - Rape seed oil EN** CAS N° 8002-13-9; CIPAC N° nije još dodjeljen	Ulje uljane repice je kompleks mješavina masnih kisjelina	Rape seed oil	IN	31/08/2020
34.	**Bordovska mješavina CG / Bordeaux mixture ENG** CAS N° 8011-63-0CIPAC N° 44.604	≥ 245 g/kg	Nije primjenljivo	FU	31/12/2025
35.	**Boskalid CG/ Boscalid EN** CAS N° 188425-85-6; CIPAC N° 673	≥ 960 g/kg	2-Chloro-N-(4'-chlorobiphenyl-2-yl) nicotinamide	FU	31/07/2020
36.	**Bromadiolon CG/ Bromadiolone EN** CAS N° 28772-56-7; CIPAC N° 371	≥ 970 g/kg	3-[(1RS,3RS;1RS,3SR)- 3-(4′-bromobiphenyl-4- yl)-3-hydroxy-1-phenylpropyl]-4-hydroxy-coumarin	RO	31/05/2021
37.	**Bromoksinil CG/ Bromoxynil EN** CAS N° 1689-84-5; CIPAC N° 87	970 g/kg	3,5 dibromo-4- hydroxybenzonitrile	HB	31/07/2020
38.	**Buprofezin CG/ Buprofezin EN** CAS N° 953030-84-7; CIPAC N° 681	≥ 985 g/kg	(Z)-2-tert-butylimino-3- isopropyl-5-phenyl-1,3,5- thiadiazinan-4-one	IN	31/01/2023

39.	**Carfentrazon-etil CG/ Carfentrazone-ethyl EN** CAS N° 128639-02-1 CIPAC N° 587 (carfentrazone) 587.202 (carfentrazone-ethyl)	≥ 910 g/kg	Ethyl (RS)-2-chloro-3-[2-chloro-4-fluoro-5-[4-(difluoromethyl)-4,5-dihydro-3-methyl-5-oxo1H- 1,2,4-triazol-1-yl]phenyl]propionate	HB	31/07/2033
40.	**Ciazofamid CG/ Cyazofamid EN** CAS N° 120116-88-3; CIPAC N° 653	935 g/kg	4-chloro-2cyano-N,N-dimethyl-5-P-tolylimidazole -1-sulfonamide	FU	31/07/2020
41.	**Cikloksidim CG /Cycloxydim EN** CAS No 101205-02-1 CIPAC No 510	≥ 940 g/kg	(5RS)-2-[(EZ)-1- (ethoxyimino)butyl]-3- hydroxy-5-[(3RS)-thian-3-yl]cyclohex-2-en-1-one	HB	31/05/ 2023
42.	**Cimoksanil CG/ Cymoxanil EN** CAS N° 57966-95-7; CIPAC N° 419	≥ 970 g/kg	1-[(E/Z)-2-cyano-2-methoxyiminoacetyl]-3-ethylurea	FU	31/08/2021
43.	**Cipermetrin CG/ Cypermethrin EN** CAS N° 52315-07-8 ; CIPAC N° 332	900 g/kg	(RS)-α-cyano-3 phenoxybenzyl-(1RS)-cis, trans-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2 di-methylcyclopropane carboxylate (4 isomer pairs: cis-1, cis-2, trans-3, trans-4)	IN	31/10/2020
44.	**Ciprodinil CG/ Cyprodinil EN** CAS N°121522-61-2; CIPAC N° 511	≥ 950 g/kg	(4-cyclopropyl-6-methyl-pyrimidin-2-yl)-phenyl-amine	FU	30/04/2020
45.	**Ciram CG/ Ziram EN** CAS N° 137-30-4; CIPAC N° 31	950 g/kg (FAO specifikacija) - arsenika: maximum 250 mg/kg - vode: maximum 1,5 %	Zinc bis (dimethyldithiocarbamate)	FU, RE	30/04/2020
46.	**Clonostachys rosea soj J1446 CG/ Clonostachys rosea strain J1446CG** **Referentni broj u zbirci kultura Njemačke zbirke mikroorganizama i staničnih kultura (DSMZ): DSM 921**	Nije primjenjivo Sadržaj gliotoksina: najviše 50 µg/kg tehnički čiste MCPA-e.	Nije primjenjivo	FU	31/03/2034 Mora se obratiti posebna pažnja na sledeće: -specifikaciju proizvedenog tehničkog materijala u sredstvima za zaštitu bilja, uključujući detaljan opis mogućih metabolita koji izazivaju zabrinutost, -zaštitu korisnika sredstva i radnika, uzimajući u obzir to da se smatra da mikroorganizmi mogu izazvati preosjetljivost, te obezbijeditii da uslovi upotrebe uključuju primjenu odgovarajuće lične zaštite, Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika.
47.	***Coniothyrium minitans CG/ Coniothyrium minitans EN*** Strain CON/M/91-08 (DSM 9660); CIPAC N° 614		Nije primjenljivo	FU	31/07/2032
48.	***Cydia pomonella* Granulovirus *CG / Cydia pomonella* Granulovirus EN**	Kontaminirajući mikroorganizmi (*Bacillus cereus*) < 1 × 106 CFU/g	Nije primjenljivo	IN	30/04/2020
49.	**Daminozid CG/ Daminozide EN** CAS N° 1596-84-5; CIPAC N° 330	990 g/kg Nečistoće: - N-nitrosodimethylamine: ne više od 2,0 mg/kg - 1,1-dimethylhydrazide: ne više od 30 mg/kg	N-dimethylaminosuccinamic acid	PG	31/10/2020
50.	**Dazomet CG/ Dazomet EN** CAS N° 533-74-4; CIPAC N° 146	≥ 950 g/kg	3,5-dimethyl-1,3,5-thiadiazinane-2-thione or tetrahydro-3,5-dimethyl-1,3,5-thiadiazine-2-thione	NE, FU,HB, ST	31/05/2023
51.	**Deltametrin CG/ Deltamethrin EN** CAS N° 52918-63-5; CIPAC N° 333	980 g/kg	(S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (1R,3R)-3-(2,2-dibromovinyl)-2,2-dimethylcyclopropane carboxylate	IN	31/10/2020
52.	**Difenokonazol CG/ Difenoconazole EN** CAS N° 119446-68-3; CIPAC N° 687	≥ 940 g/kg	3-chloro-4-[(2RS,4RS;2RS,4SR)-4-methyl-2-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl)-1,3-dioxolan-2-yl]phenyl4-chlorophenyl ether	FU	31/12/2020
53.	**Diflubenzuron CG/ Diflubenzuron EN** CAS N° 35367-38-5; CIPAC N° 339	≥ 950 g/kg Nečistoća: max. 0,03 g/kg 4-chloroaniline	*1-(4-chlorophenyl)-3-(2,6-difluorobenzoyl)urea*	IN	31/12/2020
54.	**Diflufenikan CG/ Diflufenican EN** CAS N° 83164-33-4; CIPAC N° 462	≥ 970 g/kg	2′,4′-difluoro-2-(α,α,α-trifluoro-mtolyloxy)nicotinanilide	HB	31/12/2020
55.	**Dihlorprop-P CG/ Dichlorprop-P EN** CAS N° 15165-67-0; CIPAC N° 476	≥ 900 g/kg	(R)-2-(2,4-dichlorophenoxy)propanoic acid	HB	30/04/2020
56.	**Dikamba CG/ Dicamba EN** CAS N° 1918-00-9; CIPAC N° 85	≥ 850 g/kg	3,6-dichloro-2-methoxybenzoic acid	HB	31/12/2020
57.	**Dimetenamid-p CG / Dimethenamid-p EN** CAS N° 163515-14-8; CIPAC N°638	890 g/kg (prelimenarno) ≥ 930 g/kg Sledeća nečistoća izaziva zabrinutost u toksikološkom smislu i ne smije prelaziti sljedeću granicu u tehničkom materijalu: 1,1,1,2-tetrakloretan (TCE): ≤ 1,0 g/kg	S-2-chloro-N-(2,4-dimethyl-3-thienyl)-N-(2-methoxy-1-methylethyl)-acetamide	HB	31/08/2034 Posebna pažnja mora se obratiti na sledeće: -zaštitu operateraa i radnika tako da uslovi upotrebe po potrebi uključuju primjenu odgovarajuće lične zaštitne opreme, -zaštitu podzemnih voda, posebno u pogledu metabolita dimetenamida-P, -zaštitu vodenih organizama i malih sisara biljojeda. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika.
58.	**Dimetoat CG/ Dimethoate EN** CAS N°60-51-5**;** CIPAC N° 59	≥ 950 g/kg Nečistoća: - omethoate: ne više od 2 g/kg - isodimethoate: ne više od 3 g/kg	*O*,*O*-Dimethyl-*S*-(*N*-methy-lcarbamoylmethyl) phosphorodithioate; 2-Dimethoxy-phosphinothioylthio-*N*-methylacetamide	IN, AC	31/12/2020 osim za višnje i trešnje
59.	**Dimetomorf CG/ Dimethomorph EN** CAS N°110488-70-5**;** CIPAC N°483	≥ 965 g/kg	(*E*,*Z*) 4-[3-(4-chlorophenyl)-3-(3,4 dimethoxyphenyl)acryloyl]morpholine	FU	31/07/2020
60.	**Dimokistrobin CG/ Dimoxystrobin EN** CAS N° 149961-52-4; CIPAC N° 739	≥ 980 g/kg	(E)-o-(2,5-dimethylphenoxymethyl)-2-methoxyimino-N-methylphenylacetamide	FU	31/01/2021
61.	**Ditianon CG/ Dithianon EN** CAS N° 3347-22-6; CIPAC N° 153	≥ 930 g/kg	5,10-dihydro-5,10- dioxonaphtho[2,3-b]-1,4- dithiine-2,3-dicarbonitrile	FU	31/05/2024
62.	**Dodin CG/ Dodine EN** CAS N° 2439-10-3; CIPAC N° 101	≥ 950 g/kg	1-dodecyl-guanidinium acetate	FU	31/05/2024

63.	**Epoksikonazol CG/ Epoxiconazole EN** CAS N° 135319-73-2 (nekad 106325-08-0); CIPAC N° 609	≥ 920 g/kg	2RS, 3SR)-1-[3-(2-chlorophenyl)-2,3-epoxy-2-(4-fluorophenyl)propyl]-1H-1.2,4-triazole	FU	30/04/2020
64.	**Esfenvalerate CG/ Esfenvalerate EN** CAS N° 66230-04-4; CIPAC N° 481	830 g/kg	(S)-α-Cyano-3-phenoxybenzyl-(S)-2-(4-chlorophenyl)-3- methylbutyrate	IN	31/12/2022
65.	**Etefon CG/ Ethephon EN** CAS N° 16672-87-0; CIPAC N° 373	≥ 910 g/kg (technical material — TC) Fabričke nečistoće MEPHA (Mono 2-chloroethyl ester, 2-chloroethyl phosphonic acid) i 1,2-Dichloroethane predstavljaju toksikološki rizik i ne smiju preći 20 g/kg odnosno 0,5 g/kg u proizvodu.	2-chloroethylphosphonic acid	PG	31/07/2020
66.	**Etofumesat CG/ Ethofumesate EN** CAS N° 26225-79-6; CIPAC N° 233	960 g/kg	(±)-2-ethoxy-2,3-dihydro-3,3-dimethylbenzofuran-5-ylmethanesulfonate	HB	31/10/2031
67.	**Famoksadon CG/ Famoxadone EN** CAS N° 131807-57-3; CIPAC N°594	960 g/kg	3-anilino-5-methyl-5-(4-pheno-xyphenyl)-1,3-oxazolidine-2,4-dione	FU	30/06/2020
68.	**Fenamifos CG/ Fenamiphos EN** CAS N° 22224-92-6; CIPAC N° 692	≥ 940 g/kg	(*RS*)-ethyl 4-methylthio-m-tolyl isopropylphosphoramidate	NE	31/07/2020
69.	**Fenazakvin CG/ Fenazaquin EN** CAS N° 120928-09-8; CIPAC N° 693	≥ 975 g/kg	4-tert-butylphenethyl quinazolin-4-yl ether	IN, AC	31/05/2023 Primjenjivati samo u zatvorenom prostoru
70.	**Fenbukonazol CG/ Fenbuconazole EN** CAS Nº 114369-43-6; CIPAC Nº 694	≥ 965 g/kg	(R,S)4-(4-chlorophenyl)-2-phenyl-2-(1H-1,2,4-triazol-1 ylmethyl)butyronitrile	FU	30/04/2021
71.	**Fenheksamid CG/ Fenhexamid EN** CAS N° 126833-17-8; CIPAC N° 603	≥ 950 g/kg	N-(2,3-dichloro-4-hydroxyphenyl)-1-methylcyclohexanecarboxamide	FU	31/12/2030
72.	**Fenmedifam CG/ Phenmedipham EN** CAS N° 13684-63-4; CIPAC N° 77	Min. 970 g/kg	Methyl 3-(3-methylcarbaniloyloxy)carbanilate; 3-methoxycarbonylaminophenyl 3´-methylcarbanilate	HB	31/07/2020
73.	**Fenoksaprop-P CG/ Fenoxaprop-P EN** CAS N° 113158-40-0; CIPAC N° 484	≥ 920 g/kg	(R)-2[4-[(6-chloro-2-benzoxazolyl)oxy]-phenoxy]-propanoic acid	HB	31/12/2020
74.	**Fenoksikarb CG/ Fenoxycarb EN** CAS Nº 79127-80-3; CIPAC Nº 425	≥ 970 g/kg Nečistoća:Toluene: max. 1 g/kg	Ethyl 2-(4-phenoxyphenoxy) ethyl carbamate	IN	31/05/2021
75.	**Fenpiroksimat CG/ Fenpyroximate EN** CAS N° 134098-61-6; CIPAC N° 695	> 960 g/kg	tert-butyl (E)-alpha-(1,3-dimethyl-5-phenoxypyrazol- 4-ylmethyleneamino-oxy)-ptoluate	AC	30/04/2020
76.	**Ferik fosfat CG/ Ferric phosphate EN** CAS N° 10045-86-0; CIPAC N°629	990 g/kg	Ferric Phosphate	MO	31/12/2030
77.	**Flazasulfuron CG/ Flazasulfuron EN** CAS N° 104040-78-0; CIPAC N° 595	940 g/kg	1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-(3-trifluoromethyl-2-pyridylsulphonyl)urea	HB	31/07/2032
78.	**Florasulam CG/ Florasulam EN** CAS N° 145701-23-1; CIPAC N°616	970 g/kg	2', 6', 8-Trifluoro-5-methoxy-[1,2,4]-triazolo [1,5-c] pyrimidine-2-sulfonanilide	HB	31/12/2030
79.	**Florpirauksifen-benzil/Florpyrauxifen-benzyl EN** **CAS No: 1390661-72-9** **CIPAC No: 990.227**	≥ 920 g/kg Nečistoća toluen ne smije prelaziti 3 g/kg u tehničkom materijalu.	benzyl 4-amino-3-chloro-6-(4-chloro-2-fluoro-3-methoxyphenyl)-5-fluoropyridine-2-carboxylate	IT	24/07/2029 mora se obratiti posebna pažnja na sledeće: -zaštita vodenog bilja i kopnenog bilja koje ne pripada ciljnoj grupi. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika, npr. zaštitne zone i/ili upotreba prskalica koje smanjuju zanošenje prilikom prskanja.
80.	**Fluazifop-P CG/ Fluazifop-P EN** CAS No 83066-88-0 (fluazifop-P); CIPAC No 467 (fluazifop-P)	≥ 900 g/kg in fluazifop- P-butyl Nečistoća 2-chloro-5- (trifluoro-methyl) pyridine mne smije prelaziti 1,5 g/kg u proizvedenom materijalu.	(R)-2-{4-[5- (trifluoromethyl)- 2-pyridyloxy]phenoxy} propionic acid (fluazifop-P)	HB	31/12/2023
81.	**Fluazinam CG/ Fluazinam EN** CAS Nº 79622-59-6; CIPAC Nº 521	≥ 960 g/kg Nečistoće: 5-chloro-N-(3-chloro- 5-trifluoromethyl-2- pyridyl)-α,α,α-trifluoro- 4,6-dinitro-o-toluidine — ne više od 2 g/kg	3-chloro-N-(3-chloro-5-trifluoromethyl-2-pyridyl)- α,α,α-trifluoro-2, 6-dinitro- p-toluidine	FU	28/02/2021
82.	**Fludioksonil CG/ Fludioxonil EN** CAS N° 131341-86-1; CIPAC N° 522	950 g/kg	4-(2,2-difluoro-1,3-benzodioxol-4-yl)-1Hpyrrole-3-carbonitrile	FU	31/10/2020
83.	**Flufenacet CG/ Flufenacet EN** CAS N° 142459-58-3 ; CIPAC N°588	950 g/kg	(N-(4-Fluoro-phenyl)-N-isopropyl-2-(5-trifluoromethyl-[1,3,4]thiodiazol-2-yloxy)-acetamide	HB	31/10/2020
84.	**Flumioksazin CG/ Flumioxazin EN** CAS N° 103361-09-7; CIPAC N°578	960 g/kg	N-(7-fluoro-3,4-dihydro-3-oxo-4-prop-2-ynyl-2H-1,4-benzoxazin-6-yl)cyclohex-1-ene-1,2-dicarboximide	HB	30/06/2020
85.	**Fluopikolid CG / Fluopicolide EN** CAS N° 239110-15-7; CIPAC N° 787	≥ 970 g/kg Nečistoća toluena ne smije premašiti u proizvodima 3 g/kg	2,6-dichloro-N-[3-chloro- 5-(trifluoromethyl)-2-pyridylmethyl]benzamide	FU	31/05/2023
86.	**Fluroksipir CG/ Fluroxypyr EN** CAS N° 69377-81-7; CIPAC N° 431	≥ 950 g/kg (fluroxypyr-meptyl)	4-amino-3,5-dichloro-6-fluoro-2-pyridyloxyacetic acid	HB	31/12/2024
87.	**Flutianil CG/Flutianil EN** CAS No [958647-10-4] CIPAC No 835	≥ 985 g/kg	(*Z*)-[3-(2-methoxyphenyl)-1,3-thiazolidin-2-ylidene](α,α,α,4-tetrafluoro-*m*-tolylthio)acetonitrile	FU	14 April 2029 posebnu pažnju obratiti na: - zaštita opratera i radnika, - rizik za vodene organizme, - rizik od podzemne vode od metabolita, ako se supstanca primenjuje u osjetljivom zemljištu ili klimatskim uslovima. Uslovi korišćenja uključuju mere ublažavanja rizika, gde je to neophodno.
88.	**Flutriafol CG/ Flutriafol EN** CAS N° 76674-21-0; CIPAC N° 436	≥ 920 g/kg (racemate) Bitne nečistoće: - dimethyl sulphate: maximalni sadržaj 0,1g/kg - dimethylformamide: maximalni sadržaj 1 g/kg	(RS)-2,4′-difluoro-α-(1H-1,2,4- triazol-1-ylmethyl)benzhydryl alcohol	FU	31/05/2024

		- methanol: maximalni sadržaj 1g/kg			
89.	**Folpet CG/ Folpet EN** CAS N° 133-07-3; CIPAC N° 75	≥ 940 g/kg Nečistoće: - perchloromethylmercaptan (R005406): ne više od 3,5 g/kg - carbon tetrachloride ne više od 4 g/kg	N-(trichloromethylthio)phthalimide	FU	31/07/2020
90.	**Foramsulfuron CG/ Foramsulfuron EN** CAS N° 173159-57-4; CIPAC N° 659	940 g/kg	1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-(2-dimethylcarbamoyl-5-formamidophenylsulfonyl)urea	HB	31/07/2020
91.	**Forhlorfenuron CG/ Forchlorfenuron EN** CAS N° 68157-60-8; CIPAC N° 633	≥ 978 g/kg	1-(2-chloro-4-pyridinyl)-3-phenylurea	PG	31/01/2033
92.	**Formetanat CG/ Formetanate EN** CAS N°23422-53-9; CIPAC N° 697	≥ 910 g/kg	3-dimethylaminomethyleneaminophenyl methylcarbamate	IN, AC	31/07/2020
93.	**Fosetil CG/ Fosetyl EN** CAS N°15845-66-6; CIPAC N°384	≥ 960 g/kg (u obliku fosetyl-Al)	Ethyl hydrogen phosphonate	FU	30/04/2020
94.	**Fosmet CG/ Phosmet EN** CAS N°732-11-6; CIPAC N° 318	≥ 950 g/kg Nečistoće: - phosmet oxon: ne više od 0,8 g/kg - iso phosmet: ne više od 0,4 g/kg	O,O-dimethyl S-phthalimidomethyl phosphorodithioate; N- (dimethoxyphosphinothioylthiome-thyl) phatalimide	IN	31/07/2020
95.	**Fostiazat CG/ Fosthiazate EN** CAS N° 98886-44-3 ; CIPAC N°585	930 g/kg	(RS)-S-sec-butyl O-ethyl 2-oxo-1,3-thiazolidin-3-ylphosphonothioate	NE	31/10/2020
96.	**Glifosat CG/ Glyphosate EN** CAS N° 1071-83-6 ; CIPAC N° 284	950 g/kg	N-(phosphonomethyl)-glycin	HB	15/12/2022
97.	***Gliocladium catenulatum CG/ Gliocladium catenulatum EN*** Strain: J1446 culture collection N° DSM 9212 CIPAC N° Nije dodijeljen		Nije primjenljivo	FU	31/03/2034
98.	**Haloksifop-P CG/ Haloxyfop-P EN** CAS No: Acid: 95977-29-0 Ester: 72619-32-0/ CIPAC No: Acid: 526 Ester: 526.201	≥ 940 g/kg (Haloxyfop-P-methyl ester)	Acid: (R)-2-[4-(3-chloro-5- trifluoromethyl-2- pyridyloxy)phenoxy]propanoic acid Ester: Methyl(R)-2-{4-[3-chloro-5-(trifluoromethyl)-2 pyridyloxy]phenoxy}propionate	HB	31/12/2023
99.	**Heksitiazoks CG/ Hexythiazox EN** CAS N° 78587-05-0; CIPAC N° 439	≥ 976 g/kg (1:1 mixture of (4R, 5R) i (4S, 5S))	(4RS,5RS)-5-(4-chlorophenyl)-N-cyclohexyl-4- methyl-2-oxo-1,3-thiazolidine-3-carboxamide	AC. IN	31/05/2024
100.	**Hlorotoluron CG/ Chlorotoluron EN** CAS N° 15545-48-9; CIPAC N° 217	975 g/kg	3-(3-chloro-p-tolyl)-1,1-dimethylurea	HB	31/10/2020
101.	**Hlorpirifos CG/ Chlorpyrifos EN** CAS N° 2921-88-2; CIPAC N° 221	≥ 970 g/kg Nečitoća O,O,O,O-tetraethyl dithiopyrophosphate (Sulfotep) predstavlja toksikološki rizik i maksimalna odobrena količina je 3 g/kg.	O,O-diethyl-O-3,5,6-trichloro-2-pyridyl phosphorothioate	IN, AC	16/04/2020 A za bilje koje nije hrane do 31/12/2020
102.	**Hlorpirifos-metil CG/ Chlorpyrifos-methyl EN** CAS N° 5598-13-0; CIPAC N° 486	≥ 960 g/kg Nečistoće O,O,O,O-tetramethyl dithiopyrophosphate (Sulfotemp) i OOO-trimethyl-O-(3,5,6-trichloro-2-pyridinyl) diphosphorodithioate (Sulfotemp - ester) predstavljaju toksikološki rizik i maksimalna odobrena količina za svaku komponentu je 5 g/kg	O,O-dimethyl-O-3,5,6-trichloro-2-pyridyl phosphorothioate	IN, AC	16/04/2020 A za bilje koje nije hrane do 31/12/2020
103.	**Hlorprofam CG/ Chlorpropham EN** CAS N° 101-21-3; CIPAC N° 43	975 g/kg	Isopropyl 3-chlorophenylcarbamate	PG, HB	31/12/2020
104.	**Imazalil CG/ Imazalil EN** CAS N° 73790-28-0, 35554-44-0; CIPAC N° 335	≥ 950 g/kg	(±)-1-(β-allyloxy-2,4-dichlorophenyle-thyl) imidazole or (±)-allyl 1-(2,4-dich-lorophenyl)-2-imidazol-1-ylethyl ether	FU	31/12/2024
105.	**Imazamoks CG/ Imazamox EN** CAS N° 114311-32-9; CIPAC N° 619	950 g/kg	(±)-2-(4-isopropyl-4-methyl-5-oxo-2-imidazolin-2-yl)- 5-(methoxymethyl) nicotinic acid	HB	31/10/2024
106.	**Imidakloprid CG/ Imidacloprid EN** CAS N° 138261-41-3; CIPAC N° 582	≥ 970 g/kg	(E)-1-(6-Chloro-3-pyridinylmethyl)-N-nitroimidazolidin-2-ylideneamine	IN	31/07/2022 Primjenjivati samo u zaštićenom prostoru ili za tretiranje sjemena namijenjenog upotrebi samo u zaštićenom prostoru. Usjev dobijen na taj način mora ostati u zaštićenom prostoru tokom cijelog svog životnog vijeka. Posebnu pažnju obratiti na sledeće: (a) rizik za pčele i bumbare koji su pušteni za oprašivanje u zaštićenom prostoru; (b) uticaj na vodene organizme; (c) izloženost pčela zbog dodira sa nečistom vodom iz zaštićenog prostora. Potrebno je osigurati da se tretiranje sjemena obavlja samo u profesionalnim objektima za tretiranje sjemena. U tim se objektima moraju primjenjivati najbolje dostupne tehnike kako bi se smanjila mogućnost ispuštanja prašine tokom primjene na sjeme, skladištenja i prevoza.
107.	**Indoksakarb CG/ Indoxacarb EN** CAS N° 173584-44-6; CIPAC N° 612	≥ 628 g/kg indoxacarb	(S)-7-chloro-3-[methoxycarbonyl-(4-trifluoromethoxy-phenyl)-carbamoyl]-2,5-dihydro-indeno[1,2-e][1,3,4]oxadiazine-4a(3H)-carboxylic acid methyl ester	IN	31/10/2020
108.	**Iprovalikarb CG/ Iprovalicarb EN** CAS N° 140923-17-7; CIPAC N°620	950 g/kg	{2-Methyl-1-[1-(4-methylphenyl)ethylcarbonyl]propyl}-carbamic acid isopropylester	FU	31/03/2031
109.	**Isoksaflutol CG/ Isoxaflutole EN** CAS N° 141112-29-0; CIPAC N°575	950 g/kg ≥ 972 g/kg	5-cyclopropyl-4-(2-methylsulfonyl-4-trifluoromethylbenzoyl) isoxazole (5-cyclopropyl-1,2-oxazol-4-yl)(α,α,α-	HB	31/07/2034 . mora se obratiti posebna pažnja na sledeće:

			trifluoro-2-mesyl-p-tolyl)methanone		– zaštitu podzemnih voda ako se aktivna supstanca primjenjuje u područjima s osjetljivim zemljištem i/ili nepovoljnim klimatskim uslovima; – zaštitu vodenih organizama, divljih sisara i neciljnog kopnenog bilja. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika.
110.	**Jodosulfuron CG/Iodosulfuron EN** CAS N° 185119-76-0 (parent) 144550-36-7 (iodosulfuron-methyl-sodium) ; CIPAC N° 634 (parent) 634.501 (iodosulfuronmethyl)	910 g/kg	4-iodo-2-[3-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl)-ureidosulfonyl]benzoate	HB	31/03/2032
111.	**Kaptan CG/ Captan EN** CAS N° 133-06-02 ; CIPAC N° 40	≥ 910 g/kg nečistoće: - perchloromethylmercaptan (R005406): ne više od 5 g/kg - folpet: ne više od 10 g/kg - carbon tetrachloride: ne više od 0,01 g/kg	N-(trichloromethylthio)cyclohex-4-ene-1,2-dicarboximide	FU	31/07/2020
112.	**Karfentrazon etil CG/ Carfentrazone ethyl EN** CAS N° 128639-02.1; CIPAC N° 587	900 g/kg	Methyl (E)-methoxyimino-{(E)-a RS[Ethyl 2-chloro-3-⟨2-chloro-4-fluoro-[4-(difluoromethyl)-4,5-dihydro-3-methyl-5oxo-1H 1,2,4-triazol-1-yl]phenyl⟩propanoate]	HB	31/07/2033
113.	**Kletodim CG/ Clethodim EN** CAS N° 99129-21-2; CIPAC N° 508	≥ 930 g/kg Nečistoće: toluene max. 4 g/kg	(5RS)-2-{(1EZ)-1-[(2E)-3-chloroallyloxyimino]propyl}-5-[(2RS)-2-(ethylthio)propyl]- 3-hydroxycyclohex-2-en-1- one	HB	31/05/2023
114.	**Klodinafop CG/ Clodinafop EN** CAS N°114420-56-3; CIPAC N°683	≥ 950 g/kg (u obliku clodinafop-propargyl)	(R)-2-[4-(5-chloro-3-fluoro- 2 pyridyloxy)-phenoxy]-propionic acid	HB	30/04/2020
115.	**Klomazon CG/ Clomazone EN** CAS N° 81777-89-1; CIPAC N° 509	960 g/kg	S-benzyl dipropyl (thiocarbamat)	HB	31/10/2020
116.	**Klopiralid CG/ Clopyralid EN** CAS N° 1702-17-6; CIPAC N° 455	≥ 950 g/kg	3,6-dichloropyridine-2-carboxylic acid	HB	30/04/2020
117.	**Kresoksim-metil CG/ Kresoxim-methyl EN** CAS N°143390-89-0; CIPAC N° 568	≥ 910 g/kg - methanol: max. 5 g/kg - methyl chloride: max. 1 g/kg - toluene: max. 1 g/kg	Methyl (E)-2-methoxyimino-2-[2-(o-tolyloxymethyl) phenyl]acetate	FU	31/12/2024
118.	**Kvizalofop-P CG/ Quizalofop-P EN**				
	Quizalofop-P-ethyl CAS No 100646-51-3; CIPAC No 641.202	≥ 950 g/kg	ethyl (R)-2-[4-(6-chloroquinoxalin-2-yloxy)phenoxy]propionate	HB	30/11/2021
	Quizalofop-P-tefuryl CAS No 119738-06-6; CIPAC No 641.226	≥ 795 g/kg	(RS)-Tetrahydrofurfuryl (R)-2-[4-(6-chloroquinoxalin-2-yloxy)phenoxy]propionate	HB	30/11/2021
119.	**Lambda-cihalotrin CG/ Lambda-Cyhalothrin EN** CAS N° 91465-08-6; CIPAC N° 463	810 g/kg	A 1:1 mixture of: (S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (Z)-(1R,3R)-3-(2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate, I (R)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (Z)-(1S,3S)-3-(2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl)-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate	IN	31/03/2023
120.	**Laminarin CG/ Laminarin EN** CAS N° 9008-22-4 ; CIPAC N° 671	≥ 860 g/kg suve materije	(1→3)-β-D-glucan (according to IUPAC-IUB Joint Commission on Biochemical Nomenclature)	El	28/02/2033
121.	**Magnesium fosfid CG/ Magnesium phosphide EN** CAS N° 12057-74-8; CIPAC N° 228	≥ 880 g/kg	Magnesium phosphide	IN, RO	30/04/2022
122.	**Malation CG/ Malathion EN** CAS N° 121-75-5; CIPAC N° 12	≥ 950 g/kg Nečistoće: Isomalathion: ne više od 2 g/kg	diethyl (dimethoxyphosphinothioylthio)succinate or S-1,2-bis(ethoxycarbonyl)ethyl O,O-dimethyl phosphorodithioate racemate	IN, AC	30/04/2022 Dopušten za upotrebu samo kao insekticid u staklenicima s trajnom konstrukcijom. Dopušten je samo za profesionalnu uporabu. Posebnu pažnju obratiti na sledeće: (a) ispuštanje iz zaštićenog prostora kondenzovane vode, vode koja se sliva , zemljišta i vještačkih supstrata kako bi se spriječio rizik za vodene organizme i druge organizme koji ne pripadaju ciljanoj grupi; (b) zaštitu kolonija oprašivača namjerno postavljenih u zaštićeni prostor; (c) zaštitu opertera i radnika tako da uslovi upotrebe po potrebi uključuju primjenu odgovarajuće lične zaštitne opreme; (d) zaštitu potrošača u slučaju prerađenih proizvoda.
123.	**Maleik hidrazid CG/ Maleic hydrazide EN** CAS N° 123-33-1; CIPAC N° 310	940 g/kg	6-hydroxy-2H-pyridazin-3-one	PG	31/10/2032
124.	**Mandipropamid CG/ Mandipropamid EN** CAS N° 374726-62-2; CIPAC N° nije još dodjeljen		2-(4-chloro-phenyl)-N-[2-(3-methoxy-4-prop-2-ynyloxy-phenyl)-ethyl]-2-prop-2-ynyloxy-acetamide	FU	31/07/2023
125.	**Mankozeb CG/ Mancozeb EN** CAS N° 8018-01-7 (nekad 8065-67-5)**;** CIPAC N°34	≥ 800 g/kg Fabričke nečistoće ethylene Thiourea predstavljaju toksikološku rizik i ne smiju preći 0,5% sadržaja mankozeba.	Manganese ethylenebis (dithiocarba-mate) (polymeric) complex with zinc salt	FU	31/01/2021
126.	**Masne kisjeline C7 to C20 CG/ Fatty acids C7 to C20 EN** CAS No	≥ 889 g/kg (Pelargonic Acid) ≥ 838 g/kg fatty acids ≥ 99 % fatty acid methyl esters	Nonanoic acid Caprylic Acid, Pelargonic Acid, Capric Acid, Lauric Acid, Oleic Acid (ISO in each case)	IN, AC, HB, PG	31/08/2020

	112-05-0 (Pelargonic Acid) 67701-09-1 (Fatty acids C7-C18 i C18 unsaturated potassium salts) 124-07-2 (Caprylic Acid) 334-48-5 (Capric Acid) 143-07-7 (Lauric Acid) 112-80-1 (Oleic Acid) 85566-26-3 (Fatty acids C8-C10 Methyl esters) 111-11-5 (Methyl octanoate) 110-42-9 (Methyl decanoate) CIPAC nije dodijeljen CIPAC N° 8146 (Fatty acids C7-C18 and C18 unsaturated potassium salts)		Octanoic Acid, Nonanoic Acid, Decanoic Acid, Dodecanoic Acid, cis-9- Octadecenoic Acid (IUPAC in each case) Fatty acids, C7-C10, Me esters		
127.	**MCPA CG/ MCPA EN** CAS N° 94-74-6**;** CIPAC N° 2	≥ 930 g/kg	4-chloro-o-tolyloxyacetic acid	HB	31/10/2020
128.	**MCPB CG/ MCPB EN** CAS N° 94-81-5; CIPAC N° 50	≥ 920 g/kg	4-(4-chloro-o-tolyloxy)butyric acid	HB	31/10/2020
129.	**Mekoprop-P CG/ Mecoprop-P EN** CAS N° 16484-77-8; CIPAC N° 475	860 g/kg	(R)-2-(4-chloro-o-tolyloxy)-propionic acid	HB	31/01/2021
130.	**Mepanipirim CG/ Mepanipyrim EN** CAS N° 110235-47-7; CIPAC N° 611	960 g/kg	N-(4-methyl-6-prop-1-ynylpyrimidin-2-yl)aniline	FU	30/04/2020
131.	**Mesosulfuron CG/ Mesosulfuron EN** CAS N° 400852-66-6 ; CIPAC N° 441	930 g/kg	2-[(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoyl)sulfamoyl]-α-(methanesulfonamido)-*p*-toluic acid	HB	30/06/2032
132.	**Mesotrion CG/ Mesotrione EN** CAS N° 104206-8 ; CIPAC N° 625	920 g/kg Fabričke nečistoće 1-cyano-6-(methylsulfonyl)-7-nitro-9H-xanthen-9-one predstavljaju toksikološki rizik i moraju biti ispod 0.0002 % (w/w) u proizvodu.	2-(4-mesyl-2-nitrobenzoyl) cyclohexane -1,3-dione	HB	31/05/2032
133.	**Metalaksil CG/ Metalaxyl EN** CAS N° 57837-19-1; CIPAC N°365	950 g/kg Nečistoća 2,6-dimethyl-aniline predstavlja toksikološki rizik i ne smije preći 1 g/kg.	Methyl N-(methoxyacetyl)-N-(2,6-xylyl)-DL-alaninate	FU	30/06/2023
134.	**Metalaksil-M CG/ Metalaxyl-M EN** CAS N° 70630-17-0; CIPAC N°580	910 g/kg	Methyl (R)-2-{[(2,6-dimethylphenyl)methoxyacetyl] amino} propionate	FU	30/06/2020
135.	**Metaldehid CG/ Metaldehyde EN** CAS N° 108-62-3 (tetramer) 9002-91-9 (homopolymer); CIPAC N° 62	≥ 985 g/kg acetaldehyde max. 1,5 g/kg	r-2, c-4, c-6, c-8-tetramethyl-1,3,5,7-tetroxocane	MO	31/05/2023
136.	**Metamitron CG/ Metamitron EN** CAS N° 41394-05-2; CIPAC N° 381	≥ 960 g/kg	4-amino-4,5-dihydro-3-methyl-6-phenyl-1,2,4-triazin-5-one	HB	31/08/2022
137.	**Metiokarb CG/ Methiocarb EN** CAS N°2032-65-7; CIPAC N° 165	≥ 980 g/kg	4-methylthio-3,5-xylyl methylcarbamate	IN, MO, RE	31/07/2020
138.	**Metiram CG/ Metiram EN** CAS N° 9006-42-2; CIPAC N° 478	≥ 840 g/kg Fabrička nečistoća ethylene thiourea predstavlja toksikološki rizik i ne smije preći 0,5 %sadržaja metirama.	Zinc ammoniate ethylenebis(dithiocarbamate) – poly[ethylenebis(thiuramdisulfide)]	FU	31/01/2021
139.	**Metkonazol CG/ Metconazole EN** CAS N°125116-23-6; CIPAC N°706	≥ 940 g/kg (cis- trans isomera)	(*1RS,5RS:1RS,5SR*)-5-(4-chlorobenzyl)-2,2-dimethyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1- ylmethyl)cyclopentanol	FU, PG	30/04/2020
140.	**Metoksifenozid CG/ Methoxyfenozide EN** CAS N° 161050-58-4; CIPAC N°656	≥ 970 g/kg Sledeće nečistoće ne smiju prelaziti sledeće nivoe u tehničkom materijalu: Tert-butilhidrazin < 0,001 g/kg RH-116267 < 2 g/kg	N-tert-Butyl-N'-(3-methoxy-o-toluoyl)-3,5-xylohydrazide	IN	31/03/2026 Dozvoljena je samo upotreba u zaštićenom prostoru. Posebnu pažnju obratiti na: -zaštitu podzemnih voda kada se supstanca primenjuje u regionima sa ranjivim zemljišnim i / ili klimatskim uslovima; -rizik od nakupljanja u zemljištu; -zaštitu neciljnih člankonožaca, prebivališta sedimenata i vodenih organizama; Uslovi korišćenja uključuju mjere ublažavanja rizika, gdje je to neophodno.
141.	**Metrafenon CG/ Metrafenone EN** CAS N° 220899-03-6; CIPAC N° 752	≥ 940 g/kg	3'-bromo-2,3,4,6'-tetramethoxy-2',6-dimethylbenzophenone	FU	30/04/2020
142.	**Metribuzin CG/ Metribuzin EN** CAS N°21087-64-9; CIPAC N° 283	≥ 910 g/kg	4-amino-6-tert-butyl-3-methylthio-1,2,4-triazin-5(4H)-one	HB	31/07/2020
143.	**Metsulfuron metil CG/ Metsulfuron methyl EN** CAS N° 74223-64-6; CIPAC N° nije dostupan	960 g/kg	Methyl 2-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5,-triazin-2-ylcarbamoylsulfamoyl) benzoate	HB	31/03/2023
144.	**Miklobutanil CG/ Myclobutanil EN** CAS N° 88671-89-0; CIPAC N° 442	≥ 925 g/kg Nečistoća 1-methyl-pyrrolidin-2-one ne smije preći 1g/kg u proizvodu.	2-*p*-chlorophenyl-2-(1*H*-1,2,4-triazol-1-ylmethyl)hexanenitrile; 2-(4-chlorophenyl)-2-(1*H*-1,2,4-triazol-1-ylmethyl)hexanenitrile	FU	31/05/2021
145.	**Milbemektin CG/ Milbemectin EN** Milbemectin je mješavina $M.A_3$ i $M.A_4$ CAS N° $M.A_3$:51596-10-2 $M.A_4$: 51596-11-3 CIPAC N° 660	≥ 950 g/kg	$M.A_3$: (10E,14E,16E,22Z)-(1R,4S,5'S,6R,6'R,8R,13R,20R,21R,24S)-21,24-dihydroxy-5',6',11,13,22-pentamethyl-3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.$1^{4.8}$.$0^{20,24}$] pentacosa-10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-tetrahydropyran-2-one $M.A_4$: (10E,14E,16E,22Z)-(1R,4S,5'S,6R,6'R,8R,13R,20R,21R,24S)-6'-ethyl-21,24-dihydroxy-5',11,13,22-tetramethyl-3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1. $1^{4.8}0^{20,24}$] pentacosa-10,14,16,22-tetraene-6-spiro-2'-tetrahydropyran-2-one	IN	31/07/2020
146.	**Mineralna ulja CG/ Paraffin oil** CAS N° 64742-46-7; CAS N° 72623-86-0; CAS N° 8042-47-5; CAS N° 97862-82-3 CIPAC N° Nije određen	Evropska farmakopeja 6.0	paraffin oil	IN, AC	31/12/2020

147.	**Nikosulfuron CG/ Nicosulfuron EN** CAS N° 111991-09-4; CIPAC N° 709	≥ 930 g/kg	2-[(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoyl)sulfamoyl]-N,Ndimethylnicotinamide ili 1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-(3-dimethylcarbamoyl-2-pyridylsulfonyl)urea	HB	31/12/2020
148.	**Oksamil CG/ Oxamyl EN** CAS N°23135-22-0**;** CIPAC N°342	970 g/kg	N,N-dimethyl-2-methylcarbamoyloxyimino-2-(methylthio) acetamide	IN, NE	31/01/2021
149.	**Oksiflurofen CG/ Oxyfluorfen EN** CAS No 42874-03-3 CIPAC No 538	≥ 970 g/kg Nečistoće: N,N-dimethylnitrosamine: ne više od 50 µg/kg	2-chloro-α,α,α-trifluoro- *p*-tolyl 3-ethoxy-4-nitrophenyl ether	HB	31/12/2024
150.	***Paecilomyces fumosoroseus CG / Paecilomyces fumosoroseus EN*** strain FE 9901 Collection broj: USDA-ARS collection of Entomopathogenic Fungal Cultures U.S. Plant Soil i Nutrition laboratory. New York. Accession No ARSEF 4490	Minimum 1,0 × 109 CFU/g Maximum 3,0 × 109 CFU/g	Nije primjenljiv	FU	30/09/2023
151.	**Pendimetalin CG/ Pendimethalin EN** CAS N° 40487-42-1; CIPAC N° 357	900 g/kg	N-(1-ethylpropyl)-2,6-dinitro-3.4-xylidene	HB	31/08/2024
152.	**Penkonazol CG/ Penconazole EN** CAS N° 66246-88-6 ; CIPAC N° 446	≥ 950 g/kg	1-(2,4-dichloro-b-propylphenethyl)-1H-1,2,4-triazole	FU	31/12/2021
153.	**Pensikuron CG/ Pencycuron EN** CAS No 66063-05-6; CIPAC No 402	≥ 980 g/kg	1-(4-chlorobenzyl)-1-cyclo-pentyl-3-phenylurea	FU	31/05/2024
154.	**Petoksamid CG/ Pethoxamid EN** CAS N° 106700-29-2; CIPAC N° 655	≥ 940 g/kg	2-Chloro-*N*-(2-ethoxyethyl)-*N*-(2-methyl-1-phenylprop-1-enyl)acetamide	HB	30/11/2033
155.	**Pikolinafen CG/ Picolinafen EN** CAS N° 137641-05-5; CIPAC N°63	970 g/kg	4'-Fluoro-6-[(α,α,α-trifluoro-m-tolyl)oxy]picolinanilide	HB	30/06/2031
156.	**Piraflufen-etil CG/ Pyraflufen-ethyl EN** CAS N° 129630-19-9 **;** CIPAC N°605	956 g/kg	Ethyl 2-chloro-5-(4-chloro-5-difluoromethoxy-1-methylpyrazol-3-yl)-4-fluorophenoxyacetate	HB	31/03/2031
157.	**Piraklostrobin CG/ Pyraclostrobin EN** CAS N° 175013-18-0; CIPAC N° 657	975 g/kg Fabrička nečistoća dimethyl sulfate (DMS) predstavlja toksikološki rizik i koncentracija ne smije biti veća od 0,0001 % u proizvodu.	methyl N-(2-{[1-(4-chlorophenyl)-1H-pyrazol-3-yl]oxymethyl}phenyl) N-methoxy carbamate	FU, PG	31/01/2021
158.	**Piretrini CG/ Pyrethrins EN** CAS N° 8003-34-7; CIPAC N° 32	Ekstrakt A: ≥ 500 g/kg Pyrethrina Ekstrakt B: ≥ 480 g/kg Pyrethrina	Piretrini su kompleks mješavina različitih hemijskih supstanci	IN	31/08/2022
159.	**Piridaben CG/ Pyridaben EN** CAS N° 96489-71-3; CIPAC N° 583	> 980 g/kg	2-*tert*-butyl-5-(4-*tert*-butylbenzylthio)-4-chloropyridazin-3(2*H*)-one	AC, IN	30/04/2023
160.	**Piridat CG/ Pyridate EN** CAS N° 55512-33.9 ; CIPAC N° 447	900 g/kg	6-chloro-3-phenylpyridazin-4-yl S-octyl thiocarbonate	HB	31/12/2030
161.	**Pirimetanil CG/ Pyrimethanil EN** CAS N°53112-28-0; CIPAC N° 714	≥ 975 g/kg Fabrička nečistoća cyanamide predstavlja toksikološki rizik i ne smije preći 0,5 g/kg u proizvodu.	N-(4,6-dimethylpyrimidin-2-yl) aniline	FU	30/04/2020
162.	**Pirimifos-metil CG/ Pirimiphos-methyl EN** CAS N°29232-93-7; CIPAC N° 239	> 880 g/kg	*O*-2-diethylamino-6-methylpyrimidin-4-yl *O,O*- dimethylphosphorothioate	IN	31/07/2020
163.	**Pirimikarb CG/ Pirimicarb EN** CAS N°23103-98-2; CIPAC N°231	≥ 950 g/kg	2-dimethylamino-5,6-dimethylpyrimidin-4-yl dimethylcarbamate	IN	30/04/2020
164.	**Piriproksifen CG/ Pyriproxyfen EN** CAS No 95737-68-1; CIPAC No 715	≥ 970 g/kg	4-phenoxyphenyl (RS)-2- (2-pyridyloxy)propylether	IN	31/12/2020
165.	**Prohloraz CG/ Prochloraz EN** CAS No 67747-09-5 CIPAC No 538	≥ 970 g/kg	N-propyl-N-[2-(2,4,6-trichlorophenoxy) ethyl]imidazole-1-carboxamide	FU	31/12/2023
166.	**Proheksadion CG/ Prohexadione EN** CAS N° 127277-53-6; CIPAC N° 567	≥ 890 g/kg (u obliku prohex-adione-calcium)	Calcium 3,5-dioxo-4-propionylcyclohexanecarboxylate	PG	31/12/2022
167.	**Prokvinazid CG/ Proquinazid EN** CAS N° 189278-12-4; CIPAC N° 764	> 950 g/kg	6-iodo-2-propoxy-3-propylquinazolin-4(3H)-one	FU	31/07/2022
168.	**Propakvizafop CG/ Propaquizafop EN** CAS N° 111479-05-1; CIPAC N° 173	≥ 920 g/kg Toluene maksimalni sadržaj 5 g/kg	2-isopropylideneamino-oxyethyl (R) -2-[4-(6-chloroquinoxalin-2-yloxy)phenoxy] propionate	HB	30/11/2021
169.	**Propamokarb CG/ Propamocarb EN** CAS N° 24579-73-5; CIPAC N° 399	≥ 920 g/kg	Propyl 3-(dimethylamino)propylcarbamate	FU	31/07/2020
170.	**Propizamid CG/ Propyzamide EN** CAS N° 23950-58-5; CIPAC N° 315	920 g/kg	3,5-dichloro-N-(1,1-dimethyl-prop-2-ynyl)benzamide	HB	30/06/2025
171.	**Propoksikarbazon CG/ Propoxycarbazone EN** CAS N°145026-81-9 ; CIPAC N° 655	974 g/kg (u obliku aspropoxycarbazone-sodium)	2-(4,5-dihydro-4-methyl-5-oxo-3-propoxy-1*H*-1,2,4-triazol-1-yl)carboxamidosulfonylbenzoicacid-methylester	HB	31/08/2032
172.	**Prosulfuron CG/ Prosulfuron EN** CAS N° 94125-34-5 ; CIPAC N°579	950 g/kg	1-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl)-3-[2-(3,3,3-trifluoropropyl)-phenylsulfonyl]-urea	HB	30/04/2024
173.	**Protikonazol CG/ Prothioconazole EN** CAS N° 178928-70-6; CIPAC N° 745	≥ 970 g/kg Sljedeće proizvodne nečistoće se smatraju toksikološkom zabrinutosti i svaki od njih ne smije premašiti određeni iznos u tehničkom materijalu: – Toluene: < 5 g/kg; – Prothioconazole - desthio (2-(1-chlorocyclopropyl)1-(2-chlorophenyl)-3- (1,2,4-triazol-1-yl)- propan-2-ol): < 0,5 g/kg (LOD)	(RS)-2-[2-(1-chlorocyclopropyl)-3-(2-chlorophenyl)- 2-hydroxypropyl]-2,4-dihydro-1,2,4-triazole-3- thione	FU	31/07/2020
174.	***Pseudomonas chlororaphis CG/ Pseudomonas chlororaphis EN*** Strain: MA 342 ; CIPAC N° 574	Količina sekundarnog metabolita 2,3-deepoxy-2,3-didehydro-rhizoxin (DDR) u fermentatu u trenutku formulacije ne smije preći LOQ (2 mg/l).	Nije primjenljiv	FU	30/04/2020
175.	**Rimsulfuron CG/ Rimsulfuron EN** CAS N°122931-48-0 (rimsulfuron); CIPAC N°716	≥ 960 g/kg (u obliku rimsulfuron)	1-(4-6 dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-(3-ethylsulfonyl-2-pyridylsulfonyl) urea	HB	30/04/2020
176.	**Siltiofam CG/ Silthiofam EN** CAS N° 175217-20-6; CIPAC N°635	950 g/kg	N-allyl-4,5-dimethyl-2-(trimethylsilyl)thiophene-3-carboxamide	FU	30/06/2033
177.	**S-Metolahlor CG/ S-Metolachlor EN** CAS N° 87392-12-9 (S-isomer)	≥ 960 g/kg	Mješavina : (aRS, 1 S)-2-chloro-N-(6-ethyl-o-	HB	31/07/2020

	178961-20-1 (R-isomer) CIPAC N° 607		tolyl)-N-(2-methoxy-1 methylethyl)acetamide (80-100%) i: (aRS, 1 R)-2-chloro-N-(6-ethyl-o-tolyl)-N-(2-methoxy-1-methylethyl)acetamide (200%)		
178.	**Spinosad CG/ Spinosad EN** CAS N° 131929-60-7 (Spinosyn A) 131929-63-0 (Spinosyn D) CIPAC N° 636	≥ 850 g/kg	**Spinosyn A:** (2R,3aS,5aR,5bS,9S,13S,14R,16aS,16 bR)-2-(6-deoxy-2,3,4-tri-O-methyl-α-L-mannopyranosyloxy)-13-(4-dimethylamino-2,3,4,6-tetradeoxy-ß-D-erythropyranosyloxy)-9-ethyl-2,3, 3a,5a,5b,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16a,16b-hexadecahydro-14-methyl-1H-8-oxacyclododeca[b]as-indacene-7,15-dione **Spinosyn D:** (2S,3aR,5aS,5bS,9S,13S,14R,16aS,16bS)-2-(6-deoxy-2,3,4-tri-O-methyl-α-L-mannopyranosyloxy)-13-(4-dimethylamino-2,3,4,6-tetradeoxy-ß-D-erythropyranosyloxy)-9-ethyl-2,3,3a,5a,5b,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16a,16b-hexadecahydro-4,14-dimethyl-1H-8-oxacyclododeca[b]as-indacene-7,15-dione Spinosad is a mixture of 50-95% spinosyn A i 5-50% spinosyn D	IN	30/04/2020
179.	**Spirodiklofen CG / Spirodiclofen EN** CAS N° 148477-71-8; CIPAC N° 737	> 965 g/kg Sljedeće nečistoće ne smiju preći navedene količine u proizvodu: - 3-(2,4-dichlorophenyl)-4- hydroxy-1-oxaspiro[4.5] dec-3-en-2-one (BAJ- 2740 enol): ≤ 6 g/kg - N,N-dimethylacetamide: ≤ 4 g/kg	3-(2,4-dichlorophenyl)-2-oxo-1-oxaspiro[4.5]dec-3-en-4-yl 2,2-dimethylbutyrate	AC, IN	31/07/2020
180.	**Spiroksamin CG/ Spiroxamine EN** CAS N° 1181134-30-8 ; CIPAC N° 572	≥ 940 g/kg (diastereomeri A i B kombinovani)	(8-tert-Butyl-1,4-dioxa-spiro [4.5] decan-2-ylmethyl)-ethyl-propyl-amine	FU	31/12/2023
181.	**Sulfosulfuron CG/ Sulfosulfuron EN** CAS N° 141776-32-1; CIPAC N° 601	980 g/kg	1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-[(2-ethanesulfonyl-imidazo[1,2-*a*]pyridine) sulfonyl]urea	HB	31/12/2030
182.	**Sumpor CG/ Sulphur EN** CAS N° 7704-34-9; CIPAC N° 18	≥ 990 g/kg	sulphur	FU, AC	31/12/2020
183.	**Tebufenozid CG/ Tebufenozide EN** CAS N° 112410-23-8; CIPAC N° 724	≥ 970 g/kg Relevantana nečistoća: t-butyl hydrazine < 0,001 g/kg	N-tert-butyl-N′-(4- ethylbenzoyl)-3,5-dimethylbenzohydrazide	IN	31/05/2024
184.	**Tebukonazol CG/ Tebuconazole EN** CAS N° 107534-96-3; CIPAC N° 494	≥ 905 g/kg	(RS)-1-p-chlorophenyl-4,4-dimethyl-3-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl)-pentan-3-ol	FU	31/08/2020
185.	**Teflutrin CG/ Tefluthrin EN** CAS N° 79538-32-2; CIPAC N° 451	≥ 920 g/kg Hexachloro-benzene: ne više od 1 mg/kg	2,3,5,6-tetrafluoro-4-methyl-benzyl (1RS, 3RS)-3-[(Z)-2- chloro-3,3,3-trifluoroprop- 1-enyl]-2,2-dimethylcyclo-propanecarboxylate. Tefluthrin is a 1:1 mixture of Z-(1R, 3R) i Z-(1S, 3S)enantiomers.	IN	31/12/2024
186.	**Terbutilazin CG/ Terbuthylazine EN** CAS No 5915-41-3; CIPAC No 234	≥ 950 g/kg Nečistoće: - propazine ne više od 10 g/kg - atrazine ne više od 1 g/kg - simazine ne više od 30 g/kg	N2-tert-butyl-6-chloro- N4-ethyl-1,3,5-triazine- 2,4-diamine	HB	31/12/2024
187.	**Tiabendazol CG/ Thiabendazole EN** CAS N° 148-79-8; CIPAC N° 323	985 g/kg	2-Thiazol-4-yl-1H-benzimidazole	FU	31/03/2032
188.	**Tiakloprid CG/ Thiacloprid EN** CAS N° 111988-49-9; CIPAC N° 631	≥ 975 g/kg	(Z)-N-{3-[(6-Chloro-3-pyridinyl)methyl]-1,3-thiazolan-2-yliden}cyanamide	IN	03/02/2021
189.	**Tifensulfuron-metil CG/ Thifensulfuron-methyl EN** CAS N° 79277-27-3**;** CIPAC N° 452	960 g/kg	Methyl 3-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-ylcarbamoyl-sulfamoyl)thiophene-2-carboxylate	HB	31/10/2031
190.	**Tiofanat-metil CG/ Thiophanate-methyl EN** CAS N°23564-05-8; CIPAC N°262	950 g/kg	Dimethyl 4,4′-(o-phenylene)bis(3-thioallophanate)	FU	31/10/2020
191.	**Tolklofos-metil CG/ Tolclofos-methyl EN** CAS N°57018-04-9 ; CIPAC N°479	≥ 960 g/kg ≥ 960 g/kg Sljedeća nečistoća izaziva zabrinutost u toksikološkom smislu i ne smije prelaziti sljedeću granicu u tehničkom materijalu: Metanol: najviše 1 g/kg	O-2,6-dichloro-p-tolyl O,O-dimethyl phosphorothioate O-2,6-dichloro-4-methylphenyl O,O-dimethyl phosphorothioate	FU	31/08/2034 Samo za upotrebu na ukrasnom bilju i na krompiru. Obratiti posebnu pažnja na sledeće: — rizik za vodene organizme i sisare, – rizik za potrošače, posebno s obzirom na potencijalni rizik od metabolita DM-TM-CH_2OH u krompiru, — rizik za operatera, radnike i druge prisutne osobe. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika.
192.	**Tribenuron CG / Tribenuron EN** CAS N°106040-48-6 (tribenuron) **;** CIPAC N°546	950 g/kg (u obliku tribenuron-methyl)	2-[4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl(methyl)carbamoylsulfamoyl]benzoic acid	HB	30/01/2034
193.	**Trifloksistrobin CG/ Trifloxystrobin EN** CAS N° 141517-21-7; CIPAC N° 617	960 g/kg	Methyl (E)-methoxyimino-{(E)-a-[1-a-(a,a,a-trifluoro-m-tolyl)ethylideneaminooxyl]-o-tolyl}acetate	FU	31/07/2033
194.	**Triklopir CG / Triclopyr EN** CAS N°055335-06-3; CIPAC N°376	≥ 960 g/kg (kao Triclopyr butoxyethyl ester)	3,5,6-trichloro-2-pyridyloxyacetic acid	HB	30/04/2020
195.	**Trineksapak CG/ Trinexapac EN** CAS N°104273-73-6; CIPAC N°732.202	≥ 940g/kg (u obliku trinexapac-ethyl)	4-(cyclopropyl-hydroxymethylene)-3,5-dioxo- cyclohexanecarboxylic acid	PG	30/04/2020

196.	**Tritikonazol CG/ Triticonazole EN** CAS N°131983-72-7; CIPAC N°652	≥ 950 g/kg	(±) - (E) -5-(4-chlorobenzylidene) -2,2-dimethyl-1-(1*H*-1,2,4-triazol-1-ylmethyl) cyclopentanol	FU	30/04/2020
197.	**Zeta-Cipermetrin CG/ Zeta-Cypermethrin EN** CAS N° 52315-07-8; CIPAC N° 733	≥ 850 g/kg Nečistoće: - toluene: max 2 g/kg - tars: max 12,5 g/kg	(S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (1RS,3RS;1RS,3SR)-3-(2,2-dichlorovinyl)-2,2 dimethylcyclopropanecarboxylate	IN	31/10/2020
198.	**Zoksamid CG/ Zoxamide EN** CAS N° 156052-68-5; CIPAC N°640	950 g/kg	(*RS*)-3,5-Dichloro-N-(3-chloro-1-ethyl-1-methylacetonyl)-p-toluamide	FU	30/06/2033
199.	**Hlorantraniliprol CG/ Chlorantraniliprole EN** CAS N° 500008-45-7; CIPAC N° 794	≥ 950 g/kg Sljedeće nečistoće ne smiju preći navedene količine u tehničkom materijalu: Acetonitrile: ≤ 3 g/kg 3-picoline: ≤ 3 g/kg Methanesulfonic acid: ≤ 2 g/kg	3-bromo-4'-chloro-1-(3-chloro-2-pyridyl)-2'-methyl-6' (methylcarbamoyl) pyrazole-5-carboxanilide	IN	30/04/2024
200.	**Ememaktin CG/ Emamectin EN** CAS N°: emamectin: 119791-41-2 (bivši 137335-79-6) i 123997-28-4	≥ 950 g/kg kao emamectin benzoate anhydrous (mješavina min. 920 g/kg emamectin B1a benzoate i max. 50 g/kg emamectin B1b benzoate)	Emamectin B1a: (10E,14E,16E)-(1R,4S,5′S,6S,6′R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-6′-[(S)-sec-butyl]-21,24-dihydroxy-5′,11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14,8.020,24]pentacosa-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2′-(5′,6′-dihydro-2′H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-α-L-lyxo-hexapyranosyl)-α-L-arabino-hexapyranoside	IN	30/04/2024
	emamectin benzoate: 155569-91-8 (bivši 137512-74-4 i 179607-18-2)		Emamectin B1b: (10E,14E,16E)-(1R,4S,5′S,6S,6′R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-21,24-dihydroxy-6′-isopropyl-5′,11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14,8.020,24]pentacosa-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2′-(5′,6′-dihydro-2′H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-α-L-lyxo-hexapyranosyl)-α-L-arabino-hexapyranoside		
	emamectin B1a benzoate: 138511-97-4		Emamectin B1a benzoate: (10E,14E,16E)-(1R,4S,5′S,6S,6′R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-6′-[(S)-sec-butyl]-21,24-dihydroxy-5′,11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14,8.020,24]pentacosa-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2′-(5′,6′-dihydro-2′H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-α-L-lyxo-hexapyranosyl)-α-L-arabino-hexapyranoside benzoate		
	emamectin B1b benzoate: 138511-98-5		Emamectin B1b benzoate: (10E,14E,16E)-(1R,4S,5′S,6S,6′R,8R,12S,13S,20R,21R,24S)-21,24-dihydroxy-6′-isopropyl-5′,11,13,22-tetramethyl-2-oxo-(3,7,19-trioxatetracyclo[15.6.1.14,8.020,24]pentacosa-10,14,16,22-tetraene)-6-spiro-2′-(5′,6′-dihydro-2′H-pyran)-12-yl 2,6-dideoxy-3-O-methyl-4-O-(2,4,6-trideoxy-3-O-methyl-4-methylamino-α-L-lyxo-hexapyranosyl)-α-L-arabino-hexapyranoside benzoate		
	CIPAC No: emamectin: 791 emamectin benzoate: 791.412				
201.	**Fluopiram CG/ Fluopyram EN** CAS No 658066-35-4; CIPAC No 807	≥ 960 g/kg	N-{2-[3-chloro-5-(trifluoromethyl)-2-pyridyl]ethyl}-α,α,α-trifluoro-o-toluamide	FU	31/01/2024
202.	**Ekstrat čajevca CG/ Extract from tea tree EN** CAS No Tee Tree Oil 68647-73-4	Glavne komponente: terpinen-4-ol ≥ 300 g/kg γ-terpinene ≥ 100 g/kg α-terpinene ≥ 50 g/kg 1,8-cineol trace	Ulje čajevca je kompleks mješavine hemijskih supstanci Tee Tree Oil is a complex mixture of chemical substances	FU	31/08/2020
203.	**Feromoni linearnog lanca za red *Lepidoptera* CG/Straight Chain *Lepidopteran* Pheromones EN**	**Review report (SANCO/2633/2008)**	**Acetate group:**	AT	31/08/2020
	(E)-5-decen-1-yl acetate CAS No 38421-90-8; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-5-decen-1-yl acetate		
	(E)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No 38363-29-0; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-8-dodecen-1-yl acetate		
	(E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No Nije dostupno; CIPAC Nije dostupno		(E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate as individual isomers		
	(Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No 28079-04-1; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-8-dodecen-1-yl acetate		
	(Z)-9-dodecen-1-yl acetate CAS No 16974-11-1; CIPAC 422		(Z)-9-dodecen-1-yl acetate		
	(E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate CAS No 54364-62-4; CIPAC Nije dodijeljen		(E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate		
	(E)-11-tetradecen-1-yl acetate CAS No 33189-72-9; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-11-tetradecen-1-yl acetate		
	(Z)-9-tetradecen-1-yl acetate CAS No 16725-53-4; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-9-tetradecen-1-yl acetate		
	(Z, E)-9, 12-tetradecadien-1-yl acetate CAS No 31654-77-0; CIPAC Nije dodijeljen		(Z, E)-9, 12-tetradecadien-1-yl acetate		
	Z-11-hexadecen-1-yl acetate		Z-11-hexadecen-1-yl acetate		

	CAS No 34010-21-4; CIPAC Nije dodijeljen				
	(Z, E)-7, 11-hexadecadien-1-yl acetate CAS No 51606-94-4; CIPAC Nije dodijeljen		Z, E)-7, 11-hexadecadien-1-yl acetate		
	(E, Z)-2, 13-octadecadien-1-yl acetate. CAS No 86252-65-5; CIPAC Nije dodijeljen		(E, Z)-2, 13-octadecadien-1-yl acetate.		
	Alcohol group:		**Alcohol group:**		
	(E)-5-decen-1-ol CAS No 56578-18-8; CIPAC Nije dodijeljen		(E)-5-decen-1-ol		
	(Z)-8-dodecen-1-ol CAS No 40642-40-8; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-8-dodecen-1-ol		
	(E,E)-8,10-dodecadien-1-ol CAS No 33956-49-9; CIPAC Nije dodijeljen		(E,E)-8,10-dodecadien-1-ol		
	tetradecan-1-ol CAS No 112-72-1; CIPAC Nije dodijeljen		tetradecan-1-ol		
	(Z)-11-hexadecen-1-ol CAS No 56683-54-6; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-11-hexadecen-1-ol		
	Aldehyde group:		**Aldehyde group:**		
	(Z)-7-tetradecenal CAS No 65128-96-3; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-7-tetradecenal		
	(Z)-9-hexadecenal CAS No 56219-04-6; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-9-hexadecenal		
	(Z)-11-hexadecenal CAS No 53939-28-9; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-11-hexadecenal		
	(Z)-13-octadecenal CAS No 58594-45-9; CIPAC Nije dodijeljen		(Z)-13-octadecenal		
	Blends acetates:		**Blends acetates:**		
	(i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No 28079-04-1; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate		
	(ii) Dodecyl acetate CAS No 112-66-3; CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) Dodecyl acetate;		
	(i) (Z)-9-dodecen-1-yl acetate CAS No 16974-11-1; CIPAC 422		(i)(Z)-9-dodecen-1-yl acetate		
	(ii) Dodecyl acetate CAS No 112-66-3; CIPAC 422;		(ii) Dodecyl acetate;		
	(i) (E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate CAS No 55774-32-8; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (E,Z)-7,9-dodecadien-1-yl acetate,		
	(ii) (E,E)-7,9-dodecadien-1-yl acetate CAS No 54364-63-5; CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) (E,E)-7,9-dodecadien-1-yl acetate;		
	(i) (Z,Z)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate		(i) (Z,Z)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate		
	(ii) (Z,E)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate CAS No i) & ii) 53042-79-8 CAS No i) 52207-99-5 CAS No ii) 51606-94-4 CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) (Z,E)-7,11-hexadecadien-1-yl acetate;		
	Blends aldehydes:		**Blends aldehydes:**		
	(i) (Z)-9-hexadecenal CAS No 56219-04-6; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (Z)-9-hexadecenal i		
	(ii) (Z)-11-hexadecenal CAS No 53939-28-9; CIPAC: Nije dodijeljen		(ii) (Z)-11-hexadecenal i		
	(iii) (Z)-13-octadecenal CAS No 58594-45-9; CIPAC Nije dodijeljen;		(iii) (Z)-13-octadecenal;		
	Blends mixtures:		**Blends mixtures:**		
	(i) (E)-5-decen-1-yl acetate CAS No 38421-90-8; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (E)-5-decen-1-yl acetate i		
	(ii) (E)-5-decen-1-ol CAS No 56578-18-8; CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) (E)-5-decen-1-ol;		
	(i) (E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No as individual isomers; CIPAC Nije dodijeljen;		(i) (E/Z)-8-dodecen-1-yl acetate		
	(i) (E)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No (E) 38363-29-0; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (E)-8-dodecen-1-yl acetate		
	(i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate CAS No (Z) 28079-04-1; CIPAC Nije dodijeljen		(i) (Z)-8-dodecen-1-yl acetate		
	(ii) (Z)-8-dodecen-1-ol CAS No ii) 40642-40-8; CIPAC Nije dodijeljen;		(ii) (Z)-8-dodecen-1-ol;		
	(i) (Z)-11-hexadecenal CAS No 53939-28-9; CIPAC Nije dodijeljen i		(i) (Z)-11-hexadecenal		
	(ii) (Z)-11-hexadecen-1-yl acetate CAS No 34010-21-4; CIPAC Nije dodijeljen		(ii) (Z)-11-hexadecen-1-yl acetate		
	(E,Z)-3,8-Tetradecadien-1-yl acetate (Straight Chain Lepidopteran Pheromones)		**(E,Z)-3,8-Tetradecadien-1-yl acetate**		
	(E,Z,Z)-3,8,11-Tetradecatrien-1-yl acetate (Straight Chain Lepidopteran Pheromones)		**(E,Z,Z)-3,8,11-Tetradecatrien-1-yl acetate**		
	n-hexadecanyl acetate (Straight Chain Lepidopteran Pheromones**)**		**n-hexadecanyl acetate** (Straight Chain Lepidopteran Pheromones**)**		
204.	**1,4- Dimetilnaftalen CG / 1,4-Dimethylnaphthalene EN** CAS No 571-58-4; CIPAC No 822	≥ 980 g/kg	1,4-dimethylnaphthalene	PG	30/06/2024
205.	**1-Dekanol CG/ 1-Decanol EN** CAS No 112-30-1; CIPAC No 831	≥ 960 g/kg	Decan-1-ol	PG	31/05/2024
206.	**1-Naftilacetamid CG (1-NAD) / 1-Naphthylacetamide (1-NAD) EN** CAS No 86-86-2; CIPAC No 282	≥ 980 g/kg	2-(1-naphthyl)acetamide	PG	31/12/2023
207.	**1-Nafthilacetik acid (1-NAA)/ 1-Naphthylacetic acid (1-NAA)** CAS No 86-87-3; CIPAC No 313	≥ 980 g/kg	1-naphthylacetic acid	PG	31/12/2023
208.	**2,5-Dihlorobenzoic acid metilester CG / 2,5-Dichlorobenzoic acid methylester EN** CAS No 2905-69-3; CIPAC No 686	≥ 995 g/kg	methyl-2,5-dichlorobenzoate	FU,PG	31/08/2022
209.	**2-Fenilfenol (uključ. natrijumove soli ortofenil fenol) CG / 2-Phenylphenol (incl. sodium salt orthophenyl phenol) EN** CAS No 90-43-7; CIPAC No 246	≥ 998 g/kg	biphenyl-2-ol	FU	31/12/2021
210.	**6-Benziladenin CG /6-Benzyladenine EN** CAS No 1214-39-7; CIPAC No 829	≥ 973 g/kg	N6-benzyladenine	PG	31/05/2024

211.	**8-Hidroksikvinolin uključ. Oksikvinolein CG / 8-Hydroxyquinoline incl. Oxyquinoleine EN** CAS No 148-24-3 (8-hydroxyquinoline) CIPAC No 677 (8-hydroxyquinoline)	≥ 990 g/kg	8-quinolinol	FU	31/12/2021
212.	**Acekvinocili CG /Acequinocyl EN** CAS No 57960-19-7; CIPAC No 760	≥ 960 g/kg	3-dodecyl-1,4-dihydro-1,4-dioxo-2-naphthyl acetate	AC	31/08/2024
213.	**Sirćetna kisjelina CG/Acetic acid EN** CAS No: 64-19-7; CIPAC No: Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg	Acetic acid	HB	31/08/2022
214.	**Aklonifen CG / Aclonifen EN** CAS No 74070-46-5; CIPAC No 498	≥ 970 g/kg Nečistoća fenola je toksikološki značajna i uspostavljen je maksimalni nivo od 5 g / kg	2-chloro-6-nitro-3-phenoxyaniline	HB	31/07/2022
215.	**Akrinatrin CG / Acrinathrin EN** CAS No 101007-06-1; CIPAC No 678	≥ 970 g/kg Nečistoće: 1,3-dicyclohexylurea: ne više od 2 g/kg	(*S*)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (Z)-(1*R*,3*S*)-2,2-dimethyl-3-[2-(2,2,2-trifluoro-1-trifluoromethylethoxycarbonyl)vinyl]cyclopropanecarboxylate or (*S*)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (*Z*)-(1*R*)-*cis*-2,2-dimethyl-3-[2-(2,2,2-trifluoro-1-trifluoromethylethoxycarbonyl)vinyl]cyclopropanecarboxylate	AC	31/12/2023
216.	***Adoxophyes orana granulovirus* Culture collection No DSM BV-0001 CG/ *Adoxophyes orana granulovirus* Culture collection No DSM BV-0001 EN** CIPAC No 782	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	31/01/2023
217.	**Aluminijum amonijum sulfat CG / Aluminium ammonium sulphate EN** CAS No: 7784-26-1; CIPAC No: Nije dodijeljen	≥ 960 g/kg	Aluminium ammonium sulphate	RE	31/08/2020
218.	**Aluminijum silikat CG / Aluminium silicate (aka kaolin) EN** CAS No 1332-58-7; CIPAC No 841	≥ 999,8 g/kg	Nije dostupno Hemijski naziv: Aluminium silicate	RE	31/08/2020
219.	**Aluminijum sulfat CG / Aluminium sulphate EN** CAS No 10043-01-3; CIPAC Nije dostupno	Aluminium sulfate	970 g/kg	BA	31/05/2024
220.	**Aminopiralid CG / Aminopyralid EN** CAS No 150114-71-9; CIPAC No 771	≥ 920 g/kg Sljedeće relevantne nečistoće ne smiju prekoračiti određeni prag piclorama ≤ 40 g/kg	4-amino-3,6-dichloropyridine-2-carboxylic acid	HB	31/12/2024
221.	**Amisulburom CG / Amisulbrom EN** CAS No 348635-87-0; CIPAC No 789	≥ 985 g/kg Sljedeće relevantne nečistoće ne smiju prekoračiti : 3-bromo-6-fluoro-2-methyl-1-(1H-1,2,4-triazol-3-ylsulfonyl)-1H-indole: ≤ 2 g/kg	3-(3-bromo-6-fluoro-2-methylindol-1-ylsulfonyl)-N,N-dimethyl-1H-1,2,4-triazole-1-sulfonamide	FU	30/06/2024
222.	**Askrobinska kisjelina CG / Ascorbic acid EN** CAS No 50-81-7; CIPAC No 774	≥ 990 g/kg Sljedeće relevantne nečistoće ne smiju prekoračiti: Methanol: ≤ 3 g/kg Teški metali: ≤ 10 mg/kg (izražen kao Pb)	(5R)-5-[(1S)-1,2-dihydroxyethyl]-3,4-dihydroxyfuran-2(5H)-one	FU	30/06/2024
223.	***Aureobasidium pullulans (sojevi DSM 14940 i DSM 14941) CG /Aureobasidium pullulans* (strains DSM 14940 and DSM 14941) EN** Collection broj: German Collection of Microorganisms i cell Cultures (DSMZ) with the accession broj DSM 14940 i DSM 14941	Minimum $5,0 \times 10^9$ CFU/g for each strain; Maximum $5,0 \times 10^{10}$ CFU/g for each strain	Nije primjenljivo	FU, BA	31/01/2024
224.	**Azadiraktrin CG / Azadirachtin EN** CAS No 11141-17-6 (azadirachtin A); CIPAC No 627 (azadirachtin A)	Izražen kao azadirachtin A: ≥ 111 g/kg Sum aflatoxina B1, B2, G1, G2 ne smije da prekorači 300 µg/kg od sadržaja azadirachtin A	Azadirachtin A: dimethyl (2aR,3S,4S,4aR,5S,7aS,8S,10R,10aS,10bR)-10-acetoxy-3,5-dihydroxy-4-[(1aR,2S,3aS,6aS,7S,7aS)-6a-hydroxy-7a-methyl-3a,6a,7,7a-tetrahydro-2,7-methanofuro[2,3-b]oxireno[e]oxepin-1a(2H)-yl]-4-methyl-8-{[(2E)-2-methylbut-2-enoyl]oxy}octahydro-1H-naphtho[1,8a-c:4,5-b′c′]difuran-5,10a(8H)-dicarboxylate	IN	31/05/2024
225.	***Bacillus amyloliquefaciens subsp. plantarum D747* CG / *Bacillus amyloliquefaciens subsp. plantarum* D747 EN** Accession number in the Agricultural Research Culture Collection (NRRL), Peoria, Illinois, USA: B-50405 Deposit number in the International Patent Organism Depositary, Tokyo, Japan: FERM BP-8234	Minimalna koncentracija: 2,0 × 1011CFU/g	Nije primjenljivo	FU	31/03/2025
226.	***Bacillus firmus* I-1582 CG /*Bacillus firmus* I-1582 EN** Collection broj: CNCMI-1582	Minimalna koncentracija: 7,1 × 1010 CFU/g	Nije primjenljivo	NE	30/09/2023
227.	***Bacillus pumilus* QST 2808 CG / *Bacillus pumilus* QST 2808 EN** USDA Agricultural Research Service (NRRL) Patent culture collection in Peoria Illinois, USA under the reference broj B-30087.	≥ 1×10^{12} CFU/kg	Nije primjenljivo	FU	31/08/2024
228.	***Bacillus thuringiensis subsp. Aizawai* sojevi ABTS-1857 i GC-91 CG / Bacillus thuringiensis subsp. Aizawai strains ABTS-1857 and GC-91 EN** STRAIN: ABTS-1857 Culture collection: No SD-1372, STRAIN: GC-91 Culture collection: No NCTC 11821	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2020
229.	***Bacillus thuringiensis subsp. Israeliensis* (serotype H-14) soj AM65-52 CG / Bacillus thuringiensis subsp. Israeliensis (serotype H-14) strain AM65-52 EN** (Culture collection: No ATCC-1276	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2020
230.	***Bacillus thuringiensis subsp. Kurstaki* sojevi**	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	pr30/04/2020

	ABTS 351, PB 54, SA 11, SA12 i EG 2348 CG / Bacillus thuringiensis subsp. Kurstaki strains ABTS 351, PB 54, SA 11, SA12 and EG 2348 EN STRAIN: ABTS 351 Culture collection: No ATCC SD-1275 STRAIN: PB 54 Culture collection: No CECT 7209 STRAIN: SA 11 Culture collection: No NRRL B-30790 STRAIN: SA 12 Culture collection: No NRRL B-30791 STRAIN: EG 2348 Culture collection: No NRRL B-18208				
231.	**Beauveria bassiana sojevi ATCC 74040 i GHA CG / Beauveria bassiana strains ATCC 74040 and GHA EN** STRAIN: ATCC 74040 Culture collection: No ATCC 74040 STRAIN: GHA Culture collection: No ATCC 74250	Maksimalni nivo beauvericin: 5 mg/kg	Nije primjenljivo	IN	06/06/2027
232.	**Beauveria bassiana soj IMI389521 CG/ Beauveria bassiana STRAIN IMI389521 EN** Referentni broj u Zbirci genetskih resursa CABI: IMI389521	NajvećI nivo beauvericina: 0,09 mg/kg	Nije primjenljivo	IN	19/02/2029 obratiti posebnu pažnja na sljedeće: -stabilnost kod skladištenja preparataili više njih) koji sadrže tvar B. bassiana soj IMI389521, uključujući udio metabolita beauvericina nakon skladištenja, -sadržaj metabolita beauvericina proizvedenog u određenim uslovima primjene, -rizik koji predstavlja beauvericin u zaraženim insektima prisutnima u skladištenom zrnu . Potrebno je poduzeti mjere kako bi se osiguralo da takvi proizvodi ne uđu u lanac ishrane i hrane za životinje, uzimajući u obzir uobičajen nivo prisutnosti beauvericina na zrnima žitarica, -zaštitu korisnika sredstva i operatera, uzimajući u obzir to da se smatra da supstanca B. bassiana soj IMI389521, kao i svaki drugi mikroorganizam, može uzrokovati preosjetljivost. Strogo održavanje ekoloških uslova i analiza kontrole kvalitete tokom proizvodnog postupka kako bi se osiguralo poštovanje graničnih vrijednosti mikrobiološke kontaminacije iz radnog dokumenta SANCO/12116/2012 (2). Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika.
233.	Beauveria bassiana soj PPRI 5339 CG/ Beauveria bassiana strain PPRI 5339 Referentni broj u Zbirci kultura službe za istraživanja u području poljoprivrede (NRRL) međunarodnog depozitorija: NRRL 50757	Najveći nivo beauvericina: 0,5 mg/kg	Nije primjenjivo	IN	20/02/2029 U toj ukupnoj ocjeni države članice moraju obratiti posebnu pažnja na sledeće: -udio metabolita beauvericina na osnovu ispitivanja roka trajanja nakon skladištenja preparata (ili više) supstance B. bassiana soja PPRI 5339, -uticaj na oprašivače koji se unose u zaštićeni prostor nakon izlaganja preparatu (preparatima) različitom od preparata navedenog u prilog ovoj tvrdnji, - zaštita operaterai radnika, s obzirom na to da se smatra da supstanca B. bassiana soja PPRI 5339, kao i bilo koji drugi mikroorganizam, može izazvati preosjetljivost. Strogo održavanje uslova životne sredine i analiza kontrole kvaliteta tokom proizvodnog procesa kako bi se osiguralo poštovanje graničnih vrijednosti kontaminacije mikrobima u radnom dokumentu SANCO / 12116/2012 (2).

					Uslovi upotrebe, prema potrebi, uključuju mjere ublažavanja rizika.
234.	**Benfluralin CG / Benfluralin EN** CAS No 1861-40-1; CIPAC No 285	≥ 960 g/kg Nečistoće: — ethyl-butyl-nitrosamine: max. 0,1 mg/kg	N-butyl-N-ethyl-α,α,α-trifluoro-2,6-dinitro-p-toluidine	HB	28/02/2021
235.	**Bensulfuron metil CG / Bensulfuron methyl EN** CAS No 83055-99-6; CIPAC No 502.201	≥ 975 g/kg	α-[(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoyl)sulfamoyl]-o-toluic acid (bensulfuron) methyl α-[(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoyl)sulfamoyl]-o-toluate (bensulfuron-methyl)	HB	31/10/2022
236.	**Bentiavalikarb CG / Benthiavalicarb EN** CAS No 413615-35-7; CIPAC No 744	≥ 910 g/kg Sljedeće fabričke nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutosti i svaka od njih ne smije premašiti određeni iznos u tehničkom materijalu : 6,6′-difluoro-2,2′-dibenzothiazole: < 3,5 mg/kg bis(2-amino-5-fluorophenyl) disulfide: < 14 mg/kg	[(S)-1-{[(R)-1-(6-fluoro-1,3-benzothiazol-2-yl)ethyl]carbamoyl}-2-methylpropyl]carbamic acid	FU	31/07/2020
237.	**Bifenoks CG / Bifenox EN** CAS No 42576-02-3; CIPAC No 413	≥ 970 g/kg nečistoće: max. 3 g/kg 2,4-dichlorophenol max. 6 g/kg 2,4-dichloroanisole	Methyl 5-(2,4-dichlorophenoxy)-2-nitrobenzoate	HB	31/12/2020
238.	**Bispiribak CG / Bispyribac EN** CAS No 125401-75-4; CIPAC No 748	≥ 930 g/kg (označava se kao bispyribac-sodium)	2,6-bis(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yloxy)benzoic acid	HB	31/07/2021
239.	**Biksafen CG / Bixafen EN** CAS No 581809-46-3; CIPAC No 819	≥ 950 g/kg	*N*-(3′,4′-dichloro-5-fluorobiphenyl-2-yl)-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxamide	FU	30/09/2023
240.	**Krvno brašno CG/Blood meal EN** CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 990 g/kg	Nije dostupno	RE	31/08/2020
241.	**Bromukonazol CG / Bromuconazole EN** CAS No 116255-48-2; CIPAC No 680	≥ 960 g/kg	1-[(2RS,4RS:2RS,4SR)-4-bromo-2-(2,4 dichlorophenyl)tetrahydrofurfuryl]-1H-1,2,4-triazole	FU	31/01/2021
242.	**Bupirimat CG / Bupirimate EN** CAS No 41483-43-6; CIPAC No 261	≥ 945 g/kg Nečistoće: Ethirimol: max. 2 g/kg Toluene: max. 3 g/kg	5-butyl-2-ethylamino-6-methylpyrimidine-4-yl dimethylsulfamate	FU	31/05/2024
243.	**Kalcijum karbid CG / Calcium carbide EN** CAS No 75-20-7; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 765 g/kg Sadrži 0,08-0,52 g/kg Calcium Phosphide	Calcium carbide Calcium acetylide	RE	31/08/2022
244.	**Kalcijum karbonat CG / Calcium carbonate EN** CAS No 471-34-1; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 995 g/kg	Calcium carbonate	RE	31/08/2020
245.	**Kalcijum hidroksid CG / Calcium hydroxide EN** CAS No 1305-62-0	920 g/kg **Ocjena hrane / Food grade** Sljedeće nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutost i ne smiju da predu nivo ispod (izraženo u mg / kg suve materije): Barium 300 mg/kg Florid 50 mg/kg Arsen 3 mg/kg Olovo 2 mg/kg	Calcium Hydroxide		
246.	**Kalcijum fosfid CG / Calcium phosphide EN** CAS No 1305-99-3; CIPAC No 505	≥ 160 g/kg	Calcium phosphide	RO	31/08/2022
247.	***Candida oleophila* soj O CG /** ***Candida oleophila strain* O EN** Collection broj: MUCL40654	Nominalni sadržaj: 3×10^{10}CFU/g osušen proizvod Domet: $6 \times 10^{9} – 1 \times 10^{11}$CFU/g osušen proizvod	Nije primjenljivo	FU	30/09/2023
248.	**Karbetamid CG / Carbetamide EN** CAS No 16118-49-3; CIPAC No 95	≥ 950 g/kg	(R)-1-(Ethylcarbamoyl)ethyl carbanilate	HB	31/05/2021
249.	**Karbon dioksid CG / Carbon dioxide EN** CAS No 124-38-9	≥ 99,9 %	Carbon dioxide	IN, RO	31/08/2020
250.	**Karboksin CG / Carboxin EN** CAS No 5234-68-4; CIPAC No 273	≥ 970 g/kg	5,6-dihydro-2-methyl-1,4-oxathiine-3-carboxanilide	FU	31/05/2021
251.	**Karvon CG/Carvone EN** CAS No 99-49-0 (d/l mixture); CIPAC No 602 Carvone 244-16-8 (d-carvone = S-carvone = (+)-carvone) Carvone: 602 d-carvone: not allocated	923 g/kg d-carvone	(S)-5-isopropenyl-2-methylcyclohex-2-en-1-one Or (S)-p-mentha-6,8-dien-2-one	PG	31/07/2034 Posebnu pažnja na sledeće: -zaštitu korisnika sredstva i osigurati da uslovi upotrebe propisuju primjenu odgovarajućih ličnih zaštitnih sredstava. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika. Posebno bi trebalo razmotriti potreban vremenski razmak od primjene sredstava za zaštitu bilja koja sadrže karvon do ulaska u skladište..
252.	**Cerevisan (nema usvojenog ISO naziva) CG / Cerevisane (no ISO name adopted) EN** CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: 980	≥ 924 g/kg	Nije relevantan	PA	23/04/2030
253.	**Citosan hidrohlorid CG / Chitosan hydrochloride EN** CAS no: 9012-76-4	Evropska farmakopeja Max sadržaj teških metala: 40 ppm	Nije primjenljivo		
254.	**Hlormekvat CG / Chlormequat EN** CAS No 7003-89-6 (chlormequat); CIPAC No 143 (chlormequat) CAS No 999-81-5 (chlormequat chloride); CIPAC No 143.302 (chlormequat chloride)	≥ 636 g/kg Nečistoće 1,2-dichloroethane: max 0,1 g/kg (na suvom sadržaju chlormequat chloride) Chloroethene (vinylchloride): max 0,0005 g/kg (na suvom sadržaju chlormequat chloride)	2-chloroethyltrimethylammonium (chlormequat) 2-chloroethyltrimethylammonium chloride (chlormequat chloride)	PG	30/11/2021
255.	**Hromafenozid CG / Chromafenozide EN** CAS No 143807-66-3; CIPAC No 775	≥ 935 g/kg Sljedeće relevantne nesčistoće ne smiju	N′-tert-butyl-5-methyl-N′-(3,5-xyloyl)chromane-6-carbohydrazide	IN	31/03/2025

		preći određeni prag u tehničkom materijalu: Butyl acetate (n-buthyl acetate, CAS No 123-86-4): ≤ 8 g/kg			
256.	**Klaied harkoal CG /Clayed charcoal EN** CAS No 7440-44-0 activated charcoal 1333-86-4 carbon black 1302-78-9 bentonite CIPAC No and EEC No 231-153-3 (EINECS) activated charcoal 215-609-9 (EINECS) carbon black 215-108-5 (EINECS) bentonite	Charcoal: as in Commission Regulation (EU) No 231/20128 Bentonite: as in Commission Regulation (EU) No 1060/20139	Nije primjenljivo	protectant	
257.	**Klofentezin CG / Clofentezine EN** CAS No 74115-24-5; CIPAC No 418	≥ 980 g/kg (suvi materijal)	3,6-bis(2-chlorophenyl)-1,2,4,5-tetrazine	AC	31/12/2020
258.	**COS-OGA CG / COS-OGA EN** CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: 979	≥ 915 g/kg — OGA/COS odnos sastavljen između 1 i 1,6 — Stepen polimerizacije COS sastavljen između 5 i 10 — Stepen polimerizacije OGA sastavljen između 9 i 20 — Stepen metilacije OGA < 10 % — Stepen acetiliacije COS < 50 %	Linear copolymer of α-1,4-D-galactopyranosyluronic acids i methylesterified galactopyranosyluronic acids (9 to 20 residues) sa linearnim copolymer β-1,4-linked 2-amino-2-deoxy-D-glucopyranose i 2-acetamido-2-deoxy-D-glucopyranose (5 to 10 residues).	FU	22/04/2030
259.	**Ciflufenamid CG / Cyflufenamid EN** CAS No 180409-60-3; CIPAC No 759	> 980 g/kg	(Z)-N-[α-(cyclopropylmethoxyimino) – 2,3-difluoro-6-(trifluoromethyl)benzyl]-2-phenylacetamide	FU	31/03/2023
260.	**Ciflumetofen CG /Cyflumetofen EN** CAS No 400882-07-7; CIPAC No 721	≥ 975 g/kg (racemic)	2-methoxyethyl (RS)-2-(4-tert-butylphenyl)-2-cyano-3-oxo-3-(α,α,α-trifluoro-o-tolyl)propionate	AC	31/05/2023 Sredstva za zaštitu bilja koja sadrže ciflumetofen odobravaju se za upotrebu samo ako se očekuje da nivo metabolita B3 u podzemnim vodama bude manja od 0,1 µg/L. Obratiti posebnu pažnja na sledeće: — zaštitu operatera i radnika, – zaštitu podzemnih voda, posebno od metabolita B3, ako se aktivna supstanca primjenjuje u područjima s osjetljivim zemljištem i/ili nepovoljnim klimatskim uslovima; — zaštitu vode za piće, — rizik za vodene organizme. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizik
261.	**Cihalofop-butil CG / Cyhalofop-butyl EN** CAS No 122008-85-9; CIPAC No 596	950 g/kg	Butyl-(R)-2-[4(4-cyano-2-fluorophenoxy) phenoxy]propionate	HB	30/06/2032
262.	**Ciprokonazol CG / Cyproconazole EN** CAS No 94361-06-5; CIPAC No 600	≥ 940 g/kg	(2RS,3RS;2RS,3SR)-2-(4-chlorophenyl)-3-cyclopropyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)butan-2-ol	FU	31/05/2021
263.	**Denatonijum benzoat CG / Denathonium benzoate EN** CAS No 3734-33-6; CIPAC No 845	≥ 975g/kg	Benzyldiethyl[[2,6-xylylcarbamoyl]methyl]ammonium benzoate	RE	31/08/2022
264.	**Diklofop CG / Diclofop EN** CAS No 40843-25-2 (parent); CIPAC No 358 (parent) CAS No 257-141-8 (diclofop-methyl); CIPAC No 358.201 (diclofop-methyl)	≥ 980 g/kg (izražen kao diclofop-methyl)	Diclofop (RS)-2-[4-(2,4-dichlorophenoxy)phenoxy]propionic acid Diclofop-methyl methyl (RS)-2-[4-(2,4-dichlorophenoxy)phenoxy]propionate	HB	31/05/2023
265.	**Dietofenkarb CG / Diethofencarb EN** CAS No 87130-20-9; CIPAC No 513	≥ 970 g/kg Nečistoće: Toluene: ne više od 1 g/kg	isopropyl 3,4-diethoxycarbanilate	FU	31/05/2021
266.	**Dimetahlor CG / Dimethachlor EN** CAS No 50563-36-5; CIPAC No 688	≥ 950 g/kg Nečistoća 2,6-dimethylaniline: Ne više od 0,5 g/kg	2-chloro-N-(2-methoxyethyl)acet-2′,6′-xylidide	HB	31/12/2021
267.	**Dizodium fosfonat CG / Disodium phosphonate EN** CAS No 13708-85-5; CIPAC No 808	281-337 g/kg (TK) ≥ 917 g/kg (TC)	disodium phosphonate	FU	31/01/2024
268.	**Diuron CG / Diuron EN** CAS No 330-54-1; CIPAC No 100	≥ 930 g/kg	3-(3,4-dichlorophenyl)-1,1-dimethylurea	HB	30/09/2020
269.	**Dodekan-1-ol CG / Dodecan-1-ol EN** Feromoni linearnog lanca za red Lepidoptera CG Straight Chain Lepidopteran Pheromones ENG			AT	31/08/2020
270.	**Dodemorf CG / Dodemorph EN** CAS No 1593-77-7; CIPAC No 300	≥ 950 g/kg	cis/trans-[4-cyclododecyl]-2,6-dimethylmorpholine	FU	31/08/2022
271.	***Equisetum arvense L.* CG / *Equisetum arvense L.* EN** CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: Nije dodijeljen	Evropska farmakopeja	Nije primjenljivo		
272.	**Etilen CG / Ethylene EN** CAS No 74-85-1; CIPAC No 839	≥ 90 % Relevantne nesčistoće: ethylene oxide, max sadržaj 1 mg/kg	Ethylene	PG	31/08/2022
273.	**Etofenproks CG / Etofenprox EN** CAS No 80844-07-1; CIPAC No 471	≥ 980 g/kg	2-(4-ethoxyphenyl)-2-methylpropyl 3-phenoxybenzyl ether	IN	31/12/2021
274.	**Etoksazol CG / Etoxazole EN** CAS No 153233-91-1; CIPAC No 623	≥ 948 g/kg	(RS)-5-tert-butyl-2-[2-(2,6-difluorophenyl)-4,5-dihydro-1,3-oxazol-4-yl] phenetole	IN	31/07/2020
275.	**Etridiazol CG / Etridiazole EN** CAS No 2593-15-9; CIPAC No 518	≥ 970 g/kg	ethyl-3-trichloromethyl-1,2,4-thiadiazol-5-yl ether	FU	31/05/2021
276.	**Eugenol CG / Eugenol EN** CAS No 97-53-0; CIPAC No 967	≥ 990 g/kg Relevantne nesčistoće: methyl eugenol maximum 0,1 % tehničkog materijala	4-allyl-2-methoxyphenol	FU	30/11/2023
277.	**Ostaci masne destilacije CG / Fat distilation**	≥ 40 % of odcijepljene masne kiseline	Nije dostupno	RE	31/08/2020

	residues EN CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No 915	Relevantne nesčistoće: Ni maximum 200 mg/kg			
278.	**Fenamifos CG /Fenamiphos EN** CAS No 22224-92-6 CIPAC No 692	≥ 940 g/kg	(RS)-ethyl 4-methylthio-m-tolyl isopropylphosphoramidate	NE	31/07/2020
279.	**FEN 560 (sjeme u prahu piskavice) CG / FEN 560 (Fenugreek seed powder) EN** (also called fenugreek or fenugreek seed powder) CAS No None CIPAC No None The active substance is prepared from the seed powder of Trigonella foenum-graecum L. (fenugreek).	100% piskavica sjemena u prahu, bez aditiva i bez ekstrakcije; sjeme kada je u pitanju ocjena kvaliteta hrane za ljude (the seed being of human food grade quality)	Nije primjenljivo	FU	31/10/2020
280.	**Fenoksaprop-P CG / Fenoxaprop-P EN** CAS No 113158-40-0; CIPAC No 484	≥ 920 g/kg	(R)-2[4-[(6-chloro-2-benzoxazolyl)oxy]-phenoxy]-propanoic acid	HB	31/12/2020
281.	**Fenpikoksamid (bivši: Liserfenvalpir) CG/Fenpicoxamid (formerly: Lyserphenvalpyr) EN** CAS No 517875-34-2 CIPAC No 991	≥ 750 g/kg	(3S,6S,7R,8R)-8-benzyl-3-{3-[(isobutyryloxy)methoxy]-4-methoxypyridine-2-carboxamido}-6-methyl-4,9-dioxo-1,5-dioxonan-7-yl isobutyrate	FU	11/10/2028
282.	**Fenpropidin CG / Fenpropidin EN** CAS No 67306-00-7; CIPAC No 520	≥ 960 g/kg (racemate)	(R,S)-1-[3-(4-tert-butylphenyl)-2-methylpropyl]-piperidine	FU	31/12/2020
283.	**Fenpirazamin CG / Fenpyrazamine EN** CAS No 473798-59-3; CIPAC No 832	≥ 940 g/kg	S-allyl 5-amino-2,3-dihydro-2-isopropyl-3-oxo-4-(o-tolyl)pyrazole-1-carbothioate	FU	31/12/2022
284.	**Flonikamid (IKI-220) CG / Flonicamid (IKI-220) EN** CAS No 158062-67-0; CIPAC No 763	≥ 960 g/kg Nečistoća toluena ne smije prekoračiti 3 g/kg u tehničkom materijalu	N-cyanomethyl-4-(trifluoromethyl)nicotinamide	IN	31/08/2023
285.	**Flubendiamide CG / Flubendiamide EN** CAS No 272451-65-7; CIPAC No 788	≥ 960 g/kg	3-iodo-N'-(2-mesyl-1,1-dimethylethyl)-N-{4-[1,2,2,2-tetrafluoro-1-(trifluoromethyl)ethyl]-o-tolyl}phthalamide	IN	31/08/2024
286.	**Flumetralin CG / Flumetralin EN** CAS No 62924-70-3; CIPAC No 971	980 g/kg Nečistoća Nitrosamina (izračunat kao nitroso-dimethylamine) ne smije prekoračiti 0,001 g/kg u tehničkom materijalu	N-(2-chloro-6-fluorobenzyl)-N-ethyl-α,α,α-trifluoro-2,6-dinitro-p-toluidine	PG	11/12/2022
287.	**Flumeturon CG /Fluometuron EN** CAS No: 2164-17-2; CIPAC No: 159	≥ 940 g/kg	1,1-dimethyl-3-(α,α,α -trifluoro-m-tolyl)urea	HB	31/05/2024
288.	**Fluksastrobin CG / Fluoxastrobin EN** CAS No 361377-29-9; CIPAC No 746	≥ 940 g/kg	(E)-{2-[6-(2-chlorophenoxy)-5-fluoropyrimidin-4-yloxy]phenyl}(5,6-dihydro-1,4,2-dioxazin-3-yl)methanone O-methyloxime	FU	31/07/2020
289.	**Flupiradifuron CG / Flupyradifurone EN** CAS No: 951659-40-8; CIPAC No: 987	≥ 960 g/kg	4-[(6-chloro-3-pyridylmethyl)(2,2-difluoroethyl) amino]furan-2(5H)-one	IN	09/12/2025
290.	**Flukvinkonazol CG / Fluquinconazole EN** CAS No 136426-54-5; CIPAC No 474	≥ 955 g/kg	3-(2,4-dichlorophenyl)-6-fluoro-2-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)quinazolin-4(3H)-one	FU	31/12/2021
291.	**Flurohloridon CG / Flurochloridone EN** CAS No: 61213-25-0; CIPAC No: 430	≥ 940 g/kg. Relevant nečistoće:Toluene: max 8 g/kg	(3RS,4RS;3RS,4SR)-3-chloro-4-chloromethyl-1-(α,α,α-trifluoro-m-tolyl)-2-pyrrolidone	HB	31/05/2021
292.	**Flutolanil CG / Flutolanil EN** CAS No 66332-96-5; CIPAC No 524	≥ 975 g/kg	α,α,α-trifluoro-3′-isopropoxy-o-toluanilide	FU	28/02/2021
293.	**Fluksapiroksad CG / Fluxapyroxad EN** CAS No 907204-31-3; CIPAC No 828	≥ 950 g/kg Nečistoća toluena ne smije prekoračiti 1 g/kg u tehničkom materijalu	3-(difluoromethyl)-1-methyl-N-(3′,4′,5′-trifluorobiphenyl-2-yl)pyrazole-4-carboxamide	FU	31/12/2022
294.	**Fruktoza CG / Fructose EN** CAS No: 57-48-7	Ocjena hrane / Food grade	β-D-fructofuranose	EL	
295.	**Gama-cihalotrin CG /Gamma-cyhalothrin EN** CAS No 76703-62-3; CIPAC No 768	≥ 980 g/kg	(S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (1R,3R)-3-[(Z)-2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl]-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate or (S)-α-cyano-3-phenoxybenzyl (1R)-cis-3-[(Z)-2-chloro-3,3,3-trifluoropropenyl]-2,2-dimethylcyclopropanecarboxylate	IN	31/03/2025
296.	**Ekstrakt bijelog luka CG / Garlic extract EN** CAS No 8008-99-9; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 99,9 %	Ocjena hrane ekstrakt biljeog luka / Food grade garlic juice concentrate	RE	31/08/2020
297.	**Geraniol CG / Geraniol EN** CAS No 106-24-1; CIPAC No 968	≥ 980 g/kg	(E) 3,7-dimethyl-2,6-octadien-1-ol	FU	30/11/2023
298.	**Giberelinska kisjelina CG / Gibberellic acid EN** CAS No 77-06-5; CIPAC No 307	≥ 850 g/kg	(3S,3aS,4S,4aS,7S,9aR,9bR,12S)-7,12-dihydroxy-3-methyl-6-methylene-2-oxoperhydro-4a,7-methano-9b,3-propenol(1,2-b)furan-4-carboxylic acid Alt: (3S,3aR,4S,4aS,6S,8aR,8bR,11S)-6,11-dihydroxy-3-methyl-12-methylene-2-oxo-4a,6-methano-3,8b-prop-lenoperhydroindenol (1,2-b) furan-4-carboxylic acid	PG	31/08/2020
299.	**Giberelin CG / Gibberellin EN** CAS No GA4: 468-44-0 GA7: 510-75-8 GA4A7 mixture: 8030-53-3 CIPAC No Nije dodijeljen	Review report (SANCO/2614/2008)	GA4: (3S,3aR,4S,4aR,7R,9aR,9bR,12S)-12-hydroxy-3-methyl-6-methylene-2-oxoperhydro-4a,7-methano-3,9b-propanoazuleno[1,2-b]furan-4-carboxylic acid GA7: (3S,3aR,4S,4aR,7R,9aR,9bR,12S)-12-hydroxy-3-methyl-6-methylene-2-oxoperhydro-4a,7-methano-9b,3-propenoazuleno[1,2-b]furan-4-carboxylic acid	PG	31/08/2020
300.	**Halauksifen-metil CG / Halauxifen-methyl EN** CAS No: 943831-98-9; CIPAC No: 970.201 (halauxifen-methyl) 970 (halauxifen)	≥ 930 g/kg	methyl 4-amino-3-chloro-6-(4-chloro-2-fluoro-3-methoxyphenyl)pyridine-2-carboxylate	HB	05/08/2025
301.	**Halosulfurin metil CG /Halosulfuron methyl EN** CAS No 100785-20-1; CIPAC No 785.201	≥ 980 g/kg	methyl 3-chloro-5-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-ylcarbamoylsulfamoyl)-1-methylpyrazole-4-carboxylate	HB	30/09/2023
302.	***Helicoverpa armigera nucleopolyhedrovirus (HearNPV)* CG / *Helicoverpa armigera nucleopolyhedrovirus* (HearNPV) EN**	Minimalna koncentracija: 1,44 × 1013 OB/l (occlusion bodies/l)	Nije primjenljivo	IN	31/05/2023

	DSMZ broj: BV-0003				
303.	**Heptamaloksiloglukan CG / Heptamaloxyloglucan EN** CAS No 870721-81-6; CIPAC No Nije dostupno	≥ 780 g/kg Nečistoća Patulina ne smije prekoračiti 50 µg/kg u tehničkom materijalu	Puni naziv IUPAC sa pojedinostima o identitetu i specifikaciji aktivnih supstanci su dati u njhiovim izvještajima /Full IUPAC name with details on identity and specification of active substances are provided in their review reports. Xyl p: xylopyranosyl Glc p: glucopyranosyl Fuc p: fucopyranosyl Gal p: galactopyranosyl Glc-ol: glucitol	EL	31/05/2021
304.	**Hidrolizovani proteini CG / Hydrolysed proteins EN** CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No Nije dodijeljen	Review report (SANCO/2615/2008)	Nije dostupno	IN AT*	31/08/2020
305.	**Himeksazol CG / Hymexazol EN** CAS No 10004-44-1; CIPAC No 528	≥985 g/kg	5-methylisoxazol-3-ol (or 5-methyl-1,2-oxazol-3-ol)	FU	31/05/2023
306.	**Indolilbuterna kisjelina CG / Indolylbutyric acid EN** CAS No 133-32-4; CIPAC No 830	≥ 994 g/kg	4-(1H-indol-3-yl)butyric acid	PG	31/05/2023
307.	**Ipkonazol CG /Ipconazole EN** CAS No 125225-28-7 (mixture of diastereoisomers) 115850-69-6 (ipconazole cc, cis isomer) 115937-89-8 (ipconazole ct, trans isomer) CIPAC No 798	≥ 955 g/kg Ipconazole cc: 875 – 930 g/kg Ipconazole ct: 65 – 95 g/kg	(1RS,2SR,5RS;1RS,2SR,5SR)-2-(4-chlorobenzyl)-5-isopropyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-ylmethyl) cyclopentanol	FU	31/08/2024
308.	**Gvožđe sulfat CG / Iron sulphate EN** Iron(II)sulfate anhydrous: CAS No 7720-78-7 Iron(II)sulfate monohydrate: CAS No 17375-41-6 Iron(II)sulfate heptahydrate: CAS No 7782-63-0 CIPAC No 837	Iron(II)sulfate anhydrous: ≥ 350 g/kg ukupnog gvožđa. Relevantne nečistoće: arsenic, 18 mg/kg cadmium, 1,8 mg/kg chromium, 90 mg/kg lead, 36 mg/kg mercury, 1,8 mg/kg izražen na osnovu bezvodne verzije	Iron(II)sulphate or iron(2+) sulfate	HB	31/08/2020
309.	***Isaria fumosorosea* Apopka strain 97 (formely Paecilomyces fumosoroseus) CG / *Isaria fumosorosea* Apopka strain 97 (formely Paecilomyces fumosoroseus) EN** Deposited in the American Type Culture Collection (ATCC) under the name Paecilomyces fumosoroseus Apopka ATCC 20874	Minimalna koncentracija: 1,0 × 108 CFU/ml Maksimalna koncentracija: 2,5 × 109 CFU/ml	Nije primjenljivo	IN	31/12/2030
310.	**Izopirazamin CG / Isopyrazam EN** CAS No 881685-58-1(syn-isomer: 683777-13-1/anti-isomer: 683777-14-2) CIPAC No 963	≥ 920 g/kg U rasponu od 78:15 % to 100:0 % syn- to anti-isomers	A mixture of 3-(difluoromethyl)-1-methyl-N-[(1RS,4SR,9RS)-1,2,3,4-tetrahydro-9-isopropyl-1,4-methanonaphthalen-5-yl]pyrazole-4-carboxamide (syn-isomer – 50:50 mix of two enantiomers) i 3-(difluoromethyl)-1-methyl-N-[(1RS,4SR,9SR)-1,2,3,4-tetrahydro-9-isopropyl-1,4-methanonaphthalen-5-yl]pyrazole-4-carboxamide (anti-isomer– 50:50 mix of two enantiomers) In a range of 78:15 % to 100:0 % syn to anti.	FU	31/03/2023
311.	**Izoksaben CG / Isoxaben EN** CAS No: 82558-50-7; CIPAC No: 701	≥ 910 g/kg Toluene: ≤ 3g/kg	N-[3-(1-ethyl-1-methylpropyl)-1,2-oxazol-5-yl]-2,6-dimethoxybenzamide	HB	31/05/2024
312.	**Kieselgur (Diatomejska zemlja) CG /Kieselgur (diatomaceous earth) EN** CAS No 61790-53-2; CIPAC No 647	Proizvod sadrži 100 % diatomejske zemlje. Maximum 0,1 % čestica kristalnog silicijumdioksida sa prečnikom ispod 50 µm	Kieselgur (no IUPAC name) Diatomaceous earth Amorphous silicon dioxide Silica Diatomite	IN	31/08/2020
313.	**L-askorbinska kiselina CG/L-ascorbic acid EN** CAS No 50-81-7 CIPAC No 774	≥ 990 g/kg (pharmaceutical grade) The following impurities are relevant and must not exceed a certain threshold in the technical material: Methanol: ≤3 g/kg Heavy Metals: ≤10 mg/kg (expressed as Pb) *Sledeće nečistoće su relevantne i ne smeju da pređu određeni prag:* *Methanol: ≤3 g/kg* *Teški metali: ≤10 mg/kg (expressed as Pb)*	(5R)-5-[(1S)-1,2-dihydroxyethyl]-3,4-dihydroxyfuran-2(5H)-one (European Pharmacopoeia, 2005)	FU	30/06/2024
314.	***Lecanicillium muscarium* (ranije Verticillium lecanii) soj Ve6 CG / Lecanicillium muscarium (formerly Verticillium lecanii) strain Ve6 EN** Culture collection: No CABI (=IMI) 268317, CBS 102071, ARSEF 5128	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2020
315.	**Lecitini CG / Lecithins EN** CAS No: 8002-43-5; CIPAC No: Nije dodijeljen Einecs 232-307-2	Kao što je opisano u Annexu Regulation (EU) No 231/2012.	Nije dodijeljen	FU	
316.	**Lenacil CG / Lenacil EN** CAS No 2164-08-1; CIPAC No 163	≥ 975 g/kg	3-cyclohexyl-1,5,6,7-tetrahydrocyclopentapyrimidine-2,4(3H)-dione	HB	31/12/2020
317.	**Krečni sumpor CG / Lime sulphur (calcium polysulphid) EN** CAS No 1344 - 81 – 6; CIPAC No 17	≥ 290 g/kg	Calcium polysulfide	FU, IN, AC	31/05/2024
318.	**Krečnjak CG / Limestone EN** CAS No 1317-65-3; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg	Nije dostupno		31/12/2020
319.	**Maltodekstrin CG / Maltodextrin EN** CAS No 9050-36-6; CIPAC No 801	≥ 910 g/kg	None allocated	IN	30/09/2023

320.	**Mandestrobin CG / Mandestrobin EN** CAS No: 173662-97-0; CIPAC No: Nije dostupno	≥ 940 g/kg (na osnovu suve mase) Xylenes (ortho, meta, para), ethyl benzene max. 5 g/kg (TK)	(RS)-2-methoxy-N-methyl-2-[α-(2,5-xylyloxy)-o-tolyl]acetamide	FU	09/12/2025
321.	**Mefentriflukonazol CG /Mefentrifluconazole EN** CAS No: 1417782-03-6 CIPAC No: Not assigned	≥ 970 g/kg Nečistoća N, N-dimetilformamida ne sme prelaziti 0,5 g / kg u tehničkom materijalu. Nečistoća toluena ne smije prelaziti 1 g / kg u tehničkom materijalu Nečistoća 1,2,4- (1H) -triazol ne sme prelaziti 1 g / kg u tehničkom materijalu	(2RS)-2-[4-(4-chlorophenoxy)-2-(trifluoromethyl)phenyl]-1-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)propan-2-ol	FU	20/03/2029 Posebnu pažnju obratiti na: - zaštitu operatora, osiguravajući da uslovi korišćenja uključuju upotrebu odgovarajuće lične zaštitne opreme; - zaštita vodenih organizama. Uslovi upotrebe uključuju mjere ublažavanja rizika, poput zaštitnih zona i / ili vegetativnih traka, gdje je to prikladno.
322.	**Mepikvat CG / Mepiquat EN** CAS No 15302-91-7; CIPAC No 440	≥ 990 g/kg	1,1-dimethylpiperidinium chloride (mepiquat chloride)	PG	28/02/2021
323.	**Meptildinokap CG / Meptyldinocap EN** CAS No 6119-92-2; CIPAC No 811	≥ 900 g/kg (mješavina trans- i cis-isomers sa definisanim opsegom odnosa od 25:1 do 20:1) Relevantne nesčistoće: 2,6-dinitro-4-[(4RS)-octan-4-yl]phenyl (2E/Z)-but-2-enoate max sadržaj 0,4 g/kg	Mixture of 75-100 % (RS)-2-(1-methylheptyl)-4,6-dinitrophenyl crotonate i 25-0 % (RS)-2-(1-methylheptyl)-4,6-dinitrophenyl isocrotonate	FU	31/03/2025
324.	**Metaflumizon CG / Metaflumizone EN** CAS No 139968-49-3; CIPAC No 779	≥ 945 g/kg (90-100 % E-isomer 10-0 % Z-isomer) Sledeća relevantna nečistoćashall ne smije premašiti odrđeni prag: Hydrazine ≤ 1 mg/kg 4-(trifluoromethoxy)phenyl isocyanate ≤ 100 mg/kg Toluene ≤ 2 g/kg	(EZ)-2′-[2-(4-cyanophenyl)-1-(α,α,α-trifluoro-m-tolyl)ethylidene]-4-(trifluoromethoxy)carbanilohydrazide	IN	31/12/2024
325.	**Metam (uključujući – kalijum i – natrijum) CG / Metam (incl. -potassium and -sodium) EN** CAS No 144-54-7; CIPAC No 20	≥ 965 g/kg Izražen kao metam-natrijum na osnovu suve mase ≥ 990 g/kg Izražen kao metam-kalijum na osnovu suve mase Relevant nečistoće: methylisothiocyanate (MITC) —max. 12 g/kg on dry weight basis (metam-sodium), —max. 0,42 g/kg on dry weight basis (metam-potassium). N,N'-dimethylthiourea (DMTU) —max. 23 g/kg na osnovu suve mase (metam-sodium), —max. 6 g/kg na osovu suve mase (metam-potassium).	Methyldithiocarbamic acid	FU, IN, HB, NE	30/06/2022
326.	**Metarhizium anisopliae var. anisopliae soj BIPESCO 5/F52 CG / Metarhizium anisopliae var. anisopliae strain BIPESCO 5/F52 EN** (formerly Metarhizium anisopliae) STRAIN: BIPESCO 5/F52 Culture collection: No M.a. 43; No 275-86 (acronyms V275 or KVL 275); No KVL 99-112 (Ma 275 or V 275); No DSM 3884; No ATCC 90448; No ARSEF 1095	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	IN	30/04/2020
327.	**Metazahlor CG / Metazachlor EN** CAS No 67129-08-2; CIPAC No 411	≥ 940 g/kg Fabrička nečistoća toluene predstavljaju toksikološki rizik i uspostavljen je maksimalni nivo od 0,05 % .	2-chloro-N-(pyrazol-1-ylmethyl)acet-2′,6′-xylidide	HB	31/07/2021
328.	**Metobromuron CG / Metobromuron EN** CAS No 3060-89-7; CIPAC No 168	≥ 978 g/kg	3-(4-bromophenyl)-1-methoxy-1-methylurea	HB	31/12/2024
329.	**Metosulam CG / Metosulam EN** CAS No 139528-85-1; CIPAC No 707	≥ 980 g/kg	2′,6′-dichloro-5,7-dimethoxy-3′-methyl[1,2,4]triazolo [1,5-a]pyrimidine-2-sulfonanilide	HB	30/04/2021
330.	**N- Tetradecilacetat CG/ N-Tetradecylacetate EN** (Straight Chain Lepidopteran Pheromones)			AT	31/08/2020
331.	**Napropamide CG / Napropamide EN** CAS No 15299-99-7	≥ 980 g/kg	7-chloro-3-methylquinoline-8-carboxylic acid	HB	31/12/2023
332.	**Ulje crnog luka CG/Onion oil EN** CAS No 8002-72-0 CIPAC, EINECS 232-498-2(EINECS)	Food grade Not relevant (complex mixture) *Nivo hrane?* Nije relevantno (složena smješa)	Not applicable (complex mixture) Nije primjenljivo (složena smješa)		
333.	**Ulje pomorandže CG / Orange oil EN** CAS No 8028-48-6 (Orange extract) 5989-27-5 (D-limonene); CIPAC No 902	≥ 945 g/kg (of D-limonene) Aktivna supstanca treba da bude u skladu sa specifikacijama F. Eur. (Evropske farmakopeje) 5.0 (Aurantii dulcis aetheroleum) i ISO 3140:2011(E)	(R)-4-isopropenyl-1-methylcyclohexene or p-mentha-1,8-diene	IN	30/04/2024
334.	**Orizalin CG / Oryzalin EN** CAS No 19044-88-3; CIPAC No 537	≥ 960 g/kg N-nitrosodipropylamine: ≤ 0,1 mg/kg Toluene: ≤ 4 g/kg	3,5-dinitro-N4,N4-dipropylsulfanilamide	HB	31/05/2021
335.	**Oksatiapiprolin CG/Oxathiapiprolin EN** CAS No 1003318-67-9 CIPAC No 985	≥ 950 g/kg	1-(4-{4-[(5RS)-5-(2,6-difluorophenyl)-4,5-dihydro-1,2-oxazol-3-yl]-1,3-thiazol-2-yl}-1-piperidyl)-2-[5-methyl-3-(trifluoromethyl)-1H-pyrazol-1-yl]ethanone	FU	03/03/2027
336.	**Paklobutrazol CG / Paclobutrazol EN** CAS No 76738-62-0; CIPAC No 445	≥ 930 g/kg	(2RS,3RS)-1-(4-chlorophenyl)-4,4-dimethyl-2-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)pentan-3-ol	PG	31/05/2023
337.	***Paecilomyces fumosoroseus soj Fe9901* CG / *Paecilomyces fumosoroseus* strain Fe9901 EN** Collection broj: USDA-ARS collection of Entomopathogenic Fungal Cultures U.S. Plant Soil	Minimum 1,0 × 109 CFU/g Maximum 3,0 × 109 CFU/g	Nije primjenljivo	IN	30/09/2023

	i Nutrition laboratory. New York. Accession No ARSEF 4490				
338.	***Paecilomyces lilacinus* soj 251 CG / *Paecilomyces lilacinus* strain 251 EN** Samson 1974 strain 251 (AGAL: No 89/030550) CIPAC No 753		Nije primjenljivo	NE	31/07/2020
339.	**Penflufen CG / Penflufen EN** CAS No 494793-67-8; CIPAC No 826	≥ 950 g/kg 1:1 (R:S) odnos enantiomera	2'-[(RS)-1,3-dimethylbutyl]-5-fluoro-1,3-dimethylpyrazole-4-carboxanilide	FU	31/01/2024
340.	**Penoksulam CG / Penoxsulam EN** CAS No 219714-96-2; CIPAC No 758	> 980 g/kg Nečistoća Bis-CHYMP 2-chloro-4-[2-(2-chloro-5-methoxy-4-pyrimidinyl)hydrazino]-5-methoxypyrimidine ne smije prekoračiti 0,1 g/kg u tehničkom materijalu	3-(2,2-difluoroethoxy)-N-(5,8-dimethoxy[1,2,4]triazolo[1,5-c]pyrimidin-2-yl)-α,α,α-trifluorotoluene-2-sulfonamide	HB	31/07/2023
341.	**Pentiopirad CG / Penthiopyrad EN** CAS No 183675-82-3; CIPAC No 824	≥ 980 g/kg (50:50 racemic mixture)	(RS)-N-[2-(1,3-dimethylbutyl)-3-thienyl]-1-methyl-3-(trifluoromethyl)pyrazole-4-carboxamide	FU	30/04/2024
342.	**Pepino mosaic virus soj CH2 isolate 1906 CG / Pepino mosaic virus strain CH2 isolate 1906 EN** GenBank, accession broj JN835466 CIPAC No: Nije dodijeljen	Minimalna koncentracija 5 × 105 viral genomskih kopija per µL	Nije primjenljivo	EL, VI	07/08/2030
343.	**Pasteria nišizave Pn1 CG/Pasteuria nishizawae EN Pn1** **Culture collection: ATCC Safe Deposit (SD-5833)** CIPAC No Nije određen	Minimalna koncentracija 1 × 10^{11} spores/g	Not applicable Nije primjenljivo	NE	14/10/2033
344.	**Biber CG / Pepper EN** CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No Nije dodijeljen	Je složena smjesa hemijskih supstanci, komponenta piperine kao pokazatelj treba da je minimum 4 %	Black pepper — Piper nigrum	RE	31/08/2020
345.	**Phlebiopsis gigantea (several strains)** STRAIN: VRA 1835 Culture collection: No ATCC 90304 STRAIN: VRA 1984 Culture collection: No DSM16201 STRAIN: VRA 1985 Culture collection: No DSM 16202 STRAIN: VRA 1986 Culture collection: No DSM 16203 STRAIN: FOC PG B20/5 Culture collection: No IMI 390096 STRAIN: FOC PG SP log 6 Culture collection: No IMI 390097 STRAIN: FOC PG SP log 5 Culture collection: No IMI 390098 STRAIN: FOC PG BU 3 Culture collection: No IMI 390099 STRAIN: FOC PG BU 4 Culture collection: No IMI 390100 STRAIN: FOC PG 410.3 Culture collection: No IMI 390101 STRAIN: FOC PG97/1062/116/1.1 Culture collection: No IMI 390102 STRAIN: FOC PG B22/SP1287/3.1 Culture collection: No IMI 390103 STRAIN: FOC PG SH 1 Culture collection: No IMI 390104 STRAIN: FOC PG B22/SP1190/3.2 Culture collection: No IMI 390105	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
346.	**Fosfan CG / Phosphane EN** CAS No 7803-51-2; CIPAC No 127	≥ 994 g/kg Relevantna nečistoća arsane ne smije pre-mašiti 0,023 g/kg u tehničkom materijalu	Phosphane	IN	31/03/2023
347.	**Pikloram CG / Picloram EN** CAS No 1918-02-1; CIPAC No 174	≥ 920 g/kg	4-amino-3,5,6-trichloropyridine-2-carboxylic acid	HB	31/12/2020
348.	**Pikolinafen CG / Picolinafen EN** CAS No 137641-05-5; CIPAC No 639	970 g/kg	4′-Fluoro-6-[(α,α,α-trifluoro-m-tolyl)oxy]picolinanilide	HB	30/06/2031
349.	**Ulje citronele CG / Plant oils - Citronella oil EN** CAS No 8000-29-1; CIPAC No 905	Suma sledeće nečistoće ne smije premašiti 0,1 % od tehničkog materijala: methyl eugenol i methyl-isoeugenol.	Citronella Oil je kompleks mješavina hemijskih supstanci. Onovne komponente su: Citronellal (3,7-dimethyl-6-octenal). Geraniol ((E)-3,7-dimethyl-2,6-octadien-1-ol). Citronellol (3,7-dimethyl-6-octan-2-ol). Geranyl acetate (3,7-dimethyl-6-octen-1yl acetate).	HB	31/08/2022
350.	**Ulje karanfilića CG / Plant oils - Clove oil EN** CAS No 94961-50-2 (clove oil) 97-53-0 (Eugenol — main component) CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 800 g/kg	Clove Oil je kompleks mješavina hemijskih supstanci. Osnovna komponeta je eugenol.	RE	31/08/2022
351.	**Ulje od nane CG / Plant oils - Spear mint oil EN** CAS No 8008-79-5; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 550 g/kg as L-Carvone	Spearmint oil		31/08/2022
352.	**Kalijum hidrogen karbonat CG / Potassium hydrogen carbonate EN** CAS No 298-14-6; CIPAC No 853	≥ 99,5 % Nečistoće: Pb max. 10 mg/kg As max. 3 mg/kg	Potassium hydrogen carbonate		31/08/2020
353.	**Kalijum fosfonati CG / Potassium phosphonates (formerly potassium phosphite) EN** CAS No 13977-65-6 for potassium hydrogen phosphonate 13492-26-7 for dipotassium phosphonate Mixture: none CIPAC No 756 (for potassium phosphonates)	31,6 to 32,6 % phosphonate ions (suma hidrogenfosfonatom i fosfatnih iona) 17,8 to 20,0 % kalijum ≥ 990 g/kg na osnovu suve mase	Potassium hydrogen phosphonate, Dipotassium phosphonate	FU	30/09/2023
354.	**Profoksidim CG / Profoxydim EN** CAS No 139001-49-3; CIPAC No 621	≥ 940 g/kg	2 - [(1 E/Z) - [(2 R S) – 2 - (4 – chlorophenoxy) propoxyimino] butyl]	HB	31/07/2021

			– 3 – hydroxy – 5 - [(3 R S; 3 S R) – tetrahydro – 2 H – thiopyran – 3 – yl] cyclohex – 2 - enone		
355.	**Propoksi karbazon CG / Propoxycarbazone EN** CAS No 145026-81-9; CIPAC No 655	≥ 950 g/kg (izražen kao propoxy-carbazone-sodium)	2-(4,5-dihydro-4-methyl-5-oxo-3-propoxy-1H-1,2,4-triazol-1-yl) carboxamidosulfonylbenzoicacid-methylester	HB	31/08/2032
356.	**Prosulfokarb CG /Prosulfocarb EN** CAS No 52888-80-9; CIPAC No 539	970 g/kg	S-benzyl dipropyl(thiocarbamat)	HB	31/10/2020
357.	**Prosulfuron CG / Prosulfuron EN** CAS No 94125-34-5; CICAP No 579	950 g/kg	1-(4-methoxy-6-methyl-1,3,5-triazin-2-yl)-3-[2-(3,3,3-trifluoropropyl)-phenylsulfonyl]-urea	HB	30/04/2024
358.	***Pseudomonas* sp. Strain DSMZ 13134 CG / *Pseudomonas* sp. Strain DSMZ 13134 EN** Collection broj: DSMZ 13134	Minimum koncentracija: 3 × 1014 cfu/kg	Nije primjenljivo	FU	31/01/2024
359.	**Piridalil CG / Pyridalyl EN** CAS No 179101-81-6; CIPAC No 792	≥ 910 g/kg	2,6-dichloro-4-(3,3-dichloroallyloxy)phenyl 3-[5-(trifluoromethyl)-2-pyridyloxy]propyl ether	IN	30/06/2024
360.	**Piridat CG / Pyridate EN** CAS No: 55512-33-9; CIPAC No: 447	≥ 900 g/kg	O-6-chloro-3-phenylpyridazin-4-yl S-octyl thiocarbonate	HB	31/12/2030
361.	**Pirofenon CG / Pyriofenone EN** CAS No 688046-61-9; CIPAC No 827	≥ 965g/kg	(5-chloro-2-methoxy-4-methyl-3-pyridyl)(4,5,6-trimethoxy-o-tolyl)methanone	FU	31/01/2024
362.	**Piroksulam CG / Pyroxsulam EN** CAS No 422556-08-9; CIPAC No 793	≥ 965 g/kg	N-(5,7-dimethoxy[1,2,4]triazolo[1,5-a]pyrimidin-2-yl)-2-methoxy-4-(trifluoromethyl)pyridine-3-sulfonamide	HB	30/04/2024
363.	***Pythium oligandrum* M1 CG / *Pythium oligandrum* M1 EN** STRAINS: M1 Culture collection No ATCC 38472	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
364.	**Kvarcni pijesak CG / Quartz sand EN** CAS No 14808-60-7; CIPAC No Nije dodijeljen	≥ 915 g/kg Maximum 0,1 % čestica kristalnog silicij dioksida (sa prečnikom ispod 50 um.)	Quarz, Quartz, Siliciumdioxid, Silica, Silicon dioxide, SiO2	RE	31/08/2020
365.	**Kvinmerak CG / Quinmerac EN** CAS No 90717-03-6; CIPAC No 563	≥ 980 g/kg	7-chloro-3-methylquinoline-8-carboxylic acid	HB	30/04/2024
366.	**Repelenti sa mirisom životinjskog ili biljnog porijekla – riblje ulje CG / Repellents by smell of animal or plant origin- fish oil EN** CAS No 100085-40-3; CIPAC No 918	≥ 99 % Relevantne nesčistoće: Dioxine max. 6 pg/kg za stočnu hranu Hg max. 0,5 mg/kg hranu za životinje dobjenu od ribe i ostalih plodova mora obradom Cd max. 2 mg/kg hrane životinjskog po-rijekla, osim u hrani za kućne ljubimce Pb max. 10 mg/kg PCBs max. 5 mg/kg	Fish oil	RE	31/08/2020
367.	**Repelenti sa mirisom životinjskog ili biljnog porijekla – ovčja mast CG / Repellents by smell of animal or plant origin - sheep fat EN** CAS No 98999-15-6; CIPAC No Nije dodijeljen	Čista ovčja mast sadrži maksimum 0,18 % w/w/vode.	Sheep Fat	RE	31/08/2020
368.	**Reskalure CG / Rescalure EN** CAS No: 67601-06-3; CIPAC No: Nije dostupno	≥ 750 g/kg Odnos (3S,6R)/(3S,6S) treba da bude u opsegu 55/45 do 45/55. Opseg čistoće za svaki izomer treba da bude 337,5 g/kg do 412,5 g/kg.	(3S,6R)-(3S,6S)-6-isopropenyl-3-methyldec-9-en-1-yl acetate	IN	18/12/2025
369.	**S-absicinska kisjelina CG / S-Abscisic acid EN** CAS No 21293-29-8; CIPAC No Nije dodijeljen	960 g/kg	(2Z,4E)-5-[(1S)-1-hydroxy-2,6,6-trimethyl-4-oxocyclohex-2-en-1-yl]-3-methylpenta-2,4-dienoic acid or (7E,9Z)-(6S)-6-hydroxy-3-oxo-11-apo-ε-caroten-11-oic acid	PG	30/06/2024
370.	**Salix spp. cortex CG / Salix spp. cortex EN** CAS No: Nije dodijeljen; CIPAC No: Nije dodijeljen	Evropska farmakopeja	Nije primjenljivo	FU	
371.	**Sedaksan CG / Sedaxane EN** CAS No 874967-67-6 (trans isomer: 599197-38-3/cis isomer: 599194-51-1); CIPAC No 833	≥ 960 g/kg Sedaxane (opseg 820-890 g/kg za 2 trans-isomers 50:50 mješavina enantiomera i opseg 100-150 g/kg za 2 cis-isomers 50:50 mješavine entatiomera)	mixture of 2 cis-isomers 2′-[(1RS,2RS)-1,1′-bicycloprop-2-yl]-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxanilide i 2 trans-isomers 2′-[(1RS,2SR)-1,1′-bicycloprop-2-yl]-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxanilide	FU	31/01/2024
372.	**Sinotefen CG / Sintofen (aka Cintofen) EN** CAS No 130561-48-7; CIPAC No 717	≥ 980 g/kg Nečistoće: 2-methoxyethanol, ne više od 0,25 g/kg N,N-dimethylformamide, ne više od 1,5 g/kg	1-(4-chlorophenyl)-1,4-dihydro-5-(2-methoxyethoxy)-4-oxocinnoline-3-carboxylic acid	PG	31/05/2024
373.	**Natrijum 5-nitroguaikolate CG / Sodium 5-nitroguaiacolate EN** CAS No 67233-85-6; CIPAC broj Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg	Sodium 2-methoxy-5-nitrophenolate	PG	31/10/2022
374.	**Natrijum hidrogen karbonat CG / Sodium hydrogen carbonate EN** CAS No: 144-55-8	Ocjena hrane	Sodium hydrogen carbonate	FU	
375.	**Natrijum hlorid CG / Sodium chloride EN** **So, morska so** **CAS No 7647-14-5** **CIPAC No and EEC No 231-598-3(EINECS/ELINCS)**	970 g/kg, food grade	Sodium chloride	FU, IN	
376.	**Natrijum o-nitrofenolat CG / Sodium o-nitrophenolate EN** CAS No 824-39-5; CIPAC broj Nije dodijeljen	≥ 980 g/kg Sledeće nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutost:: Phenol Max sadržaj: 0,1 g/kg 2,4 dinitrophenol max sadržaj: 0,14 g/kg 2,6 dinitrophenol max sadržaj: 0,32 g/kg	Sodium 2-nitrophenolate; sodium o-nitrophenolate	PG	31/10/2022
377.	**Natrijum p-nitrofenolat CG / Sodium p-**	≥ 998 g/kg	Sodium 4-nitrophenolate; sodium p-	PG	31/10/2022

	nitrophenolate EN CAS No 824-78-2; CIPAC broj Nije dodijeljen	Sledeće nečistoće predstavljaju toksikološku zabrinutost: Phenol max sadržaj: 0,1 g/kg 2,4 dinitrophenol max sadržaj: 0,07 g/kg 2,6 dinitrophenol max sadržaj: 0,09 g/kg	nitrophenolate		
378.	**Natrijum srebro tiosulfat CG/Sodium silver thiosulphate EN** CAS No Nije dodijeljen; CIPAC No 762	≥ 10,0 g Ag/kg Izražen kao srebro (Ag)	Nije primjenljivo	PG	30/04/2024
379.	**Spinetoram CG / Spinetoram EN** CAS No 935545-74-7; CIPAC No 802	≥ 830 g/kg 50-90 % XDE-175-J; i 50-10 % XDE-175-L Limit tolerancije (g/kg): XDE-175-J = 581-810 XDE-175-L = 83-270	XDE-175-J (Major factor) (2R,3aR,5aR,5bS,9S,13S,14R,16aS,16bR)-2-(6-deoxy-3-O-ethyl-2,4-di-O-methyl-α-L-mannopyranosyloxy)-13-[(2R,5S,6R)-5-(dimethylamino)tetrahydro-6-methylpyran-2-yloxy]-9-ethyl-2,3,3a,4,5,5a,5b,6,9,10,11,12,13,14,16a,16b-hexadecahydro-14-methyl-1H-as-indaceno[3,2-d]oxacyclododecine-7,15-dione XDE_175-L (Minor factor) (2S,3aR,5aS,5bS,9S,13S,14R,16aS,16bS)-2-(6-deoxy-3-O-ethyl-2,4-di-O-methyl-α-L-mannopyranosyloxy)-13-[(2R,5S,6R)-5-(dimethylamino)tetrahydro-6-methylpyran-2-yloxy]-9-ethyl-2,3,3a,5a,5b,6,9,10,11,12,13,14,16a,16b-tetradecahydro-4,14-dimethyl-1H-as-indaceno[3,2-d]oxacyclododecine-7,15-dione	IN	30/06/2024
380.	**Spiromesifen CG / Spiromesifen EN** CAS No 283594-90-1; CIPAC No 747	≥ 965 g/kg (racemic) Nečistoća N,N-dimethylacetamide predstavlja toksikološku zabrinutost ne smije premašiti 4 g/kg u tehničkom materijalu	3-mesityl-2-oxo-1-oxaspiro[4.4]non-3-en-4-yl 3,3-dimethylbutyrate	AC, IN	30/09/2023
381.	**Spirotetramat CG /Spirotetramat EN** CAS No 203313-25-1; CIPAC No 795	≥ 970 g/kg	cis-4-(ethoxycarbonyloxy)-8-methoxy-3-(2,5-xylyl)-1-azaspiro[4.5]dec-3-en-2-one	IN	30/04/2024
382.	***Spodoptera littoralis nucleopolyhedrovirus CG / Spodoptera littoralis nucleopolyhedrovirus* EN** DSMZ broj: BV-0005	Maksimum koncentracija: 1 × 1012 OB/l (virusnih opni/occlusion bodies/l)	Nije primjenljivo	IN	31/05/2023
383.	**Streptomyces K61 (formerly S. griseoviridis) CG / Streptomyces K61 (formerly S. griseoviridis) EN** STRAIN: K61 Culture collection: No DSM 7206	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
384.	***Streptomyces lydicus WYEC 108* CG/ *Streptomyces lydicus* WYEC 108 EN** Collection broj: American Type Culture Collection (USDA) ATCC 55445	Minimum koncentracija: 5,0 × 108 CFU/g	Nije primjenljivo	FU, BA	31/12/2024
385.	**Saharoza CG / Sucrose EN** CAS No: 57-50-1	Ocjena hrane	α-D-glucopyranosyl-(1→2)-β-D-fructofuranoside or β-D-fructofuranosyl-(2→1)-α-D-glucopyranoside	EL	
386.	**Sulkotrion CG / Sulcotrione EN** CAS No 99105-77-8; CIPAC No 723	≥ 950 g/kg Nečistoće: —hydrogen cyanide: ne više od 80 mg/kg —toluene: ne više od 4 g/kg	2-(2-chloro-4-mesylbenzoyl)cyclohexane-1,3-dione	HB	31/08/2022
387.	**Sulfosulfuron CG / Sulfosulfuron EN** CAS No: 141776-32-1; CIPAC No: 601	≥ 980 g/kg Sledeće relevantne nečistoće ne smiju premašiti određeni prag u tehničkom materijalu: Phenol: < 2 g/kg	1-(4,6-dimethoxypyrimidin-2-yl)-3-(2-ethylsulfonylimidazo[1,2-a]pyridine-3-ylsulfonyl)urea	HB	31/12/2030
388.	**Sulfoksa flor CG / Sulfoxaflor EN** CAS No: 946578-00-3; CIPAC No: 820	≥ 950 g/kg	[methyl(oxo){1-[6-(trifluoromethyl)-3-pyridyl]ethyl}-λ6-sulfanylidene]cyanamide	IN	18/08/2025
389.	**Sulfuril fluorid CG / Sulfuryl fluoride EN** CAS No 002699-79-8; CIPAC No 757	> 994 g/kg	Sulfuryl fluoride	IN	31/10/2023
390.	**Talk E553b CG/Talc E553b EN** CAS No 14807-96-6	Specifications as food grade must comply with those laid down for Talc E553b in the Commission Regulation (EU) No 231/201210 . Loss on drying : Not more than 0,5 % (105 °C, 1 hour) Acid soluble matter: Not more than 6 % Water soluble matter : Not more than 0,2 % Acid-soluble iron : Not detectable *Specifikacije kao vrsta hrane moraju biti u skladu sa onima propisanim za Talk* *E553b u Regulativi Komisije (EU) br. 231/201210* . *Gubitak pri sušenju: Ne više od 0,5% (105 ° C, 1 sat)* *Supstanca rastvorljiva u kiselini: Ne više od 6%* *Materija rastvorljiva u vodi: Ne više od 0,2%* *Željezo rastvorljivo u kiselini: Nije detektovano*	Magnesium hydrogen metasilicate silicate mineral		
391.	**Tau- Fluvalinat CG /Tau-Fluvalinate EN** CAS No 102851-06-9; CIPAC No 786	≥ 920 g/kg (1:1 ratio of R-α-cyano i S-α-cyano isomers)	(RS)-α-cyano-3-phenoxybenzyl N-(2-chloro- α,α α- trifluoro-p-tolyl)-D-valinate	IN	31/05/2024

		Nečistoće: Toluene: ne više od 5 g/kg	(Isomer ratio 1:1)		
392.	**Tebufenpirad CG / Tebufenpyrad EN** CAS No 119168-77-3; CIPAC No 725	≥ 980 g/kg	N-(4-tert-butylbenzyl)-4-chloro-3-ethyl-1-methylpyrazole-5-carboxamide	AC	31/10/2022
393.	**Tembotrion CG / Tembotrione EN** CAS No 335104-84-2; CIPAC No 790	≥ 945 g/kg Sledeće relevantne nečistoće ne smiju premašiti određeni prag u tehničkom materijalu: Toluene: ≤ 10 g/kg HCN: ≤ 1 g/kg	2-{2-chloro-4-mesyl-3-[(2,2,2-trifluoroethoxy)methyl]benzoyl}cyclohexane-1,3-dione	HB	30/04/2024
394.	**Terbutilazin CG / Terbuthylazine EN** CAS No 5915-41-3; CIPAC No 234	≥ 950 g/kg Nečistoće: Propazine ne više od 10 g/kg Atrazine ne više od 1 g/kg Simazine ne više od 30 g/kg	N2-tert-butyl-6-chloro-N4-ethyl-1,3,5-triazine-2,4-diamine	HB	31/12/2021
395.	**Terpenoidna mješavina CG/Terpenoid blend QRD-460** CIPAC No: 982	Nominalna koncentracija svake komponente u aktivnoj supstanci kao proizvedena treba biti kao što slijedi: —α-terpinene: 59,7 %; —p-cymene: 22,4 %; —d-limonene: 17,9 %. Svaka komponenta treba da ima minimum čistoće kao što slijedi: —α-terpinene: 89 %; —p-cymene: 97 %; —d-limonene: 93 %	Terpenoid blend QRD 460 je mješavina tri komponente: —α-terpinene: 1-isopropyl-4-methylcyclohexa-1,3-diene; —p-cymene: 1-isopropyl-4-methylbenzene; —d-limonene: (R)-4-isopropenyl-1-methylcyclohexene.	AC, IN	10/08/2025
396.	**Tetrakonazol CG / Tetraconazole EN** CAS No 112281-77-3; CIPAC No 726	≥ 950 g/kg (racemična smješa) Nečistoća toluena: ne više od 13 g/kg	(RS)-2-(2,4-dichlorophenyl)-3-(1H-1.2,4-triazol-1-yl)-propyl-1.1,2,2-tetrafluoroethyl ether	FU	31/12/2021
397.	**Tienkarbazon CG /Thiencarbazone EN** CAS No 317815-83-1; CIPAC No 797	≥ 950 g/kg	Methyl 4-[(4,5-dihydro-3-methoxy-4-methyl-5-oxo-1H-1,2,4-triazol-1-yl)carbonylsulfamoyl]-5-methylthiophene-3-carboxylate	HB	30/06/2024
398.	**Timol CG / Thymol EN** CAS No 89-83-8; CIPAC No 969	≥ 990 g/kg	5-methyl-2-propan-2-yl-phenol	FU	30/11/2023
399.	**Tri-alat CG / Tri-allate EN** CAS No 2303-17-5; CIPAC No 97	≥ 940 g/kg NDIPA (Nitroso-diisopropylamine) max. 0,02 mg/kg	S-2,3,3-trichloroallyl di-isopropyl (thiocarbamate)	HB	31/12/2021
400.	**Triazoxid CG / Triazoxide EN** CAS No 72459-58-6; CIPAC No 729	≥ 970 g/kg Nečistoće: toluene: ne više od 3 g/kg	7-chloro-3-imidazol-1-yl-1,2,4-benzotriazine 1-oxide	FU	30/09/2021
401.	**Trichoderma asperellum (formerly T. harzianum) sojevi ICC012, T25 i TV1 CG / Trichoderma asperellum (formerly T. harzianum) strains ICC012, T25 and TV1 EN** STRAIN: ICC012 Culture collection No CABI CC IMI 392716 STRAIN: Trichoderma asperellum (formerly T. viride T25) T25 Culture collection No CECT 20178 STRAIN: Trichoderma asperellum (formerly T. viride TV1) TV1 Culture collection No MUCL 43093	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
402.	**Trichoderma asperellum (soj T34) CG / Trichoderma asperellum (strain T34) EN** CECT broj: 20417	1 × 1010 cfu/g	Nije primjenljivo	FU	31/05/2023
403.	**Trichoderma atroviride (ranije T. harzianum) sojevi IMI 206040 i T11 CG / Trichoderma atroviride (formerly T. harzianum) strains IMI 206040 and T11 EN** STRAIN: IMI 206040 Culture collection No IMI 206040, ATCC 20476; STRAIN: T11 Culture collection: No Spanish type culture collection CECT 20498, identical with IMI 352941	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
404.	**Trichoderma atroviride soj I-1237 CG / Trichoderma atroviride strain I-1237 ENG** CNCM broj: I-1237	$1x10^9$ cfu/g ($1x10^{10}$ spores/g)	Nije primjenljivo	FU	31/05/2023
405.	**Trichoderma gamsii (ranije T. viride) soj ICC080 CG / Trichoderma gamsii (formerly T. viride) strain ICC080 EN** STRAINS: ICC080 Culture collection No IMI CC broj 392151 CABI	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
406.	**Trichoderma harzianum strains T-22 and ITEM 908 (Trichoderma harzianum Rifai) CG / Trichoderma harzianum soj T-22 i ITEM 908 (Trichoderma harzianum Rifai) EN** STRAIN:Trichoderma harzianum T-22; Culture collection No ATCC 20847 STRAIN: Trichoderma harzianum ITEM 908; Culture collection No CBS 118749	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
407.	**Trichoderma polysporum strain IMI 206039 CG/ Trichoderma polysporum strain IMI 206039 EN** STRAIN: Trichoderma polysporum IMI 206039 Culture collection No IMI 206039, ATCC 20475	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	30/04/2020
408.	**Trineksapak CG/Trinexapac EN** CAS No 95266-40-3 (Trinexapac-ethyl) 104273-73-6 (Trinexapac) CIPAC No 732.202 (Trinexapac-ethyl) 732 (Trinexapac)	≥ 940g/kg	4-(cyclopropyl-hydroxymethylene)-3,5-dioxocyclohexanecarboxylic acid ethyl ester	PG	30/04/2020
409.	**Triflumizol CG / Triflumizole EN** CAS No 99387-89-0; CIPAC No 730	≥ 980 g/kg Nečistoće: Toluene: ne više od 1 g/kg	(E)-4-chloro-α,α,α-trifluoro-N-(1-imidazol-1-yl-2-propoxyethylidene)-o-toluidine	FU	30/06/2020
410.	**Triflumuron CG / Triflumuron EN** CAS No 64628-44-0; CIPAC No: 548	≥ 955 g/kg Nečistoće: —N,N′-bis-[4-(trifluoromethoxy) phenyl] urea: ne više od 1 g/kg —4-trifluoro-methoxyaniline: ne više	1-(2-chlorobenzoyl)-3-[4-trifluoromethoxyphenyl]urea	IN	31/03/2021

		od 5 g/kg			
411.	**Triflusulfuron CG / Triflusulfuron EN** CAS No 126535-15-7; CIPAC No 731	≥ 960 g/kg N,N-dimethyl-6-(2,2,2-trifluoroethoxy)-1,3,5-triazine-2,4-diamine Max. 6 g/kg	2-[4-dimethylamino-6-(2,2,2-trifluoroethoxy)-1,3,5-triazin-2-ylcarbamoylsulfamoyl]-m-toluic acid	HB	31/12/2020
412.	**Tritosulfuron CG / Tritosulfuron EN** CAS No 142469-14-5; CIPAC No 735	≥ 960 g/kg Sljedece fabričke nečistoće se smatraju toksikološkom zabrinutosti i svaka od njih ne smije premašiti određeni iznos u tehnickom materijalu: 2-Amino-4-methoxy-6-(trifluormethyl)-1,3,5-triazine: <0,2 g/kg	1-(4-methoxy-6-trifluoromethyl-1,3,5-triazin-2-yl)-3-(2-trifluoromethyl-benzenesulfonyl)urea	HB	30/11/2020
413.	**Urea CG /Urea EN** CAS No 57-13-6; CIPAC No 913	≥ 98 % w/w	Urea	AT, FU	31/08/2020
414.	**Kopriva, ekstrakt koprive, list koprive/biljka CG/ Urtica spp., nettle, nettle aqueous extract, nettle leaf/herb EN** CAS No 84012-40-8 (Urtica dioica extract) 90131-83-2 (Urtica urens extract)	European Pharmacopeia	Not applicable Nije primjenljivo	AC, FU, IN	
415.	**Valifenalat CG / Valifenalate (formerly Valiphenal)EN** CAS No 283159-90-0; CIPAC No 857	≥ 980 g/kg	Methyl N-(isopropoxycarbonyl)-L-valyl-(3RS)-3-(4-chlorophenyl)-β-alaninate	FU	30/06/2024
416.	***Verticillium albo-atrum* (prethodno *Verticillium dahliae*) soj WCS850 CG / *Verticillium albo-atrum* (formerly Verticillium dahliae) strain WCS850 EN** STRAIN: Verticillium albo-atrum izolovan WCS850 Culture collection No CBS 276.92	Nijesu relevantne nečistoće	Nije primjenljivo	FU	31/10/2034
417.	***Verticillium albo-atrum strain CG/Verticillium albo-atrum* strain EN** WCS850 (culture collection No CBS 276.92)	Najmanja koncentracija: 0,7 x 10^7 CFU/ml destilirane vode Najveća koncentracija: 1,5 x 10^7 CFU/ml destilirane vode Nema značajnih nečistoća.	Nije primjenjivo	FU	31/10/2034 Obratiti posebnu pažnja na zaštitu operatera i radnika, uzimajući u obzir da se smatra da Verticillium albo-atrum soj WCS850 može uzrokovati preosjetljivost. Proizvođač je tokom proizvodnog postupka dužan obezbjediti strogo pridržavanje ekoloških uslova i analizu kontrole kvalitete kako bi se obezbijedilo poštovanje graničnih vrijednosti mikrobiološke kontaminacije iz dokumenta OECD-a o graničnim vrijednostima mikrobne kontaminacije u mikrobnim sredstvima za suzbijanje štetnih organizama, koji je uključen u radni dokument Komisije SANCO/12116/2012
418.	**Sirće CG /Vinegar EN** CAS No: 90132-02-8	Ocjena hrane sadrži maksimum 10 % sirćetne kiseline	Nije dostupno	BA, FU	Vinegar shall be used in accordance with the specific conditions included in the conclusions of the review report on vinegar (SANCO/12896/2014) and in particular Appendices I and II thereof
419.	**Cink fosfid CG/ Zinc phosphide EN** CAS No 1314-84-7; CIPAC No 69	≥ 800 g/kg	Trizinc diphosphide	RO	30/04/2024
420.	***Zucchini Yellow Mosaik Virus* CG, slab soj / *Zucchini Yellow Mosaik Virus*, weak strain EN** ATCC pristupni broj: PV-593	≥ 0,05 mg/l	Nije primjenljivo	EL	31/05/2023
421.	**Suncokretovo ulje CG /Sunflower oil EN** CAS N° 8001-21-6	Ocjena hrane / Food grade	Nije primjenljivo		
422.	***Bacillus amyloliquefaciens* MBI 600 CG / *Bacillus amyloliquefaciens* MBI 600 EN** Accession number in the National Collection of Industrial, Marine and Food Bacteria Ltd (NCIMB), Scotland: NCIMB 12376 Deposit number in the American Type Culture Collection (ATCC): SD-1414	Minimalna koncentracija: 5,0 × 1014 CFU/kg	Nije primjenljivo	FU	16/09/2026
423.	**Izofetamit CG /Isofetamid EN** CAS N° 875915-78-9; CIPAC N° 972	≥ 950 g/kg	N-[1,1-dimethyl-2-(4-isopropoxy-o-tolyl)-2-oxoethyl]-3-methylthiophene-2-carboxamide	FU	15/09/2026
424.	**Ciantraniliprol CG /Cyantraniliprole EN** CAS N° 736994-63-1 CIPAC N° Not allocated.	≥ 940 g/kg IN-Q6S09 max. 1 mg/kg IN-RYA13 max. 20 mg/kg methanesulfonic acid max. 2 g/kg acetonitrile max. 2 g/kg heptane max. 7 g/kg 3-picoline max. 3 g/kg.	3-bromo-1-(3-chloro-2-pyridyl)-4′-cyano-2′-methyl-6′-(methyl-carbamoyl)pyrazole-5-carboxanilide	IN	14/09/2026
425.	***Saccharomyces cerevisiae strain* LAS02 CG / *Saccharomyces cerevisiae strain* LAS02 EN** Accession number in the collection of the 'Collection Nationale de Cultures de Microorganismes' (CNCM) of the Pasteur Institute: CNCM I-3936	Minimalna koncentracija: 1 × 1013 CFU/kg	Nije primjenljivo	FU	06/07/2031
426.	***Trichoderma atroviride strain SC1 CG /Trichoderma atroviride strain SC1* EN** Accession number CBS 122089 in the collection of the Centraalbureau voor Schimmelcultures (CBS) in Utrecht, The Netherland CIPAC No: 988	Minimalna koncentracija 1 × 1010 CFU/g	Nije primjenljivo	FU	06/07/2031

427.	**Pinoksaden CG /Pinoxaden EN** CAS N° 243973-20-8; CIPAC N° 776	≥ 970 g/kg Toluene max. sadržaj 1 g/kg	8-(2,6-diethyl-p-tolyl)-1,2,4,5-tetrahydro-7-oxo-7H-pyrazolo[1,2-d][1,4,5]oxadiazepin-9-yl 2,2-dimethylpropionate	HB	30/06/2026
428.	**Surutka CG /Whey EN** CAS N° 92129-90-3	CODEX STAN 289-1995	Nije primjenjivo	FU	
429.	**Diamonijum fosfat CG /Diammonium phosphate EN** CAS N° 7783-28-0	Enološka ocjena	Diammonium hydrogen phosphate	AT	
430.	**Benzovindiflupir CG / Benzovindiflupyr EN** CAS N° 1072957-71-1; CIPAC N° nije primjenjivo	960 g/kg (50/50) racemat	N-[(1RS,4SR)-9-(dichloromethylene)-1,2,3,4-tetrahydro-1,4-methano-naphthalen-5-yl]-3-(difluoromethyl)-1-methylpyrazole-4-carboxamide	FU	02/03/2023
431.	***Ampelomyces quisqualis strain AQ10 CG/ Ampelomyces quisqualis* strain AQ10 EN** culture collection N° CNCM I-807		Nije primjenljivo	FU	31/07/2033
432.	**Askrobinska kisjelina CG / Ascorbic acid EN** CIPAC No 774 CAS No 50-81-7	990 g/kg (pharmaceutical grade) The following impurities are relevant and must not exceed a certain threshold in the technical material: Methanol: ≤ 3 g/kg Heavy Metals: ≤ 10 mg/kg (expressed as Pb)	(5R)-5-[(1S)-1,2-dihydroxyethyl]-3,4-dihydroxyfuran-2(5H)-one (European Pharmacopoeia, 2005)	FU	30/06/2024
433.	**Azadirachtin (Margosa elstrakt) CG/ Azadirachtin (Margosa extract) EN** CIPAC No Azadirachtin A: 627 CAS No Azadirachtin A: 11141-17-6	111 g/kg azadirachtin A	Azadirachtin A: dimethyl (2aR,3S,4S,4aR,5S,7aS,8S,10R,10aS,10bR)-10-acetoxy-3,5-dihydroxy-4-[(1aR,2S,3aS,6aS,7S,7aS)-6ahydroxy-7a-methyl-3a,6a,7,7a-tetrahydro-2,7-methanofuro[2,3-b]oxireno[e]oxepin-1a(2H)-yl]-4-methyl-8-{[(2E)-2-methylbut-2-enoyl]oxy}octahydro1H-naphtho[1,8a-c:4,5-b′c′]difuran-5,10a(8H)-dicarboxylate.	IN	31/05/2021
434.	**Bacillus amyloliquefaciens strain FZB24 CG / Bacillus amyloliquefaciens strain FZB24 EN**		Nije primjenljivo	FU	01/06/2032
435.	**Bacillus subtilis str. QST 713 CG/ Bacillus subtilis str. QST 713 EN** Culture collection N° NRRL B -21661		Nije primjenljivo	BA, FU	30/04/2020
436.	**Bacillus subtilis soj IAB/BS03 CG/ Bacillus subtilis strain IAB**/BS03 EN Accession number in the Spanish Type Culture Collection (CECT), Spain: CECT 7254 Accession number in the German Type Culture Collection (DSMZ), Germany: DSM 24682	Najmanja koncentracija: 1×10^{13} CFU/kg Najveća koncentracija: 5×10^{13} CFU/kg	Nije primjenjivo	FU	20/10/2034 obratiti posebnu pažnja na sljedeće: -specifikaciju komercijalno proizvedenog tehničkog materijala u sredstvima za zaštitu bilja, uključujući detaljan opis relevantnih sekundarnih metabolita; -zaštitu korisnika sredstva i operatera, uzimajući u obzir to da se smatra da mikroorganizmi mogu sami po sebi uzrokovati preosjetljivost potrebno je osigurati da uslovi upotrebe uključuju primjenu odgovarajućih ličnih zaštitnih sredstava. Uslovi upotrebe prema potrebi uključuju mjere za smanjenje rizika.
437.	**Hydrogen peroxide** CAS No 7722-84-1 CIPAC No and EEC No Not applicable		Nije primjenljivo		
438.	**Prah sjemena slačice CG/ Mustard seeds powder EN** CAS No 84929-33-9 (Brassica alba seed extract) 93062-78-3 (Brassica juncea seed extract) 90064-15-6 (Brassica nigra seed extract) CIPAC No and EEC No 284-517-9 (Brassica alba seed extract) 296-833-4 (Brassica juncea seed extract) 290-076-3 (Brassica nigra seed extract)		Nije primjenljivo		
439.	**Ostatak ekstrakcije praha bibera CG/ Pepper dust extraction residue (PDER) EN**	Steam distilled and solvent extracted Black pepper – Piper nigrum	Nije primjenljivo		
440.	**Fenchlorazole-ethyl EN**	Nije primjenljivo	Nije primjenljivo		
		Sinergisti			
441.	**Piperonyl butoxide EN**	Nije primjenljivo	Nije primjenljivo		

FU – fungicid (fungicide)
IN – insekticid (insecticide)
HB – herbicid (herbicide)
RE – repelent (repellant)
RO – rodenticid (rodenticide)
AC – akaricid (acaricide)
PG – regulator rasta (plant growth regulator)
NE – nematocid (nematocide)
MO – moluskocid (molluscicide)
PA – biljni aktivator (plant activator)

OT – drugi tretman (other treatment)
EL – aktivator odbrambenog mehanizma biljaka (elicitor)
ST – tretiranje zemljišta (soil treatment)
AT – atraktant (attractant)

2. Ova lista objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovu Listu prenešena je Uredba Komisije (EU) Br. 540/2011 od 25. Maja 2011 za implementaciju Uredbe (EC) Br 1107/2009 Evropskog Parlamenta i Savjeta vezano za listu odobrenih supstanci /*Commission Implementing Regulation (EU) No 540/2011 of 25. May 2011 implementing Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council as regards the list of approved active substances i Celexi: 32009L0077; 32018R0917; 32018R1262; 32018R0084; 32011R0540; 32018R0524; 32008L0125; 32018R1796; 32017R0781; 32012R0571; 32013R0190; 32018R1981; 32018R1981; 32019R0139; 32019R0147; 32019R0149; 32019R0151; 32019R0151; 32019R0158; 32019R0158; 32019R0168; 32019R0291; 32019R0324; 32019R0324; 32019R0337; 32019R0344; 32019R0481; 32019R0676; 32019R0677; 32019R0706; 32019R0707; 32019R0716; 32019R0717; 32019R0989; 32019R1085; 32019R1090; 32019R1100; 32019R1101; 32019R1137; 32019R1138; 32019R1589; 32019R1605; 32019R1606; 32019R1675; 32019R0724; 32019R0336; 32019R0148; 32019R1690; 32019R2094.*

Broj: 04-309/20-843/4
Podgorica, 28. februara 2020. godine

Direktorica,
Vesna Daković, s.r.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se:

I Usvaja ustavna žalba.

II Utvrđuje povreda prava na pravično suđenje iz člana 32 Ustava Crne Gore i člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i pravo svojine (imovine) iz člana 58 Ustava Crne Gore i člana 1 Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka (presude Osnovnog suda u Podgorici: P.br.608/09, od 15. maja 2009. godine; P.br.811/06, od 22. januara 2009. godine; P.br.275/09, od 10. septembra 2009. godine; P.br.213/09, od 15. jula 2009. godine; P.br.789/09, od 10. septembra 2009. godine; P.br.1514/09, od 4. decembra 2009. godine; P.br.515/2010-06, od 13. februara 2010. godine; P.br.2319/08, od 27. januara 2010. godine; P.br.2426/08, od 27. januara 2010. godine, P.br.2286/09, od 17. aprila 2010. godine; P.br.787/08, od 25. juna 2009. godine; P.br..br.500/2010-06, od 7. aprila 2010. godine; P.br.2205/09, od 16. novembra 2009. godine; P.br.73119/09, od 23. novembra 2009. godine; P.br.2096/10, od 26. februara 2010. godine; P.br.2123/09, od 22. februara 2010. godine; P.br.3680/09, od 26. februara 2010. godine; P.br.2446/10, od 25. juna 2010. godine; P.br.983/10, od 7. oktobra 2010. godine, P.br.4249/2010, od 23. marta 2011. godine; P.br.4773/10, od 22. juna 2011. godine; P.br.1341/2010, od 4. aprila 2011. godine; P.br.983/10, od 7. oktobra 2010. godine; P.br.2344/11, od 30. januara 2012. godine; P.br.4941/11, od 6. decembra 2012. godine; P.br.5312/13, od 14. decembra 2014. godine, P.br.4941/11, od 25. decembra 2012. godine; P.br.4941/11, od 6. decembra 2012. godine; rješenja o izvršenju Osnovnog suda u Podgorici: I.br.4349/09, od 4. avgusta 2009. godine; I.br.6070/09, od 9. oktobra 2009. godine; I.br.8392/09, od 22. decembra 2009. godine; I.br.8394/09, od 22. decembra 2009. godine; I.br.1446/10, od 10. marta 2010. godine; I.br.1568/10, od 10. marta 2010. godine; I.br.1704/10, od 17. marta 2010. godine; I.br.2064/10, od 31. marta 2010. godine; I.br.2066/10, od 31. marta 2010. godine; I. br.2678/10, od 22. aprila 2010. godine; I.br.2746/10, od 22. aprila 2010. godine; I.br.3128/10, od 17. septembra 2010. godine; I.br.3134/10, od 17. septembra 2010. godine; I.br.3125/10, od 20. maja 2010. godine, I.br.3605/10, od 3. juna 2010. godine; I.br.4375/10, od 30. juna 2010. godine; I.br.4385/10, od 12. oktobra 2010. godine; I.br.4508/10, od 7. jula 2010. godine; I.br.1511/11, od 22. februara 2011. godine; I.br.1941/11, od 28. marta 2011. godine; I.br.3727/11, od 10. juna 2011. godine; I.br.4593/11, od 11. jula 2011. godine; I.br.6444/12, od 14. decembra 2012. godine; I.br.6638/12, od 24. januara 2013. godine; I.br.3103/13, od 30. maja 2013. godine; I.br.6972/13, od 2. januara 2014. godine; I.br.7145/13, od 11. decembra 2013. godine; I.br.980/14, od 19. februara 2014. godine; I.br.1919/14, od 4. decembra 2015. godine; I.br.2493/14, od 3. aprila 2014. godine; rješenje o izvršenju I.br.108/15, od 23. marta 2015. godine Javnog izvršitelja Snežane Pavličić iz Podgorice; rješenje o izvršenju I.br.483/15, od 27. februara 2015. godine Javnog izvršitelja Siniše Mugoše iz Podgorice; rješenje o izvršenju Javnog izvršitelja Aleksandra Boškovića, iz Podgorice, I.br.3750/2015, od 31. jula 2015. godine i I.br.3750-1/2015, od 18. septembra 2015. godine; rješenje o izvršenju Javnog izvršitelja Siniše Mugoše iz Podgorice, I.br.1022/2015, od 7. aprila 2015. godine, a po osnovu izvršnih isprava - rješenja Osnovnog suda u Podgorici, I.br.7164/13, od 5. marta 2015. godine; I.br.7164/13, od 11. marta 2015. godine i dopunskog rješenja, I.br.7164/13, od 11. marta 2015. godine.

III Nalaže Vladi Crne Gore – Ministarstvu finansija da svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu preduzeća „Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice, Cetinjski put b. b., isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz člana 32 Ustava Crne Gore i člana 6 stav 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i

troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od šest (6) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u „Službenom listu Crne Gore".

IV Nalaže Privrednom sudu Crne Gore da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, u skladu sa Zakonom o stečaju, svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja sredstava onoga što im je dosuđeno navedenim sudskim odlukama iz stava II izreke ove odluke, uključujući zakonsku zateznu kamatu kako je u tim odlukama navedena, da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom „Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj o podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu o datumu i načinu njihove isplate.

V Ustavni sud će ovaj ustavnosudski postupak nastaviti nakon završenog stečajnog postupka, ukoliko nadležni organi iz tačke IV izreke ove odluke ne izvrše svoje obaveze.

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Dragoljub Drašković i sudije – Milorad Gogić, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore, člana 48. tačka 3., člana 52. i člana 76. stav 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 11/15), na sjednici od 18. jula 2019. godine, većinom glasova, donio je

O D L U K U

I Usvaja se ustavna žalba.

II Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana 32 Ustava Crne Gore i člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i pravo svojine (imovine) iz člana 58 Ustava Crne Gore i člana 1 Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka (presude Osnovnog suda u Podgorici: P.br.608/09, od 15. maja 2009. godine; P.br.811/06, od 22. januara 2009. godine; P.br.275/09, od 10. septembra 2009. godine; P.br.213/09, od 15. jula 2009. godine; P.br.789/09, od 10. septembra 2009. godine; P.br.1514/09, od 4. decembra 2009. godine; P.br.515/2010-06, od 13. februara 2010. godine; P.br.2319/08, od 27. januara 2010. godine; P.br.2426/08, od 27. januara 2010. godine, P.br.2286/09, od 17. aprila 2010. godine; P.br.787/08, od 25. juna 2009. godine; P.br..br.500/2010-06, od 7. aprila 2010. godine; P.br.2205/09, od 16. novembra 2009. godine; P.br.73119/09, od 23. novembra 2009. godine; P.br.2096/10, od 26. februara 2010. godine; P.br.2123/09, od 22. februara 2010. godine; P.br.3680/09, od 26. februara 2010. godine; P.br.2446/10, od 25. juna 2010. godine; P.br.983/10, od 7. oktobra 2010. godine, P.br.4249/2010, od 23. marta 2011. godine; P.br.4773/10, od 22. juna 2011. godine; P.br.1341/2010, od 4. aprila 2011. godine; P.br.983/10, od 7. oktobra 2010. godine; P.br.2344/11, od 30. januara 2012. godine; P.br.4941/11, od 6. decembra 2012. godine; P.br.5312/13, od 14. decembra 2014. godine, P.br.4941/11, od 25. decembra 2012. godine; P.br.4941/11, od 6. decembra 2012. godine; rješenja o izvršenju Osnovnog suda u Podgorici: I.br.4349/09, od 4. avgusta 2009. godine; I.br.6070/09, od 9. oktobra 2009. godine; I.br.8392/09, od 22. decembra 2009. godine; I.br.8394/09, od 22. decembra 2009. godine; I.br.1446/10, od 10. marta 2010. godine; I.br.1568/10, od 10. marta 2010. godine; I.br.1704/10, od 17. marta 2010. godine; I.br.2064/10, od 31. marta 2010. godine; I.br.2066/10, od 31. marta 2010. godine; I. br.2678/10, od 22. aprila 2010. godine; I.br.2746/10, od 22. aprila 2010. godine; I.br.3128/10, od 17. septembra 2010. godine; I.br.3134/10, od 17. septembra 2010. godine; I.br.3125/10, od 20. maja 2010. godine, I.br.3605/10, od 3. juna 2010. godine; I.br.4375/10, od 30. juna 2010.

godine; I.br.4385/10, od 12. oktobra 2010. godine; I.br.4508/10, od 7. jula 2010. godine; I.br.1511/11, od 22. februara 2011. godine; I.br.1941/11, od 28. marta 2011. godine; I.br.3727/11, od 10. juna 2011. godine; I.br.4593/11, od 11. jula 2011. godine; I.br.6444/12, od 14. decembra 2012. godine; I.br.6638/12, od 24. januara 2013. godine; I.br.3103/13, od 30. maja 2013. godine; I.br.6972/13, od 2. januara 2014. godine; I.br.7145/13, od 11. decembra 2013. godine; I.br.980/14, od 19. februara 2014. godine; I.br.1919/14, od 4. decembra 2015. godine; I.br.2493/14, od 3. aprila 2014. godine; rješenje o izvršenju I.br.108/15, od 23. marta 2015. godine Javnog izvršitelja Snežane Pavličić iz Podgorice; rješenje o izvršenju I.br.483/15, od 27. februara 2015. godine Javnog izvršitelja Siniše Mugoše iz Podgorice; rješenje o izvršenju Javnog izvršitelja Aleksandra Boškovića, iz Podgorice, I.br.3750/2015, od 31. jula 2015. godine i I.br.3750-1/2015, od 18. septembra 2015. godine; rješenje o izvršenju Javnog izvršitelja Siniše Mugoše iz Podgorice, I.br.1022/2015, od 7. aprila 2015. godine, a po osnovu izvršnih isprava - rješenja Osnovnog suda u Podgorici, I.br.7164/13, od 5. marta 2015. godine; I.br.7164/13, od 11. marta 2015. godine i dopunskog rješenja, I.br.7164/13, od 11. marta 2015. godine.

III Nalaže se Vladi Crne Gore – Ministarstvu finansija da svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu preduzeća „Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice, Cetinjski put b. b., isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz člana 32 Ustava Crne Gore i člana 6 stav 1 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od šest (6) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u „Službenom listu Crne Gore".

IV Nalaže se Privrednom sudu Crne Gore da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, u skladu sa Zakonom o stečaju, svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja sredstava onoga što im je dosuđeno navedenim sudskim odlukama iz stava II izreke ove odluke, uključujući zakonsku zateznu kamatu kako je u tim odlukama navedena, da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom „Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj o podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu o datumu i načinu njihove isplate.

V Ustavni sud će ovaj ustavnosudski postupak nastaviti nakon završenog stečajnog postupka, ukoliko nadležni organi iz tačke IV izreke ove odluke ne izvrše svoje obaveze.

O b r a z l o ž e nj e

I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. AOD „Ćupić", iz Podgorice, podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka bliže navedenih u stavu II izreke ove odluke, usljed čega smatra da je došlo do povrede prava iz čl. 8, 17 i 32 Ustava Crne Gore i člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda i člana 1 Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

1.1. Ustavnu žalbu je podnio u ime: 1. Abdović Mehmeda; 2. Asanović Veselina; 3. Avramović Radovana, naslednik Avramović Milenka; 4. Bešović Dragomir; 5. Bogojević Branka; 6. Boljević Gorana; 7. Boljević Milutina; 8. Boljević Radomira; 9. Boljević Tatjane; 10. Božović Đureza; 11. Bulatović B. Rajka; 12. Bulatović Slavice; 13. Bulatović Tadije; 14. Buškulić Duška; 15. Čađenović Vladimira, naslednici Aleksić Dijana i Ljubičić Milanka; 16. Čadjenović Zdravka; 17. Canović Džafera; 18. Ćetković Slobodana; 19. Dragojević Nataše;

20. Dragović Radovana; 21. Dragović Tomislava; 22. Dujović Zorana; 23. Đukanović Željka; 24. Đuravčević Tomo, zastupa ga Ljuljđurović Nika; 25. Đurišić Milorada, naslednik Đurišić Radmile; 26. Đurišić Nikole; 27. Đurišić Ranka; 28. Đurišić Vidaka; 29. Đurović Veselina; 30. Džogazović Momčila; 31. Fejzovski Dejana; 32. Garčević Žikice; 33. Globarević Branke; 34. Globarević Sava; 35. Grba Spasoja; 36. Ivanović Đoka, naslednik Ivanović Marte; 37. Ivanović Marte; 38. Ivanović Zorana; 39. Ivezić Djona; 40. Janinović Dragana; 41. Jelić Sava; 42. Jovanović Božidara; 43. Jovanović Branka, naslednik Marković Zorke; 44. Jovanović Milenka; 45. Jovanović Milorada; 46.Jovović Veljka, naslednik Jovović Zlatije; 47. Kalezić Gorana; 48. Klikovac Ljucović Vesne; 49. Kljajević Žarka, naslednik Kljajević Vladete; 50. Kljajić Miljana; 51. Koćić Bajrama; 52. Kostić Veselina, naslednici Kostić Željka i Kostić Zorana; 53. Krišanović Šuhrete; 54. Krivaćević Slobodana; 55. Kukuličić Zorke; 56. Laković Radmile; 57. Lazarević Lazara; 58. Leković Milke; 59. Leković Novaka; 60. Leković Sanje; 61. Ljaljević Sanide; 62. Ljucović Ljubomira; 63. Ljuljđurović Vasa; 64. Loris Jovana; 65. Luković Arslana; 66. Madžarović Žarka; 67. Makočević Borislava; 68. Maraš Milorada; 69. Maraš Cvetka; 70. Marjanović Sava; 71. Marković Milana; 72. Marković Vasilija; 73. Martinović Veselina; 74. Matković Simuna; 75. Medić Milke; 76. Milašević Radovana; 77. Milić Danila; 78. Milić Ilinke; 79. Milić Milana; 80. Mirković Boriše; 81. Mišović Biljane; 82. Mrvaljević Blagoja; 83. Mugoša Pavla; 84. Mugoša Vojislava; 85. Nikolić Danila; 86. Obradović Jagoša; 87. Pajović Dragoslava; 88. Pejović Dragomira; 89. Pejović Marka; 90. Pejović Vladimira; 91.Perišić Dragice, naslednik Perišić Radojice; 92. Perović Slobodana; 93.Pešić Ilije; 94. Petričević Borisa; 95. Petrović Milije; 96. Poleksić Mihaila; 97. Popović Boška; 98. Prelević Miodraga; 99. Rabrenović Dragana; 100. Račić Tatjane; 101. Radetić Branislava; 102. Radević Radovana; 103. Radojević Momčila; 104. Radonjić Gorana; 105. Radović Mirka; 106. Radulović Ivana, naslednik Radulović Milana; 107. Radulović Milenka; 108. Radulović S.Rajka; 109. Radunović Veljka; 110. Raičević Radosava; 111. Raičević Rajko; 112. Rakočević Jadranke; 113. Rašović Rajka; 114. Rašović Ranka; 115. Rešetar Žarka, naslednik Bojanić Veselinka; 116. Sekulović Miodraga; 117. Sekulović Slobodana; 118. Serhatlić Šemsudina; 119. Sorat Đorđija; 120. Stamatović Dragana; 121. Stamatović Mašana; 122. Stanišić Radana, naslednik Stanišić Stanica; 123. Šćekić Radovana; 124. Šćepanović Miodraga; 125. Šikmanović Petra; 126. Šišević Veselina; 127. Šišević Tomislava; 128. Šoć Slobodana; 129. Šundić Slavice; 130. Tomović Vukadina; 131. Tuzović Ibrahima; 132. Vasiljević Branke; 133. Vidaković Ranka, naslednik Lidijin Vidaković Aleksandar (ranije naslednik Vidaković Lidija); 134.Vlahović Rajko JMB 0702965210045, Zagorič A-6; 135. Vraneš Ljiljane; 136. Vučurović Zorana; 137. Vujačić Vere; 138. Vujisić Olge; 139. Vujović Čedomira; 140. Vujović Dragana; 141. Vujović Miodraga; 142. Vukčević Dragoljuba; 143. Vukadinović Žarka; 144. Vukčević Milorada; 145. Vuletić Miodraga; 146. Vuković Velizara; 146. Zlatičanin Branislava, naslednik Zlatičanin Biserka.

2. U ustavnoj žalbi je, u suštini, navedeno: da je Evropski sud za ljudska prava u Strazburu u predmetu Mijanović protiv Crne Gore oznake 19580/06 od 17. septembra 2013. godine, utvrdio da je Država Crna Gora većinski vlasnik kapitala izvršnog dužnika „Radoje Dakić" AD Podgorica od 50.579% i da je u tom predmetu došlo do povrede člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1 Protokola 1 uz Konvenciju i obavezana je Država Crna Gora na isplatu cjelokupnog potraživanja po pravosnažnoj presudi domicilnog suda. Dalje je ukazano na presudu Evropskog suda za ljudska prava Šćepović i dr protiv Države Crne Gore, u kom je konstatovano priznanje Države Crne Gore, u cjelosti potraživanja aplikanata (prijateljsko poravnanje) po kojem sporazumu je Država Crna Gora postupila i u cjelosti isplatila novčani iznos dosuđen po pravosnažnim presudama domaćih sudova u korist naznačenih aplikanata. Zaključivanjem prijateljskog poravnanja Država Crna Gora je direktno priznala povredu Konvencije o ljudskim pravima na način kako su aplikanti predstavili. Ukazali su i na presude Evropskog suda za ljudska prava po suštinski istom

pravnom i činjeničnom osnovu: Kačapor i dr. protiv Srbije (predstavka 2269/06, 3041/06; 3042/06: 3043/06: 3045/06. 3046/06 kojaje postala konačna 07.07 2008); Crnišanin i dr. protiv Srbije (predstavka 35835/05; 43548/05; 43569/05, 36986/06) od 13.01 2009 godine; Rašković i Milunović protiv Srbije (predstavka br.1789/07; br.28058/07); Anđelić i dr protiv Srbije (predstavka br.576l 1/10); Vukosavljević protiv Srbije (predstavka br.23496/l3); Lakićević i ostali protiv Srbije i Crne Gore (predstavka br. 27458/06; br.37205/06, br.37207/O6. br.33604/07), kojim presudama je, po istovjetnom činjeničnom i pravnom osnovu konstatovana povreda člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1 Protokola 1 uz Konvenciju.

2.1. Takođe, podnosioci u ustavnoj žalbi navode: da je rješenjem Privrednog suda u Podgorici, St.br.490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak nad izvršnim dužnikom „Radoje Dakić„ AD Podgorica, nakon donošenja naznačenih presuda Evropskog suda za ljudska prava i nakon priznanja Države Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, potraživanja za 5 aplikanata sa spiska izvršnih povjerilaca u predmetu I.br.875/06 pred Osnovnim sudom u Podgorici (na kojem spisku su i podnosioci ove ustavne žalbe), a po istovjetnom činjeničnom i pravnom osnovu. Dalje navode da je stečajni postupak u toku, te da je izjavljena žalba, 26. decembra 2016. godine, na rješenje o uvođenju stečaja po kojoj još nije odlučeno, kao i to da je stečajni postupak na samom početku i da se nije počelo sa prodajom, odnosno da Privredni sud nije preduzimao niti jednu radnju, nakon donošenja rješenja o otvaranju stečaja. Nadalje navode da je Osnovni sud u Podgorici donio zaključak broj 875/06, od 23. marta 2014. godine, kojim je izvršnim povjeriocima - podnosiocima ustavne žalbe dodijelio nepokretnost izvršnog dužnika, kao sredstvo namirenja u cjelosti, u vrijednosti od 3.500.000,oo eura, koje rješenje je postalo pravosnažno i konačno danom donošenja bez zakonske mogućnosti izjave žalbe ili bilo kakvog pravnog lijeka, da bi nezakonito, nakon 6 mjeseci isti sud rješenjem 7. septembra 2015. godine, odbio ponudu za kupovinu zemlje. Nadalje ukazuju da izvršni postupak u predmetu I. br. 875/06 pred Osnovnim sudom u Podgorici nije obustavljen, niti je predmet ustupljen Privrednom sudu obzirom da je uveden stečajni postupak, kao i iz razloga što se ne poštuju prekluzivni rokovi za postupanje u predmetu St.br. 490/16 pred Privrednim sudom Crne Gore obzirom da od dana uvođenja stečaja nije preduzeta bilo koja radnja osim zakazivanja i odlaganja ročišta, o čemu svjedoče zapisnici sa ročišta, od 15. februara 2017. godine; 22. februara 2017. godine i 5. aprila 2017. godine. 2.2. Predlažu da Ustavni sud utvrdi da je neizvršenjem pravosnažne presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 1417/06, od 26. januara 2007. godine i drugih presuda istog suda sa spiska u prilogu 2 ove ustavne žalbe, kao i neizvršenjem rješenja o izvršenju Osnovnog suda u Podgorici, l.br.771/07, od 12. oktobra 2007. godine i drugih izvršnih rješenja istog suda, sa spiska u prilogu 2 ove ustavne žalbe, učinjena povreda prava na pravično suđenje u razumnom roku i prava na mirno uživanje svoje imovine iz člana 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1 Protokola 1 uz Konvenciju, kao i povrede čl. 8, 17 i 32 Ustava Crne Gore, te da nalaži Državi Crnoj Gori, kao većinskom vlasniku dužnika, da iz sopstvenih sredstava isplati iznose koji su dosuđeni pravosnažnim i izvršnim presudama donijetih u korist podnosioca ove predstavke, te da na ime pretrpljene nematerijalne štete, po istom osnovu, isplati tužiocima iznose od po 2.000,oo eura, kao i da nadoknadi troškove sastava ove žalbe po važećoj Advokatskoj tarifi uz uvećanje po tarifnom broju 11 i uvećanje za pripadajući iznos PDV 19%. Takođe, podnosioci predlažu da, radi efikasnosti i ekonomičnosti postupanja, spajanje ove ustavne žalbe sa ustavnom žalbom po istom činjeničnom i pravnom osnovu, podnijete Ustavnom sudu pod brojem U III br. 168/17.

3. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Prema odredbi člana 68 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu

Crne Gore, ustavna žalba može se podnijeti protiv pojedinačnog akta, radnje ili nepostupanja državnog organa (...) ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja. U stavu 2 istog člana propisano je da se ustavna žalba može podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosilaca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa (...) ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno njegovo Ustavom zajemčeno pravo ili sloboda.

II ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

4. U sprovedenom postupku, uvidom u cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sljedeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavnosudskom predmetu:

4.1. Osnovni sud u Podgorici je presudom P.br.811/06, od 22. januara 2009. godine, donio presudu kojom je obavezao stečajnog dužnika da na ime razlike isplaćenih zarada plati označene iznose Šikmanović Petru, Leković Novaku, Rakočević Jadranki, Sekulović Miodragu, Jovanović Miloradu, Kljajić Žarku i Marković Vasiliji, kao i da plate na ime troškova postupka iznos od 4.500,00 €; presudom P.br. 1056/06, od 24.09.2007. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Ćetković Slobodanu označeni iznos; presudom P.br.1373/06, od 1.10.2007. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Vuković Radovanu, Vujović Miodragu, Radetić Branislavu i Pajović Dragoslavu, označeni iznos; presudom P.br.1373/06, od 25.12.2007. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Boljević Radovanu, Mugoša Vojislavu i Makočević Boru, navedeni iznos; presudom P.br.1417/06, od 26.01.2007. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Maraš Miloradu, navedeni iznos; presudom P.br.1622/06, od 6.11.2007. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Bulatović B.Rajku, Kostić Veselinu, Pejović Dragoljubi, Stamatović Mašanu, Rašović Rajku, Rabrenović Draganu i Jovović Veljku, navedeni iznos; presudom P.br.2218/2006. godine, od 1.06.2003. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Sorat Đorđiju, navedeni iznos; presudom P.br.2248/06, od 9.10.2007. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Vasu Ljuljđuraju, navedeni iznos; presudom br.P.br.3724/06, od 5.06.2007. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Vasiljević Branki, navedeni iznos; presudom P.br.797/08, od 25.06.2009. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Radević Radovan, navedeni iznos; presudom P.br.1068/08, od 19.06.2008. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Vraneš Ljiljani, Serhatić Šemsudinu, Dujović Zoranu, Vuković Velizaru, Bešović Dragomiru, Jovanović Božidaru, Canović Džaferu, Šišević Veselinu, Vuletić Miodragu, Ljucović Ljubomiru, Tomović Vukadinu i Milić Milanu, navedeni iznos; prsudom P.br.2319/08, od 27.10.2010. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Obradović Jagošu, navedeni iznos; presudom P.br.2426/08, od 27.01.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Petrović Miliji, Boljević Goranu, Laković Radmili i Tomović Ćarku, navedeni iznos; presudom P.br.2427/08, od 13.04.2009. godine, obavezan je stečajni dužnik da plati Ivanović Zoranu, navedeni iznos; presudom P.br.2647/08, od 30.03.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Vlahović Rajku, navedeni iznos; presudom P.br.2978/08, od 12.01.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Loris Jovanu, navedeni iznos; presudom P.br.213/09, od 15.07.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Sekulović Slobodanu, Bogojević Branku, Despotović Žarku, Šćekić Radovanu, Popović Bošku, Grba Spasoju, Djurišić Miloradu, Pejović Vladimiru i

Jovanović Branku, navedeni iznos; presudom P.br.275/09, od 10.09.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Marinović Veselinu, Čađenović Zdravku, Vukčević Dragoljubu, Maraš Cvetku, Radunović Veljku, Marković Milanu, Tuzović Ibrahimu, Radonjić Goranu, Ivezić Đonu, Radulović S.Rajku, Boljević Tanji, navedeni iznos; presudom P.br.276/09, od 3.07.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Krivaćević Slobodanu, Pešić Iliji, Radulović Milenku, Matković Simunu, Milić Ilinki, Bulatović Slavici, Janinović Draganu, Leković Sanji, Dragojević Nataši, Džogazović Momčilu, Kukuličić Zorki, Kljajević Miljanu, Madžarović Žaku, Jovanović Milenku, Šoć Slobodanu, Marijanović Savi, Globarević Savu, Lazarević Lazaru, Rešetar Žarku, Garčević Žikici, Buškulić Dušku, Radojević Momčilu, navedeni iznos; presudom P.br.608/09, od 15.05.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Poleksić Mihailu, navedeni iznos; presudom P.br.789/09, od 10.09.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Đukanović Željku, navedeni iznos; presudom P.br.1514/09, od 4.12.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Kalezić Goranu, navedeni iznos; presudom P.br.2113/09, od 22.02.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Vukadinović Žarku, Šišević Tomislavu i Đurović Veselin, navedeni iznos; presudom P.br.2205/09, od 16.11.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Medić Miki, Prelević Miodragu, Vučurović Zoranu, Pejović Marku, Šćepanović Miodragu, Mirković Borisu, Božović Đureti, navedeni iznos; presudom P.br.2286/09, od 17.04.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Bojić (Knežević) Milevi, Vešković Slobodanu i Đerković Nikoli, navedeni iznos; presudom P.br.3119/09, od 18.12.2009. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Šundić Slavici, navedeni iznos; presudom P.br.3680/09, od 26.02.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Petričević Borisu, Mrvaljević Blagoju, Vidaković Lidiji, Mugoša Pavlu, Vujisić Olgi, avramović Radovanu, Jelić Savu, Fejzovski Dejanu,navedeni iznos; presudom Gž.br.500/2010-06, od 7.04.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Bulatović tadiji, Vukčević Miloradu, Leković Milki, Boljević Milutinu, Dragović Tomislavu, Perišić Dragici i Ivanović Marti, navedeni iznos; presudom Gž.br.515/2010-06, od 13.02.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Đurišić Vidaku, Nikolić Danilu, Abdović Mehmedu, Milić Danilu, Miškvić Stojanki, Mišović Biljani, Đurišić Nikoli, Milašević Radovanu, Čađenović Vladimiru, Dragović Radovanu i Asanović Veselinu, navedeni iznos; presudom P.br.983/10, od 7.10.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Bulatović B.Rajka, Kostić Veselinu, Perović Dragoljubu, Stamatović Mašanu, Rašović Rajku, Rabrenović Draganu, Jovović Veljku, Sorat Đorđiju, Vuković Radovanu, Vujović Miodragu, Radetić Branislavu, Pajović Dragoslav, Ćetković Slobodan, Vraneš Ljiljana, Serhatilić Šemsudina, Dojović Zorana, Vuković Velizara, Bešović Dragomira, Jovanović Božidara, Canović Džafera, Šišević Veselina, Vuletić Miodraga, Ljucović Ljubomira, Tomović Vukadina, Milić Milana, Poleksić Mihaila, Ivanović Zorana, Vlahović Rajka, Loris Jovana, Šikmanović Petra, Leković Novaka, rakočević Jadranka, Sekulović Miodragu, Jovanović Miloradu, Kljajević Žarku, Marković Vasiliji, Krivaćević Slobodanu, Pešić Iliji, Radulović Milenku, Matković Simunu, Milić Ilinki, Janinović draganu, Leković sanji, dragojević Nataši, Džogazović Momčilu, Kukuličić Zorki, Kljajić Miljani, Madžarović Žarku, Šoć Slobodanu, Jovanović Milenki, Marjanović Savi, Globarević Savi, Lazarević Lazaru, Rešetar Žarku, Garčević Žikici, Buškulić Dušanki, Radojević Momčilu, Martinović Veselinu, Čađenović Zdravku, Vukčević Dragoljubu, Maraš Cvetku, Radunović Veljku, Marković Milanu, Tuzović Ibrahimu, Radonjić Goranu, Ivezić Đonu, Radulović S. Rajki, Boljević Tanji, Sekulović Slobodanu, Bogojević Branki, Despotović Žarku, Šćekić Radovanu, Popović Bošku, Grba Spasoju, Đurišić Miloradu, Pejović Vladimiru, Jovanović Branku, Boljević Radovanu, Mugoša Vojislavu, Makočević Boru, Radević Radovanu, Obradović Jagošu, Radović Mirku, Đuravčević Tomu, Radulović Ivanu, Zlatičanin Branislavu, Ivanović Marti, Stanišić Radanu, Đurišić Ranki, Vujović Draganu, Vujović Čedomiru, Petrović Slobodanu, Kočić Bajramu, Rašović Ranki, Zečević Žanki, Račić Tanji, Stamatović Dragani, Raičević Rajki, Luković Arslanu, Ljaljević Saidu,

navedeni iznos; presudom P.br.1341/10, od 4.04.2011. godine, stečajni dužnik je dužan da Draganu Radoviću, Pejović Marku, Šćepanović Miodragu, Mirković Boriši, vidaković Ranku-Lidiji, Jelić Savi, Deljanin Dževadu, Rašović Ranku, Zečević Žanki, Boljević Milutinu i Dragović Tomislavu, navedeni iznos; presudom P.br.2096/10, od 29.05.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Raičević Rajku, Luković Arslanu, navedeni iznos; presudom P.br.2446/2010, od 25.06.2010. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Globarević Branku, Krišanović Šuhreta, Raičević Radovanu, navedeni iznos; presudom P.br.4249/10, od 23.03.2011. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Klikovac Vesni,navedeni iznos; presudom P.br.4773/2010, od 22.06.2011. godine, stečajni dužnik je dužan da plati Vujačić Vjeri, navedeni iznos; presudom P.br.2344/11, od 30.01.2012. godine, stečajni dužnik dužan je da plati Mitrović Ratku, Sokić Novaku, Kalezić Dejanu, Kasalica Veri i Kavaja Veri, navedeni iznos; presudom P.br.4941/11, od 6.12.2012. godine, stečajni dužnik dužan je da plati Ćupić Čedomiru, Zečević Mirku, Đurović Baju, Petrović Miliji, Boljević Goranu, Laković Radmili, Tomović Žarku, Globarević Branku, Krišanović Suhretu, Raičević Radosavu, Klikovac Vesni i Vujačić Veri, navedeni iznos; presudom P.br.4941/11, od 25.12.2012. godine, stečajni dužnik dužan je da plati Ćupić Čedomiru, Zečević Mirku, Đurović Baju, Petrović Miliji, Boljević Goranu, Laković Radmili, Tomović Žarku, Globarević Branku, Krišanović Šuhreti, Raičević Radosavu, Klikovac Vesni i Vujačić Veri, navedeni iznos; presudom P.br.5312/13, od 14.02.2014. godine, stečajni dužnik dužan je da plati Despotović Žarku, navedeni iznos.

(...)

4.2. Osnovni sud u Podgorici je, 26. januara 2007. godine, donio presudu na osnovu propuštanja (P.br.1417/06), kojom se obavezuje tuženi ("Radoje Dakić" - Inženjering, remont, servis AD Podgorica) da tužiocu (M.M.) na ime naknade materijalne štete, a na ime neisplaćenih ličnih zarada od 1. januara 1997. godine do 1. juna 2003. godine, isplati ukupan iznos od 25.000,00 eura, sa kamatom počev od dana 1. juna 2003. godine, pa do konačne isplate, kao i da mu na ime naknade troškova parničnog postupka isplati iznos od 375,00 eura, a sve prednje u roku od 8 dana, od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

5. AOD „Čupić" je, kao jedan od punomoćnika bivših radnika, sada povjerilaca AD „Radoje Dakić“, koje je u većinskom vlasništvu države Crne Gore i protiv kojeg se vodi izvršni postupak, I. br. 875/06, pred Osnovnim sudom u Podgorici, dostavio 29. juna 2016. godine Vladi Crne Gore akt broj 01-2767 naslovljen Inicijativa za rješenje problema potraživanja bivših radnika države Crne Gore i Glavnog grada od dužnika AD „Radoje Dakić“, u kome je predložio da u interesu svih povjerilaca, uključujući i državu Crnu Goru i Glavni grad, razmotre rješenje ovog kompleksnog pitanja po kojem bi Vlada Crne Gore i Glavni grad otkupili potraživanja svih bivših radnika. U suštini je navedeno: da postupak naplate potraživanja traje još od 2006. godine bez izgleda da se imovina dužnika proda sudskim putem i povjerioci namire u doglednom roku; da se većina od 1750 bivših radnika AD „Radoje Dakić“ i njihovih porodica nalaze u izuzetno teškoj socijalnoj situaciji i iz dana u dan to stanje se pogoršava i da je, nažalost, u međuvremenu veliki broj povjerilaca preminuo; da je Vlada Crne Gore većinski vlasnik dužnika AD „Radoje Dakić“, samim tim je obavezna da iz sopstvenih sredstava isplati obaveze iz radnog odnosa utvrđene presudama domaćih sudova te se ukazuje na evropski standard utemeljen sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, uključujući predmete Mijanović protiv Crne Gore, Kačapor protiv Srbije (...); da Država Crna Gora, kao povjerilac po presudi P. br. 835/10, a Glavni grad Podgorica po rješenju o izvršenju I. br. 812/13 potražuju s kamatom iznos od 25,6 miliona eura i da ta potraživanja, prema stanju u spisima predmeta odnosno posljednjem redu namirenja koji Država i Glavni grad imaju na imovini dužnika, neće moći da se naplate, kao da ni gotovo 1/2 bivših radnika neće naplatiti svoja potraživanja zbog kasnijeg reda namirenja

i niske cijene u sudskoj prodaji; da cjelokupna imovina dužnika, po posljednjoj procjeni, vrijedi oko 56 miliona eura, a prodaje se za 50% te vrijednosti tj. za iznos od oko 26 miliona eura; da ukupno potraživanje radnika, Glavnog grada i Vlade Crne Gore s pripadajućom kamatom iznosi oko 70 miliona eura; da je očigledno da će se iz cjelokupne imovine dužnika namiriti samo 1/3 potraživanja i to onih povjerilaca koji su prvi stekli pravo na namirenje među koje ne spadaju ni Vlada Crne Gore, ni Glavni grad, ali ni mnogi bivši radnici; da je izvjesno da ne postoje druge pravne opcije za namirenje svih povjerilaca, uključujući i ideju o stečajnom postupku, u kome bi red namirenja ostao isti, ali bi se izgubilo značajno vrijeme, a na kraju bi imovina dužnika bila prodata po nižoj cijeni.

6. Privredni sud Crne Gore je rješenjem St. br. 490/16 od 19. decembra 2016. godine:

- u stavu I usvojio prijedlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreske uprave Crne Gore – podnijet sudu 22. novembra 2016. godine i 19. decembra 2016. godine otvorio stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD „RADOJE DAKIĆ“ Podgorica, Cetinjski put BB, /MAT. BR. 02014092/

- u stavu II je određeno da se za stečajne upravnike s jednakim ovlašćenjima imenuju Ranko Radinović iz Podgorice (...) i Mladen Marković iz Podgorice (...)

- u stavu III da povjerioci pozivaju da u roku od 30 dana od dana objave Oglasa o otvaranju stečajnog postupka prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja

- u stavu IV da se dužnici pozivaju da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi

- u stavu V da će se prvi sastanak povjerilaca održati 15. februara 2017. godine s početkom u 11.00 časova, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine u 11.00 časova u Privrednom sudu Crne Gore, kancelarija br. 2

- u stavu VI da će se rješenje objaviti na oglasnoj tabli Suda 19. decembra 2016. godine.

6.1. U obrazloženju ooznačenog rješenja je, pored ostalog, navedeno da je povjerilac Ministarstvo finansija – Poreska uprava Crne Gore 22. novembra 2016. godine, podnijela Sudu prijedlog kojim je tražila otvaranje stečaja nad privrednim društvom AD „Radoje Dakić“ Podgorica zbog nemogućnosti predlagača kao povjerioca da naplati svoje potraživanje, usljed prezaduženosti dužnika. Povjerilac je u svom prijedlogu naveo da, prema službenim podacima i obračunu poreskih obaveza, stečajni dužnik ima dospjeli a neplaćeni dug po osnovu utvrđenih poreskih obaveza prema predlagaču u ukupnom iznosu od 10.862.854,84 eura, kao i da je, prema podacima Centralne banke Crne Gore, račun poreskog obveznika u blokadi za 7.175.430,92 eura u periodu od 5.774 dana neprekidno.

Sud je, cijeneći pribavljene dokaze, navode iz podnijetog prijedloga i navode dužnika i povjerilaca, izvještaja privremenog stečajnog upravnika, našao da je prijedlog osnovan, i da su ispunjeni zakonski uslovi za otvaranje stečajnog postupka. Za Sud je nesporno da je predlagač podnijetim pisanim prijedlogom i dokazima uz prijedlog dokazao činjenicu da ima potraživanja na osnovu poreskog duga, kao i da prinudna naplata po osnovu poreskog duga do danas nije mogla biti ni započeta, a samim tim ni realizovana, usljed višegodišnje blokade računa stečajnog dužnika, što se zaključuje iz izvještaja privremenog stečajnog upravnika i dokaza provedenih u postupku. Sud je kod prethodno navedenog nesporno utvrdio da je stečajni dužnik u stanju insolventnosti nesposoban da izmiruje svoje obaveze, da su mu poslovni računi u neprekidnoj blokadi duže od 15 godina, da se povjerilac nesumnjivo ne može naplatiti u postupku prinudnog izvršenja te da su ispunjeni stečajni razlozi iz člana 12 stav 3 tač. 1 i 2 i člana 13 Zakona o stečaju za otvaranje stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom.

7. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je, u mišljenju broj 01-258-17 od 4. decembra 2017. godine, dao zaključnu ocjenu, u kojoj je, pored ostalog, navedeno: da je na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, navoda iz pritužbe, izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije Zaštitnik utvrdio da je pritužba podnosilaca osnovana; da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Podgorici, P. br. 1561/05, od 14. aprila 2006.

godine, tužiocima priznato pravo potraživanja u ukupnom iznosu od 7.784.182,00 eura, da u izvršnom sudskom postupku – predmetu, I. br. 875/06, od 14. aprila 2006. godine, kao ni kasnijem – stečajnom postupku – predmetu, St. br. 490, od 8. decembra 2016. godine, povjerioci nijesu naplatili svoje potraživanje. Zaštitnik podsjeća da je povodom prijateljskog poravnanja koje je Država Crna Gora zaključila po istom osnovu – meritumu – pravosnažnoj presudi P. br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine (I. br. 875/06 od 13. juna 2008. godine), Evropski sud za ljudska prava prethodno ocijenio kao dobro ustanovljenu praksu i predmet označio kao WECL (well-established case-law); da WECL predmeti predstavljaju grupu predmeta gdje je Sud u svojim ranijim odlukama zauzeo čvrste stavove i stvorio praksu u konkretnom pogledu, pa je i u ovoj grupi predmeta naveo da su pitanja koja se navode u predstavci već obrađena (Mijanović protiv Crne Gore, predstavka broj 19580/06 od 17. septembra 2013. godine, i Kačapor i ostali protiv Srbije broj 2269/06, 3041/06, 3043/06, 3045/06, 3045/06 od 15. januara 2008. godine). Zaštitnik je, u konačnom, preporučio Privrednom sudu Crne Gore da u daljem toku stečajnog postupka, u skladu s rješenjem Suda St. 490/16 od 8. decembra 2016. godine, stečajni organi preduzmu sve neophodne mjere kako bi se stečajni postupak blagovremeno okončao i obezbijedilo namirenje potraživanja radnika AD „Radoje Dakić“ po pravosnažnim presudama, dok je Vladi Crne Gore preporučio da, imajući u vidu praksu Evropskog suda za ljudska prava, po pitanju obaveze države u ovim sporovima, preduzme mjere i aktivnosti u cilju izvršenja pravosnažnih odluka iz predmetnih sudskih sporova radnika AD „Radoje Dakić“ te da su Privredni sud i Vlada Crne Gore dužni da u roku od 90 dana od dana prijema ovog mišljenja dostave izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

8. Ustavni sud je, 4. oktobra 2018. godine, saglasno odredbi člana 33 stav 1 i člana 34 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, zatražio od Vlade Crne Gore odgovor na navode sadržane u ustavnoj žalbi. U svom odgovoru od 13. decembra 2018. Vlada Crne Gore je izvijestila Sud kako je u konkretnom slučaju zatražila mišljenje Ministarstva ekonomije. U svom mišljenju broj 060-153/2018-3 od 22. oktobra 2018. Ministarstvo ekonomije navodi da je Osnovni sud u Podgorici u oktobru 2008. godine održao prvo ročište za prodaju zemljišta AD „Radoje Dakića“ te da su u dva navrata odbijene date ponude koje su ocijenjene nedovoljnima, jer nijesu dostigle ukupan iznos potraživanja. Ministarstvo ekonomije nadalje ističe da je, prema članu 17 stav 2, 3 i 4 Zakona o privrednim društvima („Službeni list Crne Gore“ broj 17/07, 80/80, 40/10, 36/11 i 40/11), akcionarsko društvo društveno pravno lice koje je sa svojom imovinom i obavezama potpuno odvojeno od akcionara te da za svoje obaveze to društvo odgovara cjelokupnom svojom imovinom, dok s druge strane ne postoji obaveza akcionara da odgovaraju za obaveze akcionarskog društva svojom imovinom. Zaključno, Vlada Crne Gore navodi da u pozitivnopravnom poretku Crne Gore ne postoji nijedan propis kojim bi se Vladi Crne Gore nametala obaveza da odgovara za poslovanje privrednih subjekata čiji je većinski vlasnik, odnosno da Vlada ne može sredstvima poreskih obaveznika sanirati posljedice neuspješnog poslovanja privrednih subjekata.

9. Ustavni sud je, saglasno odredbi člana 33 stav 1 i člana 34 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, zatražio od Privrednog suda Crne Gore odgovor na navode sadržane u ustavnoj žalbi.

9.1. U dostavljenom odgovoru navedeno je: da je rješenjem ovog suda St. br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD „Radoje Dakić“ Podgorica; da je rješenjem Apelacionog suda Crne Gore, Pž. br. 599/17, od 6. juna 2017. godine, potvrđeno rješenje ovog suda o otvaranju stečajnog postupka; da je sud rješenjem St. br. 490/16 od 4. jula 2017. godine proglasio bankrotstvo nad stečajnim dužnikom, budući da nije podnijeta izjava od strane stečajnog dužnika o namjeri da izvrši reorganizaciju; da je u daljem toku postupka, nakon što je okončan postupak prijave potraživanja, stečajni upravnik sačinio Listu utvrđenih i osporenih potraživanja, koja je

usvojena kao konačna na ročištu od 28. novembra 2017. godine; da se nakon što je izvršena identifikacija imovine stečajnog dužnika i nakon što je komisija za popis imovine stečajnog dužnika popisala i identifikovala cjelokupnu imovinu pristupilo prodaji imovine; da je 29. decembra 2017. godine objavljen prvi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika, na koji oglas nije bilo zainteresovanih ponuđača; da je drugi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika raspisan 23. maja 2018. godine i dostavljena je jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane Uprave za imovinu Crne Gore i stečajni upravnik je, s obzirom na to da je dostavljena ponuda ispunjavala sve kriterijume, prihvatio predmetnu ponudu; da je na trećem oglasu za prodaju imovine stečajnog dužnika prispjela jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane „Zetagradnja“ DOO Podgorica, koja je prihvaćena odlukom stečajnog upravnika od 8. oktobra 2018. godine; da će se povjerioci koji su prijavili svoje potraživanje u postupku namiriti nakon što se izvrši prodaja imovine stečajnog dužnika i formira stečajna masa, odnosno ukoliko bude sredstava iz stečajne mase za namirenje povjerilaca, što je sve u skladu s odredbama Zakona o stečaju. Dalje se ističe da su neosnovani navodi da u stečajnom postupku nije preduzeta nijedna radnja u pogledu prodaje imovine stečajnog dužnika i namirenja povjerilaca jer, kao što je rečeno, do sada su raspisana tri oglasa, dio imovine je već prodat, dok će se za ostalu imovinu oglas raspisati u skladu s rokovima i na zakonom propisan način; da su do sada svi prigovori na predložene prodaje odbijeni kao neosnovani i da su odluke suda potvrđene od strane Apelacionog suda Crne Gore. Nadalje je navedeno da se stečajni postupak sprovodi u skladu sa Zakonom o stečaju, kao lex specialisom, da se sve radnje u postupku preduzimaju u skladu s rokovima propisanim ovim zakonom, to cijene da su predmetne ustavne žalbe neosnovane te da otvaranjem stečajnog postupka nijesu povrijeđene odredbe Ustava, odnosno da je rješenje o otvaranju donijeto u skladu s Ustavom i zakonom.

9.2. U odgovoru Privrednog suda Crne Gore od 17. maja 2017. godine je navedeno: da je nakon otvaranja stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom AD „Radoje Dakić“ odlučeno: da se nad istim provede postupak bankrotstva i unovčavanja imovine stečajnog dužnika saglasno članu 133 stav 1 tačka 1 Zakona o stečaju; da je nakon otvaranja stečajnog postupka imovina stečajnog dužnika oglašena na prodaju šest puta ; da je u postupcima prodaje prodat dio imovine stečajnog dužnika i da je od prodaje dijela imovine stečajnog dužnika prihodovano ukupno 13.895.997,00 eura, od kojeg iznosa treba da se namiruju povjerioci, troškovi stečajnog postupka i obaveze stečajne mase, u skldau sa odredbama Zakona o stečaju; da je stečajni upravnik, nakon prodaje dijela imovine stečajnog dužnika, donio odluke o namirenju povjerilaca iz vrijednosti dobijene prodajom; da do namirenja povjerilaca nije došlo, jer su povjerioci podnijeli prigovore na svaku odluku o namirenju stečajnog upravnika; da će do namirenja povjerilaca u stečajnom postupku, isplatom, doći nakon provosnažnosti odluka stečajnog upravnika o namirenju povjerilaca iz vrijednosti dobijene prodajom dijela stečajnog dužnika.

9.3. Ustavni sud je, saglasno odredbi člana 33 stav 1 i člana 34 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, zatražio 9. maja 2019. godine od Privrednog suda Crne Gore odgovor na navode sadržane u ustavnoj žalbi, kao i preduzete mjere i aktivnosti koje je preduzeo od dostavljenog prvog izvještaja.

III RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE ODREDBE

10. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su sljedeće odredbe:

Ustava:

Član 32.

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 58.

Jemči se pravo svojine.

Niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu.“

Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 6 stav 1

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.“

Člana 1 Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbijedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.“

IV OCJENA USTAVNOG SUDA

11. Podnosioci u ustavnoj žalbi ukazuju da im je neizvršenjem rješenja o izvršenju Osnovnog suda u Podgorici, I.br.771/07, od 12. oktobra 2007. godine i drugih izvršnih rješenja istog suda, koji su priloženi uz ustavnu žalbu učinjena povreda navedenih ustavnih i konvencijskih prava.

13.1. Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom, Ustavni sud je razmatrao ustavnu žalbu s aspekta odredbi čl. 32 i 58 Ustava (Člana 6 stava 1 Konvencije i člana 1 Protokola I uz Konvenciju).

13.2. Ustavni sud podsjeća na svoju dosadašnju praksu, podudarnu s praksom Evropskog suda za ljudska prava, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom pravičnog suđenja u smislu odredbe člana 32 Ustava (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Ustavni sud podsjeća na stavove prema kojima kašnjenje u izvršavanju presude, i ako se može opravdati posebnim okolnostima, ne smije biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 32 Ustava (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). Nadalje, u kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06). U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke protiv privatnog lica načelno država nije neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze, prema članu 32 Ustava, ograničene su na osiguranje neophodne pomoći povjeriocu u izvršenju odluka suda, na primjer putem izvršnog ili stečajnog postupka (vidjeti Kotov protiv Rusije, broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine, i Jovičić i dr. protiv Srbije, predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 i 75689/11, presuda od 13. januara 2015. godine, st. 33–36).

13.3. Kad organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 32 Ustava (vidjeti Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak je Ustavnog suda u takvim slučajevima da razmatra jesu li mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i jesu li postupali marljivo kako bi pomogli

povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

13.4. Kad je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države“, država nema mogućnost isticati nedostatak vlastitih sredstava ili nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka. Činjenica da je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću koji je dugovala privatnom licu državu ne bi mogla osloboditi obaveze da prema presudi izmiri dug koji je nastao prije prodaje udjela. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika, ona mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve koji se podrazumijevaju prema članu 32 Ustava da pravosnažna obavezujuća presuda ne ostane neizvršena na štetu stranke (vidjeti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim riječima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka koja je u pitanju postala pravosnažna kad je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (vidjeti Marinković protiv Srbije, broj 5353/11, presuda 22. oktobar 2013. godine, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i kad je preduzeće radilo kao privatno lice kad je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna, ako je privatizacija koja je upitanju kasnije poništena.

14. U nastavku se citiraju relevantna načela i stavovi Evropskog suda izgrađeni u njegovoj sudskoj praksi.

Evropski sud u predmetu R. Kačapor i drugi protiv Srbije (predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od 15. januara 2008. godine) ukazuje na sljedeća relevantna načela:

„106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud doneo mora smatrati sastavnim delom 'suđenja' prema članu 6 (videti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-11, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne sme biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6 stav 1 Konvencije (videti Immobiliare Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbedi delotvorno učešće njenog celog aparata (videti mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je reč.“

Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (predstavka br. 19580/06) od 17. septembra 2013. godine dao ocjenu:

„81. Sud podsjeća da član 6 stav 1 Konvencije, između ostalog, štiti sprovođenje pravosnažnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu da ostanu neoperativne na štetu jedne strane. Shodno tome, izvršenje sudske presude ne može se spriječiti, učiniti nevažećim ili neopravdano odložiti (v. između ostalog, Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako kašnjenje u izvršenju presude može biti opravdano u naročitim okolnostima, ono ne može, međutim, biti takvo da se naruši suština prava koje se štiti po članu 6 stav 1 Konvencije (v. presudu u predmetu Immobiliare Saffi protiv Italije [GC], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije.br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). lako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola br. 1.“

Evropski sud je u predmetu Crnišanin i drugi protiv Srbije (predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) dao ocjenu:

„124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupi od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda ratione temporis). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mere da se presude o kojima je reč izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije, (b) u pogledu treće podnositeljke predstavke.

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi Preduzeće EVT protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54) niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.“

U predmetu Jovičić i drugi protiv Srbije (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 u 75689/11) Evropski sud je ukazao:

„33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud doneo mora smatrati sastavnim delom 'suđenja' za potrebe člana 6. (videti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-11). lako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne srne biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti Burdov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i Teteriny protiv Rusije, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnosilac predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja mešanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura delotvorno učešće svog celog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V Hornsby, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti, između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donetih protiv države ili lica koja ne uživaju 'dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države', država nema mogućnost da se pozove na nedostatak sopstvenih sredstava ili na nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, 'činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnom licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija ... država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahteve, koji se podrazumevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, 'da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke' (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto).“

Evropski sud je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (predstavka br. 33509/04) od 15. januara 2009. godine naveo:

„65. Pravo na sud iz člana 6 bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom 'suđenja' u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997, stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-11).

66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-111). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31,15. februar 2007).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se

državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. november 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlender protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6 Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati 'imovinom' u smislu odredbi člana 1 Protokola br. 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1 Protokola br. 1."

15. Dovodeći navedene stavove i principe u vezu s okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud utvrđuje da se u ovom ustavnosudskom postupku radi o slučaju neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske presude protiv jednog stečajnog dužnika s velikim brojem nominalno određenih povjerilaca, ovdje podnosilaca ustavne žalbe, čiji su tužbeni zahtjevi precizno specifikovani u samoj sudskoj presudi. Budući da je stečajni dužnik akcionarsko društvo koje se sastoji od državnog kapitala, Ustavni sud dalje utvrđuje da se država ne može osloboditi odgovornosti ni za propuste i nečinjenja koji su doveli do neizvršenja sudske presude ni za dugovanja koja stečajni dužnik ima prema podnosiocima ustavne žalbe. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi i dužna je da preduzme sve neophodne korake da se izvrši pravosnažna presudu suda, ako treba i učešćem cijelog državnog aparata.

A. NAVODNA POVREDA ČLANA 32 USTAVA I ČLANA 6 STAV 1 KONVENCIJE

16. Podnosioci u ustavnoj žalbi ukazuju da su, zbog radnje nepostupanja, preko svog punomoćnika, intenzivno, u više navrata, u cilju naplate potraživanja po osnovu povrede ljudskih prava obraćali predsjednicima Vlade Crne Gore, u ranijem i sadašnjem mandatu, kao i Zaštitiniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, predstavnicima Evropske unije u Crnoj Gori i preduzimali vaninstitucionalne aktivnosti (mirna protestna okupljanja), što nije dalo rezultata.

17. Ustavni sud prvo napominje da se u ovom slučaju period neizvršenja sudske presude ne može ograničiti samo na fazu izvršenja. Taj period obuhvata i kasniji stečajni postupak koji je u toku. Shodno tome, treba konstatovati da je period naplate duga podnosiocima ustavne žalbe započeo 2006. godine, a traje i na dan donošenja ove presude, to je skoro 13 godina.

17.1. Ustavni sud u tom smislu mora ispitati da li je period od 13 godina u posebnim okolnostima ovog slučaja takav da se može tvrditi kako je došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska presuda izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja, odnosno da preduzme sve neophodne mjere kako bi se ta presuda izvršila.

18. Prvo treba konstatovati da svi izvršni postupci po samoj svojoj prirodi treba da se rješavaju brzo. Međutim, u ovom je slučaju izvršni postupak u početnom periodu bio nešto složeniji jer je žiro račun izvršnog dužnika bio blokiran, pa se u sudskom postupku morao naknadno utvrditi drugačiji način izvršenja presude, što je sve trajalo do septembra 2008. godine, kada je utvrđena tržišna vrijednost nepokretnosti koje su predmet izvršenja.

18.1. Ustavni sud ocjenjuje spornim period od septembra 2008. do decembra 2016. godine kada nijesu zabilježene nikakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da je država u tom vremenu nastojala da se sudska presuda izvrši. U tom su periodu zabilježene samo aktivnosti punomoćnika podnosilaca ustavne žalbe koji se zbog nenamirenja potraživanja obraćao nekoliko puta dopisima predsjednicima Vlade Crne Gore i Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Štaviše, prva aktivnost države (suda) nakon tog višegodišnjeg perioda neaktivnosti nije bila usmjerena namirenju duga koji su potraživali podnosioci ustavne žalbe, već namirenju troškova izvršnog postupka.

18.2. Nedostatak bilo kakve aktivnosti koja bi mogla pokazati da država nastoji da se sudska presuda izvrši trajale su, dakle, sve do otvaranja stečajnog postupka nad izvršnim, sada stečajnim dužnikom u decembru 2016. godine. Nakon otvaranja stečajnog postupka bilježe se prve konkretne aktivnosti na stvaranju pretpostavki za namirenje potraživanja podnosiocima ustavne žalbe. U stečajnom postupku potrebne radnje provode se bez većih ili neopravdanih zastoja. Očigledno je nastojanje da se stečajni postupak djelotvorno sprovede.

18.3. Ustavni sud u tom smislu odbacuje kao očigledno neosnovane sve prigovore da je stečajni postupak otvoren s navodnom namjerom da se onemogući naplata potraživanja podnosilaca ustavne žalbe. Poziva se na rješenje Privrednog suda Crne Gore St. br. 490/16 o otvaranju stečajnog postupka, u kojem je izričito utvrđeno da su neosnovani „navodi punomoćnika povjerioca da predlagač podnošenjem predloga ima namjeru da onemogući naplatu potraživanja 1742 fizička lica (ranije radnike izvršnog dužnika) kao izvršnih povjerilaca, te da izloži prodaji imovinu sada izvršnog dužnika koja može biti prodata u stečajnom postupku za manju cijenu u odnosu na prodaju u izvršnom postupku imajući u vidu pravila prodaje nepokretnosti u stečajnom postupku. Naime, stečajni postupak se otvara i vodi upravo u interesu stečajnih povjerilaca, radi ostvarivanja najveće moguće vrijednosti imovine stečajnog dužnika i najvećeg mogućeg stepena namirenja povjerilaca tako da su interesi povjerilaca u stečajnom postupku potpuno zaštićeni. Takođe, prodaja imovine u stečaju ne može biti nepovoljnija u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, jer cijenu na tržištu ne determiniše postupak u kojem se sprovodi prodaja, već ponuda i potražnja. Nasuprot tvrdnjama punomoćnika povjerilaca, ovaj sud je mišljenja, a što je i cilj otvaranja stečajnog postupka, da se upravo kroz stečajni postupak može doći do najvećeg mogućeg stepena namirenja svih povjerilaca. U vezi navoda koji se odnose na stanove koji se vode kao imovina stečajnog dužnika a koji su po navodima punomoćnika povjerioca podijeljeni radnicima, to su pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati u stečajnom postupku, a u najboljem interesu svih učesnika postupka.“ Citirano sudsko utvrđenje Ustavni sud ocjenjuje relevantnim i uvjerljivim.

19. U skladu s prethodnim utvrđenjima, Ustavni sud ocjenjuje da je u okolnostima konkretnog slučaja došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska presuda izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja. To je odugovlačenje uzrokovano periodom potpune neaktivnosti države koji je trajao osam (8) godina, od septembra 2008. do decembra 2016. godine.

20. S obzirom na navedeno, Ustavni sud nalazi da je u okolnostima ovog slučaja došlo do povrede člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije.

B. NAVODNA POVREDA ČLANA 58 USTAVA I ČLANA 1 PROTOKOLA 1 UZ KONVENCIJU

21. Podnosioci ustavne žalbe dalje su prigovorili da su im zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih odluka povrijeđena imovinska prava propisana članom 58 Ustava Crne Gore i članom 1 Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda jer su onemogućeni u mirnom uživanju svoje imovine.

22. Ustavom Crne Gore, odredbama člana 1 stav 1, Crne Gora je utvrđena kao građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava i kao država slobodnih i ravnopravnih građana. Ustavom se jemči sloboda udruživanja fizičkih i pravnih lica zbog ostvarivanja ekonomskih, političkih, zdravstvenih, intelektualnih i drugih pobuda i ciljeva. Ustavom se jemči pravo svojine i brani njegova neotuđivost. Ustav utvrđuje preduzetništvo kao osnovnu slobodu i mehanizam u uređivanju privrednih odnosa. Socijalna prava utvrđuju se saglasno s crnogorskom državnopravnom tradicijom.

Pravo svojine je osnovni pravni institut za razgraničenje privatnih imovinskih odnosa u društvu, pri čemu je s ustavnopravnog aspekta najvažniji dio njenog sadržaja privatna upotrebljivost i načelna sloboda raspolaganja objektom svojine. Ustav jemči pravo svojine ali određuje i njegovu socijalnu funkciju prema kojoj svojina obavezuje, zbog čega su nosioci svojinskog prava dužni doprinositi opštem dobru. Javni interes u smislu člana 58 stava 2 Ustava polazna je tačka ograničenja koja se nameću titularu prava svojine. Ono ujedno postavlja i granice do kojih ta ograničenja smiju biti nametnuta. Ograničenja svojinskih prava ne smiju ići dalje nego što je to potrebno za postizanje legitimnog cilja koji se zakonskom mjerom nastoji postići. Ograničenja svojinskih prava koja su posljedica socijalne vezanosti svojine u tim se okvirima moraju načelno prihvatiti bez ikakvih obeštećenja, osim u slučajevima kad sam Ustav za njih predviđa pravičnu naknadu.

22.1. Pravo na naplatu dospjelih potraživanja i pravo svojine nad dionicama predstavljaju imovinske interese koji su, sami po sebi, nesumnjivo objekt koji uživa zaštitu na osnovu odredaba sadržanih u članu 58 Ustava. Ustavno jemstvo prava svojine načelnog je karaktera. Ustavna garancija svojine zahtijeva osigurati stvarnopravnom ovlašteniku slobodan prostor u imovinskopravnom području koji će mu omogućiti razvitak i samostalno oblikovanje ekonomske i preduzetničke sfere njegovog života. Međutim, ustavno jemstvo prava svojine uvijek se mora sagledavati zajedno s odredbama Ustava koje uređuje ustavnopravne mogućnosti njenog oduzimanja, odnosno ograničavanja.

Ograničavanje prava svojine koje se neće smatrati ustavnopravno nedopuštenim biće ono koje je propisano zakonom u javnom interesu i ako je za tako oduzeto ili ograničeno vlasništvo isplaćena pravična naknada. Svako miješanje u svojinu koje je preduzeto u opštem interesu pretpostavlja isplatu pravićne naknade. Svrha ovakvog ustavnog uređenja očitava se u činjenici da je u opisanim slučajevima ograničavanje ili oduzimanje prava svojine učinjeno kao doprinos ostvarenju opšteg dobra i uspostavljanje socijalne funkcije svojine.

23. Donoseći odluku Ustavni sud je imao u vidu i pravnu prirodu akcija u akcionarskom društvu. Akcionarsko društvo ili dioničarsko društvo je privredno društvo s osnovnim kapitalom podijeljenim na izvjestan broj akcija s jednakim iznosima. Akcionarsko društvo je pravno lice koje odgovara za svoje obaveze isključivo svojom imovinom. Biti dioničar znači biti suvlasnik kompanije i imati udio u njoj. Međutim, član društva ne može imati u vlasništvu ni društvo a ni udio u njemu u smislu zakona kojima se uređuju svojinski odnosi. Članovi su samo imaoci udjela u osnovnom kapitalu. Dionica predstavlja dio osnovnog kapitala društva, odnosno skup članskih prava i obaveza te je ujedno i vrijednosni papir ako je izdata isprava o dionici ili je izdata u nematerijalizovanom obliku i pohranjena kod nadležne depozitarne agencije.

S druge strane, kapital je ekonomska vrijednost koja se ulaže u proizvodnju ili neku drugu ekonomsku djelatnost s osnovnom svrhom da se uveća, dakle da donese neku dobit. Investicije s finansijskog aspekta predstavljaju i ulaganje u različite vrijednosne papire. Investicije mogu davati pozitivne ili negativne stope prinosa na investirana sredstva. Oduke o investiranju i oblicima investicija obuhvataju čitav niz povezanih rizika, čiji nastup može dovesti do umanjenja kapitala koji je bio objekat investicija. Dionica je vrijednosni papir kojim uplatilac dokazuje svoj ulog u osnovni kapital dioničarskog društva. Ona je dokaz vlasništva nad dijelom trgovačkog društva koje je registrovano kao akcionarsko društvo. Ona

daje prava, ali i određene obaveze prema društvu, te se njome ne konstituišu stvarna ili druga imovinska prava na imovinu društva, niti se njome konstituiše obaveza dioničara da svojom svojinom odgovara za dugove akcionarskog društva.

24. Ustavni sud ovdje smatra potrebnim podsjetiti na svoj ustaljeni stav da se svojina u smislu člana 58 stava 1 Ustava „mora vrlo široko tumačiti“, jer obuhvata „načelno sva imovinska prava“. Ujedno, saglasno odredbama člana 59 Ustava u Crnoj Gori se jemči sloboda preduzetništva koja se može ograničiti samo ako je to neophodno radi zaštite zdravlja ljudi, životne sredine, prirodnih bogatstava, kulturne baštine ili bezbjednosti i odbrane Crne Gore.

25. Država je pravno lice sui generis. Ona je jemac spoljne i unutrašnje sigurnosti koji omogućava nesmetano uživanje svojine i dohotka koji stiču poreski obaveznici. Ustavnopravno se različito tretiraju situacije kad država postupa kao privatnik, prema propisima građanskog prava (iure gestionis) i slučajeva u kojima nastupa autoritativno kao javna vlast (iure imperii). U prvom je slučaju država potpuno ravnopravna (koordinirana) s drugim subjektima, dok se u drugom slučaju radi o odnosu javne vlasti i pojedinca koji je njoj podređen (subordiniran). Kad se država u prvom slučaju podvela pod primjenu propisa građanskog prava, srušena je načelna neodgovornost suverene države, jer u pravnim odnosima iure gestionis država odgovara za štetu prouzrokovanu od strane lica koja za nju rade, uz konstituisanje prava na regres.

Kad dođe do povrede prava fizičkih ili pravnih lica u odnosu s državom, mora postojati način na koji će se šteta prouzrokovana radom državnog aparata popraviti, inače postoji vrlo vjerovatna opasnost da će osjetljivost na povrede individualnih prava malo po malo padati, što bi u krajnjoj liniji moglo dovesti do razvoja tendencija suprotnih demokratskim težnjama, odnosno razvoju etatizma, gomilanju moći u državnoj eliti, samovolji i neodgovornosti vlasti. Sprovođenjem načela da država odgovara za štete prouzrokovane nezakonitim i nepravilnim radom svojih tijela, javna vlast, u vidu građana koji tuže, stiče partnera koji će upozoriti na disfunkcije unutar sistema kako bi se adekvatno i pravovremeno reagovalo.

26. U konkretnom slučaju nije sporno da država, nastupajući na slobodnom i otvorenom tržištu zasnovanom na slobodi preduzetništva i konkurenciji, kao samostalni privredni subjekat ima jednaka prava i obaveze u pravnom prometu, kojima je primarni cilj zaštita i ravnopravnost svih oblika svojine. Kao nosilac privrednih aktivnosti država nastupa iure gestionis i na nju jednako djeluju blagodeti dobrog poslovanja i štetni uticaji rizika lošeg poslovanja.

U Crnoj Gori ne postoji propis koji bi na strani države, već po samoj činjenici postojanja prava svojine nad udjelima u trgovačkim društvima, konstituisao njenu vanugovornu odgovornost za naknadu štete koja bi proizilazila iz loših poslovnih poteza privrednih subjekata. Ustavnopravno bi ovdje bilo neprihvatljivo miješati socijalnu funkciju države i dužnost pokrivanja štetnih posljedica rizika poslovanja. Socijalna funkcija država ispoljava se kroz socijalne programe kojima se onima u oskudici osigurava mogućnost egzistencije. Ova funkcija opravdava trošenje sredstava poreskih obaveznika na osiguranje egzistencijalnih prava ugroženih članova društva jer proizilazi iz načela solidarnosti i socijalne države. S druge strane, odgovornost države za štetne posljedice koje izazivaju lica koja za državu rade, dolazi u obzir po Ustavu i zakonima utvrđenim uslovima samo u slučaju kad ta lica svoj rad obavljaju onda kada država nastupa iure imperii. U protivnom se odgovornost za štetu utvrđuje prema odredbama koje uopšteno vrijede za institut naknade štete u obligacionom pravu.

27. Što se tiče djelovanja sudske vlasti u konkretnom slučaju, kod sprovođenja postupka izvršenja te stečaja iz prikupljene dokumentacije može se zaključiti da njena aktivnost nije bila je odgovarajuća, jer je upravo zbog neaktivnosti sudske vlasti, odnosno neblagovremenog djelovanja po kriterijumu dovoljnosti došlo do ograničavanja svojinskih prava podnosilaca

ustavne žalbe. Naime, nemogućnost naplate potraživanja nastala je zbog neizvršenja pravosnažne presude, pa je realno ograničenje prava svojine podnosilaca produkt radnji za koje je odgovorna država po objektivnom kriterijumu.

28. Član 1 Protokola 1 uz Evropsku konvenciju obuhvata tri različita pravila. Prvo pravilo, koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opšte prirode, izražava princip mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvjesnim uslovima. Treće pravilo, sadržano u stavu 2 ovog člana, dozvoljava da države potpisnice imaju pravo, između ostalog, da kontrolišu korišćenje imovine u skladu s opštim interesom. Ova tri pravila nijesu različita, u smislu da nijesu povezana: drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine i treba da budu tumačena u svijetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu (vidi Evropski sud za ljudska prava, Sporrong i Lonnorth protiv Švedske, presuda od 23. septembra 1982. godine, serija A, broj 52, stav 61).

28.1. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud ocjenjuje da je, u konkretnom slučaju, došlo i do miješanja u pravo podnosilaca na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnom odlukom. Ustavni sud smatra da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se te odluke ne izvršavaju od 2006. godine te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. S obzirom na to da predmetni stečajni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih okolnosti ni od 15. novembra 2016. godine nije okončan, na taj je način došlo do miješanja u imovinu podnosilaca zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplate svoja potraživanja.

28.2. Ustavni sud ponavlja da to što država nije obezbijedila djelotvorno izvršenje, bez neopravdanih zastoja i nepotrebnih odugovlačenja, pravosnažne i izvršne presude koja je donesena u korist podnosilaca ustavne žalbe predstavlja zadiranje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, zajemčeno članom 58 Ustava i prvom rečenicom prvog stava člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

28.3. Iz razloga koji su doveli do povrede člana 32 Ustava i člana 6 stava 1 Konvencije, a koji su prethodno obrazloženi, Ustavni sud smatra da navedeno zadiranje države u imovinska prava podnosilaca ustavne žalbe nije bilo opravdano.

29. Na osnovu izloženog Ustavni sud utvrđuje da je podnosiocima ustavne žalbe povrijeđeno ustavno pravo svojine (imovine) iz člana 58 Ustava Crne Gore i člana 1 Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

C. NAČIN IZVRŠENJA ODLUKE

30. Odredbama člana 52 stav 2 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano je da Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. U skladu s tom zakonskom odredbom Ustavni sud je u izreci ove odluke odredio kako slijedi:

1) Vlada Crne Gore – Ministarstvo finansija Crne Gore dužni su da svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu „Radoje Dakić“ AD u stečaju iz Podgorice, Cetinjski put bb, isplati u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije, kao i na ime troškova u vezi s provedenim postupcima, u roku od 60 dana od dana dostavljanja ove odluke.

Neoporeziva naknada, određena u tački III izreke ove odluke, isplaćuje se na ime nematerijalne štete koju su pretrpjeli podnosioci ustavne žalbe zbog povrede prava iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije do koje je došlo zbog kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska presuda izvrši bez nepotrebnog odugovlačenja, kao i na ime troškova koje su podnosioci ustavne žalbe imali zbog provođenja sudskih postupaka s tim u vezi, uključujući postupak pred Ustavnim sudom.

2) Privredni sud u Podgorici dužan je, da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu – obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što mu je dosuđeno odlukama navedenim u izreci ove odluke, uključujući zakonsku zateznu kamatu utvrđenu navedenim odlukama.

2.1. Privredni sud u Podgorici dužan je da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe - stečajnih povjerilaca u tom stečajnom postupku.

2.2. Privredni sud u Podgorici dužan je nakon što se završi stečajni postupak da dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj s preciznim podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe - stečajnom povjeriocu, sve u okviru onoga što mu je dosuđeno, uključujući i zakonsku zateznu kamatu kako je u toj presudi navedeno. U pisanom izvještaju Privredni sud u Podgorici dužan je navesti i precizne podatke o datumu i načinu isplate sredstava svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe - stečajnom povjeriocu.

2.3. Svaki podnosilac ustavne žalbe koji će nakon završetka stečajnog postupka i dalje potraživati nepodmireni dio potraživanja iz odluke, dužan je da o tome pismeno obavijesti Ustavni sud u roku od 60 dana od dana završetka stečajnog postupka.

2.4. Ustavni sud ovom odlukom ne završava ovaj ustavnosudski postupak. Sud će nastaviti ovaj postupak ukoliko nakon dobijanja izvještaja Privrednog suda u Podgorici o konačnom ishodu namirenja podnosilaca ustavne žalbe - stečajnih povjerilaca iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, utvrdi da u sprovedenom stečajnom postupku svim ili pojedinim podnosiocima ustavne žalbe nijesu u potpunosti nadoknađeni iznosi dosuđeni u predmetnim odlukama.

Na osnovu iznijetih razloga, Ustavni sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

U-III br. 280/17
Podgorica, 18. jul 2019. godine

Predsjednik,
dr **Dragoljub Drašković**, s.r.

Shodno članu 40 st. 3, 4 i 5 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15), u predmetu U III br. 280/17, uz zahtjev da se objavi na internet stranici Ustavnog suda i u "Službenom listu Crne Gore" zajedno sa Odlukom, dajem

IZDVOJENO MIŠLjENjE

U ovom predmetu glasao sam protiv Odluke, jer se protivim izreci i obrazloženju donijete Odluke. Cijenim da Ustavni sud, u predmetnoj odluci, nije razmatrao i odgovorio na navode iz ustavne žalbe, te ostaje nejasan I stav izreke donijete odluke, kojim se usvaja ustavna žalba, pa samim tim stavovi III, IV i V izreke su kontradiktorni stavu I izreke i nemaju pravno utemeljenje, a dati razlozi za iste u obrazloženju su ustavnopravno i konvencijski neprihvatljivi.

Cijeneći žalbene navode, a pritom imajući u vidu utvrđene činjenice i okolnosti konkretnog predmeta, relevantne ustavne i konvencijske odredbe, mjerodavno pravo i mjerodavnu praksu Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, smatram da je Ustavni sud Crne Gore trebao donijeti drugačiju Odluku.

Mišljenja sam da je valjalo odlučiti na sljedeći način, odnosno da je izreka odluke trebala da glasi:

I Usvaja se ustavna žalba.

II Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka bliže navedenih u stavu II izreke Odluke Ustavnog suda.

III Nalaže se Vladi Crne Gore da podnosiocima ustavne žalbe isplati iznose navedene u sudskoj odluci iz stava II izreke, zbog povrede navedenih prava, u roku od šest (6) mjeseci od dana objavljivanja Odluke u "Službenom listu Crne Gore".

IV Dužna je Vlada Crne Gore, da nakon isteka roka iz stava III izreke dostavi ovom sudu Izvještaj o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore.

V Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Moji razlozi za ovakvu odluku, odnosno stav su sljedeći:

Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom i Evropskom konvencijom, razmatrao sam ustavnu žalbu, sa aspekta odredbi čl. 32. i 58. Ustava i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju.

Podsjećam na praksu Evropskog suda, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom „suđenja" u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Prema navedenoj praksi, izgrađen je stav da, iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). U kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti, između ostalog Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06). U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke protiv privatnog lica, prema opštem stavu, država nije neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije ograničene su na osiguranje neophodne pomoći povjeriocu u izvršenju odluka suda, na primjer, putem izvršnog ili stečajnog postupka (vidjeti, mutatismutandis, Kotov protiv Rusije, broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine, i

Jovičić i dr. protiv Srbije, predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 i 75689/11, presuda od 13. januara 2015. godine, st. 33-36).

Kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Evropskog suda, odnosno Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države“, država nema mogućnost da citira ili nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti, Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Prema praksi Evropskog suda, činjenica da je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću koji je dugovala privatnom licu ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi koji je nastao prije prodaje udjela. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika, država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve koji se podrazumijevaju prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije da pravosnažna obavezujuća presuda ne ostane neizvršena na štetu stranke (vidjeti, Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim riječima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka koja je u pitanju postala pravosnažna kad je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (vidjeti, Marinković protiv Srbije, broj 5353/11, presuda 22. oktobar 2013. godine, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i kad je preduzeće radilo kao privatno lice kad je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna, ako je privatizacija koja je u pitanju kasnije poništena (ibid).

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) ukazuje na relevantna načela:

"106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud doneo, mora smatrati sastavnim delom “suđenja” prema članu 6 (videti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne sme biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6 stav 1 Konvencije (videti Immobiliare Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbedi delotvorno učešće njenog celog aparata (videti, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je reč."

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (Predstavka br. 19580/06), od 17. septembra 2013. godine, dao ocjenu:

(...) "82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun

2005. godine).Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). Iako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola br. 1.

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu u predmetu Crnišanin i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) je dao ocjenu:

"124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupi od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda ratione temporis). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije. (b) U pogledu treće podnositeljke predstavke

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi Preduzeće EVT protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54) niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

U predmetu Jovičić i drugi protiv Srbije (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 и 75689/11), Evropski sud za ljudska prava je ukazao:

"33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud doneo mora smatrati sastavnim delom „suđenja“ za potrebe člana 6. (videti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne sme biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti Burdov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i Teteriny protiv Rusije, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnosilac predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja mešanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura delotvorno učešće svog celog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V; Hornsby, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti, između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

35. U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke donete protiv privatnog lica, država nije, prema opštem pravilu, neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze prema članu 6. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1 ograničene su na obezbeđenje neophodne pomoći poveriocu u izvršenju odluka suda, na primer, putem izvršnog ili stečajnog postupka (videti, uz odgovarajuće izmene, Kotov protiv Rusije [VV], broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine). Kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može, u određenim okolnostima, uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1 (videti Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mere koje su organi primenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli poveriocu u izvršenju presude (videti Fociac protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donetih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države“, država nema mogućnost da citira ili nedostatak sopstvenih sredstava ili nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, „činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnog licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija...država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahteve, koji se podrazumevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, „da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke“ (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto).

Evropski sud za ljudska prava je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (Aplikacija br. 33509/04), od 15. januar 2009. godine, naveo:

"65. Pravo na sud iz člana 6 bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom "suđenja" u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997., stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-II). 66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-III). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31, 15. februar 2007.).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. november 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti, mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, http://www.advokat-prnjavorac.com PRESUDA BURDOV PROTIV RUSIJE (BR. 2) 19 stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlender protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6 Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati "imovinom" u smislu odredbi člana 1 Protokola br. 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su također prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1 Protokola br. 1.

88. Imajući u vidu zaključke u stavovima 84-85 gore, Sud zaključuje da u odnosu na izvršenje presuda od 22. maja 2007. i 21. avgusta 2007. nije došlo do kršenja člana 6 i člana 1 Protokola br. 1."

Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, ocjenjujem da su podnosioci ustavne žalbe, na osnovu pravosnažne i izvršne presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1561/05, od 14. aprila 2006. godine, podnijeli, 16. maja 2006. godine, Osnovnom sudu u Podgorici predlog za izvršenje, radi naplate novčanog potraživanja. Osnovni sud u Podgorici je rješenjem I.br. 1801/06, od 5. juna 2006. godine, odredio izvršenje na nepokretnostima izvršnog dužnika upisanih u listovima nepokretnosti bliže navedeno u izreci rješenja. Nakon toga, Privredni sud Crne Gore je rješenjem, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, usvojio predlog povjerioca Ministarstvo finansija - Poreska uprava Crne Gore i otvorio, 19. decembra 2016. godine, stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD "RADOJE DAKIĆ" PODGORICA, pa je pozvao povjerioce da u roku od 30 dana od dana objave Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja. Istim rješenjem pozvani su i dužnici da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi. Određeno je će se prvi sastanak povjerilaca održati 15. februara 2017. godine, sa početkom u 11.00 časova, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine, u 11.00 časova u Privrednom sudu Crne Gore, kao i to da će se rješenje objaviti na oglasnoj tabli suda 19. decembra 2016. godine.

Imajući u vidu navode podnosilaca ustavne žalbe koji su predmet razmatranja u ovoj odluci i okolnosti konkretnog slučaja, zapažam da je nad stečajnim dužnikom AD "RADOJE DAKIĆ" Podgorica otvoren stečajni postupak. Iz odgovora Privrednog suda Crne Gore proizilazi da je okončan postupak prijave potraživanja i da je stečajni upravnik sačinio Listu utvrđenih i osporenih potraživanja, koja je usvojena kao konačna na ročištu, od 28. novembra 2017. godine. 29. decembra 2017. godine, objavljen je prvi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika, na koji nije bilo zainteresovanih ponuđača. Drugi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika raspisan je, 23. maja 2018. godine, i dostavljena je jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane Uprave za imovinu Crne Gore i stečajni upravnik je obzirom da je dostavljena ponuda ispunjavala sve kriterijume prihvatio predmetnu ponudu; da je na trećem oglasu za prodaju imovine stečajnog dužnika prispjela jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane "Zetagradnja" DOO Podgorica, koja ponuda je prihvaćena odlukom stečajnog upravnika, od 8. oktobra 2018. godine; da će se povjerioci koji su prijavili svoje potraživanje u postupku namiriti nakon što se izvrši prodaja imovine stečajnog dužnika i formira stečajna masa, odnosno ukoliko bude sredstava iz stečajne mase za namirenje povjerilaca, a što je sve u skladu sa odredbama Zakona o stečaju. Navedeno je da su do sada raspisana tri oglasa, dio imovine je već prodat, dok će se za ostalu imovinu oglas raspisati u skladu sa rokovima i na način kako je to zakonom propisano.

Shodno navedenom, dovodeći okolnosti konkretnog slučaja u vezu sa praksom i standardima Evropskog suda, ocjenjujem da podnosioci od 2006. godine nijesu u mogućnosti da realizuju svoja potraživanja iz radnog odnosa koja su utvrđena pravosnažnom i izvršnom presudom u postupcima izvršnom i stečajnom koji su po Zakonu hitni i od velikog značaja za podnosioce. S tim u vezi, podsjećam da je Evropski sud u više svojih odluka, u sličnim situacijama utvrdio povredu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (vidi, odluke Evropskog suda, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, 15. januar 2008. godine), Marinković protiv Srbije, broj 5353/11, 22. oktobar 2013. godine), zbog činjenice da javne vlasti nijesu ispunile svoju pozitivnu obavezu i preduzele neophodne mjere kako bi se izvršile pravosnažne presude podnosilaca predstavki.

Ocjenjujem da, imajući u vidu standarde Evropskog suda, javna vlast ima pozitivnu obavezu da omogući efikasno i djelotvorno izvršenje sudskih presuda bez obzira da li je izvršenik pod upravom državne vlasti ili privatno lice, ali pri tome u slučaju da je izvršenik pod upravom države, javna vlast je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja. U odnosu na ovo pitanje zapažam da stečajni dužnik spada u kategoriju subjekata za čije je obaveze javna vlast direktno odgovorna, jer se u navedenim okolnostima može zaključiti da je stečajni dužnik subjekt koji ne uživa „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili subjekata koji ne uživaju „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“, nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika država ne može navoditi kao opravdanje za neizvršenje tih odluka (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Naime, u takvim slučajevima država je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja, bez obzira na činjenicu da li je preduzeće koje je u pitanju u nekom trenutku poslovalo kao privatno preduzeće (vidjeti, Anđelić i drugi podnosioci predstavki protiv Srbije [Komitet], br. 57611/10 i 166 drugih predstavki, stav 32, 28. maj 2013. godine).

Ocjenjujem da postoji i pozitivna obaveza Vlade Crne Gore (kao nadležnog organa javne vlasti) prema podnosiocima, prema relevantnoj praksi Evropskog suda, da omogući da ostvare svoja potraživanja iz pravosnažne odluke koja su prijavili u predmetnom stečajnom postupku koji još uvijek nije okončan.

Imajući u vidu sve navedeno, uprkos posebnim okolnostima navedenim u odgovoru Privrednog suda Crne Gore zbog kojih nije okončan predmetni stečajni postupak, koje, i po

mišljenju Ustavnog suda, objektivno utiče na dužinu trajanja predmetnog postupka, smatram da, u svjetlu pozitivne obaveze javne vlasti treba da preduzimaju efektivne mjere radi izvršenja pravosnažnih presuda (utvrđene u citiranim presudama Evropskog suda i ovom izdvojenom mišljenju), u okolnostima konkretnog slučaja u kojima imaoci pravosnažne sudske odluke dugi niz godina nijesu u mogućnosti da realizuju svoja potraživanja iz radnog odnosa. Shodno tome, zaključujem da je u konkretnom slučaju došlo do povrede prava na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u odnosu na pravo na izvršenje pravosnažne sudske odluke.

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od15. januara 2008. godine) naveo:

"117. Podnositeljke predstavki su se dalje žalile da je država povredila njihovo pravo na mirno uživanje imovine, koje se garantuje članom 1 Protokola br. 1, koji predviđa sledeće:

“Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu sa opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.”

(...)

118. Sud primećuje da su ove pritužbe povezane sa pritužbama koje su razmatrane u prethodnom tekstu pa one, isto tako, moraju biti proglašene prihvatljivim.

(...)

119. Sud podseća da propust države da izvrši pravosnažne presude donete u korist podnositeljki predstavki predstavlja mešanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, kako je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (videti, među mnogim drugim autoritetima, Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

120. Iz gore iznetih razloga u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno mešanje nije bilo opravdano u posebnim okolnostima predmetnog slučaja. Prema tome, došlo je do posebne povrede člana 1 Protokola br. 1."

- Član 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju obuhvata tri različita pravila. Prvo pravilo, koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opšte prirode, izražava princip mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvjesnim uslovima. Treće pravilo, sadržano u stavu 2. ovog člana, dozvoljava da države potpisnice imaju pravo, između ostalog, da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa opštim interesom. Ova tri pravila nijesu različita, u smislu da nijesu povezana: drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine i treba da budu tumačena u svijetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu (vidi Evropski sud za ljudska prava, Sporrong i Lonnorth protiv Švedske, presuda od 23. septembra 1982. godine, serija A, broj 52, stav 61).

Imajući u vidu navedeno, ocjenjujem da je, u konkretnom slučaju, došlo i do miješanja u pravo podnosilaca na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnom odlukom. Smatram da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se te odluke ne izvršavaju od 2006. godine, te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. S obzirom na to da predmetni stečajni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih okolnosti ni nakon 12 godina nije okončan, proizlazi da je na taj način došlo do miješanja u imovinu podnosilaca zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplate svoja potraživanja.

Stoga, cijenim da je u konkretnom slučaju došlo i do povrede prava podnosilaca na imovinu iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju.

U ustavnoj žalbi podnosioci ukazuju na odluku Evropskog suda za ljudska prava Šćepović protiv Crne Gore, broj 14561/08, od 24. januara 2017. godine i Mijanović protiv Crne Gore 19580/06 od 17. septembra 2013. godine, u kojima je Evropski sud ustanovio praksu u slučaju kršenja navedenih ustavnih i konvencijskih prava

Kao što sam već naveo, Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (citiran broj odluke u prethodnim tačkama odluke) našao da crnogorske vlasti nijesu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu, te da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije i u tom predmetu je Sud ponovio da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1.

U predmetu Šćepović protiv Crne Gore (predstavka br. 14561/08) je postignut dogovor o poravnanju, 1. decembra 2016. godine, kao i isplata po pravosnažnoj presudi, P.br. 688/97, od 19. novembra 1997. godine. Postupak izvršenja po postignutom poravnanju je završen 1. marta 2017. godine, isplatom dosuđene pravične naknade i isplatom dosuđenog iznosa po nacionalnoj pravosnažnoj i izvršnoj presudi sa pripadajućim kamatama.

Odredba člana 9. Ustava Crne Gore, glasi: ”Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva." Stoga ću u ovom izdvojenom mišljenju, pored standarda prava na izvšenja pravosnažnih sudskih odluka, analizirati i pitanja implementacije presuda Evropskog suda za ljudska prava u domaćoj sudskoj praksi, kao opšte obaveze države Crne Gore da se povinuje konačnoj odluci Evropskog suda za ljudska prava, u svakom predmetu u kojem je stranka.

Pravna obaveznost konačnih presuda Evropskog suda, proizilazi iz odredbe člana 46. stav 1. Evropske konvencije, koji propisuje da se: ”Visoke strane ugovornice obavezuju da će se podvrgnuti konačnoj presudi Suda u svakom sporu u kojem su stranke“. Slijedom navedenog, izvršenje presuda Evropskog suda u kojima je utvrđena povreda Konvencije treba razumjeti u prvom redu kao izvršenje međunarodne ugovorne obveze, koju je Država Crna Gora, kao ugovorna stranka prihvatila ratifikacijom Konvencije (3. marta 2004. godine) i priznavanjem jurisdikcije Evropskog suda u svim predmetima koji se tiču tumačenja i primjene Konvencije. Slično je stanovište već navedeno u presudi Evropskog suda u predmetu Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva, presuda od 18. januara 1978. godine, zahtjev br. 5310/71):

“154. … Presude Suda zapravo služe ne samo da se riješe oni slučajevi koji su podneseni pred Sud, već, puno šire, da razlože (elucidate), očuvaju i razviju pravila koja je ustanovila Konvencija, na taj način doprinoseći pridržavanju obveza koje su države prihvatile kao ugovorne stranke (…)”.

Imajući u vidu činjenice i okolnosti konkretnog predmeta u smislu relevantne prakse Evropskog suda, proizlazi pozitivna obaveza Vlade Crne Gore prema podnosiocima kao imaocima pravosnažne sudske odluke da im omogući namirenje njihovih potraživanja.

Odredbom člana 151. stav 3. Ustava, propisano je da je Odluka Ustavnog suda obavezna i izvršna, dok je odredbama člana 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, obavezan svako da poštuje odluke Ustavnog suda, te da su stavovi o određenim pitanjima izraženi u odlukama Ustavnog suda obavezujući za sve državne organe, organe državne uprave (…) i druge subjekte koji vrše javna ovlašćenja, dok je odredbom člana 52 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano da su državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja dužni da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kad je to potrebno, obezbjeđuje Vlada Crne Gore. Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. Organ koji je dužan da izvrši odluku

Ustavnog suda dužan je nakon isteka roka iz stava 2 ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom sudu o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Shodno navedenim odredbama, smatram da je Ustavni sud Crne Gore trebao da naloži Vladi Crne Gore da podnosiocima ustavne žalbe isplati iznose navedene u pravosnažnoj i izvršnoj presudi Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1561/05, od 14. aprila 2006. godine, u vremenskom roku od 12 mjeseci i da obaveže Vladu Crne Gore da dostavi ovom sudu Izvještaj o izvršenju odluke. Na ovaj način, definišem razuman vremenski period u kojem je moguće izvršiti sve neophodne procedure kako bi se iznos koji je potrebno isplatiti uvrstio u Budžet za narednu godinu i realizovao.

Polazeći od navedenog, zaključujem da je podnosiocima, zbog nemogućnosti da realizuju izvršenje pravosnažne sudske odluke, povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, te pravo svojine (imovine) iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju, tako da Vlada ima pozitivnu obavezu da osigura adekvatne mehanizme koji će omogućiti da podnosioci naplate svoja potraživanja priznata pravosnažnom sudskom odlukom.

U III br. 280/17
25. februar 2020. godine

Ustavni sud Crne Gore
Sudija Ustavnog suda Crne Gore,
Miodrag Iličković, s.r.

Na osnovu člana 22 Zakona o Privrednoj komori Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 1/18) i člana 57 Statuta Privredne komore Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 20/18, 81/18 i 58/19), Skupština Privredne komore Crne Gore na sjednici održanoj 28.02.2020. godine, donijela je

O D L U K U
O IZMJENAMA I DOPUNAMA STATUTA PRIVREDNE KOMORE CRNE GORE

I U Statutu Privredne komore Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 20/18, 81/18 i 58/19) poslije člana 15 dodaje se novi član koji glasi:

"Odluku o raspisivanju izbora za članove odbora udruženja donosi Upravni odbor Komore, najkasnije 60 dana prije isteka mandata članova odbora udruženja.

Odlukom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se način, kriterijumi i rokovi sprovođenja izbora, kao i druga pitanja od zanačaja za izbor."

II Članovi od 16 do 39 postaju članovi od 17 do 40.

III U članu 34 tački 3 alineja 6 mijenja se i glasi: "odluke o izboru i razrješenju članova odbora udruženja, koje verifikuje Skupština;."

U članu 34 tačka 4 mijenja se i glasi:

"bira i razrješava:

- Predsjedništvo Arbitražnog suda;
- predsjednika, zamjenika predsjednika i sudije Suda časti;
- članove koordinacionih odbora iz člana 22 ovog statuta;
- članove odbora za dodjelu Nagrade Komore."

IV Član 40 mijenja se i glasi:

Predsjednika Komore na predlog Upravnog odbora, bira Skupština iz reda uglednih privrednika.

Predsjednik Komore bira se na period od četiri godine.

Isto lice može biti izabrano za Predsjednika Komore najviše dva puta uzastopno.

Odluku o pokretanju postupka za izbor Predsjednika Komore, donosi Upravni odbor najkasnije 60 dana prije prestanka mandata Predsjednika Komore.

Odlukom iz stava 4 ovog člana propisaće se način, kriterijumi, rokovi i druga pitanja od značaja za izbor Predsjednika Komore."

V Član 42 mijenja se i glasi:

"Potpredsjednike Komore na predlog predsjednika Komore, bira Skupština iz reda uglednih privrednika ili stručnjaka u oblasti privrede.

Potpredsjednici Komore koordiniraju, usmjeravaju i organizuju rad u Komori, na način kako to odredi predsjednik Komore.

Potpredsjednik Komore za svoj rad odgovara predsjedniku Komore i Skupštini.

Potpredsjednik se bira na period od četiri godine.

Isto lice može biti birano za potpredsjednika Komore najviše dva puta uzastopno.

Prestankom mandata predsjednika Komore prestaje mandat potpredsjednika".

VI Član 43 mijenja se i glasi:

"Komora ima generalnog sekretara koga bira Skupština, na predlog predsjednika Komore.

Generalni sekretar za svoj rad odgovara Skupštini i predsjedniku Komore.

Generalni sekretar bira se na period od četiri godine.

Isto lice može biti birano za generalnog sekretara Komore najviše dva puta uzastopno.

Prestankom mandata predsjednika Komore prestaje mandat generalnog sekretara".

VII Član 45 mijenja se i glasi:

"Pri Komori se obrazuje Arbitražni sud.

Arbitražni sud čine Predsjedništvo i Sekretarijat.

Arbitražni sud odlučuje, miri i posreduje kada je njegova nadležnost ugovorena u privrednim sporovima između domaćih i/ili stranih privrednih subjekata.

Arbitražni sud je nezavisan i samostalan u svom radu.

Odluka Arbitražnog suda je konačna i izvršna i ima snagu pravnosnažne sudske odluke.

Organizacija, sastav, postupak i način rada Arbitražnog suda uređuju se opštim aktom koji donosi Skupština Komore.

Listu arbitara utvrđuje Predsjedništvo Arbitražnog suda."

VIII U članu 46 stav 2 mijenja se i glasi:

"Sud časti odlučuje o povredama pravila morala i dobrih poslovnih običaja učinjenih u obavljanju privrednih djelatnosti, kao i zbog povreda odredbi ovog Statuta, drugih opštih akata Komore ili Kodeksa etike, bilo da te povrede članice učine u međusobnom poslovanju ili prema trećim licima".

IX Poslije člana 46 dodaje se novi član koji glasi:

"Odbor za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova

Za povrede prava potrošača, propisanih posebnim propisom,vansudska zaštita ostvaruje se preko Odbora za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova pri Provrednoj komori Crne Gore.

Odbor za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova je nezavisan organ koji pruža mogućnost vansudskog rješavanja sporova između potrošača i trgovaca.

Odbor je u svom odlučivanju samostalan."

X Članovi od 47 do 61 postaju članovi od 48 do 62.

XI Poslije člana 62 dodaje se novi član koji glasi:

"Licima iz čl. 40, 42 i 43 ovog statuta mandat prestaje istekom perioda na koji su prethodno izabrani".

XII Članovi od 63 do 65 postaju članovi 64 do 66.

XIII Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Obrazloženje

Na osnovu člana 22 Zakona o Privrednoj komori Crne Gore, Skupština Komore između ostalog donosi Statut Komore. U skladu sa čl. 27 i 57 Statuta Privredne komore Skupština donosi Statut, a inicijativu za njegove izmjene i dopune mogu dati organi Komore ili odbori udruženja.

Statut Privredne komore donešen je 2018. godine i u vremenu od njegovog donošenja došlo je do određenih promjena u svakodnevnim aktivnostima Komore koje nameće aktuelna ekonomska situacija.

Primjenom Statuta uočene su određene nedorečenosti i nedostaci u pojedinim njegovim odredbama, zbog čega je trebalo poboljšati postojeća rješenja, odnosno revidirati određene odredbe.

U cilju unapređenja teksta važećeg Statuta, a razmatrajući uporednu praksu Komora regiona, te pozitivne propise Crne Gore odlučeno je kao u dispozitivu odluke.

Broj: 010-455
Podgorica, 28.02.2020. godine

Skupština Privredne komore Crne Gore
Predsjednik,
Vojo Banović, s.r.

Na osnovu člana 11 tačka 4 i člana 14 stav 1 tačka 2, a u vezi sa: članom 98 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), Planom namjene radio-frekvencijskog spektra ("Službeni list CG", broj 32/17) i Planom raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio ("Službeni list CG", br. 34/17, 57/17, 51/18 i 16/19), AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST (u daljem tekstu: Agencija), uz saglasnost Agencije za elektronske medije, na sjednici Savjeta Agencije od 27. 02. 2020. godine, donijela je

ODLUKU
O IZMJENI I DOPUNI PLANA RASPODJELE RADIO-FREKVENCIJA
IZ OPSEGA 87,5-108 MHz ZA FM RADIO

1. U Tabeli korišćenja radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio koja je sastavni dio Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio ("Službeni list CG", br. 34/17, 57/17, 51/18 i 16/19) poslije reda

Bar/ CG85000	Bjelasica-Virpazar	19E03083/ 42N14348	**106,7**	554	504,3	1	ND			GE84

dodaju se novi redovi koji glase

Nikšić/ CG81400	Bratogošt	18E/32204 42N54054	**99,4**	1363	742,9	1	D	0,1	180-10	
Nikšić/ CG81400	Bratogošt	18E/32204 42N54054	**101,0**	1363	742,9	1	D	0,1	180-10	

2. U Tabeli korišćenja radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio koja je sastavni dio Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio ("Službeni list CG", br. 34/17, 57/17, 51/18 i 16/19) poslije reda

Kolašin/ CG81210	Morača	19E25274/ 42N47262	**94,0**	1020	487,4	1	ND			

dodaje se novi red koji glasi

Kolašin/ CG81210	Morača	19E25274/ 42N47262	**107,0**	1020	487,4	1	ND			

3. U Tabeli korišćenja radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio koja je sastavni dio Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio ("Službeni list CG", br. 34/17, 57/17, 51/18 i 16/19) poslije reda

Kotor/ CG85330	Vrmac	18E44435/ 42N26100	**91,2**	534	507	0,501	1	45		GE84

dodaje se novi red koji glasi

Kotor/ CG85330	Vrmac	18E44435/ 42N26100	**91,8**	534	507		1	D	0,1	160-270

4. Tabela korišćenja radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio koja je sastavni dio Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio ("Službeni list CG", br. 34/17, 57/17, 51/18 i 16/19) mijenja se na način što se redovi:

Nikšić/ CG81400	Ostrog	19E45343/ 43N01337	**93,2**	908	731,4		0,500	ND		
Nikšić/ CG81400	Ostrog	19E45343/ 43N01337	**94,4**	908	731,4		0,500	ND		

zamijenjuju redovima:

Nikšić/ CG81400	Suđina Glava	18E59347/ 42N48444	**93,4**	1143	507,1	1	ND
Nikšić/ CG81400	Suđina Glava	19E25274/ 42N47262	**94,4**	1143	507,1	1	ND

5. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu CG".

Obrazloženje

Članom 11 tačka 4 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG, br. 40/13, 56/13, 2/17 i 49/19) (u daljem tekstu Zakon) utvrđeno je da Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu, a članom 14 stav 1 tačka 4 utvrđeno je da Savjet Agencije donosi planove raspodjele radio-frekvencija.

Članom 98 stav 1 Zakona propisano je da se planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Stavom 4, tačka 3 istog člana propisuje se da je planove raspodjele radio-frekvencija Agencija dužna da dostavi na saglasnost regulatornom organu nadležnom za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga, u vezi planova koji se odnose na radio-frekvencijske opsege koji su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjeni radio-difuznoj službi. Članom 98, stav 5 Zakona, utvrđeno je da se planovi raspodjele radio-frekvencija objavljuju u "Službenom listu CG" i na internet stranici Agencije.

Agenciji se obratilo privredno društvo „Radio-difuzni centar” d.o.o. Podgorica zahtjevima za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija za emitovanje prvog i drugog programa radijskog signala JP "Radio i televizija Crne Gore" sa lokacije Bratogošt, u opštini Nikšić kao i za emitovanje drugog programa radijskog signala JP "Radio i televizija Crne Gore" sa lokacije Vrmac, u opštini Kotor za koje Planom raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio nijesu postojale raspoložive radio-frekvencije.

Agenciji su se obratila privredna društva „Jumedia Mont” d.o.o. Podgorica i „M.D. Company” d.o.o. Podgorica zahtjevima za izmiještanje predajnika sa kojih se, u skladu sa izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija emituju FM radijski signali Radija D i Radija D plus i to na radio-frekvencijama 93,2 MHz i 94,4 MHz respektivno, sa lokacije Ostrog u opštini Nikšić, na lokaciju Suđina Glava (Tović) u istoj opštini, u cilju proširenja zone servisa.

U svrhu poboljšanja pokrivenosti signalom privredno društvo „Metropoliten Media” d.o.o. Cetinje obratilo se Agenciji zahtjevom za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za emitovanje radijskog signala Radio Svetigora sa lokacije Morača, u opštini Kolašin za koju Planom raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio nijesu postojale raspoložive radio-frekvencije.

Agencija je razmotrila predmetne zahtjeve i nakon sprovedene analize uključujući i pribavljanje saglasnosti relevantnih administracija država sa kojima je bilo neophodno sprovesti koordinaciju korišćenja predmetnih radio-frekvencija u skladu sa odredbama međunarodnog Sporazuma Ženeva 84 (GE84) za opseg 87,5-108 MHz, utvrdila mogućnost izmjena i dopuna Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio, pri čemu nijesu ugrožena prava drugih korisnika radio-frekvencija iz predmetnog opsega, i to na način kako je dato u izreci ove odluke.

Nakon dobijanja saglasnosti na predložene izmjene i dopune Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio od strane Agencije za elektronske medije, broj 01-104/2 od 07. 02. 2020. godine, Agencija je donijela Odluku o izmjeni i dopuni Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 87,5-108 MHz za FM radio.

Broj: 0505-812/2
Podgorica, 27. 02. 2020. godine

Agencija za elektronske komunikacije
i poštansku djelatnost
Predsjednik Savjeta,
Branko Kovijanić, s.r.

Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore na osnovu člana 1 Uredbe o izmjeni Uredbe o povjeravanju poslova organa državne uprave nadležnog za poslove računovodstva i revizije („Sl. list CG“ broj 33/10 i „Sl. list RCG“ broj 44/07) objavljuje:

PRAVILNIK
O KONTNOM OKVIRU I SADRŽINI RAČUNA U KONTNOM OKVIRU ZA PRAVNA LICA REGISTROVANA ZA OBAVLJANJE PRIVREDNE DJELATNOSTI I DRUGA PRAVNA LICA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.

Kontni okvir za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica (u daljem tekstu: Kontni okvir) odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni dio.

Ovaj pravilnik predstavlja uputstvo za primjenu propisanog Kontnog okvira.

Član 2

Pravno lice registrovano za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravno lice) iskazuju stanje i promjene stanja imovine, kapitala i obaveza, rashode i prihode i utvrđuju rezultate poslovanja prema sadržini pojedinih računa u Kontnom okviru.

Član 3

Stanje i promjene stanja imovine, kapitala i obaveza, prihodi i rashodi i utvrđivanje rezultata poslovanja evidentiraju se u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) na osnovnim (trocifrenim) računima propisanim u Kontnom okviru ili na računima otvorenih na osnovu Kontnog okvira.

Pravna lica mogu propisane osnovne (trocifrene) račune po potrebi i u skladu sa odredbama ovog pravilnika dalje raščlanjavati na način koji je za njih odgovarajući.

II SADRŽINA RAČUNA
Klasa 0: Neuplaćeni upisani kapital i stalna imovina

Član 4

Na računima **grupe 00 - Neuplaćeni upisani kapital** iskazuju se prema nazivima računa ove grupe iznosi upisanih, a neuplaćenih akcija i iznosi upisanih, a neuplaćenih udjela.

U okviru računa grupe 00 pravno lice otvara posebne račune za obuhvatanje neplaćenih upisanih kapitala prema njihovoj ročnosti, tj. po kriterijumu dugoročno-kratkoročno.

Na računu **000 - Neuplaćene upisane akcije** zaduženjem ovog računa iskazuju se iznosi upisanih a neuplaćenih akcija u nominalnom iznosu, kao i na dan upisa u eurima iskazana protivvrijednost strane valute, a u korist računa 310 - Neuplaćene upisane akcije.

Uplata upisanih akcija knjiži se na teret računa 241 - Tekući (poslovni) računi, a u korist računa 000 (za nominalnu vrijednost upisanih akcija), uz istovremeno knjiženje na teret računa 310 - Neuplaćene upisane akcije i u korist računa 300 - Akcijski kapital.

Pozitivne kursne razlike po osnovu predračuna neuplaćenog upisanog kapitala u stranoj valuti knjiže se zaduženjem ovog računa u korist računa grupe 31 - Neuplaćeni upisani kapital. U slučaju da je kursna razlika negativna, knjiženje se vrši odobrenjem ovog računa, a na teret računa grupe 31.

Na **računu 001 - Neuplaćeni upisani udjeli** iskazuju se iznosi upisanih a neuplaćenih udjela u nominalnom iznosu, kao i na dan upisa u eurima iskazana protivvrijednost strane valute, zaduženjem ovog računa, a u korist računa 311 - Neuplaćeni upisani udjeli.

Uplata upisanih udjela knjiži se na teret računa 241 - Tekući (poslovni) račun, a u korist računa 001 - Neuplaćeni upisani udjeli, uz istovremeno knjiženje na teret računa 311 i u korist računa 301 - Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću.

Član 5

Na računima **grupe 01 - Nematerijalna ulaganja** iskazuju se ulaganja u nematerijalna ulaganja (sredstva).

Nematerijalna ulaganja priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 38, MRS 36 i drugim relevantnim MSFI.

Na posebnom računu, odnosno računima otvorenim u okviru odgovarajućeg računa nematerijalnih ulaganja, iskazuje se ispravka vrijednosti po osnovu obračunate amortizacije i eventualnog obezvređenja.

Gubitak po osnovu obezvređenja nematerijalnih ulaganja knjiži se vrednosnim usklađivanjem otvorenih računa nabavne vrijednosti i ispravke vrijednosti, a na teret računa 581 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja, odnosno na teret raspoloživih revalorizacionih rezervi na računu 330 - Revalorizacione rezerve, ako su prethodno formirane za konkretno nematerijalno ulaganje.

Na računu **010 - Ulaganja u razvoj** iskazuju se ulaganja u razvoj čiji se efekti očekuju u periodu dužem od jedne godine.

Pod razvojem se podrazumijeva primjena rezultata istraživanja ili drugog znanja radi proizvodnje novih značajnije poboljšanih materijala, uređaja, proizvoda, procesa, sistema ili usluga prije pristupanja komercijalnoj proizvodnji ili korišćenju.

Na **računu 011 - Koncesije, patenti, licence i slična prava** iskazuju se ulaganja u nematerijalna prava koja se priznaju u skladu sa MRS 38.

Na **računu 012 – Goodwill**, u skladu sa MSFI 3, iskazuje se po osnovu poslovnih kombinacija višak nabavne vrijednosti u odnosu na interes sticaoca u poštenoj (fer) vrijednosti stečenih identifikovanih sredstava i obaveza na datum transakcije razmjene.

U slučaju poslovne kombinacije koja dovodi do stvaranja odnosa matično pravno lice - zavisno pravno lice, goodwill iz stava 8. ovog člana matično pravno lice priznaje i prikazuje u svojim konsolidovanim finansijskim izvještajima.

U slučaju poslovne kombinacije kada jedno pravno lice kupuje neto imovinu drugog pravnog lica (sredstva umanjena za preuzete obaveze, uključujući i goodwill tog pravnog lica), koja dovodi do statusne promjene spajanja ili pripajanja, goodwill iz stava 8. ovog člana se priznaje u pojedinačnom bilansu stanja pravnog lica sticaoca.

U slučaju poslovne kombinacije koja dovodi do stvaranja odnosa matično pravno lice – zavisno pravno lice, višak interesa sticaoca u poštenim (fer) vrijednostima stečenih identifikovanih sredstava i obaveza u odnosu na nabavnu vrijednost sticanja na datum transakcije razmjene priznaje se i prikazuje kao prihod u konsolidovanom bilansu uspjeha.

U slučaju poslovne kombinacije kada jedno pravno lice kupuje neto imovinu drugog pravnog lica (sredstva umanjena za preuzete obaveze, uključujući i goodwill tog pravnog lica), koja dovodi do statusne promjene spajanja ili pripajanja, višak interesa sticaoca u poštenim (fer) vrijednostima stečenih identifikovanih sredstava i obaveza u odnosu na nabavnu vrijednost sticanja na datum transakcije razmjene priznaje se i prikazuje kao prihod u pojedinačnom bilansu uspjeha pravnog lica sticaoca.

Na **računu 014 - Ostala nematerijalna ulaganja** iskazuju se ulaganja u ostala nematerijalna ulaganja koja se priznaju u skladu sa MSFI.

Na računu 015 - Nematerijalna ulaganja u pripremi iskazuju se svi oblici nematerijalnih ulaganja koji se priznaju u skladu sa MSFI od dana ulaganja do dana njihovog aktiviranja na nekom od računa grupe 01.

Na **računu 016 - Avansi za nematerijalna ulaganja** iskazuju se dati avansi za sticanje svih oblika nematerijalnih ulaganja.

Član 6

Na računima **grupe 02 - Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva** (u daljem tekstu: osnovna sredstva), iskazuju se zemljišta, šume i višegodišnji zasadi, osnovno stado, građevinski objekti, investicione nekretnine, postrojenja i oprema u vlasništvu pravnog lica, postrojenja i oprema uzeti na finansijski lizing, alat i inventar sa kalkulativnim otpisom i ostale nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva, uključujući stanove, stambene zgrade i odmarališta koji ispunjavaju uslov za priznavanje po MSFI, kao i ulaganja za pribavljanje nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava.

Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 16, MRS 17, MRS 36, MRS 40, MRS 41 i drugim relevantnim MSFI.

Na posebnom računu, odnosno računima otvorenim u okviru računa nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava iskazuje se ispravka vrijednosti po osnovu obračunate amortizacije i eventualnog obezvređenja.

Gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava knjiži se na teret računa 580 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava, a dobitak u korist računa 680 - Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava.

Gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se, u skladu sa MRS 36, vrednosnim usklađivanjem računa nabavne vrijednosti i ispravke vrijednosti, računa 582 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, odnosno na teret raspoloživih revalorizacionih rezervi na računu 330 - Revalorizacione rezerve (ako su prethodno formirane za konkretno sredstvo).

Dobitak po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se, u skladu sa MRS 36, vrednosnim usklađivanjem u korist računa 330 - Revalorizacione rezerve ili u korist računa 682 - Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme do visine rashoda koji su u prethodnom periodu proknjiženi na teret računa 582 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme.

Na **računu 020 - Zemljišta** iskazuju se, u skladu sa računovodstvenom politikom zasnovanoj na MRS 16 i ostalim relevantnim MSFI, zemljišta po nabavnoj vrijednosti, odnosno poštenoj (fer) vrijednosti.

Na **računu 021 - Šume i višegodišnji zasadi** iskazuju se, u skladu sa računovodstvenom politikom zasnovanoj na MRS 41, MRS 16 i ostalim relevantnim MSFI, šume, voćnjaci, vinogradi, hmeljnjaci, brzorastuće, upotrebno, ukrasno i ostalo drveće i ostali višegodišnji zasadi.

Na **računu 022 - Građevinski objekti** iskazuju se građevinski objekti koji se priznaju u skladu sa MRS 16.

Na **računu 023 - Postrojenja i oprema** iskazuju se postrojenja i oprema koji se priznaju u skladu sa MRS 16.

U okviru ovog računa kod primaoca finansijskog lizinga iskazuju se postrojenja i oprema uzeti na finansijski lizing, kao i alat i inventar sa kalkulativnim otpisom.

Na **računu 024 - Investicione nekretnine**, u skladu sa MRS 40, iskazuju se nekretnine (zemljište ili zgrade - ili dio zgrade - ili i jedno i drugo) koje vlasnik ili korisnik po osnovu finansijskog lizinga drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi: (a) upotrebe za proizvodnju ili snabdijevanje robom ili pružanje usluga ili za administrativne svrhe; ili (b) prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Na **računu 025 - Osnovno stado** iskazuju se biološka sredstva koja saglasno MRS 41 predstavljaju životinje koje se koriste kao radna i priplodna stoka ili za dobijanje poljoprivrednih proizvoda.

Na **računu 026 - Ostale nekretnine, postrojenja i oprema** iskazuju se vrijednosti ostalih osnovnih sredstava koja nijesu iskazana na drugim računima ove grupe, kao što su: spomenici kulture i istorijski spomenici, djela likovne, vajarske, filmske i druge umjetnosti, muzejske vrijednosti, knjige u bibliotekama i druga osnovna sredstva.

Na **računu 027 - Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi** iskazuju se ulaganja u ove oblike sredstava od dana ulaganja do dana njihovog aktiviranja na nekom od računa grupe 02.

Na **računu 028 - Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva** iskazuju se dati avansi za sticanje ovih oblika sredstava.

Na **računu 029 - Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi** iskazuju se ulaganja koja se vrše na tuđim osnovnim sredstvima radi obavljanja djelatnosti, sem ako se ulaganjem ne stiču prava u odnosu na zakupodavca ili se tuđa nekretnina, postrojenje ili oprema daju u podzakup.

Član 7

Na računima **grupe 03 - Dugoročni finansijski plasmani** iskazuju se učešća u kapitalu i druge hartije od vrijednosti, krediti i zajmovi sa rokom dospijeća preko godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa, dugoročne hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća i ostali dugoročni plasmani.

Na računima ove grupe iskazuju se i pripisane kamate po dugoročnim finansijskim plasmanima (interkalarne kamate, odnosno kamate u toku grejs perioda).

Dugoročni finansijski plasmani priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 27, MRS 28, MSFI 9, MSFI 11 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 030 - Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica** iskazuju se akcije i udjeli u kapitalu pravnih lica nad čijim poslovanjem izvještajni privredni subjekt ima kontrolu (učešće u kapitalu preko 50% i/ili drugi uslovi definisani u MSFI 10 i članu 7. Zakona o računovodstvu) i koja, u skladu sa MSFI 10 i članom 7 i 8. Zakona o računovodstvu, ulaze u grupu pravnih lica za konsolidovanje.

Na **računu 031 - Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica** iskazuju se učešća u kapitalu pravnih lica na čije poslovanje izvještajni subjekt ima značajan uticaj (učešće u kapitalu od 20% do 50% i/ili drugi uslovi definisani MRS 28).

Na **računu 032 - Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans stanja** iskazuju se: a) akcije i udjeli u kapitalu drugih pravnih lica kada je učešće u kapitalu ispod 20% a ne postoji značajni uticaj i b) hartije od vrijednosti (finansijska sredstva) koje se u skladu sa MSFI 9 vrednuju po fer vrijednosti, s tim da se povećanje i smanjenje njihove fer vrijednosti evidentira na računima grupe 33.

Na **računu 033 - Dugoročni krediti matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima** iskazuju se dugoročni krediti i zajmovi povezanim pravnim licima prema nazivu ovog računa.

Na **računu 034 - Dugoročni krediti u zemlji** iskazuju se dugoročni krediti i zajmovi dati pravnim licima u zemlji, osim matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 035 - Dugoročni krediti u inostranstvu** iskazuju se dugoročni krediti i zajmovi dati pravnim licima u inostranstvu, osim matičnim, zavisnim i povezanim pravnim licima.

Na **računu 036 - Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća** iskazuju se finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim iznosima plaćanja i sa fiksnom dospjelošću, za koje pravno lice ima pozitivnu namjeru i sposobnost da ih drži do dospijeća (obveznice i sl.).

Na **računu 038 - Ostali dugoročni finansijski plasmani** iskazuju se ostala dugoročna ulaganja koja nijesu iskazana na ostalim računima u okviru grupe 03. U okviru ovog računa kod davaoca lizinga evidentiraju se plasmani u visini prodajne vrijednosti sredstava datih u finansijski lizing.

Na **računu 039 - Ispravka vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuje se obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana procijenjeno u skladu sa MRS 36 i MSFI 9. Razlika za koju se umanjuje vrijednost knjiži se na teret računa 583 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti. Ukidanje obezvređenja iskazuje se zaduženjem računa 039 - Ispravka vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i odobrenjem računu 683 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti.

Član 8

Na računima **grupe 04 - Stalna sredstva namijenjena prodaji**, u skladu sa MSFI 5, iskazuju se nematerijalna ulaganja, zemljišta, građevinski objekti i druge nekretnine i postrojenja, oprema i biološka sredstva namijenjena prodaji, odnosno koja su prenijeta sa računa korišćenih sredstava na osnovu odluke o prodaji, kao i sredstva poslovanja koje je obustavljeno.

Na **računu 040 - Nematerijalna ulaganja namijenjena prodaji** iskazuju se korišćena nematerijalna ulaganja za koje je donijeta odluka o prodaji.

Na **računu 041 - Zemljišta namijenjena prodaji** iskazuje se korišćeno zemljište za koje je donijeta odluka o prodaji.

Na **računu 042 - Građevinski objekti namijenjeni prodaji** iskazuju se korišćeni građevinski objekti za koje je donijeta odluka o prodaji.

Na **računu 043 - Investicione nekretnine namijenjene prodaji** iskazuju se korišćene investicione nekretnine za koje je donijeta odluka o prodaji.

Na **računu 044 – Šume i višegodišnji zasadi namijenjeni prodaji** iskazuju se korišćene šume i višegodišnji zasadi za koje je donijeta odluka o prodaji.

Na **računu 045 - Postrojenja i oprema namijenjena prodaji** iskazuje se korišćena postrojenja i oprema za koju je donijeta odluka o prodaji.

Na **računu 046 - Biološka sredstva namijenjena prodaji** iskazuju se korišćena biološka sredstva, osim šuma i višegodišnjih zasada, za koja je donijeta odluka o prodaji.

Na **računu 047 - Sredstva poslovanja koje je obustavljeno** iskazuju se, u skladu sa MSFI 5, sredstva organizacionog dijela pravnog lica čije je poslovanje obustavljeno. Na računima otvorenim u okviru računa 047 sredstva se iskazuju u skladu sa potrebama pravnog lica u pogledu obezbjeđenja kontrole nad tim sredstvima.

Na **računu 049 – Ostala stalna sredstva namijenjena prodaji** iskazuju se korišćena ostala stalna sredstva namijenjena prodaji za koja je donijeta odluka o prodaji, a koja nijesu obuhvaćena na drugim računima grupe 04.

Klasa 1: Zalihe

Član 9

Na računima grupe 10 - Zalihe materijala, iskazuju se zalihe materijala, rezervnih djelova, alata i inventara koji se u cjelini otpisuje u izvještajnom periodu, prema nazivima računa ove grupe.

Priznavanje i vrednovanje zaliha vrši se u skladu sa MRS 2 i drugim relevantnim MSFI.

Ako se podaci o početnom stanju, nabavci i trošenju materijala, rezervnih djelova, alata i inventara vode u okviru finansijskog knjigovodstva na računima grupe 10 - Zalihe materijala, na računima ove grupe knjiže se podaci o nabavci materijala

zaduženjem računa grupe - 10 u korist odgovarajućeg računa grupe 43 i računa grupe 27, a podaci o trošenju odobrenjem računa grupe 10 i zaduženjem odgovarajućeg računa u klasi 5 - Rashodi.

Ako pravno lice odluči da stanje, nabavku i trošenje materijala, rezervnih djelova, alata i inventara vodi u okviru klase 9 - Obračun troškova i učinaka na računu 910 - Materijal, na računima grupe 10 - Zalihe materijala vodi se početno stanje zaliha i promjene vrijednosti tih zaliha na dan bilansa. Nabavka materijala u finansijskom knjigovodstvu knjiži se zaduženjem računa 510 - Nabavka materijala, u korist odgovarajućeg računa grupe 43 i računa grupe 27. U tom slučaju, na osnovu izvještaja iz obračuna troškova i učinaka (pogonskog obračuna) o promjeni stanja zaliha na dan bilansa, u finansijskom knjigovodstvu ova promjena knjiži se na računima grupe 10 - Zalihe materijala i računu 510 - Nabavka materijala.

Na **računu 100 - Obračun nabavke zaliha materijala, rezervnih djelova, alata i inventara** ako pravno lice odluči da obračun nabavke zaliha vrši preko ovog računa može se iskazati vrijednost po obračunu dobavljača i zavisni troškovi nabavke. U korist ovog računa knjiži se nabavna vrijednost materijala, rezervnih djelova, alata i inventara na teret odgovarajućih računa grupe 10.

Na **računu 101 - Materijal** iskazuje se vrijednost zaliha sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, ostalog materijala, goriva i maziva.

Na **računu 102 - Rezervni djelovi** iskazuje se vrijednost zaliha rezervnih djelova.

Na **računu 103 - Alat i inventar** iskazuje se vrijednost zaliha alata i inventara koji se u cjelini otpisuje u momentu davanja na korišćenje (kao što su sitan inventar, auto-gume i ambalaža, ako se u cjelini otpisuju u izvještajnom periodu).

Na **računu 109 - Ispravka vrijednosti zaliha materijala** iskazuje se razlika između niže neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti zaliha materijala, u skladu sa MRS 2. Obezvređenje se knjiži na teret računa 584 – Rashodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe, a u korist ovog računa. Neto prodajna vrijednost materijala utvrđuje se u skladu sa zahtjevima MRS 2.

Član 10

Na računima **grupe 11 - Nedovršena proizvodnja** iskazuje se početno stanje i povećanje ili smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i djelova, kao i nedovršenih usluga po njihovoj bilansnoj vrijednosti.

Priznavanje i vrednovanje zaliha nedovršene proizvodnje vrši se u skladu sa MRS 2, MRS 41 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računima 110 - Nedovršena proizvodnja** i **111 - Nedovršene usluge** iskazuje se početno stanje, a na kraju izvještajnog perioda - povećanje ili smanjenje zaliha proizvodnje, nedovršenih proizvoda, poluproizvoda i djelova, kao i nedovršenih usluga po njihovoj bilansnoj vrijednosti.

Ukoliko obveznik primjene ovog Pravilnika odluči da ne koristi račune klase 9, već da u okviru klase 5 izvrši sva neophodna rasčlanjivanja (u smislu otvaranja računa mjesta troškova i nosioca troškova), obveznik bi i u toku izvještajnog perioda koristio račune 110 i 111.

Priznavanje i vrednovanje zaliha nedovršene proizvodnje i nedovršenih usluga vrši se u skladu sa MRS 2, MRS 41 i drugim relevantnim MSFI.

Povećanje vrijednosti zaliha na računima 110 i 111 knjiži se zaduženjem tih računa u korist računa 630 - Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga, a smanjenje vrijednosti zaliha na računima 110 i 111 knjiži se odobrenjem tih računa, a zaduženjem računa 631 - Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga.

Član 11

Na računima **grupe 12 - Gotovi proizvodi** iskazuje se početno stanje, povećanje ili smanjenje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda po njihovoj bilansnoj vrijednosti.

Ukoliko obveznik primjene ovog Pravilnika odluči da ne koristi račune klase 9, već da u okviru klase 5 izvrši sva neophodna rasčlanjivanja (u smislu otvaranja računa mjesta troškova i nosioca troškova), obveznik bi i u toku izvještajnog perioda koristio račun 120.

Priznavanje i vrednovanje zaliha gotovih proizvoda vrši se u skladu sa MRS 2, MRS 41 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 120 - Gotovi proizvodi** iskazuje se početno stanje, a na kraju izvještajnog perioda - povećanje ili smanjenje zaliha gotovih proizvoda po cijeni koštanja, odnosno po neto prodajnoj cijeni, ako je ona niža.

Povećanje vrijednosti zaliha na računu 120 knjiži se zaduženjem tog računa u korist računa 630 - Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga, a smanjenje vrijednosti zaliha na računu 120 knjiži se odobrenjem tog računa, a zaduženjem računa 631 - Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga.

Član 12

Na računima **grupe 13 - Roba** iskazuju se zalihe robe u magacinu, prodajnim objektima na veliko (skladište i stovarište) i prodajnim objektima na malo (stovarište, prodavnice i drugi prodajni objekti), roba u obradi, doradi i manipulaciji, roba u tranzitu, roba na putu, ukalkulisani PDV i razlika u cijeni robe. Priznavanje i vrednovanje zaliha robe vrši se u skladu sa MRS 2 i drugim relevantnim MSFI.

Obračun nabavke zaliha robe obuhvata nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge takse (osim onih koje će pravno lice nadoknaditi od poreskih organa), kao i transport, manipulativne i druge troškove koji se mogu direktno pripisati pribavljanju robe. Trgovački popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri određivanju troškova nabavke.

Ako se roba na zalihama vodi po prodajnim cijenama, razlika između nabavne i prodajne cijene (ukalkulisana razlika u cijeni) knjiži se na posebnom računu koji se otvara u okviru računa na kome se vodi roba.

Ako se podaci o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vode u okviru finansijskog knjigovodstva na računima grupe 13 - Roba, na računima ove grupe iskazuju se podaci o nabavci robe zaduženjem računa grupe 13 - Roba u korist odgovarajućeg računa

grupe 43 i grupe 27. Nabavna vrijednost prodate robe knjiži se odobrenjem računa grupe 13 - Roba na teret računa 501 - Nabavna vrijednost prodate robe.

Ako pravno lice odluči da stanje, nabavku i prodaju robe vodi u okviru klase 9 - Obračun troškova i učinaka na računu 911 - Roba, na računima grupe 13 - Roba, vodi se samo početno stanje zaliha robe i promjene vrijednosti tih zaliha na dan bilansa. Ako se podaci o stanju, nabavci i prodaji robe vode na računu 911 - Roba, nabavka robe u finansijskom knjigovodstvu knjiži se zaduženjem računa 500 - Nabavka robe, u korist odgovarajućeg računa grupe 43 i računa grupe 27. U tom slučaju, na osnovu izvještaja iz obračuna troškova i učinaka (pogonskog obračuna) o promjeni stanja zaliha na dan bilansa u finansijskom knjigovodstvu ta promjena knjiži se zaduženjem ili odobrenjem računa grupe 13 - Roba i obrnutim knjiženjima na računu 500 - Nabavka robe.

Na **računu 130 - Obračun nabavke robe** može se iskazivati vrijednost po obračunu dobavljača i zavisni troškovi nabavke u skladu sa MSFI. U korist ovog računa knjiži se nabavna vrijednost robe na teret odgovarajućih računa grupe 13.

Na **računu 131 - Roba u magacinu** iskazuje se vrijednost zaliha robe u magacinu pre stavljanja robe u promet.

Na **računu 132 - Roba u prometu na veliko** iskazuje se vrijednost zaliha robe u prodajnim objektima na veliko. Na ovom računu se kod davaoca lizinga iskazuju sredstva koja će biti data u finansijski lizing. Na računima koji se otvaraju u okviru računa 132 - Roba u prometu na veliko evidentiraju se iznos ukalkulisanog PDV u prometu proizvoda na veliko i ukalkulisane razlike u cijeni.

Na **računu 133 - Roba u skladištu, stovarištu i prodavnicama kod drugih pravnih lica** iskazuje se vrijednost zaliha robe koja je data na skladištenje, komisionu i konsignacionu prodaju.

Na **računu 134 - Roba u prometu na malo** iskazuje se vrijednost zaliha robe u prodajnim objektima na malo. Na računima koji se otvaraju u okviru računa 134 - Roba u prometu na malo evidentiraju se iznos ukalkulisanog PDV u prometu proizvoda na malo i ukalkulisane razlike u cijeni.

Na **računu 135 - Roba u obradi, doradi i manipulaciji** iskazuje se vrijednost zaliha robe koja je data na pakovanje i druge oblike dorade i obrade.

Na **računu 136 - Roba u tranzitu** iskazuje se vrijednost robe koja se po nalogu kupca neposredno isporučuje bez prethodnog skladištenja.

Na **računu 137 - Roba na putu** iskazuje se fakturna vrijednost robe poslate od dobavljača, koja još uvijek nije stigla u naš magacin. Knjizi se zaduženjem ovog konta, a odobrenjem odgovarajućeg konta iz grupe 43.

Na **računu 139 - Ispravka vrijednosti robe** iskazuje se razlika između niže neto prodajne vrijednosti robe i knjigovodstvene vrijednosti, koja se knjiži na teret računa 584 - Obezvrjeđenje zaliha materijala i robe, a u korist ovog računa.

Član 13

Na računima **grupe 15 - Dati avansi** iskazuju se avansi dati za nabavku zaliha materijala, robe i usluga.

Na **računu 150 - Dati avansi za zalihe i usluge** iskazuju se avansi dati za nabavku materijala, robe i usluga, zaduženjem ovog računa u korist računa sa kojeg je izvršeno plaćanje avansa.

Na **računu 159 - Ispravka vrijednosti datih avansa za zalihe i usluge** iskazuje se razlika između knjigovodstvene vrijednosti i procijenjene vrijednosti koja se može realizovati, koja se knjiži na teret računa grupe 58, a u korist ovog računa.

Ako je stanje procijenjenih ispravki vrijednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje procijenjene ispravke vrijednosti smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, a u korist računa 685 - Prihodi od usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Klasa 2: Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina

Član 14

Na računima **grupe 20 - Potraživanja po osnovu prodaje** iskazuju se potraživanja od kupaca - matičnog i zavisnih, ostalih povezanih pravnih lica i ostalih kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Potraživanja po osnovu prodaje priznaju se i vrednuju u skladu sa MSFI 15, MSFI 9 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 200 - Kupci - matično i zavisna pravna lica** iskazuju se potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga pravnim licima koja ulaze u grupu za konsolidovanje, zaduženjem ovog računa u korist računa 600 i 610.

Na **računu 201 - Kupci - ostala povezana pravna lica** iskazuju se potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga ostalim povezanim pravnim licima, zaduženjem ovog računa u korist računa 601 i 611.

Na **računu 202 - Kupci u zemlji** iskazuju se potraživanja po osnovu prodaje u korist odgovarajućih računa prihoda (grupe 60 i 61). Na ovom računu pravna lica, koji vrše komisionu i konsignacionu prodaju iskazuju potraživanja od kupaca u korist računa 442 - Obaveze na osnovu komisione i konsignacione prodaje.

Na **računu 203 - Kupci u inostranstvu** iskazuju se potraživanja od stranih lica po osnovu izvoza robe i usluga u korist odgovarajućih računa prihoda (grupe 60 i 61). Na ovom računu izvoznici evidentiraju i potraživanja iz inostranstva na osnovu izvoza u svoje ime za tuđi račun, u korist računa 441 - Obaveze po osnovu izvoza za tuđ račun i računa 442 - Obaveze po osnovu komisione i konsignacione prodaje.

Na **računu 209 - Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca** iskazuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i procijenjene vrijednosti za naplatu, koja se knjiži na teret računa grupe 58, a u korist ovog računa. Procjena vrijednosti za naplatu vrši se pojedinačno po kupcima.

Krajem izvještajnog perioda utvrđuje se da li je stanje procijenjene ispravke vrijednosti (umanjenja) na ovom računu povećano ili smanjeno. Ako je stanje procijenjenih ispravki vrijednosti povećano razlika se knjiži na teret računa 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje procijenjene ispravke vrijednosti smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa a u korist računa 685 - Prihodi od usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Na računu 209 nije neophodno voditi analitičke račune ispravke vrijednosti, i ako je metoda procjenjivanja vezana za pojedinačno potraživanje.

Član 15

Na računima **grupe 21 - Potraživanja iz specifičnih poslova** iskazuju se potraživanja: od izvoznika, po osnovu uvoza za tuđ račun, od komisione i konsignacione prodaje i ostala potraživanja iz specifičnih poslova.

Potraživanja iz specifičnih poslova priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 18, MRS 39 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 210 - Potraživanja od izvoznika** iskazuju se potraživanja po osnovu izvoza koji je izvršio izvoznik u svoje ime a za račun vlasnika izvezenih proizvoda i usluga.

Na **računu 211 - Potraživanja po osnovu uvoza za tuđ račun** iskazuju se potraživanja, troškovi i provizija po osnovu pojedinačnih uvoznih zaključaka. U korist ovog računa knjiži se konačan obračun uvoznih zaključaka na teret računa 202 - Kupci u zemlji.

Na **računu 212 - Potraživanja iz komisione i konsignacione prodaje** iskazuju se potraživanja po osnovu te prodaje, a u korist računa grupe 60 - Prihodi od prodaje.

Na **računu 218 - Ostala potraživanja iz specifičnih poslova** iskazuju se sva ostala kratkoročna potraživanja po osnovu specifičnih poslova za koja u grupi 21 nije predviđen poseban račun, kao što su potraživanja po osnovu zajedničkih poslova i ostala potraživanja.

Na **računu 219 - Ispravka vrijednosti potraživanja iz specifičnih poslova** iskazuje se umanjenje potraživanja u dijelu za koji postoji vjerovatnoća da se neće naplatiti, na teret računa 585 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje procijenjenih ispravki vrijednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje procijenjene ispravke vrijednosti smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa 685 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Član 16

Na računima **grupe 22 - Druga potraživanja** iskazuju se potraživanja za kamatu i dividende, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija i potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa.

Na **računu 220 - Potraživanja za kamatu i dividende** iskazuju se potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu po dužničko-povjerilačkim odnosima i kreditima.

Na **računu 221 - Potraživanja od zaposlenih** iskazuju se potraživanja od zaposlenih po osnovu akontacija za službena putovanja, po osnovu naknada šteta koje su zaposleni pričinili pravnom licu, po osnovu manjkova koji se nadoknađuju od zaposlenih i sl.

Na **računu 222 - Potraživanja od državnih organa i organizacija** iskazuju se potraživanja za regres, premije, stimulacije, dotacije, kompenzacije i sl.

Na **računu 223 - Potraživanja za više plaćen porez na dobitak** iskazuju se potraživanja po osnovu više plaćenog poreza na dobit.

Na **računu 224 - Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa** iskazuju se potraživanja za više plaćene poreze, doprinose i druge dažbine utvrđene na dan bilansa na računima grupe 48 - Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine i grupe 45 - Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada.

Na **računu 228 - Ostala potraživanja** iskazuju se ostala kratkoročna potraživanja koja nisu iskazana na drugim računima grupe 22.

Na **računu 229 - Ispravka vrijednosti drugih potraživanja** iskazuje se procijenjeno umanjenje vrijednosti drugih potraživanja za koja postoji vjerovatna nenaplativost potraživanja. Procijenjeno umanjenje vrijednosti nenaplativih potraživanja knjiži se na dan bilansa na teret računa 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje procijenjenih ispravki vrijednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa 685 - Prihodi od usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Član 17

Na računima **grupe 23 - Kratkoročni finansijski plasmani** iskazuju se krediti i zajmovi, hartije od vrijednosti i ostali kratkoročni plasmani sa rokom dospijeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročni finansijski plasmani priznaju se i vrednuju u skladu sa MSFI 9 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 230 - Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica** iskazuju se krediti i zajmovi, hartije od vrijednosti i ostali kratkoročni plasmani za pravna lica koja ulaze u krug pravnih lica za konsolidovanje.

Na **računu 231 - Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica** iskazuju se krediti i zajmovi, hartije od vrijednosti i ostali kratkoročni plasmani u ostala povezana pravna lica.

Na **računu 232 - Kratkoročni krediti u zemlji** iskazuju se kratkoročni robni, potrošački i ostali krediti i zajmovi sa rokom dospijeća do godinu dana, dati pravnim i fizičkim licima u zemlji.

Na **računu 233 - Kratkoročni krediti u inostranstvu** iskazuju se kratkoročni robni, potrošački i ostali krediti i zajmovi sa rokom dospijeća do godinu dana, dati pravnim i fizičkim licima u inostranstvu u skladu s propisima o deviznom i spoljnotrgovinskom poslovanju.

Na **računu 234 - Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva do jedne godine** iskazuju se anuiteti, odnosno otplate dugoročnih kredita i zajmova koje dospijevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa i ostali dugoročni finansijski plasmani koji dospijevaju do jedne godine u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na taj račun prenose se otplate dugoročnog kredita i zajma i ostali dugoročni finansijski plasmani koji dospijevaju u roku do godinu dana od dana bilansiranja.

Na **računu 235 - Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća - dio koji dospijeva do jedne godine** iskazuju se otplate dugoročnih hartija od vrijednosti koje dospijevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na taj račun prenose se otplate hartija od vrijednosti koje dospijevaju u roku do godinu dana od dana bilansiranja.

Na **računu 236 - Hartije od vrijednosti kojima se trguje** iskazuju se finansijska sredstva pribavljena ili nastala prvenstveno u svrhe ostvarivanja profita iz kratkoročnih fluktuacija cijena ili marže dilera. Na ovom računu iskazuju se plasmani u

kupljene ili na drugi način stečene kratkoročne i dugoročne prenosive hartije od vrijednosti (akcije, obveznice, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi, državni zapisi, sertifikati o depozitu i ostale hartije od vrijednosti kojima se trguje) koje su, u skladu sa poslovnom politikom pravnog lica, pribavljene sa namjerom da se u kratkom roku ponovo prodaju sa ciljem sticanja dobitka na razlici u cijeni.

Na **računu 237 - Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju** iskazuje se ulaganje u otkupljene sopstvene akcije ili sopstvene udjele po nominalnoj vrijednosti, koji se moraju prodati ili poništiti u roku od godinu dana od dana njihovog sticanja.

Na **računu 238 - Ostali kratkoročni finansijski plasmani** iskazuju se ostali kratkoročni finansijski plasmani koji nisu iskazani na drugim računima grupe 23. Na ovom računu iskazuju se i potraživanja po mjenicama kao instrumentima plaćanja, s tim što se na posebnom računu otvorenom u okviru ovog računa iskazuje kamata budućeg perioda sadržana u mjeničnoj vrijednosti.

Na **računu 239 - Ispravka vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se procijenjena umanjenja finansijskih plasmana i potraživanja čija je naplata neizvjesna, i za koja se procjenjuje vjerovatna nenaplativost. Procijenjeni iznos vjerovatne nenaplativosti knjiži se na teret računa 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, u korist ovog računa. Ako je stanje procijenjenih ispravki vrijednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa 685 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Član 18

Na računima **grupe 24 – Gotovina i gotovinski ekvivalenti** iskazuju se gotovina, neposredno unovčive hartije od vrijednosti i depoziti po viđenju.

Na **računu 240 - Hartije od vrijednosti - gotovinski ekvivalenti** iskazuju se neposredno unovčive hartije od vrijednosti, uz beznačajni rizik smanjenja vrijednosti.

Na **računu 241 - Tekući (poslovni) računi** iskazuju se novčana sredstva na poslovnim računima (po potrebi pravno lice ovaj račun raščlanjava na onoliko računa koliko ima otvorenih tekućih računa), kao i iskorišćeni okvirni krediti. Potražni saldo na poslovnom računu na dan bilansa iskazuje se na odgovarajućem računu u grupi 42 - Kratkoročne finansijske obaveze, bez obaveze preknjižavanja u knjigovodstvu. Pravno lice u okviru ovog računa po potrebi vodi poseban prelazni račun.

Na **računu 242 - Izdvojena novčana sredstva i akreditivi** iskazuju se sredstva izdvojena na posebnim računima kod poslovne banke za otvorene akreditive u zemlji, za isplatu čekova, za investicije i za druge namjene.

Na **računu 243 - Blagajna** iskazuju se uplate i isplate gotovog novca i drugih hartija od vrijednosti.

Na **računu 244 - Devizni račun** iskazuju se stanja i promjene na deviznom računu.

Na **računu 245 - Devizni akreditivi** iskazuju se otvoreni devizni akreditivi kod banke za plaćanja u inostranstvu.

Na **računu 246 - Devizna blagajna** iskazuju se uplate i isplate efektivnog stranog novca i drugih hartija od vrijednosti naplativih u stranoj valuti.

Na **računu 248 - Ostala novčana sredstva** iskazuju se novčana sredstva koja nijesu iskazana na ostalim računima novčanih sredstava u okviru grupe računa 24.

Na **računu 249 - Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrijednost umanjena** iskazuju se novčana sredstva prema nazivu ovog računa.

Član 19

Na računima **grupe 27 - Porez na dodatu vrijednost** iskazuje se porez na dodatu vrijednost prema nazivima računa ove grupe.

Na **računu 270 - Porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama po opštoj stopi (osim plaćenih avansa)** obuhvata se zaračunati PDV po opštoj stopi zaduženjem ovog računa i odobrenjem računu 430, 431, 432, 433 i 439 i drugim računima obaveza iz klase 4 sa čijim nastankom je povezano i plaćanje prethodnog PDV.

Na **računu 271 - Porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama po sniženoj stopi (osim plaćenih avansa)** obuhvata se zaračunati PDV po sniženoj stopi zaduženjem ovog računa i odobrenjem računu 430, 431, 432, 433 i 439 i drugim računima obaveza iz klase 4 sa čijim nastankom je povezano i plaćanje prethodnog PDV.

Na **računu 272 - Porez na dodatu vrijednost u datim avansima po opštoj stopi** obuhvata se u datim avansima zaračunati PDV po opštoj stopi zaduženjem ovog računa i odobrenjem računa novčanih sredstava.

Na **računu 273 - Porez na dodatu vrijednost u datim avansima po sniženoj stopi** obuhvata se, u datim avansima, zaračunati PDV po sniženoj stopi zaduženjem ovog računa i odobrenjem računa novčanih sredstava.

Na **računu 274 - Porez na dodatu vrijednost plaćen pri uvozu sredstava po opštoj stopi** obuhvata se zaračunati PDV (pri uvozu sredstava) po opštoj stopi zaduženjem ovog računa i odobrenjem računu 482 ili na teret troškova.

Na **računu 275 - Porez na dodatu vrijednost plaćen pri uvozu sredstava po sniženoj stopi** obuhvata se zaračunati PDV (pri uvozu sredstava) po sniženoj stopi zaduženjem ovog računa i odobrenjem računu 482 ili na teret troškova.

Na **računu 276 - Porez na dodatu vrijednost obračunat na usluge inostranih lica** obuhvata se zaračunati PDV (pri korišćenju usluga inostranih lica) po opštoj stopi zaduženjem ovog računa i odobrenjem računu 489.

Na **računu 277 - Naknadno vraćen porez na dodatu vrijednost kupcima - stranim državljanima** obuhvata se vraćeni PDV kupcima - stranim državljanima zaduženjem ovog računa i odobrenjem računu novčanih sredstava.

Na **računu 279 - Potraživanja za više plaćeni porez na dodatu vrijednost** obuhvata se razlika između prethodnog poreza (iskazanog na računima grupe 27) i iznosa poreza na dodatu vrijednost iskazanu u izlaznim fakturama preduzeća (iskazanog na računima grupe 47), pod uslovom da je stanje iskazano na računima grupe 27 veće od stanja iskazanog na računima grupe 47.

Član 20

Na računima **grupe 28 - Aktivna vremenska razgraničenja** iskazuju se razgraničeni troškovi i prihodi, kao i odložena poreska sredstva i razgraničeni porez na dodatu vrijednost.

Na **računu 280 - Unaprijed plaćeni troškovi** iskazuju se troškovi koji su unaprijed plaćeni. U korist ovog računa iskazuje se obračunati otpis unaprijed plaćenih troškova za odnosni izvještajni period.

Na **računu 281 - Potraživanja za nefakturisani prihod** iskazuju se prihodi tekućeg izvještajnog perioda koji nijesu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem izvještajnom periodu.

Na **računu 282 - Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza** iskazuju se plaćeni transakcioni troškovi po osnovu primljenih kredita i emitovanih dužničkih instrumenata koji se, u skladu sa MRS 39, vode po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamatne stope. Ovi troškovi terete rashode u periodu otplate kredita ili drugih dužničkih instrumenata.

Na **računu 287 - Razgraničeni porez na dodatu vrijednost** iskazuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrijednost, porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama koje se evidentiraju u tekućem izvještajnom periodu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom izvještajnom periodu.

Na **računu 288 - Odložena poreska sredstva** iskazuju se u skladu sa MRS 12 i drugim relevantnim standardima iznosi poreza iz dobiti koji mogu da se povrate u narednim periodima po osnovu odbitnih privremenih razlika, neiskorišćenih poreskih gubitaka i kredita.

Na **računu 289 - Ostala aktivna vremenska razgraničenja** iskazuju se ostala aktivna vremenska razgraničenja koja nisu iskazana na drugim računima grupe 28.

Klasa 3: Kapital

Član 21

Na računima **grupe 30 - Osnovni kapital** iskazuju se prema nazivima računa ove grupe akcijski kapital, udjeli društva sa ograničenom odgovornošću, ulozi, državni kapital i ostali kapital.

Osnovni i ostali kapital na računima ove grupe iskazuje se u nominalnoj vrijednosti.

Na **računu 300 - Akcijski kapital** iskazuju se obične i prioritetne akcije s pravom učešća u upravljanju, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i pravom na dio likvidacione mase u skladu s aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Na **računu 301 - Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću** iskazuju se udjeli svakog člana društva koji čine osnovni kapital u skladu sa aktom o osnivanju.

Na **računu 302 - Ulozi** iskazuju se ulozi članova ortačkog i komanditnog društva u skladu sa ugovorom o osnivanju koji čine osnovni kapital.

Na **računu 303 - Državni kapital** iskazuje se kapital javnih preduzeća koje osniva država, odnosno jedinica lokalne samouprave.

Na **računu 309 - Ostali osnovni kapital** iskazuju se ostali oblici osnovnog kapitala koji nijesu iskazani na posebnim računima u okviru grupe računa 30.

Član 22

Na računima **grupe 31 - Neuplaćeni upisani kapital** iskazuju se prema nazivima računa ove grupe iznosi upisanih, a neuplaćenih akcija i upisani a neuplaćeni udjeli.

Na **računu 310 - Neuplaćene upisane akcije** iskazuje se iznos upisanih a neuplaćenih akcija koji se utvrđuje na osnovu odluke skupštine akcionarskog društva o izdavanju akcija.

Na **računu 311 - Neuplaćeni upisani udjeli** iskazuje se iznos upisanih a neuplaćenih udjela koji se utvrđuje na osnovu ugovora o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću.

Knjiženja se vrše na način objašnjen uz račune grupe 00 - Neuplaćeni upisani kapital.

Član 23

Na računima **grupe 32 - Rezerve** iskazuje se emisiona premija (kapitalne rezerve) i rezerve iz dobiti (zakonske, statutarne i druge).

Na **računu 320 - Emisiona premija** iskazuje se razlika (pozitivna ili negativna) između postignute prodajne vrijednosti akcija i njihove nominalne vrijednosti.

Negativna emisiona premija, odnosno dugovni saldo na ovom računu, na dan bilansa prenosi se na račun 341 - Neraspoređeni dobitak tekuće godine ili račun 351 - Gubitak tekuće godine.

Na **računu 321 - Zakonske rezerve** iskazuju se obavezne rezerve koje se formiraju u skladu sa zakonom.

Na **računu 322 - Statutarne i druge rezerve** iskazuju se rezerve koje se formiraju u skladu opštim i drugim aktom pravnog lica.

Član 24

Na računima **grupe 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici** iskazuju se efekti promjena poštene (fer) vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja, učešća u kapitalu u stranoj valuti i drugih finansijskih instrumenata čiji se efekti promjena poštene (fer) vrijednosti u skladu sa MSFI iskazuju u okviru nerealizovanih dobitaka i gubitaka, kao i drugih nerealizovanih dobitaka i gubitaka koji se iskazuju u okviru Iskaza o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

U okviru **računa 330 - Revalorizacione rezerve** pravno lice obezbjeđuje analitiku revalorizacionih rezervi po konkretnim sredstvima za koja je revalorizaciona rezerva formirana.

Na **računu 331 – Nerealizovani dobici i gubici po osnovu preračuna finansijskih izvještaja prikazanih u drugoj valuti prikazivanja** iskazuju se nerealizovani dobici i gubici po osnovu efekata preračuna u drugu valutu prikazivanja i koji se uključuju u finansijske izvještaje izvještajnog pravnog lica.

Na **računu 332 - Nerealizovani dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrijednosti** iskazuju se pozitivni i negativni efekti promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9.

U okviru računa 332 pravno lice obezbjeđuje analitiku nerealizovanih dobitaka i gubitaka po konkretnim finansijskim sredstvima.

Na **računu 333 - Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja** iskazuju se aktuarski dobici i gubici u skladu sa MRS 19.

Na **računu 334 - Dobici ili gubici po osnovu udjela u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili gubitku pridruženih društava** iskazuje se udio ulagača u promjenama u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili gubitku pridruženog društva u skladu sa MRS 28.

Na **računu 335 - Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje** iskazuju se u skladu sa MSFI 9 dobici i gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje, uključujući i zaštitu monetarne imovine koja se smatra dijelom neto ulaganja.

Na **računu 336 - Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka** iskazuje u skladu sa MSFI 9 dio dobitka ili gubitka od instrumenata zaštite novčanog toka.

Na **računu 337 - Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka** iskazuju se promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju u skladu sa paragrafom MRS 39.

Član 25

Na računima **grupe 34 - Neraspoređeni dobitak** iskazuje se neraspoređeni dobitak ranijih godina i tekuće godine.

Na **računu 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina** iskazuje se akumulirani neraspoređeni dobitak ranijih godina. U korist ili na teret ovog računa knjiži se, u skladu sa MRS 8 i usvojenom računovodstvenom politikom, i efekat po osnovu promjene računovodstvene politike i ispravke materijalno značajne greške.

Na **računu 341 - Neraspoređeni dobitak tekuće godine** iskazuje se neraspoređeni dobitak tekuće godine, odobrenjem ovog računa na teret računa 724 - Prenos dobitka ili gubitka. Prilikom otvaranja poslovnih knjiga na početku naredne poslovne godine saldo sa ovog računa prenosi se na račun 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na teret **računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina** knjiži se iznos raspoređenog dobitka u korist računa 350 - Gubitak ranijih godina, 461 - Obaveze za dividende, 462 - Obaveze za učešće u dobitku, odgovarajućih računa grupe 30 - Osnovni i ostali kapital, 321 - Zakonske rezerve, 322 - Statutarne i druge rezerve, kao i drugih odgovarajućih računa. Na teret ovog računa, u korist računa 481 - Obaveze za porez iz rezultata, knjiži se i iznos utvrđene obaveze za porez iz rezultata po rješenju poreskog organa, iznad iznosa koji je utvrdilo pravno lice.

Član 26

Na računima **grupe 35 - Gubitak** iskazuje se gubitak ranijih godina i gubitak tekuće godine prema nazivima računa ove grupe.

Na **računu 350 - Gubitak ranijih godina** iskazuje se gubitak iz ranijih godina prenosom sa računa 351 - Gubitak tekuće godine.

U korist ili na teret ovog računa knjiži se u skladu sa MRS 8 i usvojenom računovodstvenom politikom i efekat po osnovu promjene računovodstvene politike i ispravke materijalno značajne greške.

Na **računu 351 - Gubitak tekuće godine** iskazuje se gubitak utvrđen na kraju izvještajnog perioda zaduženjem ovog računa u korist računa 724 - Prenos dobitka ili gubitka. Prilikom prenosa početnog stanja u narednom izvještajnom periodu gubitak tekuće godine koji je iskazan na računu 351 prenosi se na račun 350 - Gubitak ranijih godina.

Pokriće gubitka vrši se u skladu sa zakonom i opštim ili drugim aktom pravnog lica, na teret računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina i računa grupe 32.

Klasa 4: Rezervisanja i obaveze

Član 27

Na računima **grupe 40 - Rezervisanja** iskazuju se dugoročna i kratkoročna rezervisanja za troškove i rizike koji se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 37 i drugim relevantnim MSFI i računovodstvenom politikom.

Kada nastane obaveza za koju je prethodno izvršeno rezervisanje, stvarni troškovi se ne iskazuju ponovo kao rashod, već se knjiženje sprovodi zaduženjem računa rezervisanja, a u korist odgovarajućeg računa obaveza (prema vrstama) ili odgovarajućeg računa sredstava (zalihe, novčana sredstva) u zavisnosti od karaktera rezervisanja, vrste nastale obaveze i načina na koji je ona izmirena. Neiskorišćeni iznos rezervisanja ukida se u korist računa 678 - Prihodi od ukidanja rezervisanja.

Pravno lice u okviru računa grupe 40 otvaraju posebne račune za evidentiranje dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja, što je u skladu i sa MRS 1.

Na **računu 400 - Rezervisanja za troškove u garantnom roku** iskazuju se, u skladu sa MSFI i računovodstvenom politikom, rezervisanja za rizike po osnovu troškova garantnog roka.

Na **računu 401 - Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava** iskazuju se, u skladu sa MSFI i računovodstvenom politikom, rezervisanja za obnavljanje zemljišta i za obnavljanje (reprodukciju) šuma.

Na **računu 402 - Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite** iskazuju se rezervisanja za troškove koji će se po osnovu zadržanih kaucija i depozita za posao izvršen kvalitetno i o roku i sl., s velikom izvjesnošću javiti u narednim izvještajnim periodima.

Na **računu 403 - Rezervisanja za troškove restrukturiranja** iskazuju se, u skladu sa MRS 37 i računovodstvenom politikom, rezervisanja za troškove po osnovu restrukturiranja.

Na **računu 404 - Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih** iskazuju se rezervisanja po osnovu beneficija, kao što su otpremnine prilikom odlaska u penziju, jubilarne nagrade i druge obaveze prema zaposlenima, koje se isplaćuju u skladu sa stečenim pravima u toku trajanja i nakon prestanka zaposlenja.

Na **računu 409 - Ostala rezervisanja** iskazuju se, u skladu sa MRS 37 i računovodstvenom politikom, rezervisanja za sudske sporove u toku, rezervisanja za izdate garancije i druga jemstva i ostala rezervisanja.

Član 28

Na računima **grupe 41 - Dugoročne obaveze** iskazuju se dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i povezanim pravnim licima, dugoročni krediti i zajmovi, obaveze po hartijama od vrijednosti i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze su obaveze koje dospijevaju u roku dužem od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Dugoročne obaveze se priznaju i vrednuju u skladu sa MSFI 9 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 410 - Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital** iskazuju se dugoročne obaveze koje se prema ugovoru u skladu sa zakonom mogu konvertovati u odgovarajući oblik kapitala.

Na **računu 411 - Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima** iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od pravnih lica koja, u skladu sa MSFI 10 i članovima 7 i 8. Zakona o računovodstvu , ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na **računu 412 - Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima** iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica.

Na **računu 413 - Obaveze po emitovanim hartijama od vrijednosti u periodu dužem od godinu dana** iskazuju se obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti sa rokom dospijeća preko godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Na **računu 414 - Dugoročni krediti u zemlji** iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od pravnih i fizičkih lica u zemlji, osim od matičnog, zavisnih i povezanih pravnih lica.

Na **računu 415 - Dugoročni krediti u inostranstvu** iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od pravnih i fizičkih lica u inostranstvu, osim od matičnog, zavisnih i povezanih pravnih lica.

Na **računu 419 - Ostale dugoročne obaveze** iskazuju se ostale dugoročne obaveze koje nisu iskazane na ostalim računima u okviru grupe 41. Na ovom računu se kod primaoca finansijskog lizinga iskazuju obaveze po osnovu sredstava uzetih u finansijski lizing.

Član 29

Na računima **grupe 42 - Kratkoročne finansijske obaveze** iskazuju se obaveze po kreditima i zajmovima, hartijama od vrijednosti i ostale kratkoročne obaveze koje dospijevaju u roku do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročne finansijske obaveze priznaju se i vrednuju u skladu sa MSFI 9 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 420 - Kratkoročni krediti od matičnog i zavisnih pravnih lica** iskazuju se obaveze po osnovu primljenih kratkoročnih kredita i zajmova od pravnih lica koja, u skladu sa MSFI 10 i članovima 7 i 8. Zakona o računovodstvu, ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na **računu 421 - Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica** iskazuju se obaveze po osnovu primljenih kratkoročnih kredita i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica.

Na **računu 422 - Kratkoročni krediti u zemlji** iskazuju se obaveze po kratkoročnim finansijskim, robnim i ostalim kreditima i zajmovima sa rokom dospijeća do godinu dana, koji su primljeni od pravnih i fizičkih lica u zemlji, osim od matičnog, zavisnih i povezanih pravnih lica.

Na **računu 423 - Kratkoročni krediti u inostranstvu** iskazuju se obaveze po kratkoročnim finansijskim, robnim i ostalim kreditima i zajmovima sa rokom dospijeća do godinu dana, koji su, u skladu sa propisima o deviznom i spoljnotrgovinskom poslovanju, primljeni od pravnih i fizičkih lica u inostranstvu, osim od matičnog, zavisnih i povezanih pravnih lica.

Na **računu 424 - Dio dugoročnih kredita koji dospijeva do jedne godine** iskazuju se obaveze po anuitetima, odnosno po otplatama dugoročnih kredita i zajmova koje dospijevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na ovaj račun prenose se obaveze za otplate dugoročnog kredita i zajma koje dospijevaju u roku do godinu dana od dana bilansa.

Na **računu 425 - Dio ostalih dugoročnih obaveza koje dospijevaju do jedne godine** iskazuju se obaveze po otplatama koje dospijevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na ovaj račun prenose se obaveze za otplate dugoročnih obaveza koje dospijevaju u roku do godinu dana od dana bilansa.

Na **računu 426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrijednosti** iskazuju se obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti u skladu sa računovodstvenom politikom.

Na **računu 427 - Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namijenjenih prodaji** iskazuju se obaveze po osnovu stalnih sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je, u skladu sa MSFI 5, obustavljeno, a koje se izmiruju ili gase prilikom otuđenja tih sredstava.

Na **računu 429 - Ostale kratkoročne finansijske obaveze** iskazuju se ostale kratkoročne finansijske obaveze koje nijesu iskazane na drugim računima grupe 42.

Član 30

Na računima **grupe 43 - Obaveze iz poslovanja** iskazuju se obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije, obaveze prema dobavljačima, obaveze po izdatim čekovima, obaveze po mjenicama i ostale obaveze iz poslovanja.

Obaveze iz poslovanja priznaju se i vrednuju u skladu sa MSFI 9 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 430 - Primljeni avansi, depoziti i kaucije** iskazuju se unaprijed naplaćeni iznosi i novčana obezbjeđenja za obrtna sredstva.

Na **računu 431 - Dobavljači - matično i zavisna pravna lica** iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima koji, u skladu sa MSFI 10 i članovima 7 i 8. Zakona o računovodstvu, ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na **računu 432 - Dobavljači - ostala povezana pravna lica** iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 433 - Dobavljači u zemlji** iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima u zemlji, osim prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 434 - Dobavljači u inostranstvu** iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima u inostranstvu, osim prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 439 - Ostale obaveze iz poslovanja** iskazuju se ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja koje nijesu iskazane na drugim računima grupe 43. Na ovom računu iskazuju se i obaveze za izdate čekove koji su predati povjeriocima za izmirenje obaveza i obaveze po izdatim mjenicama koje su predate povjeriocima za izmirenje obaveza. U okviru ovog računa na posebno otvorenom računu evidentira se kamata budućeg perioda koja je sadržana u mjeničnoj vrijednosti.

Član 31

Na računima **grupe 44 - Obaveze iz specifičnih poslova** iskazuju se obaveze prema uvozniku, po osnovu izvoza za tuđ račun, obaveze po osnovu komisione i konsignacione prodaje i ostale obaveze iz specifičnih poslova.

Obaveze iz poslovanja priznaju se i vrednuju u skladu sa MSFI 9 i drugim relevantnim MSFI.

U slučaju kada pravno lice sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje, račune u okviru grupe 44 raščlanjava na način koji obezbjeđuje podatke o obavezama neophodnim za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Na **računu 440 - Obaveze prema uvozniku** iskazuju se obaveze po osnovu uvoza koji je izvršio uvoznik u svoje ime i za tuđ račun.

Na **računu 441 - Obaveze po osnovu izvoza za tuđ račun** iskazuju se obaveze, troškovi i provizija po osnovu pojedinačnih izvoznih zaključaka.

Na **računu 442 - Obaveze po osnovu komisione i konsignacione prodaje** iskazuju se obaveze prema domaćem vlasniku robe na teret računa 202 - Kupci u zemlji (za prodatu tuđu robu u komisionu) i računa 203 - Kupci u inostranstvu (za prodatu tuđu robu u konsignaciji).

Na **računu 449 - Ostale obaveze iz specifičnih poslova** iskazuju se ostale kratkoročne obaveze iz specifičnih poslova za koje u grupi 44 nije predviđen poseban račun, kao što su obaveze po osnovu zajedničkih poslova i drugih specifičnih poslova.

Član 32

Na računima **grupe 45 - Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada** iskazuju se obaveze za neto zarade i neto naknade zarade, kao i neto naknade zarade koja se refundira i porezi i doprinosi po navedenim osnovama na teret zaposlenog i na teret poslodavca.

Na računima ove grupe otvara se analitika prema vrstama poreza i doprinosa.

Na **računu 450 - Obaveze za neto zarade i naknade zarada osim naknada zarada koje se refundiraju**, iskazuju se obaveze za neto zarade i neto naknade zarada, zaduženjem računa 520.

Na **računu 451 - Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog** iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 520.

Na **računu 452 - Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog** iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 520.

Na **računu 453 - Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca** iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 521.

Na **računu 454 - Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju** iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 228.

Na **računu 455 - Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret zaposlenog koje se refundiraju** iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 228.

Na **računu 456 - Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret poslodavca koje se refundiraju** iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 228.

Član 33

Na računima **grupe 46 - Druge obaveze** iskazuju se obaveze za kamate, troškove finansiranja, dividende, za učešće u dobitku, obaveze prema zaposlenima, članovima upravnog i nadzornog odbora, obaveze prema fizičkim licima za naknade prema ugovorima i ostale obaveze.

U slučaju kada pravno lice sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje račune u okviru grupe 46 raščlanjava na način koji obezbeđuje podatke o obavezama neophodnim za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Na **računu 460 - Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja** iskazuju se obaveze po osnovu rashoda kamata i ostalih finansijskih rashoda.

Na **računu 461 - Obaveze za dividende** iskazuju se obaveze za dividende po osnovu raspodjele dobitka, zaduženjem računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na **računu 462 - Obaveze za učešće u dobitku** iskazuju se obaveze po osnovu raspodjele dobitka u skladu sa opštim aktom pravnog lica, zaduženjem računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na **računu 463 - Obaveze prema zaposlenima** iskazuju se neto obaveze prema zaposlenima po raznim osnovama, kao što su: otpremnina za odlazak u penziju, jubilarne nagrade, dnevnice i naknade troškova na službenom putu, naknade troškova prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta, naknade za smeštaj i ishranu na terenu i ostale naknade troškova zaposlenima.

Na **računu 464 - Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora** iskazuju se obaveze po osnovu primanja članova upravnog i nadzornog odbora u skladu sa aktima pravnog lica, zaduženjem računa 526 - Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora.

Na **računu 465 - Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima** iskazuju se navedene obaveze u neto iznosu zaduženjem odgovarajućeg računa iz grupe 52.

Na **računu 469 - Ostale obaveze** iskazuju se ostale kratkoročne obaveze koje nijesu iskazane na posebnim računima u okviru grupe računa 46, kao što su članarine, troškovi platnog prometa i sl.

Član 34

Na računima **grupe 47 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost** iskazuju se obaveze nastale po osnovu obračunatog poreza na dodatu vrijednost prema nazivima računa ove grupe.

Na **računu 470 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama po opštoj stopi (osim primljenih avansa)** obuhvata se zaračunati PDV po opštoj stopi odobrenjem ovog računa i zaduženjem računa grupe 20 ili nekog drugog računa iz klase 2 (na primjer računa novčanih sredstava, sem računa gotovine).

Na **računu 471 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama po sniženoj stopi (osim primljenih avansa)** obuhvata se zaračunati PDV po sniženoj stopi odobrenjem ovog računa i zaduženjem računa grupe 20 ili nekog drugog računa iz klase 2 (na primjer računa novčanih sredstava, sem računa gotovine).

Na **računu 472 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po primljenim avansima po opštoj stopi** obuhvata se zaračunati PDV po opštoj stopi u primljenim avansima odobrenjem ovog računa i računa primljenih avansa (za primljeni iznos umanjen za PDV) a zaduženjem za primljeni iznos računa grupe 24.

Na **računu 473 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po primljenim avansima po sniženoj stopi** obuhvata se zaračunati PDV po sniženoj stopi u primljenim avansima odobrenjem ovog računa i računa primljenih avansa (za primljeni iznos umanjen za PDV) a zaduženjem za primljeni iznos računa grupe 24.

Na **računu 474 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu sopstvene potrošnje po opštoj stopi** obuhvata se zaračunati PDV po opštoj stopi koji je obračunat po osnovu sopstvene potrošnje sredstava i usluga na koju se obračunava PDV.

Na **računu 475 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu sopstvene potrošnje po sniženoj stopi** obuhvata se zaračunati PDV po sniženoj stopi koji je obračunat po osnovu sopstvene potrošnje sredstava ili usluga na koju se obračunava PDV.

Na **računu 476 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu prodaje za gotovinu** obuhvata se zaračunati PDV po opštoj i sniženoj stopi koji je obračunat po osnovu prodaje sredstava i usluga za gotovinu.

Na **računu 479 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu razlike obračunatog poreza na dodatu vrijednost i prethodnog poreza** obuhvata se razlika između prethodnog poreza (iskazanog na računima grupe 27) i iznosa poreza na dodatu vrijednost iskazanu u izlaznim fakturama preduzeća (iskazanog na računima grupe 47), pod uslovom da je stanje iskazano na računima grupe 47 veće od stanja iskazanog na računima grupe 27.

Član 35

Na računima **grupe 48 - Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine** iskazuju se obaveze za akcize, obaveze za poreze i doprinose koji terete troškove, obaveze za porez iz rezultata i ostale obaveze za poreze i doprinose.

Računi u okviru ove grupe se prema potrebi dalje raščlanjavaju prema vrstama poreza i doprinosa.

Dugovna salda na računima ove grupe utvrđena na dan bilansa iskazuju se na računu 224 - Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa.

Na **računu 480 - Obaveze za akcize** iskazuju se akcize koji se naplaćuju uz prodajnu cijenu proizvoda, robe i usluga zaduženjem odgovarajućeg računa potraživanja, zaliha, prihoda i sl.

Na **računu 481 - Obaveze za porez iz rezultata** iskazuje se obračunati porez na dobitak, zaduženjem računa 722 - Porezi iz dobitka.

Na **računu 482 - Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova** iskazuju se porezi, carine i druge dažbine koji čine zavisne troškove nabavke zaliha i osnovnih sredstava, odnosno koji se nadoknađuju neposredno na teret troškova.

Na **računu 483 - Obaveze za doprinose koji terete troškove** iskazuju se obaveze za doprinose vlasnika pravnog lica koji doprinose plaća po rješenju nadležnog organa, zaduženjem računa 556 - Troškovi doprinosa.

Na **računu 489 - Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine** iskazuju se obaveze za ostale poreze, doprinose i dažbine koji nijesu iskazani na posebnim računima u okviru grupe računa 48, kao što su troškovi poreza i doprinosa koji su obračunati po ugovoru o djelu, ugovoru o autorstvu, drugim ugovorima uz naknadu, troškovi taksa, naknada i sličnih obaveza.

Član 36

Na računima **grupe 49 - Pasivna vremenska razgraničenja** iskazuju se unaprijed naplaćeni, odnosno obračunati prihodi i troškovi tekućeg izvještajnog perioda za koje nije primljena isprava, ili kad obaveza plaćanja nastaje u budućem izvještajnom periodu, kao i odložene poreske obaveze i razgraničene obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Na **računu 490 - Unaprijed obračunati troškovi** iskazuju se obračunati troškovi koji terete tekući izvještajni period, a nijesu fakturisani, kao što su obračunati troškovi zakupnine, električne energije, obračunate kamate i ostali troškovi koji nijesu fakturisani u periodu na koji se odnose.

Na **računu 491 - Obračunati prihodi budućeg perioda** iskazuju se naplaćeni ili obračunati prihodi u tekućem izvještajnom periodu koji se odnose na naredni izvještajni period.

Na **računu 494 - Razgraničeni zavisni troškovi nabavke** iskazuju se zavisni troškovi nabavke osnovnih sredstava, robe, materijala, rezervnih djelova i sl. koji nijesu fakturisani u momentu knjiženja nabavke. Po dobijanju fakture za stvarne troškove nabavke zadužuje se ovaj račun u korist odgovarajućeg računa obaveza.

Na **računu 495 - Odloženi prihodi i primljene donacije** iskazuju se primljene donacije i državna davanja u skladu sa MRS 20 i ostalim relevantnim MSFI.

Na **računu 496 - Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja** iskazuju se prihodi od naplate transakcionih troškova po osnovu datih kredita, kupljenih hartija od vrijednosti i drugih plasmana koji se, u skladu sa MSFI 9, vode po amortizovanoj vrijednosti primjenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi od naplate transakcionih troškova prenose se u prihode u periodu naplate plasmana po osnovu kojih su nastali.

Na **računu 497 - Razgraničene obaveze za porez na dodatu vrijednost** iskazuje se porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama za promet koji se evidentira u tekućem izvještajnom periodu, u skladu sa MSFI, a obaveza za porez na dodatu vrijednost, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrijednost, nastaje u narednom izvještajnom periodu.

Na **računu 498 - Odložene poreske obaveze** iskazuju se u skladu sa MRS 12 iznosi poreza na dobitak koji se plaćaju u narednim izvještajnim periodima po osnovu oporezivih privremenih razlika.

Na **računu 499 - Ostala pasivna vremenska razgraničenja** iskazuju se ostala pasivna vremenska razgraničenja koja nijesu iskazana na posebnim računima u okviru grupe 49.

Klasa 5: Rashodi

Član 36a

Ukoliko obveznik primjene ovog Pravilnika odluči da ne koristi račune klase 9, dužan je da u okviru računa klase 5 izvrši sva neophodna raščlanjivanja (u smislu otvaranja računa mjesta troškova i nosioca troškova).

Član 37

Na računima **grupe 50 - Nabavna vrijednost prodate robe** iskazuje se nabavka robe, nabavna vrijednost prodate robe i nabavna vrijednost prodatih nekretnina pribavljenih radi prodaje. Način knjiženja na računima ove grupe zavisi od toga da li se evidencija o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vodi u okviru finansijskog knjigovodstva na računima grupe 13 - Roba ili u okviru obračuna troškova i učinaka na računu 911 - Roba.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vodi u finansijskom knjigovodstvu na računu 130 - Obračun nabavke robe, nabavna vrijednost prodate robe knjiži se zaduženjem računa 501 - Nabavna vrijednost prodate robe, u korist računa grupe 13 - Roba, bez upotrebe računa 500 - Nabavka robe.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vodi u posebnom knjigovodstvu za obračun troškova i učinaka na računu 911, nabavna vrijednost prodate robe knjiži se zaduženjem računa 501 u korist računa 500.

Na **računu 500 - Nabavka robe** iskazuje se nabavka robe u korist računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, kada se podaci o stanju, nabavci i prodaji robe vode u okviru obračuna troškova i učinaka na računu 911. U tom slučaju, na kraju izvještajnog perioda odobrava se račun 500 uz zaduženje računa 501 za iznos nabavne vrijednosti prodate robe i zaduženja ili odobrenja računa grupe 13 - Roba, za promjenu vrijednosti zaliha robe na kraju izvještajnog perioda.

Na **računu 501 - Nabavna vrijednost prodate robe** iskazuje se nabavna vrijednost prodate robe (sem prodatih nekretnina) a u korist odgovarajućeg računa grupe 13.

Ako je na kraju perioda smanjena vrijednost zaliha robe u odnosu na početni period, a evidencija o stanju, nabavci i prodaji robe se vodi u okviru obračuna troškova i učinaka na računu 911, na računu 501 se iskazuje se nabavna vrijednost prodate robe u korist računa 500 i računa grupe 13 – Roba. Ako je na kraju perioda povećana vrijednost zaliha robe u odnosu na početni period, knjiženje se vrši zaduženjem računa 501 i računa grupe 13 - Roba, a u korist računa 500.

Na **računu 502 - Nabavna vrijednost prodatih nekretnina pribavljenih radi prodaje** iskazuje se, u skladu sa MRS 2, nabavna vrijednost prodatih nekretnina zaduženjem ovog računa u korist odgovarajućeg računa grupe 13.

Član 38

Na računima **grupe 51 - Troškovi materijala** iskazuju se nabavka i troškovi materijala za izradu, troškovi ostalog materijala i troškovi goriva i energije. Način knjiženja na računima ove grupe zavisi od toga da li se evidencija o stanju, nabavci i troškovima materijala vodi na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u okviru finansijskog knjigovodstva ili na računu 910 - Materijal, u okviru obračuna troškova i učinaka.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i troškovima materijala vodi na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u finansijskom knjigovodstvu, troškovi materijala knjiže se zaduženjem računa 511, 512, 513 i 573, u korist računa grupe 10 - Zalihe materijala, bez upotrebe računa 510 - Nabavka materijala.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i troškovima materijala vodi na računu 910 u obračunu troškova i učinaka troškovi materijala knjiže se zaduženjem računa 511, 512, 513 i 573, a u korist računa 510.

Na **računu 510 - Nabavka materijala** iskazuje se nabavka materijala u korist računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, kada se podaci o stanju, nabavci i troškovima materijala vode na računu 910, u okviru obračuna troškova i učinaka. U tom slučaju, na kraju izvještajnog perioda odobrava se račun 510 uz zaduženje računa 511, 512, 513 i 573 za iznos troškova i zaduženja ili odobrenja računa grupe 10 - Zalihe materijala, za promjenu vrijednosti zaliha materijala na kraju izvještajnog perioda.

Na **računu 511 - Troškovi materijala za izradu** iskazuju se troškovi materijala za izradu u korist računa grupe 10.

Ako je na kraju izvještajnog perioda smanjena vrijednost zaliha materijala u odnosu na početak izvještajnog perioda a evidencija o stanju, nabavci i trošenju materijala se vodi u okviru obračuna troškova i učinaka na računu 910, na računu 511 se iskazuje se nabavna vrijednost utrošenog materijala u korist računa 510 i računa grupe 10 – Zalihe materijala. Ako je na kraju izvještajnog perioda povećana vrijednost zaliha materijala u odnosu na početak izvještajnog perioda knjiženje se vrši zaduženjem računa 511 i računa grupe 10 – Zalihe materijala, a u korist računa 510.

Na **računu 512 - Troškovi ostalog (režijskog) materijala** iskazuju se troškovi ostalog (režijskog) materijala u korist računa grupe 10.

Ako je na kraju izvještajnog perioda smanjena vrijednost zaliha ostalog (režijskog) materijala u odnosu na početak izvještajnog perioda a evidencija o njegovom stanju, nabavci i trošenju se vodi u okviru obračuna troškova i učinaka na računu 910, na računu 512 se iskazuje se nabavna vrijednost utrošenog ostalog (režijskog) materijala u korist računa 510 i računa grupe 10 – Zalihe materijala. Ako je na kraju izvještajnog perioda povećana vrijednost zaliha ostalog (režijskog) materijala u odnosu na početak izvještajnog perioda knjiženje se vrši zaduženjem računa 512 i računa grupe 10 – Zalihe materijala, a u korist računa 510.

Na **računu 513 - Troškovi goriva i energije** iskazuju se troškovi goriva i energije u korist računa grupe 10.

Ako je na kraju izvještajnog perioda smanjena vrijednost zaliha goriva u odnosu na početak izvještajnog perioda a evidencija o stanju, nabavci i trošenju goriva i energije se vodi u okviru obračuna troškova i učinaka na računu 910, na računu 513 se iskazuje se nabavna vrijednost utrošenog goriva i energije u korist računa 513 i računa grupe 10 – Zalihe materijala. Ako je na kraju izvještajnog perioda povećana vrijednost zaliha goriva u odnosu na početak izvještajnog perioda knjiženje se vrši zaduženjem računa 513 i računa grupe 10 – Zalihe materijala, a u korist računa 510.

Član 39

Na računima **grupe 52 - Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi** iskazuju se troškovi po osnovu obračunatih zarada, naknada zarada i drugih primanja zaposlenih, kao i troškovi po osnovu obračunatih naknada po ugovorima sa fizičkim licima.

Na **računu 520 - Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)** iskazuju se troškovi obračunatih zarada i naknada zarada koje se ne refundiraju (za godišnji odmor, rad na dane državnih praznika, bolovanje na teret poslodavca, zbog prekida rada bez krivice zaposlenog i sl.) a u korist računa 450, 451 i 452. U okviru ovog računa mogu se otvoriti posebni računi kako bi se obezbijedili podaci o troškovima neto zarade, poreza i doprinosa.

Na **računu 521 - Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca** iskazuju se troškovi poreza i doprinosa, koji se pri obračunu zarada i naknada zarada iskazanih na računu 520, plaćaju na teret poslodavca, a u korist računa 453.

Na **računu 522 - Troškovi naknada po ugovoru o djelu** iskazuju se ukupni troškovi naknada po ugovoru o djelu, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na **računu 523 - Troškovi naknade po autorskim ugovorima** iskazuju se ukupni troškovi naknada po osnovu autorskih ugovora, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na **računu 524 - Troškovi naknade po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima** iskazuju se ukupni troškovi naknada po osnovu privremenih i povremenih poslova, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na **računu 525 - Troškovi naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora** iskazuju se ukupni troškovi naknada fizičkim licima po naprijed napomenutim ugovorima, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na **računu 526 - Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora** iskazuju se ukupni troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora, a u korist računa 464 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na **računu 529 - Ostali lični rashodi i naknade** iskazuju se ukupni troškovi ostalih ličnih rashoda i naknada kao što su otpremnina za odlazak u penziju, jubilarne nagrade, naknade troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu, naknade troškova prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta, naknade za smještaj i ishranu na terenu, i ostale naknade troškova zaposlenima, poslodavcima i drugim fizičkim licima.

Član 40

Na računima **grupe 53 - Troškovi proizvodnih usluga** iskazuju se proizvodne usluge na izradi učinaka, transportne usluge, usluge održavanja, zakupnine, troškovi sajmova, reklame i propagande, troškovi istraživanja i ostale proizvodne usluge.

U slučaju kada pravno lice sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje, račune u okviru grupe 53 raščlanjava na način koji obezbjeđuje podatke o rashodima neophodnim za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Na **računu 530 - Troškovi usluga na izradi učinaka** iskazuju se usluge na izradi proizvoda, odnosno učinaka koji su sastavni dio procesa proizvodnje.

Na **računu 531 - Troškovi transportnih usluga** iskazuju se transportne usluge drugih pravnih lica, uključujući i PTT usluge.

Na **računu 532 - Troškovi usluga održavanja** iskazuju se troškovi održavanja stalnih sredstava.

Na **računu 533 - Troškovi zakupnina** iskazuju se zakupnine stalnih sredstava (opreme i poslovnog, skladišnog i drugog prostora i sl.).

Na **računu 534 - Troškovi sajmova** iskazuju se troškovi koji nastaju u vezi sa izlaganjem na sajmovima i drugim izložbama proizvoda, robe i usluga u zemlji i inostranstvu.

Na **računu 535 - Troškovi reklame i propagande** iskazuju se usluge po osnovu izvršene reklame i propagande, kao i troškovi po osnovu reklamnog i propagandnog materijala.

Na **računu 536 - Troškovi istraživanja** iskazuju se troškovi istraživanja.

Na **računu 537 - Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju** iskazuju se troškovi razvoja koji, u skladu sa MRS 38, ne ispunjavaju uslove da se kapitalizuju.

Na **računu 539 - Troškovi ostalih usluga** iskazuju se ostale proizvodne usluge, usluge zaštite na radu i ostale usluge koje nijesu iskazane na posebnim računima u okviru grupe računa 53.

Član 41

Na računima **grupe 54 - Troškovi amortizacije i rezervisanja** iskazuju se troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava i troškovi rezervisanja u skladu sa računovodstvenom politikom pravnog lica

Na **računu 540 - Troškovi amortizacije** iskazuju se troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava obračunati prema računovodstvenoj politici pravnog lica, u korist odgovarajućih računa ispravke vrijednosti nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava otvorenih u okviru računa grupe 01 i 02.

Na **računima 541, 542, 543, 544, 545 i 549** - troškovi rezervisanja prema nazivima računa, iskazuju se rezervisanja za troškove u garantnom roku, za zadržane kaucije i depozite i za obnavljanje prirodnih bogatstava, za restrukturiranje pravnog lica, isplatu naknada i drugih beneficija zaposlenima i ostala rezervisanja u korist odgovarajućih računa grupe 40 - Rezervisanja.

Član 42

Na računima **grupe 55 - Nematerijalni troškovi** iskazuju se troškovi neproizvodnih usluga, reprezentacije, premija osiguranja, troškovi platnog prometa, članarina, poreza, doprinosa i ostali nematerijalni troškovi.

U slučaju kada pravno lice sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje račune u okviru grupe 55 raščlanjava na način koji obezbeđuje podatke o rashodima neophodnim za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Na **računu 550 - Troškovi neproizvodnih usluga** iskazuju se neproizvodne usluge, kao što su zdravstvene, advokatske usluge, usluge čišćenja i druge neproizvodne usluge u korist odgovarajućeg računa obaveza iz poslovanja 431, 432 ili 433.

Na **računu 551 - Troškovi reprezentacije** iskazuju se izdaci za reprezentaciju, uključujući i vrijednost sopstvenih proizvoda, robe i usluga.

Na **računu 552 - Troškovi premija osiguranja** iskazuju se troškovi premija osiguranja, osim premija po osnovu osiguranja života zaposlenih.

Na **računu 553 - Troškovi platnog prometa** iskazuju se usluge platnog prometa i druge bankarske usluge koje se plaćaju za obavljeni platni promet i izvršene druge bankarske usluge.

Na **računu 554 - Troškovi članarina** iskazuju se članarine poslovnim i drugim udruženjima, komorama i savezima u korist računa 469 - Ostale obaveze.

Na **računu 555 - Troškovi poreza** iskazuju se troškovi poreza koji se naknađuju na teret troškova u korist računa 482 - Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova.

Na **računu 556 - Troškovi doprinosa** iskazuju se doprinosi koji terete troškove u korist računa 483 - Obaveze za doprinose koji terete troškove.

Na **računu 559 - Ostali nematerijalni troškovi** iskazuju se ostali troškovi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 55.

Član 43

Na računima **grupe 56 - Finansijski rashodi** iskazuju se rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika, negativni efekti po osnovu valutne klauzule i ostali finansijski rashodi.

Na **računu 560 - Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima** iskazuju se rashodi po osnovu kamata i kursnih razlika i ostali finansijski rashodi iz odnosa pravnih lica koja, u skladu sa MSFI 10 i članovima 7 i 8. Zakona o računovodstvu, ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na **računu 561 - Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima** iskazuju se rashodi po osnovu kamata i kursnih razlika i ostali finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima. Na ovom računu evidentiraju se i rashodi od učešća u gubitku zajedničkih ulaganja.

Na **računu 562 - Rashodi kamata** iskazuju se rashodi kamata po kreditima, po obavezama iz dužničko-povjerilačkih odnosa, zatezne i druge kamate, osim kamata po osnovu obaveza prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima. Na ovom računu iskazuju se kod primaoca finansijskog lizinga rashodi kamata po finansijskom lizingu.

Na **računu 563 - Negativne kursne razlike** iskazuju se negativne kursne razlike nastale u izvještajnom periodu, osim kursnih razlika iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 564 - Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule** iskazuju se negativni efekti proistekli iz zaštite potraživanja, plasmana i obaveza valutnom klauzulom, osim efekata valutne klauzule iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 569 - Ostali finansijski rashodi** iskazuju se finansijski rashodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 56.

Član 44

Na računima **grupe 57 - Ostali rashodi** iskazuju se gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje hartija od vrijednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja i ostali nepomenuti rashodi.

Na računima grupe 57 iskazuju se i gubici po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji, u smislu MSFI 5, iskazanih na računima grupe 04, u iznosu manjem od neotpisane vrijednosti.

U slučaju kada pravno lice sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje račune u okviru grupe 57 raščlanjava na način koji obezbjeđuje podatke o rashodima neophodnim za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Na **računu 570 - Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme** iskazuje se neotpisana vrijednost i dodatni troškovi rashodovanih i otpisanih nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme koji nijesu pokriveni prihodom od prodaje, zaduženjem ovog računa, računa ispravke vrijednosti u okviru grupe računa 01 i 02, računa potraživanja za izvršenu prodaju, u korist odgovarajućeg računa na kojem se vode nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema.

Na **računu 571 - Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava** iskazuje se neotpisana vrijednost i dodatni troškovi otpisanih bioloških sredstava koji nijesu pokriveni prihodom od prodaje, zaduženjem ovog računa, računa ispravke vrijednosti u okviru grupe računa 02 i računa potraživanja za izvršenu prodaju, u korist odgovarajućeg računa na kojem se vode biološka sredstva.

Na **računu 572 - Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti** iskazuje se manje ostvaren iznos prihoda od prodaje učešća i hartija od vrijednosti u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrijednost.

Na **računu 573 - Gubici od prodaje materijala** iskazuje se manje ostvaren iznos prihoda od prodaje materijala u odnosu na njegovu knjigovodstvenu vrijednost.

Na **računu 574 - Manjkovi** iskazuju se manjkovi sredstava koji se utvrde na osnovu redovnog ili vanrednog popisa, osim manjkova učinaka.

Na **računu 575 - Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi** iskazuje se negativan efekat ugovorene revalorizacije ili ostalih oblika ugovorene zaštite od rizika, osim efekata po osnovu valutne klauzule.

Na **računu 576 - Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja** iskazuju se rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja čija je nenaplativost dokumentovana.

Na **računu 577 - Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe** iskazuju se rashodi po osnovu kala, rastura, kvara, loma i sl. zaliha materijala i robe.

Na **računu 579 - Ostali nepomenuti rashodi** iskazuju se ostali rashodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 57.

Član 45

Na računima **grupe 58 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine** iskazuju se negativni efekti vrednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrijednosti i potraživanja u skladu sa MRS 36 i drugim relevantnim MSFI i računovodstvenom politikom, prema nazivima računa ove grupe. Na računima ove grupe iskazuje se i negativan efekat promjene poštene (fer) vrijednosti sredstava, u skladu sa MRS 16, MRS 38, MSFI 9 i ostalim relevantnim MSFI.

Na **računu 580 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava** iskazuje se smanjenje knjigovodstvene vrijednosti bioloških sredstava zaduženjem ovog računa i odobrenjem odgovarajućeg računa grupe 02.

Na **računu 581 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja** iskazuje se smanjenje knjigovodstvene vrijednosti nematerijalnih ulaganja zaduženjem ovog računa i odobrenjem odgovarajućeg računa grupe 01 i računa 330 (do iznosa raspoložive revalorizacione rezerve).

Na **računu 582 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme** iskazuje se smanjenje knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme sredstava zaduženjem ovog računa i odobrenjem odgovarajućeg računa grupe 02 i računa 330 (do iznosa raspoložive revalorizacione rezerve).

Na **računu 583 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti** iskazuje se smanjenje knjigovodstvene vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti zaduženjem ovog računa i odobrenjem odgovarajućeg računa grupe 03.

Na **računu 584 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe** iskazuje se smanjenje knjigovodstvene vrijednosti zaliha materijala i robe zaduženjem ovog računa i odobrenjem odgovarajućeg računa grupe 10 i 13.

Na **računu 585 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana** iskazuje se smanjenje knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana zaduženjem ovog računa i odobrenjem odgovarajućeg računa klase 2.

Na **računu 589 – Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti ostale imovine** iskazuje se smanjenje knjigovodstvene vrijednosti imovine čije usklađivanje vrijednosti nije obuhvaćeno nekim drugim računom grupe 58.

Član 46

Na računima **grupe 59 - Gubitak poslovanja koje je obustavljeno, rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos rashoda** iskazuje se gubitak poslovanja koje je obustavljeno, rashodi iz ranijih izvještajnih perioda, rashodi (efekti) po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos rashoda.

Na **računu 590 - Gubitak poslovanja koje je obustavljeno** iskazuju se gubici organizacionih djelova za koje je, u skladu sa MSFI 5, donijeta odluka o obustavljanju poslovanja.

Na **računu 591 - Rashodi (efekti) promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda** iskazuju se efekti promjene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda za koje se pravno lice u skladu sa relevantnom regulativom opredijelio da računovodstveno ne obuhvata retroaktivno.

Na **računu 592 - Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda** iskazuju se naknadno utvrđeni rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda, sem u slučaju kada je u pitanju računovodstvena greška.

Na **računu 599 - Prenos rashoda** iskazuje se prenos rashoda odobrenjem ovog računa na teret odgovarajućih računa grupe 71. Na kraju poslovne godine vrši se zaključivanje ovog računa njihovim zaduženjem u korist računa grupe 50, zaključno sa računima grupe 59, sem ovog računa.

Klasa 6: Prihodi

Član 47

Na računima **grupe 60 - Prihodi od prodaje robe** iskazuju se prema nazivima ovih računa prihodi od prodaje robe matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima i prodaje na domaćem i inostranom tržištu. Ovi prihodi se priznaju i vrednuju u skladu sa MSFI 15 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 600 - Prihodi od prodaje robe matičnom i zavisnim pravnim licima** iskazuju se prihodi po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga pravnim licima koja ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na **računu 601 - Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima** iskazuju se prihodi po osnovu prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 602 - Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu** iskazuju se prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu, osim prihoda iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima. Na ovom računu kod davaoca finansijskog lizinga iskazuju se prihodi od davanja robe u finansijski lizing.

Na **računu 603 - Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu** iskazuju se prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu, osim prihoda iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Član 48

Na računima **grupe 61 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga** iskazuju se prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima i prodaje na domaćem i inostranom tržištu. Ovi prihodi se priznaju i vrednuju u skladu sa MSFI 15 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 610 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom i zavisnim pravnim licima** iskazuju se prihodi po osnovu prodaje proizvoda i usluga pravnim licima koja ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na **računu 611 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima** iskazuju se prihodi po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 612 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu** iskazuju se prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu, osim prihoda iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 613 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu** iskazuju se prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu, osim prihoda iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Član 49

Na računima **grupe 62 - Prihodi od aktiviranja učinaka i robe** iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za prirast osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe, kao i za reprezentaciju. Ovi prihodi se priznaju i vrednuju u skladu sa MSFI 15 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 620 - Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe za sopstvene potrebe** iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe za nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva, materijal i rezervne djelove, kao i za reprezentaciju.

Na **računu 621 - Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda i usluga za sopstvene potrebe** iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva, materijal i rezervne djelove, prirast osnovnog stada i sopstveni transport nabavke materijala i robe, kao i za reprezentaciju.

Član 50

Na računima **grupe 63 - Promjena vrijednosti zaliha učinaka** iskazuje se povećanje ili smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga na kraju izvještajnog perioda u odnosu na početak perioda.

Ukoliko obveznik primjene ovog Pravilnika odluči da ne koristi račune klase 9, na računima grupe 63 evidentira u toku izvještajnog perioda promjene povećanja i smanjenja vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga. U ovom slučaju na kraju izvještajnog perioda, obveznik primjene ovog Pravilnika vrši prebijanje stanja na računima 630 i 631 na način da saldo grupe 63 pokazuje povećanje ili smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga na kraju izvještajnog perioda u odnosu na početak perioda – samo na jednom od ova dva računa će ostati saldo: ukoliko je u pitanju dugovni saldo, on će biti iskazan na računu 631, a ukoliko je u pitanju potražni saldo, on će biti iskazan na računu 630.

Na **računu 630 - Povećanje vrijednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga** iskazuje se povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga na kraju izvještajnog perioda u odnosu na početak perioda, zaduženjem računa 110 i 120.

Na **računu 631 - Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga** iskazuje se smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga na kraju izvještajnog perioda u odnosu na početak perioda, odobrenjem računa 110 i 120.

Član 51

Na računima **grupe 64 - Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.** iskazuju se prihodi po osnovu potraživanja od državnih organa i organizacija od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina. Ovi prihodi se vrednuju prema MRS 20, MSFI 15 i drugim relevantnim MSFI i usvojenom računovodstvenom politikom.

Na **računu 640 - Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina**, iskazuju se ovi prihodi zaduženjem računa 222 ili 241.

Na **računu 641 - Prihod po osnovu uslovljenih donacija** iskazuju se ukidanja odloženih prihoda sa računa 495 - Odloženi prihodi i primljene donacije, u skladu sa MRS 20 i ostalim relevantnim MSFI.

Član 52

Na računima **grupe 65 - Drugi poslovni prihodi** iskazuju se prihodi po osnovu zakupnina, članarina, tantijema i ostali poslovni prihodi.

U slučaju kada pravno lice sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje, račune u okviru grupe 65 raščlanjava na način koji obezbjeđuje podatke o prihodima neophodnim za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Na **računu 650 - Prihodi od zakupnina** iskazuju se prihodi po osnovu zakupnine (operativnog lizinga) nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme.

Na **računu 651 - Prihodi od članarina** iskazuju se prihodi od članarine poslovnih i drugih udruženja.

Na **računu 652 - Prihodi od tantijema i licencnih naknada** iskazuju se prihodi od naknada po osnovu patenata, žigova, autorskih i ostalih prava.

Na **računu 659 - Ostali poslovni prihodi** iskazuju se ostali poslovni prihodi za koje nije predviđen poseban račun u okviru računa grupe 65.

Član 53

Na računima **grupe 66 - Finansijski prihodi** iskazuju se prihodi od kamata, kursnih razlika, prihodi po osnovu efekata valutne klauzule, dividendi i ostali finansijski prihodi.

Ovi prihodi se vrednuju prema MSFI 15, MRS 21 i drugim relevantnim MSFI.

Na **računu 660 - Finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica** iskazuju se prihodi od kamata, pozitivnih kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi lica koja u skladu sa MRS 27 ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na **računu 661 - Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica** iskazuju se prihodi od kamata, pozitivnih kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica. U okviru ovog računa iskazuju se i prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja koji se obračunavaju korišćenjem metode udjela.

Na **računu 662 - Prihodi od kamata** iskazuju se prihodi od kamata po datim kreditima, po potraživanjima iz dužničko-povjerilačkih odnosa, zateznim i drugim kamatama, osim kamata po osnovu obaveza prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima. Na ovom računu se kod davaoca finansijskog lizinga iskazuju prihodi od kamata po finansijskom lizingu.

Na **računu 663 - Pozitivne kursne razlike** iskazuju se pozitivne kursne razlike po osnovu potraživanja i obaveza u izvještajnom periodu, osim kursnih razlika iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 664 - Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule** iskazuju se pozitivni efekti proistekli iz zaštite potraživanja, plasmana i obaveza valutnom klauzulom, osim efekata valutne klauzule iz odnosa prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na **računu 669 - Ostali finansijski prihodi** iskazuju se finansijski prihodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 66.

Član 54

Na računima **grupe 67 - Ostali prihodi** iskazuju se dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici od prodaje bioloških sredstava, dobici po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrijednosti i učešća u kapitalu, dobici od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi.

Na računima grupe 67 iskazuju se i dobici po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji (u smislu MSFI 5), iskazanih na računima grupe 04, u iznosu većem od njihove neotpisane vrijednosti.

U slučaju kada pravno lice sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje račune u okviru grupe 67 raščlanjava na način koji obezbjeđuje podatke o prihodima neophodnim za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Na **računu 670 - Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme** iskazuje se prihod od prodaje ovih oblika imovine u iznosu većem od knjigovodstvene vrijednosti.

Na **računu 671 - Dobici od prodaje bioloških sredstava** iskazuje se prihod od prodaje bioloških sredstava u iznosu većem od knjigovodstvene vrijednosti.

Na **računu 672 - Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrijednosti** iskazuje se više ostvaren iznos prihoda od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrijednosti u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrijednost.

Na **računu 673 - Dobici od prodaje materijala** iskazuje se više ostvaren iznos prihoda od prodaje materijala u odnosu na njegovu knjigovodstvenu vrijednost.

Na **računu 674 - Viškovi** iskazuju se viškovi sredstava koji se utvrde na osnovu redovnog ili vanrednog popisa, osim viškova učinaka.

Na **računu 675 - Naplaćena otpisana potraživanja** iskazuju se prihodi po osnovu naplate direktno otpisanih potraživanja, kao i po osnovu smanjenja računa indirektnog otpisivanja potraživanja.

Na **računu 676 - Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika** koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi, iskazuje se pozitivan efekat ugovorene revalorizacije ili ostalih oblika ugovorene zaštite od rizika, osim efekata po osnovu valutne klauzule.

Na **računu 677 - Prihodi od smanjenja obaveza** iskazuje se smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja, i sl. direktnim otpisivanjem, zaduženjem računa na kome je obaveza iskazana.

Na **računu 678 - Prihodi od ukidanja rezervisanja** iskazuje se ukidanje neiskorišćenih rezervisanja zaduženjem odgovarajućih računa grupe 40.

Na **računu 679 - Ostali nepomenuti prihodi** iskazuju se ostali nepomenuti prihodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 67.

Član 55

Na računima **grupe 68 - Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine** iskazuju se pozitivni efekti promjene poštene (fer) vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, bioloških sredstava i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrednosnog usklađivanja, kao i drugih ukidanja ispravki vrijednosti po osnovu vrednosnog usklađivanja u skladu sa MRS 16, MRS 38, MRS 36, MSFI 9 i drugim relevantnim MSFI i računovodstvenom politikom.

Na **računu 680 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava** iskazuje se povećanje knjigovodstvene vrijednosti bioloških sredstava zaduženjem odgovarajućeg računa grupe 02 i odobrenjem ovog računa.

Na **računu 681 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja** iskazuje se povećanje knjigovodstvene vrijednosti nematerijalnih ulaganja zaduženjem odgovarajućeg računa grupe 01 i odobrenjem ovog računa.

Na **računu 682 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme** iskazuje se povećanje knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme sredstava zaduženjem odgovarajućeg računa grupe 02 i odobrenjem ovog računa.

Na **računu 683 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti** iskazuje se povećanje knjigovodstvene vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti zaduženjem odgovarajućeg računa grupe 03 i odobrenjem ovog računa.

Na **računu 684 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe** iskazuje se povećanje knjigovodstvene vrijednosti zaliha materijala i robe zaduženjem odgovarajućeg računa grupe 10 i 13 i odobrenjem ovog računa.

Na **računu 685 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana** iskazuje se povećanje knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana zaduženjem odgovarajućeg računa klase 2 i odobrenjem ovog računa.

Na **računu 689 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti ostale imovine** iskazuje se povećanje knjigovodstvene vrijednosti imovine čije usklađivanje vrijednosti nije obuhvaćeno nekim drugim računom grupe 68.

Član 56

Na računima **grupe 69 - Dobitak poslovanja koje je obustavljeno, rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos prihoda** iskazuje se dobitak poslovanja koje je obustavljeno, prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda, prihodi (efekti) po osnovu promjene računovodstvenih politika, ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos prihoda.

Na **računu 690 - Dobitak poslovanja koje je obustavljeno** iskazuju se dobici organizacionih djelova za koje je, u skladu sa MSFI 5, donijeta odluka o obustavljanju poslovanja.

Na **računu 691 - Prihodi (efekti) promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda** iskazuju se pozitivni efekti promjene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda za koje se pravno lice u skladu sa relevantnom regulativom opredijelio da računovodstveno ne obuhvata retroaktivno.

Na **računu 692 - Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda** iskazuju se naknadno utvrđeni prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda, sem u slučaju kada je u pitanju računovodstvena greška.

Na **računu 699 - Prenos prihoda** iskazuje se prenos prihoda zaduženjem ovog računa u korist odgovarajućih računa grupe 71. Na kraju godine vrši se zaključivanje ovog računa njegovim odobrenjem, a na teret pojedinih računa grupe 60, zaključno sa računima grupe 69, sem ovog računa.

Klasa 7: Otvaranje i zaključak računa stanja i uspeha

Član 57

Na računima **grupe 70 - Otvaranje računa glavne knjige finansijskog knjigovodstva** iskazuju se početna stanja pojedinih pozicija aktive i pasive na početku svake nove poslovne godine ili u toku godine pri otpočinjanju poslovanja novog pravnog lica.

Na **računu 700 - Otvaranje računa glavne knjige finansijskog knjigovodstva** iskazuju se stanja početnih pozicija aktive i pasive na početku svake nove poslovne godine ili u toku godine ili otpočinjanju poslovanja novog pravnog lica. Otvaranje glavne knjige finansijskog knjigovodstva vrši se zaduženjem računa 700 u korist računa glavne knjige sa potražnim saldom, odnosno zaduženjem računa glavne knjige sa dugovnim početnim saldom a odobrenjem računa 700.

Član 58

Na računima **grupe 71 - Zaključak računa uspjeha** na dan godišnjeg bilansa iskazuje se zaključak računa rashoda i prihoda.

Na **računu 710 - Rashodi i prihodi** iskazuje se zaključak računa rashoda i prihoda, osim dobitaka i gubitaka poslovanja koje se obustavlja, zaduženjem ovog računa u korist računa 599 - Prenos rashoda, odnosno odobrenjem ovog računa na teret računa 699 - Prenos prihoda. Saldo računa 710 posle prenosa rashoda i prihoda prenosi se na račun 712 - Prenos ukupnog rezultata.

Na **računu 711 - Račun dobitka i gubitka poslovanja koje se obustavlja** iskazuje se zaključak računa, zaduženjem ovog računa u korist računa 599 - Prenos rashoda, odnosno odobrenjem ovog računa na teret računa 699 - Prenos prihoda. Saldo računa 711 posle prenosa dobitka i gubitka poslovanja koje se obustavlja prenosi se na račun 712 - Prenos ukupnog rezultata.

Na **računu 712 - Prenos ukupnog rezultata** iskazuje se prenos dobitka na kraju izvještajnog perioda, zaduženjem ovog računa u korist računa 720 - Dobitak ili gubitak, odnosno zaduženjem računa 720 u korist ovog računa, ako je ostvaren gubitak.

Član 59

Na računima **grupe 72 - Račun dobitka i gubitka** iskazuje se ostvareni dobitak ili gubitak na kraju izvještajnog perioda, porez na dobit, lična primanja poslodavca i prenos dobitka ili gubitka.

Na **računu 720 - Dobitak ili gubitak** iskazuje se ostvareni dobitak ili gubitak na kraju izvještajnog perioda odobrenjem ili zaduženjem ovog računa na teret ili u korist računa 724 - Prenos dobitka ili gubitka.

Na **računu 721 - Poreski rashod perioda** iskazuje se poreski rashod tekućeg perioda obračunat u skladu sa poreskim propisima zaduženjem ovog računa u korist računa 481 - Obaveze za porez iz rezultata.

Na **računu 722 - Odloženi poreski rashodi i prihodi perioda** iskazuju se odloženi poreski rashodi i prihodi obračunati u skladu sa MRS 12.

Na **računu 724 - Prenos dobitka ili gubitka** iskazuje se ostvareni dobitak ili gubitak na kraju izvještajnog perioda zaduženjem ili odobrenjem ovog računa u korist ili na teret računa 720, 721, 722 i 723. Ostvareni dobitak koji nije raspoređen, na kraju izvještajnog perioda prenosi se zaduženjem računa 724 u korist računa 341 - Neraspoređeni dobitak tekuće godine. Ostvareni gubitak na kraju izvještajnog perioda prenosi se na teret računa 351 - Gubitak tekuće godine, u korist računa 724.

Član 60

Na računima **grupe 73 - Zaključak računa stanja** na dan bilansa iskazuje se zaključak računa aktive i pasive bilansa stanja.

Na **računu 730 - Izravnanje računa stanja** iskazuje se zaključak računa glavne knjige finansijskog knjigovodstva zaduženjem ovog računa u korist računa sa dugovnim saldom, odnosno odobrenjem ovog računa na teret računa sa potražnim saldom. Knjiženje na računu 730 vrši se po pojedinim računima. Po izvršenom zaključku svih računa glavne knjige na ovom računu zbir dugovne i potražne strane je jednak.

Član 61

Na računima **grupe 74 - Slobodna grupa** pravna lica mogu otvarati posebne osnovne račune prema sopstvenim potrebama.

Klasa 8: Vanbilansna evidencija

Član 62

Na računima **grupe 88 - Vanbilansna aktiva** iskazuju se sredstva uzeta u zakup (osim sredstava uzetih u finansijski lizing), preuzeti proizvodi i roba za zajedničko poslovanje, komisiona roba, roba u konsignaciji, materijal primljen na obradu i doradu i ostala sredstva koja nijesu u vlasništvu pravnog lica.

Na računima ove grupe iskazuju se i hartije od vrijednosti koje su van prometa, avali, garancije i druga jemstva.

Član 63

Na računima **grupe 89 - Vanbilansna pasiva** iskazuju se obaveze po osnovu sredstava iskazanih na računima grupe 88.

Klasa 9: Obračun troškova i učinaka

Član 64

Pravna lica u **klasi 9** obavezno vode osnovne račune 900, 902, grupe računa 95 i 96 i računa 980, 982 i 983. Ostale račune predviđene u klasi 9 mogu da vode u skladu sa svojim potrebama i načinom obračuna troškova i učinaka.

Trgovinska pravna lica koji se bave trgovinom nijesu obavezna da vode evidenciju u okviru računa klase 9.

Dozvoljava se obvezniku primjene ovog Pravilnika da odluči da ne koristi račune klase 9, već da u okviru klase 5 izvrši sva neophodna raščlanjivanja (u smislu otvaranja računa mjesta troškova i nosioca troškova).

Član 65

Na **računima grupe 90 - Računi odnosa s finansijskim knjigovodstvom** iskazuje se preuzimanje zaliha, preuzimanje nabavke materijala i robe, preuzimanje troškova i preuzimanje prihoda.

Na **računu 900 - Račun za preuzimanje zaliha** na početku poslovne godine iskazuje se preuzimanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe zaduženjem računa grupe 91, 95 i 96 u korist ovog računa. Preuzete zalihe na ovom računu iskazuju se u iznosu koji je iskazan u finansijskom knjigovodstvu na računima grupe 10, 11, 12 i 13.

Na **računu 901 - Račun za preuzimanje nabavke materijala i robe** iskazuje se nabavka materijala i robe kada se stanje, nabavka, trošenje i prodaja tih zaliha vodi na računima 910, 911 i 912 u okviru klase 9 - Obračun troškova i učinaka. Za preuzetu nabavku zadužuju se računi 910, 911 i 912 u korist računa 901.

Na **računu 902 - Račun za preuzimanje troškova** iskazuju se troškovi koji su u finansijskom knjigovodstvu knjiženi na računima grupe 51 do 55, kao i troškovi finansiranja (ukoliko se u skladu sa računovodstenom politikom uključuju u cijenu koštanja učinaka). Za iznos preuzetih troškova zadužuju se odgovarajući računi grupa 92, 93, 94 i 95 (ako se troškovi vode po mjestima troškova) odnosno računi grupe 95 i račun 982 (ako se troškovi ne vode po mjestima troškova).

Na računu 902 se ne knjiži preuzimanje troškova materijala kada se evidencija o stanju, nabavci i trošenju materijala vodi na računu 910 – Materijal - jer se u tom slučaju trošenje materijala knjiži na potražnoj strani računa 910, uz zaduženje odgovarajućih računa mjesta troškova i nosilaca (računi grupa 92, 93, 94 i 95), odnosno na teret računa grupe 95 i računa 982, ako se troškovi materijala ne vode po mjestima troškova.

Na **računu 903 - Račun za preuzimanje prihoda** iskazuje se preuzimanje poslovnih prihoda koji su knjiženi u finansijskom knjigovodstvu, a koji se u posebnom knjigovodstvu obračuna troškova i učinaka knjiže u korist računa 986, 987, 988 i 989.

Član 66

Na računima **grupe 91 - Materijal i roba** iskazuju se zalihe materijala, robe i proizvoda i robe u prodavnicama proizvođača, kada se evidencija o stanju, nabavci, trošenju i prodaji tih zaliha vodi na računima ove grupe u okviru posebnog knjigovodstva obračuna troškova i učinaka.

Kada se evidencija o stanju, nabavci, trošenju i prodaji zaliha materijala i robe vodi u finansijskom knjigovodstvu na računima grupa 10 i 13, na računima grupe 91 ne vrši se knjiženje.

Na **računu 910 - Materijal** odnosno na posebnim računima otvorenim u okviru ovog računa iskazuje se evidencija o stanju, nabavci i trošenju zaliha sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, ostalog materijala, goriva i maziva, alata i inventara koji se u cjelini otpisuju u izvještajnom periodu (kao što su sitan inventar, auto-gume i ambalaža, ako se u cjelini otpisuju u izvještajnom periodu). Na posebnim računima otvorenim u okviru ovog računa vode se odstupanja od planskih nabavnih cijena i ispravka vrijednosti zaliha. Preuzimanje početnog stanja materijala knjiži se zaduženjem računa 910 u korist računa 900, a nabavka u korist računa 901.

Utrošeni materijal knjiži se zaduženjem računa grupe 92, 93, 94 i 95, a za prodati materijal zaduženjem računa 991, za manjkove računa 992, za otpise računa 993, a sve u korist računa 910. Za viškove materijala zadužuje se račun 910, a odobrava 994.

Za izlaz materijala vrši se knjiženje i u klasi 5, zaduženjem računa 511, 512, 513, 573, 575, 576, a u korist računa 510, a za viškove zaduženjem računa 510 u korist računa 674.

Na **računu 911 – Roba**, odnosno na posebnim računima otvorenim u okviru ovog računa, iskazuje se vrijednost zaliha robe u skladištu i stovarištu na veliko, u prodavnicama i drugim maloprodajnim objektima, u obradi, doradi i manipulaciji, kao i ukalkulisani PDV i razlika u cijeni robe.

Preuzimanje početnog stanja robe knjiži se zaduženjem računa 911 u korist računa 900, a nabavka u korist računa 901. Prodaja robe knjiži se zaduženjem računa 981 - Nabavna vrijednost prodate robe a u korist računa 911.

Na **računu 912 - Proizvodi i roba u prodavnicama proizvođača**, odnosno na posebnim računima otvorenim u okviru ovog računa, iskazuje se vrijednost zaliha proizvoda i robe u prodavnicama i drugim maloprodajnim objektima proizvođačkih pravnih lica, kao i ukalkulisani PDV i razlika u cijeni robe.

Preuzimanje početnog stanja proizvoda i robe knjiži se zaduženjem računa 912, u korist računa 900. Nabavke robe u toku perioda knjiže se zaduženjem računa 912, u korist računa 901. Prijem sopstvenih proizvoda u prodavnici u toku perioda knjiži se zaduženjem računa 912, u korist računa grupe 96. Prodaja proizvoda i robe iz sopstvenih prodavnica knjiži se zaduženjem računa 981 - Nabavna vrijednost prodate robe i računa 980 - Troškovi prodatih proizvoda i usluga, u korist računa 912.

Član 67

Na **računima grupe 92 - Računi mjesta troškova nabavke, tehničke uprave i pomoćnih djelatnosti**, odnosno na posebnim osnovnim računima koje pravno lice otvori u okviru računa ove grupe, poslije knjiženja u finansijskom knjigovodstvu iskazuju se odgovarajući troškovi u korist računa 902 - Računi za preuzimanje troškova, odnosno u korist računa 910 - Materijal (kada se zalihe materijala vode na ovom računu).

Član 68

Na računima **grupe 93 - Računi glavnih proizvodnih mjesta troškova**, odnosno na posebnim osnovnim računima koje pravno lice otvori u okviru računa ove grupe, poslije knjiženja u finansijskom knjigovodstvu iskazuju se odgovarajući troškovi u korist računa 902 - Računi za preuzimanje troškova, odnosno u korist računa 910 – Materijal (kada se zalihe materijala vode na ovom računu).

Član 69

Na računima **grupe 94 - Računi mjesta troškova uprave, prodaje i sličnih aktivnosti**, odnosno na posebnim osnovnim računima koje pravno lice otvori u okviru računa ove grupe, poslije knjiženja u finansijskom knjigovodstvu iskazuju se odgovarajući troškovi u korist računa 902 - Računi za preuzimanje troškova, odnosno u korist računa 910 - Materijal (kada se zalihe materijala vode na ovom računu).

Član 70

Na računima **grupe 95 - Nosioci troškova** iskazuju se početno stanje nosioca troškova, direktni troškovi koji se na osnovu dokumentacije mogu povezati za pojedine učinke i indirektni troškovi koji se na osnovu odgovarajućih ključeva za raspodjelu alociraju na učinke.

Preuzimanje početnog stanja nosioca troškova knjiži se zaduženjem računa 950 do 957 - Nosioci troškova u korist računa 900.

Na **računu 950 do 957 - Nosioci troškova** iskazuju se direktni i indirektni troškovi zaduženjem pojedinih računa nosilaca troškova u korist računa 902 i 910, odnosno u korist računa grupe 93.

Na **računu 958 - Poluproizvodi sopstvene proizvodnje** iskazuju se poluproizvodi po cijeni koštanja zaduženjem pojedinih računa poluproizvoda sopstvene proizvodnje u korist računa 950 do 957. Utrošak poluproizvoda iskazuje se odobrenjem računa 958, a na teret računa grupe 93 ili na teret računa 950 do 957.

Na **računu 959 - Odstupanja u troškovima nosilaca troškova** iskazuje se razlika između cijena po kojima se vode zalihe nedovršenih učinaka i bilansne vrijednosti tih zaliha.

Član 71

Na računima **grupe 96 - Gotovi proizvodi** iskazuju se gotovi proizvodi po cijeni koštanja i odstupanja u troškovima gotovih proizvoda.

Preuzimanje početnog stanja gotovih proizvoda knjiži se zaduženjem računa 960 do 968 - Gotovi proizvodi a u korist računa 900.

Na **računu 960 do 968 - Gotovi proizvodi** iskazuju se gotovi proizvodi po cijeni koštanja zaduženjem pojedinih računa gotovih proizvoda u korist računa grupe 95.

Na **računu 969 - Odstupanja u troškovima gotovih proizvoda** iskazuje se razlika između cijena po kojima se vode zalihe učinaka gotovih proizvoda i bilansne vrijednosti tih zaliha.

Član 72

Na računima **grupe 97 - Slobodna grupa** pravna lica mogu otvarati posebne osnovne račune prema sopstvenim potrebama.

Član 73

Na računima **grupe 98 - Rashodi i prihodi** iskazuju se troškovi prodatih proizvoda i usluga, nabavna vrijednost prodate robe, troškovi perioda, otpisi, manjkovi, obezvrjeđenje i viškovi zaliha učinaka, ostali rashodi i prihodi po osnovu prodaje proizvoda i usluga, prihodi od prodaje robe i ostali prihodi.

Na **računu 980 - Troškovi prodatih proizvoda i usluga** iskazuje se vrijednost prodatih proizvoda i usluga po stvarnim troškovima, zaduženjem ovog računa u korist računa grupa 95 i 96. Na teret ovog računa knjiži se i vrijednost sopstvenih učinaka upotrijebljenih za nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva, materijal i rezervne djelove, prirast osnovnog stada i sopstveni transport nabavke materijala i robe, uključujući i troškove utovara, istovara i sl.

Na **računu 981 - Nabavna vrijednost prodate robe** iskazuje se nabavna vrijednost prodate robe u korist računa 911 i 912.

Na **računu 982 - Troškovi perioda** iskazuju se troškovi koji se ne uključuju u cijenu koštanja za bilansiranje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda, već se direktno naknađuju na teret prihoda izvještajnog perioda.

Na **računu 983 - Otpisi i manjkovi zaliha učinaka** iskazuje se vrijednost otpisa i manjkova zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Otpisi i manjkovi knjiže se zaduženjem računa 983 u korist računa grupe 95 i 96. Na ovom računu iskazuju se i gubici od obezvrjeđenja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

Na **računu 984 - Slobodan račun** pravna lica mogu ostvarati posebne osnovne račune prema svojim potrebama.

Na **računu 985 – Viškovi zaliha učinaka** iskazuje se vrijednost viškova zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Viškovi se knjiže zaduženjem računa grupa 95 i 96, a u korist računa 985.

Na **računu 986 - Prihodi po osnovu proizvoda i usluga** iskazuju se prihodi ostvareni od prodaje proizvoda i usluga na domaćem i stranom tržištu.

Na **računu 987 - Prihodi po osnovu robe** iskazuju se prihodi ostvareni od prodaje robe na domaćem i stranom tržištu.

Na **računu 988 - Slobodan račun** pravna lica mogu otvarati posebne osnovne račune prema sopstvenim potrebama za iskazivanje na pojedine vrste prihoda.

Na **računu 989 - Drugi prihodi** iskazuju se drugi prihodi koji nijesu iskazani drugim računima u okviru ove grupe računa.

Član 74

Na računima **grupe 99 - Računi dobitka, gubitka i zaključka** iskazuju se poslovni dobitak i gubitak, gubitak i dobitak po osnovu prodaje materijala, manjkovi, otpisi i viškovi materijala i robe, zaključak obračuna troškova i učinaka.

Na **računu 990 - Poslovni dobitak i gubitak** iskazuje se poslovni dobitak ili gubitak koji se utvrđuje tako što se na teret računa 990 prenose poslovni rashodi odobrenjem računa 980, 981, 982 i 983. U korist računa 990 prenose se poslovni prihodi zaduženjem računa 985, 986, 987, 988 i 989.

Na **računu 991 - Gubitak i dobitak po osnovu prodaje materijala** iskazuju se gubici od prodaje materijala zaduženjem ovog računa, a dobici od prodaje materijala odobrenjem ovog računa.

Na **računu 992 - Manjkovi materijala i robe** iskazuju se manjkovi materijala i robe zaduženjem ovog računa u korist računa 910 i 911.

Na **računu 993 - Otpisi materijala i robe** iskazuju se otpisi materijala i robe zaduženjem ovog računa u korist računa 910, 911 i dio računa 912.

Na **računu 994 - Viškovi materijala i robe** iskazuju se viškovi materijala i robe zaduženjem računa 910, 911 i dijela računa 912 u korist ovog računa.

Na **računu 999 - Zaključak obračuna troškova i učinaka** na dan godišnjeg bilansa iskazuje se zaključak računa obračuna troškova i učinaka zaduženjem računa 999 u korist računa koji imaju dugovni saldo i zaduženjem računa koji imaju potražni saldo u korist računa 999.

III PRIZNAVANJE U SLUČAJU STEČAJA I LIKVIDACIJE

Član 75

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja na dan otvaranja, odnosno zaključenja postupka stečaja i likvidacije, kao i u slučajevima kada se u toku trajanja tih postupaka sastavljaju godišnji finansijski iskazi, pravna lica primjenjuju odredbe ovog pravilnika, s tim što vrednovanje imovine koja čini stečajnu masu vrše u visini očekivanog unovčenja u skladu sa propisima kojima se uređuje stečaj i likvidacija pravnih lica. Isto postupanje je i u slučaju kada rukovodstvo pravnog lica procjenjuje da pravno lice, ne može poslovati po principu stalnosti (što reguliše MRS 1).

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 76

Pravna lica dužna su da usklade vođenje poslovnih knjiga sa odredbama ovog pravilnika najkasnije na dan sastavljanja finansijskih iskaza za 2020. godinu.

Član 77

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o kontnom okviru objavljen u Službenom listu Crne Gore br. 05/11.

Član 78

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, a primjenjuje se za finansijske izvještaje za 2020. godinu i dalje.

U nastavku je prilog na nivou sintetičkih konta za Kontni okvir za privredna društva i druga pravna lica

Broj: 20-80
Podgorica, 27.02.2020.godine

Generalni sekretar,
Igor Pavićević, s.r.

Prilog

KONTNI OKVIR ZA PRAVNA LICA REGISTROVANA ZA OBAVLJANJE PRIVREDNE DJELATNOSTI I DRUGA PRAVNA LICA

Klasa 0: NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL I STALNA IMOVINA
00 - NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL
000 - Neuplaćene upisane akcije
001 - Neuplaćeni upisani udjeli

01 - NEMATERIJALNA ULAGANJA
010 - Ulaganja u razvoj
011 - Koncesije, patenti, licence i slična prava
012 - Goodwill
014 - Ostala nematerijalna ulaganja
015 - Nematerijalna ulaganja u pripremi
016 - Avansi za nematerijalna ulaganja

02 - NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA
020 - Zemljišta
021 - Šume i višegodišnji zasadi
022 - Građevinski objekti
023 - Postrojenja i oprema
024 - Investicione nekretnine
025 - Osnovno stado
026 - Ostale nekretnine, postrojenja i oprema
027 - Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi
028 - Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva
029 - Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi

03 - DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI
030 - Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica
031 - Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica
032 - Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans stanja
033 - Dugoročni krediti matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima
034 - Dugoročni krediti u zemlji
035 - Dugoročni krediti u inostranstvu
036 - Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća
038 - Ostali dugoročni finansijski plasmani
039 - Ispravka vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana

04 - STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI
040 - Nematerijalna ulaganja namijenjena prodaji
041 - Zemljišta namijenjena prodaji
042 - Građevinski objekti namijenjeni prodaji
043 - Investicione nekretnine namijenjene prodaji
044 – Šume i višegodišnji zasadi namijenjeni prodaji
045 - Postrojenja i oprema namijenjena prodaji
046 - Biološka sredstva namijenjena prodaji
047 - Sredstva poslovanja koje je obustavljeno
049 – Ostala stalna sredstva namijenjena prodaji

Klasa 1: ZALIHE

10 - ZALIHE MATERIJALA
100 - Obračun nabavke zaliha materijala, rezervnih djelova, alata i inventara
101 - Materijal
102 - Rezervni djelovi
103 - Alat i inventar
109 - Ispravka vrijednosti zaliha materijala

11 - NEDOVRŠENA PROIZVODNJA
110 - Nedovršena proizvodnja
111 - Nedovršene usluge

12 - GOTOVI PROIZVODI
120 - Gotovi proizvodi

13 - ROBA
130 - Obračun nabavke robe
131 - Roba u magacinu
132 - Roba u prometu na veliko
133 - Roba u skladištu, stovarištu i prodavnicama kod drugih pravnih lica
134 - Roba u prometu na malo
135 - Roba u obradi, doradi i manipulaciji
136 - Roba u tranzitu
137 - Roba na putu
139 - Ispravka vrijednosti robe

15 - DATI AVANSI
150 - Dati avansi za zalihe i usluge
159 - Ispravka vrijednosti datih avansa za zalihe i usluge

Klasa 2: KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA

20 - POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE
200 - Kupci - matična i zavisna pravna lica
201 - Kupci - ostala povezana pravna lica
202 - Kupci u zemlji
203 - Kupci u inostranstvu
209 - Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca

21 - POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA
210 - Potraživanja od izvoznika
211 - Potraživanja po osnovu uvoza za tuđ račun
212 - Potraživanja iz komisione i konsignacione prodaje
218 - Ostala potraživanja iz specifičnih poslova
219 - Ispravka vrijednosti potraživanja iz specifičnih poslova

22 - DRUGA POTRAŽIVANJA
220 - Potraživanja za kamatu i dividende
221 - Potraživanja od zaposlenih
222 - Potraživanja od državnih organa i organizacija
223 - Potraživanja za više plaćen porez na dobitak
224 - Potraživanja po osnovu pretplaćenih ostalih poreza i doprinosa
228 - Ostala potraživanja
229 - Ispravka vrijednosti drugih potraživanja

23 - KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI
230 - Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica
231 - Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica
232 - Kratkoročni krediti u zemlji
233 - Kratkoročni krediti u inostranstvu
234 - Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva do jedne godine
235 - Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća - dio koji dospijeva do jedne godine
236 - Hartije od vrijednosti kojima se trguje
237 - Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju
238 - Ostali kratkoročni finansijski plasmani
239 - Ispravka vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana

24 – GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI
240 - Hartije od vrijednosti - gotovinski ekvivalenti
241 - Tekući (poslovni) računi
242 - Izdvojena novčana sredstva i akreditivi
243 - Blagajna
244 - Devizni račun
245 - Devizni akreditivi
246 - Devizna blagajna
248 - Ostala novčana sredstva
249 - Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrijednost umanjena

27 - POREZ NA DODATU VRIJEDNOST
270 - Porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama po opštoj stopi (osim plaćenih avansa)

271 - Porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama po sniženoj stopi (osim plaćenih avansa)
272 - Porez na dodatu vrijednost u datim avansima po opštoj stopi
273 - Porez na dodatu vrijednost u datim avansima po sniženoj stopi
274 - Porez na dodatu vrijednost plaćen pri uvozu sredstava po opštoj stopi
275 - Porez na dodatu vrijednost plaćen pri uvozu sredstava po sniženoj stopi
276 - Porez na dodatu vrijednost obračunat na usluge inostranih lica
277 - Naknadno vraćen porez na dodatu vrijednost kupcima - stranim državljanima
279 - Potraživanja za više plaćeni porez na dodatu vrijednost

28 - AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA
280 - Unaprijed plaćeni troškovi
281 - Potraživanja za nefakturisani prihod
282 - Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza
287 - Razgraničeni porez na dodatu vrijednost
288 - Odložena poreska sredstva
289 - Ostala aktivna vremenska razgraničenja

Klasa 3: KAPITAL

30 - OSNOVNI KAPITAL
300 - Akcijski kapital
301 - Udjeli društava sa ograničenom odgovornošću
302 - Ulozi
303 - Državni kapital
309 - Ostali osnovni kapital

31 - NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL
310 - Neuplaćene upisane akcije
311 - Neuplaćeni upisani udjeli

32 - REZERVE
320 - Emisiona premija
321 - Zakonske rezerve
322 - Statutarne i druge rezerve

33 - REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI I GUBICI
330 - Revalorizacione rezerve
331 - Nerealizovani dobici i gubici po osnovu preračuna finansijskih izvještaja prikazanih u drugoj valuti prikazivanja
332 - Nerealizovani dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrijednosti
333 - Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja
334 - Dobici ili gubici po osnovu udjela u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ili gubitku pridruženih društava
335 - Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje
336 - Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka
337 - Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka

34 - NERASPOREĐENI DOBITAK
340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina
341 - Neraspoređeni dobitak tekuće godine

35 - GUBITAK
350 - Gubitak ranijih godina
351 - Gubitak tekuće godine

Klasa 4: REZERVISANJA I OBAVEZE

40 - REZERVISANJA
400 - Rezervisanja za troškove u garantnom roku
401 - Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava
402 - Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite
403 - Rezervisanja za troškove restrukturiranja
404 - Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih
409 - Ostala rezervisanja

41 - DUGOROČNE OBAVEZE
410 - Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital
411 - Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima

412 - Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima
413 - Obaveze po emitovanim hartijama od vrijednosti u periodu dužem od godinu dana
414 - Dugoročni krediti u zemlji
415 - Dugoročni krediti u inostranstvu
419 - Ostale dugoročne obaveze

42 - KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE
420 - Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica
421 - Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica
422 - Kratkoročni krediti u zemlji
423 - Kratkoročni krediti u inostranstvu
424 - Dio dugoročnih kredita koji dospijeva do jedne godine
425 - Dio ostalih dugoročnih obaveza koje dospijevaju do jedne godine
426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrijednosti
427 - Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namijenjenih prodaji
429 - Ostale kratkoročne finansijske obaveze

43 - OBAVEZE IZ POSLOVANJA
430 - Primljeni avansi, depoziti i kaucije
431 - Dobavljači - matična i zavisna pravna lica
432 - Dobavljači - ostala povezana pravna lica
433 - Dobavljači u zemlji
434 - Dobavljači u inostranstvu
439 - Ostale obaveze iz poslovanja

44 - OBAVEZE IZ SPECIFIČNIH POSLOVA
440 - Obaveze prema uvozniku
441 - Obaveze po osnovu izvoza za tuđ račun
442 - Obaveze po osnovu komisione i konsignacione prodaje
449 - Ostale obaveze iz specifičnih poslova

45 - OBAVEZE PO OSNOVU ZARADA I NAKNADA ZARADA
450 - Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada koje se refundiraju
451 - Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog
452 - Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog
453 - Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca
454 - Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju
455 - Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret zaposlenog koje se refundiraju
456 - Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret poslodavca koje se refundiraju

46 - DRUGE OBAVEZE
460 - Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja
461 - Obaveze za dividende
462 - Obaveze za učešće u dobitku
463 - Obaveze prema zaposlenima
464 - Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora
465 - Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima
469 - Ostale obaveze

47 - OBAVEZE ZA POREZ NA DODATU VRIJEDNOST
470 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama po opštoj stopi (osim primljenih avansa)
471 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama po sniženoj stopi (osim primljenih avansa)
472 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po primljenim avansima po opštoj stopi
473 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po primljenim avansima po sniženoj stopi
474 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu sopstvene potrošnje po opštoj stopi
475 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu sopstvene potrošnje po sniženoj stopi
476 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu prodaje za gotovinu
479 - Obaveze za porez na dodatu vrijednost po osnovu razlike obračunatog poreza na dodatu vrijednost i prethodnog poreza

48 - OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE
480 - Obaveze za akcize
481 - Obaveze za porez iz rezultata
482 - Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova
483 - Obaveze za doprinose koji terete troškove
489 - Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine

49 - PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA
490 - Unaprijed obračunati troškovi
491 - Obračunati prihodi budućeg perioda
494 - Razgraničeni zavisni troškovi nabavke
495 - Odloženi prihodi i primljene donacije
496 - Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja
497 - Razgraničene obaveze za porez na dodatu vrijednost
498 - Odložene poreske obaveze
499 - Ostala pasivna vremenska razgraničenja

Klasa 5: RASHODI

50 - NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE
500 - Nabavka robe
501 - Nabavna vrijednost prodate robe
502 - Nabavna vrijednost prodatih nekretnina pribavljenih radi prodaje

51 - TROŠKOVI MATERIJALA
510 - Nabavka materijala
511 - Troškovi materijala za izradu
512 - Troškovi ostalog materijala (režijskog)
513 - Troškovi goriva i energije

52 - TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI
520 - Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)
521 - Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca
522 - Troškovi naknada po ugovoru o djelu
523 - Troškovi naknada po autorskim ugovorima
524 - Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima
525 - Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora
526 - Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora
529 - Ostali lični rashodi i naknade

53 - TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA
530 - Troškovi usluga na izradi učinaka
531 - Troškovi transportnih usluga
532 - Troškovi usluga održavanja
533 - Troškovi zakupnina
534 - Troškovi sajmova
535 - Troškovi reklame i propagande
536 - Troškovi istraživanja
537 - Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju
539 - Troškovi ostalih usluga

54 - TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA
540 - Troškovi amortizacije
541 - Troškovi rezervisanja za garantni rok
542 – Troškovi rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava
543 - Troškovi rezervisanja za zadržane kaucije i depozite
544 - Troškovi rezervisanja za troškove restrukturiranja
545 - Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih
549 – Troškovi ostalih dugoročnih rezervisanja

55 - NEMATERIJALNI TROŠKOVI
550 - Troškovi neproizvodnih usluga
551 - Troškovi reprezentacije
552 - Troškovi premija osiguranja
553 - Troškovi platnog prometa
554 - Troškovi članarina
555 - Troškovi poreza
556 - Troškovi doprinosa
559 - Ostali nematerijalni troškovi

56 - FINANSIJSKI RASHODI
560 - Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima
561 - Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima

562 - Rashodi kamata
563 - Negativne kursne razlike
564 - Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule
569 - Ostali finansijski rashodi

57 - OSTALI RASHODI
570 - Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme
571 - Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava
572 - Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti
573 - Gubici od prodaje materijala
574 - Manjkovi
575 - Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi
576 - Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja
577 - Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe
579 - Ostali nepomenuti rashodi

58 - RASHODI PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE
580 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava
581 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja
582 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme
583 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti
584 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe
585 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana
589 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti ostale imovine

59 - GUBITAK POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO, RASHODI IZ PRET-
HODNIH IZVJEŠTAJNIH PERIODA I PRENOS RASHODA
590 - Gubitak poslovanja koje je obustavljeno
591 - Rashodi (efekti) promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda
592 – Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda
599 - Prenos rashoda

Klasa 6: PRIHODI

60 - PRIHODI OD PRODAJE ROBE
600 - Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima
601 - Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima
602 - Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu
603 - Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu

61 - PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA
610 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima
611 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima
612 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu
613 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu

62 - PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE
620 - Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe za sopstvene potrebe
621 - Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda i usluga za sopstvene potrebe
63 - PROMJENA VRIJEDNOSTI ZALIHA UČINAKA
630 - Povećanje vrijednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga
631 - Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga

64 - PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.
640 - Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina
641 - Prihodi po osnovu uslovljenih donacija

65 - DRUGI POSLOVNI PRIHODI
650 - Prihodi od zakupnina
651 - Prihodi od članarina
652 - Prihodi od tantijema i licencnih naknada
659 - Ostali poslovni prihodi

66 - FINANSIJSKI PRIHODI
660 - Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica
661 - Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica
662 - Prihodi od kamata
663 - Pozitivne kursne razlike
664 - Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule
669 - Ostali finansijski prihodi

67 - OSTALI PRIHODI
670 - Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme
671 - Dobici od prodaje bioloških sredstava
672 - Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrijednosti
673 - Dobici od prodaje materijala
674 - Viškovi
675 - Naplaćena otpisana potraživanja
676 - Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika
677 - Prihodi od smanjenja obaveza
678 - Prihodi od ukidanja rezervisanja
679 - Ostali nepomenuti prihodi

68 - PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE
680 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava
681 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja
682 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme
683 - Prihodi usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih hartija od vrijednosti
684 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe
685 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana
689 - Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti ostale imovine

69 - DOBITAK POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO, RASHODI IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJNIH PERIODA I PRENOS PRIHODA
690 - Dobitak poslovanja koje je obustavljeno
691 - Prihodi (efekti) po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda
692 - Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda
699 - Prenos prihoda

Klasa 7: OTVARANJE I ZAKLJUČAK RAČUNA STANJA I USPJEHA

70 - OTVARANJE RAČUNA GLAVNE KNJIGE FINANSIJSKOG KNJIGOVODSTVA
700 - Otvaranje računa glavne knjige finansijskog knjigovodstva

71 - ZAKLJUČAK RAČUNA USPJEHA
710 - Rashodi i prihodi
711 – Račun dobitka i gubitka poslovanja koje se obustavlja
712 - Prenos ukupnog rezultata

72 - RAČUN DOBITKA I GUBITKA
720 - Dobitak ili gubitak
721 - Poreski rashod perioda
722 - Odloženi poreski rashodi i prihodi perioda
724 - Prenos dobitka ili gubitka

73 - ZAKLJUČAK RAČUNA STANJA
730 - Izravnanje računa stanja

74 - SLOBODNA GRUPA

Klasa 8: VANBILANSNA EVIDENCIJA

88 - VANBILANSNA AKTIVA
89 - VANBILANSNA PASIVA

Klasa 9: OBRAČUN TROŠKOVA I UČINAKA

90 - RAČUNI ODNOSA S FINANSIJSKIM KNJIGOVODSTVOM
900 - Račun za preuzimanje zaliha
901 - Račun za preuzimanje nabavke materijala i robe
902 - Račun za preuzimanje troškova
903 - Račun za preuzimanje prihoda

91 - MATERIJAL I ROBA
910 - Materijal
911 - Roba
912 - Proizvodi i roba u prodavnicama proizvođača

92 - RAČUNI MJESTA TROŠKOVA NABAVKE, TEHNIČKE UPRAVE I POMOĆNIH DJELATNOSTI

93 - RAČUNI GLAVNIH PROIZVODNIH MJESTA TROŠKOVA

94 - RAČUNI MJESTA TROŠKOVA UPRAVE, PRODAJE I SLIČNIH AKTIVNOSTI

95 - NOSIOCI TROŠKOVA
950 do 957 - Nosioci troškova
958 - Poluproizvodi sopstvene proizvodnje
959 - Odstupanja u troškovima nosioca troškova

96 - GOTOVI PROIZVODI
960 do 968 - Gotovi proizvodi
969 - Odstupanja u troškovima gotovih proizvoda

97 - SLOBODNA GRUPA

98 - RASHODI I PRIHODI
980 - Troškovi prodatih proizvoda i usluga
981 - Nabavna vrijednost prodate robe
982 - Troškovi perioda
983 – Otpisi i manjkovi zaliha učinaka
984 - Slobodan račun
985 – Viškovi zaliha učinaka
986 - Prihodi po osnovu proizvoda i usluga
987 - Prihodi po osnovu robe (uključuju se prihodi sa grupa računa 60, 61, 62, 64)
988 - Slobodan račun
989 - Drugi prihodi

99 - RAČUNI DOBITKA, GUBITKA I ZAKLJUČKA
990 - Poslovni dobitak i gubitak
991 - Gubitak i dobitak po osnovu prodaje materijala
992 - Manjkovi materijala i robe
993 - Otpisi materijala i robe
994 - Viškovi materijala i robe
999 - Zaključak obračuna troškova i učinaka

Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore na osnovu člana 1 Uredbe o izmjeni Uredbe o povjeravanju poslova organa državne uprave nadležnog za poslove računovodstva i revizije („Sl. list CG“ broj 33/10 i „Sl. list RCG“ broj 44/07) objavljuje

PRAVILNIK
O SADRŽINI I FORMI OBRAZACA FINANSIJSKIH ISKAZA ZA PRIVREDNA DRUŠTVA I DRUGA PRAVNA LICA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se sadržina i forma obrazaca finansijskih iskaza i sadržina pojedinih pozicija u obrascima finansijskih iskaza privrednih društava i drugih pravnih lica i to:

- Iskaz o finansijskoj poziciji /bilans stanja/,
- Iskaz o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/,
- Iskaz o tokovima gotovine,
- Iskaz o promjenama na kapitalu i
- Napomene uz finansijske iskaze.

Pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i dio stranih društava (Privredna društva i druga pravna lica) su dužna da navedeni set finansijskih iskaza dostave Poreskoj upravi, u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Ovaj pravilnik primjenjuje se i na ogranke i druge organizacione djelove stranih pravnih lica koji, u skladu sa zakonom, obavljaju privrednu djelatnost u Crnoj Gori.

Član 2

Obrasci Iskaza o finansijskim pozicijama /bilans stanja/, Iskaza o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/, Iskaza o tokovima gotovine i Iskaza o promjenama na kapitalu odštampani su kao prilozi 1, 1a, 2, 2a, 3, 3a i 4 uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni dio.

U pogledu sadržine pojedinih grupa računa i računa u obrascima iz stava 1. ovog člana, postupa se prema odredbama Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

U obrasce iz stava 1. ovog člana iznosi se upisuju u EUR.

Član 3

Pravno lice, koje je u toku izvještajne godine imalo statusnu promjenu ili je nad njim otvoren postupak stečaja, odnosno likvidacije, u godišnjim finansijskim iskazima, u koloni za tekuću godinu, prikazuje podatke o poslovanju za cijeli izvještajni period objedinjeno u neto iznosu, i to posle prebijanja rezultata utvrđenog prije i poslije navedene promjene. Na svim obrascima pravnog lica, stavlja se naznaka "statusna promjena", "stečaj" ili "likvidacija".

Pravno lice, iz stava 1. ovog člana u godišnjim finansijskim iskazima unosi podatke o poslovanju za sve učesnike u statusnoj promjeni, a u napomenama objelodanjuje informacije o učesnicima i vrsti promjene.

Pravno lice, koje je nastalo osnivanjem poslije statusne promjene, prikazuje podatke kao novoosnovani obveznik. Novoosnovano pravno lice, prikazuje podatke o poslovanju u izvještajnoj godini u periodu koji je kraći od kalendarske godine ili je najviše jednak kalendarskoj godini, ali ne prikazuje stanje na dan 1. januara izvještajne godine, kao ni poslovanje u prethodnoj godini. Na svim propisanim obrascima pravno lice, ostavlja naznaku "novoosnovani".

Pravno lice koje je za grupu pravnih lica matično pravno lice, dostavlja i konsolidovane finansijske iskaze – čine ih svi propisani obrasci finansijskih iskaza.

Matično pravno lice prikazuje konsolidovane podatke za sva zavisna pravna lica u zemlji i inostranstvu, za izvještajnu i prethodnu godinu.

Ako se sastav ekonomske cjeline promijeni u toku izvještajnog perioda, matično pravno lice u konsolidovanim finansijskim iskazima prikazuje početno stanje i poslovne promjene u prethodnom izvještajnom periodu za prethodnu ekonomsku cjelinu.

Matično pravno lice u konsolidovanim napomenama objelodanjuje podatke o sastavu ekonomske cjeline na dan 31. decembra, odnosno 1. januara izvještajne godine.

Pravno lice koje je u izvještajnom periodu postalo matično konsolidovane podatke dostavlja kao novoosnovano pravno lice iz stava 3. ovog člana, pri čemu na svim obrascima stavlja naznaku "novokonsolidovani".

II SADRŽINA POZICIJA U OBRASCU ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

Član 4

U obrazac Iskaz o finansijskoj poziciji /Bilans stanja/ pravno lice unosi podatke u kolone od 4 do 7, prema sadržini grupa računa i računa označenih u koloni 1 tog obrasca.

Pri izradi godišnjih finansijskih iskaza, kao i pri nastanku statusne promjene, otvaranja postupka redovne likvidacije ili postupka stečaja pod oznakom red. br. 001 do 046 u aktivi i od 101 do 144 u pasivi unose se podaci sa odgovarajućih grupa računa i računa označenih u koloni 1 ovog obrasca.

Podatak pod oznakom red. br. 116 unosi se samo pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izvještaja.

U koloni 5 iskazuju se podaci na kraju tekućeg izvještajnog perioda na osnovu stanja na računima glavnih knjiga finansijskog i pogonskog knjigovodstva tekućeg izvještajnog perioda.

Pod oznakom red. br. 006 unosi se goodwill iskazan u skladu sa MSFI 3. Goodwill se iskazuje po osnovu poslovne kombinacije u iznosu viška nabavne vrijednosti u odnosu na interes sticaoca u poštenoj (fer) vrijednosti stečenih identifikovanih sredstava i obaveza na datum transakcije razmjene.

U slučaju poslovne kombinacije koja dovodi do stvaranja odnosa matično pravno lice - zavisno pravno lice, matično pravno lice goodwill priznaje i prikazuje u svojim konsolidovanim finansijskim izvještajima.

U slučaju poslovne kombinacije kada jedno pravno lice kupuje neto imovinu drugog pravnog lica (sredstva umanjena za preuzete obaveze, uključujući i goodwill tog pravnog lica), koja dovodi do statusne promjene spajanja ili pripajanja, goodwill se priznaje u pojedinačnom bilansu stanja pravnog lica sticaoca.

U slučaju poslovne kombinacije koja dovodi do stvaranja odnosa matično pravno lice – zavisno pravno lice, višak interesa sticaoca u poštenim (fer) vrijednostima stečenih identifikovanih sredstava i obaveza u odnosu na nabavnu vrijednost sticanja na datum transakcije razmjene priznaje se i prikazuje kao prihod u konsolidovanom bilansu uspjeha.

U slučaju poslovne kombinacije kada jedno pravno lice kupuje neto imovinu drugog pravnog lica (sredstva umanjena za preuzete obaveze, uključujući i goodwill tog pravnog lica), koja dovodi do statusne promjene spajanja ili pripajanja, višak interesa sticaoca u poštenim (fer) vrijednostima stečenih identifikovanih sredstava i obaveza u odnosu na nabavnu vrijednost sticanja na datum transakcije razmjene priznaje se i prikazuje kao prihod u pojedinačnom bilansu uspjeha pravnog lica sticaoca.

U koloni 6 unose se podaci sa kraja prethodnog izvještajnog perioda.

U koloni 7 unose se podaci sa početka prethodnog izvještajnog perioda. Podaci se unose u kolonu 7 samo u sledećim situacijama: retrospektivne primjene računovodstvene politike ili retrospektivnog preračunavanja stavki u finansijskim iskazima, ili kada se reklasifikuju stavke u finansijskim iskazima. Ako se mijenja makar jedan podatak u koloni 7 popunjava se cijela kolona 7 i u aktivi i u pasivi.

III SADRŽINA POZICIJA U OBRASCU ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

Član 5

U obrazac **Iskaz o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/** pravno lice unosi podatke u kolone 5 i 6, prema sadržini računa po pojedinim pozicijama tog obrasca.

U ovaj obrazac pri izradi godišnjih finansijskih iskaza, kao i pri nastanku statusne promjene, otvaranja, odnosno zaključenja postupka redovne likvidacije ili postupka stečaja, podaci se unose pod oznakom red. br. 201 do 220 – poslovni prihodi i rashodi, pod oznakom red. br. 222 do 240 – finansijski prihodi i rashodi, pod oznakom red. br. 243 – neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno, pod oznakom red. br. 244 – rezultat prije oporezivanja, pod oznakom red. br. 245 do 247 iznos poreskog rashoda perioda, iznos odloženih poreskih rashoda perioda i iznos odloženih poreskih prihoda perioda, pod oznakom red. br. 248 – neto rezultat perioda poslije oporezivanja (dobitak ili gubitak nakon oporezivanja), pod oznakom red. br. 250 do 259 – bruto rezultat drugih stavki rezultata povezanih sa kapitalom, pod oznakom red. br. 262 i 263 - osnovna i umanjena (razvodnjena) zarada po akciji i pod red. br. 264 i 265 neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica, odnosno učešćima koja ne obezbeđuju kontrolu.

Podatak pod oznakom red. br. 202 unosi se sa predznakom minus ukoliko se radi o smanjenju zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje.

Podatak pod oznakom red. br. 243 unosi se sa predznakom minus ukoliko se radi o gubitku poslovanja koje je obustavljeno.

Podatak pod oznakom red. br. 247 unosi se sa predznakom minus ukoliko se radi o odloženom poreskom prihodu.

Podaci pod oznakom red. br. 250 do 257 unose se ili kao pozitivni ili kao negativni iznosi.

Podatak pod oznakom red. br. 258 unosi se sa predznakom minus ukoliko se radi o odloženom poreskom prihodu po osnovu drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom/.

Pod oznakom red. br. 262 ovog obrasca unosi se iznos osnovne zarade po akciji utvrđen u skladu sa MRS 33 Zarada po akciji. U slučaju iskazivanja gubitka po akciji na ovoj poziciji iskazuje se negativan iznos.

Pod oznakom red. br. 263 ovog obrasca unosi se iznos umanjene (razvodnjene) zarade po akciji utvrđen u skladu sa MRS 33 Zarada po akciji. U slučaju iskazivanja gubitka po akciji na ovoj poziciji iskazuje se negativan iznos.

Pod oznakom red. br. 264 ovog obrasca unosi se iznos dijela neto rezultata sa red. br. 260 koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica, a pod oznakom red. br. 265 iznos dijela neto rezultata iskazanog sa red. br. 260 koji pripada učešćima koja ne obezbjeđuju kontrolu. Podaci pod oznakom red. br. 264 i 265 unose se samo u Konsolidovani Iskaz o ukupnom rezultatu /Bilansu uspjeha/.

Podaci se sa odgovarajućih računa označenih u koloni 1 Iskaza o ukupnom rezultatu /bilansa uspjeha/ unose tako što se u kolonu 6 (prethodna godina) unose podaci obračuna odgovarajućeg perioda prethodne godine, reklasifikovani u skladu sa strukturom podataka za tekući period, dok se za tekuću godinu, u koloni 5, podaci unose s računa na kraju perioda za koji se obračun sastavlja.

Ako su u skladu s propisima podaci prethodnog izvještajnog perioda korigovani u koloni 6 unose se tako korigovani podaci.

IV SADRŽINA POZICIJA U OBRASCU ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

Član 6

Pod tokovima gotovine (novčanim tokovima), u smislu ovog pravilnika, podrazumijevaju se naplate i isplate u gotovini i gotovinskim ekvivalentima preko poslovnih i deviznih računa, uključujući kompenzacije, asignacije i cesije sprovedene preko tih računa.

Prenos između pojedinih računa gotovine i gotovinskih ekvivalenata u istom pravnom licu ne smatra se tokovima gotovine.

Iznos priliva i odliva gotovine može se utvrditi na osnovu evidencije o prilivima i odlivima u blagajni, na poslovnim računima i deviznim računima ili sa odgovarajućih računa Iskaza o finansijskoj poziciji /Bilansa stanja/, Iskaza o ukupnom rezultatu /Bilansa uspjeha/ i grupa računa i računa u knjigovodstvu pravnih lica.

Pri sastavljanju obrasca Iskaz o tokovima gotovine, u koloni 4 unose se podaci iz prethodnog izvještajnog perioda, a za tekući izvještajni period podaci se unose u koloni 3.

1. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti

Član 7

Pravno lice samostalno odlučuje da li će iskaz o tokovima gotovine sastavljati primjenom direktne metode ili primjenom indirektne metode.

Član 8

U slučaju izbora direktne metode za sastavljanje iskaza o tokovima gotovine pravno lice popunjava obrazac dat u prilogu 3.

Pod oznakom red. br. **301 - Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti** upisuje se podatak o ukupnom prilivu gotovine sa pozicija pod oznakom red. br. 302 do red. br. 304.

Pod oznakom red. br. **302 - Prodaja i primljeni avansi** iskazuju se podaci o prilivu gotovine po osnovu naplaćenih potraživanja od kupaca u toku izvještajnog perioda i primljeni avansi od dobavljača.

Pod oznakom red. br. **303 - Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti** iskazuju se podaci o prilivu gotovine po osnovu naplaćenih zateznih i ugovornih kamata po osnovu potraživanja od kupaca i druge naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti.

Pod oznakom red. br. **304 - Ostali prilivi iz redovnog poslovanja** iskazuju se podaci o prilivu gotovine od državnih organa po osnovu premija, subvencija, dotacija i sl, po osnovu naplate prihoda od zakupnina, članarina i ostalih poslovnih prihoda, kao i naplate potraživanja od zaposlenih i ostalih potraživanja.

Pod oznakom red. br. **305 - Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti** upisuje se podatak o ukupnom odlivu gotovine sa pozicija pod oznakom red. br. 306 do red. br. 310.

Pod oznakom red. br. **306 - Isplate dobavljačima i dati avansi** iskazuju se iznosi izvršenih isplata dobavljačima za nabavke sirovina i materijala i drugih troškova poslovanja u toku izvještajnog perioda, kao i iznosi plaćenih avansa dobavljačima za buduće nabavke materijala, robe, energije i usluga.

Pod oznakom red. br. **307 - Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi** iskazuju se iznosi isplaćenih bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u toku izvještajnog perioda.

Pod oznakom red. br. **308 - Plaćene kamate** iskazuju se sva plaćanja po osnovu kamata u toku izvještajnog perioda.

Pod oznakom red. br. **309 - Porez na dobit** iskazuju se iznosi plaćenih akontacija poreza na dobit u toku izvještajnog perioda i po konačnom obračunu za prethodni izvještajni period, umanjeni za izvršene povraćaje u toku izvještajnog perioda.

Pod oznakom red. br. **310 - Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda** iskazuju se iznosi isplata u toku izvještajnog perioda po osnovu akciza, poreza na dodatu vrijednost i ostalih poreza, carina i drugih dažbina.

Pod oznakom red. br. **311 - Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti** iskazuje se razlika između pozicija pod oznakom red. br. 301 - Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti i red. br. 305 - Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti.

Član 9

U slučaju izbora indirektne metode za sastavljanje izvještaja o tokovima gotovine pravno lice popunjava obrazac dat u prilogu 3a.

Pod oznakom red. br. **301 – Rezultat prije oporezivanja** upisuje se podatak o rezultatu prije oporezivanja (podatak iz Iskaza o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/).

Pod oznakom red. br. **302 – Amortizacija** iskazuju se podaci o troškovima amortizacije (podatak iz Iskaza o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/).

Pod oznakom red. br. **303 – Promjena zaliha** iskazuju se podaci o promjeni zaliha (podatak iz Iskaza o finansijskoj poziciji /bilans stanja/).

Pod oznakom red. br. **304 – Promjena potraživanja** iskazuju se podaci o promjenama potraživanja (podatak iz Iskaza o finansijskoj poziciji /bilans stanja/).

Pod oznakom red. br. **305 – Promjena obaveza prema dobavljačima** iskazuju se podaci o promjenama obaveza prema dobavljačima (podatak iz Iskaza o finansijskoj poziciji /bilans stanja/).

Pod oznakom red. br. **306 – Promjena rezervisanja** iskazuju se podaci o promjenama rezervisanja koja ne utiču na tokove gotovine (podatak iz Iskaza o finansijskoj poziciji /bilans stanja/).

Pod oznakom red. br. **307 - Plaćene kamate** iskazuju se sva plaćanja po osnovu kamata u toku izvještajnog perioda.

Pod oznakom red. br. **308 - Porez na dobit** iskazuju se iznosi plaćenih akontacija poreza na dobit u toku izvještajnog perioda i po konačnom obračunu za prethodni izvještajni period, umanjeni za izvršene povraćaje u toku izvještajnog perioda.

Pod oznakom red. br. **309 - Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda** iskazuju se iznosi isplata u toku izvještajnog perioda po osnovu akciza, poreza na dodatu vrijednost i ostalih poreza, carina i drugih dažbina.

Pod oznakom red. br. **310 – Promjena odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje imaju uticaj na tok gotovine iz poslovnih aktivnosti** iskazuju se podaci o promjenama odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje ne utiču na tokove gotovine (podaci iz Iskaza o finansijskoj poziciji /bilans stanja/).

Pod oznakom red. br. **311 - Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti** iskazuje se zbir pozicija od 301 do 310.

2. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja

Član 10

Pod oznakom red. br. **312 - Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja** upisuje se podatak o ukupnom prilivu gotovine iz aktivnosti investiranja sa pozicija pod oznakom red. br. 313 do red. br. 317.

Član 11

Pod oznakom red. br. **313 - Prodaja akcija i udjela** iskazuje se iznos primljene gotovine u toku izvještajnog perioda po osnovu prodaje akcija i udjela.

Pod oznakom red. br. **314 - Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina postrojenja, opreme i bioloških sredstava**, iskazuje se iznos primljene gotovine od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava u toku izvještajnog perioda.

Pod oznakom red. br. **315 - Ostali finansijski plasmani** iskazuje se iznos primljene gotovine u toku izvještajnog perioda po osnovu prodaje kratkoročnih i dugoročnih finansijskih plasmana.

Pod oznakom red. br. **316 - Primljene kamate iz aktivnosti investiranja** iskazuje se iznos gotovine po osnovu naplaćenih kamata u toku izvještajnog perioda iz aktivnosti investiranja.

Pod oznakom red. br. **317 - Primljene dividende** iskazuje se iznos primljene gotovine po ovom osnovu u toku izvještajnog perioda.

Član 12

Pod oznakom red. br. **318 – Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja** upisuje se podatak o ukupnom odlivu gotovine iz aktivnosti investiranja sa pozicija pod oznakom red. br. 319 do red. br. 321.

Pod oznakom red. br. **319 - Kupovina akcija i udjela** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu sticanja akcija i udjela.

Pod oznakom red. br. **320 - Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina postrojenja, opreme i bioloških sredstava**, iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu pribavljanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava.

Pod oznakom red. br. **321 - Ostali finansijski plasmani** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu kupovine dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Član 13

Pod oznakom red. br. **322 - Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja** iskazuje se razlika između pozicije pod oznakom red. br. 312 - Prilivi gotovine iz investiranja i red. br. 318 - Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja.

3. Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja

Član 14

Pod oznakom red. br. red. br. **323 - Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja** upisuje se podatak o ukupnom prilivu gotovine sa pozicija pod oznakom red. br. 324 do red. br. 326.

Pod oznakom red. br. **324 - Uvećanje osnovnog kapitala** iskazuju se iznosi priliva gotovine po osnovu uplate akcija i drugih trajnih udjela u osnovni kapital pravnih lica.

Pod oznakom red. br. **325 - Dugoročni i kratkoročni krediti** iskazuje se iznos priliva gotovine po osnovu dugoročnih i kratkoročnih kredita.

Pod oznakom red. br. **326 - Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze** iskazuje se iznos priliva gotovine po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza pravnih lica, umanjen za otplate tih obaveza u toku izvještajnog perioda.

Član 15

Pod oznakom red. br. **327 - Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja** upisuje se podatak o ukupnom odlivu gotovine iz aktivnosti finansiranja sa pozicija pod oznakom red. br. 328 do red. br. 331.

Pod oznakom red. br. **328 - Otkup sopstvenih akcija i udjela** iskazuje se iznos odliva gotovine u toku izvještajnog perioda za otkup sopstvenih akcija i udjela.

Pod oznakom red. br. **329 - Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu otplate dugoročnih i kratkoročnih kredita i drugih obaveza.

Pod oznakom red. br. **330 - Finansijski lizing** iskazuje se iznos odliva gotovine u toku izvještajnog perioda po osnovu plaćanja za sredstva uzeta u finansijski lizing.

Pod oznakom red. br. **331 - Isplaćene dividende** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu dividendi u toku izvještajnog perioda.

Član 16

Pod oznakom red. br. **332 - Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja** iskazuje se razlika između pozicija pod oznakom red. br. 323 - Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja i red. br. 327 - Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja.

4. Zaključivanje iskaza o tokovima gotovine

Član 17

Pod oznakom red. br. **333 - Neto tok gotovine** iskazuje se razlika između iznosa na pozicijama red. br. 311, 322 i 332.

Pod oznakom red. br. **334 - Gotovina na početku izvještajnog perioda** iskazuje se početno stanje gotovine tekuće godine.

Pod oznakom red. br. **335 - Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine** iskazuje se iznos realizovanih pozitivnih kursnih razlika na dan bilansa.

Pod oznakom red. br. **336 - Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine** iskazuje se iznos realizovanih negativnih kursnih razlika na dan bilansa.

Pod oznakom red. br. **337 - Gotovina na kraju izvještajnog perioda** iskazuje se iznos gotovine na kraju izvještajnog perioda (red. br. 333 + 334 + 335 - 336).

V SADRŽINA POZICIJA U OBRASCU ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Član 18

Na poziciji br. 1. pod oznakom red. br. **401** iskazuje se stanje na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **410** iskazuje se stanje na računu 309 - Ostali kapital na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **419** iskazuje se stanje na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **428** iskazuje se stanje na računu 320 - Emisiona premija na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **437** iskazuje se stanje na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **446** iskazuje se stanje na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **455** iskazuje se stanje na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **464** iskazuje se stanje na grupi računa 35 - Gubitak na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **473** iskazuje se stanje na računima 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 1. pod oznakom red. br. **482** iskazuje se ukupno stanje kapitala na dan 1. januara prethodne godine.

Član 19

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **402** iskazuje se neto promjena stanja na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **411** iskazuje se neto promjena stanja na računu 309 - Ostali kapital po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnoj godini.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **420** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **429** iskazuje se neto promjena stanja na računu 320 - Emisiona premija po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **438** iskazuje se neto promjena stanja na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **447** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **456** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **465** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 35 - Gubitak po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **474** iskazuje se neto promjena stanja na računima 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 2. pod oznakom red. br. **483** iskazuje se ukupne neto promjene stanja kapitala po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Član 20

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **403** iskazuje se korigovano početno stanje na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **412** iskazuje se korigovano početno stanje na računu 309 - Ostali kapital na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **421** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **430** iskazuje se korigovano početno stanje na računu 320 - Emisiona premija na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **439** iskazuje se korigovano početno stanje na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **448** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **457** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **466** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 35 - Gubitak na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **475** iskazuje se korigovano početno stanje na 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli na dan 1. januara prethodne godine.

Na poziciji 3. pod oznakom red. br. **484** iskazuje se ukupno korigovano početno stanje kapitala na dan 1. januara prethodne godine.

Član 21

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **404** iskazuje se neto promjena stanja na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **413** iskazuje se neto promjena stanja na računu 309 - Ostali kapital u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **422** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **431** iskazuje se neto promjena stanja na računu 320 - Emisiona premija u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **440** iskazuje se neto promjena stanja na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **449** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **458** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit u prethodnom izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **467** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 35 - Gubitak u prethodnom izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **476** iskazuje se neto promjena stanja na računima 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Na poziciji 4. pod oznakom red. br. **485** iskazuje se ukupna neto promjena stanja kapitala u prethodnoj godini po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i efekata promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u prethodnom izvještajnom periodu.

Član 22

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **405** iskazuje se stanje na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **414** iskazuje se stanje na računu 309 - Ostali kapital na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **423** iskazuje se stanje na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **432** iskazuje se stanje na računu 320 - Emisiona premija na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **441** iskazuje se stanje na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **450** iskazuje se stanje na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **459** iskazuje se stanje na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **468** iskazuje se stanje na grupi računa 35 - Gubitak na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **477** iskazuje se stanje na računima 237 Otkupljene sopstvene akcije i udjeli na dan 31. decembra prethodne godine.

Na poziciji 5. pod oznakom red. br. **486** iskazuje se ukupno stanje kapitala na dan 31.12. prethodne godine.

Član 23

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **406** iskazuje se neto promjena stanja na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **415** iskazuje se neto promjena stanja na računu 309 - Ostali kapital po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **424** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **433** iskazuje se neto promjena stanja na računu 320 - Emisiona premija po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **442** iskazuje se neto promjena stanja na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **451** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **460** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **469** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 35 - Gubitak po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **478** iskazuje se neto promjena stanja na računima 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Na poziciji 6. pod oznakom red. br. **487** iskazuje se ukupna neto promjena stanja kapitala po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika koja je izvršena u tekućem izvještajnom periodu.

Član 24

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **407** iskazuje se korigovano početno stanje na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **416** iskazuje se korigovano početno stanje na računu 309 - Ostali kapital na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **425** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **434** iskazuje se korigovano početno stanje na računu 320 - Emisiona premija na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **443** iskazuje se korigovano početno stanje na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **452** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **461** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **470** iskazuje se korigovano početno stanje na grupi računa 35 - Gubitak na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **479** iskazuje se korigovano početno stanje na računima 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli na dan 1. januara tekuće godine.

Na poziciji 7. pod oznakom red. br. **488** iskazuje se ukupno korigovano početno stanje kapitala na dan 1. januara tekuće godine.

Član 25

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **408** iskazuje se neto promjena stanja na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **417** iskazuje se neto promjena stanja na računu 309 - Ostali kapital u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **426** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **435** iskazuje se neto promjena stanja na računu 320 - Emisiona premija u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **444** iskazuje se neto promjena stanja na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **453** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **462** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **471** iskazuje se neto promjena stanja na grupi računa 35 - Gubitak u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **480** iskazuje se neto promjena stanja na računima 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Na poziciji 8. pod oznakom red. br. **489** iskazuje se ukupna neto promjena stanja kapitala u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika.

Član 26

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **409** iskazuje se stanje na računima osnovnog kapitala (grupa računa 30 - Osnovni i ostali kapital bez računa 309 - Ostali kapital) na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **418** iskazuje se stanje na računu 309 - Ostali kapital na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **427** iskazuje se stanje na grupi računa 31 - Neuplaćeni upisani kapital na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **436** iskazuje se stanje na računu 320 - Emisiona premija na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **445** iskazuje se stanje na računima 321 - Zakonske rezerve i 322 - Statutarne i druge rezerve na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **454** iskazuje se stanje na grupi računa 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **463** iskazuje se stanje na grupi računa 34 - Neraspoređena dobit na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **472** iskazuje se stanje na grupi računa 35 - Gubitak na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **481** iskazuje se stanje na računima 237 - Otkupljene sopstvene akcije i udjeli na dan 31. decembra tekuće godine.

Na poziciji 9. pod oznakom red. br. **490** iskazuje se ukupno stanje kapitala na dan 31. decembra tekuće godine.

VI NAPOMENE

1. Opšte informacije

Član 27

Napomene sadrže opise i/ili detaljnije raščlanjavanje iznosa prikazanih u Iskazu o finansijskoj poziciji/Bilansu stanja/, Iskazu o ukupnom rezultatu /Bilansu uspjeha/, Iskazu o tokovima gotovine i Iskazu o promjenama na kapitalu i dodatne informacije koje nisu prikazane u navedenim finansijskim iskazima, a zahtijevaju se:

- Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) ili
- ovim pravilnikom.

Ukoliko se neka informacija u Napomenama objelodanjuje kao rezultat zahtjeva ovog pravilnika, a isti takav zahtjev postoji i u MSFI, pravno lice ne duplira takvu informaciju, tj. objelodanjuje je samo jednom.

Objelodanjivanja u Napomenama se numerišu i u obrascima iz stava 1. ovog člana, gdje se navodi redni broj pod kojim je informacija napisana u Napomenama. Za prikazivanje rednog broja koriste se arapski brojevi, prema redosledu prikazivanja podataka u finansijskom iskazu, i to maksimalno 50 karaktera koji se unose u obrasce finansijskog iskaza.

U Napomenama, svi obveznici primjene ovog pravilnika objelodanjuju sledeće informacije:

1) opšte informacije o pravnom licu (sjedište, pravna forma, opis prirode poslovanja i glavnih aktivnosti, naziv matičnog pravnog lica i krajnjeg vlasnika matičnog pravnog lica, podatak o prosječnom broju zaposlenih u toku izvještajnog perioda, na bazi stanja krajem svakog mjeseca);
2) informaciju o usaglašenosti sa nacionalnim propisima i MSFI;
3) informaciju o korekciji početnog stanja po osnovu greške i promjena računovodstvenih politika;
4) informaciju o primijenjenim osnovama za vrednovanje pozicija u pripremi finansijskog izvještaja;
5) informaciju o računovodstvenim politikama, koje su odabrane i primijenjene na značajne poslovne promjene i događaje;
6) za osnovna sredstva vrednovana primjenom modela revalorizacije:
   1/ promjene revalorizacione rezerve u izvještajnom periodu, uz objašnjenje poreskog tretmana sadržanih stavki; i
   2/ knjigovodstvenu vrijednost u Iskazu o finansijskoj poziciji/Bilansu stanja/ koja bi se priznala da osnovna sredstva nisu bila revalorizovana;
7) za finansijske instrumente i ostalu imovinu koji se naknadno vrednuju po fer vrijednosti:
   1/ značajne pretpostavke koje su služile kao podloga za načine i tehnike vrednovanja u slučaju kada su fer vrijednosti određene nekom od dozvoljenih metoda procjene;
   2/ za svaku kategoriju finansijskih instrumenata ili imovine koja nije finansijski instrument, fer vrijednost, promjene vrijednosti koje su direktno uključene u Iskazu o ukupnom rezultatu /Bilansu uspjeha/, kao i promjene uključene u nerealizovane dobitke ili gubitke u okviru kapitala;
   3/ za svaku kategoriju derivatnih finansijskih instrumenata podatak o visini i prirodi instrumenata, uključujući značajne rokove i uslove koji mogu uticati na iznos, vrijeme i sigurnost budućih novčanih tokova;
   4/ tabelu koja prikazuje kretanja revalorizacionih rezervi i nerealizovanih dobitaka i gubitaka u okviru kapitala tokom izvještajnog perioda;

8) informacije o stavkama koje se nisu kvalifikovale za priznavanje u izvještajima iz stava 1. ovog člana, a značajne su za ocjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica, uključujući i ukupan iznos svih finansijskih obaveza, garancija ili nepredviđenih izdataka koji nisu uključeni u Iskazu o finansijskoj poziciji/Bilansu stanja/, kao i naznaku prirode i oblika bilo koje značajne garancije koja je data (obaveze koje se odnose na penzije i povezana pravna lica ili pravna lica povezana udjelom obelodanjuju se odvojeno od drugih obaveza iste prirode);
9) iznos avansa i odobrenih kredita članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela, sa naznakama kamatnih stopa, glavnih uslova i svih otplaćenih, otpisanih ili ukinutih iznosa, kao i obaveza dogovorenih u njihovu korist preko bilo kakvih garancija, sa naznakom ukupnog iznosa za svaku kategoriju;
10) iznos i prirodu pojedinih stavki prihoda ili rashoda koji su po svom iznosu i prirodi materijalno značajni i
11) iznose koje pravno lice duguje i koji dospijevaju nakon više od pet godina, kao i ukupna dugovanja pravnog lica pokrivena garancijama (zalogama, hipotekama) koje je dalo pravno lice, uz naznaku prirode i oblika osiguranja.

2. Dodatna objelodanjivanja zahtijevana od srednjih i velikih pravnih lica i subjekata od javnog interesa

Član 28

Srednja i velika pravna lica, kao i svi subjekti od javnog interesa u Napomenama, osim informacija koje se zahtijevaju stavom 4. člana 27. ovog pravilnika, objelodanjuju i sledeće informacije

1) za različite stavke stalne imovine:
   1/ nabavnu cijenu ili trošak proizvodnje ili, ako se koristi alternativna osnova odmjeravanja, fer vrijednost ili revalorizovani iznos na početku i na kraju izvještajnog perioda
   2/ nabavke, kretanja i prenosi (iz jedne kategorije u drugu kategoriju imovine) tokom izvještajnog perioda;
   3/ ispravke vrijednosti na početku i na kraju izvještajnog perioda;
   4/ korekcije vrijednosti tokom izvještajnog perioda;
   5/ promjene ispravki vrijednosti stalne imovine tokom izvještajnog perioda po osnovu njene nabavke, prodaje i prenosa (iz jedne kategorije u drugu kategoriju imovine);
   6/ u slučaju kada su troškovi pozajmljivanja kapitalizovani, iznos koji je kapitalizovan tokom izvještajnog perioda.
2) ako se finansijski instrumenti odmjeravaju po nabavnoj cijeni ili troškovima stvaranja
   1/ za svaku kategoriju derivatnih finansijskih instrumenata:
      - fer vrijednost instrumenata, ako se takva vrijednost može odrediti bilo kojim od primjenljivih metoda,
      - informacije o opsegu i prirodi instrumenata;
   2/ za dugoročna finansijska sredstva koja se vrednuju po iznosu većem od njihove fer vrijednosti:
      - knjigovodstvenu vrijednost i fer vrijednost pojedinih djelova imovine ili odgovarajućeg skupa tih pojedinih djelova imovine i
      - razlozi za nesmanjivanje knjigovodstvene vrijednosti, uključujući prirodu dokaza koji pruža osnovu za vjerovanje da će se knjigovodstvena vrijednost naplatiti;
3) iznos naknada odobrenih za tekući izvještajni period članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela zbog njihovih odgovornosti i sve obaveze koje proističu ili koje su dogovorene u vezi sa penzijama za bivše članove tih tijela, uz naznaku ukupnog iznosa za svako tijelo ponaosob.

   Pravno lice samostalno odlučuje da li će objelodaniti ove podatke - razlog za neobjelodanjivanje može da bude procjena da bi se takvim objelodanjivanjem stavilo javnosti na uvid finansijsko stanje određenog člana takvog tijela (takva situacija bi na primjer nastupila ako je samo jedno lice član nekog organa ili tijela);
4) prosječan broj zaposlenih tokom izvještajnog perioda raščlanjen po kategorijama, i ako to nije odvojeno objelodanjeno u Bilansu uspjeha, troškovi osoblja koji se odnose na tu finansijsku godinu, raščlanjeni između zarada i plata, troškova socijalnog osiguranja i penzionog osiguranja;
5) iznos odloženih poreskih sredstava ili obaveza i odloženog poreskog prihoda ili rashoda, na početku i na kraju izvještajnog perioda, kao i promjene tih pozicija u toku izvještajnog perioda;
6) naziv i sjedište svakog pravnog lica u kojem izvještajno pravno lice, bilo samo ili preko lica koje djeluju u svoje ime, ali za njegov račun, posjeduje udio, iskazujući udio kapitala koji se drži, iznos kapitala i rezervi i dobit ili gubitak poslednjeg izvještajnog perioda predmetnog pravnog lica, a za koje su usvojeni finansijski izvještaji.Pravno lice ne mora da objelodani ove informacije kada bi njihovo objelodanjivanje nanijelo značajnu štetu licima na koje se informacije odnose. Pravno lice je dužno da u Napomenama objelodani informaciju da je iskoristio pravo da ne objelodani ove informacije.Pravno lice nije dužno da prezentuje ove informacije za pravna lica koja su za njega zavisna i koja je uključilo u konsolidovane finansijske izvještaje koje sastavlja, kao i za pravna lica za koja je učešće u kapitalu vrednovalo metodom udjela;
7) broj i nominalnu vrijednost ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost akcija upisanih tokom izvještajnog perioda;
8) u slučaju kada postoji više klasa akcija, broj i nominalna vrijednost, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost svake klase akcija;
9) postojanje bilo kakvih potvrda o učešću, konvertibilnih obveznica, jemstava, opcija ili sličnih hartija od vrijednosti ili prava, s naznakom njihovog broja i prava koja daju;

10) naziv, sjedište i pravni oblik svakog pravnog lica koje je po formi društvo sa ograničenom odgovornošću, a jedan od njegovih članova je izvještajno pravno lice;
11) naziv i sjedište pravnog lica koje sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje najveće grupe pravnih lica u kojoj izvještajno pravno lice učestvuje kao zavisno pravno;
12) naziv i sedište pravnog lica koje sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje najmanje grupe pravnih lica u kojoj izvještajno pravno lice učestvuje kao zavisno pravno lice i koje je takođe uključeno u grupu pravnih lica na koje se odnosi tačka 12);
13) mjesto gdje se mogu dobiti kopije konsolidovanih finansijskih izvještaja na koje upućuju tačke 12) i 13), ukoliko su dostupni;
14) predloženu raspodjelu dobiti ili predloženo postupanje s gubitkom, ili, ako je to primjenljivo, raspodjelu dobiti ili postupanje s gubitkom;
15) prirodu i poslovnu svrhu aranžmana pravnog lica koji nisu uključeni u bilans stanja i finansijski uticaj tih aranžmana na pravno lice, pod uslovom da su rizici ili koristi koji proističu iz takvih aranžmana materijalni i u mjeri u kojoj je objelodanjivanje takvih rizika ili koristi neophodno za procjenu njegovog finansijskog stanja;
16) prirodu i finansijski efekat značajnih događaja koji su nastupili nakon datuma bilansa stanja i koji nisu prikazani u bilansu uspjeha ili bilansu stanja; i
17) transakcije u koje je pravno lice ušlo s povezanim stranama, uključujući iznos takvih transakcija, prirodu odnosa sa povezanim stranama i druge informacije o transakcijama neophodne za razumijevanje njegovog finansijskog položaja. Informacije o pojedinačnim transakcijama mogu se objediniti u skladu sa njihovom prirodom, osim kada su odvojene informacije potrebne za razumijevanje efekata transakcija sa povezanim stranama na finansijsko stanje pravnog lica.Informacije o ovim transakcijama se objelodanjuju samo ako nisu zaključene pod uobičajenim tržišnim uslovima.

3. Dodatna objelodanjivanja zahtijevana samo od velikih pravnih lica i subjekata od javnog interesa

Član 29

Velika pravna lica, kao i subjekata od javnog interesa u Napomenama, osim informacija koje se zahtijevaju stavom 4. člana 27. i članom 28. ovog pravilnika, objelodanjuju i sledeće informacije:

1) poslovni prihod raščlanjen po kategorijama aktivnosti i geografskim tržištima, ako se te kategorije i tržišta znatno razlikuju, uzimajući u obzir način na koji je organizovana prodaja proizvoda (roba) i pružanje usluga; i
2) ukupan iznos naknada koje za određeni izvještajni period naplaćuje svaki samostalni revizor ili revizorsko društvo za zakonsku reviziju godišnjih finansijskih izvještaja, i ukupan iznos naknada koje naplaćuje svaki samostalni revizor ili revizorsko društvo za druge usluge provjere, za usluge poreskog savjetovanja, kao i za druge usluge osim revizorskih.

Pravno lice ne mora da objelodani informacije iz stava 1. tačke 1) u slučaju kada bi mu njihovo objelodanjivanje nanijelo značajnu štetu.

Pravno lice je dužno da u Napomenama objelodani informaciju da je iskoristio pravo iz stava 2. ovog člana.

Ukoliko je pravno lice uključeno u konsolidovanje, ne mora da objelodani informacije iz stava 1. tačke 2) pod uslovom da je ta informacija sadržana u Konsolidovanim napomenama.

4. Dodatna objelodanjivanja zahtijevana u Konsolidovanim napomenama

Član 30

U Konsolidovanim napomenama matično pravno lice objelodanjuje informacije zahtijevane stavom 4. člana 27., članom 28. i članom 29. ovog pravilnika na način koji olakšava procjenu finansijskog stanja pravnih lica koja su u konsolidaciju uključena kao cjelina, uzimajući u obzir neophodna usklađenja koja proističu iz posebnih obilježja konsolidovanih finansijskih izvještaja u poređenju sa redovnim godišnjim finansijskim izvještajima. Na primjer, matično pravno lice u Konsolidovanim napomenama:

1) pri objelodanjivanju transakcija između povezanih strana, ne uključuje transakcije između povezanih strana obuhvaćenih konsolidacijom koje su eliminisane konsolidacijom;
2) pri objelodanjivanju prosječnog broja zaposlenih tokom izvještajnog perioda, odvojeno objavljuje broj zaposlenih tokom izvještajnog perioda u privrednim društvima obuhvaćenim metodom proporcionalne konsolidacije; i
3) pri objelodanjivanju iznosa prihoda, pozajmica i odobrenih kredita članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela, objavljuje samo iznose koje su matično pravno lice i zavisna pravna lica odobrili članovima administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela matičnog pravnog lica.

Konsolidovane napomene pored informacija zahtijevanih stavom 1. ovog člana sadrže i sledeće informacije:

1) za pravna lica obuhvaćena konsolidacijom:
   1/ nazive i sjedišta tih pravnih lica
   2/ udio u kapitalu koji u tim pravnim licima, osim u matičnom pravnom licu, drže pravna lica obuhvaćena konsolidacijom ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun takvih pravnih lica;
   3/ informaciju o tome po kom osnovu matično pravno lice ima kontrolu nad zavisnim pravnim licem (ova informacija se ne mora objaviti kada matično pravno licem ima većinu glasačkih prava u zavisnom pravnom licu i u slučaju kada su udio u kapitalu i udio u glasačkim pravima jednaki).

2) nazivi i sjedišta povezanih pravnih lica uključenih u konsolidaciju primjenom metode učešća, kao i učešće u njihovom kapitalu koja su u posjedu pravnih lica obuhvaćenih konsolidacijom ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun takvih pravnih lica;

3) nazivi i sjedišta pravnih lica uključenih u konsolidaciju primjenom metode proporcionalne konsolidacije, objašnjenje po kom osnovu postoji zajedničko upravljanje tim pravnim licima, kao i visinu njihovog kapitala koji drže pravna lica obuhvaćena konsolidacijom ili lica koja djeluju u svoje ime, a za račun takvih pravnih lica; i

4) za sva pravna lica, osim onih navedenih u tačkama 1), 2) i 3), u kojima pravna lica obuhvaćena konsolidacijom, bilo sama ili preko lica koja djeluju u svoje ime, a za račun tih pravnih lica, imaju suvlasnički udio:
   1/ naziv i sjedište tih pravnih lica;
   2/ udio u kapitalu koji drže;
   3/ iznos kapitala i rezervi i dobitak ili gubitak u poslednjem izvještajnom periodu tog pravnog lica za koji je usvojen finansijski izvještaj.

Pravno lice ne mora da objelodani informacije iz stava 2. ovog člana u slučaju kada bi mu njihovo objelodanjivanje nanijelo značajnu štetu.

Pravno lice je dužno da u Konsolidovanim napomenama objelodani informaciju da je iskoristio pravo iz stava 3. ovog člana.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o finansijskim iskazima objavljen u Sl.listu CG br.05/11.

Član 32

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, a primjenjuje se za finansijske izvještaje za 2020.godinu i dalje.

U nastavku su dati prilozi koji čine sastavni dio ovog pravilnika.

Broj: 20-80
Podgorica, 27.02.2020.godine

Generalni sekretar
Igor Pavićević, s.r.

Prilog 1: ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

Naziv:

Sjedište:

Matični broj Šifra djelatnosti

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

na dan _____ godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	**A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL**	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002				
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003				
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005				
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008				
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009				
023	2. Postrojenja i oprema	010				
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011				
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013				
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014				
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016				
030, 039(dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017				
033(dio), 039(dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031(dio), 032(dio), 039(dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019				
033(dio), 039(dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031(dio), 032(dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032(dio), 034, 035, 036, 039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	022				
038, 039(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023				
288	**C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**	024				
	D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025				
	I. ZALIHE (027 do 030)	026				
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027				
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029				
15	4. Dati avansi	030				
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031				
202, 203, 209(dio)	1. Potraživanja od kupaca	032				
200, 209(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201, 209(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034				
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035				
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
21, 22, osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038				
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039				
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	041				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042				
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043				
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	**E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**	045				
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101				
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102				
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105				
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109				
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111				
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112				
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113				
350	3. Gubitak ranijih godina	114				
351	4. Gubitak tekuće godine	115				
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117				
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118				
404(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119				
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122				
414, 415	1. Dugoročni krediti	123				
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124				
498	**C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**	125				
495(dio)	**D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE**	126				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127				
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137)	129				
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio), 426 i 429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130				
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio) i 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131				
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132				
433, 434, 440-449	4. Obaveze prema dobavljačima	133				
439(dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137				
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139				
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140				
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490, 491, 494, 495(dio), 496, 497 i 499	**F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**	143				
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144				

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza Odgovorno lice

Dana _____ _____ _____

Prilog 1a: ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/ konsolidovani

Naziv:

Sjedište:

Matični broj Šifra djelatnosti

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/konsolidovani

na dan _____ godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	**A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL**	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002				
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003				
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005				
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008				
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009				
023	2. Postrojenja i oprema	010				
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011				
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013				
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014				
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016				
030, 039(dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017				
033(dio), 039(dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031(dio), 032(dio), 039(dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019				
033(dio), 039(dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031(dio), 032(dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032(dio), 034, 035, 036, 039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	022				
038, 039(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023				
288	**C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**	024				
	D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025				
	I. ZALIHE (027 do 030)	026				
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027				
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029				
15	4. Dati avansi	030				
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031				
202, 203, 209(dio)	1. Potraživanja od kupaca	032				
200, 209(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201, 209(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034				
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035				
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
21, 22, osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038				
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039				
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	041				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042				
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043				
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	**E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**	045				
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101				
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102				
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105				
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111				
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112				
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113				
350	3. Gubitak ranijih godina	114				
351	4. Gubitak tekuće godine	115				
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117				
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118				
404(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119				
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122				
414, 415	1. Dugoročni krediti	123				
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124				
498	**C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**	125				
495(dio)	**D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE**	126				
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127				
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137)	129				
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio), 426 i 429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130				
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio) i 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131				
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje ___ 20__ g.	Početno stanje __ 20__ g.
1	2	3	4	5	6	7
433, 434 i 440-449	4. Obaveze prema dobavljačima	133				
439(dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137				
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139				
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140				
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490, 491, 494, 495(dio), 496, 497 i 499	**F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**	143				
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144				

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza Odgovorno lice

Dana _____ _____ _____

Prilog 2: ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

Naziv:

Sjedište:

Matični broj Šifra djelatnosti

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od _____ do _____ godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	**1. Prihodi od prodaje - neto prihod**	201			
630 i 631	**2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje**	202			
62	**3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe**	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204			
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205			
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206			
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210)	208			
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209			
53, 54 i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210			
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211			
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212			
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213			
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214			
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215			
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216			
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217			
580, 581, 582, 589 (dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589 (dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	**8. Ostali rashodi iz poslovanja**	220			
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221			
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223	222			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	do 225)				
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226			
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio), 669 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230			
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio), 669 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234			
683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236			
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240			
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234–237)	241			
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242			
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244			
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245			
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247			
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248			
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)	249			
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			
332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/	258			
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom/ (249-258)	259			
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)	260			
	X. Zarada po akciji	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	264			
	XII. Neto rezultat koji pripada učešćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza Odgovorno lice

Dana _____ _____ _____

Prilog 2a: ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/ konsolidovani

Naziv:

Sjedište:

Matični broj Šifra djelatnosti

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/ konsolidovani

u periodu od _____ do _____ godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napo-mena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	**1. Prihodi od prodaje - neto prihod**	201			
630 i 631	**2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje**	202			
62	**3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe**	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204			
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205			
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206			
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210)	208			
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209			
53, 54 i 55	b) Ostali troškovi poslovanja(amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210			
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211			
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212			
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213			
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214			
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215			
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216			
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađi-vanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217			
580, 581, 582, 589 (dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589 (dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	**8. Ostali rashodi iz poslovanja**	220			
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221			
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222			
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			

669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226			
660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio), 669 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230			
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio), 669 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234			
683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236			
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237			
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240			
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234–237)	241			
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242			
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244			
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245			
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247			

	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248			
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)	249			
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			
332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/	258			
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom/ (249-258)	259			
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)	260			
	X. Zarada po akciji	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	264			
	XII. Neto rezultat koji pripada učešćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza Odgovorno lice

Dana _____ _____ _____

Prilog 3: ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE - direktna metoda

Naziv:

Sjedište:

Matični broj Šifra djelatnosti

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

u periodu od _____ do _____ godine

-u EUR-

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301		
1. Prodaja i primljeni avansi	302		
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304		
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305		
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306		
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307		
3. Plaćene kamate	308		
4. Porez na dobit	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		
1. Prodaja akcija i udjela	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318		
1. Kupovina akcija i udjela	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320		
3. Ostali finansijski plasmani	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322		
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti	325		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327		

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	329		
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332		
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333		
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334		
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337		

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza Odgovorno lice

Dana _____ _____ _____

Prilog 3a: ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE - indirektna metoda

Naziv:

Sjedište:

Matični broj Šifra djelatnosti

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

u periodu od _____ do _____ godine

-u EUR-

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Rezultat prije oporezivanja	301		
2. Amortizacija	302		
3. Promjena zaliha	303		
4. Promjena potraživanja	304		
5. Promjena obaveza prema dobavljačima	305		
6. Promjena rezervisanja	306		
7. Plaćene kamate	307		
8. Porez na dobit	308		
9. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	309		
10. Promjena odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje imaju uticaj na tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	310		
I. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 10)	311		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		
1. Prodaja akcija i udjela	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318		
1. Kupovina akcija i udjela	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320		
3. Ostali finansijski plasmani	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322		
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti	325		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327		
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	329		
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332		
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333		
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334		
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337		

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza Odgovorno lice

Dana _____ _____ _____

Prilog 4: ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Naziv:

Sjedište:

Matični broj Šifra djelatnosti

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od _____ do _____ godine

-u EUR-

Pozicija	OPIS	Red. br.	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. br.	Ostali kapital (rn 309)	Red. br.	Neuplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red. br.	Emisiona premija (rn 320)	Red. br.	Rezerve (rn 321, 322)	Red. br.	Rev. rez. i ner. dob. i gub. (grupa 33)	Red. br..	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red. br..	Gubitak (grupa 35)	Red. br.	Otkupljene sopstvene akcije i udjeli (rn 237)	Red. br.	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	**Stanje na dan 01.01. _____ godine**	**401**		**410**		**419**		**428**		**437**		**446**		**455**		**464**		**473**		**482**	
2.	Efekti retroaktivne ispravke mate-rijalno značajnih grešaka i pro-mjena računovodstvenih politika	402		411		420		429		438		447		456		465		474		483	
3.	**Korigovano početno stanje na dan 01.01. _____ godine (r.br. 1+2)**	**403**		**412**		**421**		**430**		**439**		**448**		**457**		**466**		**475**		**484**	
4.	Neto promjene u _____ godini	404		413		422		431		440		449		458		467		476		485	
5.	**Stanje na dan 31.12. _____ godine (r.br. 3+4)**	**405**		**414**		**423**		**432**		**441**		**450**		**459**		**468**		**477**		**486**	

Pozicija	OPIS	Red. br.	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. br.	Ostali kapital (rn 309)	Red. br.	Neuplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red. br.	Emisiona premija (rn 320)	Red. br.	Rezerve (rn 321, 322)	Red. br.	Rev. rez. i ner. dob. i gub. (grupa 33)	Red. br..	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red. br..	Gubitak (grupa 35)	Red. br.	Otkupljene sopstvene akcije i udjeli (rn 237)	Red. br.	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
6.	Efekti retroaktivne ispravke mate-rijalno značajnih grešaka i pro-mjena računovodstvenih politika	406		415		424		433		442		451		460		469		478		487	
7.	**Korigovano početno stanje na dan _____ godine (r.br. 5+6)**	**407**		**416**		**425**		**434**		**443**		**452**		**461**		**470**		**479**		**488**	
8.	Neto promjene u _____ godini	408		417		426		435		444		453		462		471		480		489	
9.	**Stanje na dan 31.12. _____ godine (r.br. 7+8)**	**409**		**418**		**427**		**436**		**445**		**454**		**463**		**472**		**481**		**490**	

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza Odgovorno lice

Dana _____ _____ _____

Na osnovu člana 95 tačka 10 Ustava Crne Gore („Sl. list CG", br. 1/07 i 38/13), člana 21 stav 2, 3 i 4, člana 25 stav 1 i člana 59 stav 1 Zakona o zaštiti depozita („Sl. list Crne Gore", br. 072/19), donosim

ODLUKU
O IMENOVANJU ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA

1. Za članove Upravnog odbora Fonda za zaštitu depozita imenovani su:
- mr Branislava Božović, načelnica u Direkciji za izdavanje odobrenja za obavljanje proizvodnje, obrade i prometa duvanskih proizvoda, Ministarstvo finansija;
- Vlastimir Golubović, predsjednik Privredne komore Crne Gore;
- Dejan Vujačić, direktor Sektora za kontrolu banaka u Centralnoj banci Crne Gore;
- mr Nebojša Đoković, savjetnik u Udruženju banaka Crne Gore;
- Vesko Lekić, specijalni savjetnik u Trezoru Centralne banke Crne Gore.

2. Za predsjednika Upravnog odbora Fonda za zaštitu depozita određen je Vesko Lekić.

3. Član Upravnog odbora imenuje se na period od četiri godine i može biti imenovan dva puta.

4. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a biće objavljena u „Službenom listu Crne Gore"

Broj: 01-231/05
Podgorica, 3. februara 2020. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 34 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 20. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENjU POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA ŽELjEZNICE

Za pomoćnika direktora Uprave za željeznice, postavlja se mr Demir Nurković, dosadašnji v.d. pomoćnika direktora ove uprave.

Broj: 07-519/3
Podgorica, 20. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 20. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU MANDATA GENERALNE DIREKTORICE DIREKTORATA ZA UNAPREĐENjE I ZAŠTITU LjUDSKIH PRAVA I SLOBODA U MINISTARSTVU ZA LjUDSKA I MANjINSKA PRAVA

Blanki Radošević Marović, generalnoj direktorici Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, prestaje mandat, zbog isteka mandata.

Broj: 07-613/3
Podgorica, 20. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 27, februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O ODREĐIVANjU V.D. GENERALNE DIREKTORICE DIREKTORATA ZA UNAPREĐENjE I ZAŠTITU LjUDSKIH PRAVA I SLOBODA U MINISTARSTVU ZA LjUDSKA I MANjINSKA PRAVA

Za v.d. generalne direktorice Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, određuje se Blanka Radošević Marović, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-614/3
Podgorica, 27. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 107 stav 1 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG", br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 i 50/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O RAZRJEŠENjU ČLANICE UPRAVNOG ODBORA
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ZA OPŠTINE BAR I ULCINj

1. Razrješava se dužnosti članice upravnog odbora ju centar za socijalni rad za opštine Bar i Ulcinj, Olivera Vidaković, predstavnica Opštine Bar, zbog podnošenja ostavke.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-647/3
Podgorica, 27. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 107 stav 1 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG", br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 i 50/17), Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. februara 2020. godine, donijela je

RJ E ŠE Nj E
O IMENOVANjU ČLANICE UPRAVNOG ODBORA JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ZA OPŠTINE BAR I ULCINj

1. Za članicu Upravnog odbora JU Centar za socijalni rad za opštine Bar i Ulcinj, imenuje se Svetlana Gažević, predstavnica Opštine Bar.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-647/4
Podgorica, 27. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Shodno članu 42 stav 6 Zakona o privrednim društvima („Službeni list RCG", broj 6/02 i „Službeni list CG", br. 17/07, 80/08 i 36/11), a u vezi sa članom 24 Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću „Radio-difuzni centar" - Podgorica („Službeni list CG", broj 40/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O RAZRJEŠENjU ČLANOVA ODBORA DIREKTORA „RADIO-DIFUZNI CENTAR" DOO PODGORICA

Razrješavaju se dužnosti članovi Odbora direktora „Radio-difuzni centar" d.o.o. Podgorica:

- Zagorka Duda Rabrenović, dosadašnji predsjednik;
- Branislav Đuranović, dosadašnji član;
- Miodrag Koljević, dosadašnji član;
- Tvrtko Crepulja, dosadašnji član i
- Grujica Lazović, dosadašnji član.

Broj: 07- 920/3
Podgorica, 27. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 13 stav 2 i člana 15 stav 2 Odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Radio-difuzni centar" - Podgorica („Službeni list CG", br. 21/09, 24/12, 16/13 i 38/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O IMENOVANjU ČLANOVA ODBORA DIREKTORA „RADIO-DIFUZNI CENTAR" DOO PODGORICA

Za članove Odbora direktora „Radio-difuzni centar" d.o.o. Podgorica, imenuju se:
- Branislav Đuranović, dosadašnji član;
- Miodrag Koljević, dosadašnji član;
- Tvrtko Crepulja, dosadašnji član;
- Grujica Lazović, dosadašnji član i
- Vladimir Vuković, diplomirani ekonomista.

Broj: 07-921/3
Podgorica, 27. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 32 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O POSTAVLjENjU GENERALNOG DIREKTORA DIREKTORATA ZA RURALNI RAZVOJ U MINISTARSTVU POLjOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Za generalnog direktora Direktorata za ruralni razvoj u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, postavlja se Darko Konjević, magistar ekonomskih nauka, dosadašnji v.d. generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 07-946/3
Podgorica, 27. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", broj 78/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG", br. 2/18 i 34/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. februara 2020. godine, donijela je

R J E Š E Nj E
O PRESTANKU MANDATA POMOĆNIKA SEKRETARA SEKRETARIJATA ZA RAZVOJNE PROJEKTE

Željku Vidakoviću, pomoćniku sekretara Sekretarijata za razvojne projekte-rukovodiocu Sektora za praćenje statusa i dinamike projekata, prestaje mandat, na lični zahtjev.

Broj: 07- 930/3
Podgorica, 27. februara 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.